

Sy-li spěwał,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swó;bny statok,
A twój swjatok
Zradny ie.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbičke njedźeliske łopjeno

Čałožik 1891 Křrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

3. januara 1937

Bauzen

Nowe lěto.

**Matth. 14, 27: Budźće dobreje nadźije, ja to bñm;
njebojće ƒo jenož.**

Čažo je ƒo jene lěto minyło a naše stony ƒu dženska w nozy lube nowe lěto sastonike. Wšcho leži psched nami pó čymje a stare praschenja kóždeho noweho lěta wožiwja: sčto budže lube nowe lěto nam pschinjesč a sčto budže nam wsacž. Dha je tať kražnje, jo mamy my, jať kšesčzenjo hłóž, kiž do wschěch staroscžow noweho lěta a do wschěch praschenjow noweho lěta nutswola, tať móžnje a strosčtnje nuts wola: budźće dobreje naděije, ja to bñm; njebojće ƒo!

Po našim telšće ƒu wuczomnizy Jesom Křnsta na jěsorje Genezareth, Křnes njeje pola nich. Wón je na horu šchol, jo by tam ƒo modliť. Je čžemna nóz. Dha nastanje móžny wichor. Se wschej mozu dželať wuczomnizy, kiž ƒu hižo w tať někotrej čžežkej nozy na morju byli, ale jich móž je pschekłaba; njemóža docžinicž. Nóz njeha nochowacž, po dołhim čžakanju haťle džej ƒwita. Dha, na jene dobo steji psched nimi wulki, móžny sčtalt, njemóža pať nicžo prawje spósnacž a ƒo jara stroža, tať jara, jo mēnja, jo je šcherjenje a w strasche wołaju. W tutym wołomiku steji psched nimi Jesuž. Sstřsčha jeho hłóž, kať ƒu jón hižo hušto křnšcheli, a jažnje a połny ƒmiljenja křncži jim napschecžiwjo: budźće dobreje naděije, ja to bñm, njebojće ƒo!

Wuczomnizy, we wichoru a wjedrje, njeje to naš wobras? My spominamy na łóž našehje zřkweje. Kelko steji pschecžiwjo njej. Kať někotre wojowanje ƒnadž na nju w nowym lěče čžaka, a tola, my njehamy ƒobu čžinicž, jo nowe pohanstwo nam bibliju a spěwařske wošnje. Wětr je nam pschecžiwny, ale to nicžo njepomha. Džerž, sčtož mašch, jo by ničto njewsať twoju křonu.

My spominamy tež na našu łóž žiwjenja, kaťke běchu to něhdy lěta w staršchjim domje! A potom rěkašche, won na morjo žiwjenja a nimo je se wschěm měrom! Ničto njewě, sčto budže jutšje. Kať hušto ƒu čžyť ƒo modlicž a ty to nje-móže che, čžežke staroscžje wižachu kať čžorne mřócžele na nje-bju žiwjenja.

Wuczomnizy njetrjebachu tať sadwelowani byčž, ně, woni dyrčjachu na to myšlicž, ƒo bē Křnes jich džej přjedny pschi džiwny napschecžiwjo tnych přecž tyžaz tať po čžele a dušchi pō-šylnik. Tať njeby jich tež nětko wopušččič. Ale tajzy ƒmy my ƒmjertni ludžo. Kať hušto ƒmy Božu wulku pomoz pō-nyli, ženje nješšmy wopušččeni byli a tola, nješšny tež ty hižo dwelowat na jeho wschedomozny, kiž móžešche tež tebi pomhacž? Tuta njewěra je woboje — blašnosč a wina.

Tať pčacži stawišna wo wuczomnikach na jěsorje Genezareth tež ja našch čžak. Tež my ƒmy kať woni we wichorje, w střsčnosčji a bojoscžji. Ale Křnes, kiž k wuczomnikam rěcži, je tež našch Křnes Jesuž Křnstuž! Wón praji tež k nam: Budźće strosčtni! Ja to bñm! Njebojće ƒo! A sčtož to ros-pomni, tón njehlada na wichory a žolmy, ně, wón šapomni wschě staroscžje a nowa křrobłoscž čžehnje do dušche. A hdyž wscha čžma ƒo nješhubi, njeh je, my wěmy tola, hdyž našch pucž naž wjedže, my wěmy, wscho steji w Božej ƒwjatej ruzy a Bóh wscho k najlěpschemu wuwjedže.

Ja to bñm! Kaťke wulke, kražne ƒłowo tola! Tať rje-nje tón, kotremuž wětr a morjo pošłuchaju. Nětko dyrbi nóz ƒo minyčž, nětko wěmy, wot toho wscho pschindže, sčtož nam napschecžiwjo štupi. Wšcho pschindže wot toho, kiž njeje naž ženje myliť; Jesuž Křnstuž dže psches ƒwět w našchich dnjach, wo njeho jedna ƒo w bēdženjach našchich dnjow. Kať nam w nusy bratrow napschecžiwjo štupi a w bratrach wo našche durje kłapa, tať je tež psched nami we wschěch nusach, k kotrymž mamy nětko čžinicž a wón ƒo prašcha po našchej

wěrje. A my mamy so sa njeho abo pschecziwo njemu ros-
budzic. Wšes wšeh napshchecziwnoscze pak klinczi jeho hlós:
Ja hym!

Kak stroschtnje je to tola! Njeh žolmy schumja a njeh
wone nam hacž k wutrobje dzeja, Jesuž Khrystuž steji wy-
šche žolmow, a njeh wihory duja a njeh w nich strach nam
hrosy, Jesuž Khrystuž trónuje we wyšokosczi a wón wšcho
pschewinje. Wšcho, wšcho, tež to, sčtož napshchecziwnje so sda,
dyrbi jemu a jeho krašnosćzi služic. Wocziń wušchi a po-
słuchaj, kak majestetiszy klinczi: Ja hym!

Ale runje tuto majestetiske słowo, ja hym, móže pak tež
klincžecž kaž hrیمانje a swón s wěžnosćze. Hlaj jenož, hdyž
nadžiju naž saniczi a my stejimy pschi rospadankach sboža,
hdyž stejich pschi ka schczach a rowach twojich lubnych a bud
Boži pschimnje do twojeho žiwjenja, dha rěka sažo: ja hym!

A tola, budž stroschtny! Hdyž žana hwěsda na njebiu
tebi wjazy so nješwěczi, hdyž je wokolo tebe czěmna nóz a
twoja móz nicžo wjazy njesamože. hdyž žadny wupucz wjazy
njewěsch, dha pschińdže wón. Jesuž poskiczi so tebi k wumo-
ženju a k pomozny. W hodžinje, hdyž ty a twoja móz nicžo
wjazy njeje, dha pschiwoła tebi: Ja hym, njeboj so!

So bndymy jenož spósnali, so to, sčtož nam žiwjenje hu-
sto tak czežke czini, sčtož pschichod czěmny czini a sčtož pschi-
tomnosćzi nam k njesbožu czini, so je to bojoscž, ta bojoscž,
kiž njemože wěricž a kiž njeha so nadžijecž. Abo hym, hdyž
tak so bojimy a hdyž hušto tak dwělujemy, podarmo hody
kwjeczili a podarmo klysheli wulku powěscž: Kiž njeje šwo-
jeho jenicžkeho šyna nasche dla pschepuschczik, ale je jeho sa
naž wšchitkich podal; kak dha by wón tež njehal s nim wšchit-
ko nam hnadnje dacž? Ssmny podarmo jandželow powěscž
na bethlehemskich honach klysheli: Njebojczje so, hlaj, ja
pschpowědam wam wulke wjekele, kiž wšchemu ludu so do-
stacž budže, pschetož wam je so dženža Sbóžnit narodžik?

Czeho bndymy dyrbjeli so bojecž? My wěmy, so tym, kiž
Boha lubuja, wšchitke wězy k lěpschemu klužu. Pschi sapo-
czatku adventskeho czaža je so nam pschpowědalo: Hlaj, twój
kral pschińdže! To placzi tež dale sa žnje lěto! My mamy
krala, mamy Sbóžnika, kiž nam pomha, a Knjesa, kiž wot
šmjercze wumože. Sčtož je w Khrystužu Jesužu šwojeho
njesbjeskeho Wótza namakal, tón wyška, njeh šrudoba a nu-
ja pschińdže, njeh šhoroscž a šmjercž so pschibližuje abo njeh
wšcho druhe nam žiwjenje czežke czini, ja praju, tón sawoła,
pschińdžcze jenož, ja hym troschtowany, ja so nicžeho njeboju!

Tak chzemy w Božim mjenje do noweho lěta puczowacz.
Nascha kóž žiwjenja je šwarnowana tež we wihorach a wje-
drach, jejna kótwiza, jejna nadžija a šamo jejny kónz je
w Bosy. Šamjeń.

Š Jesužom do noweho lěta!

Dženža nětko sažo chzemy
Nowe lěto nastupicž,
Tola pucz, kiž njesnajemy,
Kak tón chzyl šami hicž? —
Ja wěm, prawoh' pschewodnika,
Khrysta, šwěta Wumožnika,
Šyna Boha wjeršchneho!
Jemu dowěr kóždy so!

Jesuž měni derje s nami,
Kiž we bójskej lubosczi,
Šmiljo so nad hrěšnikami,
Sbóžny raj nam wotewri.

Wón, kiž ma wšcho w šwojej mozy,
Samóže se štyškej' nozy
Kóždy czaž nam wupomhacz,
Abo k czerpjenju móz dacž.

Chzemy tola sa nim šlědžicž,
Šicž tam, hdyž naž powjedže,
S nim so prózowacz a bědžicž,
Czerpicž, hdyž joh' wola je!
Wšchak tež woschewjenja nadošcž,
Měr we dušchi, šbóžnu radošcž,
Ma tón, kiž šej Jesuža
Wušwoli sa wjednika!

Tak, mój Jesu, dušchu, czěto,
Mnyšle, hlaj, a wutrobu,
Kšód šwój, štaroscž, wchitto džěto,
Do rukow Czi položu!
Na mnje njeh tež w nowym lěcže
Ššónzo twojej' hnadny šwěczi.
Mamy-li pak so bědžicž tu,
Daj Ty mozy k dohycžu.

A tež, Knježe, wšchitkich šwojich
Twojej hnadže porucz.
Štadło wumoženyh Twojich,
Ššwěrnny pastyje, pschewodž tu.
Ludy, s Tobu šjednoczeni,
Krašnje budža šwješeleni!
Luby Jesu, wjedž naž šam
Pucz, kiž wjedže k njesbješam.

S. B.

Jesuž.

Jesuž! Tak steji na přenim dnju tež tutoho noweho lěta
1937! Jesuž, tak šej tohodla na žnym lěcže 1937! A niz je-
nož tak! Jesuž šam steji na tutym lěcže — steji, a byrnjež
chzyl jeho tež s tym wotšadžicž jako Knjesa wšchěch czažow,
so pocžinaju lěta licžicž — laž w Štalskej — po tym, sčtož
człowjekoj dokonjachu, a je wjazy nochzedža licžicž po tym
jennym wulkim dziwnym, sčtož Bóh scžini sa człowjekow
tehdny, hdyž so da sa człowjekow a bu jako człowjek narodže-
ny — Jesuž. Kak dotho tež to budu tak licžicž?! — hladajo
do Ruškeje a Španiskeje! — Haj, Jesuž steji na tutym
lěcže 1937 a wostajne štejo, njeh jeho tež mjenja wotšadžicž
móz — njeh mjenja, jeho trón posčorcžicž móz, powalejo a
palo jeho domy, twarjene wot człowjekow sa šachodneho,
njeh mjenja, jeho móžnarštwo a kralestwo šnicžicž móz, psche-
scžěhajo tnyh, jako nusujo tak a hinaš tnyh, kiž jeho mjeno-
maja, wotpoložicž tuto mjeno; wuščupicž s jeho žyrkwje, sa-
cziznyčž jeho šnamjo, wotpadnyčž wot njeho, kotryž jim
šwěrnny hacž do šmjercze, kotremuž woni šwěru šlubichu!

Wšcho tajke njeje nicžo noweho! Šapoczja so tehdny hižo,
jako lědy wón człowjek narodženy! Kralojo, měchnizny, kěžo-
rojo, wojazy, wuczomzy, człowjekoj wšchěch woschtow šu to
špntowali psches 1900 lět — a šu špntowali podarmo. Jesuž
tu steji, a jeho kralestwo tu je — woni, kiž pschecziwo njemu
běchu, tu wjazy njesbju a jich móžnarštwo tež niz! A Jesuž
wostanje štejo a jeho kralestwo wostanje a wšchitko dobudže
— a wšcho, sčtož pschecziwo njemu, podleži, pschetož Jesuž,
to džěcžo se žlobika, je tón, wo kotrymž steji pišane, so w je-
ho mjenje so budžetej šhibowacz koleni wšchěch, kiž w nje-
bješach a na šemi a pod šemju šu. Jesuž je to šjewjenje toho

jeneho jenicžkeho Boha, kiž stwori tutu mału semju a wschě
 klonza a hwěsdy a zyke njebieža a wschitko w swojej mozy
 ma a w swojimaj rukomaj, kotrejž jenicžy wschěhomózneje
 a wschěhomileje.

Tohodla: Jesuž! A tohodla: W Jesužowym mjenje do
 noweho lěta, kotrejž jeho, — a do přichoda, kotryž jeho! Abo
 chzeš Ty bycz mjes tymi, kiž wotstupja, wotpadnu? Hlaj,
 nětkle na brjosty stareho a noweho lěta šda žo mi tak bycz,
 kaž tehdy, jako žo sta, šchtož je šapizane pola Jana na 6.
 Čitaj tam 66. šchtucžku: „... woteńdže wjele... nasady a
 wjazy s nim njechodzachu.“ Na prosy runje tutoho lěta 1936,
 w kotrymž žu cžlowjekoj w krajach a wutrobach telko Božich
 domow špowalili, telko wěry podušyli, šo Jesuž — haj šo
 Jesuž žam žo prača: „Chzeče tež wy precž hicž?“ A Ty
 žy mēnjeny, šchescžijano, šchescžijanka, a to, njech žy mjes
 młodymi, njech mjes starymi, njech žy s ratarštwaj, njech
 s druheho šchtanta! Kóždy je mēnjeny w kóždym kraju a
 ludu! A žadny a žana nještaj hižo s tym zyku wotmołwu
 dałoj, hdyž štaj něšchto prajiloj s ertom, ně, wotmołwjataj
 džen a džen, nježelški a wschědny s tym, šchtož rēcžitaj a čži-
 nitaj, kaž žo šadžeržitaj w domje a žwójbie, we wožadže a
 gmejnje, na wšy a w mēšče, w žiwjenju dozyla, kaž žo ša-
 džeržitaj tam, hdyž pšhecžiwjo Jesužej a jeho kralestwu, jeho
 žyrkwi šteja a rēcža a džeja a tam, hdyž ša Jesuža a jeho
 kralestwo, jeho žyrkej dželaja a škutkuja, hdyž w Jesužowym
 mjenje žo modla!

Na prosy tuteju lětow žy Ty nětko. Šchto wotmołwiš
 Ty? Prašchany žy! A mješčecž — je tež wotmołwa! Spraw-
 neho Bóh lubuje. Sprawnemu da Bóh žo derje radžicž —
 tež w lēcže 1937!

Šchtož wěri, šo jenicžki Bóh a Knjes je, kiž žo w Jesužu
 nam šjewi, a našy Wmožnik, Šbóžnik, Žomoznik bu, šo je-
 nicžki Bóh a Knjes je, kiž wschitko a wschitkič we swojej
 mozy ma, kralujo na wschěm, šchtož štworjene, — šo jenicžki
 Bóh a Knjes je, kiž wšchor, wětry wodži a wschitke mřócžele
 — a šchtož wěri, šo tutón Boha Knjesa pučž, po kotrymž žo
 křodži, tym žwojim šjewicž wě — tón, tón praji a čžini
 wschitko to, šchtož je wuprajene w žłowomaj: W Božim
 mjenje!“ — „W Jesužowym mjenje!“ Wón dže žam s Jesu-
 žom do noweho lěta a wošmje ša ruku na tutón pučž, kelkož
 jich něšak móže wšacž. Wón dže do noweho lěta a wošmje do
 žwojeho dobroprošchenja wschěch žwojich, žwoju wožadu a
 žyrkej, žwój lud, žwój wóžny kraj a jeho wjednika, zyke no-
 we lěto a wschěm přichod.

Na prosy stareho a noweho lěta! Šchto njecha tak w Je-
 sužowym mjenje hicž? Šchto? Bój, šchescžijano, šchescžijan-
 ka! Džimy w Jesužowym mjenje!

Hdyž Bóh Knjes žam našy pšhecžel je,
 Nam šly duch šchłodžicž njemóže;
 Čžert, žmjercž a hela wot naš dži,
 Naž Jesuž wschitkič wošchewi.
 Wón dama prawu wjekełoscž,
 Wschěm žwojim mēr a trošchta doščž;
 Šchto rudžiš žo, o wutroba?
 Hlaj, J e s u ž wjele šboža da.

Š džěla šchescžijanskeje luboscže.

Móž a žohnowanje luboscže, kotraž žo nam cžlowjekam
 w hodownym Šbóžniku šjewi, nješy špóšnač a šapšhjač,
 hdyž nješy žo prózowač, špóšnacž a šejnacž, šchto šchescžijan-
 ška luboscž čžini a džěla a woprjuje ša cžlowjekow našchěho lu-
 da a štata nětkle a šchto je wot dawna žem čžinika a džěłata

a woprowała, a to po žanej druhej pšchifašni křiba tej, ko-
 traž je žo wschěmu cžlowjestwu šjewiła w tej luboscži, s ko-
 trejž je Bóh naš tak lubowač, šo je žwojeho Šsyna nam dač.

Tuž pohladajmy dženska jenož ras škrótka do rosprawja-
 zeho měžacžnika šakšeho krajneho towarštwaj ša Šnutschowne
 mižionštwjo „Bausteine“, kotryž móže žebi kóždy wožadny,
 hdyž žebi jón žam nještaja, wupožčicž pola žwojeho šararja.
 Tam šteji, šo něšchto wušbēhnjemy, na pšch. pod napižmom:
 „Volksdienst und Liebestätigkeit“ — čžiblo ša měžaz dezem-
 ber 1936 —: „Jahresversammlung der Evangelischen Kon-
 ferenz für Straffälligenpflege“. Š rosprawy šhonišch, kaž
 žo šchescžijanska luboscž štara ša tyč, kiž buch ša šadženi a
 polkřostani, a kaž žo šdobom wo to prózjuje, namatačž pučže
 a šredli, ša šniženje licžby tajkich žobucžlowjekow a ša wo-
 šaranye pšhecžiwjo tajkemu šhřěšchenju. Šdobom tam šhonišch,
 šo mamy kaž „Čžerwjeny šchiz“ a „Běly šchiz“ tež „Čžorny
 šchiz“. Pod tutym mjenom škutkuje šjednocženštwjo „Christ-
 liche Gefangenenhilfe“.

Hnydom ryncžk dale tam čžitajš: „Arbeitstagung für
 evangelische Trinkerfürsorge“. Na tutej šhromadžišnje na
 pšch. poštkicž žo wobšchěrnny pšchědnosch: „Wer trägt im neuen
 Deutschland die Verantwortung für die Alkoholnot?“

Tomu žo pšchijamknje hnydom rosprawa pod napižmom:
 „Deutscher Verband der Ausbildungsstätten für evangelische
 Kinderpflege“. Tutón šwjašš bē žwoju šhromadžišnu šjedno-
 čžil s jubilejnym šwjatocžnosčžemi diakonije, kotrejž bēchu
 w oktobru w Kaiserswerthšlim macžeršnym domje diakonižow.
 Šhromadžišnu wjedžešch pšchědnyda wulkeho Kaiserswerth-
 škeho macžeršneho doma diakonižow, šarar hřabja von Bütti-
 chau. Šo je runje tež tuto džělo jara nušne, šchto to nochžyl
 pšchidacž?

„Seminar für kirchlichen Frauendienst“ je šlědowaze na-
 pižmo. Wo bibliškej šchuli žo tu jedna, wo wufublanju žón-
 škich w biblišlim džěle. Tuta šchula šluschaj šwjaškej evangel-
 škich młodnych holžow Němškeje. 200 šchulečkow wupožkla se-
 minar do wožadow, šo bychu tam pomhale, wožadnych šako-
 rjenicž w Božim žłowje. A to je něšchto, šchtož žmjercž
 nušne!

Tak mohł se žamžneho wotdžělenja tuteho měžacžnika
 hiščče to a tamne mjenowacž, na pšch. „Forschungsarbeit
 für evangelische Arbeiterseelsorge“, ale njech je s tutymi po-
 šaššami doščž!

Š tyč wjetšich napižmow, kotrejž tam pšchězo někotre
 rosprawy a někotre džěla luboscže jednocžeja, njech žu hiščče
 našpomnjene ščžehowaze: „Dienst an der Jugend“, — kaž
 jara wažne je tola runje tuto džělo! — „Gesundheitsfür-
 sorge“ — „Soziales“ —. Abo druhe napižma žu tam: Wo
 knihach — tež protňach; wo džělacžerjach a džělacžerčach
 Šnutschowneho mižionštwaj atd.

A to wschě jenož s jenicžkeho čžibla tuteho měžacžnika.
 Kóžde napižmo křowa wjele džěla a próžy, a to džělo a tu
 próžu wufonja šchescžijanska luboscž; kóžde mjeno je šdobom
 dolha a husto jara křutna štawišna wo wojowanju šchescžij-
 anskeje luboscže pšhecžiwjo šchłodowanjam dušchě, ducha a
 čžěla a tak pšhecžiwjo šchłodam luda a štata, ale husto tež ša-
 žo wošchewjaza a pošylnjaza štawišna wo žohnowanym škut-
 łowanju šchescžijanskeje luboscže ša dobre a najlěpšchě jenot-
 liweho kaž žyška. Haj wschě to wopomni runje nětkle, hdyž
 hodowny šchtom žož wěcži a nam powěda wo luboscži bójškej.
 Š džakownosčže k tutej luboscži a w poškušnosčži k njej, ko-
 traž je prajika a žwědcžika: „Ja žym wam hěšempel dač, šo
 byščče tež wy čžinili, kaž žym ja wam čžinik!“ — Jan. 13

— wufonja křehcšijanška lubošć tole a hišće wjele, wjele druheho; njeje tu tola naspomnjene na pšch. bóle powšchitownje snate džělo křehcšijanškeje lubošće kaž hladanje thornych, křpnych, bėdnych a wšchěch někať hubjennych a czerpjaznych. A je to wot dołhich lět žem wufonjala, hušto došč žamo pšchecziwo wnjachnoščam abo tola bjes wnjachnoščow a jich pomozny a podpjerny. To wšchitko žebi rospominajmy a džakujmy žo Žesujej se štukami lubošće.

Šłowo ſ czařa ſa czař a tať wořebje teř ſa nowe lěto.

Direktor univerzitetneje thorownje w Erlangenu, prof. dr. G. R. Müller, mějesche wotřalnu rěcž a wotpołožu w nje, žo ſkožujo na lětdžekatkli dołhe nashonjenje, řwědcjenje ja móž wěry a modlitwy. My tu někotre řłowa ſ tuteje rěcže podamy, kotrež nam tať prawje wobřwěťla wšchelaťe wudawanja našcheho czařa, kotrež pať runje teř tať někotremu křehcšijananej něščto dopraja, kotryž ſ njespołojnošču abo ſ dwělowanjom abo ſ druhimi řłabošćemi wobcžeženy rěcži wo wěry a modlitwy. Lěkať praji mjes druhim: „Tať mam ja ſa wulke njeprawo, hdyž žo na řtronje lěkarjow něščto řtanje, řchtož mohło nabožne pšchewědcjenje thornych řřchascž. Lěkať dnybi wědžecž, ſo njemóže žana filozofija a žana ethika a žadny řwětanahlad řnutstownu móž nabožneje wěry narunacž“ — dr. Müller po řłowje rjekny: „... keine Form der Philosophie oder der Ethik und keine Weltanschauung den seelichen Halt eines religiösen Glaubens ersetzen kann.“ — „a tuta, mjenujzy: nabožna wěra, móže jenož bycž na wěruwujnacže řwjajana. Wěřo njeby pšchihłokowacž mohł, by-li lěkať chyzł, žo mějo po pobožnym, žo powołanym řastupjerjam jenotliwnych nabožnych wuřnacžow do řich džěla řnacž. Stawuřny drje nam powědaja, ſo bėchu pola wšchěch přenjoťnych ludow lěkarjo řdobom teř měřchnizy. Hdyž řtej žo nětko teř powołani měřchnika a lěkarja w bėhu czařow džěliťej, njekmėmy žo tola toho wřdacž, ſo žo našchim thornym našřnliřchi trořcht wěry do ducha, řiž w řwětaporjedže je, dořtanje.“

Dale žo wulzy dořonjenny lěkať, žo powołajo na řwoje nashonjenja w Bayerřkej, ale pať teř w Franrowřkej a Žendželřkej, wořebje pať na řwoje nashonjenja we wulkej wójnje w rańřchich krajach, ſa to wupraji, ſo maja křehcšijanške wotřladatkli thornych w řkuzbje wotřacž. Wón rjekny: „We wjele padach, w kotrychž my lěkarjo nicžo wjazzy njemóžemy dořonjecž, wědža wone hišće trořcht a nadžiju, řczerpliwocž a throbłocž ſa žiwjenje, haj žamo wjeřelocž ſa wumrěcže řbudžowacž. Šo křehcšijanřtowo, kotrež džě kaž žana druha nabožina lubošć ř bliřřchemu a ſ tym řpomozěřřke řtukowanje ſa thornych přėduje, woporniwe wothładanje do rukow žonřřkich połožiko, kotrež žo žyle czerpjaznym do řkuzbny řtaja, napołoža nam lěkarjam pšchihłuschnošč ſa czeřke a řjane powołanje řotrow řrořumjenje mēcž! My dnyřimy žo ſa to řtaracž, ſo njeje mřda řotrow jenož jene „řapaľacž Bóh“, ale ſo žo teř na to džiwa, řchtož maja ſa žiwjenje a wocžerřtwjenje nuřne.“

Myřlimy řebi, ſo runje tute řłowa někotremuřkuli něřchtořkuli dopraja.

Žyřkej a řtat.

Šakřta krajna řyřkej je na to poľajala, ſo ma žo řwjeđžen řřoch řralow řyřkwimřzy řwjećicž; Bóže řkuzbny maja

řo tať poľožicž, ſo móža po móžnošči wřchitzy pšchincž. To drje ſa wřchě našche dwojorećne a řwjetřcha žyle burřke wořadny rěka, ſo řmėjenny řwoje Bóže řkuzbny dopoľdnja w řwucženym czařu. W nich řkladujemy ř džaknej wutrobu dar ſa řnjeřowe miřijonřtowo.

Še Šerbow a ř daloka.

Š Dupoje. Po wotřalenju řnjeřa wřkara Šchokny, řiž je nětko w Budyřchinje pšchi Miřhalřkej řyřkwu, je řnjeř duchowny Łařer-Minaľařřki nadawł dořtať, našche řarřtowo řobu řařtawacž.

Řomhaj Bóh.

Wam wřchitkim do noweho lěta a pšches nowe lěto, lube cžitarķi a lubi cžitarjo, lube řobudželacžerķit a řobudželacžerjo, tať prajimy pšchejemy nutřni, žo džakujmo našchemu Bóhu, kotryž je nam hacž žem pomhať, a džakujmo řo Wam wřchěm ſa wřchu řwěru a dowěru a lubošć a pomoz a prózu a woporniwocž. Bóh luby řnjeř řapľacž a řobnuj a daj Wam řobnowane a tohodla řbožowne nowe lěto, a řwěćž Wam do břehe na duřchi a cžele wjele. Wón, našch Bóh, pať njech nař teř namaľa řwěrynych, hajicž drohe nam dowěryene řubľa, mjes kotrymiž je wótzow a macžerjow wěra a rěcž.

Redaktor.

Bibliřki pućniť.

Řjedžela po nowym lěcže, 3. jan.: řnježe, nawucž nař řo ř Bóhu modlicž! Łuť. 11, 1. — Řuzny řřkuj ř modlenju, wořada, džerž wěru; řwjećž řej řožny wutrobu, Bóhu řkuzicž řwěru. Wřchědnje ty nutěry řdnyřuj, prořch a řpěwaj, Bóhu ř cželcži džěľaj. Ř. 505, 1. — Łuť. 2, 33—40. — Žeř. 45, 5—7.

Řondžela, 4. jan.: My nimamy tudny žane wobřtajne měřtno, ale to pšchihodne pyťamy. Šebr. 13, 14. — Ř. 457, 1. 1. Řor. 1, 1—17. — Žořua 1, 1—9.

Wutora, 5. jan.: Tať měřachy řhromadžřřny poľoj pšches řyřku Židowřku, Galilejřku a Šamariřku řemju, twarřachy řo a řhodžachy w bořošči toho řnjeřa a buřhu napjelnjeni ř trořřchom řwřateho Duřha. Žap. řř. 9, 31. — Ř. 472, 8. — 1. Řor. 1, 18—31. — Žeř. 2, 2—5.

Šřřjeda, 6. jan. (Řřoch řralow): My řmy jehow hwěřdu widželi. Mat. 2, 2. — Mat. 2, 1—12. — Žeř. 42, 5—8. — Ach, řnježe, řmil teř na řny řo, řiž hišće njěřnaja cže, wřchitřich ľudži Šbožniko, ſo tebe poľnaja. Ř. 68, 12.

Šchtwóřť, 7. jan.: Šawěryne, ja praju wam: Šchtož ř tutej horje by rjeknyť: Šbėhů řo a cžiků řo do morja, a njebny njewěřny w řwojej wutrobje, ale wěřil, ſo by řo řtaťo řchtož wón rjeknje: dha budže řo jemu řtať, řchtož wón praji. Mark. 11, 23. — Ř. 63, 5. — 1. Řor. 2. — Žořua 1, 10—18.

Řjatt, 8. jan.: Žeřuž džěřche ř řwojim wucžomřkam: Šcže wy teř hdy nuřu měľi? Woni džachy: Niřdy žanu. Łuť. 22, 35. — 1. Řor. 3, 1—10. — Žořua 2, 1—13.

Šsobota, 9. jan.: My pať chžemy pšchi modlitwy a pšchi řkuzbje toho řłowa wotřacž. Žap. řř. 6, 4. — 1. Řor. 3, 11—23. — Pšalm 122. — Šchtož, Bóžo, cži řo dowěri, řon njěřahinje řenje. Ř. 676, 8.

Řřřtowanje. Ša 10. jan. (Epiphanijs) poľtaji ř. w. ř. Š. — Ša 2. p. Epiph., 17. 1., W . . . r W Š. — Ša Šept. M. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Stowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Čafožil 1891 Křtjebjanſki farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

10. januara 1937

Bauzen

Čswjedžen Třjoch kralow.

Mat. 2, 1—12.

Hodowne sczenje čhynče nam pschede wšěm přědowacž Jesuřowj narod we wšěj čłowškej niškoczi. W malej hródzicžny w hubjenym žlobiku je male džěčatko ležalo a je jenož tym woczam, kotrež běchu wotewrjene sa njebjesku kražnosć, Božu wěčnu luboscž sjewilo.

Dženžnišče sczenje pak čhze nam potasacž, kač je čo Jesuř přeni krócž sjewil jako Křstjuř čwěta. Boži čyn be čo narodzil a jenož pařtyrjo běchu pola maleho džěčza pobnyli a běchu jeho čžiřtu rjanoscž widželi. Woni čo sažo wrócziču na čwoje džělo a čhwalachu Boha. Nicžo nam wo tym pra-jene njeje hacž ču tež Bethlehemsžy spóřnali Bóžiku kraž-noscž maleho džěčza, ale tšjo mudri tam s dalokého rańšče-ho kraja pschicžahnychu. Woni njeběchu kralojo, kač nam mjeno dženzniščeho dnja praji, ale běchu mužojo, kotřiz čo wuřtejachu na hwědny. Woni jich běh wobčedžbowachu a čhynču s njeho pschicžod spóřnacž. Na tajke wařhne woni tehdom wuhladaču spodžiwnu hwědu, kač ju hiščěže ženje njeběchu widželi. Woni čo nastajichu na pucž a hwěda be jich do člubjeného kraja wjedła a wot židow běchu woni čly-ščeli, so woni čzakachu na čwojeho meřiača, ale hdnž čo ži-dow sa jich nowonarodžnym kralom praščachu, njewědžachu woni jim žaneje wotmořny dacž. Jenož tamne wěščěženje profety woni snajachu, so dnrbi čo meřiač w Bethleheme je narodzil. Bajka nam powěda, so je jich hwěda naj-prjedn runy pucž s rańščeho kraja do Bethlehema wjedła, ale hdnž woni polni woczakowanja w měřtacžku krala židow pyřachu, woni jenož čhude džěčatko namakachu, kotrež tač do čžiřta kralowšče njewonhladašče a šrudni woni dale čžehnjechu, ale nětk bjes nadžije a žana hwěda jich wjazy njewjedžěšče. Profetowe čłowo se čwajateho piřma pak be

jich sažo na prawe pucž potasalo a hwěda jim sažo čwěčžě-šče. so móžachu Křstjuřa namakacž, č njemu čo modlicž. Čo- jemu čwoje dary pschicžěčž.

My čhzemj s wobraša Křstjuřowého sjewjenja dwoje wuřčěhnyč: Bohanjó pschicžěchu — wot hodowneje hwědy wjedženi — a pschicžěčechu Křstjuřej dary čobu. Č teho dnrbinj spóřnacž:

1. Bóh čhze, so by čo jeho ewangelijon wšěm čłowje-řam přědowač a —
2. a my, kotřiz čmy jeho kražnosć widželi, mamj jemu w lubosczi wopory pschicžěčž.

Hdnž my přjedn dachmy řawisnu Křstjuřowého sjewje-nja psched čwojim wěčřkom nimo čzahnyč, njeřmny tola spomnili na Herodajcha, židowščeho krala sa čzač Křstjuřo-wego naroda. Wón pak čłuscha čobu do tuteho wobraša. Wón je tón přeni njepščecžel najčeho Šbóžnika. Č leřtno-řču čhze wón jeho řónzowacž. Hiřom tehdy čo wobčručzi: Wón pschicžě do teho čwojeho a čzi čwoji jeho horje nje- wřachu. Hdnž pak tež woni jeho horje njewřachu, tač je wón tola čebi jene mjeno řčinič mjes pohanami a je jich sa čwój nowy wuřwoleny lud powořač. Wón je dač čwojej hwědže čwěčžicž do pohanščeho kraja, so bychu tež pohanjo řhonili, so ču hody sa wščón čwět. Dženča wón njedawa wjazy čwojej hwědže čwěčžicž, so bychu pohanjo spóřnali Božu kraž- nosć, ale dženzča je to najč nadawč, so my won džemj do dalokich krajow a tam hnadu přědujemj, kotrač je čo nam dořala w Křstjuřu Jesuřu. Tehodla je pola nač čwjedžen Třjoch Kralow pschězo tež čwjedžen miřionštwu byl.

Miřionštwu je Boža wola, kotrež mamj čo wščitžy podwolicž. Bóh čhze, so bychu wščitke ludy jeho kražnosć widželi. Wón je žny čwět lubowač, hdnž je čwojeho jenicž- řeho narodženeho čyna do čwěta dač. Tež sa te ludy, kotrež njeřču hiščěže pschicžili č wěřje do jeho mjena. Njeje řnano

našcha wina, wina našcheje křesćijanskeje zyrkwe, hdyž jich wjele ludow pšchezo hišćeje w čžemnosći khodži? Hdy pšchindže tón čžaš, so budu tež poškledni pohanjso w jeho šwětłe khodžicž? Njesabudžmy ženje jeho mjeno w šwěcže pšchipowjedacž. Džicže a wucžcže wšchitkich póhanow.

Dženža pať dyrbinmy mjes nami šapocžecž. W našchim kraju dyrbi hwěšda Křystuřoweho naroda snowa w rjanej kražnosći jessadžecž. Tón, kiž nořny tu rjanu šernicžku we šebi, njeswodžej ju, ale daj šjawnje šwěcžicž, so by našch Šbóžnik mjes wšchitkimi šnaty byl jako tón

jažny, kražny, wupnyšchenn, pošbėhnjenn,
w darach rjanu, wulžny jara lubowanu!

Na kóžji daloko wonka na morju bě šo štało, so bě žołma jeneho šobu dele do hlubiny štorhnyła. Jedyn druhi šo křětje ša nim do morja pušćeži a špnta jeho wukhowacž. Jenož š najwjětšchim napinanjom móže wón šnjesboženeho tať dołho wysche wodny džeržecž, doniž njeje čžołm dele pušćeženy. Hdyž pať je tamny wukhowan, wopušćežichu wukhowarja šameho jeho mozy a wón šo podnuri. Jenož jako čžěto móžachu jeho wukhowacž! Wukhowan šwojeho morweho wukhowarja wobšima a jemu šlubi, so čže wšchědnje šwědcžicž wo jeho woporje, kotryž je ša njeho pšchinješł. Njedyrbjało našche žiwjenje tež tajke štajne šwědcženje byčž ša teho, wot kotrehož wšchitko mamy? Šchtož mje pošnaje pšched ludžimi, teho čžu ja tež pošnacž pšched šwojim Wótžom, kotryž je we njebjěšach.

Ničto njech njepřaji, šo je wšcha próža podarmo. Tež tehdom je hwěšda jim wjele šwěcžila, kotřiž nješku ša nej šchli a šo dali do mašeje hródžicžki wješć. Hdyž dženzha wšchelažny wotpošafaju Bože šlowo, tať naž to tola nješně samylicž, šo šwěru dale pšchipowědacž. Někotryžkuli, kotryž je najpředy trošcht ewangelija wotpošafaj, je šo tola pošdžišcho hišćeje ša nim žedžik. My čžemy šwěru ša to štacž, šo by šo našchemu ludej ewangelijon šdžeržalo.

Tať mamy my dženzha dacž pšches naž tej rjanej šernicžny šwěcžicž, šo by wšchitkón lud šhonil, kať kražnu wěž je Wóh na nami čžinil. Wchón šwět dyrbi wjedžecž, šo mamy drohotny pošklad, kotryž naž šnutsownje wobohacž. Tať budžemy pohanam a tym, kotřiž šu našchu wěru wotpoškžili, najšepje pučž pošafacž, šo bychu šo š žlobikej našcheho Šbóžnika namašali kať tamni ššjo mudri, kotrychž bě hwěšda na njebjewabika na pučžowanje a jim měra njeda, doniž njeběchu to maše džecžatko namašali, š njemu šo modlili a jemu woprowali drohotne dary. Šbóžny tón čžlowješ, kotryž je ša šwojeho bližšcheho byl tajka hwěšda, šo je jeho wjedł š našchemu Šbóžnikej. To je najkražnišcha šlužba, kotruž móžemy šwojemu bližšchemu wopošafacž. Džakowni šmy temu, kotryž je nam tutón pučž pošafaj. Šorkošć a hida pať na naž pšchindžetej, hdyž špominamy na tajkeho, kotryž je nam tutón pučž čžěški čžinil pšches šžu a ludašstwo abo šamo w bjesbóžnosći čžył naž wotwjescž wot jenicžny praweho pučža. Šo by jich prawje wjele šwój pučž š Šbóžnikej namašalo!

Tež nam je nusno, šo my tutón pučž hušto džemy a pšchi žlobiku šo še Křystuřej modlimy a jeho wobdarimy kať tamni mudri. Šemške dary to běchu, kotrež woni tehdom mašemu džěšću woprowachu: šloto, wgruch a maru. Tehodla šo tež našche wošadny runje na šwjedženju Třioch Kralow napominaju, šo bychu bohacže šemške šubka woprowali ša rošchěrjenje jeho kraleštwu mjes čžlowjekami. Wšchitke šemške šubka šu nam wot Boha date, šo byčmy je wužitnje na-

ložili. A temu pať tež šlucha, šo je rady wrócžo damy, hdyž je Wóh trjeba š twarjenju šwojeho kraleštwu.

Me mudri njeběchu jenož šemške šubka woprowali. Woni woštajichu wšchu čžlowiku mudrošć. Wšchě druhe hwěšdy woni šabudžichu, jako woni tu jenu wulku wuhladaču — ša njej woni nětk džěchu do dalokeho kraja. Woni šo wšbachu wšcheje čžěšće pola čžlowjekow a klecžachu tam pšchi křudym žlobiku.

Tute wopory mamy tež my pšchinješć. Mudry, kotryž čže še šwojim rošumom wšchě pošajništwa wuškledžicž, njemóže ženje š wješelej wěrije do Šesom Křysta pšchincž. Tón, kotryž čže pšched šwětom wjele pošćicž, njebudže móž ženje w jažnym šwětłe Křystuřoweho žlobika móž klecžecž.

Šesufowe šjewjenje pšched póhanami.

Šlób: Ša Knježe džak Čži dawam.

Kať šynje w našchim čžažu
Knyes šlób šwój šlyšćecž da,
Šo pšchishle š Jeho kwažu
Tež ludy š pošajništwa!
Wy, ludy wšchitke šwěta,
Šlób šynny šašlyšće!
Duch Boži džiwne šeta,
Wam šbožo bliško je!

Wy kraleštwu na šemi,
Šchto š dala štejicže?
Pšched tróna pošnožemi
Šow ša waž měšto je!
Šacž štare abo nowe,
Wam tudy šekaja,
Wy wšchitke Křystuřowe
Byčž macže Bože dla.

Našch Křystuř šam je š kralom!
Še to tež wěčnje byl!
Šchto čžecže pod Baalom,
Kiž šam je wupadnyš?
O wocžinjeicže wrota
Šo kral š wam pšchindže šam!
Wšchaj Jeho křona šlota
Šso šlyšćeži wam a nam!

Wón je našch Šbóžnik křwawny,
Kiž ša naž wumrěł je,
A Jeho šbóžne šlawy
Tež wy byčž dyrbicže.
Šchtož do Křystuřa wěri
A šchěženju doštanje,
Tón je na prawej čžěri
Tam nuts do šbóžnosće!

Wam ruša Šesufowa
Še nětko pšchestrjena;
Wón šwoje šlódke šlowa
Wam škadže do wucha.
O šlyšćeže, kať Wón kaže:
Šso wotewě, Šephata!
Wón wocži wšchěj maže
Še žalbu žiwjenja.

Hlaj, njebjo roškwětlene
 Ze zyle s hwěsdami
 A wšchě šu s jednoczene,
 Čžešč dawacž, Knježe, Čži!
 Tak žane šašubadło—
 Bncž nješmě na semi,
 Bncž dyrbi jene šadło
 A paštyr jenicžki!

Wy, bjesbóžni, nam hročče,
 Kaž wam je wješele!
 Wy, wěrjazy, pať wožče
 Nam k twarej šamjenje,
 So twarile šo murje
 Nětk bychu zionske,
 Šdnž wotewriť je durje
 Našch Bóh, kaž widžicze!

Džerž, Knježe, šwoju ruku
 Nad mišionstwom šam.
 Pušchč pohanow na šuku,
 Kiž dawa paštwu nam!
 Twój šzeptar nad ludami
 Knjež mišy po šwěcze!
 Do zyrkwje šjednocž s nami
 Tež šny pohanske!

J. W.

Džen mišionstwa.

Šdžež šrijedu, 6. januara, šwiedžen šewjenja mjes po-
 hanami šwjeczachu a ša Knjesowe mišionstwo darowachu,
 kaž to w šaškich wošadach bě, tam dženša dodawaja dary do-
 šwjeczaje šwjedžen Čsioch kralow s tymi wošadami, kotrež
 hašle dženša pohanow hody šwjecža a ša mišionstwo šwoje
 dary wopruja, kaž to w pruškich wošadach šo štawa. Ale
 štawa šo wšchudžom, šo tutón wošebity džen šwjecža a šo da-
 ry pšinoschuja ša twarjenje Knjesoweho kraleštwu mjes pó-
 hanami! A to njemóže hinať bncž! Štejimy tola pšczo
 hišcže pod Knjesowej pšikašnju: „Džicze a šcžicze ša mo-
 jich wučomnikow wšchitkich čžlowjekow!“ Čžinjo po tutej
 pšikašni, wěmy, šo tež tu w kraju a ludu, wšchudžom, hđžež
 šmy, mamy twaricž Bože kraleštwu a tu zyle wošobinšy
 kóždy se šwojim šłowom, šutkom, šadžerženjom a žiwjenjom,
 šo njeby tak bylo, šo šo druhđe Bože kraleštwu twari a tam
 w nim Bože žohnowanie šydlu a šbožo bydlu — pola naš tu
 pať šo šhubjuje Bože kraleštwu a Bože žohnowanie a šbožo.

So by šo tu pola naš wšchudžom Bože kraleštwu twa-
 riť a hajilo, ša to šu ša tuto lěto Evangelšy po zylm kraju
 a ludu šajeni pod šhromadne hešlo tuteho lěta, pod šłowo
 Luk. 9, 60: „Ty dži a pšhipowjedaj to kraleštwu Bože!“ A
 tón, kiž to kaže, je šašo Ješuš Khrystuš. Tuž pať, kaž rěka:
 „Dži a twar šobu Bože kraleštwu po zylej semi, šobudželašo
 s modlitwami a darami džakowneje lubošče!“ tak rěka tež:
 Dži a twar a pšhiporej Bože kraleštwu tu wšchudžom s zylm
 šwojim žiwjenjom a šadžerženjom w džakownej lubošči!“
 To jene niž bjes druheho. Jene žohnuje to druhe. Woboje
 hašle čžini, šo šy zylm ššchescžijan, zyla ššchescžijanka, čžinjo
 zylu wolu Šbóžnika, kiž Šbóžnik wšchěch ludži.

Dženša, hđnž šobu šwjeczimy pohanow hody, štajimy
 tu šłowo wo mišionštwje, kotrež dyrbi šebi nětkle wjele lu-
 bicž dacž wot tnych, kiž pšchecžimo njemu šu a wot tnych, kiž
 wjazy ša njo nješku, hacžrunje tež jich něhdy mišionštwu po-
 hanštwu wutorhny, t. r. jich přjedownikow a s tym jich, a to

šłowo šwědka, kotrehož drje budu wšchudžom ššchecž dyr-
 bjecž. Šven Šedin, šławny ššwedški pučwowar a špišacžel
 jo praji a pišče:

„Wjele s mojich najrješich dopomnjenjow s došhich lět,
 kotrež w Ašikej pšchewwach, pošhadžeja s domow mišionštwu.
 Čžim lěpje ja mišionarow šesnach, čžim bóle wobdžiwach ja
 jich čžiche, njewuštawaze, a hušto tak njedžakowne džělo. Ně-
 kotši mlodusčy — Šven Šedin pišče: einige junge Jante —
 mēnja, šo to dobremu wšchudžom ššucha, šo k pošlednim s hor-
 džazym šazpiwanjom mēčž, jim porokowacž, jich šudžicž a
 jich džělo w šlužbje ššchescžijanštwu šašudowacž. Njech je
 wušbyť jich njedžakowneho džěla šštož čže, wojowanie ša
 čžešne pšchewědčenje je pšczo wobdžiwania hódne, a we
 čžopu, w kotrymž je telko, šštož šo mjes šobu nješnješy, je
 čži to kaž wumóženje, šo ras s čžlowjekami šetkacž, kotšič ša
 došncze šwětku na semi wojuja.“

Měj šwoje wješele na tym Knjesu!

Měj šwoje wješele
 Na Knjesu, šwojim Bošu!
 O k čžemu runje te?
 Je šazpiwaju mnošy.
 Šdnž šwěta wješele
 Šso rucže pominje,
 Pať te, kiž s Boha je,
 Nam wěcžnje woštanje.

Njech wabja k modlenju
 Naš Bože džiwne šutki,
 Kiž wšchitko ščžini tu,
 A wjedže šwět šamlutki!
 Našch Knjes tež šdžerži wšcho
 A wšchitkich našncži!
 To dyrbi kóždeho
 Nětk šudžicž k radošči.

Wjaz hišcže wopomá to! —
 Našch Knjes nam pšchihotuje,
 Šdnž našche hubjenštwu
 Šom' wutrobu tak hnuje,
 Šo Ššyna lubeho,
 Tu ša naš wšchitkich da.
 Tak wumóh čžlowještwu
 Tu s wěcžnoh' škaženja.

Na tajke pošelštwu
 Čžyť hišcže liwki woštacž?
 Bóh na naš waži wšcho,
 Šo móhli šbóžnošč doštacž!
 Šštož dušej Božemu
 Šso tudy wodžicž da,
 Tón w šwojim Šbóžniku,
 Ma, šštož šei požada.

Šso wješel s dowěru!
 Ššmēšch Bohu, šštož čže tnyšči,
 Pšchecž pšchinjecž s modlitwu.
 Wón twoju proštwu ššyšči.
 Naš pať tež lubuje,
 Šdnž proštwu šapowjedži.
 Wšchaf wě šam najlěpje,
 Ššto nam je k šbóžnošč.

S. B.

Jedyn s wulfich němšeho luda.

Rosmołwjachmy so a rěčjachmy tež wo wustupje s zyrk-
wje. Sa njón schcžuwachu runje tehdy. Něchtón rjekny, so
czi džeja, kiž tola k njej nježłuscheja; je škoda, so tajkich
njejšu dawno hižo won czižnyli.

Tu rjekny stary hrabja **Zeppelin** jara khotny, so je
wón zyle hinasteho mjenja. Zyrkej njeje tola žane towar-
stwo, s kotrehož njeporjadne stawy wusamkaja, ale je wulka
žwójba, do kotrejež my wschitzy žłuschamy. Sa žwójbu pak
njeje wjeticheje srudoby dźyli teje, so so staw w njedobrym
wot njeje dźeli.

Tole powěda **Paul le Soeur** w „Hochweg“ 1935/9 w na-
stawku: „Bon Soldaten, die Christen waren.“

Tež pschinoschf.

Młodeho mužšeho pschistajichu, so by zply džen ja „Syn-
sku pomoz“ bėrny nožny k potrebnym, kosiž wo wulkim
měscze wjele posthodow wyško bndlachu. Měch a jašo měch
wsa wón na ramjo a stupasche skhodženf po skhodženku zpličžki
džen.

Wječor pojdze so jeho woprašachu, shto chze ja tuto
dželo nětk saplaczene mēcz. Wón sruna kribjet, kotryž jeho
bolesche a rjekny s wješołym wobličom: „Nicžo! To bē mój
pschinoschf ja smisku pomoz!“

Zyrkej a stat.

Licžby rěča a wobštoržuja bolschewikow w Španiskej
— dyrbič prajicž: bolschewikow w Španiskej, dokeļ nje-
žu wschitzy španižy bolschewikojo, kosiž w Španiskej taž
sahadžeja. A tute licžby žu: Woni spalichu abo sničžichu
hewak někak 20 000 Božich domow. W Barchinje a wokoli-
nje žu woni w tutych měžazach snutšowneho wojowanja
morili na 14 000 duchownych. — Esowjetruika wyschnoscž
šama wošjewja, so je w Ruskej w lěcze 1935 na 14 000 Bo-
žich domow a kapalow dała sawrēcž, so je 3687 duchownych
do kłostanšeho pschepntanja wsaka a 29 satsčlicž dała.

Se Sserbow a s dalofa.

S Drježdjan. Wožadne towarstwo ev. Sserbow „Čor-
nobóh“ mějesche njedželu 3. t. m. žwoju hłownu šroma-
džisnu w „Elisenhof“ Elisenstr. rózł Hammerstr., kotraž bē
poměrnje derje wopntana. S nowolětnej pėšnju wot J.
Schewcžika-Romorowšeho, w Sserbskich Nowinach wocz-
schcžanej sahaji k. wuměłski molet Rowar šromadžisnu. Po
wutrobny postrowje a sbožopschecžu k nowemu lětu sastupi
so do porjada. Pošledni sapis žo pschecžita a rosprawa
s lěta 1936, hdžež bē skutkowanje tow. derje wobrasowane.
Schturi šerbške Bože žlužby žmy mēli, pošlednju je nam
žlužik w macžernej rěči knj. farar Mjerwa s Butez, sa cžož
žmy stajnje džakowni. Rosprawy pokladnika a knihownizy
kaž khorhojnika bēchu sajimawe a dopokasaja, so je wschitko
w dobrym rjedze. Pschi nowowólbe wuidze snowa knj.
Rowar jako přeni pschedžynda, tež přeni sapisowar a druhi
pokladnik sastojnstwo sašo pschewšashtaj. Pschecžita so psche-
ložł „Pschadla je Maria kudžakfu“, kiž bu w advencze we
Kšchiznej zyrkwi wot Němzow němžy spėwany. Po wschela-
kim wažnym wuradžowanju skonczi se šerbškim spėwami
wobwēnzowana šromadžisna, kaž žmy to šwucženi. J. Th. S.

Sakske mišionške towarstwo je maty lětak wudało, ko-
trnyž kóždeho se žłowom a wobrašom pokaze do mišionšeho
džela, w kotrymž je towarstwo nětk druhi lěstotnyk nastupilo,
skutkujo w Kašskej Afrizy a w Kašskej Indiskej. Wobrašy
pokasuja mjes druhim indiski pohanski tempel a indistu
šchecžijansku wježnu zyrkej.

S Deschna. Narodow je było w Deschnje 16, w Strjažo-
wje 8, w Žyłowje 40. — Wėrowanjow w Deschnje 2, we
Strjažowje 3, w Žyłowje 10. — Semrětnych w Deschnje 10,
w Strjažowje 3, mjes nimi mandželskaj wot 81 lět, w Žylo-
wje 16. — Konfirmėrowanych w Deschnje 14, w Strjažowje
7, w Žyłowje 30. — K spowjedži so było 3565 wožobow.

Bibliški pucžnik.

1. njedžela po Tjoch kralach, 10. januara: Woni waž
budža je žwojich šromadžisnow wustorkacž. Čžaž pak pschi-
dže, so, shtož waž mori, budže žebi myšlicž, so wón Bohu na
tym žlužbu cžini. Jan 16, 2. — Luk. 2, 41—52. — 1. Mójš.
28, 10—17. — Sdnyž bjesbóžni so rosšobja, shto chžyli wo to
rodžicž? Wšchat Bóh našch Knjes naž pschitrywa, shto
mošlo dha nam shtodžicž? Bóh našcha žylnoscž je, nam
žlowo šđeržecž chze, dacž scžerpnosč w tynšnosčzi, trošht
móžny w žmjerczi; shto mošlo naž tu trašchicž? K. 192, 4.

Wóndželu, 11. januara: Shtož mje lubuje, tón budže
moje žlowo džeržecž; a mój Wótcžez budže jeho lubowacž, a
my pschidžemy k njemu a budžemy wobydlenje pola njeho
cžinicž. Jana 14, 23. — K. 568, 8. — 1. Kor. 4, 1—8. —
Josua 2, 14—24.

Wutoru, 12. januara: Gladajcže so, so bnyšcže njeby-
li sawjedženi. Pschetož jich wjele pschidže w mojim mjenje
a budža prajicž: Ja žym Khrystuž, a tón čžaž je so pschibli-
žak. Njekhodžcže tehodla ja nimi. Luk. 21, 8. — K. 200, 4.
— 1. Kor. 4, 9—21. — Josua 3, 1—8.

Serjedu, 13. januara: Wasch njebieski Wótcžez wē, so
wy teho wscheho potrebacže. Matth. 6, 32. — K. 714, 1. —
1. Kor. 5. — Josua 3, 9—17.

Schtwórtk, 14. januara: Komuž so picž chze, njech pschi-
dže; a shtož chze, njech wošmje wodu žiwjenja darmo. Sjewj.
Jan. 22, 17. — K. 277, 1. — 1. Kor. 6, 1—11. 19. 20. —
Josua 4, 1—11.

Pjatt, 15. januara: Njeje w žanym druhim ta šbož-
nosč; tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date tym
cžłowjetam, w kotrymž my móhli šbožni bycž. Zap. sk. 4, 12.
— K. 56, 3. — 1. Kor. 8. — Josua 4, 12—24.

Ssobotu, 16. januara: Šbožny je tón, kiž khlēb je w Bo-
žim kraleštwje. Luk. 14, 15. — 1. Kor. 10, 1—13. — Jes.
61, 1—6. — O, Khrystcže, khlēbje žiwjenja, budž moje
žohnowanje, o krej, ty ja mnje pschelata, mi žluž sa wujed-
nanje. Ty we mni a ja we tebi, donž junu k tamnej kraž-
nosčzi mje njesbudžičšam s rowa. K. 283, 4.

Wistowanje:

Wšchē wožadny sakšcžeje a pruišcžeje Lužizy žu tež lětkha
proschene, sapodacž rosprawy wo wožadnym žiwjenju lē-
ta 1936.

K. S. w D.: Wutrobny džak.

Redaktor.

Sa 10. 1. je pižak W. w B. — Sa 2. po C. (17. 1.) smē-
je W... r w S. — sa Sept. N. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje dzěłał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje dzělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ci khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Serbiske nedželiske łopjeno

Saložit 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

17. januara 1937

Baugen

2. nedžela po šwjedženju Sjewjenja.

Łuk. 9, 60: Ty dži a pschpowědaj to kralestwo Bože!

Tuto słowo by žebi stajike wschě ewangelste šjednocženstwa ja šhromadne hežło lěta 1937. Hdnj pat wone — tež wschitzy Ewangelšy! Abo hdnj na psch. našcha ewangelsta mlodžina žo wě šjednocžena runje w tutym lěcže pod tutym hežlom, cžehodla my štari a štarišchi niz? Njeje runje našcha šwjata winowatošč, jim, našchim mlodym, i pschitkadom bncž w tym, šhtož našcheje wěry je? Čhzemj my štari a štarišchi našad woštacz, hdnj žo mlodžina hromadži pod tajkim hežlom?

Njeje to słowo a hežło, ja kotrež došahatej hubje, po kotrymž by hižo cžinił, hdnj stej hubje tuto słowo prajikej, šheptakej! Ně, to je słowo škutka! A wono budže škutk, hdnj budže wono w twojej wutrobje žiwa móž! A wono to budže, hdnj budže w twojej wutrobje žiwa wěra a žiwa lubošč, kotraž hinał njemóže, hacž hicž a pschpowědacž Bože kralestwo a jeho krala Jesuža wschitkim cžlowjekam a to šwoje dla, t. r. tuteje luboščje a wěry dla, a to tutoho krala Jesuža dla a to tych dla, kiž jeho snaja a maja, a to tych dla, kiž jeho ani nješnaja ani nimaja, a niz mjenje tych dla, kiž jeho drje snaja, ale nimaja!

A tebi tuto słowo placzi, tebi, kiž ty šnajmjeńšcha jeho šnajesch! „Ty dži!“ šteti tam. Łón, kiž praji: „Ty dži!“, je Jesuž Khrystuž žam! Wón šteti psched tobu a ty psched nim, a wón tebi praji: „Ty dži!“

Masč žo ty to nětkle, žo hanibujo šacžerwjenicž, hdnj ty runje pschindžesch i dnjow, kotrež tebi škladnošč dachu, tu to słowo cžinicž i wutrobu, se słowom, se škutkom — mjenjzy šwjeczjo pohanow hodj w lubošči a džakownošči a darujo dar abo wopor? Kajku wotmołwu wošnamjenja wscho to, šhtož by ty cžinił abo njecžinił w šandženych dnjach se

šlowom a se škutkom a i wutrobu? Štejesche tola na tutych dnjach to słowo Jesužowe, kotrež cži nadrobnišcho pokajuje pucž, po kotrymž duzy by cžinječ našcheho hežla: „Ty dži“ a pschpowědaj to kralestwo Bože!“, mjenujzy Mat. 28, 18—20: „Džicže a šcžinječ wschitkich cžlowjekow mojich wučžomnikow i tym, šo jich šchcžijecže...“ Namaka wón, Jesuž, tebe šwérnje cžinjo se šlowom a škutkom tute šlowa, kotrež tež „mišijonštu pschitajnju“ mjenujemy?

Ale njemyl žo! Njebudž se žobu špokojom hižo, hdnj tu špokojajeje wotmołwy dajch, dokelž darowasche ja Knjelowe mišijonstwo, žo ja njo w lubošči modlo! Kóždžicžki džeń je tu ja tebe škladnošč, kotraž žada: „Nětko pokaj, hacž chžesch bncž twojemu Knjelowej a Šbóžnikej pošlušchnj, cžinjo jeho słowo: „Dži a pschpowědaj to kralestwo Bože!“ Pokaj to se šwojim šlowom, kotrež rěcžišch w šwojim domje, w zušym domje, se šužodom, i pschecželom, i hewak někim! Pokaj to se šwojimi šchcžježkami a pucžemi, kotrež džesch wodnjo a we nožy! Pokaj to se šwojim cžinjenjom a šadžerženjom w došbrnym a njedobrym cžadžu, we wješelju a w šrudobje! Po cžimž to wscho je, po tym je tež twoje šmyžlenje, twoja wutroba, twoje šnutštowne a tał twoja wěra, twoje šchescžijanstwo.

Žyly našch cžadž, kóždj džeń — njedželšti kaž wschědnj, wschón našch lud — wscho je nětkle luta škladnošč, pokajacz, wobšwědcžicž, šo šchescžijan by, šo šchescžijanka by — abo šo woboje nješky i wutrobu, i ertom, se škutkom. Hdnj w tutym Jesužowym šlowje: „Ty dži a pschpowědaj...!“ je žadane wot kóždeho šchescžijana a wot kóždeje šchescžijanki: „Dži a budž mój mišijonar, moja mišijonarka mjes pohanami — hdnj niz wožobinšy, tola i darom, i woporom, i modlitwu, se šlowom!“ je w tutym šlowje Jesužowym runje tał šhutnje žadane: „Dži a budž mój ewangelista tu a nětkle njepschestawajzy a wschudžom i wutrobu, se šlowom, se škutkom, i žylym šadžerženjom pschpowědajo a pokajajo, twarjo

a hajo moje kralestwo, Bože kralestwo w ludu a kraju, kotrj žebj Boh wufwoli ja to městno, na kotrnyž by był ewangelij Khrystuſowy ſnowa wſchitkim cžlowjekam cžiſtn předo-
wany!“

Hdyž na tole wſcho myſliſch, ſroſumiſch, kaſ wulke to
klowo je, kotrež bu ja heklo wufwolene, a ſroſumiſch, ſo taž
jara nuſne je, ſo ſ tajkim klowom je pſches zpte lěto kóždy,
kiž Bože kralestwo a ſwój lud lubuje a wěrne ſbožo pyta,
naſtajnje na to dopomnjeny, ſo wón je tu ewangelista, ſo
wón — a runje taſ wona! — ma džen a džen pſchpowědacž,
twaričž, hajicž Bože kralestwo. A hdyž ſtej wuſchi ſa klowo
ſawrjenej, pſchpowědaj ſa woczi, t. r. ſe ſtutkami, ſe ſadzer-
ženjom! Ženož pſchpowědaj! Ženož dopjelnej ty Knjeſowu
pſchitajnju. Tebye wón mēni, prajizy: „Ty dži a pſchpowě-
daj . . .!“ Ty ſo ſtaraj, ſo tuta wulka ſkladnoſcž, bycž ewan-
gelista, njeje ſa tebye žana ſkomdžena ſkladnoſcž. Wěſch, ſo
ſe ſkomdženyymi ſkladnoſcžemi a ſ dobrými prjódkwſacžemi je
pucž do hele pleſtrowany!

Hdyž druhy ſkomdža tutu ſkladnoſcž, hdyž druhy ani nje-
klyſcha ani nječinja Bože klowo, haj, hdyž druhy pſchecziwo
wſchemu tomu, budu woni ſ tutym wſchem ras pſched tny
Knjeſom a ſudnikom. Staraj ſo ty wo to, ſo wſchitzy, kiž
tebye klyſcha a widža, doſtanu ſkladnoſcž, klyſchecž a widžecž
Bože kralestwo a taſ w nim živi ſu. Budžaze klowo tola we
tutym ſmyſle je: „Kſchecžijenjo dyrbja bóle „wumoženi“
bycž, hdyž dyrbju ja do Sbožnika wěricž!“ Wěſch, ſo to rěka:
„Ja dyrbju na kſchecžijanach wjazy wěryſtutkow, wěryžiwje-
nja, dozpla wjazy wěry do Jeſuſa Sbožnika widžecž, hdyž
dyrbju ſo wot tuteje wěry dacž pſchewinycž a ſam bycž kſhe-
cžijan, — ale ja tajkeho njewidžu — a tuž njewěrju.“

Wny njemóžemy tu doſcž kſchecžijanſzy bycž nētkle —
dofelž dže doſcž njeſchecžijanſkich myſlow, mēnjenjow pſches
naſch cžaſ a dofelž tu doſcž toho je, ſchtož kſchecžijanow wje-
dže wot wěry, ſchtož kſchecžijanow traſchi wěry dla, a dofelž
tu doſcž je, ſchtož pſchecziwo wěrje a wěrjazym je, ſchtož chže
tomu ſadžewacž, ſo kſchecžijenjo cžinja ſwojeho Knjeſa klowo:
„Dži a pſchpowědaj kralestwo Bože!“

To wſcho paſ runje praji: „Derje wam tutoho klowa!
Wono je nuſne, ſmjercž nuſne! Sjednoczže ſo pod nim a
budžče jeho cžinjerjo! Wle njebojče ſo! Tón, kiž jo da a
kiž tebye pōkſa ſ tutym klowom, je tón, kiž praji: „Mi je data
wſchitta móz w njebežach a na ſemi, a hlaj, ja ſym pola
waž wſchitke dny hacž do ſkónčjenja ſwěta!“ Wón je ſ nami,
wjedže naſ! Wón bē ſwěrný a je ſwěrný a ſwěrným ſwěrný
woſtanje. Tuž: „Ty dži a pſchpowědaj to kralestwo Bože!“

„Wěri wón, ſo budže ſbožny?“

Podawſ ſe žiwjenja ſtareho Fryza, wot Lawby.

Prufki kral Wjedrich II., powſchitkownje ſtary Fryza mje-
nowany, bēſche Schlegyſku dobył a nētko, 1781, ſe ſwojej
kucžu dobyte kraje pſchepucžowa. Wón bēſche ſo ſeſtarik, bē-
ſche ſhorowaty a mucžny. Wicž jeho cžwilowaſche, ale wón
bēſche kaž pſchezo jažneho ducha. Zpte dny wón, najebacž hroſ-
neho wjedra, pſches mēſta, mēſtačžka, wſzy a nimo wulkich
kublow jēdžesche. Pucže bēchu ſmjercž hubjene, na dobre pu-
cže wón njedžeržesche.

Pola Benzendorfa ſo ſwrjeſka, kucža kwiſaſche, kral bu
ſe ſwojeho ſydlja ſtorcženy, jene kolo bē ſo ſkamaſo. Stary
ſtražmiſchtr huſarow a nēhduſchi wójniſki towarſch, kotrnyž jē-
džesche, ſ woſa ſkoczi.

„Wón, woſoł wón!“ kral na njeho ſawrjeſka.

„Ach, njech Waſcha majeſtoſcž pohlada na kónčojte ka-
mjenje, kotrež njeſhmani burja njejſu ſ kolijow wotnoſyli!
Sto tomu ſchołcže na ſhribet!“

„Wón móže ſam ſto mēcž!“

„Te tola njedoſtanu, ale majeſtoſcž dyrbi ſ woſa ſlēcž
a ſo wot klužobnika do wſny domjeſcž dacž; tam ma ſo kowar
ſkaſacž.“

„Chže wón ſwojemu kralej roſkaſowacž? Čžehodla ja
bēdžo woſtačž njemóžu?“

„Dofelž je Benzendorf zyrkwina wjež ſ twjerdnym ſar-
ſkim domom, a Waſcha majeſtoſcž dyrbi taſ rucže kaž móžna
ſa ſararjež cžopke kaſhle!“

„Wón je kujan a njekraſnik!“ rjekny ſtary Fryza a ſo
na ſwojeho nēhduſcheho wójniſkeho towarſcha ſurowje wu-
ſmja. Potom ſo poſkluſhnje na pucž poda, do ſwojeho ſta-
reho kožucha ſawaleny a na ſwój kij cžežko ſo ſepjerajo. Sa
nim laſaj džeſche.

Wjež bēſche woprawdže pēkna. Stary Fryza je ſpodo-
banjom na ſamožite burſke dwory hladasche, a jaſo pſchi-
niſkej murji ſtejeſche, rjanu zyrkej wobdžiwa a wuhlada,
kaſ na hórzy, ſe ſchtomami wobſadženej, ſchwarne ſarſtwo
ſteji, ſnowa wobēlene a ſ wurēſanými durjemi.

„ſararjež njemóžesč ſ kanony wuſſeleny do domu
praſnyčž“, kral laſajej rjekny, „njech do přēdka ſkoczi a mje-
pſchpowědži. Hewaſ mohla hiſchče ſararja Boža rucžka
ſajecž.“

Laſaj ſ doſhimaj nohomaj kaž bacžon pſches bēto a kuže-
ſkaſasche a ſo poſled twarjenja ſhubi. Pomakku kral ſa nim
džeſche.

Karas ſo durje ſarſkeho domu wotewriču a kralej ſo
w cžmicžkach luboſny wobras poſticzi. Tam žadny ſarar k po-
witajnju ſwojeho knjeſa njeſtejeſche, ale tſi luboſne, nēžne
holcžki, jažne jandželki, kotrež ſo poſkonja, poſmējtotaja a
ani kuſka ſtracha pſched kralom nimaja.

„Dobry wjecžor, knježnicžki, hōže je knjes nan?“

„Ach, knjes kralo“, ſtarſcha njebojaſliwje wupraſny,
„knjes nan bēſche hiſchče w ſtarej draſcže! Tajki ſo pſched na-
ſchim kralom poſaſacž njemóžeſche.“

„Taſ wón do komory ſkoczi, ſo by ſo do kuſnje ſunył“,
ſo druha ſmējeſche; najmlōdſcha paſ kſwatniwje durje wo-
cžini a krala do rjaneje iſtroy ja cžopke kaſhle dowjedže. Tam
kral poſhileny bēdžesche a ſ radoſcžu na te tſi luboſne holcžki
hladaſche. Wſchitke tſi mējachu cžerwjene licžka, bēchu ſtrowe-
a cžerſtwe kaž nalētnē rōže.

To la naras bu ſtarſcha ſtraſchiwa pod wótrnymaj wocžo-
maj krala; wona ſchēroku kuſnju dwōrliwje a woſebnje ſa-
pſchimnywſchi ſo poſkonja a ſtulože: „Minetta, ſchēžnacže lēt
ſtara.“ Hnydom druha ſo poſkoniwſchi rjeknje: „Marija
Čharlotta, ſchthracže lēt a tſi mēžazy“, a ta namjenſcha:
„A ja, Marija Thereſa mam jēdnacže lēt.“ — Potom ſo
wſchitke tſi ſacžerwjena a ſo wobrocža.

„Hejda, wobrocžče ſo ſažo, knježnicžki, a kralej do wo-
blicža hladaicže“, ſtary Fryza pſchitaſa, a jaſo namēſcže po-
klužachy, rjeknje: „Wy dyrbicže ſo ſo mnu rosmoſwecž a
mje ſabawjecž. Móžecže dha franžowſzy powědacž a na kla-
wěrje pinkotacž?“

„Haj, to móžemy a k tomu tež hiſchče pjež, tkacž a wu-
ſchiwacž“, ſtarſcha ſawoſa. „A nan je pſchikaſaſ, my chžyſe-
knjeſa krala ſ hudžbu ſabawjecž.“

Luboſnje Čharlottka k klavěrej poſkoczi, hōſſ hrajesche a
hnydom wſchitke tſi jažnje kērluſchſ ſaſpěwachy kaž koſobiki.

„To bėšče jchwarnje, jara lubošnje sa wuſchi“, kral pohwali. „Chzeće dha wſy, dokelž telko móžecze, ſo teź woženicz?“

Haj, to wone wſchitke chzedža; ſchto dha hewak? Wone tola ředžo wostacž njechadža, ale žanſch offizěrów, žanſch kralowſkich wſchitków!

To bėšče kaž bſyſt! „Czechodla wſchit žanſch wot kralowſch wſchitków?“

Ninetta wotmołwi: „Offizěrojo dyr̄bja tať wjele poſtulać a jich žony teź.“

Tuž ſo kral wóťſje ſařmja.

A nětko teź te ſi řichotaja a ſo mjes řobu jchurujā. W tym nan do jſtwn ſtupi, derje ſwobleťany a wottruhany. Farar je řjany cžłowjeť, hobr po řchalcze.

„Tón ma ja wſchomaj“, řebi kral pomyřli a řebi mužā wobbłada, liž ma po řdacžu pryřle we hłowie.

„Wón je ſbožowny ſ tajřimi řeřnyimi dźećzimi.“

„Majeſtoſcž, ja mam dwanacze dźećzi, ſ nić wóřom hólzow! To je wjeřebe, jich wſchitkich hromadže widžecž! Hólzſch ſo wſchitſch na duchowniſtwo pſchihotuja; řarſcha dźowka je hižo řararća!“

„To je řararć kaž hycž dyr̄bi!“ řebi kral pomyřli; toho chžu ras ſ cžeřtim prařchenjom do wuřtoſcžow pichinjecž.

Wón řwojej móžnej woczy na řararja wuwali a ſo woprasha, kaž by ſ piřtolu wuřelil: „Nadžija wón řo, ſo budže ſbožny?“

„Ně“, řararć řawřeřta.

„Schto wón tam njepraži?“ řo kral řpodžiwa.

„Wſchetož piřane řteji, majeſtoſcž: „Ty njebudžeřch ſbožny, hdſch njeřſch wſchitko řaplacžil.“ Ja pať mam doťh. Ğamtmanej Wařcheje majeſtoſcže řym 300 toleť winořſch. Nětko je moja řařłubza mała, řwójba pať wulla. Niħdſch na niħdſch doťha řaplacžicž njemožu! Tať teź řo nadžijecž njemožu, ſo ſbožny budu.“

Stary mjelczi, ale jemu řo tajři řararć jara řpodoba. Bóřſch w božemje praži, hólčži pomajřa a řararjei ruku podu.

Potom na poredženy wós řalěſe. Ale w Řeħnizſch řebi 300 toleť řkařa, řam je řwojimai rufomaj je řapakuje a je řararjei pořcžebe.

Swjeřcha liř nuts połoži, do kotrehož bė napiřak: „So by řo jemu kóžda njewėřtoſcž wſaka, hacž jónu ſbožny budže. Fridericus, kral.“

Řo Drježdž. powj. M. 5.

Zyřkej a řtat.

Staropruřta zyřkej je porjad řa řeřchowſch a řa řhowania na nić řnowa řřadowała a pořtajiła, řať ma to pſchi řhowanjach hycž, hdſch chzedža pſchi nić řećzecž duchowni njeřpſchipóřnatſch nabožnych řjednocženiřtow a laikow. Tu ma řo do wolnořcž wořadneho řařupjeřiřtwa pſtacž; tuta je teź řřebna, hdſch řo na řeřchowach nėřchto wurjadne řpěwa abo hdſch ma tam hudžba hycž.

Hollandřka zyřkwina wſchnořcž je řwobodnomyřłnym — Freidenker — do wolnořcž řařo wſaka, w hollandřkim řadiju řećzecž.

Schaumburg-Dippeřta zyřkwina rada je pořtajiła, řo ma ja pacžeřřke dźećzi 1½ lěta na pacžeřje řhodžicž.

Řtalřki wójniřki miniřter je pořtajil, řo řu pola wojakow wſchě njeřpſchihódne řećze a wſcho řelenje řakařane.

Biesbožni řjewija řwoju bjesbožnořcž wořebje wołoko wullkich řwjedženjom řchescžiřjanřſeje zyřkwje. Tať bė to teź wołoko hód. W Ruřkej řwječzachu hódſch po řtarej řulianřkej protſchſch, to je po nařchej gregorianřkej 6. januara. Stara ju-

lianřka protſchſka pľacžſi pſchežo hiřchcže řa řchiffſko-katoľřku zyřkej. Jedſch ſ ruřkich bolřchewiřtiřkich wjedniřkow bjesbožnych praži, řo njedořaha, zyřkwje a modleřnje řawěracž. Bože domſch a modleřnje nařtawaju w byđlenjach wěřjazſch kollektivnych burow, řwječzata pſhecžahnu ře jřtwow do řchinjom; řařtojňřtowo duchowneho řařtawaja burja po řjadu. Sbyřki nabožneho řiwjenja hſwaja do hłubiny řnucžene, niž pať řnicžene. — Rowina, řotraž tute wuprajenja wöřewja, piřche na druhim meřtnje, řo řu wſch a meřta, řotrſchž wobblerjo pod wořebitſch nabožnym wliwom řteja. Mjes tutſchmi řu na pſch. teź nėmřch wobblerjo w Alexandertalu w řřařinje pſchi Wöřſch. Woni řu jara „iřfizěrowani“ ſ nabožnyim myřlemi. Zyřkwje a modleřnje řu drje řawřene, tola nėřkařch duchowni řkutkujā dale. Wěřjazſch řchadžuja řo w priwatnych domach. Modleřnja we wſch Stareje Řlucži je nabožne řriedziřchcžo Řeřřkich zyřkeho wöřřeřka. Wo to dže, řo kóždſch nabožny dom, kóždu řwójbu „dobudžemy“ a nabožny wliw pſchewinjemy. — S tutſchmi rořpawami wupraja woni řřawnje dořč, řchtož chzedža, pſcherađža pať teź drugeho dořč, mjenujřch, řo tam, hdžež řo řda organiřowana zyřkej wotřtrownjena hycž, je hiřchcže řiwa zyřkej wěřjazſch, w kotrež řo wěđža řjednocženi wſchitſch, řiž řu řpawneje wole, řchescžienjo wostacž a řwojemu ſbožniřkej dale řłužicž we wěře a lubořci. To řeťa: pſchi wſchěm řařhadženju pſhecžſch řchescžſch wěře njeřku woni řamohli, ju pſchewinjecž a řnicžicž. A runje pola Řeřřow ma wona řwojich řwěřnych pſchewiřowariow. Hdžež tucži Řeřřch tam w řwiřbje pſchi tajřim pſchescžehanju řchescžſch wěře zyřkwſch řwěřni wotřtanu, wotřtanje nėmřki lud we řwojej domiřnje a w řřaju reformatora Luthera teź řchescžſch wěře řwěřny, njeć řo pſchecžſch wöř řbeha, řchtožkuli a řchtožkuli dže.

Ře Řerbow a ř dalōa.

Ř Budſchſina. Ğa 6. a 7. řebruarja pſchihotuje řo w Budſchſinje řa Budſchſin a zyřku dalřchu a bliřřchu wołolinu „ewangelřki džen“. Řa to budž tu dženřa hižo poľařane. Wuřnamni ewangelřch řećznizſch budu řećzecž. Dalřcheho podamy poiřđiřch.

Řadořna poweřcž. Řiejnata njemjenowana wořoba je redaktorej „Řerbfkich Rowin“ liřcžil ře 100 řriwnami poľklała ſ próřtowo, řo by řo tutón řjenjes na potuřřchenje řerbfkich řpěwarřſkich ſ 3 na 2 řriwnje wužil. Móžemy toħodla wſchěm potřeřnym Řerbam 100 ewangelřkich řerbfkich řpěwarřſkich řa 2 řriwnje pſchewořtajicž. Ğtromnemu njemjenowanemu daricželej na tutſch meřtnje w mjenje wſchitkich, liž řmeja ſ toħo řwoju řeřřchinu, najwutrobniřchi džak wuprajamy.

Řerbfka řeđarřka konferenca bė řo, přeři řrócz pod wjedniřtвом řwojeħo noweħo pſchedřnydſch, ř. řararja Řiejřny-Buřecžanřſkeho, řeřchla pónđželu 11. januara. Řeřeřche wo wařnych řu a nařche wořadſch nařtupařch prařchenjach jednacž. Wuřwolſi řebi noweħo meřtopſchedřnydu, a to ř. řararja Bóřza-Buřecžanřſkeho. Ğe řariřowarijom bu ř. wſkar Wirth-Buđřchſchſch. Pořtaji řo, řo ma řo Řerbfka řeđarřka konferenca w pſchihódže wotmewacž po móžnořcži řchtwóřřk tajřkich řwđženjom, w kotrychž w Budſchſinje nėmřřeje konferenzy njeje. Řo tutſch řřadowanju řwojich naležnořcžow jednařche konferenca wo naležnořcžach, kotrež řu řdobom naležnořcže nařchich wořadow, a wo wuwjedženju wſchelařſch porucženjom zyřkwneje wſchnořcže. Řeđowanja řa nařche njedželřke řopjeno řo řariřowachu; pſchi njedořahařch řariřſch pořtaji w pſchihódže nėřchto cžaka dopřeđka pſchedřnyda konferenzy,

šhto ma nutrnosc napikacz. — Wšhitzy duchowni našchij dvojorecznyh wožadow chzpli so wo to staracz, so by czitarow a czitarjow našcheho njedzelskeho lopjena wjazy a wjazy byl, a s nimi chzpli so wšhitzy wožadni wo to staracz, so by tež s tym kšheszczijanska myšl a wera so kplnla w ludu a tak nam wšchem njepracowalo to, šhtož nam nētkle a w pschichodže najnusnišche a najspomožnišche: kšheszczijanska wera, kotraž kručže jakožena steji na hwojim jeniczkim nje-powalnym jakožku, kotrnyž je Jesuž Khrystuž, kšchžowany a stanjeny.

Evangeliske ranšche nutrnoscje smēje Lipščjanski šczelaf po tuhwilnych postajenjach 24. januara, 28. februaru a 14. mērza 1937.

S Minakata. Njedawno hwjećesche czejczeny staw našcheje wožady, našch stawnik Scholta-Minakalski, hwoje 85. narodniny. Tež našche njedzelske lopjenko „Pomhaj Bóh“ jemu wjele šboža Božeho žohnowanja pscheje. — Knjes Scholta bēšche prjedawšchi wješnjanosta Minakalskeje gmejny a lēta dolho tež kobjstaw zyrkwinskeho pschēdšejiczerštwā, kotrehož mēstoppšjedhnda wón w pošlednim cžažu bēšche. Runje tak je hižo dlēje se stawnikom a dženža hišcže pschi hwojej wnjšofej starobje hwoje jasnojnstwo hwēru dopjelni, hacž runjež ma stawnik w našchim cžažu došč džēla, wošebje s tym, dokelž ma runje kaž fararjo wjele wopikmow wupikacz sa dopokas ariskeho pohada. Budž Bóh dale s nim a žohnuj jeho a jeho džēlo.

Se Eslepoho. (Zyrkwinska rosprawa.) W šandženyh lēcže je so w našchej wožadze narodžilo 153 džēczi, to je 40 wjazy hacž lēto prjedy. Mjes nimi bēšchtej 2 morwonarodženej. — Wufšchcziko je so w našchim Božim domje 138 džēczi, 64 hólzow a 74 hólzow. 1935 bēšche so 115 džēczi wufšchcziko, potajkim w šandženyh lēcže 23 wjazy. 8 džēczi bēšche njemandželskich. — Konfirmērowanyh bu 86 džēczi, 4 mjenje hacž lēto prjedy; bēšche jih 42 hómzow a 44 hólzow. — Wērowanjow bēšche w našchim Božim domje 61, to je 5 mjenje, hacž lēto prjedy. — Wumrēlo je w našchej wožadze 39 wošobow, 11 mjenje hacž lēto prjedy. Wšhitzy buchū na kērchowach našcheje wožady s zyrkwinskimi cžescžemi pohowani. Mjes šemrētnymi bēšche: 10 ženjeny h mužškich, 5 ženjeny h žónškich, 1 wudowž, 7 wudowow, 1 nježenjeny muž, 1 mlodženz, 1 mloda hólza, 10 džēczi niže lēta, 2 morwonarodženej džēczi. Najstaršcha wožoba bēšche Marja šwud. Mudrina se Eslepoho, kotraž štarobu 84 lēt 1 m. 2 dnjej dozpē. — K Božemu blidu bēšche hromadže 4548 špowēdnyh, to je 105 proz. našcheje wožady. Mužškich bēšche 1788, žónškich 2760. 1935 bēšche 4058 špowēdnyh, potajkim w šandženyh lēcže 490 wjazy. Sserbskich špowēdnyh bēšche 3241, to je 700 wjazy hacž lēto prjedy. Sserbskich mužškich bēšche 1252, šerbskich žónškich 1989. Němškich špowēdnyh bēšche 1307, a to 536 mužškich a 771 žónškich. Doma wopravjeny h a tyh, kiž su pschi Božich klužbach w domach a škulach s Božemu blidu byli, bēšche 187 wošobow, 36 mužškich a 151 žónškich; 171 Sserbow a 16 Němzow. — Pschi kollektach je so šbērało 532,71 hriwnow. K tomu pschiudže domjaza šbērka sa Snutskowne mišijonštvo s wunosčkom 191 hriwnow. Dale je so sa mišijonštvo mjes pohaznami woprowalo 150 hr., Pschi kollektach sa našch Božim domje je so šbērało 343,50 hr. Wšcho hromadže je so šbērało 1217,21 hriwnow, to je 915,98 hr. wjazy hacž lēto prjedy. Wšhitkim daricželam wutrobny džaf! Našchemu Božemu domej su da-

rili w šandženyh lēcže: 1 Božu martru sa wołtač, 2 šlēbor-naj hwēcžnikaj sa wołtač, 1 sawl sa wērowanja a konfirmāzije. S pomožu darow sa Božim dom a kollektow sa našchu zyrkej je nam možno bylo, 2 wulkaj hwēcžnikaj kupicz, elektriske hwētko do draštomory a špody kšórow klajcz a wšchelake lawki ponowicz. Dale hmy mohli w šandženyh lēcže tepjenje do Božeho domu klajcz, kiž so wšhitkim kemscherjam jara lubi a so jara wita. Je to tepjenje s powētrom a so jara derje sa našch Božim dom hodži. W hodownym cžažu, hdžez mējachmy wjele hwjatnyh dnjow, hmy tute nowe tepjenje mohli derje wupruhowacz a je naž jara šwēkeliko, tak rjenje cžoplo je pschēzo w Božim domje bylo. — Wšhitkim, kiž su se hwojimi darami hwoju lubošcz s Božemu domej pokasali, wutrobne „Sapłacz Bóh!“ Bóh žohnuj dale našchu lubu wožadū a daj, so by so w njej jeho hwjate kraleštvo pschēzo dale twariko!

Bibliški pucžnik.

2. njedzela po Tšjoch kralach, 17. jan.: Bješe mnje njemōžecže ničzo cžinicž. Jana 15, 5. — Jana 2, 1—11. — 1. Mōj. 50, 15—21. — Žiwjenje hmy dusche mojej, Jesu, može wjekele, wšchón so dam do ruki twojej' nētk a hacž do wēcznosče. Sa Boha cže hwojoh' snaju, tuž pschēd žnyhm hwētom praju: Ja hmy twój, a ty hmy mój, wēczny šlub hmož ščžnikoj. K. 371, 1.

Pōndžela, 18. jan.: Je-li ta rada abo tón škutk wot cžlowjekow, dha budže šahinycz. Je-li pak wot Boha, njebudžecže wy to mōž škasycz. Zap. št. 5, 38. 39. — K. 680, 1. — Psalm 91. — Šej. 61.

Wutera, 19. jan.: To je tón Knjes! Jana 21, 7. — K. 57, 2. — 1. Kor. 10, 14—23. — Josua 5, 10—15.

Štrjeda, 20. jan.: Na njebježa wy so wuštejicže; njemōžecže dha so tež wuštacz na šnamjenja cžašow? Mat. 16, 3. — K. 787, 1. — 1. Kor. 10, 24—33. — Josua 6, 1—15.

Šhtwōrtk, 21. jan.: Jesuž Khrystuž, hacž runje Božim hmy bēšche, je wšchaf s toho, šhtož cžerpjesche, poškušchnošcz wuknyl. Šebr. 5, 8. — K. 110, 3. — 1. Kor. 11, 23—34. — Josua 6, 16—27.

Pjatt, 22. jan.: Šbōžny je tón, kiž cžita a kotšiz kšyšcha profetiške šłowa a šahowaju, šhtož we nich napikane je. Šjew. Jana 1. 3. — K. 252, 2. — 1. Kor. 12, 1—11. — Josua 7, 1—9.

Ssobota, 23. jan.: O, ty małowērnny! Cžehodla hmy njewoštajny? Mat. 14, 31. — 1. Kor. 12, 12—31. — Šerem. 9, 22. 23. — Ach, wobhoń, špntaj, Božo, mje, mi šjerb, hacž mōj pucz prawy je; po wēcznym puczū pschewodž mje, kiž do twojeho raja dže. K. 303, 20.

Šistowanje. Wožadne rosprawy. Wo nje prožy našche lopjenko wšchē wožady. Wono džē chze tola šdobom našch wožadnik hycz. Wono je porjady w šlēdowazyh cžikach wosjemi. Šdobom tu na to pokasujemy, so so cžitarjo wošebje tež sa to šajimujā, šhonicž, kelko šerbskeho hišcže we wožadach, wošebje kelko šerbskich špowēdnyh.

Sa Šept.: M. w B. — Sa Šer. "B. . . ž w B. — Sa Šisto-mihi: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swó.bny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrn y
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Serbiske nedželske lopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanski farať dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

24. januara 1937

Baugen

Njedžela Septuagesima.

Mat. 20, 1—16.

Kak hušto hmy kaž druhe tak tež tuto sczenje hlysheli, mohł skoro prajicž, so hmy jo pschěhušto hlysheli tak, so jo s hłowy wěmy a snajemy. Ale runje tehodla hnano hmy jo hušto dosć jenož swjěrschnje hlysheli abo čitali. Njebn-li temu tak bylo, by žiwjenje dyrbjalo hinašči napohlad měz, a to niz shtó wě hdže na hwěcže, ale runje pola naž, wožrjedz kšesczjanstwa. Hdny by našch Knjes dženzka jako pschischoł, by wěscže s hłowu tichajł teho a tamneho dla, shtož by tu wi-dzał, a by najstěrje to a tamne krute hłowo s wožebitej khtu-noscžu wospjetował, a to drje wožebje snate hłowo: Zně žu wulke, ale mało je džělaczerjow. Čzehodla runje to, budže nam nadžijomnje jažne, hdny dženzka Boži hłóh snowa hly-ichimy: Dži tež ty do Božeje winizy!

Wšchelaka nusa tu je, Jesuž praji: Nusa džětonjeměje-rjow, nusa džěla, nusa hwjatoka.

Shtož s naž je wobkedžbowal, tak je licžba tnych, kotřiz žaneho džěla nimaju, spadnyła, je žo wulzy na tym wježelik, je džatomny byl wšchitim, kotřiz žu žo prózowali a žo prózu-ja, so by žo hobrska licžba tutnych njesbožomnych ludži pomjen-šchika. Wšchetož to běšche žaloštnje, jako pola naž skoro kóždy džěpaty staw našcheho luda bjes džěla stejěšche. Bjes džěla hycž, je hižo smontna wulka nusa; pschetož sa žiwjenje chze kóždy džen khetro wjele hycž. Bjes džěla hycž, je pak wožebje tež snutskna nusa; pschetož tak tola nima našche žiwjenje ža-neho smyžla, čžłowjeť je takřez wothódnoščenny, jeho mozy hinu, dokelž je njemóže trjebacž. Ale runje tak šle tež je, hdny žo storži, so džělaczerjo pobrachuja. Kotry staw na-šcheho luda to dženznišči džen wožebje nastupa, je snate a njetrjeba žo wožebje wušbehowacž. So by žo tola poradžiko, tutemu njedostatku wotpomhacž! Tola wo to w našchim scze-

nju njedže, ale wo to, so ma Bóh Knjes žam wjele tajkich, kotřiz žu bjes džěla. Jesuž jara jažnje praji, tak hušto hojpo-dar, a to njeje nihtó druhi hacž Bóh, wundže a pschězo sažo tajkich namaka, kotřiz pródni na torhošchžu stejachu. Skoro žaneje hodžinki njesandže, so žo jich njebn prachal: Čzehodla pschězo hišchže bjes džěla? Dži tež ty do mojeje winizy! Bóh Knjes potajkim nusu a štrach tajkeho pródnjeho žiwjenja inaje. Pola njeho njekmē nihtó storžicž, so njeje jeho nihtó najal. Jeho hnada a žmilnošč to je, so wón naž wšchitlich woła. Wón naž drje njetrjeba, shtó wšchitko wón čžini bjes teho, so by jemu shtó pomhal, wón pak wě, so s nami šle steji, jeliso w jeho winizy njedželamy. Sa Boha bjes džěla hycž, je tola žamžne kaž žnyla niz žiwy hycž. Našche žiwjenje ma džě jenož smyžla a rošuma, hdny je nětak nažožene, a čžim lěpje je nažožene, čžim wjazy hódnoščže tola ma. A my tola njedželamy jenož, so bychmy žo sežiwjeli abo se žwojim džě-łom k powšchitkownemu lěpschemu pschinoschowali, ale so bych-my žwoj žiwjeński žamer dotonjeli. Džělacž je sa naž kaž ža-ma Boža žlužba. Bóh Knjes žam tola na štajnoščzi džěla, a Jesuž žo wušna: Moja jedž je, so Božu wolu čžinju, a sažo: Mam džělacž, kaž dołho je džen. Kak móže kšesczjan žiwje-nje wutracž bjes teho, so njebn sa Boha džělať? Budžmy tola džělatowni, so wón pschězo hišchže woła: Dži tež ty do mojeje winizy, a so pschi tym njehlada ani na starobu ani na našchu hódnoščž ani na něšto druhe, shtož žo nam w čžožnym ži-wjenju něšto hódne idawa. Wšchitko, shtož hmy a mamy, chze a ma hycž do jeho žlužby štajene. A kak mało jich tola je, kotřiz žo po tym maja. To je nusa.

My pak tola džělamy, prajich. My žo wježelimy, so žmēmny džělacž. S wuhenjow našchich twórnjow žo sažo kuri, tola maščinow žo wjercža. Haj, tu a tam njemóža dodžělačž. Wjele ludži je s džěłom pschecžženny, tehodla žu woni hušto tak čžucžiw, so do žo storčaja a žo wadža. Woprawdže žo

wjele džěła w našim czaŕu. Ale je to wšitko džěło we Anjesowej winicy? Hacz jim ſzyla w jich džěle myſliczka pſchindže, ſo tam džělaja? Hdy bychu tak ſmyſleni byli, by potom jich džěło ſo wutonjecz mohło tak njewjeſele, njepilnje, ſwjerſchnje. Abo tak ſe ſdychowanjom a ſe ſtonanjom, ſo ma ſo ſzyla ſtać? Kať mohło naſche džěło tak huſto bjes duſche być a cźlowjeť kam ſo ſa maſchinu męcz? Abo kať by ſo to a tamne džěło mohło ſa mjenje hódne wobhladować a ſ nim teź cźlowjeť kam? S džělaczeryjom być w Anjesowej winicy, to by cźlowjeťa poſbėhowało, teź najjednoriszeho! Naſche ſczenje naź tola wuczi, ſo njebė hoſpodarzej džěło jako tajke najwaźniſche; pſchetoź kať by wón hewať w džewjatej a kam o hiſdycze w jednatej hodźinje wuńcz mohł, ſo by džělaczeryjom najat? Wón chyzſche wjele bóle cźlowjeťow wumóz, ſo njebychu próſdni, ł woſtudłemu ſtejenju na torhoſdyczu ja- kudzani byli, ale byli ſtazeni do ſwjateje cziſchiny Božeje winicy, do cziſteho powětra, kiź ſo tam brėba, pod nawjedowanje Božeje miłoſcze a Ducha Božeho. Kať by ſo ſ tym naſcha luboſcz ſa džěło powjetſchała a runje tak ſtorzenja mjenje bylo, ſo po ſdaczu huſto podarmo džělamy! Hdy bychmy ſo bóle cźuli ſa džělaczeryjom w Anjesowej winicy, bychmy teź wjazn na ſebi kamych, to je na naſchej duſchi, džělali. So ſo to tať mało ſtawa, to je naſcha nuſa.

Kať pať móže ſo wo nuſy ſwjatoka dla rěczecz? Temu tola ſłowo ſwjatok hižo napscheczo ſteji, a kať rjenje ſo wo ſwjatoku ſpěwa? Pſchikłowo teź praji: Po dokonjanym džěle ſo derje wotpoczjuje. Shtó njeby ſebi měrny ſwjatok pſchať?

A tola tu tajka nuſa je. W ſwonknyh žiwjenju wěſcze. Někotrnykuli cźlowjeť je ſo drěť czaſ žiwjenja, ale jeho ſwjatok je wſcho druhe hacz miły, ſwětky, radoſtny: Staroſcze wiſchelaťe jeho traſcha, pſchetriebane cźěło jemu. wobczeźnoſczow cźini, kamotnoſcz jeho wobdawa, doleť bėchu czi jeho wopuſchczi, ſa kotrych bėſche ſo prózowať, ſ njeđzatom ſo jemu jeho próza mytowaſche. Druſy njebėchu ſo tať napinali a wšitko tať pėknie na ſtaroſczi mēli, a jim ſo po ſdaczu lėpje dze na ſwjatoku. Haj, ſzyla druſy a pſchirunowanje ſ nimi! Cžitaj naſche ſczenje ſht. 11.: Woni morkotachu pſchecziwo hoſpodarzej. Na ſwjatoku morkotacz, to je pſcheczo nuſa, doleť to wo ſkaźenym ſwjatoku ſwědczi. Po cźlowiſkim bėſche tole morkotanje tam nēkať ſroſumliwe, a my wšitzy njeſymy wot njeho tať jara daloťo. Ale kať ſlě to je, hdy ſo wo ſwjatok jedna, kiź je ſa Boha, ſa wěcnoſcz ſkaźeny! Tehdy dnyrbjať ſo ſwěrny džělaczeryť ſkěrje radowacz, ſo je tať daloťo dozpěl, na pſchikład kať ſtary prawótz: Anjeze, ja woczakuju na twoje ſbože, abo kať Simeon: Někto puſchcziſch ſwojeho wotroczka ſmėrom! Najſrudniſche tam bė, ſo bė ſo cźlowjeťow ſwjatok na Božej ſmilnoſczi ſkaſyť: Hladacch tehodla hroſnje, ſo ſym tať dobrocziwny? Tajke nēſchto bėſche tam jenoź móžno, doleť bėchu džělaczeryjo ſe ſymnej, jenoź na mſdu myſlazej wutrobu a polni ſawiszcze w ſwojim džěle ſtali, na ſtajnoſczi ſebi prajo: Shtó mam ſ teho? a niź na to myſlo, ſo we Božej winicy džělaczeryť męcz je hnada a niczo druhe. Smėjemy my ſo ſkóncznye někto po tym? Wóh chyzł jo nam hnadnje ſpožcizč! Tohodla hiſdycze ras: Dži teź ty do mojeje winicy!

W nowym lěcze.

Pſ. 143, 10. Wucz mje cźinicz po Twojej woli, pſchetoź Ty by mój Wóh, Twój dobry duch wjedź mje po prawym puczu.

Hłóſ: Cžit jo mnu, Anjeze, tať kať chzeſch

Pucz ł ſbóžnoſczi ſej wujwolcze
Sa ſwoje mlode hižo lėta!
Slych loſchtow wſchėch ſo ſdalujcze,
Slych žadoſczow wſchėch ſwěta!
Sswět ſańdže ſe wſchėm ſachodnym,
Slě póńdže ſo wſchėm bjesbóžnym,
Hdyž wěcny Anjes dze ł ſudu!

Se ſebje cźlowjeť prawy njei'
Pſched ſi krócz ſwjatym Bohom!
Pſched Majeſtoſczu Anjesowej;
Pſched Jeho ſwjatym ſłowom
Eso wſchitzy dnyrbja ſhibowacz.
Midu ſwoju kóždy dnyrbj bracz,
Hdyž wjeczor Anjes mſdu dawa!

Eswój ſym tu cźlowjeť kóždy žnje,
Na ducha a na cźěło —
Kať bohacze Wóh žohnuje
Wſcho czeķne, ſwěrne džěło!
Shtóž ſluži Bohu, bliźſchemu
We ſwěcze je wiſchej luboſczu,
Tón cźini wolu Božu.

Eso ſawjeſcz njeđaj, wutroba,
Wot bjesbóžnych, ſlych ludzi!
Eli ſtorcza cze do ſkaźenja,
Esu w ſluźbje czerťa wſchudže.
Kať ſrudny je wſchėch hrėchow pad!
Cžit Božu wolu w ſwěcze rad',
Czaſ Božej hnady wopomá!

Twój wjedniť ł ſbožu je Wóh Anjes.
W nim žiwjenje maſch wěcne.
Joh' duch cze wjedže do njebieſ!
O njełhodź pucze hrėſchne!
Pucz ſwětnych džěczi ł heli dze!
Wóh khłóſta wſchitke ſkutki ſte
Dónt bjesbóžnych je ſrudny!

Sly cźlowjeť tu je ſmjerczi ſcžen.
Wſchať nochze w ſwětle khodžicž;
Naſch nadawł budź tu kóždy džen:
Po Božich puczach khodžicž
A moricž ſtaroh' hadama,
Eke cźelne loſchty, žadanja,
So ſmjercz naź njepſchekhwata!

Czaſ minje ſo a wěcnoſcz dze,
Kiź žanoh' kónza nima.
Shtó mudry, ſo ł njei hotuje,
Prjed' hacz ſmjercz jeho pſchima.
Tuž poſtupujmy we wěrje,
We ſkutkach ſwěrnej luboſcze!
A tom' pomhaj Wóh nam ł hnady.

Pucz ł ſbóžnoſczi Anjes Jeſuſ je
A Jeho wěcna hnada;
Nam dawa wěcne žiwjenje
A naź je wumohł ł pada.
My ſ Jeho křwě a prawdoſcze
Někł mamy hrėchow wodacze,
Tam w njeby wěcny ſbóžnoſcz!

Czeszcz, khalba, dżak Czi, Jesu, budź!
 Czeń nasche dusche ł Ssebi;
 Schtóž njeda žo wot Tebie smyć,
 Tón nima džel na Tebi.
 Wšched Bohom našcha prawdoščy žy,
 Mny Twój lud, Tvoje herbstwo žmy,
 Ssmny sbóžne Bože džeczi!

J. W.

400létne jubileje reformazije w Sakskej.

Sapoczatk lěta 1937 dopomina naž na to, so je žo nětk 400 lět minyło, so buchu džele nětczišcheje Sakskej lutherste. Wobžah Sakskej Lutheroweho czaša bě džě czišče hinascht, kaž to se stawisnow reformazije wěny. Trjebamy žo jeno dopomnicž na sakskich kurwjerchow, kotřiž běchu najšwěrnischt schitarjo reformazije, a na saksich wójwodow, kotřiž běchu pschecziwo Lutherej a jeho reformaziji; tuczi běchu — so tež tute mjena tu stajimy — Albertinskej Sakskej, tamni Ernestinskej.

W rarischej Albertinskej Sakskej bě wožebje Jurij Brodaty pschecziwo tomu, so by žo w jeho krajach reformazije sapschlila; wón pscheczi žamo radzicelow, kiž běchu drugeho mēnjenja, se sastojnstwa. Sinať bu pať po něczim jeho bratr Heinrich smybleny, kotremuž Freibergske krajiny žluschachu. Wón mējesche sa mandželsku medlenburgsku prynzežu, kotraž bě žama luthersta, sa reformaziju, schtož bě žyle po myžli Freibergskich, kiž běchu spósnali wulku hodžinu, kotruž bě Bóh ł Lutherom žyľemu ludej pschihotowať. Ale Heinrich bě, wožebje ł pjenjesami, na žwojeho bratra poľasany, a tohodla žo dljiesche, žo Lutherstym pschisamknyć. Našmu lěta 1536 spožczi pať wón žwojim Freibergskim hižo nabožnu žwobodnosć. Sa nowe lěto 1537 dozpi jeho mandželska Katharina, so jeje dwórski předať Schenk w domje Božu žluzbu wotmě, kotraž bě sjednocžena se žwjatym wotľasanjom, pschi kotrymž, kaž je to našch Knjes Sbožnik wustajil, wudželowachu khlěb a wino, niz jeno khlěb, kaž to pola Katolikow bě a hišcže je. S tym bu přenja a wažna krocžel sczinjena. Po někotrych mēřazach žo wójwoda Heinrich dorosžudži: saptupi do Schmalkaldisteho swjasta. Po jeho porucžnosći wotmě Lutherowy pschecžel Spalatin wšitaziju; pschi tutej bu w domje nowy žyrtwiny porjad pschpowjedženy. S tym njebu jenož Freibergski hamť, ale tež Wolfensteinki hamť luthersti. W tutymaj dželomaj Sakskej bě wójwoda Heinrich ł krajnym knjesjom. Tutaj wokřejaj žwjeczitat nětk lětka hižo žwój 400lětny reformaziški jubilej, mjes tym, so žu sa wšchě druge džele 400 lět haľe sa 2 lěcže polne.

Schtóž chže žebi ras sažo, schtož je wo reformaziji we Lužicy wjedžat, wobnowicž, cžitaj knihi, kotrež buchu 1917 we Budyšchinje wo Lužicy a jeje reformaziji wudate. Želiso je žam nima, dostanje, je sa tuni pjenjes žyle wěscže pola wožadneho duchowneho abo tež w „Sserbskich Nowinach.“

Róždy tajki jubilej pať, kaž kóždy wopomnjeński džěń reformazije kaž na psch. bliški žmjertny džěń reformatora, 18. februara — pohnuwaj naž, so my we žebi wobnowimy, pschylimy, šhlubšchimy žwojw evangelsku wěru — a to cžim bóle, cžim bóle tón abo tamny liwknje abo to a tamne žo pschecziwo nej šbēha. K tomu naž wab našcha wěra a našche pschewědcženje, našcha wěstosć, so je Luther nam po Božej woli a ł Božej pomozu dacž žmēľ a mohľ snowa tón ewangeli, kotryž je Boža wobšbožaza powjescž wo Sbožniku Jesužu Křyštužu sa wšchěch cžlowjekow. K tomu, so žo žylimy we ewangeliškej wěry, nusuj naž pať tež bojošč psched tym, schtož mohľo ł toho scžehowacž, so žo wot tuteho ewangeliya wotwo-

brocžejja ludžo w tym kraju, kotryž Bóh tón Knjes ł tutym ewangelijom dwójžy tať hnadnje domach pntašche: jako póžla nižionarow a jako póžla Luthera. Schto potom, hdnž tohodla by žo dopjelniko, schtož profeta Amos pišche w 8. stawje? „Slaj“, — tať tam steji — „tón cžaj pschindže, praji tón Knjes, so hłod do kraja póščzeli, niz hłod po khlěbje ani lacžnosć po wodže ale hłod a žadanje po žlowje teho Knjesa jo žlyšchecž, so budžejja tam a žem wot jeneho morja ł druhemu, wot polnožy ł ranju, wokoľo bēhacž a pntacž teho Knjesa žlowo a jo njenamaľacž.“

Róždy tajki wopomnjeński džěń šłocž nam snowa do rukow Bibliju, žyle žlowo Božo w macžernej rěczi, — a ł Bibliju spěwarške a katechismuž, — so bychmy wšchědnje žiwt byli niz jeno se wšchědnym khlěbom tuteje semje, ale tež ł khlěbom Božeho žlowa, hdnž tola Jesuž Křyštuž žam praji, jo cžlowjek njeje žiwy wot khlěba žameho, ale wot kóždeho žlowa, kotrež ł Božeho erta wurdže. Ewangeliški kšchecžijan bycž rěka: wšchědnje žiwy bycž ł Božim žlowom a ł modlitwu, rěka: spěwacž a dželacž! Prajmy, doprajmy žebi tola tola! Hewať — hewať mašch drje tuto mjeno, ale pať jo nješy! A prajmy a doprajmy žebi to žami, so njeby tať byľo, so nam to praji hewať něšcho, žnadž nusa a štyšľ! A prajmy a doprajmy to druhim, kotřiž žu ł nami abo nam dowěrjeni, wjedžo, so jim to nastěpje doprajimy se žwojim skutkom, se žwojim pschikladom! Tať nješebamy žami žo a nješebamy druhich.

Žyrtwej a stat.

Džěń polizije swola žyly lud, žo ras žyle wožebje dopomnicž džaknje polizije, kotraž žluzi kaž štatej a žyľemu ludej tať kóždemu jenotliwemu. Sdobom bě tutón džěń pominanje. ł poliziju šhromadnje žo prózowacž, so by žo žyľemu a kažazemu wobaraťo a dobre a spomožne žo cžim bóle hajiko. Tole pať žo pschedewšchēm ł tym dozpiwa, so bohabojošč a pobožnosć hajimy a křuczimy w mlodnych a štarych. S tutej haľe dowobarašch žyľemu a njedobremu, so haľe njenastawa. Hewať jewi žo tola tu a tam kažazeho — žamo tam, hdnž žebi to njemyžlišch — a kašy, doľež pschezo tola nješchindže ani psched poliziju ani psched žudnika. Džakni pať budžmy, so polizija a tehorunja šakonje žu šahacžike žyľemu a šłocžam puć tať, so žu žo tute njedostatki a šchłodowanje porňo druhim cžajam wo wjele šhubike.

Žedž ł jeneho hornza a šymšta pomoz dozyla žluzja tež we tutej šymje, kotraž, kaž žo šda, haľe nětk tať prawje pschihadža, štatej w jeho prózowanju, wšchěch wobštaracž ł tym, schtož kóždy potřeba. Wjele je žo hižo nahromadžiko ł jednotliwym šbēřkami dom wot doma a na haľach kaž ł bēžnymy darami, kotrež maja po postajenjach jenotliwi dawacž, tať na psch. šastojnizy w pjenjesach, ratarjo w plodach. Wjele žo hišcže wocžakuje sa póžlednje mēřazy tuteje šymy w tutym wojowanju pschecziwo nusy.

Samo mjes kommunistami w Ssowjetruskej žu kommunistizy wjednikojo namatali tajkich, kotřiž pschi wšchēm hanjenju a wužmēšchowanju a pschewěcžehanju pschi wěry a žyrtwi woštanu a do bjesbóžnych nježluschēju. Tať žu woni dnybjeli 2000 kommunistow ł partaje wšamknyć, doľež běchu tuczi dali žwoje džeczi kšchecžicž a doľež běchu pschi wěrowanjach a pohřebach po duchowneho šchli. Tehorunja wštorcžichu 683 žonow kommunistow ł partaje, kotrež běchu škradžu do žyrtwowy a kapalow kemschi křodžike. — Tole tu nješajimy jenož, so bychmy rosprawu ł Ruskej podali, ně tež, so bychmy to ras do žryedž našchich wožadow štajili prajizy: Tam

w tutej Ruskej khodža femichi, khodža žamo šarižani kommu-
nistoj po duchowneho a femiči, hacžrunje wjedža, kač czežke-
ho na niš čžaka a pola naž . . .

Se Šerbom a š dalofa.

Placzi žwaž. Drobnišeho wščať wo nim njechamy pi-
šacž, to jene pať tola ša wulkich a maľnych, ša wulke a male
džeczi. Placzi wobradžeja — to naž dopemů, šo chzemy džak-
ni bycz, a šyma, kotraž pocžina nětk tež škóncžnje je žněhom
žwoju móž potajowacz, nam jewi, kať a š čžim šo štaracz, šo
maja placzi došč praweje pizy! Š tym, šo jim dobre měit-
no ša pizowanje pšhiprawišch a šo wo to štarach, šo tam tež
pšhezo něšto namaťaja, njeponhašch jenož placžatkam a
nješwježelich jenož tute, ně, pšhihotujesh žebi žam wulke
wježele. Pšchiladowacz, kať placzi wšchěch družin pšchile-
tuja a pšchifkatuja, kať žebi žłodžicz daja, — tež, kať šo
druhdy honia — kajte to wježele ša štarach a mlodnych, kotrez
žple wěščje mjenšche njebudže, hdyž pšchi tym cže tež pšchi wul-
kež šymje čžople kačle worjewaja. — Tuž štarajmy šo wo
placžatka a nješabudžmy, šo tež hewať wo šwěrinu štaracz.
Tež tute Bože štworjenja wšchě šacžuwaja šymu, a hdyž jim
šyma hišchže pšchifryje šemju je žněhom, maja nusu, šo š pi-
zu šštaracz. A tón, kiž je šštaruje, trjeba tebe ša pomožni-
ka. A ššto mohle wšchiche a wjetšche bycz, hacž pomožnit
Boži bycz?

Martin-Luther-Bund, kať mjenuje šo lutheršte šjedno-
cženstwo, kotrez šo wo Lutheršich němšeho kraja a němšeho
luda šwonka mjelow štara. Dženža žwjeczi wón w Drježdžan-
nach žwój tulětny žwjedžen. W domje budže žwjedženšča
Boža žlužba, w kotrez budže bayerski krajny biskop D. Mei-
ser předowacz. Na žwjedženštej hłownej šhromadžinje we
rumnoščach wožadneho doma šschizneje žyrkwe budže šo
pšchedněchowacz wo pošlednich pšchěščehanjach lutheršteje
žyrkwe w Ružowštej. Tež wo položěnju Lutheršich w Čžěško-
žłowakštej budže šo tam rosprawječ. Škóncžaza žwřatocz-
nošč budže w žyrwi Šswj. Duchu; předowacz budže šuperin-
tendent Šahn.

Š Bulez. (Žyrkwinskáť rospřawa.) W lěcže 1936 naro-
dži šo 57 džeczi, 29 hólzow a 28 hólzow. To je 10 mjenje
hacž 1935. Bórny po narodže wumřechu 3 džeczi. Wěrowaťo
je šo 27 (40) porow. Pšhipowědaťo je šo 52 (55) porow.
Bohrjebaťo je šo 47 wožadnych: 26 mužškich a 21 žónškich.
Nimo toho šo š druhich wožadow 3 wožoby pokhowachu.
Hacž do 14. lěta bēchu to 3 wožoby, do 20. lěta jena, do 30.
lěta jena, do 40. lěta dvě, do 50. lěta 8, do 60. lěta 5, do
70. lěta 8, do 80. lěta 11, do 90. lěta 9 a pšhes 90 lět dvě
najštaršchej wožobje bēšhtaj wumjeňkať Jan Bohuwěr Bje-
nada w Trjebjenžy 90 l. 1 m. 4 dny; domkať a tyšcheť Jan
August Kjeňcz š Nownych Koporz 90 l. 5 m. 25 dnjow štary.
Rhowaťo je šo potajkim 14 wožobow wjazny hacž 1935. A Bo-
žemu blidu pšchistupi 3408 wožobow, w lěcže 1935 3518.
Kollekty wunježechu 1139,01 hřiwnow. Ša šwonk. mižion-
stwo šo nimo toho nawda 210,70 hřiwnow. To je rjany do-
pokas woporniwosče našcheje wožadny a tež na tutym měš-
nje šo wšchěm daricželam wutrobny džak wupřaja.

Š Borschiž. W lěcže 1936 je šo w našchej wožadže 21
džeczi narodžilo, 16 mjenje hacž lěto přjedn, 12 hólzow a 9
hólzow, mjes nimi dwójnikaj a njemandželški hólczk. Š no-
wonarodženych je jene džecžo šažo wumřělo. Pšched 100 lē-
tami narodži šo 40 džeczi, 20 hólzow a 20 hólzow. — Pšchi-

powědaťo je šo 22 porow, 10 mjenje hacž 1935. W Borschi-
žach je šo 14 mandželstwow šwěrowaťo, 4 mjenje hacž 1935.
Pšched 100 lētami bēšche šo pšhipowědžilo 16 a w Borschižach
šwěrowaťo 7 mandželstwow. — Konfirměrowanych bu 24 džē-
czi, 2 mjenje hacž lěto přjedn, 11 hólzow a 13 hólzow. 12
džeczi je šo šerbški a 12 němški konfirměrowaťo. Pšched 100
lētami je šo 27 džeczi konfirměrowaťo, 16 hólzow a 11 hólzow.
— Wumřělo je 13 wožobow, pokhowanych tu 15 wožobow,
5 mjenje hacž lěto přjedn. Mjes nimi bēchu: 2 mandželštaj
mužej, 1 mandželška žona, 2 wudowžaj, 6 wudowow, 2 džēščji,
wobē mlodšchej lěta. Najštaršča wožoba bēšche Jan Wicžas
š Borschiž, 86 lět štary, 3 wožoby bēchu pšhes 80 lět štare, 4
bēchu mjes 70 a 80 lētami, 4 mjes 61 a 70 lētami. Pšched
100 lētami wumřě 45 wožobow, 18 mužškich a 27 žónškich. —
Špowjednych bēšche 1687, 155 mjenje hacž 1935. Mjes nimi
bēšche 739 mužow a 948 žonow, 43 je šo doma wopřajaťo. —
Žyrkwinskich kollektow je šo nawdaťo 1067,97 hr., ša Šustaw-
Adelššte towačstwo 151,20 hr., ša šwonkowne mižionstwo
222,20 hr., ša šnutštowne mižionstwo 178,15 hr., ša wožadnu
diafoniju 122,55 hr., hřomadže 1742,07 hr., — Wožada wo-
přijaťo 1603 dušchow.

Bibliški pucžniť.

Njedžela Šeptuagesima, 24. januara: Mny žmy Rhy-
štuža došali, je-li šo mny jeno tón špoczatk šaboženja hacž do
kónžy twjerdy šakhowamy. Šebr. 3, 14. — Matth. 20, 1—16.
— 1. Šam. 18, 1—4. — Mój Žesu, njeh ša hladam na twoje
woblicžo, ša š wutrobu cže žadam; pój čžim ty žwětke wšcho!
Bjes tebe tudny khodžicz, je luta hubjenošč, šo š tobu rje-
nje wodžicz, je luta wježelošč. A. 345, 3.

Pōndžela, 25. januara: . . . a džachu: Wulke a džiwne
žu twoje šutki, Rnježe, Božo wšchěhomōžny; prawe a wěrne
žu twoje pucže! Šjewj. Jan. 15, 3. — A. 669, 7. — 1. Kor.
13. — Žosua 7, 10—15.

Wutora, 26. januara: Ščjetpliwošč je wam pať trjeba,
šo bñšchže Božu wolu čžinili a to žlubjenje došali. Šebr. 10,
36. — A. 692, 8. — 1. Kor. 15, 1—11. — Žosua 7, 16—26.

Šsřjeda, 27. januara: Ša pražu wam pať, šo dyrbja lu-
džo na žudnym dnju wotmolwicz ša kōžde njewužitne žłowo,
kotrez woni žu rěčželi. Matth. 12, 36. — A. 788. — 1. Kor.
15, 12—25. — Žosua 8, 1—13.

Šchtwōrtk, 28. januara: Wašch Wōtz wē, čžoho wam je
trjeba, přjedn hdyž-li jeho prožycže. Matth. 6, 8. — A. 506,
1. — 1. Kor. 15, 26—34. — Žosua 8, 14—23.

Šjatt, 29. januara: Šbōžni žu, kotřiz jeho kašnje džerža.
Šjewj. Jan. 22, 14. — A. 254, 1. — 1. Kor. 15, 35—49. —
Žosua 8, 24—35.

Šsobota, 30. januara: Šbōžni žu cži žmilni; pšchetož
woni budža žmilnošč doštacž. Matth. 5, 7. — 1. Kor. 15,
50—58. — Amos 8, 11. 12. — Ach, wobarnuj mje pšched
ššym ludom, hdyž žama škōšč šo nawuknje. Pšched mojoj'
hřěšchnoj' čžęla bludom njeh duch šo štajnje šdaluje, njeh
wšchitkim hřěcham š pucža dže, kiž dušchu wjedu do hele! A.
567, 6.

Žistowanje:

A. J. P. w L.: Wutrobny džak a šažo poštowny. Dyr-
bjach něšto wuwostajicz. Redaktor.

Ša Šerag.: B. . . ž w B. — Ša Šštomih: W. w B. —
Ša Ššwocavit: A. w A.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swó.bny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak s.věrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske nedželske topjeno

Saložit 1891 Khrjebjanskij farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

31. januara 1937

Baužen

Njedžela Seragesima.

Out. 8, 4—15.

Nasche pschirunanje, je kóždemu snate, wjedže naž won na polo, hdžež ratar swoje džělo čini. Ze krazne pschirunanje, kiž pschezo sažo radny čitamny, ale leži nad nim wulka, hluboka želniwosc, hdnyž křyschimny, dobre křymjo so wuknyje, a jenož mały džěl namaka dobru rolu, hdžež móže plóda pschinjesč; wscho druhe hinje.

A pschi tym njeh kóždny na so myšli. Bóh tón Krijes je čzi telko hnadnych lět spožčil, kř 50 abo 60 abo hižo 70 lět žiwý a telko jorow s Božeho křwjateho křłowa je so do twojeje wutrobny wuknyło. Ze pschi puczu na twjerdu rolu abo do čžernjow abo na staku padnyło? D so njebychmy ženje, hdnyž Bože křwjate křłowo křyschimny, sabnli, kajke samokwjenje nam je křyschenja srosčze, so mamny pschikřuschnosc, plódy pschinjesč. Kraf je nam to móžno? Nasch tekst čže nam radžic, hdnyž pschi kónzu čžitamny, so dnyrbimny Bože křwjate křłowo křyschec, a potom jo sakhowac, a skónčnje scžerpliwosc, mčž.

Sskřsčec, dnyrbimny, to je to přenje, ale Krijes Jesuž praji ras k swojim wučomnikam: hlajcze, kraf wy křyschicze. Haj, wo to „kraf“ so jedna. Dha widžisch tych jennych, kraf so martruja, so spar nje-pschindže, je jim Bože křłowo kraf wostudne, drusy křyscha i wuschomaj, ale wutroba wot wscheho nicžo nima; tšecžim je wscho njesnata wčz a žyle wscho jene, a woni nje-pytnu, so so jim w Božim křłowje to najriješche, wscho sbožo, wschě wješela, kiž na semi so, posticzeja. A nje-ku hižo w prawym waschnju postuchali, dha je se sakhowanjom a se scžerpliwoscju hišcze srudnišcho a ska wčz. Kelto kraf mjenowaných křšescžijanow móžesch widžec, kiž mčnja, je dosč, so so do křšecženskich knihow sapikani, ale woni ni-

čžo nimaja wot křwjateje křutnosčze, kiž jim pschezo sažo praji, tu so jedna wo moje žiwjenje a wo moju sbožnosč. Woni hraja s wčžnym a nimaja žaneje lubosčze k Jesužej. Lědma so ras pschi jenej skladnosčzi něščto Božeho křłowa křyscheli, dha je tež hižo sapomnite, pschetož sčtož čžłowjek njelubuje, ja čžož wutrobu njeda, to hnydom sažo sapomni. Ale sbožni so čzi, kiž Bože křłowo křyscha a to kame wobarnuja! Sbožny je tón čžłowjek, kiž to, sčtož je křyschał, twjerdže sakhowa, sbožni so čzi, kiž, hdnyž s Božeho domoj pschindu, kabi wo tym sčtož so křyscheli, rachnowanje dadža. Kraf rjenje je — pola naschich wótzow kraf bč —, hdnyž žyla křwóžba wo tym, sčtož je so na dnju toho Krijesa w Božim domje předomalo, doma rčzi, hdnyž pytaja so do kraf něčotrehu hlubokého a njeskónčnje wažneho potajnistwa nuts myšlic, a jo wujaknic. Lubosnie je w domje, hdžež pytaja křwóžbni tež po Božim křłowje, kiž so křyscheli, žiwi bncž, hdžež Boha Krijesa prošča, so wón jim woczki woczini ja wschě rjanosčze Božeho křłowa, hdžež Boha Krijesa prošča wo prawe srosčjenje a twjerdže džerženje toho, sčtož je jim kraf. Tam budže Bože křwjate křłowo woprawdže s mozu, kiž pomha wschitke wobčeznosčze pschewinyc, s mozu, kiž dobnycze dawa w spytowanjach žiwjenja, i troštom w najčžemnišich hodžinach. Tam so stanje tež wo, čžehož so křwět pschezo sažo džiwa; njeh pschindže nusa, haj kama křmjerc, woczko wčrijazeho čžłowjeka so křwčzi, dofelž tajki čžłowjek w najnutskownišchim to potajnistwo ma, kiž rčka žiwjenje!

Ze wčšte, tež tu rčka scžerpliwosc, mčž a čžalac. Naj-prijedny snutskowne džělo dusche, potom plód; naj-prijedny srawjenje w čžichim, potom polasuja so plódy w žiwjenju. Scžerpliwosc, křnadž je to najčžejšche w naschim křšescžijanstwje a tola to, sčtož nanajnutnišcho trjebamy. Sčto leži wscho w njej a sčto wschitko s njeje wuroščze: Poněžnosč, čžiča myšl, Bože dowčjenje a hišcze wjele druheho. Hdnyž do

pschirody hladamy, dha widzimy, kak schtomy, i kotrychž drje-
wa domy natwarimy, i rosczenju dolhe, dolhe leta trjebaju,
dha reka sczerpliwoscž męcž. A tak je tež pola naž. Hdyž chze-
my plody pschinjesčž, dha dyrbymy sczerpliwoscž męcž, kóždy
se kóbu, sczerpliwoscž pschi czežkim džele, hdyž tež wjele sa-
džewłow kóbu pschinježe, sczerpliwoscž, hdyž dže psches wi-
chory a psches czerpjenja a hdyž by jene žiwjenje bjes wjele
czežkeho bylo? Snutskowny cžlowjek, kiž woprawdže něšto
je, ko njeroswiwa wot dženska na jutšje! To dyrbja žebi wo-
žebje staršchi pschezo sažo prajicž, hdyž chzedža džeczi woczih-
nyčž. Dha móžemy husto kšhšecž, ach, šhto budže jenož i to-
ho abo tamneho džecža. Tam widži nan hrěchi a wón chze
sadwelowacž, tu widži macž wšchelakore njeprawe a wona
chze iprózna bywacž a nima wjazy sczerpliwoscže. So bychmy
ko žami psched Bohom pruhowali, žmy dha my hotowi? Bóh
je nam rjany schpihel dał w Božich džekacž kájnjach, kiž sa
kóždeho dženska hišcže placža; pruhujmy ko tola w šwětle
kásnjow abo w šwětle cžišeho žiwjenja Jesom Khrysta, a
prashamy ko potom, hacž žmy woprawdže hižo tajzy, jako
kajkichž chze Knjes naž męcž! Ach, kelko dha kóždemu hišcže
pobrachuje, so njebychmy ženje tajke pruhowanje wšchědnje
šabny. Potom budžemy tež wufnyčž, našče džeczi prawje wo-
cžahnyčž. Potom smějemy žyle hinašče žadanje po Šbóžniku,
potom ko žyle hinaš hodowneho šwjedženja, cžišeho pjatka a
jutrowného šwjedženja wježelimy, pschetož my wěmy, kak
nušnje to wščo trjebamy a kak móže Jesuž Khrystuž naž
wobšbožicž a šbóžnyčž cžinicž.

Prajicž chzemy to pak tež pschezo sažo wšchěm tym, kiž
měnja, so mnu w žiwjenju a w šwjeczenju doprědka nježdže.
Wšchězelo, žmyw pomalu rostu a pomalu šrawja, měj scze-
pliwoscž. Tón, kiž je w tebi šapocžal tón dobry šutk, budže
jón tež dolonjecž hacž do toho dnja Jesom Khrysta. Hdyž
budžesč jenož šwěrnny namačany! Eswěrnny, jenož šwěrnny! Ni-
cžo ko pak wjazy njepyta na šastojnikach, hacž jenož, so šwěrn-
ni namačani budža. Chzemy jenož prawje šwěrnje dobre
žymjo, kiž budže bohacže wužyte, do wutrobny wšacž. Kak
prawje mějesche tamny šary muž, jako na khoroložu ležesche
a jako prajesche, ja ko wožebje toho wježelu a žym tohodla
tak džakowny, so žym mohł kóždu nježdželu kemšchi kłodžicž a
ko natwaricž na Božim šlowje. Kelko mlodym dyrbi ko to
prajicž, kiž měnja, to wjazy nušne njeje. Se wěscže, jenož ke-
mšchi kłodžicž nječini, ale wěscže cžini to, hdyž damy žebi
do pěčneje wutrobny Bože šwjate šlowo jako žymjo žycž a to
kóždy trjeba! A to žymjo, kiž bu nam w Božim domje abo
pschi cžitanju Božeho šwjateho šlowa date, chzemy i luboscžu
a pilnoscžu šakhowacž, i modlitwu a i próstwu twjerdže džer-
žecž a w sczerpliwoscži jo rosrižacž dacž. Potom pak chzemy
wščo Bohu Knjesej porucžecž; žmy my to šwoje cžinili, bu-
dže wón tež šwoje cžinicž, to reka, jeho hnada budže ko tež
nam dostacž. Žně budža napokledč na šjawne pschinjesčž, so
njebē Bože dželo na naž podarmo a so bu Bože šwjate šlowo
nam i wulkej mozu a so bu w bēhu létow našcha wutroba do-
bra rola, kiž je pschi wšchej šlaboscži a pschi wšchěch hrěchach
— a šhto wot naž je bjes hrěchow a šhto njeby wšchědnje
trjebał wodacže hrěchow —, tola plody pschinješka, plody
w sczerpliwoscži. So by Knjes kóždemu, kiž je ko na našim
pschirunanju natwaril, to w šwojej wulkej hnadže daril!
A tomu chzemy dženska a wšchědnje šnowa špěwacž a prošnyčž:

Spožčž, so žym ja dobra rola, kotraž plody nježe cži;

Schtož mje wucži twoja wola a šchtož twój Duch praji mi,
Njech ko do mnje šaschčepi a ko šbóžnje poradži!

Anježe, njedaj ženje rubicž šwoje drohe šlowo mi,
Chžyla-li ko wěra šhubicž, njech ju i mozu pošylni!
Eswěcž mi i nim psches cžěmny dol, so bych prawje kšo-
džicž mohł. Šamjeń.

Lósy wětsik.

S njebjež dele žněžk ko žaje,
Duzy i nim žej wětsik hraje.
Wětsik druhdy lósy, hruby,
Šoni žněžk po polu, drósy.
„Wětsiko, ach žněžkej pokoj daj!
Njehoi jón tak psche wšchón kraj,
Dže žněžkej šchidleschia ty šlemik žy!“
Wětsik pak mje nježkšchi — tón šty;
Wón honi — honi wšche, niže
Esněžk i mojej komorzy žem bliže,
Nuts psches wotewriene wotnjeschko.
Tam pak hažny žněžka žiwjenčžo. L.

Luf. 9, 23 a 60.

Luf. 9, 60: „... a l e T y d ž i a p s c h i p o w e d a j t o
t r a l e s t w o B o ž e!“ Tuto šlowo je žebi najprjedy ewan-
gelska mlodžina sa heško tutoho leta 1937 ščiniša a jo
wšchěm Ewangelškim pschivolala. A Ewangelšy po žylym
krajy žy jo pschiwšali a ko kóbu pod tuto heško štajili. Toho-
dla tež my jo tu dženska wožebje štajimy.

Nětko wěmy i krotkim šlowom, šchtož cžinicž mamy,
i cžimž mamy wobšwědcžicž, so Ewangelšy žmy. A prajicž
drje ko njetrjeba, so mamy wo tym šwědcžicž i wutrobu, i er-
tom, i ruku, i žylym žiwjenjom a wšchudžom a štajnje a we
šwojim domje a w Božim domje a psched tymi, kotšičž kšche-
ščičženjo žy, a psched tymi, kotšičž kšchescžijenjo wjazy nješju,
a psched tymi, kotšičž hišcže kšchescžijenjo nješju.

A hdyž je tole heško sa žyle leto, je heško sa tutón měžaz
januar heško Luf. 9, 23: „Chze-li šchto sa mnu
p s c h i n e c ž t o n š a p r e j k o š a m!“ Njech dženska tež hižo
požledni džej tutoho měžaza, my tu tuto šlowo tola štajimy.
Wšchak mašch žyly džej dženska cžaka a i tomu žyly tndžej
psched kóbu, žebi rospominacž, šchto to mašch cžinicž, hdyž
mašch hičž a pschipowědacž Bože kralestwo, wobkędžbujo tuto
šlowo: „Tón šaprěj ko žam!“ Wšchetož Bože kralestwo pschi-
powědacž, to reka tola sa Jesužom hičž.

A hdyž wěmy, so žmy w cžaku živi, w kotrymž je wjele
mudrowanja wo wěrje a nabožinje a tež wjele rěczenja a pi-
žanja pschecžiwu wěrje a nabožinje, dyrbymy tež wědžecž, so
mamy tohodla runje nětkle cžim šwěrnišcho wobšwědcžicž, so
kšchescžijenjo žmy — jeli so žměmy dožyla tak prajicž, so je
trěbne, nětkle šwěrnišcho hacž hewał šwědcžicž. A tohodla
runje mamy ko žami šaprěcž; so jene žyle praktišzy wušbēh-
njemy: My mamy nětkle cžak, kotryž bychmy žnadž hewał
sa něšto druhe wužili, nažočičž na to, so hišcže šwěrnišcho
Bibliju cžitamy a so hišcže nutrnišcho ko modlimy; my ma-
my tež tehdy, hdyž hewał žnadž njebychmy do Božeho domu
šchli, tam hičž, tam hičž i nutrnoscžu, so bychmy runje nětkle
tež i tym wobšwědcžili, so kšchescžijenjo žmy a so ko i wěrje,
i nabožinje wušnawamy.

To něšto i tutymaj heškomaž; wščo dašche dodaj Ty
je šlowom a šutkom.

Zyrfej a stat.

Kerlusche. W Pomorſkej bėchu ſo nємſkowėrjazy — Deutſchgläubige — na to dali, kerlusche piſchetworicz a i niſh, ſhtož je kſheſczijanſte, wuforjenicz. Piſhi tym paſ bėchu wu- pldy tajteho czinjenja naſtaſe, kotrež bėchu mjenje hač knadnuſchte. Zyrkwinski wubjert ſo tohodla na partaju wo- broczi. Wot tuteje doſta wotmoſwu, w kotrejž reka: „Ich bin ſchon aus Gründen des Geschmades und des Stilempfindens, mit Ihnen der Auffassung, daß Bearbeitungen alter Kirchen- lieder durch Umdichten der Texte unterbleiben müssen und habe dementsprechende Anweisungen für das Gaugebiet Pommern ergehen lassen.“

S Ruſteje. Esowjetruſka ſtatna czisheczernja bė 250 000 knihow pėsnierja Puſhkina czisheczala a ſhotowila. Tola ja- ko bėchu hotowe, dnrbeſche ſo jažo ſniczicz. Czehodla? W tu- tnych knihach ſtejeſche ſłowo: „Bóh“.

Se Eserbow a ſ dalofa.

Wobras Jeſuſow. Piſhi rėzy Euphrat w Aſiſtej ryjachu we wójnje hrjebje ja wojakow a piſhiudzechu piſhi tym na ſta- re meſto. Nėtko ſu tam dale ryli a wjele wurli, tež privat- ny dom, w kotrymž bė kſheſczijanſka kapala piſhiprawjena. Na jeje ſczėnach ſu wobrasy i Biblije. Mjes nimi je tež wo- bras Jeſuſow. — Czehodla to wožebje naſpomniny? Toho- dla, dokelž drje je tuton wobras najſtarſhi, kotryž wot Ebóž- nika mamy. Je i lėta 232. Nabožne wobrasy ſu paſ taſ derje ſhotowjene, ſo je weſte, ſo ſu ſo hižo lėtdžekatti do toho i tajtimi ſabėrail. Eſnadž bórſy wjazy wo tym.

S Budeſtez. W Budeſteczańſkej wožadze je ſo w lėcze 1936 narodžilo 137 dźeczi (1935 = 110) a to 60 hólzy a 76 hólzy, jónkrócž dwójnikaj, jene dźeczo bė morwe. Konfirmėro- wało je ſo 146 (143) dźeczi, mjes nimi jenož 6 kerbſkich pa- czeſkich dźeczi, lėto prjedy jenož tſi. Wėrowanjow bė 62 (56). Wumrėli ſu 84 (84) wožobow, 13 dźeczi, 36 muſſkich a 36 žónſkich. K Božemu bliđu mejeſche ſo 4112, 1791 muſſkich a 2321 žónſkich. Swonka Božeho domu ſu 137 ſwjate Bože wotkaſanje ſwjeczili. W kollektach je ſo ſkladowalo 3326,16 hr., lėto prjedy 3417,43 hriwnow. To je jara ſwieželaza licžba! Bóh žohnuj dary a dariczelow.

S Budnyſk'nia. (Zyrkwinska roſprawa.) W lėcze 1936 je ſo w naſchej wožadze 12 dźeczi (9) narodžilo, 6 hólzow a 6 hólzow. Eswój kſheczėnſki klub wobnowi piſhed Božim wotka- rjom 11 (14) dźeczi, 5 hólzow a 6 hólzow. Piſhipowėdacž da ſo 7 porow, kaž lėto prjedy, i niſh bu 5 por ow w naſchim Božim domje ſwėrowanych. Wumrėto je 8 wožobow (5), i je- nym wurſaczom ſtejachu wſchitzny w ſtarobje 70—80 lėt. Eswjate Bože wotkaſanje bė 423 w Božim domje ſwjeczilo, 1935 bė 490 Bože wotkaſanej ſwjeczilo. S 436 ſaúdzeneho lė- a 13 doma, dožyla potajkim 436. To je 100 proz. W lėcze ta bė 270 Eserbow a 166 Nėmzow, 193 muži a 243 žonow. Na dobrowólnych darach je ſo pola naſ naſbėrało: ſbėrki na kerbſki chłemjach: 182,23 hr., na nємſkich kėmſchach: 137,15 hr., piſhinoſhki ſa Guſtav-Adolſſke towarſtvo 65,95 hr., hro- madjenje ſa towarſtvo ſnutſkowneho miſijonſtwa 31,25 hr., dary ſa ſwonkowne miſijonſtvo 41,76 hr. piſhi ſpowėdžach, 20 hr. dary jenotliwnych, k tomu dari jena prjedawſhca Budny- ſhinkſka ſwójſba piſhi wobhladanju naſcheho Božeho domu 7 hriwnow. Wſcho hromadze je ſo potajkim 485,34 hriwnow na- ſbėrało, 323,04 hr. w lėcze 1935.

S Hrodziſheczja. Wožada ma 1934 duſchow. Licžby we ſpintach ſo na lėto 1935 poczahuja. Narodžilo je ſo 20 (39) dźeczi, mjes nimi 3 njemandželſke; i niſh bu w bėhu lėta jene piſhipóſnate. Bė 10 (17) hólzow a 10 (22) hólzow. Naro- džile ſu ſo w Kortnizach 4 dźeczi, w Brėſezach a Droždžiju 3 dźeczi, w Bėlej Hori, Hrodziſheczju a Worzynje 2 dź.ſci, w Nje- chornju, Raſojdach, Skanezach a Wichowach 1 dźeczo. 1 dźeczo je po narodze bórſy jažo wumrjelo. Kſheczėnych bu 21 dźe- czi. Piſhipowjedanjow bė 25 (21), wėrowanjow 17 (16). Wumrėlo je 26 (22) wožobow, poſhowanych bu 26 (23) wo- žobow. Mjes 26 poſhowanymi bėchu 4 dźeczi, jedyn nježe- njeny muž, 3 nježenjene žony, 5 ženjenych mužow, 5 ženje- nych žonow, 3 wudowzy a 5 wudowow. Najwyschſha ſtaroba bė 84 lėt 8 mėžazow a 15 dnjow. Spowėdnych bė 1630 (1793), a to 668 (759) muſſkich a 962 (1034) žónſkich. Piſhi kerbſkich ſpowėdžach wobdžėli ſo 1117 (1182) a piſhi nємſkich 513 (611) wožadnych. Domach wopravjenych bė 91 wožadnych a to 77 Eserbow a 14 Nėmzow. Paczeſkich dźeczi bė 36 (49). Na kerbſkej konfirmaziji wobdžėli ſo 11 a na nємſkej 25 dźeczi. Kollektny wunježechu 612,70 hr. Esobuliczėna je ſbėrka ſa ſnutſkowne miſijonſtvo, kotraž je 115 hr. wunježka. Sa wė- rowaniſke biblije je ſo wyshe teho 23 hriwnow naſbėrało. Sa zyrfej je ſo 193,50 hr. nawdawalo. Sa ſwonkowne miſion- ſtvo je ſo piſhi ſpowėdžach, wopravjenjach a wot czitarjow miſionſkeho požoła 400 hr. woprowalo. Wſchittkim dariczelam wutrobny džak.

S Sucziny. (Zyrkwinska roſprawa.) Wufſheczilo je ſo w naſchim Božim domje 10 dźeczi. — Konfirmėrowanych bu 27 dźeczi. — Wėrowanjow bėſhe 8, piſhipowėdało 11. — Wumrėlo je 7 wožobow. — K Božemu bliđu bėſhe hroma- dze 634 ſpowėdnych, 251 muſſkich a 383 žónſkich, doma wo- prawjenych 24. — Naſbėrało je ſo piſhi krajnych kollektach 178,17 hr., ja naſchu wožadu: kollektny 38,36 hr., w kaſhecz- tach 53 hr., hromadze 91,36 hriwnow., ſa ſnutſkowne miſi- jonſtvo: domjaza ſbėrka 22 hr., ſa Guſtav-Adolſſke towarſtvo wot ſobuſtawow 19,75 hr., ſa miſijonſtvo mjes pohanami: i miſijonſkeho kaſheczika, wot czitarjow „Miž. póžka“ a wo- prawjenjow 80 hr., dalſhe dary a wot ſobuſtawow miſijon- ſkeje ſlužby 55,85 hr., hromadze 138,85 hr. Wſcho hromadze je ſo naſbėrało 447,13 hriwnow. Wſchittkim dariczelam wu- trobny džak!

S Khrjebje. W ſaſchlym lėcze wotmė ſo 61 nємſkich a 43 kerbſkich Božich ſlužbow, k tomu piſhiudze hiſheczje 7 Božich ſlužbow w Mikowje. Nємſke Bože ſlužby wopnta w piſhe- rėſku 95, kerbſke w piſcherėſku 51 wožobow. Na dźeczikėmſhe- njach wobdžėli ſo w piſcherėſku 60 hač 70 dźeczi. Najſylmiſhi wopnt mejeſhtaj ſmjertna njeđzela a Czichi Pjatt. K ſpowje- dži ſtupi 804 wožadnych a to 357 muži a 447 žonow. To je nėhdze 50 proz. wſchėch wožadnych. Loni doſta 27 dźeczi ſwja- tu kſheczėnzu, wėrowalo je ſo 18 porow, wumrėlo je 9 wo- žadnych.

S Paſa. W naſchej wožadze je ſo w ſaúdzėnym lėcze na- rodžilo 53 dźeczi (1935: 85). Mjes nimi bėchu 4 morwona- rodžene (2). Eswjatu kſheczėnizu doſtali ſu 49 (83); mjes nimi 1 njemandželſke dźeczo (1). Eswój kſheczėnſki klub wob- nowili ſu w naſchim Božim domje 63 dźeczi (66), a to 31 hólzow (38) a 32 hólzow (28); mjes nimi bėchu 4 kerbſkich hólzow (9) a 7 kerbſkich hólzow (4). Wėrowanjow bėſhe we ſaúdzėnym lėcze 24 (31). Semrėli ſu w naſchej wožadze 29 wožobow (24), mjes nimi 6 dźeczi (6). Wſchitzny buch na naſchimaj pohrjebniſheczomaj poſhowani. K Božemu bliđu bėſhe 1912 ſpowjednych, to je 67 proz. naſheje wožadny (1649

= 61 Proz.). Mužškich běšche 837 (744), žónškich 1057 (905). Eserbskich spowjednych běšche 1282 (1024); 556 mužškich (454) a 726 žónškich (570). Doma woprawjennych a tych, kiž su pšcht Božich službach w domach a šulach k Božemu blidu byli, běšche 74 (42), 16 mužškich (10) a 58 žónškich (32), 68 Eserbow (33) a 6 Němzow (9). Wopytarjow Božich službow w sańdžennym lécze je 20 436 (20 002) nalicžilo, 13 734 (12 738) Eserbow a 6 702 (7 268) Němzow. — Sa kollektu je 530 hriwnow (450). A tomu pšchindže šbërta sa swonłowne mižionstwo 90 hr., ja šnutšłowne mižionstwo 100 hr. a sa potrjebnych najšeje wožady 180 hriwnow. Wšcho hromadže je 900 hriwnow nasbëralo.

S Malešez. (Zyrkwinska rosprawa.) Narodžilo je 37 dječzi (1935: 26), 18 hynkow a 19 džowcžiczkow (3 nje-mandželste. — Swërowalo je 19 porow, pšchpowëdało 8 porow. — Semrëto je 18 wožobow, 12 dorosčennych, 6 dječzi, najstarscha wožoba bě pšches 87 lët. — A Božemu blidu je 1192 hojczy (1366) pobylto, 512 mužškich, 680 žónškich, mjes nimi 33 paczerškich a 60 wožebje, 668 na herbskim, 524 na němškim (1935: 768 na herbskim, 598 na němškim, paczerške wšche na němškim, 1935 hišcže 3 na herbskim!). — Šbërta pšchi kollektach su 235 hr. wunješke, wšchitte dary zyrkwinskeje lubosčeje 428 hriwnow wucžinjachu. Bóh daj na nowe lëto našej wožadže dale šwoje šbožo a žohnowanje s jejnymi 1555 dušchemi.

S Minatara. (Zyrkwinska rosprawa.) Narodžilo je 30 w našej wožadže w lécze 1936 42 dječzi (1935 bě to 39), a to 23 (18) hólzow a 19 (21) hólzow; njemandželste bëchu 4 (8); 3 (4) su šašo wumrële. Wukšcžennych bu 43 (36), s tych stej dwë doma nušnu šchcženizu dostalej. Wërowanjow bë w našim Božim domje 20 (23), dwë w herbskej rëczy, pšchpowëdanjow 29 (35). Eswoj šchcženški klub wobnowi B. monczku 36 (52) paczerškich dječzi, a to 18 (22) hólzow a 18 (30) hólzow. Na němške paczerje bëchu 28 (37) a na herbske 7 (15) khodzike. Jena hólza (Hana Pawlitez i Drobow) bë zny herbski katechismus s hłowny nawukla a škoro bjes samylenja pšchednješka a dosta sa to wustajene myto s Jakuboweho legata. Mimo toho buchu njedželu Graudi 4 (3) dorosčeni konfirmërowani. — S tuteje cžaknosče do wëcznosče sa wołak je wšchhomóznny Bóh 21 (29) wožobow, a to 16 (7) mužškich a 5 (22) žónškich. Mjes nimi bëchu: 2 wudowzaj, 2 wudowje, 11 nježenjennych mužow, 1 wudata žona, jena nje-wudata žónška, 1 škulške dječzo a 3 male dječzi. Najstarscha wožoba bë rentnar August Hinz w Adolfskej šëcže, kiž bë 95 lët, 7 mëžazow a 9 dnjow starý. 20 wožobow šmy na tudomnej Božej roli khowali, jene cžëlo bu w Drježdžanskim krematoriju špalene, kotrehož popjelowe powoštanki su na našim pohrjebnišcžu khowane. 6 pohrjebow je 30 w herbskej rëczy wotmëlo. — Spowëdných běšche w sańdžennym lécze 1269 (1228), a to 531 (535) mužškich a 738 (693) žónškich. A herbskemu Božemu blidu běšche 759 (648), k němškemu 510 (580). Doma woprajennych a tamnych, kiž su šebi šwj. šakrament pšchi domjaznych Božich službach žadali, bëšche 152 (76). Potajkim wšcho hromadže bëšche w sańdžennym lécze 41 spowëdných wjazn hacž lëto prjedy; Eserbow pak bëšche 111 wjazn a Němzow 70 mjenje hacž lëto prjedy. — Pšchi kollektach je 30 nasbëralo wšcho hromadže 370,52 (303,51) hr., a to bëšche sa našču zyrkej 140,61 (79,10) hr., sa krajnozrkwinske kollektu 173,45 (172,23) hr. a sa mižionstwo w mižionškim

šachcžiku a wot cžitarjow „Miš. póhla“ 55,96 (52,18) hr. Wšchitim dariczelam šo wutrobny džak wupraji. — W tnych rosprawach našich wožadow ma šo wožebje tež na herbske zyrkwinske žiwjenje pokasacz, a to je šo štalo, hdyž su šo horjeka cžizka herbskich šastojniškich škutkow pomjenowale. Esowë, šo mohło na pšchklad cžizko herbskich paczerškich dječzi a runje tak wërowanjow a pohrjebow wjëtšche hncž, ale šnaro lušt na tym leži, šo je runje najwjetšcha politiška gmejna našeje wožady, Khrósta-Adolfska šëta, škoro zyle pšchenëmcžena. My mamy pak tež wšy we wožadže, kotrehož wobndlerjo su nimale wšche šwërne Eserbja a maja šo — mlodži kaž štari — k pšchpowëdanju Božeho šłowa w herbskej maczeršcžinje. S tnych wožow khodzja dječzi do herbskeho dječžikemščenja a mlodži ludžo wopytaja herbsku službu mlodžiny.

Bibliški pucžniš.

Njedžela Sexagesima, 31. jan.: Njeboj šo, ja šym tón přeni a pošledni, a tón žiwý. Ja bëch morwny, a hlaj, ja šym žiwý wot wëcznosče hacž dowëcznosče. Šjew. Jana 1, 17. 18. — Łuf. 8, 4—15. — 2. Šam. 12, 1—7. — Budž trošchtne, male štadleschto, njedch njepšhecželjo hroža; a by-li wšcho na tebe šchlo, tu wšchak je pomoz Boža. Šlaj, wošo Wótzownej nihdy pšchikryte; joh' ramjo šplne je a k šemi pobije wšchëch njepšhecželow wójško. K. 201, 1.

Bóndžela, 1. febr.: Redžbujcže na to, šo by něchtó s Bažeje hnady njewupanyš, šo něhdže nëtajki hórki korjen' njeby wurošt a šchłodu nacžiniš a jich wjele pšches tón šamy našchlerjedžennych byšo. Šebr. 12, 15. — K. 414, 4. — 1. Kor. 16. — Šosua 9, 1—15.

Wutora, 2. febr.: Šchto šo wy tež štaracže, šo šhlëba šmacže? Njepóšnajecže wy hišcže ani njerosumicže? Macže wy hišcže wašchu štwjerdnjenu wutrobu? Šark. 8, 17. — K. 684, 2. — Šark. 1, 1—13. — Šosua 9, 16—27.

Štrjeda, 3. febr.: Šbožni su cži šami wotrocžny, kotrychž tón Anjes pšchšchedšchi namaka, šo woni wachuja. Łuf. 12, 37. — K. 786, 5. — Šark. 1, 14—28. — Šosua 10, 1—14.

Šchwórtk, 4. febr.: Nëtš je šo wopokajalo šbožo a móž a šralestwo našeho Boha a wšchnosč jeho Khrystuša. Šjew. Jana 12, 10. — K. 307, 4. — Šark. 1, 29—45. — Šosua 10, 15—27.

Pjatt, 5. febr.: Šbožni šcže wy, hdyž waš ludžo moje dla hanja a pšchëcžehaju a rëcža wšcho šte na waš, hdy na tym šžu. Šat. 5, 11. — K. 450, 3. — Šark. 2, 1—12. — Šosua 10, 28—43.

Sosobota, 6. febr.: Čžlowjeka šym njeje pšchšchot, šo by šebi daš služicž, ale šo by wón šlužik a daš šwoje žiwjenje k wumožanju ša jich wjele. Šat. 20, 28. — Šark. 2, 13—28. — Šej. 8, 4—9. — O, derje tym, kiž tudny maja we wërje šwojoh' Šbožnika, cži ženje tu hncž njetrjebaja we žanym šchizju bjes trošchta. Në! tajkim pšchëzo s njebješ dele tón bójški trošcht šo wuliwa, kiž jim Bóh šwjaty Duch šam šcžele, kaš derje je pšchi Šesufu. Šëtr Młónš.

Šištownje. Kni. L. w D.: Wutrobny džak ša nowu pošpku a wjele dobreho, tež ša došpofne wotšhorjenje. Šed.

Sa Štomiši: W. w B. — Sa Šnwoavit: K. w K. — Sa Šeminišcere: L. w M.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swó.bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Narój mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Čaložil 1891 Křrjebjanški farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

7. februara 1937

Baužen

Njedžela Čstomihj.

Glaj, my džemy horje do Jerusalema! Luk. 18, 31—43.

Glaj, my džemy horje do Jerusalema; i tutymj słowamj chze naš hwj. pišmo napominacź, žo na pucź hotowacź a se hwojim Šbóžnikom horje czahnyć do Jerusalema. Róždny póštny czaž je sa naš křesćijanški wožadu tajke pucźowanje se Jesužom horje do Jerusalema a tutón póštny czaž steji jako psched durjemi. Wšchi tym žo dopomnju na tamnu hór-ku pola Tübingena, kotraž ma na hwojim wjeršku kapaklu. Wšchi nahlym puczu, kiž k njej horje wjedze steja male domcčki. Róždny i nich je jenož tak wulki, so ma jedyn wobras w nim rum. Tak steja tam pschi puczu wobrasy Křristužoweho czerpjenja. Hdnž potom katolske prozefiony horje do kapakli czahnu, wostanu wone psched lóždym wobrasom stejo a sanurja žo do czerpjenjow Křristužoweho pošledneho pucza, kotryž je wón sa naš schoł. Hdnž my evangelszy tež tuto widomne waschnje prozefionow nimamy, tak chze naš tola naše słowo wabicź we duchu i našim Šbóžnikom horje czahnyć: Glaj, my džemy horje do Jerusalema!

Přjedny pak hacź žo na pucź nastajimy, dawa naše dženzniške sczenje nam pohladacź do wutrobny našeho Šbóžnika a nam pokasacź, we tajkej wěstosći, pokusći n o s c ě i a l u b o s c ě i k nam cźlowjekam wón tutón czežki pucź horje do Jerusalema dže.

Jako bě naš Šbóžnik na hwojim pucźowanju blisko k městu Jerusalemej pschischoł, šjewi wón hwojim wucžobnikam wšchitko, šchtož žo štacź dyrbi. Woni dyrbja wjedžecź, so woni tu pošledni króć i nim hromadu tutón pucź na jutrownj hwojedžen czahnu. Tšeczi króć to najšćerje bě, ale nětk budže tón czaž bórsy dopjelnjene. „Glaj, my džemy horje do Jerusalema!“ tak wón šapocźnje hwoju rěcź, pschetož do pschichoda dyrbja tež woni widžecź kaž wón, so bychu woni

na wšcho pschihotowani byli, šchtož ma pschicź. Do rukow póhanow budže wón podatny. Wukřměšchowanj wón budže, hanjeny a šaplowanj. Woni budu jeho křjudowacź a napošledku tež moricź. Kaž bě wón jim šjewi, tak žo tež wšchitko dopjelni. Kač je to móžno, so cźlowjek w tajkej jašnosći hwoj kónz dopředka widzi a tola njekhablje? Husto w nowinach cžitamy, so žu ludžo žami na žo ruku šložili, dokelž bě jim lékař jich bliški kónz jewi. Jesuž njewidžesche jenož czerpjenje a hmojercź, ale wón widžesche po wšchitkim nowe žiwjenje: Na tšeczi džěń budže wón sažo štanycź. To da jemu tutu wěstosć a njeda jemu khablacź na jeho czežkim puczu. A njeje tež nam tutón žamy troscht daty? Tež my wěmy, so naš nicžo dželicź njemóže wot lubosćje našeho Boha. Bóh pak je hynišchi hacź wšchitzy njepšhecźeljo, hacź lóžde špřotowanje našeho cžěta. Jako běšche Jerusalema sa czaž profety Jesajaja wot hynneho njepšhecźela woblehnyeny a žyke město šadwělowacź chzysche, poštanj profeta a dopomni Jerusalemskich na jich wěru do wšchomóžneho Boha. Kač móža woni žo štrachowacź? Ně, dolhož maju woni křutu wěru do Boha, njemóža woni šhubjeni być. Tehodla jich Jesajaj křutnje napomina, so bychu žyke Bohu dowěřili: Je-li so wy njewěricze, dha wy njewobšćejce. Dolhož my křucze do Boha wěrimy, móžemy štrošćtnje a njekhablajo hwoj pucź hieć, kaž Jesuž tehdom hwoj pošledni pucź horje do Jerusalema. To dobncze dyrbi tola naše być.

Hdnž bě Jesuž takle k hwojim wucžobnikam rěczał wo hwojim pošlednim puczu a šchto dyrbi žo wšchitko štacź, woni nicžo wot teho njerojumichu a ta rěcź bě jim potajena a njewjedžichu, šchto prajene bě. Haj, to my derje šrosumimy, so bě jim ta rěcź potajena. Woni běchu se czažom špóšnal, so je jich mištr wjazy dnžli cźlowjek. Přětr žam bě wušnal: Ty žy hyn žiweho Boha. Kač dyrbjač Bóh hwojeho hyna dacź tak czerpicź? Woni běchu widželi, kažku móž Jesužo-

Moja Biblija.

we słowo ma. Jeho słowo ma móz na khoroszczach a słych duchach. Haj, na jeho słowo bo žamo morwi sažo k žiwym wróćca. Njedyrbjał Jesuś móz se swojim słowom wschitkich swojich njespšeczelow runje tak pobicź. Tu móz je Jesuś měł, ale wón swoju móz njeje k temu wužil, pschetož wschitko dyrbjesche bo stacź, so by dopjelnjene bylo, shtož je psches profetow pižane wo człowiskim žynje. Tež w naschim žiwjenju ma bo Boža wola dopjelnicź. Hdnyž my tež Božu wołu njespšewidžimy a njesrosumimy, dyrbimy tola Bohu poklušni bycź. Kať jara nam pali to „czehodla“ na dušci, hdnyž je do nascheho žiwjenja srudoba sacžahnyła. Dopósnacž pať budžemy haťle junu we wěcznosćzi, nětkle pať dyrbimy swoje žiwjenja na tym mēscze a w tym stawje žiwi bycź, kať je to Bóh po swojej woli postajil.

Bóh pať bě wschitko tak postajil nascheho wumoženia dla. W lubosćzi k nam człowjekam bě Jesuś schoł swoj czežki pucž horje do Jerusalema. Wschitko bě bo nasche dla stało. Nasche sczenje chze nať wožebje na tutu lubosćz nascheho Sbožnika pokasacž, hdnyž wono nam powjeda wo wustrowjenju tamneho kšepcho. Kať je bo Jesuś w lubosćzi dele shtilil temu kšepemu a je jeho próstwu wužłjchał, tak stejese khrystužowe žyłe žiwjenje pod sakonjom lubosćze. Nať wumoz wot hrěcha a žmjerće, ja to bě wón žiwy a ja to wón tež na kšicžu wumrije. Tak tež Pětr w sbožnym wješelu piša: Wón je nasche hrěchi na swojim czele žam woprowať na drjewie, so bychmy hrěcham wotemrjeli a prawdosćzi žiwi byli. Srečhej wotemrjecž a prawdosćzi žiwi bycž, to je nascha horza žadosćz, ale to je jenož móžno, hdnyž hladamy na khrystuža, kotryž je ja nať wumrijeł. Wón je psches swoju žmjerćz pastryť a biskop naschich dušchow. Wón chze naschej dušci pomhacž w bēdženju pschecziwo hrěchej a wschitkej cžemnosćzi.

Hdnyž my takle wopominamy khrystužowy pucž horje do Jerusalema, dyrbi pschi tym žobu klicžecž džakownosćz: Nam derje tajkoh' knjeja! Samjeň.

Je luby Bóh na nať sapomniť?

Wichor howri, žněh pod stupom schřeczi;
S jažnych njebežow nam symny měžacž k wěczi.
Syma, ach symna syma bo tak žurowi!
Hacž luby Bóh žnadž na nať tudny sapomniť? —
Wžyko žněh na semju tu spada
Na trawnik kaž pucze, rostliny a lada.
Swěrina hłodna khodži tak ja žyrobu!
Je luby Bóh žnadž sapomniť na swěrinu? —
Wodarmo pschi kercžku žym ja stała,
Hacž tam njebych ptacžkow hróncžko wužłjshaka.
Syma pať syma ptacžkej pyšť je samknyła,
Hacžrunje czopke pjerko jeho pschikrywa!
Kať wón pyta na kercu a shtomje,
Hacž ja symu czerikej tam sparny dom je!
Esněh, žněh ach sažypa jom wschitke sornjatka!
Je luby Bóh žnadž sapomniť na ptacžatka? —
Ně, o ně! Bóh luby knjes ně wěscze,
Cžehodla tu tajka syma na wchēm mēscze!
Wocžakaj! Bóh nam wupšchi sať liliju
W wobradži, shtož trēbne nam je k žiwjenju! —
Wichor tuž njech howri psches žiwjenje,
Njech je symny, horzoty tu wotmēnjenje,
Bóh knjes, klyšch, tola pschezo „myšle mēra“ ma!
D sapšchimů, rospomů to, ty dušcha dwēlowaza! U.

Wobžedžu staru žerbku Bibliju i drugeho wudawka. Wot smylkow porjedžena bu wona w lēcze 1823 wot Jana Gottfrieda Kühna, předarja w Kluschu, wudata, k druhemu rasej žwěru pschehladana. Tak je moja Biblija lētkha 114 lēt stara. Czischcžak je ju Ernst Gottlob Monja w Budyšcinje; je do fruteje kōže twjerdže a derje swjasana, a mało wobschodžena. Koža na wětach njeje rosžybana, a tak ma moja Biblija hišcže rjany napohlad. Lopjena žu drje žokte, ale pižmiki žu dobre a derje cžitacž, jenož spinkaj šaj wošlabloj. Moja Biblija njewukhadža i mojeje žwōiby. Ja ju psched 4 lētami namrēch wot pobožneho žwěrneho dobrego Eserba, njeboh Bohuwěra Hancžki, kiž bě žobusałožer a žwěrnny žobu-šaw towarštwu „Cžornobóh“ hacž do žmjerće.

Moja Biblija njeje jednora Biblija; wona ma něshto wožebiteho. Tak móžemy na přēnim njepoczischcžanym łopjenku, wot dobreje ruti i cžornizu pižane němste pižmo cžitacž: „Zur Erinnerung an die 300jährigen Jubelfeiern der Augsburgischen Konfession 1830 von der Zweig-Bibel-Gesellschaft in Budisin. Christiana Wobsten, Großwelfa am 26. Juny 1830.“

Tak wēm, shtó bě přēnja wobžedžerka mojeje Biblije. Bě wona mloda? Bě wona šarscha? To njewēm. Žyłe wēšte je, so bě tehdy žiwa a mējesche to pobožne mjeno khrystla. Mohla-li moja Biblija tola powēdacž, kelko a kajzy bēchu jeje wobžedžerjo, shtó wscho je žobu pschewiwa srudoby, horja a wješela, by mi žnadž dny dolho powēdacž mēka. Ja ju jara lubuju, moju staru Bibliju, a žmōj na bo tak swucžiloj, so bo njemōžemoj dželicž. Wona w kamorje k ruzny leži, a hdnyž ja kamor wotewrju, wona na swojej spinkaj mi napscheczo žbēha a prošy: „Wšmi mje kšwilu, pēstuj mje, sabēraj bo so mnu! Mi je bo tu wostudžilo!“ Potom wošmu ja to džēcžatko, wobrocžam łopjena jene po druhim a nětko pytnu: „To njeje džēcžo, to je móžny mudry duch, kiž tu pať přēduje, wucži, pucž pokasuje a sažo powēda. Jeho hłōž je druhdy žurowy, potom pať sažo miły a lubosćz žama. Wón dawa mēr a pokoj a shtož trjebam. „Pytajcže a wy budžecže namakacž!“ šteji tu pižane, a so tomu tak je, to njech Wať, moji lubi cžitarjo a moje lube cžitarki, tōnle wěrnny podawk pschewēdčži.

We wulkej žwětowej wōjnje, hdnyž wscho tak žadne bēšche, pschidžje kēmi stara žōnska, kiž mējesche lēto stareho wnucžka na rukomaj. Starosćziwa a srudna mi powēdasche: „Ja žym swoju zokrowu kharťku pať šhubila pať sapoložila! Ja ju njenamakam a nimam ani drjebjeńcžki zokora w domje a ja to džēcžo jōn tola nušnje trjebam.“

Dach jej schalku zokora, troštowach ju, so žnadž kharťku tola namaka. „So ju šhubišcže, to njewērju, scže tola pschezo tak wobhladniwa!“ Radžach jej, bo w mērje doma pokyndnyč a derje pschemyžłowacž wscho, shtož džēnža džēlaschcže, žnadž bo pschipōdla dopomni, hdže bě ju položila.

Wona džēšche domoj, nježndže pať bo, w mērje pschemyžłowacž, ně, wona cžinjese něshto rosumnišcheho, dofelž bě šarscha a mudrišcha. Wona wša swoju Bibliju a nawocži a džēcžo na klin, a tak žndže bo k blidu, w Bibliji mēr pytacž. Nawocži bēchu jamōrane, tuž i mjehťej lapku jeje schelnyž cžiscžese. Mjes tym džēcžo Bibliju wotewri a łopjena dale wobrocžese; wona požwari: „Njecžiu to!“ Tola džēcžo dale wobrocžese, mjes tym so wowka nawocži cžiscžese. Sdobom da džēcžo swuť wot bo, jako by něshto namakalo a mējesche rōžojtu papjerku w rucžy, ju wowžny k woblicžu djeržo. Wona pa psches nawocži pohlada a cžitase: „Zuckerfarte“. To bě

wješe! Džeczo bě w Bibliji namařalo, šhtož wowka pytaše. Tuž pytamy w Bibliji. My tam namařamy,, šhtož je nam najnušniše sa tu a tam.

Šhto možešy Ty wo šebi a šwojej Bibliji powědacž?
L.

Bože słowo!

Luby Jesu, žórto mozy
W Twojim słowje je sa naš,
Hdyž naš trajcha błuda nozy.
W nim tola, kóždy čaš,
Prawo šwětko namařam!
Runje pšes njoh' wšah Ty nam
Wutrobu jow roškwětluješ,
A njebežam pučž pokajuješ!

Rajki je nam poklad tola
W Šwjatym pišmje šhowany!
Pšes njoh' šo nam Boža wola
Saschčěpi do wutroby,
Hdyž pak w šwojej hrěšnosći,
Po nej nješmny činili, —
Tym, kiž žel je, šleho pada —
Wono wobšwědczi, hdyž hnada.

Šsłowo hnady dobra pašwa
Sa hrěšnikow kóždy čaš!
Tu šo šjewi, tak Ty š jašwa
Hrěchow wuřwobodži naš.
W žylej Twojej lubošći,
Šbóžniko mój najlubšy,
Pšeho š noweho Čze widžu,
Hdyž we Šsłowje sa tym šlědžu.

Božo, Twoje Šsłowo duzy.
Je mi, hdyž ja wustawam,
Šsnlny kij w mojej ruzy,
Na kotryž šo šepjeram.
Pšes njo tež nětk kóždy čaš.
Twoj duch powuczuje naš,
Kak štačž mamy w špytowanju,
Tu šu brónje š wojowanju!

A hdyž my tu njehladamy,
Twojich pučžow na šemi!
W Twojim słowje pak my mamy,
Trošht w kóždej žalošći!
A hdyž w šmjertnej štyšnosći
Hladam w šbóžnej nadžiji,
Šswěrnny Jesu, jenož š Tebi,
Wošmjěšy Ty mje š hnady š šebi.

Pšehot sa pšehod.

Pšehed něšhto čažom měješče polny general maršhall von Madensen pšehi pošwjećenju doma sa Hitlerowu młodžinu rěčž, kotraž ma šo tak:

„Moji lubi hólžy! Wam mam dženža tutón dom pšehopodacž, kotryž šmėje pšehodnje moje mjeno. Wy šmėječze junu škuzicž w nowym němškim ludowym wojsku. Wjazny hiščečze: hdyž hladamy na našče nětczišče položenje šwěta, pokajuje šo pšehozo bóle, šo pšehidže sa našy němški lud ros-

hadžowanje š čerwjennym ranjom. Šdy to budže, wě tón Anjes šam. To budže ššchizny čaš sa ššchesczianske podkóžki naščeje europšejke kultury. W tutnym wojowanju šmėječze Wy, moji němšy hólžy, šo jako dobri wojazy wopokajacž. To njemóžecze Wy, hdyž nješče w ššchesczianskej wěrie šaloženi. Prawy němški wojak dyrbi tež ššchesczianski muž byčž. Tehodla je moje wošebite pšehče, šo šo w Hitlerowej młodžinje tež ššchesczianski duch haji. Dajče byčž bohabojošći a ššchesczianskim pocžinkam we wěrie mjes wami žwym! We tutej myšli pšehopodawam Wam Wajš nowy dom!“

Njedžela.

Še štatnym šakonjom bu w Němškej njedželški měř hagle 1896 ššchitany. Woprawdže bě pak njedželški měř tehdy hižo wšchudžom. 100 lět je to lětka, šo Stuttgartski pšehkupž Friedrich Stambach w nowinje „Schwäbischer Merkur“ wošjewi, šo šmėje šwoje klamy na wšchěch šwajatych dnjach a njedželach šacžinjene. Wojachu šo, šo tutón ššwarny pšehkupž šupowarjow šhubi, tola šo mylachu, wjaz jich pšehidoby wšchědne dny a wjaz a wjaz pšehkupžow šo jeho poštupei pšehšamny a měješče runje tak njedželu klamy šacžinjene. Tuto hibanje šo na druge města roššchěri a je šawěšče š nastorkom bylo sa pošdžišče šakonšče poštajenja wo powšchitkownym njedželškim měře.

Šojimawy to wěšče podawł a pšehkladny sa čašy kaž našče.

Zyrkej a štat.

W Drježdžanach bě šo 28. januara w domje wulka šyla Evangelškich šhromadžika. Rěčješče tam tola wjednik Wušjerka evangelškej zyrkwe Němškej, generalšuperintendent D. Zöllner, wo „pučžu evangelškej zyrkwe Němškej.“ Wón šwola lutheršku zyrkej Šakškej, šo by woštała pšehi tym, šhtož šaložł jeje byčža a šo by šo šastajika móżnje a roššudnje jako zyrkej Khrjštušowa sa wěru a pšehsjednošćž wěry, ša lud a wjednika.

Lipš, evangelški Lipš bu w januaru šwolany š evangelštemu wuštupei do hoberškej rumnošče Alberthalle a to pod hešlom „Christusglaube oder deutscher Glaube.“ Dotho do poštajeneho čaža šhromadži šo w 3 Božich domach wjaz hacž 6000 wošobow. Rěčželi šu tam Hamburgški bywšchi biskop D. Schöffel, a defan abo wjednik theologiškej Lipšćanskej fakulty, prof. D. Bornkamm a Lipšćanski šuperintendent D. Schumann. Tutón wuštupeč bě tak rjez wotmołwa na propagandu hibanja „Deutsche Glaubensbewegung“, pšehedewšchěm pak móżne wušnacž š Šbóžnikowej Jesušej Khrjštušej.

Evangelške hibanje w Awštriji njeje šo pominyło. Wo tym powjedaja tež licžby šandženeho lěta. W 9 wošadach hłowneho města Wina pšehšstupi jich w lěče 1936 3042 wošobow š evangelškej zyrkwi. Š njeje wuštupek je sa tuto lěto 648.

Še Ššerbow a š daloka.

„Württembergški bibliški wuštaw“ w Stuttgarče dołona lětka 125. lěto šwojeho wobšchěrneho a žohnowaneho škutkowanja. Wón je sa tute lěta wudał 22 milionow Bilibliow a dželow Biblije; š tutnych bu jich sa pošlednje 25 lět 20 milionow wudatnych. Nječ Bóh dale žohnuje škutkowanje tuteho towarštwja. Šmy tola pšehi tym, šo šaložicž nato hešlo: kóždy měj šwoju Bibliju! a tež po nim čžintčž.

Tuž tež měj nětk kóždy swoju Bibliju, ju čitajo, w njej pýtajo, so bychmy tať s Božim słowom w rukomaj a we wutrobje wobitali w žiwjenju kaž tež je a ras tež we wumrěcju a junu tež we wěcžnosći. — Nasche herbske Biblije wukladuje nasche Sakiske hłowne bibliste towarstwo. Wono da snowa herbske Biblije wjasac; tak móže so tež kóždy Eserb a kóždy Eserbowta se herbskej Bibliju jasstarac. Jary kaž „Eserbske Nowiny“ wobstaraja rad kóždemu Bibliju. Nětkle so kupuja dary sa konfirmaciju. Čiřmy tu po mjenowanym hekle: Dajmy kóždemu paczerstemu džěcju kaž spěwarste tak Bibliju sobu do žiwjenja.

Bóh swarnuj naš a naš kraj pšched slótniškimaj rukomaj, kotrejž statoki sapalatej. Nastróženi křnjchimy wšchitzy, so je so sašo paliko a to dwójzy hnydom. W Drobach pola Minakala so sniczi statok a nětk sašo w Rhelnje a se statokomaj wjele nadoby a wjele žnjow. Njeh so prawje bórny swěsczi, šhto je sluczeť a njeh so se wšchej mozu wobara tajkemu njedocziństwu! Domachpřtanym pať pšchicž křchesczi-janska luboscž na pomoz!

Zyrkwinska rosprawa Michalskeje wožady. Wožada ma 9860 dušow, 3000 na Židowje, 860 w Tšelanach, 6000 wonka mějta. Licžby w spinkach so na lěto 1935 počahuj. Křchcžnych bu 168 džěczi (177), 82 holcžkow a 86 hólčkow, mjes nimi 12 njemandželskich džěczi. Paczerstich džěczi bě 174 (180), 106 hólzow a 68 holzow; 6 džěczi je so na herbskim kemschenju a 168 na němskim w křchcženskim křubje wobkřucžiko. Pšchpowědanjow bě 114 (116), wěrowanjow 72 (82). Pokhowanych je 132 wožobow (125); mjes nimi bě 21 džěczi (s tnyh 3 morwe narodžene), 11 nježenjenych muž, 13 nježenjenych žonow, 17 ženjenych muž, 20 ženjenych žonow, 17 wudowzow a 36 wudowow. Najstarskej běštaj Eserb a Eserbowta: sanitetny rada dr. Hermann w Tšelanach 95 lět stary a Marja Reša Schubertowa na Židowje we 91. lěcže žiwjenja. Pokhowali smy na hrodzištku 39 (36), na Michalskim pohrjebnišcju 38 (49), we Wulkim Wjelkowje 5 (7), w Małym Wjelkowje 6 (2), w Čiřchónžach 6 (8), w Džěžnikach 0 (0), w Dobruschi 11 (6), w Eskonej Borščiczi 3 (2), na pohrjebnišcju wokřejneho wustawa 23 (15). Spowjednych bě 4153 (4074), a to 1636 mužskich a 2517 žónskich (1613 a 2461). Pšchi herbskich spowjedžach wobdželi so 1022 a pšchi němskich 3131. W Božim domje mějachmy 68 spowjedžow sa 3684 spowjednych, 34 sa 920 Eserbow a 34 sa 2764 Němzow; domach woprawjenych bě 241, 102 Eserbow a 139 Němzow; we wokřejnym wustawje bě 228 spowjednych. Kollekty wunježechu se šbčkami sa křwjate mišionstwo a sa Gustav-Adolfske towarstwo 2751 hr. Naschu draštkomorů móžachmy žebri rjanu wobnowicž. Bóh luby Křjes chynť dale se křwojej wulkej luboscju k nam naschu luboscž budžicž a žohnowacž!

S Hornjeho Wujesda. W lěcže 1936 narodži so 32, 26 w lěcže 1935, džěczi, 13 hólzow a 19 holzow a to 29 mandželskich a 3 njemandželske. Konfirměrowalo je so 31 (25) džěczi, 20 hólzow a 11 holzow. Pšchpowjedalo je so 16 (29) porow, wěrowalo 12 (18) porow. Wumrělo je 19 (14) wožobow a to 8 mužskich a 11 žónskich abo 14 doroscžnych a 5 džěczi, mjes nimi jene mormonarodžene. K spowjedzi pobny 1177 (1218) wožobow, mjenujzy 544 muž a 633 žonow. Kollekty wunježechu 800,09 hr. (760,37 hr.). Nimo teho wotmě so 26 (21) kemschenjow sa džěczi, 9 (8) Božich křlužbow sa młodžinu, 5 (5) póřskich a 2 (5) adventskich pobožnosćow, 34

(32) němskich a 3 (5) herbskich spowjedžow a 14 (31) domawobstaranjow.

S Wóšlinka. (Zyrkwinska rosprawa.) W lěcže 1936 narodžichu so w naschej wožadze 39 džěczi (1935: 53), a to 23 hólčkow a 16 holcžkow, mjes nimi 2 njemandželskej a 1 mormonarodžene. — Paczerstich džěczi běšche 71 (75). — Pšchpowědanjow běšche tu 28 (29), wěrowanjow 24 (25). — Wumrělo je 32 (34) wožobow, křhowanjow běšche we Wóšlinku 25, w Čiřkowje 6. Jena wožoba bu w drugej wožadze pokhowana. Ti wožoby, kiž běchu w zusbje wumrěle, buchu pola naš křhowane. — Spowědnych je bylo 1548 (1667), mjes nimi 63 doma woprawjenych. Šbčki so wunježle 374,92 hr., (301,21 hr.). S tutoho wunježka je so 227,60 hr. wotědalo, 147,32 hr. wošta sa wožadu.

Biblisti pucžniť.

Njedžela Estomihi, 7. februara: Slaj, my džemy horie do Jerusalema a wšchitko budže dolonjane, šhtož pižane je pšches profetow wo čłowškim žynu. Luk. 18, 31. — Luk. 18, 31—43. — Před. Gal. 7, 3—5. — Slaj, tudy křabe i křowcju dže Bože jehnjo k řěsanju, so šminje wježelošcže a wošnje na so hanibu, křměch, rany, křchicž, křmjercž žaloštnu, to wšcho dla twojej křoscže. K. 78, 1.

Pondžela, 8. februara: Jesuž sawoła džěcjo k žebri a postaji so křjedža bjes nich a džěšche: sawěrnje, sa praju wam: Je-li so njewobrocžicže a njebudžecže jako džěczi, dha wy njepšchindžecže do njebjeskeho křaleštwa. Matth. 18, 3. — K. 397, 7. — Mark. 3, 1—12. — Josua 11, 1—12.

Wutora, 9. februara: Wón wopokasuje móž se křwojim ramjenjom a roscžeri tnyh, kotřiz hordži so w křwojich wutrobnych myšlach. Luk. 1, 51. — K. 428, 1. — Mark. 3, 13—22. — Josua 11, 13—23.

Štreda, 10. februara: Jesuž džěšche: Wótčže, wodať jim; pšchetož woni njewjedža, šhto činja. Luk. 23, 34. — K. 413, 1. — Mark. 3, 23—35. — Josua 14.

Štwórtk, 11. februara: ... Me bjes hřěcha. Hebr. 4, 15. — K. 378, 3. — Mark. 4, 1—20. — Josua 20.

Pjatt, 12. februara: Pawoł předowasche to křalestwo Bože a wucžesche wo Křjesa Jesom Křhřtom se wšchej křhobłocju bjes sařasanja. Jap. št. 28, 31. — K. 491, 8. — Mark. 4, 21—29. — Josua 23.

Ssobota, 13. februara: Wopomniť pať, kať so dostal a křnjchať a džerž to křame! Šjewj. Jana 3, 3. — Mark. 4, 30—41. — 1. Móř. 22, 1—14. — Wudžerž tu, Zionje, džerž křwěrnoscž tu, njebudž liwke, šbchri so spěšnje, škoro pšchindželch k dobncju; šbchri so, woštaj wšchitko hřěšne. Zionje, we křmjertnym bėdženju wudžerž tu. K. 203, 7.

Wistowanie:

Kři. Š. W. W. B.: Je-li so něšhto s pokřednich póřkřankow hišcže njewošjewjene, prošmy nam wotpiš toho pšchipóřkacž.

Kři. L. W. D.: So tať bórny sašo pižaschcže, je swježelaze. Wutrobny džak a wjele dobreho.

Do wožadow: S kotrejž wožady so hišcže wožadna rosprawa sa lěto 1936 njewotěda, njeh so hišcže wotěda, so bychmy wšchě po rjadu wošjewili. Redaktor.

Sa Jnwoavit: K. w K. — Sa Reminiscere: L. w M. — Sa Dkuli: B. . . ž w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnny
Napoj mócnny
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbiŕke njedžělske łopjeno

Safožit 1891 Khrjebjanŕŕi farať dr. theol. a fil. Bjedriŕh Sella.

W Budysŕhinje

14. februara 1937

Baužen

Njedžěla Inŕofabit.

Mat. 4, 1—11.

W tutej bibliŕskej ŕtawisnje nam Jeŕuŕ wóžebje bliŕko ŕtupi jako čłowjeť, liž runje tať hu čzwilowanŕ wot hłodu a lacžnosćzu kaž my, kiž hu we wschittim ŕpntowanŕ kaž my, tola bjes hrěcha. Wón ŕo nam tu poťasuje jako wěrnny čłowjeť, a tola ŕdobom jako hódny ŕyn ŕwojeho wótza w njebjesach. Kaž wón ŕam ma teŕ kóždnŕ jeho wuczobnikow, haj kóžde jeho džěczó Bože ŕwoje ŕpntowanja. Ale

Jeŕuŕ na ŕich pŕichład w ŕpntowanju.

Bóh drje póŕla ŕwojeho ŕyna do puscžiny, ale čžert jeho ŕpntowaŕše. Wótž njedopusćžiči jeno ŕpntowanje, ale čžyŕše ŕamo, so by jeho ŕyn w tutym ŕpntowanju ŕo wupruhowať. Tať teŕ džěńŕa hiŕchće runje Bože džěczó ŕpntowanja pŕtrjehja, so bychu ŕwoju pŕŕluichnosć a ŕwěrnosć wopofaŕať. Wone ŕu ŕtajnje we wojowanju. Kóhož čžert hižo we ŕwojej moŕny ma, toho njetrjeba haťle ŕpntować.

Džerž ŕo, ducho, hotowny,
Stań, wŕmi ŕwoje brónje,
Stražuj, modl ŕo, čžab je ŕny,
Huŕto něť ŕo ŕhoni,
So teŕ my wěrzazu
Čžerta leŕcz a ŕchudny
Wutracž mamŕ druhdnŕ. (Kěrl. 444, 1.)

Runje běŕše Anjes ŕwjecžisnu doŕtať ŕa ŕwoje ŕtutkowanje na ŕemi, a njebjěŕa běchu ŕo jemu wotewriťe, a pŕŕi ŕwojej ŕŕchženizny w Jordanje běŕše wón pŕŕipŕsnawazy hłób ŕ njebjěŕŕ ŕŕyŕhať: To je mój lubny ŕyn, na kotrymž mam dobre ŕpodobanje, toho dnrbicže pŕŕluhacž! Něťko běŕše ŕhoť do puscžiny, so by ŕo w ŕamotnosćiči na ŕwoje džěło žiwjenja pŕŕŕhotowať. Pŕŕŕi tym běŕše na pŕtrebnosćče ŕwojeho čžěla ŕapomniť a po doťhim pŕŕčženju čzwilowazy hłód ŕacž. Tutu

ŕkladnosć čžert wuži, so by jeho ŕpntowať, a džěŕše ŕ njemu: Sŕy-li Boži ŕyn, rjeki, so budža tele kamjenje khlěb! To by doŕcz khlěba byťo ŕa jeho čžěło, a wschón hłód by ŕtajennŕ byť. Čžert ŕamo jeho wužaduje, ŕebi ŕamemu pomhacž se ŕłowa-mi: Sŕy-li Boži ŕyn, hewať to njewěrzju. Boži ŕyn tola njebudže hłodu tradacž. — Wón runje tať hani, kaž njewěrzazu, kiž pod jeho ŕŕŕižom nimo džěchu a ŕ hłowu wŕjachu a džachu: Sŕy-li ty Boži ŕyn, ŕtup ŕ ŕŕŕiža dele. Drje by Jeŕuŕ ŕebi mohť ŕamemu pomhacž, ale hač by to po woli ŕwojeho Wótza byťo? Njednrbjěŕše wón zŕlu ŕwoju njebjesku mŕž ŕ tomu wužicž, so by druhim pomhať a jim ŕłužič, a niž ŕebi ŕamemu? Njednrbjěŕše wón teŕ wschu nusu čłowŕŕkeho žiwjenja pŕŕchecžerpicž a pŕŕčetracž a tať ŕwojim ŕobucžlowjeťkam pŕŕichład dacž, tať je najlěpje ŕnjeŕu? Njeběŕše wón runje tohodla do ŕwěta pŕŕŕŕŕhoť, so by čłowjeťkam poťasať, tať móža woni we wschěm horju a we wschěj nusy ŕ čžěŕczu a ŕ prawdu wobŕtać a hiŕchće ŕpokojne a ŕbožowne džěczó Bože być, Hdŕy by wón tomu nadawkeŕ čžeknyť, njemohť iŕch pŕŕŕŕŕklad być. Sŕnano teŕ tebe ŕpntuje khdoba, jako by to najwazniŕše byťo, so čłowjeť pŕtrebnosćče a žadŕosćče ŕwojeho čžěla ŕpokoji a ŕebi wscho pŕŕŕŕŕeje, haj wschě wjěŕela wopatawa, ŕpomiť na to, ŕchtož Jeŕuŕ ŕpntowaŕjeŕ wotmoťwi: „Čłowjeť njeje žiwnŕ wot khlěba ŕameho, ale wot kóždeho ŕłowa, kotrež pŕŕŕes Boži ert dže.“ Ty maŕch tola teŕ njeŕmjertnu duŕchu, a ta čže teŕ ŕaŕtarana a ŕpokojena być, a ta je wjele wazniŕŕha hač ŕachodne čžěło; teŕ pať jědž a picže njepomhateŕ, ale Bože ŕłowo a Boža hnada. Tuž pyťaj najprjedy Bože kraleŕtwa a jeho prawdosć, a tebi budže wscho druhe pŕŕŕidate. Haj twoja duŕcha je žiwa wot prawdosćče ŕ hnadny. Wo to dže w twojim žiwjenju. Hewať je wona hłódna a lacžna a hinje. Tutu woprawdžitoŕcz čže twoja zŕrkeŕ wuczi. Tať ŕo njedaj na wopacžne kolije w ŕwojim žiwjenju ŕuwncž, kač čži, kiž jenož na to wukhadžeja, ŕwoje žiwjenje

wużiwacź. Sšto czi pomha, hdy by runje zyły śwēt dobył a pał na swojej duschi schkodował? Młodzenzo, hladaj na prawu czer žiwjenja!

Hdy bēšche Jesuś w samotności a nudy wobstał, jeho cžert spytowašche we wulkim ludapołnym mēscze a jemu, jako bēšche spōsnał, kať kłutnje ſo wōn na duchowne skutkowanie a dokonjenje swojeho powołanja samērješche, spyta pucź po-kašowacź, po kotrymž mohł wōn bōrsy wobdźiwowanie a pšchi-wyſtanie wšchēch dobyć: „Ssy-li Boži byn, kocz dele; pšche-tož pižane ſteji: wōn budže swojim jandželam pšchitašacź, a woni budža cze na rukomaj nožycź, ſo by swoju wolu wo-žadny kamjeń niestorcził.“ — Hdy by Jesuś njeſtranienny i wjeřšča templa ſkocziwšchi na ſemi ſtał, kať by njewērjazn śwēt jeho ſławil a jemu hołdował. Wšcho budjenje a czer-pjenje by jemu ſalutowane bylo; tajke skutki cze wčypany śwēt widžecź. Ale by to wēra byla? By to ſbōžnoścź komu pšchinjeſtlo? To by kellerſki ſtutk byl. To reka Boha spyto-wacź. Bōh drje rad cžlowjekei w nuſy pomha, ale hdy ſšto i lohtomyſlniſcju ſo do ſtracha poda, je Bōh winowaty, jeho wumōž? Jesuś njehašche ſebi ſlužicź, ale Bohu a cžlowje-kaſam. A tutym možešche jenož ſlužicź, hdy jim pšchitad po-ſlušnoścze a ponižnoścze da. Prawy pucź i ſławje a pšchi-pōsnačza wjedže pšches poſlušnoścź a ſwērnoścź. — Spytuje tebe czeſczelatomnoścź? Njedaj ſo cžertej ſlepice. Swoju czeſcz dobudžeš ſebi i poſlušnoścju a ſczērpliwocju w do-brym. Drje prośdne rēcze lihczerjow nēkotrehožkuli jawjedu, ale poſłuchaj na to, ſšto czi ſłowo Bože prēduje: „Hdy ſcže wšchitko cžinili, ſšto cžinicź ſcže winowaczi, rjekūcze: my bymy njewuſchni wotroczy! Njedaj ſo pšches prośdne rēcze ſwēta ſawjeſcź i njeprawemu ſtutkej. Knježe, wucz mje cži-nicz po twojej woli; pšchetōž ty by mōj Bōh, twōj dobry duch wjedź mje po prawym puczu! Tež spytowanie i lohtemu a ſwjeřšchnemu žiwjenju w ſwētowej czeſczi Jesuś wotpoſaja.

Tola cžert njepšcheſtanie ſpytowacź. Wospjet wjedžešche jeho na jara wyſoku horu a poſaja jemu wšchitke ſwētne kra-leſtwa a jich kraſnoścze a džešche: „To wšchitko cžy czi dacź, jeli ſo dele padnywšchi ſo ke mni modliſy.“ Jako by to wšcho cžertej ſlušchało a wōn zyły śwēt ſmēł rosdaricź, tōn kłudy, kiž tola nicžo nima a njemōže cžlowjekei nicžo dacź hacź roſ-kačze a wēcžnu cžwilu! Kať wōn ſo naduwa! Tola Bōh može wjeſcź na wyſchiny cžlowſkeho žiwjenja a cžlowjeke tež ſe ſemſtimi tublami a i nahladnoścju pšched cžlowjekei žoh-nowacź. Ale i tomu mašy je m u poſłuchacź a ſo i njemu modlicź. Jeho je zyły śwēt; wōn je jōn ſtworil a jōn wjedže. Cžert czi i wuſpēhej w ſemſkich naležnośczach pomhač n je-mōže. Bōh jeniczy pał može cze tež na wyſchinach cžlow-ſkeho žiwjenja ſdžeržecź, ſo njebny padnył. Cžert lubi cžlowje-kež wšcho moźne wabjaze, ale na kōnzu tola njemōže czi nicžo dacź, hacź hubjeiſtwa. Njepoſłuchaj na njeho. Bōh ma wo-prawdže kraſnoścź a može ju tež dacź tym, kiž jeho lubuja a do njeho wērja. Ale ſpytowarjej njewēr. A hdy by ſo jemu ſtanie ſpjecził, wōn cze tež wopuſhczi a ty by wumōženy, by dobył. A tajke je to ſbōžne ſacžucze! Je czi, kať bychu czi Bo-ži jandželjo wšchudžom ſlužili, hať zyłe njebješa ſo ſobu wjekeła na twojim dobycju. Pšchetōž Bōh cže, ſo by wšchit-ſim ludžom pomhane bylo.

Tať bē ſpytowanie Jesuſa wojowanie, kotremuž nie-bješa a hela i napjatocju pšchihadowašchej. Tu dyrbešche ſo wopoſašacź, hacź je Jesuś woprawdže prawy byn Boži, Bohu poſlušny a jeho kraleſtwa pšchiſporjazn. Hdy bēšche Hadam, prēni cžlowjeke, leknemu ſpytowarjej podlekał, Jesuś, drugi Hadam, tola doby a ſtwori ſapocžatk noweho cžlowje-

stwa. Po kim by ty ſo radził? Kōždy budž ſmyſlenny, kať Je-ſuś Khrystuś tež bēšche.

Nētko mašy ty, luby kšhejczijano, tež pomoznika w ſpy-towanju, kiž ſnaje twoju ſlaboścź, a može czi pomhač. Two-ja ſamžna mudroścź a mōž njedoſahatej. Tež twōj roſum czi prawu wērnoścź pšchezo njewotkrnje, ale ty ju namakaš w Božim ſłowje, kotrež je czi najwaźniſcha brōn. Swucžuj ſo w njej, kať tōn Knjes ſtajnje cžerta i Božim ſłowom ſbi.

Spytowana pšchitdu cžaž žiwjenja. Cžim bóle pať ty ſe-mu napšhecziwo ſtejiſy, cžim bóle ſpytowať mōž nad tobu ſhubi a potom ſkōncžnje pšcheſtanie cze naddēhowacź, a jan-dželjo Boži czi ſlužja.

Sštož tu dobycze cže doſtač
A tam kōnu njebjeſtu,
Dyrbi pšchezo ſwērny woſtač
We wšchēm cžežkim bēdženju.

W ſwōjatym pōſtnym cžaſu.

Scž. Jana 1, 29: Hlaj, to je Bože jehnio!

O jehnio Bože ſwōjate,
Ty wot wšchēch kšchizowane,
Sa wopor ſa naž date,
A ſwōjate namakane,
Ssy wumohlo naž i hrēcha,
Wot ſmjerče, ſteho ſmēcha.
Ssmil ſo nad nami, o Jesu, o Jesu!

Naž wšchēch tať lubowało
Ssy, ſwōjate jehnio Bože,
Sso na kšchiz pšchibicź dało.
Tať my pšches Tebe ſbože,
Haj ſbōžnoścź mamy i hnady
A wodate wšchē padny.
Ssmil ſo nad nami, o Jesu, o Jesu!

Kať wjele cžerpił w ſwēcze
Ssy i najchom' wēcžnom' ſbožu,
So mēli derjemēcze
Pšches wēcžnu hnadu Božu!
Cžehi naž wšchēch bliže i ſebi,
So mohli bycź pšchi Tebi.
Ssmil ſo nad nami, o Jesu, o Jesu!

Sdžerž, ſakhowaj naž ſwēru
Pšchi ſebi, Jesu ſwōjaty.
Kať cžerpił by pšches mēru,
So wērjazym mohł daty
Bycź nētk ſať Twōj raj jažny,
Pšches wopor twōj tať kražny.
Ssmil ſo nad nami, o Jesu, o Jesu!

Czi ſhwalbu, džať, cžeſcź damy,
So wumohł by naž ſwēru
Wšchē i wēcžnej' ſmjerže khlamy.
Sdžerž, požyli Ty nam wēru,
Wjedź ſbōžnje naž ſe ſwēta
Dom, tam hđež wēcžna hēta.
Ssmil ſo nad nami, o Jesu, o Jesu!

Naž wumōž wot wšchōh' ſteho,
Ty Wumōžniko bylny!
Proſy Wōtza njebjeſkeho,

So był nam hnadny, łmilny,
 Riž pyta šhubjeneho
 A hlada pokutneho.
 Ssmil ƒo nad nami, o Jesu, o Jesu!

Wjedź, Jesu, lubošć Twoja
 Naž dom do Twojoh' raju.
 Tam žedži dušcha moja,
 Hdžež ƒo tať derje maja
 Ćzi Twoji wumoženi,
 Dom ł mērej dowjedženi.
 Daj nam twój mēr, o Jesu, o Jesu!

Jan Wiczas.

Wješelcze ƒo, io wasche mjena w njebežach ƒu pižane.

Tuto ƒlowo namataš Luť. 10, 20. Ty maš ƒebi io
 wšacž nětkle w tutym mēžazu wšchēdnje pšched woczi a do
 myšlow a ƒebi io rospominacž. Wono je, kaž wēšch, našche
 ewangelške hežlo ja tutōn mēžaz februar, kaž bē ja januar
 hežlo: „Chze-li šchō ja mnu pšchicēž, tōn ƒo šapřej ƒam!“ —
 Luť. 9, 23 —. Tež ty maš ƒe bcz čžinjeť tutoho hežla a maš
 tutōn mēžaz februar ja to wužicž, io ƒo wudošpoťnišch w tym,
 tať, io potom šamōžešch to hežlo lēta 1937: „Ty dži a pšchi-
 powēdaj to kraleštwo Bože!“ — Luť. 9, 60 — čžinicž, haj ži-
 wy bcz i tym, io se ƒwojim wježelentjom a radowanjom
 pšchpowēdajšch Bože kraleštwo, a to i tym, kať ƒo w je ž e =
 l i š ch, kať ƒo wježelish, hdňž čžajš tajkeho a drugeho wje-
 želenja tu ƒu, na pšch. tež, hdňž tu poštnizy ƒu, — a dale
 i tym, io ƒo w j e ž e l i š ch, io ƒo raduješch tež, hdňž tu nu-
 ša je a šchiz. Ty wšchitko prawje šamōžešch, hdňž wēšch, hdňž
 ƒo toho wježelish, io twoje mjeno je w njebežach šapižane
 — i Khrysta ƒrwju. Ty to wšchitko šamōžešch, hdňž ƒy i Žejom
 Khrystom šawjašany i tej wēru, kotraž wušnawa:

„Ta krej a prawda Khrystuša
 Že moja drašta pšchistožna,
 S tej pšched Bohom ja wobštačž čžzu,
 Hdňž do njebež nuts počžahnu.“

Haj niz jenož tehdy, „hdňž do njebež nuts počžahnu“,
 ně, wjazy hišchcze: „i tej pšched Bohom ja wobšteju, dołhož
 tu po tutej semi du“, dołhož tu žiwy ƒym na tutej semi, njech
 je čžajš tajki abo tajki. Do toho pať ƒlušcha, io my nětko tež
 tōn pucž, kotrňž je Žesuf Khrystuž nětko šažo nastupil, tōn
 poštny pucž, ša Žesufom džemy n j e š a m y l e n i — haj
 nješampleni, byrnjež jich tu bylo tajkich, kotrňž šchiz, Žesu-
 ƒowny šchiz, šampli, io woni dale wjazy nochzedža hicž ja tym,
 kiž je na šchiz šchol. Haj, runje tajkich dla mašch ty jako šche-
 ščžijan hicž ša Khrystužom tutōn pucž šchizža — a to i wje-
 želenjom, io bychu runje tajžy špōšnali, io je nam haťle i tym,
 io Žesuf Khrystuž čžerpješche, mōžno, ƒo wērnje, wutrobnje
 radowacž, a to tohodla, dofelž je wōn i tym, io čžerpješche
 a bu šchizowany, našche mjena šapižat do knihow Božeho
 kraleštwoa niz jenož, ně ƒamo do knihow Božeho džēcžatšwa.
 Haťle i tym, io je Žesuf Khrystuž dokonjať ƒwoje čžerpjenje,
 je nam to prawo date, io ƒmēmny wulkemu, ƒwjatemu Bohu
 ƒo bližicž a ł njemu prajicž: „Abba, luby Wōtcze! Wōtcze
 našch, kiž ƒy w njebežach!“ So pať to ƒmēmny a mōžemy, je
 nam mōž, ƒo tež wērnje wježelicž tehdy, hdňž nuša a šnyš
 a šchłoda druhim wježelentje šacžeri a hubu ł moršotanju
 wotewri.

Tuž pať nětk roššudnje pod tuto hežlo ša februar: „Wje-
 želcze ƒo, io ƒu wasche mjena w njebežach pižane!“ Ros-
 myšlujmy ƒebi io džej kaž džej, io by wono žyle našche bylo
 se wšchēm, šchtož žada a šchtož dawa, a io bychmy my byli
 i dobrej možu a i dobrej brōnju wjazy wuhotowani ša čžajš
 pšched nami a tať i čžim wjetšchim žohnowanjom šchli ƒwōj
 pucž, pšchpowēdajo po Žesufowej porucžnošći kraleštwo Bo-
 že — a to tež niz najpošlesy tnych dla, kotřiz ƒo nětko hotuja
 na konfirmaziju a čžedža ƒobu do tutoho džēla w Žesuf-
 owym kraleštwje. So by jim to wježeke bylo a io bychu ša njo
 derje pšchihotowani byli a io bychu w našch dobrnych, přēnich
 džēlacžerjow a dobre pšchikłady mēli, to je našcha wēž a wot-
 wižuje wot toho, hacž a kať ƒo ł tutym ƒlowam a hežlam
 mamy.

Žyrfej a štat.

Wjesbōžni bolschewikojo ƒu šažo ras šawnje šjewili, šchto
 čžedža a fajkeho ducha džēczi ƒu. Po šawnym wōšjewjenju
 praja: „My čžemy žyrfwje žykeho ƒwēta šapalicž. Pšchwi-
 ƒowarjo wšchēch nabožinow dyržba wēdžecž, io jich žadny Bōh
 pšched šahubu njewukhowa.“ Šchtož je ƒlowami praja, to je
 škutlami šajngluja: W mēšcze Blagowēšchšhenšš šteji — ně,
 šteješche rjana kathedrala. Bolschewikojo špytaču 5 krōčž, tu-
 tōn Boži dom rostšelicž. Tola wōn wošta štejo. Tuž jōn šapa-
 lichu. S wulkim wrješkotom ƒo rjany twar škōncžnje ƒyppny.
 — W Šchpaništej w mēštačžku Cervera w Kataloništej šatšē-
 lichu bolschewikojo mēšchika a 94 katolškich študētow, dofelž
 io tuczi njechachu Boha hanicž. — My wēmny, io wysche našč
 a wysche nich, tōn, kiž wysche wšchitkich, Bōh, a tutōn nješa-
 tyla jenož wšchē tajke huby w ƒwojim čžajšu, ně, wōn šnicži
 a šahubi tež wšchē tajke škutki i tymi, kotřiz je wuškutkowachu.

Se Šserbow a i šalofa.

Radio. Powšchitkownje ƒo pola našč jara wobžaruje, io
 nam radio maťlo nabožneho, šchescžžijanškeho pošćicža, kať Bo-
 že ƒlužby, nutrnošcze. Tohodla njech je tu na něšchto, šchtož
 šwježela, poščane. Hamburgski ščelak ma kōždu pōndželu,
 nětkle ¾7 hodžin, tydžeňski šawodny šchpruch. Ša tutōn šaji-
 muje ƒo jich wjazy a wjazy, niz jenož w tukraju, ale tež we
 wukraju. Šajimaze a šwježelaze je, io ƒu runje na tuto wu-
 hotowanje radia poščane ƒwojich poščajenych wšchelake wu-
 šnamne mēštna a wuštawy a domy, tať 10. korps němškeho
 wōjšta, němške šōdžštwo Raňšcheho morja a wulke namōřške
 domy a wuštawy. Kaž je i wjele dopiřow wucžitacž, šhroma-
 džuje ƒo porjadnje pšchezo hišchcze pšchibnywaza wožada, ƒly-
 šchecž runje tuto šchescžžijanške poščelstwo. — Njedyržbjaťlo io
 i nastorkom bcz, io radio wjazy tajkeho pošćicža?

Najwjetšche byrgle abo pišchczele žnjeje semje natwari-
 chu nětkle do doma Šswj. Žurja w Londonje. Wone maja
 2000 pišchcželow; najmjeňšcha i nich je 2 žtm. dołha, najwjet-
 šcha 9 metrow.

S Barta. (Žyrkwinska rošprawa.) Narodžiko je ƒo w na-
 šchej wožadze w lēcze 1936: 29 džēczi (lēto 1935: 36), a to
 12 hōłzow a 16 hōłzow, 1 džēcžo morwe. Mjes nimi 4 nje-
 mandželške. Šswōj šchcžēňski ƒlub wobnowi 44 (35) pačžer-
 škich džēczi, a to 13 hōłzow a 31 hōłzow. Wērowanjow bē 15
 (15), pšchpowēdanjow 26 (21). Khowali ƒmy 22 (14) wožo-
 bow, a to 1 morwonarodžene džēcžo, 3 mlōde hōłzy, 1 mlō-
 dženza, pšches 30 lēť: 2; pšches 40 lēť: 1; pšches 50 lēť: 3;
 pšches 60 lēť: 1; pšches 70 lēť: 7; pšches 80 lēť: 2; a jako naj-
 štaršchu Madlenu šwad. Granichowu i Dubrawki: 92 lēť 25
 dnjow. Špowēdnych bē hromadže 1490 (1491) a to 610 (614)

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatonk
Zradny e.

Za staw sprócnj
Nacój mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbike njedželske topjeno

Čakojit 1891 Čhrjebjanfll farat dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

21. februara 1937

Baužen

Njedžela Reminiscere.

Sawěrnje, sawěrnje, ja praju wam: Je-li so pščenčzne sorno do semje njepadnje a njesemrie, dha woštanje wone žame; hdnj pak semje, pšči-njeke wjele płodow. Jan. 12, 24.

Dženža mamy jažo čestne wopominanje wschittich našich padnjennych rjekow žwjećic, wschittich tych, kiž njejsu žo tehdom pšched dwazeczi lětami se žwětoweje wojny wróczili do domišny, kiž žu wonka woštali, kiž leža w zusej semi, abo hdnj žu domišnu jažo widželi, žu na žmjerč žhori byli. Na nich spominamy s čžescziwoščzu a s džakownosčzu, runje tak kaž tež na tych, kiž žu po wojnje hiščže žwoje žiwjenje woštajili ja wóžny kraj. Woni wschě žu tamni rjekoj, kotrymž pomnjecze dženznišcheho dnja je wěnowane.

Alle njesabudžmy, so w spoczatku žwjateho posta stejimj, w čžaku, w kotrymž mamy my kšesčžijenjo, my Jesužowi wučžobnižny žwojeho Knjesa a Sbožnika pšchewodžicž po najčžezžšchim pucžu jeho žiwjenja w čžaku, w kotrymž žmy žebi pšchedewšali: „S Jesužom nam dajčže čžahnjčž, hladacž jeho stopjenjow, wot žwěta na žwěcže stančž, hičž, kaž wón je přjedy šchoł!“ W tutym žwjatym čžaku spominamy žyle wožebje na to, tak wón, našč Knjes, žwoje žiwjenje da ja naž, tak wón je tón, kiž njeje pšchišchoł, so by dał žebi žlužicž, ale so by žam žlužil a žwoje žiwjenje dał k wumoženju sa jich wjele.

Potajkim: Wumrjecze tu a wumrjecze tam! A žo hdnj, runje w pštnym čžaku spominacž na žmjerč našich padnjennych rjekow. A žo hdnj sa to tež njedžela Reminiscere, pšchetož kaczanške žłowo „Reminiscere“ po žerbškim nicžo da-le njerěka hačž „spomń!“ A dwoje je, šchtož dženznišcha njedžela Reminiscere naž wučži:

1. My widžimj, tak hórke wumrjecze móže byčž.

2. My widžimj pak tež, kažki bohaty płód móže tuto wumrjecze pšchinjecž.

1. Hórke běšche wumrjecze našich padnjennych rjekow. My njechamy nicžo pšchetržnicž. Haj wschaf, čžakž sahoja rany. Alle hórke tuteho wumrjecža tola woštanje: Čžlowje-tojo, štrawi, žyni, mlodži, nannojo, žynojo žu wučžahnjli, hušto polni sahoritoscže. A njejsu žo do stareje domišny wróczili. Abó žu žo wróczili, ale žymješchto žmjerčže we žebi nježo, woni widžachu domišnu hiščže ras a wumrjechu. Wjele sboža je žo na tajke wašnje šfashlo.

A wjele žo woprašča: Čžehodla to? A to čžim bóle, čžim dlěje wscho trajesche. Někotryžkuli žo woprašča: Móže to Bóh šžyla pšchišwolicž? Tón abo tamny mēnjesche, so njemóžesche wjazy do Boha wěricž. Kóždy, kiž žebi bē mžžlik, so je Bóh jenož lubny Knjes, kiž wscho tak čžini, kaž čžlowješ žebi žada, dyrbjesche wěru šhubicž, dokelž jeho wěra dožyla hiščže prawa a dospolna njebē. Alle tón, kiž wjedžesche, so móže Bóh tež w potajnym byčž, so móže naž tež po pucžach wječž, kiž njesnajemy a njesrosumimj, kiž snaje 90. psalm, w kotrymž pobožny spěwač spěwa: „Šchto wěri pak, so ty žo tak jara hněwasch? A šchto boji žo pšched tajkej twojej žurowoščzu?“, tón je žo tehdom hačle prawje na žwojeho Boha wobrocžil a wěru šakhował.

Alle žmjerč, wumrjecze je pšchezo hórke, tež tam, hdnj žmjerč je wumoženja sa čžlowjeka, pšchezo ma žwoje žahadlo: w čžlowjetu bē žiwjenje a móž a hibanje, a po žmjerčži je žiwjenje snicžene a hibanje je šastalo, wscho je žymne a proste a morwe. A wumrjecze we wojnje bē tak hórke, dokelž jich tak wjele bē a dokelž někotryžkuli s nimi mohł hiščže dženzža žiwy byčž! Někotryžkuli žwojba mohla žo w dženznišchim dnju hinač mēčž! Kečto žwojbnych nanow woštaji wudowu a džeczi! Někotryžkuli žyn, kiž mohł něčto štršchich podpjeracž, wošta wonka. A po wojnje njeje sa

stało, wulka je liczba tych, kiž su sa našu nowu němstu wojowali a swoje živjenje sa to woprowali. Na dženbnischim dnju mamy so na to wscho dopomnicž, pschetož tutón džen fluscha jim tola zyle wožebje, jim, našim padnjennym rjekam.

Ale potom je dženbnischi džen tež druha njedzela swjateho posta, kiž naš pokasuje na swjate czerpjenje a wumrjecze našeho Knjesa Jesom Khrysta. Njebě jeho wumrjecze tež hórke? Wón stejesche na wyschinje swojeho živjenja; swjeczi sczenitoyo nam rosprawja, kak je skutkował jako předař a pomoznik. A ludjo dživachu so jeho wuczbyje, pschetož wón wuczjesche jich móznje, jako jedyn kiž poknomóz ma, a niž kak pižmawuczeni. A kak jara smili so nade wschěmi, kiž k njemu pschindžechu w nekajkej nuň! A wón, kiž swjaty bě, Boži syn, dyrbesche wumrjecz. Hdnyž so na cžlowiske waschnje prashamy, sčto bě dozpěl? Njebě njedokonjany skutk sawostajil? A hórke bě dale, so su pobožni jeho na tichiz pschinjepli, jarišeszy, pižmawuczeni, měšchnizy, kiž chzynchu wožebje pobožni bycz, su jeho stónzowali! A jedyn i jeho wuczobnikow běsche jeho pscheradnik! Haj, hórke, czežke bě jeho wumrjecze. Srudny kónz je tón namakal, kiž bě najlepši na tutej semi byl.

2. Ale běsche tajke wumrjecze podarmo? Kak Jesuž Khrystuž sam praji? „Teli-so pschenczne sorno do semje nepadne a njesemrje, dha woštanje wone same; hdnyž pak semrje, pschinježe wjele plodow.“ Ze to pschirunanje, sakón pschirodn, kiž naš Knjes sam na so naloži. Wón sam je tajke pschenczne sorno. A kak Jesuž to měni, móžemy žeb i tym wujasnicž a wulkašč, so my najprjedy tuto pschirunanje na našich padnjennych rjekow naložimy.

Běsche jich wumrjecze podarmo? Dženža widžimy, a to nětko lěpje hacž krotko po wójnje, so jich wopor podarmo njebě. Sčto by so stało, hdny njebychu swoje živjenje wažili? My to žeb i skoro wumyšlicž njemóžemy. Sa jich wóznny kraj je so wscho stało. A jedyn i mlodny němstich bašnikow wójnskeho cžaba běsche to wuprajil: Němska dyrbi žiwa bycz, tež hdnyž dyrbinmy my wumrjecz!

Ně, je kak sakón pschirodn: Sorno dyrbi do semje padnyč a wumrjecz, jenož na tajke waschnje wjele plodow pschinježe, hewak niž. To je so pschezo jako sjewilo w živjenju. Hdnyž na to myšlimy: Kelto wěrjaznych dyrbesche w žalostnych cžabach pschescžehanja kšescžijanskeje wěry swoje živjenje woštalicž. A cžim wjazny wumrje, cžim wjazny nowu wěru namala! A jedyn zyrkwinski wótz je wuprajil: „Krej martyrxow je žymjo zyrkwje.“ A tež krej padnjennych rjekow je žymjo, kiž w našim wóznnym kraju plodny pschinježe. A niž jenož srudoba naš wobknjezi, ale dyrbi bycz džen cžestneho wopominanja, na kotrymž ma naš tež džakowanie dopjelnicž sa wscho, sčtož su cžinili. A spominajmy tež i džakownoscžu a i cžescžliwoscžu na žynow našeho herbiskeho luda, kiž su swoje živjenje woprowali sa naš wulki wóznny kraj a kiž su so na tajke waschnje dopokasali jako najswěrnischi staczenjo!

To wscho njech je nam dženža w tutym předowanju, we tutym pschpowjedanju Božeho słowa pschirunanje sa Jesužowe wumrjecze. My njekmemy žeb i myšlicž, so wumrjecze našich rjekow a wumrjecze našeho knjesa Jesom Khrysta je jene a samžne, wjele bóle je dwoje. A i jažnosczu dyrbinmy wuprajicž, so žmjerč našeho Sbožnika je něsčto, sčtož je so jenož jenicžki ras stało na semi a móže so ženje wjazny wošpjetowacz, a žane hinasche wumrjecze na swěcže móžesč swjatemu wumrjecžu našeho Knjesa ani kus pschi-

runacz! Ale to móžemy wuknyč i dženbnischedo dnja: Wumrjecze njeje podarmo. A to njech tamni žeb i praja, kiž maja hewak předowanje wo kšicžowanym Khrystuž — kak swjaty Pawol praji — sa wulke pohórschenje abo sa hluposcz. My wěmy, so naš Knjes njeje žadny njedokonjany skutk swojeho živjenja sawostajil, ale so dyrbesche hicž do Jerusalema, so bě jemu wot swojeho Wótza w njebežach tak postajene, na tajke waschnje swoje živjenje dokonjecz a i tym kónowacz.

Jesuž Khrystuž bě sam to pschenczne sorno, kiž do semje padnje a semrje a pschinježe wjele plodow. A my žmemy tute bohate plodny jeho wumrjecza dženža hiscže wužiwacz, pschetož my, kiž hewak na swěcže žadny prawny mēr a žone wumoženje njenamakamy, wěmy: Ta sčtrafa leži na nim, so byčmy my mēr měli a psches jeho rany žmy sahojeni, žmy wumoženi. A njesabudžmy tehodla na tajkim dnju kak na dženbnischim džaka, kiž žmy jemu winojczi, dženža, kiž chzemy i tym dopokasacz, so swěru sa nim kšodžimy, kak je wón prjedy sčot

Džak tebi, Jesu, spěwamy,
so sa naš kšudny wumrjel žy
a nam je swojej drohej křwju
žy dobnl prawdošč njebežku!

18. februara.

Esmy so wschitny saudženy sčtwórt dopomnili, so su Lutherowe žmjerčiny, so naš reformator D. Martin Luther 18. februara 1546 w Eislebenje we wěry do Sbožnika Jesuža Khrystuža wumrě? My mamy dozpla wschu pschicžinu, na njeho a na jeho skutk a tež na jeho sbožne wumrjecze myšlicž, — nětkle w našim cžabu pak wožebje. To tež žizo tehodla, dokelž je kanzler a wjednik Adolf Hitler Luthera mjenował najwjetšeho mjes Němzami. A potom: Luther je tón muž, kotrehož žeb i Bóh sbudži w němstich ludu, so by tutemu a i tym wschitkim ludam dał to wulke ewangelijon wo Jesužu Khrystužu, Sbožniku wschěch cžlowjekow, žnowa cžiste a prawe a tak tón saklad, na kotrymž jenicžny je sakložene wscho wěrne trajaze a spofojaze sbožo cžlowjekow — jenotliwnych kak ludow.

Na kónzu jeho thejow, kotrež Luther 31. oktobra 1517 na durje hrodowskeje zyrkwje we Wittenbergu pschibi, steji w 95. thejy: „Wěrnny poklad zyrkwje je najswjecžishe Ewangelijon kražnosczje a hnady Božej.“ A jeho pōželstwo sa naš cžab je to: „Bóh je Bóh, Khrystuž je tón Knjes; ewangelijon je poklad zyrkwje!“ Lutherowe pōželstwo sa ewangeliju zyrkej je to: „Pschpowjedaj to ewangelijon!“ A Lutherowe pōželstwo sa lud je to: „Woštan Khrystužel, wójwodže dušje, swěrnny!“

A to je tež to pōželstwo, kotrež ma Luther sa tebe! Tuž mějmy so wschitny i druhim wulkim luda, kiž je i našeho cžaba a prajmy i nim a budžmy žiwi i nim, sčtož i nim prajimy — i pólnym maršalom Hindenburgom, kiž wusna a wobkšwedcža: „Swojeho Sbožnika noschu we wutrobje! Swojeho Khrystuža džeržu twjerdže hacž do swojeje pōljednjeje hodžinki!“

Něsčto sa pacžerške džeczi a — sa wschěch.

Snate je, so knjeni dr. Mathilde Ludendorffowa psche a wojuje pschecžiwu kšescžijanskej wěry a tehodla tež pschewschēm pschecžiwu Bibliji. Wona wudawa, so bu Biblija halle w 11. lěstotku sčotowjena.

Wo tym powjedalsche farať w paczerśkej wuczbje dżeczom. Tuż poštaže paczerśka holza a rjekny:

„Njewě dha Mathilda Ludendorffowa nicžo wo tym, so je prěnja němsta kniha pscheložk Biblije, kotryž biskop Ufilas pscheloži?“

S krótkka a dokładnje bu s tutym krótkim słowom paczerśkeho dżěscza poražene tuto wudawanje spizaczelti. S toho móže žebi kóždy pschiklad wsacz sa to, fak žo to s druhim ma, šhtož wona tak pschecziwo Bibliji piža. Ale mēnisch ty, so to wottraschuje, jeje wudawanja dale rosnošchowacz? Ně! Dojcz jich je, kotřiz to dale rosnošchujaja a tak pschecziwo Bibliji a wěrje schczuwaja. Čžehodla? Dofelž to pschecziwo Bibliji! A Biblija ma tajke žadanja a tajke wěrnošcže, kotrež žo człowiskemu w człowjekej njelubja a satanej hišcže mjenje. A tehodla wužiwa satan, antichryst kóždy žrědt a kóždy pucz, so by Bibliji a wěrje seschodžal.

Ale niž jeno, so bychmy tu tole wupowjedali, stajichmy jo tu! Ně! S toho nastawa praschenje sa nasche paczerśke dżeczi: „Schto wěsch ty wo Bibliji? Schtitasch tež ty žej tať žwoju Bibliju?? By tež ty tajke poražaze słowo sa Bibliju prajicz mohło, wjedžo na psch., so biskop Ufilas něhdže wo tolo lěta 350 hižo Bibliju do gotiskeje — germaniskeje — rěcže pscheloži?“

A hišcže wjazny! Wy starschi, czitacže wy se žwojimi dżeczimi Bibliju? Widža a czuja wasche dżeczi, so wy Bibliju lubujecže? Móžecže wy, hdnž žo tak pschecziwo Bibliji a wěrje rěcži, šhto prajicz a prajicže wy šhto?

A staracže žo wy wo to, so ma wasche dżecžo žame žwoju Bibliju, s kotrež ma wone žame sa žo wobitacz psched Bohom tu we žiwjenju a junu, hdy. žo šjewi se žwojeje duschu we wěcznošczi psched nim? Móžesch dżěscžu sa žiwjenje — a sa wumrěcže — nusniškeho dara žobu dacž abo ke lonfirmaziji wěnowacz, dnžli Biblija je? Eswójbna Biblija, něšcto wulzy rjane a spomožne a nusne to! Wona nješhubi nicžo wot žwojeje wažnošcže, hdnž ty czinišch po heřku: „Kóždemu jeho Bibliju!“ Wona dyrbi bycz žriedzišcže žwójbeneho žiwjenja, wołolo kotrehož žo wschitzy hromadža! Haj, wołolo njeje mataj hromadžicž starschej wschěch žwójbnnych, tutym pokasuju pucz do wěrnošcže tak, so kóždy s nich jón rad žam jažo tež pyta.

A kaž paczerśke dżecžo, kaž nan, macž, tak žy tež ty praschany, njech žy, šhtóž žy: „Kak je s tobu a s twojeje Bibliju?“ Abo hdnž žam žwojeje Biblije nimasch: „Kak je s tobu a s Bibliju?“ A móžesch ty něšcto sa nju prajicz a prajisch to? Abo je to, šhtož kažazeho w cžažu, w tebi škasňo šcheczižianšku wěru?

Sa mlodžinu.

Psched krótkim tu woczischczane słowo, kotrež je pólny marschal von Madensen w jańdžonym novembri pschi powjeczjenju doma sa Hitlerowu mlodžinu prajil, je tež runje w tutym cžažu słowo sa nasche paczerśke dżeczi — a niž jeno sa nje, ale tež sa jich starschich, haj dozyla sa starschich. Wschitzy dyrbja wjedžecž: „Wy njemóžecže to w pschichodnych wojowanjach a rosžudžowanjach jako dobri wojazy wopokasacz, hdnž wy njelšcže w šcheczižianškej wěrje šatoženi!“

So bychy to wschitzy czitali a žlyschelt! Dajcže to wscho, šhtož je pólny marschal prajil, jim wschěm czitacz, jeliso woni žami lopjenko nimaja, lubi czitarjo, lube czitacski!

A tomu, kiž je tak psched mlodžinu rěczal, je to s wutro-

by a s dolheho nashonjenja pschischo. Praji tola pólny marschal tež ras tuto słowo: „Sa žym psches 85. lěto mojeho žiwjenja s Božej hnadu w nješlemjenej mozy žiwjenja dale krocžil, žym pak kóždy wołomit sa wotwołanje hotowy.“

A hdnž tu nětk telko wo tutym sławnym wojatu němškeho wojska napizachmy, pschipschmy tež scžehowaze hišcže, šhtož nam jeho wobras wudošpolnja:

Pólny marschal von Madensen je žo jara sa to štaral a tež žam sa to wjele woprowal, so by wjež Madensen pola Bauenburga doštojnny Boži dom doštala. Dobri wěžywuštojni žu jemu pschi tym pomhali. Na wěži wižaja nětk tji swony s rjanym pólnym šyntom, kotrež do kraja klicza a wožadnych do Božeho doma wołaja. Najwjetschi s tutych 3 swonow, kotrehož hlož najhlubšchi, je njebočicžkeje mandželiskeje pólneho marschala wěnowany. Na nim šteji: „Njesapomacže drohich morwonych!“ Szriedžny swón, tež wječorny swón mjenowany, ma wopominacz macžer pólneho marschala a ma na žebi špruch, kotryž wona wožebje lubowasche: „Spěwaj a džekaj!“ Na štecžim swonje šteji šchpruch jeho nětczišcžeje mandželiskeje, kotryž wón s jažnym hložom pschipowjeda: „Čžescž budž Bohu we wyžokofczi!“

Biblija.

Sažo bu nowy pscheložk Biblije do rěcže, w kotrež ju hišcže njemějachmy, dokonjany. W lěcže 1925 bě pscheložk Noweho Testamenta w rěcži „Bawenda“ w Afrizy hotowy. Nětk je superintendent Schwellnus po šilětnym dalschim džele zylu Bibliju do tuteje rěcže pscheložil; po dalschimaj lětomaj bu nětk tež czischcz dokonczeny.

S tym je tutón němsti mižionar mlodej žyrkwi w kraju „Bawenda“ wulku pomoz pschinjeřk; šdobom je wón tež wědomoščzi wo afrikanskich rěczach derje pošlužil.

Zyrkej a stat.

Evangelska žyrkej Němšteje šteji w rosžudnym cžažu a s njej kóždy jeje štaw: Wubjerť Evangelskeje Žyrkwe Němšteje je nadawť, kotryž bě jemu dowěrjenn, sa šjednocjenje a šmėrowanje žyleje evangelskeje žyrkwe pschepodatny, němštemu ministrej sa žyrkwine naležnošcže wrócžo dať, dofelž njebě móžno, nadawť dowukonjecž. Němsti minister Kerrl je wjednitej a kanzlerej wo tym pschednošchowal a wjednik a kanzler Adolf Hitler je němštemu ministrej porucžil, so ma wólbu generalneje synody pschihotowacz. Doniž tuta nowy žyrkwiny porjad njepoštaji, woštanje wjedništwo žyrkwe pola dotalnego wubjerťa. Evangelskim dyrbi tak šmóžnjene bycz, w pólnaj žwobodže žebi po žwojeje woli sa pschichod žyrkej tak šrijadowacz, kaž maja to sa najlěpsche. Wjednik a kanzler Adolf Hitler chže tak šmóžnicž a dozpicž, so w němškim ludu šteji a škutkuje jena šjednocžena evangelska žyrkej. — Drobniškeho wo tym njehodži žo dženža — wutoru — hišcže prajicz. Ale to dyrbi a móže žo hižo prajicz, so ma kóždy štaw evangelskeje žyrkwe tu žobu škutkowacz, so by žo wscho tak štalo a šrijadowalo, so to Bohu s čžesczi, wschěm Evangelskim a jich wožadam a tak žylemu ludaj s žohnowanju. —

Radio: Njedželu, 28. februara, rano we 8 hodž. šcžele Dipst evangelsku rańschu nutrnošč. Rěczecž budže farať Bodenstein-Hochweitzschenski, kotryž bě psched wjaz lětami w Scherachowje s fararjom a potom dlěžšchi cžaž wjednik evangelskeje žonskeje mlodžiny w Sakskej.

Sy-li spěwał,
Pilmje džětať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Serbste njeđelste kopjeno

Safožit 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

28. februara 1937

Bauzen

Njeđzela Dfuli.

Schtož so mnu njeje, tón je pschecziwo mi; a schtož so mnu njechromadzi, tón rosšpje, Luk. 11, 23.

Kschesczianstwo steji w tutnych dnjach psched schizom Jesom Khrysta. Sswjaty schiz, e městno rosšudzenja sa kóždeho čłowjela. Sswjaty japoschtol Pawoł praji 1. Kor. 1, 18: Pschetož to słowo wot schiza je hlupošč tym, kiž shubjeni budža; nam pak, kiž my sbóžni budzemy, je wone Boža móz. Tuto słowo njeđrbimy jenož čitacž jako słowo, kiž je japoschtol w swojim čažku ludjom w Korincze pižal, ně, wone nam płaczi a wone chze nam praschenje pschedpołożicž, na kajkej stronje stejich ty? To słowo staji nam wulle praschenje wěcznosće: shubjeny abo sbóžny?

Tak chze Knjes tež j našim słowom k rosšudzenju napominacž; wón chze nam dženska prajicž, wotucžcže, šwjecžcže Dfuli, t. r. hlajcže stajnje na Knjesa, pschetož jedna šo pola kóždeho wo najwažnišče sa čažnosć a wěcznosć. Je jara lhutne słowo, hdnž Jesuž rjeknje: schtož so mnu njeje, tón je pschecziwo mi; a schtož so mnu njechromadzi, tón rosšpje. Je to woprawdže tutón Jesuž, kaž jim wjele wot naš psched woczomaj steji, tutón pscheczelniwy sbóžnik, kiž bě čičeje myžle a j wutrobny pokorny, tón wumožnik, kiž pscheprožy: póicže šem ke mni wschitzy, kiž wy šprožni a wobčeženi šcže, ja chzu waž woschewicž, tón Jesuž, kiž mějeshc srossumjenje ja wschě šlaboscže a brachi a kiž tak radny hrěchi woda waschc? Wěščcže, tajki bě tež našy luby Jesuž, tón pscheczelnych, kiž šu wot wschěch wopuschczeni a kiž dnrbja šebi prajicž, hdnž ništo mje njerosumi, wón mje rosumi, hdnž wschitzy mje wot šo štorcža, wón ma wutrobu ja mnje, k njemu móžu pschezo pschincž. Ale Khrystuž bě tež rosšudženy muž, kiž wěđjeshc, šchto chzyschc, kiž ženje njekhabla, kiž njeda šo ani psches hanjenje ani psches hroženje wot praweho pucža

wotwjescž. Glada, na njeho, študuj jeho, kaž w kóždej hodžinje j zpkěj duschu, rosšudženy šwoju pschizkušnosć dopjelni! Schtož je jako dwanaćelětny wuprajik: njewěstaj, šo dnrbju šrcž w tym, schtož je mojeho Wótza? to bě šlubjenje, kiž je potom dopjelni. Wón džerži twjerdže ruku Wótza w njebjeshch, dopjelni jeho wolu a pije šheluch a nježe schiz, schtož je Wótz ja njeho postajik, pokkušny hacž do šmjercže, woprawdže zpkly muž, rjek, kajkehož njeje šwět šašo widžal.

A nětko rěla:

Mój schescziano, ja mnu dži,
Dži sa mnu, Khrystuž rjeknje;
Sso šapřěj šam, schiz na šo wšmi,
Njeh duscha šwětej čjeknje;
Budž mojom' hložej pokkušny,
W žiwjenju mi podobny.

Schtož so mnu njeje, tón je pschecziwo mi; a schtož so mnu njechromadzi, tón rosšpje. To je pschecziwo wschěm tym prajene, kiž chzedža tak radny j tym jenym džeržecž, ale druhcho tež lubuja, kiž šu dženska tak a jutšje hinač, kiž na druhich hladaju, fak bychu mohli šo šadžeržecž, hacž dnrbja mjelčecž abo rěčecž, drusy, kiž šo praschcja, šchto mam ja wot wscheho toho, nimam pschi tym žanu šchodu? Tajkich čłowjelow njeha Jesuž Khrystuž, jich njemóže wón trjebacž. Pola njeho rěla šo rosšudžicž, pak, pak; pak žyle ja Khrystuža, pak ja satana. Jesuž chze naš zpkly mčcž, niz jenož jedyn džěl wot naš, niz jenož jenu hodžinu ras, ně, w kóždym wotomiku dnrbimy Jesužej pschizkušcž. Rěla šo ja njeho rosšudžicž a šo je wschcž lhutnosću k njemu wušnacž, kaž w šerluschu špěwamy:

Sso j lubošcžu šy podal ja mnje,
Čži šlušcha moja wutroba;
Nětk hnada twoja pada na mnje
A twoja šbóžna šažkušba.

Ty wujednal by moje padny
A by je cziznył wschitke sadny.

O Jesu, saczišćez mjeno hwoje
Ssam do mnje prawje hlubofo.
Njeh rjenje do mnje hwećzi twoje
Najspodobnišće wobliczo!
Ssamlutki by mój wuswoleny,
Chzu woścacz i tobu sjednoczeny.

Dha pak hlyšchu hložny, kiž praja, haj to je wschitko jara rjenje, ale hdže je tón cžlowjek, kiž to móže? Hdže je tón, kiž by mohł i Khrystužom prajicž, šhto móže mje jeneho hrěcha dowjeć, abo nješćny wjele bóle wschitzy hrěšćnizy, ludžo, kiž pschezo sažo bo wot Boha wotwobrocza a hwoje pucze džeja. Spominajmy jenož na te hodžiny, haj hnadž dny, nje-džeje, měřazy, hdžež tak šymni běchmy, hdžež bē nam to hlowo wěra wscho jene, hdžež nješćny bo hnadž šyła wo Jesuža ita-rali. My hmy hnadž swontownje hōbu cžinili, ale to nicžo njebē! Runje psches tutu liwošć hmy bóle Bože kralestwo sa-nicžil dnžli twarił. Pschězelo, to bē sigowz, kiž jenož lišćje, a hdny wyhoko pschindže kćenja mējesche, ale to wscho nicžo hōdne njeje, hdny šhtom ženje žane plody nima. Dha praji Knjes šćoncžnje, porubaj jōn, abo kajke hūdne hlowo to hlowo teksta: Šhtōž so mnu njeje, tōn je pscheczivo mi; a šhtōž so mnu njechromadži, tōn rosšypje. Tuto hlowo hūdži kōždeho!

Šhto nētio? Kak móžemy wobitacz? Kšhećžijenjo, dopominmy bo na Jesuža jako toho, kiž njeje pschischol, so by cžlowjeka hūdžil, ale so by jeho šbōžneho cžinil. Kak husto a tak pscheczelnije pscheprošy naž i hēbi, wōn je tōn šbōžnik, kiž je prajil: Toho, kiž te mni pschindže, njebudu ja won wštorcžicž.

Dha leži tam pšchi brjošy rēki muž a spi. Ale w tym cžas-ku je powěšć pschischla, so wulla woda pschindže, a wopraw-dže woda tež pschezo bóle pschiběra a wbohi, kiž tam pschi rēžy spi, njewē, w kajkim jara je. Sdalota wołaju pscheczeli, ale to nicžo njepomha, šćoncžnje bo jedny šhrobli tam psches wodu hieč a jeho móžnje tšchajć, so wotuczi. Tajka hodžina je nētio tež sa tebe pschischla! Kak husto je Knjes tebe wo-łal, kōždu njedželu w předowaniju je cže wabil, je wo duschu wošowal, je cže prošni, a ty, ty nješćny pokluchal, by na sta-rym puczu směrom dale šchol, by spal. Ale dha pschindže Knjes dženka i tajkim hhutnym hlowom, wōn tebe dženka móžnje tšchajće, šhtōž so mnu njeje, tōn je pscheczivo mi; a šhtōž so mnu njechromadži, tōn rosšypje. Šhtō njeby bo štrō-žil, a wōn chze tola jenož našće šbōžo. To je tak prawje wašćnje wumožnika, wōn nječa so bo tepimy! Okuli, našćej woczi chze nam wocžicž, so hhutnošć, kiž pschēd nami leži, špōjnajemy, by widžimy, tak štrašćnje je, dale tak wo hnje hōdžicž, hdžež bo wo to jedna, so bo hhutnje rosšudžimy a ja Jesužom hōdžimy. A w tutym rosšudženju njedrybi naž nicžo wrōcžo džeržecž. Masch pscheczelow, kiž cži praja, tak hhutnje njebudžesch tola wscho wsacz. Haj, my hmy tola tež kšhećžijenjo, ale šhtož je pschewjele, je pschewjele, njepschemyhli hēbi dolho jim prajicž, haj, dha njemōžemy wjazny dale hromadže pucz psches žiwjenje cžinicž, ja hinał njemōžu, ja dnyrby bo Jesužej woprowacz. Abo masch powołanje, kiž tebe wot Jesuža wotdžerži, pytaž hēbi i možu hwoobodne hōdžiny, kiž tomu Knjesej pschischluchēja, njedaj hēbi njedželu jako džen toho Knjesa wsacz, a hdny to a tamne tu na semi šhubišch, budže cži dwōjazy w njebjěchach šarunane.

Tak chzemy našćeho lubeho šbōžnika prošycž, Knježe, wołaj nam twoje pucze a wjedž ty naž ham. Daj nam šćajnje

prawje twjerdu wutrobu, so budže pschezo bóle našće wu-šnacže: ty we mni a ja w tebi.

Hdny žiwjenje cže mam, ty wěrne,
Njeh mrēje wscho, šhtož nješćny ty!
Cži dach bo, žiwjenje wješć hwečne,
Nēt hāle wēm, šhto ty mi by.
O Jesu, mój ty dnyrbišch woścacz,
Wschu lubošć twoju chzu ja dostacz,
Kaj lubje mi by hlobil ham.
O rēka, kiž bo i njebjěš lije,
Hdny moja duscha i tebe pije,
Wēm, so sa pscheczela cže mam.

Šamjeñ.

Bētr Mlōnk.

My mamy tola wschitzy našcu rjanu hērbstu protny a i njeje wēmny, so bo 6. februara 50 lēt miny, „so je“ — tak pišće „Pschēdženal“ — „našch najwjetšchi ludowy kērlušchē Bētr Mlōnk na puczu pola Prastkowa nahle wumrēl.“ A my cžitamy tola hweču našće „Sserbske Nowiny“; tute hmy naž dny dolho na tole dopominale a tutoho našćeho wulkeho Sserba wopominale, wēnujo jemu nastawli wo jeho žiwje-nju a jeho šćutkowanju a podawajo pēkne potaški i jeho kērlušchow. Našće kopjeńko „Womhaj Bōh“ je pschezo sažo a sažo tež bohate potladny, kotrež Bētr Mlōnk hwojemu hērbste-mu ludej sawoštaji, wužiwało a i nich to a tamne hērbstemu ludej pošćicžalo, wošebje w cžachach, hdny w hērbškim ludu nikoho abo jich jara mało namaka, kotšiz bychu pēkēn abo kērlušch mohli abo tež chzyl podawacz a ta i darom, kotryž Bōh jim špožēzi, hlužicž hwojemu ludej. Džakownje sa to a dožyla džakownje cžeschuju toho, kotryž je tak rad a rjenje šbudžil se hwojimi darami hwojemu ludej, špomina nētio dženka tež našće kopjeńko na Bētra Mlōnka, prjedy hacž bo měřaz fe-bruār, měřaz jeho 50. hmyertninow, minje. Wōno to cžini džakowne sa to, so je namakalo w hērbškim ludu tšoch, dwē Sserbowzy a jeneho Sserba, kotšiz tuthwilu hwečne a pilnje jemu podawaja kērlušche a pēkne, kotrež šaspewacz a špēknicž jim šmōžnia jich dary, kotrež Bōh jim dori, a kotrež woni wužiwaja Bohu i džalej a kčeschēzi, hērbstemu ludej pak i hōhnowanju a i radowanju. Jenu i nich wohladaja wschitzy tež kēřa w hērbškej pšćiwizy, wōno pišće nastawli a podawa kērlušche a pēkne pod pišćikom „D“. Tamnaj druhaj dopišuje taj pod „S. B.“ a „S. M.“

Pschispominmy tu, dokelž saž a saž wschelale naprašchowanja pschindu, so jenajke pišćiki pschezo tu jenu a hāmžnu wošobu wōnamjenjeja; potajkim „D“ pschezo našcu hweču Driježdžanstu hōbudželacžerku. —

Bētr Mlōnk! Jeho wopominanje chzemy tež tu šbudžicž šćrotkim pohladom do jeho žiwjenja a i potaškom i jeho kērlušchow. Šhtōž chzyl bo dale i nim šabēracž, wšmi hšchēže ras-protny a cžitaj a rospominaj, šhtož „Sserbske Nowiny“ we tutym měřazu wo tutym kērlušcherju pišachu. Ale to njedobaha: A tomu wšmi hēbi kōždy Bētra Mlōnkowe kērlušche a podnuč bo do toho, šhtož je tōn muž špēwal i wutrobu se hwojeho žiwjenja a se žiwjenja hērbškeho luda. Mamy tu tola muža se hērbškeho luda, kotryž je hēbi wažil wulzy wscho, wo cžimž bē hēbi wēšny, so to je wot Boha. A to je žyle po wašćnju hērbškeho luda. Tohodla lubowasche džakowny hwoju hērbšku rēč a narodnošć; wēdžesche, so je Bōh jeho jako Sserba šćworil a so chze, so by jemu nētio tež jako Sserb hlužil. To je dožyla tōn jenicžny prawy nahlad, kotryž dnyrbišch wo kōždej narodnošći mēč.

Pěšnicž je wón hižo sapoczał w młodnych lětach. Běchu jeho do wjałow wšali, hacž runjež bě žo, hačle 17 lět stary, sahe woženik tohodla, so by žo woještwa smynł. Wufupicž žo njemóžesche, dofelž bě žo hyn khudeju staršcheju w Žiczenju, hdžež žo 20. měrza 1805 narodži, hdžež i nimaj tež hišcže na robotu khodžesche. Stejo na straži pěšnješche hižo a wutwori to do fłowow, šchož chynšche i hlubinow jeho wutroby, jeho dušche.

Wot wojakow pšchischedjchi pšchepudli žo wón se swojej mandželstej Hanu rodzenej Bindemannez se Žiczenja do Dziwocziz, hdžež bě žebi nan 1821 roboczansku žiwnošč kupil a khodžesche tam na dželo. Wón je pšchezo pilnje a tež czežlo dželacž dyrbjak; dželajche na pšch. žobu na železnizy. Hižo šchędziwž khodžesche hišcže božy na dželo. Hačle w lěcže 1867 poda žo na wumjeńk. Strachisťku žiwnošč pšchewša hyn. Dwe lěcže posdžischo šhubi žwoju mandželstu; bě to jara czežlo ja njeho. 18 lět je žměl po tym hišcže tu dale dróhowacž, doniž Bóh tón Knjes žebi jeho nahle njewotwoła.

Wón bě žwěrnny Eserb, a to reka pšchezo tež žwěrnny kšchesczijan. Wón khodžesche kóždu njedželu ke mšchi. Kóždu ras pšchistupi i rowej swojeje mandželsteje a wuspěwa tam Knjesowu modlitwu. Čžim staršchi bě a čžim bóle žo i swojej žmjerčzi bližesche, čžim bóle spominasche we swojich šerluschach na žmjerčž. „Ja widžu nasdala tón wěčny dom, te njebeža!“ Tak a podobnje to i jeho šerluschow kšchesczi. Jako młody čžlowjek pěšnješche tež žwětne spěwy a pěšnje. Tola i tym bu hinał po poděndženju, kotrež mějesche ras w Rachlowje, abo lěpje po fłowje, kotrež jemu rjetny stary žwěrnny Eserb se žerbsťeje pobožneje wutroby. Bě to w Rachlowje mižijonšči žwjedžen a Pětr Mlónk tam tež bě a wjele Eserbow. — Pošastajmy ras! Nježnšcha Eserbja runje i tuteje powěšcže wobštoržbu a pominanje? Njedopomnja žo wjazy, tak je to bylo, hdž žu Eserbja žwječžili něhdže mižijonšči a druhe žwjedženje a tak žu to tež i dalokich wožadow tam khwatali žobu žwječžicž? Rak je to dženža? Pak žu tute žwjedženje dženža něšto druhe, pak je luboščž a žwěra Eserbow i Božemu kralestwu hinascha. Te žwjedženje nješbu ničžo druhe dženža! Potajkim — Tam na tutym žwjedženju pšchistupi Pětrej Mlónkei hižo naspomnjeny Eserb a rjetny: „Dubny bratiže, Ty mašch wot Boha wubjerny dar spěwacž; nałožuj jón jenicžy i czeščzi Božej!“ A Pětr Mlónk? Hacž runjež hišcže młody, jacžu wěrnosčž tutoho fłowa, tak so wšchě swoje pěšnje i woještich lět spali a wot tutoho čžaža jenož hišcže spěwasche, kaž bě tamny prajil, i Božej czeščzi. To pak je pšchezo tež idobom čžlowjelam i žohnowanju, i spožmoženju, i radowanju.

A i tutych jeho spěwow stajimy tu nětko jedny, kotryž naž idobom dopomina na čžaž žyrtwineho lěta, w kotrymž žmy nětkle žiwi, na poštny čžaž. Tuž, wopominajo džaknje Pětra Mlónka, tutoho žwěrneho a pobožneho Eserba a šerluscherja, wopominajmy tež džakni, šchož tutón čžaž nam i Mlónkowym šerluschom dopraji:

Gethsemane a Golgatha!

To žu te žwjate města,

Na kotrychž, moja wutroba,

Nětk nam'kašch Jesom Khrysta,

Riž wot žo žam a šwólniwje

Sa nasche hrěchi czeřpjesche.

Haj! wot žo žam a šwólniwje

Wón sa naž i žmjerčzi džěšche

A šnješesche wšcho šczerpliwje,

Hdž kšchizowany běšche.

Rak čžishe, měrnje, šczerpliwje
Wón sa nasch hrěch žo bėdžesche.

Hdž šwótnizy sa dobrotu,
Riž wón jim čžinik běšche,
Tam „kšchizuj, kšchizuj“, wołachu,
Dha wón tež šwólnje džěšche
A žam žwój kšchiz žej nješesche
Hacž tam, hdžež czeřpicž mějesche.

Haj, hišcže mrějo na kšchizy
Tych Wótza hnadži poda,
Riž jeho na kšchiz pošnychu:
Jim i wutrobu wšcho woda,
Tu dušchu Wótzej porucži
A mrějo hłowu pokhili.

Te fłowa pak, tiž i Jesušej
Pšched Pilatom lud rěcži:
„Njech na naž pšchindže jeho krej
A tež na nasche džěcži“;
Te dyrbja nam sa šnamjo bycž,
So Bóh žo njeda sa žměch měcž.

Rak wjele štyšneje žalosčže
Tón lud na swoje džěcži
A tež žam na žo pšchinješt je,
Te šnate w žylym žwěcži:
Rak staršchich hrěchi žurowje
Na džěcžoch budža khlostane.

Haj, wóžomnacže stow lět je
Sso hižo pominylo,
A dženža hišcže widžicže,
Rak je žo dopjelnišo,
Šchož žadašche žej tamny lud,
Rak je Bóh poščlal czeščki žud.

Tuž hrěšchnizy, ach wopomacže
We prawym čžažu tudny,
Rak jara czežke khlostanje
Bóh šczele na te ludy,
Riž w swojej hrěšchnej khroblosčzi
Šsam žebi žwój žud wupraji.

Tež nětk žo ludžo nam'kaju,
Riž swoje žorty čžerja
Š tej Božej žwjatej bibliju
A žyle tomu wěria,
So žadny Bóh nej' na njeju,
Riž žudži ludy i prawdoščžu.

Tuž, jehnjo Bože na njeju,
Riž czeřpišch sa wšchě hrěchi,
Šmil žo tež na tym hrěšchniku,
Riž i tobu czeřpi žměchi.

Haj, twojich krawnych ranow dla
Wšmi i hnadže kóždoh' hrěšchnika.

Žyrfej a štat.

Wšchitzy drje wšchudžom čžakaja i wjele prašchenjemi, šcho nětko budže, hdž je wjednik a kanžler Adolf Hitler wu-
kas wudał, so ma lud žyrtwje žebi generalnu šynodu wolicž
a tak žam swoju žyrfej rjadowacž a žwój pučž do pšchichoda
pšchihotowacž. Wo tym budžemy hačle něšto prajicž móž,
hdž tu to budže, šchož ma po porucžnosčzi wjednika němšči
minister Kerrl sa poštajenu wólbju pšchihotowacž. To jene pak

je wěšte, so kóždy, kiž chze křesćizian być, so hewať a wšchudzom a stajnje wupraji sa zyrkej, kotraž je sakožena na tym jennym a jeniczkim sakožku, kotrnyž je Jejuš Křrytuš, křizowany a stanjeny, a tohodla tež nětko so tak wupraji. Haj sa to steji a wuśnawa so tola křesćizian pšezjo a dozyla a tohodla tola tež wšchudzom a pšezjo, hdyž je sa tym praśchany! Ale wón pak tež, dokeľž křesćizian je, so na kóždy pad wuśnawa a njemjelczi, wón hwděczi a njewostanje ani lěni ani liwki doma a w kucze a w potajnym. Dajmy tež tu našchemu Pětrej Młóntkej nam něšto wospjetowacž, šhtož wón pšched wjazy hač 50 lětami spěwał a wuśnať je:

Šhto mam ja w tutym cžažu wěricž?

A šhto je moja nadžija?

Hdyž hwdět chze i tajkim žorty czěricž,

Šhtož pišče hwjata biblija,

A praji: To nětk njej' sa naš,

Sa rośhwětleny lud a cžaž.

Nětk kóždy ham po hwojej woli

Ssej hwoju wěru wumyśli,

A mēni, so so tajki moli,

Kiž hišće wěri bibliji;

Ta biblija njej' — praja saž —

Sa rośhwětleny lud a cžaž.

Tak wón spěwa so praśhejo a wotmołwejo a powědajo nam wo tym, kak tehdy to bē pšched wjazy hač 50 lětami, tehdy, jako pšchi wšchēm tak mjenowanym „rośhwětlenju“ a pšchi wšchēm sđalowanju a wotwlaťowanju runje našhe wožadny wobhwděczichu, so křesćizianske hju, so hwděru mějo i Bibliji — wěšo i zyrkej Bibliji —, i Božemu domej, i Božemu blidu! A wono njeje bjes smyžla, so hmy my runje w hwojatym pōstnym cžažu stajeni pod tute praśhenje — w pōstnym cžažu, kotrnyž nam połaže hōrko czěrpjenje a bēdženje Jejuša Křrytuša, tola pak tež tu wulku njesapšchijomnu lubość Boha Knješa wšchedomōžneho a wěczneho. Czitajcze tola hami ras tutōn dołhi kērluśch žyly, kiž steji w Pětra Młóntkowych knižach pod czijblom 64! A czitajcze nutrnje dale wšchē kērluśche pod naprišmom „Křesćizianska zyrkej!“ My namaťamy tam kraśnych a kaž sa naš a našch cžaž pižanych hłowow doścž. Wōn nam dopraji a po tym so mējmy:

„Našha zyrkej derje stej“,

Bōh so po njej horje bjerje!

Tuž wšchak to, šhtož mamy w njej,

Dale wobarnujmy derje,

So tež bychu sa nami

Cziťu wuczbu namkali!“

Se Sserbowo a i dalota.

Sserbika Boža hlužba w Drježdžanach. Eswojaty pōstny cžaž je tu, czichi cžaž, cžaž pšchihotowanja na wšcho to, šhtož je nětko pšched nami. Drježdžanszy Sserbja a kēmschihodžerjo so nimo toho tež hotuja na hērbstu Božu hlužbu, kiž budže, da-li Bōh, 7. mērza, njedželu Lātare, w Křiznej zyrkwi tu w Drježdžanach. Schtyri krōcz wob lēto so tu Sserbja shromadžuja, pak wjetšcha pak mjeiścha czrjōdka, hlyšchecž Bože hłowo w macžernej rēczi a wužiwacž hwojate wotkasanje. Tež w tutym hwojatym pōstnym cžažu budžeja Drježdžanszy Sserbja i Božemu blidu khwatacž. Kak je to wutrobje a wuśham derje, hlyšchecž lube mjeħke, hērbste synki i erta hērbsteħo duchowneho! S lubeje domišny knjes duchowny

pšchihwata do jemu zušejje zyrkwje, lubym krajanam a krajanam předomacž a wječor w našchēj hrijedžiñje pšchewacž. To hju pšezjo natwarjaje hodžinki! Njedželu porōdny 1/4 hodžin, hdyž swony wšchēch zyrkwjow mjelcža, wołaja swony Křiznejje zyrkwje te mšchi, a czrjōdki Sserbow do njeje khwataja. Wěšo mohli Sserbja zyrkej wupjelnicž, telko tu Sserbow bydli! Wjele i nich Božu hlužbu njewopntuje; pak nohzu pšchincž, pak njewědža. Tuž, lubi Sserbja w domišnje, dopomūcze hwojich lubnyh snatnyh a pšcheczelow a hwoje lube džeczi na hērbstu Božu hlužbu. Dopomūcze tež Wōjich, so woni tež i nam hlyšheja. Woni to tež w nēmškich nowinach czitaja a hlyšcha to i kētki pšchi nēmškich Božich hlužbach. Tak je kōžda sđadnoścž wužita, to wšchēm tu bydlazyhm Sserbam sđelicž, so to wědža. Tu setkaja so towaršchojo. Tu hmy laž stari snaczi a lubi pšcheczeljo. Tu hmy kaž doma a luczi snaczi, dokeľž hmy Sserbja, a to je rjenje. Njedželu Lātare pak njech so woħebje wjele Sserbow a snatnyh seidže. To daj Bōh!

Biblijski pucžnik.

Stuli, 28. febr.: O ty dobry a hwděny wotrocžko, ty hju nad maľym hwděny byť, ja chzu cze nad wjele postajicž; dži nuts i twojeho Knješa wjeħekōsczi. Mat. 25, 21. — Luk. 20, 9—20. — Mich. 6, 3—8. — Ta wěroścž, kiž w Bosy hwoj sapočatł ma a budže pšches jeho mōz podpjerana, a Boži mēr czi na semi da a jōnu najkraśniśche wužiwanja. (Zionśke hłowu 347, 6.)

Pōndžela, 1. mērza: Tak hwděcž tež waśhe hwdětko pšched ludžimi, so bychu woni waśhe dobre štutli widželi a waśheho Wōtza w njeħeħach czěscžili. Mat. 5, 16. — K. 23, 4. — Psalm 129. — Knihy hūdnik. 11. 28—40.

Wutora, 2. mērza: Knježe Jejušo, wsmi mojeho ducha horje! Zap. sk. 7, 59. — K. 101. — Mark. 9, 1—13. — Knihy hūdnik. 13, 1—10.

Serjeda, 3. mērza: Wokoło dźewiateje hodžiny sawoła Jejuš i wulkim hłowom a džesche: Mōj Božo! mōj Božo! czechodla hju mje wopuschcžit? Mat. 27, 46. — K. 103, 7. — Mark. 9, 14—29. — Knihy hūdnik. 13, 11—25.

Schtwōrtk, 4. mērza: Jejuš džesche i Farisejskim: Wōjicze czi, kiž so hami sa prawnyh pšched człowjekami czinicze, ale Bōh snaje waśhe wutroby. Luk. 16, 15. — K. 394, 3. — Mark. 9, 30—40. — Knihy hūdnik. 14, 1—9.

Pjatt, 5. mērza: Bojoścž pak jich wšchitkich sapopadže a khwalachu Boha a džachu: Wulki profeta je mjes nami postanyl a Bōh je i hwojemu ludej pohladak. Luk. 7, 16. — K. 392, 2. — Mark. 9, 41—50. — Knihy hūdnik. 14, 10—20.

Ssobota, 6. mērza: Jejuš džesche: ... šhtož mje widži, tōn widži Wōtza. Jana 14, 9. — Mark. 10, 1—16. — Jes. 52, 7—10. — Knježe, wjedž ty i dobrej radu moje žyle žiwjenje, so bych dośtať i lutej hnadu tajke kraśne sbožnoścže. Pōnižny njech wostanu, hřechow dla so wurudžu, njech na czichu myħl tu hladam, twoju prawdoścž hłōdny žadam. K. 472, 10.

Wistowanje. Kni. L. w D.: Dostachmy, so džakujemy a wosjewjamy. Esnadž dostanjecze bōryny ertny džať w D. Wšchēm sa Lātare Bože žohnowanje. — K. F. S. S. w D.: Tohorunja džať sa wšcho, šhtož i D. pižacze. Redaktor.

Sa Lātare: B . . r w B. — Sa Judika: K. w B. — Sa Palmarum: K. w Hr. — Sa Jutry postaji i. pšchedhryda i. M. w B.

Sy-li spěwał,
Pilmje džětał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny e.

Za staw sprócnj
Narój mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Serbiske nedželste lopieno

Satožiti 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

7. měrza 1937

Bauzen

Njedžela Łätare.

Math. 20, 28.

„Čłowjeka Esyn njeje pschischoł, so by dał hebi služicž, ale so by wón služil a dał swoje žiwjenje k wumóženju sa jich wjele.“

Esamžne derjehicze je sa wjele čłowjekow bjes dwěla to najwážnišće a najkřiwjećišće na sem. Woni su žiwj po tym słowje, kotrej je čert wunamał: „Kóždy je hebi sam najbližši.“ Woni su teho měnjenja, so je wschitko jenož k temu tu, so by k jich parschonškemu wužitkeju služiko. Pschi wschěch swojich skutkach so po tym praschaja: „Kajki wuspěch a dobytł mam wot teho?“ A tež swojich kóbučłowjekow po tym wobhladaju, kak bnych jich najlěpje sa hebie wužiwali. Woni njehaju ženje služicž, ale pschezo sa služicž a knježicž.

Tajku hebicžiwosć pak njehamy jenož pola druhich pytač a satamacž. Tajka hebicžiwosć tež we naš hedzi a we njetedžbowaných wolomikach so w našich myšlach a skutkach pschecžiwosću je. To je ta stara namřeta khorosć, i kotrej čert našu duschu a šromadne žiwjenje čłowjekow sajědoježi. To je tón sakožny hrěch, i kotrehož tňaz druhich hrěchow pschidže, kiž naš do wotrocžkownictwa teho sleho storčži. S tuteho wotrocžkownictwa njemóžemy so sami wužwobodžicž. To móže jenož tón jedyn, kiž je sam čyřcze swobodny wot hebicžiwosće, kiž je pschischoł, niž, so by dał hebi služicž, ale so by wón služil a dał swoje žiwjenje k wumóženju sa jich wjele.

Wschitko, sčtož wo Jesužu wěmy, je služba sa naš. Tuta služba so w Bethlehemje sapočja a na Golgacze skóncži. Wón so w niskosći a křudobje narodži, so bnychmy psches jeho křudobu bohacži byli. Sacžrunjež wo swojim bóžkim pokřadže wě, wostanje swojim starschim pokřuščny a služobny, doniž Wótž jeho do sjawnosće njewoła. Potom dže na swo-

je Sbožnitowe sastojnstwo, niž pak tak, kaž židži wocžakachu, we wužiwaniu swontneje mozy a křawnosće. Wón njeha tňezicž, ale služicž a wumóz. Wot ranja hač do wječora je njewustawajny džělawy, sahaji a pomha na čěle a na duschi. Wschitkim swoju pomoz pschicžuje: „Wójcze kem ke mni wschitžy, kiž wy spróznj a wobčeženi scže; ja chzu waž wo kšewicž.“ Žadny njeje jemu pschekáženy, pscheshubjeny; wón dže do kóždeho doma, so by runje tym pomhał, kiž jeho službu wóžebje nusnje maju. „Čłowjeka Esyn je pschischoł, so by pytał a sbožne scžinil, sčtož šhubjene je.“ Wbo spominajmy na tamny podawł, kiž je wučobnikam pschezo njesa-pomnjeny woštal, jako wón, tón mištr, swojim wučobnikam, nosy myje. Tutu wotrocžkownu službu jim nacžini, so by jim do wutrobny pižal, so njeje pschischoł, so by dał hebi služicž, ale so by wón služil a dał swoje žiwjenje k wumóženju sa jich wjele. Sčtož je myšl jeho žiwjenja, jeho předowanja a skutkowanja, to je tež myšl jeho čerčjenja a wumrěcža. Sny žwět, w kotrymž hebicžiwosć triumphuje, móže so jenož wumóz psches jeneho, kiž so sam žyle saprěje, kiž wschu čłowěsku skóscž sam na hebi pschětraje a móž a poklecze teho sleho pschewinje. To je to wulke na našim Sbožniku, so tež w čerčjenju, tež pod křu a pscheradu, pod čwilemi a křuwošcžemi ženje swoju lubosć a wolu k službenju njeshubi. Jako pschidnu, so bnych jeho sajeli, sam na so njemyšli, ale na swojich wučobnikow, so by jich schital. Wón so prózuje wo swojeho pscheradnika, so by jeho wot čěmneho skutka wotwobročil. Jako Pětr wotrocžkej wschisčeho měšnika wucho wotbije, Jesuž jeho sažo sahaji. A jako pod najžalostnišchimi čwilemi mřejazy na kšiču wižy, wón hišcže samóže, sa swojich čwilowarjow próhnyč: „Wótče, wodaj jim, pschetož woni njewědža, sčto činja!“ Jeho wumrěcže je křonowanje jeho žiwjenja, dołonecže jeho služby. Wón da swoje křwate, bóžke žiwjenje wot mozow hidy sanicžicž, so

by tak wschittich, kiž do njeho wěrja, i wotrocžkowstwa hrěšnych mozow wumohl, niž jenož swojich tehdomnišchich wučobnikow, ale kóždu cžłowisku duschu, kiž so něhdy a něhdyje won žedzi i jastwa hamžneho „ja“, i hrěcha a žmijertneje nušy, a swojej ruzy wupšhestrěje po tym, kiž je naš wschittich žwobodnych lubował.

Khrystuž pač njeha naš jenož wot stareho wuřwobodžicž, ale pschede wschēm nowe mozy do naš pldžicž, kiž naše žnje žiwjenje pscheměnja. Wón njewoštanie nam dalofi w njebjekej kražnosći, wón pschindže jako Sbožnik, jako pomoznik, jako lětar, jako wobnowjer, nuts do našeje dusche. To je to najwjetše, šhtož wo nim wěmy, so chže we naš byčž a psches žwoju pschitomosćž wschitte dobre, bójske mozy we naš k wuwitwanju pschinjesčž. Wón njeje jenož naš pschiklad, ale tež móž, so bychmy jemu podobni byli. „Je-li šhto we Khrystužku, tón je nowe štworjenje.“ Je-li so Khrystuž woprawdže we naš bydli a knježi, potom tež jeho smyžhlenje pschezo bóle do našeje wutroby nuts roscže: niž žebi žlužicž dacž, ale žlužicž, tak nježebicžiw, kaž je naš Sbožnik nam žlužil. Potom njemóže w našim žiwjenju ženje wjazy wo to praščenje hicž: kač móžu swojich žobucžlowjekow k swojemu lěpschemu wužiwacž, ale, kač móžu jim najlěpje žlužicž a pomhacž? Psches Khrystuža je wschač naše hamžne „ja“ žwoju wažnosćž šhubilo. Wono nješteji wjazy w žrjedžiščěžu našeho žiwjenja, ale Boža wola. A tuta praji nam: „Ty dnrbisč Boha, žwojeho Knjesa, lubowacž i žylej žwojej wutrobu, i žylej žwojej duschu a i žylej žwojej myžlu! A ty dnrbisč žwojeho bližšeho lubowacž jako žam žo!“ Bóh a naš bližšči, kač bychmy jimaj najčžisčischo žlužili, to je to šakladne praščenje šchescžijanskeho žiwjenja. Nětk njeje žadyn našich žobucžlowjekow nam wjazy žusobnik, ale bratr, ja kotrehož je tež Sbožnik na šchizju wumrěl. Haj, hiščeje wjazy: w kóždym cžlowjeku, kotrehož šetkamy, šteji Khrystuž psched nami a žada našu žlužbu. Spominajmy na jeho žlowo: „Šhtož šče čžinili jenemu mjes mojimi najmjeńšimi bratrami, to šče wy mi čžinili.“

Chžemy-li po tutym žlowje žiwi byčž, potom šapocžinajmy se žwojim žluženjom pola tny, kiž žu nam jako nanajbližšči na našu štronu štajeni, pola našich žwójbnych. Šacž žy muž abo žona, nan abo macž, žyn abo džowka, pytaj, kač móžesč žwojim žwójbnyim najlěpje žlužicž. Daj jim pytnyčž, so je Khrystuž, tón mištr žluženja, tvoje smyžhlenje wuřwjećil wot wscheje žebicžiwosće a čže i nowymi mozami lubosće wuhotował. Kač šbožowny budže tajki dom, w kóždym kóždym žwoju čželčž we tym pyta, kač by druhim najlěpje žlužil. Šdžež Jesuž Khrystuž knježi, tam žaneho ruma wjazy njeje ša šwadu a roškoru. Tam dže pschezo po šapocžitowym napominanju: „Njech jedyn nježe teho drugeho wobčežnosćž.“

Tajku Jesužowu smyžhlenosćž pač nimamy jenož wopofasacž w žwojim domje, ale wschudžom, hđžež i druhimi cžlowjekami čžinicž mamy, we žwojim powolanju, na žwojim džekaniščěžu, we šjawnym žiwjenju. Wschudžom pytajmy škladnosćž, žwojim bližšim žlužobni a pomozni byčž, so bychmy žo pschede wschēm ludžimi jako prawi wučobnižy teho wopofasali, kiž njeje pschischoł, so by dač žebi žlužicž, ale so by wón žlužil a dač žwoje žiwjenje k wumóženju ša žich wjele. Njech Sbožnik nam k temu žwoju bójsku móž špožči!

Šamjeń.

W posće!

Šsyno Boži, žwěta Wumóžniko!
Tvoju žmijercž a čžerpjenje
Chžu ja wschědnje wopominacž nětko,
Kač žy i wěčnej' lubosće
Ty žam prawn woprowač žo ša naš,
So hñew Boži njebny pschischoł na naš;
Ty žam šastaji tu žo
Ša naš, Bože jehnjatko!

Pomhaj, Jesu, šo bych hrěchi hidžil,
Kiž Čže na šchiz pschibichu,
A bych nětko štajnje w duchu widžil,
Šhto tež ša mnje wusta tu,
Šdžež je šty we tamnej šrudnej nožy,
Napinajo wschitte helste mozy,
Duschu tvoju nadběhač,
So Čži škutt by šadžewač.

Jesu, Ty bu i cžłowštwu wuštoreženy,
So Wótz w hñadže pschischa mje!
Mi Ty, kiž hě žyle wopuschženy,
Měr ša duschu pschinježy!
Žehnjo Bože, ša naš woprowane,
Š Tvojej žwjatej krowu nětk šapibany —
Džak budž Tebi! — žym tež ja
Tam do knihow žiwjenja!

Knježe, wučž mje, šo bych w poškušnosćži
Štajnje šhodžil ša tobu.

A žwój šchizil nožny w ščerpliwosćži,
Kačkiž mašch jón ša mnje tu.
Pomhaj mi tež štražowacž jow žwěru.
So Twój dobytš ša naš i prawej wěru
Twjerdže džeržu, tak šo mi
Nješšhecžel jón njerubi.

W žakosćži a w štyškapošnej nožy,
Jesu, tvoje rany žu
Ša mnje žórlo trošhta, nowe' mozy,
W žiwjenju kaž wumrěčžu!
Š tym, šo w tajkej hórkej žmijercži pobny,
Mi tež žiwjenje a šbožnosćž dožny.
A tuž móžu junu ja
Šmėrom cžahnyčž se žwěta.

S. B.

Ke konfirmaziji.

Ma konfirmaziju hotuja žo nětkle naše pacžerške džěcži, i nimi niž mjenje šarschi a pschischni a kmóšja. A šhto nochžyl wschēm, pschedewschēm pač pacžerškim džěčžom, i žylej wutrobu pschecž šbožo ša tutu žwjatocžnosćž žich mlodeho žiwjenja? Woprawdže pač jim šbožo pschejemy, hđnyž žo modlo ša nich prošemy. Tuž čžinmy to! Tuž čžin to žyla wožada!

W pošlednich lětach, haj lětdžežattach žmy pschezo šažo prajili, šo pacžerške džěcži we wožebitym cžaku a we wuřnamnym lěčže žwój šchcženski žlub wobnowjeja. Lětkša je žyle wěšče mjes tutymi wožebitymi a wuřnamnymi lětami to najbóle wožebite a najbóle wuřnamne. Ma tola žyla ewangelska žyrkej Němskeje po wjednikowym wufasu žwoje naležnosće ša pschichod dokladnje žama šriadowacž. To móže žo jenož štacž na šakožku, kotryž je Jesuž Khrystuž a wěra do njeho. Tohodla mamy my žo wschitny w tutym cžaku tutoho šakožka dopomnicž a šhutnje pruhowacž hacž a kač žmy

my na njón sałożeni a hacž knadž njejsmy pódla tutoho sa-
ložka so saložili na něšto druge. S teho wscheho pohadja,
kač wulzy wažne je, so so naschi mlodži kručze a wěscze sałoża
na tutón jedyn saložk, wo kotrymž rěka, sa žadyn drugi nje-
móže nihtón saložicž: Jesuž Khrystuž! Tohodla pač dyrbi
tež kóždy jenotliwy a zyła wošada pschinoschowacž, so by so
to stało! A s čzim pschinoschowacž? S modlitwu a s dobro-
proschenjom! Se žiwym, sprawnym pschikladom, kotryž da-
wamy w słowach a skutkach, w znyłym žiwjenju — kotryž da-
wamy w domjazym a žwójbnyim žiwjenju kaž w šjawnym, —
kotryž dawamy nětkle we wschém, šštož swižuje s tym wul-
kim rosčudženjom, psched kotrež žmy my a nascha zyrkej sta-
jeni. A niz najpožlesy s tym, so pacžerškim džěczom wuhotu-
jemy rjany konfirmazijski džěč w Božim domje a w žwójb-
nym domje, pschedewschém s tym, so wschitzy jich pschi konfir-
maziji wobdawamy se žwojimi modlitwami. A s tym niz
hiščcže wscho! My mamy pschede wschém psched nimi hicž
do tajkeho noweho šhutneho pschichoda jako čzi, kiž twjerdže
wižaja na Khrystužu a to wopotašuja w znyłym žwojim ži-
wjenju a čzinjenju se słowom a skutkom, wožebje pač w tym,
šštož ewangelska zyrkej je a jeje wuśnacze ke Khrystužej a
jeje skutkowanje k žohnowanju jenotliweho a ludu a k Bohu
k čžesczi. A tohodla budžmy s naschimi pacžerškimi džěczimi
žobu konfirmandojo, wobnowjejo žwój šchěczijski a žwój kon-
firmazijski klub s znyłej žwojej dušchu!

To čžeja tola hewak hižo čžinicž wschitzy „šłoczi konfir-
mandojo“ we wjele Božich domach. Woni, kiž po 50 lětach
šjawnje a sprawnje stupja psched Knjesowny woštar, psched
kotrymž něhdy šlubjenje konfirmazije wotpołożichu, budu to
lětka zyle wěscze s wožebitym sacžucžom čžinicž: so džakujó,
so žu w mozy žwojeje wěry psches tuto žiwjenje, w kotrymž
bě telko čžěžleho a rosčudneho, hacž žem pschischli a so žmė-
dža nětk šłote wopominanje tamneho wuśnamneho dnja žwje-
czicž, a šlubjo, so čžeja nětk tež w tutym čžaku a w pschicho-
dže žwojeje wěry wuśnacze wobšwědczič šjawnje a spraw-
nje psched wschěmi, pschedewschém tež psched žwojimi mlodny-
mi žobuśchesczijanami, — psched wschěmi, — psched wschěmi,
psched tymi, kiž w zyrkwi a kiž niz w njej, psched tymi, kiž sa
ewangelsku, na Khrysta čžerpjenje a horještacze sałożenu zyr-
kej, a psched tymi, kiž niz sa nju, haj kiž pschecziwo njej.
Wschějemy tež tutym „šłotym“ Bože bohate žohnowanje sa
tutón jim spožčeny džěč a sa jich šwědczenie tuteho dnja
a wobšamitny tež jich do žwojeho dobroproschjenja.

Teho wscheho dla njebudžemy tež dołho w dwělu, ššto
pacžerškim džěczom daricž. Wěmy tola, so mjes darami ma
hycž zyle wěscze stary lubny konfirmazijski dar: spěwarške —
sa šerbške džěczó wěšo šerbške spěwarške. A nimo toho: Bi-
blija! Wschezo sažo wuśběhniene hešło a žadanje: Kóždemu
jeho Bibliju! abo: Kóždy měj a štej tu a junu se žwojej Bi-
bliju psched Bohom! ma zyle wěscze prawo a nasch čžadž ža-
da žebi to wožebje. A potom dobre knihi! Pschi tym wschém
njebudže potom šabnte, šštož džěczó hewak trjeba a šštož jo
šwješela.

Hižo Laetare! Tuž hotujmy a pschihotujmy so žami a
wscho, so byčmy radowanje druhim pschihotowali a žami so
radowali!

Sektu.

Wo sektach a jich pschiwšowarjach, pschedewschém wo
licžbje sektow a jich pschiwšowarjow, je wjele njewěstoscze
a njewjedženja mjes ludžimi, tež mjes zyrkwinskimi. Wožeb-
je nimaja čzi prawo, kiž praja, so je pschiwšowarjow sek-
tow nětkle mjenje. Wrotšlawski duchowny Bunzel je, wo-

žebje sa Schlesyſku, tule wěž pschepytował a pišche drobni-
šcheho wo tym. Šštož by so wo drobnostki wo tym šajimo-
wał, doštanje tajkich pola žwojeho šararja.

Duchowny Bunzel je 1932 a tež sažo 1936 knihu wo sek-
tach a jich hibanju w Schlesyſkej w powójskim čžaku wudał
a tehdy 52 sektow, kotrež w Schlesyſkej namaka, wopišal.
Nětkle wón w tndženiku: „Deutsches Pfarrerblatt“ dale wo
tym pišche.

Licžba sektow je w požlednich lětach wotehjeraka, licžba
jich pschiwšowarjow pač niz. So je mjenje sektow, na tym
je wina, so wyschnoscž wjaz sektow šakasa. Nětkle je jich
něhdže 20 sektow mjenje.

Kač w Sakskej je, njemóžemy tač nadrobnje prajicž, do-
kelž sa Saksku tajkeho pschehlada nimamy, kaž jón duchowny
Bunzel sa Schlesyſku podawa. Tež njejsku sektu po wschěch
džělach Němskeje jenak šakasane, ale pač tež niz jenak rosčě-
riene. My tu w Sakskej wschelake sektu nimamy, kotrež žu
w druhich kóncžinach Němskeje doma. Pola naž w Sakskej je
na psch. sekta „Neue Kreuzfahrer“ šakasana, druhdže niz, drie
tohodla niz, dokelž so njeje druhdže tač jewika kaž w Sakskej.

Mjes šakasany 20 sektami žu wožebje: „Bibelfor-
scher“, „Die Weissenberger“, „Die Neue Erde“, „Tannen-
bergbund“, „Mazdazmanloge“, „Bund der Kämpfer für
Glaube und Wahrheit“, „Die Siebententags-Adventisten —
Reformbewegung“ atd.

Wschipomnicž čžemy hiščcže, so šakajnje wschěch sektow
njejsku jenak wótre a so někotre buchu sažo šdžela wolóžene.

Zyrkej a štat.

Wo šariadowanju ewangelskeje zyrkweje njeje hiščcže ni-
cžo wuśchło. My pižamy tole 1. 3. Wěž je tola tač wulzy
wažna, so so nješmė nicžo pschewhatacž. Ma so tola zyrk-
wine žiwjenje sa daloki pschichod šnowa dołkadnije šariadowacž
a to sa wschěch Ewangelskich w Němskej. Kač so nicžo nje-
šmė pschewhatacž, — tač tež nicžo šłomdžicž. Šłomdžicž so
nješmė, so so kóždy na to polaže, so wo tole wažne dže, a
pschi tym wo to, so ma saložk noweho woštacž Jesuž Khrystuž,
šchizowany a štanjeny. Zyrkej, kiž bjes tutoho saložka,
njeje šchesczijanška zyrkej. Wschetož mjeno njecžini zyrkej
„šchesczijanšku“ a tež niz čžlowjeka „šchesczijana“. Šłom-
džicž pač so tež nješmė, so my wschitzy wošmjemy tuto šari-
adowanje zyrkweje do žwojich dobroproschenjow kóždy džěč.

„Selijo Knjes šhěžu njetwari, džělaju podarmo, kotšiz ju
twarja.“ Tuto šłowo, kotrež tač polne dowěry k Bohu, wu-
praji se štarosakonskim 127. psalmom wjednik a kanžler Adolf
Hitler w jenej se žwojich wulkich rěczow, kotrež měješche psched
znyłym ludom kaž psched znyłym šwětom. Wono placzi wo
„šhěži“ štata a luda, wono placzi wo „šhěži“ jenotliweho a
žwójbny, wono placzi tež wo „šhěži“ wošady a zyrkweje. Wóh
twari žwoju zyrkej tu na šemi nětk hižo 1900 lět, Wóh ju
twari tež nětkle. Wón trjeba twarzow a džělacžerjow, so by
so wscho po jeho woli štawalo a dołonjalo. Tuž budžmy my
nětkle čzi, kiž so do jeho šlužby štaja, hdyž jeho šemška, wi-
domna zyrkej so tu w naschim kraju a ludu dale twari! Dale
twari, pišchemy, pschetož saložena wona je; jeje saložk je a wo-
štanje Jesuž Khrystuž! — A hiščcže wjazny budžmy! Budž
kóždy „žiwny šamječ“ w tutym twarje, kaž Jesuž Khrystuž
praji! T. r. budžmy w žiwej wěrje žiwi se šchizowanym a
štanjenym Šbóžnikom! Tač wěmy, šštož mamy čžinicž!

Luther, kotryž ma nětkle pschi šnowašariadowanju ewan-
gelskeje zyrkweje tola wožebite šłowcžlo žobu rěczecž praji:
„Štuff Šswjateho Duha je: šchesczijanšku zyrkej čžinicž,
wodawanje hrěchow přědowacž, čžělo s morwnych budžicž a wěcz-

ne žiwjenje dacz. Šhto reka: jena hujata kšheszczijanska zyr-
tej? To reka: czinić szromadżisnu tajkich ludzi, kiž su hwoje-
czi, kiž maja wodacze hręchow, stawanje toho częła, to hłowo
a węczne žiwjenje. Summa summarum: To je nasche sbožo,
— Darin besteht unser Heil — so Khrystuškowe hłowo hlyšchi-
my; tak stanje so szromadżisna hujatnyh. Hdny to, niemó-
že hmyercz knjezićz, ale to žiwjenje so dari, to węczne žiwje-
nje. — „Po tym je zyrtej Boža szromadżisna człowjekow,
kotryhcz evangelij sapschimmje a twjerdže dżerži, w kotrejcz
szromadżisnje je Bóh i evangelistim přadowanjom wopraw-
dže skutkowazy, a dawa tym, kiž połutu czinja a do hłubjenja
toho wujednanja wěrja, hujateho Duchu a węczne žiwjenje..
Bóh dže, so je jeho zyrtej w zylým człowškim narodže hly-
šhecč, so so wšchudžom widomna cziniž Wšchudžom, hdžež
hlyšchich hłóž njeskazeneho evangelija, wěr, so hy tam we
zyrkwi.“ Tole druhe je Melanchthonowe hłowo.

Na kupje Sumatra su požwjeczili pomnik 75lětneho
žohnowaneho džęła, kotrej je Rhynske mižionste towarštvo
tam mjes ludom Batak dozonjalo. 370 000 i tuteho luda je
kšheszczijansku wěru pschijalo a so nětke k nej wušnawa.
Pšchi jubilejnych hujatocznoščach wupraji sastupjer holland-
steje kolonialneje wyschnoščy Rhynskemu mižionstwu hwoje
czješczowanje sa to, šhtož je mižionstwo mjes ludom Batak
samohło wuskutkowacz a pschejesche jemu dalšche dobre wu-
šbytki a trajaze městno sa jeho skutkowanje mjes ludom Ba-
tak. — Tu mamy sjawne a šprawne hwděczenje stareho kolo-
nialneho knježerstwa sa žohnowanja polne skutkowanje kšhe-
sczijskeho mižionstwa.

Se Eserboto a i dalofa.

„Serrnhuter Vojungen“, tutu pěnu a dobru lužisku
knížku, tutón Bibliški puczniš Bratrowskeje gmejny, snajeja
jih wjele. Mjebny tež po prawym bylo; njebynmy-li my we
Lužicy tutu knížku snali, hdny je wona tola po wšchém hwdě-
cze snata. Ze wona tola po milionach po zykej semi rosščer-
jena a we wšchelafich rěczach. Lětka bu wona nětke tež do
kšhinskeje rěče pscheložena. — Wono so šda, so zyrtej wjazny
njedobnywa, wono so šda, ale wono je hinaš, wona dobnwa!
Hdžež pak so jej wotryjeknu, tam wotryjeknu so wěrnemu šbo-
žu, kotrej jeniczy człowštku dušchu špołoja a człowjeka wěrnje
šbožowneho czini. Hdžež so zyrkwi a jeje hłowu wot Khr-
stuška wotryjeknu, tam pschindu do toho stracha, wo kotrymž
ma profeta Amos pschpowjedacz — 8, 11, 12 —. „Hłód a
žadanje po hłowje teho Knjesa jo hlyšhecč, so budu tam a
šem bęhacz... a pytacž teho Knjesa hłowu a jo njenama-
kacz.“

Do Wósporta a tam do „Zeldthęžora“, tak Eserbja
praja, ščelemy wutrobne sbožopschecz. R. cand. theol.
Töpfer je w Lipsku hwoje přenje theologiske pruhowanje wob-
štal. Tak hme jažo jena i naschich šerbškich wožadow nadži-
ju męcz, so šerbškeho wifara a posdžišcho šerbškeho duchowne-
ho doštanje. Czaka tola wožebje Lupjanska wožada, kotruž
ma nětke Minakal hovu, a hiščeže dlęje Hdžijista wožada
na duchowneho.

S Drježdžan. Wot 14. hacž do 21. februara wotmęchu so
tu wječorny evangelizacije w štoro wšchých evangelškich cyrk-
wjach. Tute wulzy šajimawe pschednoščki, poskicžene wot ša-
rarjow i bliska a i dalofa, mėjachu wulki wuspęch a su pschi-
noschowale k nabožnemu wobnowjenju Ewangelškich. Swjet-
šcha bęchu zyrkwoje pschepjeljene, dokelž pschisjiewjene psched-

noschki hižo i napschownych thematow wabjachu mlodnych a šta-
rych. Po štach pschistupichu potom tež k Božemu blidu, šhtož
drje bę najryjšchi wukónž tutnyh duchownych natwarjenjow.
Tež na dalšche budža jónu w tydženju tajke wječorny ewan-
gelizacije hłedowacz, kiž pak wotmęwaju wožadni šararjo.
— Eserbške towarštvo „Čornobóh“ bu wot węšteje štrony
namokwjene hwoje mjeno wotpołožicž a šej druhe mjeno wu-
bracz, šhtož pak šobuštawny jenohłóžnje wotpošajuja, dokelž
mjeno towarštwa nicžo czinić nima i horu Čornobóh, ale
je wšate je žórka nascheje mythologije. — Esobotu 27. t. m.
wotmęje so szromadżisna wšchitkich Drježdžanskich towar-
štow, kiž do Domowiny hlyšcheja, w Elisenhofje na Elisen-
šcaše wječor we 8 hodžinach. Wopnt tuteje szromadżisny je
nadžomny.

Bibliški puczniš.

Caetare, 7. męrza: Wny macze nětke šrudobu; ale ja čžu
waš šažo widžecž, a wascha wutroba budže so wježelicž, a
wasche wježele nichto njebudže wot waš přecž wšacz. Jana
16, 22. — Jana 15, 17—25. — Jes. 54, 7—10. — Šhtož tu
jara pšaka, na trošcht štyšnje czaka pschesczechanjow dla, smęje
w hwojim czaku pschi njebieskim kważu wulke wježela. Po
nijn a po prózy budža wšchitzy wobczęženi węcžnje wotšhe-
wjeni. R. 689, 3.

Hóndžela, 8. męrza: Wny šče zyke šapomniš napomina-
nja, kiž k wam, jako k džęczom, rěči: Mój hyno, njeměj ja
šnadne Knjesowe powucženje a njesawuti psched jeho kšlo-
štanjom. Šebr. 12, 5. — R. 698, 1. — Mark. 10, 17—27. —
Knihš hđunik. 15, 1—10.

Wutora, 9. męrza: Pschistupmy tehodla i kšrobłošczu
k temu štolu teje hnady, so byčmy hmylnošcz doštali a hnadu
namakali na tón czak, hdny nam pomozny trjeba budže. Šebr.
4, 16. — R. 90, 3. — Mark. 10, 28—40. Knihš hđunik. 15,
11—20.

Esrieda, 10. męrza: Potom, jako Jesuž wjedžesche, so
nětke wšchitko dozonjane bęsche, so by to pišmo dopjelnjene
bylo, rieknu wón: Mi so čže picž. Jana 19, 28. — R. 102,
1. — Mark. 10, 40—52. — Knihš hđunik. 16, 4—20.

Šchwórtk, 11. męrza: Wón je wšchitko derje cziniš.
Mark. 7, 37. — R. 92, 3. — Mark. 11, 1—11. — Knihš hđu-
nik. 16, 21—31.

Pjatt, 12. męrza: Khrystuž je junu woprowany, so by
jih wjele hręchi přecž wšak. Šebr. 9, 28. — R. 88, 4. —
Mark. 11, 12—23. — Ruth 1, 1—14.

Esobota, 13. męrza: Redžbujcže na japosčtoła a wšch-
šcheho mėšchnika, kotrehož my pójnaje my, Khrystuška Jesuška.
Šebr. 3, 1. — Mark. 11, 24—33. — 4. Mójš, 21, 4—9.
— Stajnje čžu ja psched woczi šej šajicž tamne cziche
jehnjatto. O, mohł tebi polnu kšwalbu prajicž, Jesu, wšch-
šchi mėšchniko! W šrwawnym pocže sa mnje wojowasche, ty,
hdny niešesche tam winy nasche, haj, tež na mnje špomniš hy,
hdny hwoj škutk ty wobšamny. R. 83, 2.

Wištomanje:

R. J. W. we W.-D.: Doštachmy a so džakujemy sa požny-
tu a poštrony. Haj, Bóh tón Knjes špočč nam žohnowa-
ne, radoščiwje šutry. Wny pak džimy psches tutón poštny
czak a psches tutón rosčudny czak w šhutny, hwděrnym ros-
pominanju a pschihotowanju. Redaktor.

Ša šudita: R. w B. — Ša Palmarum: R. w Šr. —
Ša šutry poštaji k pschedhnda.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbiske njedželske lopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanstl farar dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyščinje

14. měrza 1937

Bauzen

Njedžela Judita.

Sczenje kwj. Jana 8, 46—59.

Jesu, mojej' dusche sbože,
Jesu, moje žiwjenje,
Kiž ty žalosć na šo šoži,
Da šo sa mnje do šmjercze,
Na duschi šy ityšknošć dostał,
Šewal bych we šmjerczi woštał.

Ma tule šhtuczku šo dopomnimy, hdnž čitamy Knjesowe kłowo: „Budže-li šhtó moje kłowo džeržecž, tón nje budže šmjercze wo hladačž wěcznje.“ Tu widžiš, kał Jesuž šmjercž pschewinje, šo šměšch prajicž:

Jesu, moje žiwjenje.

Šhto dha je našche žiwjenje bjes Khrjita? Bjes Khrjiti widžimy psched šobu štajnje šmjercž. Hdnž šy mlodny, žadašch šebi wjazny lět, bórny pak šo štonje, šo by rad šwoje mozy wobšhował, kotrež mašch a kotrež czi rucže wotebėraju. Trajne šbožo šebi šnano druhdže woczakujesch, a šy-li tam, šbožo šašo cžėfa. Poczakny pschińdu a ludžo šo hižo šašo na nowe wješela. Našyma pschinježe motrošymne mšly, šyma lód a šněhi, nalēczo wótre wětry, kotrež jich wjele do rowa pušhcza, lēczo kłoczatu horzotu, njewjedra a wulke wodny. Khorn šebi myšli, šo moht namakacž pola druheho lėkarja wuhojenja. Štarschey štaj najebacž šwojich džėczi w štarych lėtach wošamoczenaj kaž pschi šapoczatku mandželstwa. Bohaty lepi po nowych wošchwjenjach; žada-li šebi psches měru, šthori. Wóžny šebi pschezo wjazny wliwa pscheje a widži pschecžiwnikow, kotřiz jemu tole njepopscheja. W Jesužownym žiwjenju tomu tak njebė: bjes Jesuža noscha wšchě našche wješela šmjercž w šebi. Njedyrbjało šo nam wšchitkim tajkeho žiwjenja woštudžicž?

Hladajmy, šhto je našche žiwjenje psches Khrjituša. Wo Abrahamje šo praji, šo šo wješelesche, šo by Jesužowny džėń widžał. Pschetož, šhtóž šhodzi w šwětle, pošaša štajne prózowanje wo njebješte wěžny. Kšhesčizian posbėha šwojej woczki k horam, wot kotrychž nam pomoz pschińdže. Nadžija njesahanihi. Wón wě, šo budže mřecze šbožne wuhńjenje, šo namašaju pschuwšni w Bosh toho, kiž šo sa nich štara a jich wodži, hdnž jeho wóczko wjazny na nich pohladacž, jeho ert wjazny sa nich rēcžecž, jeho ruka wjazny sa nich džėlacž njemóže. Wěcznošć ma tu hižo w šwojim žiwjenju a šmėje ju jeno rjeńschu tam.

Pschezo polaže šwjatu wošbožazu lubosć. Wón pola toho do šhule šhodzi, kiž je na njepschecželow nadbėhi š bolosćemi wotmołwil; lubuje kaž Bóh přjedny a niz dla mšny. Bjes tajkeje lubosćje, lubaj mandželstaj a štarschey, a lube džėczi, je žiwjenje něšhto morwe.

Wěra do Jesuža cžini naš štawy na cžėle Khrjitušownym. Šow nješteji žadny šam sa šo, ale jedny sa wšchitkich, wšchitzny sa jeneho, a wšchitzny šlutkuja psches šwjateho Duchu na pschekrańjenje žiwjenja. Tu njesawidži žadny wjetšchemu wliwej druheho, dokelž wě, šo w jenym cžėle štawy wšchelake džėlo mēcž dyrbja. Ludžo wědža, sa cžo džėlaju. Njedyrbja š tym tež duschni a šbožowni bncž?

Škóncžnje hladajmy, kažku wažnosć ma našche žiwjenje sa raj Khrjitušowny! Š přėnja je nusne, šo šmy hotowi, sa njón cžėrpjecž. Židža mjenowachu Jesuža Šamariskeho a po šola hele a wobšynjeneho. A dokelž š duchownymi brónjemi jeho škutkowanjju njemóžachu wobaracž, šbėhnychu šamjenje pschecžiwno njemu. Šsu pak ludžo mišchtra pschescžėhali, kał dyrbjeli naš šhowacž? Šohodla njedžiwajecze šo, hdnž šžė a namóž šo hibaju.

Khodžcze sa Jesužom šwėru! Wón šam móžesche prajicž: „Ša pak šnaju jeho a džeržu jeho kašnje“, a móžesche šo pra-

ščecž: „Štó móže mi hrěch dowjesčž?“ Bnychmy-li my takle rěčželi, tak rucže bnychmy wušwědcženi byli! Budž žwěrnny w twojim powołanju, dđerž Bože kašnje tež we wšchědnym žiwenju! Nječ žwěcži twoje žwětlo pšched ludžimi, so bnych twoje dobre štutki widželi! Lubuj žwojeho bližšeho; modl žo tež sa žwojich njepšhecželow!

Mjeno tejele njedžele „Judika“ naž na to pokaže, so dyrbinny w žudu pšched Khrystužom wobštacž. Spytajmy, so žwoje žiwjenje tak wjedžemy, kaž czi wot Boha narodženi. Chžemy-li to, mamy pšchijimacž jeho žłowo a džiwny, a wšchit- to cžinicž w Jesužowym duchu, to je w duchu lubošče.

A tomu wón žam nam najlěpje dopomha. Tohodla:

Tryžaz krócž džať praju czi
Sa to, Jesu najlubšchi.

Samjeń.

Žórlo mozy.

Žórlo mozy pšchezo snowoh'
Je mi w mojim žiwjenju,
Luby Jesu, kóžde žłowo,
Kiž žy rěčžal na kšhižu.

Try, kiž w hórkej cžiwli prožyš
Wótza sa naž wo hnadu,
Mje tež na wutrobje nožyš
Dale i bójškej žmilnošcžu.

Starazu nam luboščž šjewiš
Swoju, Bože jehnjatko,
Šdnž se žłowom trošhta kšewiš,
Kiž tam steja žarujo.

Jesu, kiž sa pokutneho
Mašch tam kražne žlubjenje,
To je sa mnje bludžazeho
Ešłowo šbóžnej' nadžije!

Try, kiž naž dla w dušche cžwilach
Tryšchny k Bohu wolašche,
Sprožčž, so pytam w tajkich kšwilach
Jenož Bože woblicžo.

Jesu, tak žo picž tam Tebi
Chže po šbožu cžlowještwa!
Šórke krepli, kiž wša k žebi,
Běchu mojich hrěchow mšda.

O tak wobšboža mje kražnje
Twoje: „Dolonjane je!“
Cžini cžěmnny doš mi jažny,
We žmjercži mje trošhtuje!

Na Twój štutk, mój Wumožniko,
Móžu šmėrom wotžal hicž.
A tak Wótza hnadže nětko
Swoju dušchu porucžicž.

S. B.

Masbėranki sa wšchěch, wošebje sa pacžerške džěcži.

W tutnych dnjach žmy wošebje spominali na jeneho i wul- fiki němškeho luda, na hrabju Zeppelina. Jeho mjeno wšchať hušto mjenujemy, mjenujo němške hobršte powětrowe kóžje; haj žnadž hižo tak je, so mjenujo tute jeho powětrowe kóžje, šabudžemy jeho žameho, kotryž je, šapocžawšchi 1873, wojo- wacž měł se wšchěmi móžnymi šadžewkami, je wšchěmi móž- nymi pšhecžiwnikami, wucženyymi a njewucženyymi, doniž žo jemu nješmóžni žwoju přěnju kóž do powětra pušchcžicž. A ššto cžinješche wón, přiedny hacž žo to šta? Wobdaty wot žwojich pomoznikow a džěfacžerjow žo wón hlubošo hnuty pšchi žwojej kóžži klatny. W jeho wutrobje bě lute modljenje, džakowanie.

A hišchže něššto wo tutnym wěrjazym wulkim, kotrehož 20. žmjertniny běchu 8. měrza. Esmy to hižo ras tu naspom- nili, tola w tutnym šwisu jo wospjetujemy runje nětkle w tu- tym cžazhu.

Rěčžachu wo wušupje i žyrkwje. Šrabja Zeppelin rjekny jara lhutnje něhdže tole: Žyrkej njeje tola žane towarštvo, i kotrehož wotštronjeja žobuštawy, kotrež žy njeporjadne, ale žyrkej je ta wulka žwóžba, ke kotrež wšchitny pšchižlušcha- my. Sa žwóžbu njeje pať wjetškeho bola, dnžli toho, so žo jedyn i jeje štawow džěli w njedobrym . . .

A k tutomu, kotrehož žy „hušara powětra“ mjenowali, nam wšchěm snateho „hušara semje“, požlednjeho pólneho ge- neralneho marschalla von Mackensen, kotrehož wušnawarške kšchěcžijanske žłowo hakle njedawno wošjewichmy, je 15. ok- tobra 1936 pšched mlodžinu w Naumburgu prajiť: „Šdnž mlodžina njeje šaložena w kšchěcžijanstwje, njemóže wona nabycž tych mozow dušche, so by to mohla dokonjecž, šštož je němška mlodžina w brónjach dokonjała we wulkej wójnje.“

My wěmy tež, so marschall von Mackensen šteji žobu sa to, so žo w němškim ludu dale twari ta ewangelska žyrkej, ko- traž by a je šaložena na tón jedyn šaložk, kotryž je Jesuž Khrystuž, kšhižowany a štanjeny. —

Günter von Hünfeld je drje nam wšchěm snaty móški lětar. Wo nim pišche Carin Göring, njebocžicžka mandželška němškeho ministra Göringa: „Günter von Hünfeld bě žebi šakhowať wěru žwojich džěcžaznych lět; wón bě wopravdžity kšchěcžijan a žo njehanibowawšche, to bycž. Wón rěčžješche wo žwojej wěrje, wo žwojej lubošcži ke Khrystužej tež i towar- šchemi, kotřžž běchu žyle materielni. Wón bě kšrobtly, šškoda, so wumrě.“ —

A pólny marschall Hindenburg? Wón kšodžješche porjad- nje kemschi, tež jako prezident němškeho luda w Berlinje. Šštož pať by jeho we wulkim, rjanym domje pytať, by žo myliť. Do makeje, štareje žyrkwje Šwj. Trojizny kšodžješche Hindenburg kemschi, t. r. do wožadneje žyrkwje. Palašt něm- škeho prezidenty žlušchješche do jeje wotrješa. Ale niž jeno pšchi Božich žlužbach měješche žo wón k wožadze, ně tež hewať beť wón i wožadu šjednocženy a sa wožadne žiwjenje. Hindenburg cžitašche porjadnje wožadne šopjeno! Tež to mamy wušbėh- nycž; žlušcha to tola do wožadneho žiwjenja naškeho cžazha. A šjawnym wječžoram, kotrež w jeho domje běchu, běchu štaj- nje wšchitny šžo wožadni duchowni pšchepošcheni. Wšchi wšchěch wožadnych šbėrkach žo wón i nahladnym darom wob- džěli. Wošebje wutrobnje žwječžješche wón žwjaťocžnošcž konfirmazije žobu. Pšched konfirmaziju powita wón w kšchěcžej kšej ka-

pali paczerſke džeczi a dopomni je na to, kaſ
k hutny a waſny je tutón džeu. Po konfirmaciji da
wón kóždemu džeczu ruku a pſhejeſche kóždemu wutrobnje
Bože žohnowanie. — Ras pſchińdze wón se kwojej kotru do
kamſneje kſhejeńſkeje kapaty, w kotrejž bėchu ko konfirměro-
wane mlode holzy woſady ſhromadzile, kwjeczicz lėtny džeu
kwojeho woſadneho ſjednoczenſtwa mlodnyh holzow ſ Bożej
kluſbu a ſhromadnym kwjeczenjom Božeho wotkaſanja. Wón
ko wopraſcha: „Esu to paczerſke holzy?“ Diakonika, kotraž
holzy mējeſche, jemu wiſcho roſpraji. Jaſo marſhall se kwojej
kotru cžrjodu wopuſhczi, rjekny wón: „Tuž pſheju dale Bože
žohnowanie!“ Diakonika bė jemu prajika, ſo ku ko tute holzy
ſjednoczile do woſadneho ſjednoczenſtwa mlodnyh holzow, ſo
bnychu ſhromadnje ewangelij klyſchale, ko ſa kſheſczijanſke ži-
wjen,e wudoſpołnjale a ſo runje kwjecza kwój lėtny kwje-
džen. — A hiſhcze jene kłowo tutoho wulkeho. Ras bėchu
pola njeho jaſtupjerjo ſtudentow. Jaſo ko hotowachu woteńcz,
rjekny Hindenburg: „... a njeſapomńcze kwojeho Sbožnika!“

Bė w khorowni, w rumje ſa operazije. Holza tam ležeſche
a wiſcho bė ſa operaziju pſchihotowane. Prėni lėkar rjekny,
prjedy hač jej narjoſu da: „Prjedy hač mōžemy tebe jtro-
wu ſczinicz, dyrbiſch ty ſpacz!“ — „Taſ?“ rjekny holza. „Hdyž
paſ dyrbju ſpacz, dyrbju ko najprjedy modlicz!“ Wona ruzy
ſtylny a ko modleſche. — Lėkarjam, kiž wołolo njeje ſtejachu,
ſtupichu klyſy do woczow. Jedyn ſ nich wuſna po operaziji:
„Tutón wjeczor kym ko ja po 30 lėtach jažo modliſ!“ —

Stara kwėrna maczerka wėdžeſche wo tym, ſo je ſa ewan-
gelſtu zyrkej k hutny a roſkudny czaž a ſo wo to dže, ſo maja
wiſchitzy wiſchitko cžinicz, ſo by ko w ludu ta na Jeſuſa Khr-
ſtuſa jałožena zyrkej niž jenož wobkhowała, ale tež dale twa-
riła. Wona pſchińdze a pſchinjeke w liſcze 50 hriwnow ſa to,
ſo by ko wiſcho ſtało ſa zyrkej, kotraž je nėtkle w nuſy. A wona
bėje jenož rentudoſtawarka. —

A ſkńcžnje dženkza hiſhcze nėſchjo, hdyž kmy my wiſchitzy,
niž jenož naſche paczerſke džeczi, pſched konfirmaziſke praſche-
nja ſtajeni w Božim domje a wonka w žiwjenju a ſ tym
pſchede wiſchēm pokaſani na to jene praſchenje: „Chzecze Wn
k naſchej ewangelſko-lutherſkej zyrkwi, kotraž Waſ ſ Božim
kłowom a je ſakramentom k tutomu Sbožnikewjedže, kwėrni
ſtač?“ Wukimy wot dželaczerja, ſchto mamy prajicz a wu-
ſnacž ſe kłowom a je ſkuttom!

Jendželſki kwobodnoſmnykly Collin ſetka jemu ſnateho
dželaczerja, kotryž bė duzy kemſchi. Wón ko jeho wopraſcha:
„Je twój Bóh wulki abo mały?“

„Taſ wulki“, wotmołwi dželaczer, „ſo Waſcha kłowa jeho
njeſapſchija, a taſ mały, ſo mōže w mojej wutrobje bydlicz.“

Collin je wuſnał, ſo njejku wiſchē wucžene ſnapſhecziwje-
nja a roſeſtawjenja ſ tajim ſacziſhcžom na njeho byke, ſ kaj-
timž tute kłowa dželaczerja bėchu.

Na kñehowki.

Prėnje kčžejaze kñehowki!
Wutrobnje witam do ſahrodki
Prėnich waſ poſołow luboh' nalėcža.
Wczera tu bėly kñeh hiſhcze ležeſche,
Dženka wy lubuſchki kčžejecze,
Eso njebojo kñeha a mjerſnjenja.

Prėnje kčžejaze kñehowki,
Małicžke kwjate wy jandželki!
Božu nam luboſcz ſnowa ſjewicze!
Cžiſte ku koſchulki waſche bėkuſchke,

S wėſikom zunjo wy ſwonicze,
A ſbudžicze we mni taſ ſyncjenje.

Prėnje kčžejaze kñehowki,
Wubudžcze kwėtki a ſijałki,
Pſchiciz a wonjecz taſ kwjedženſzy.
A k kwjatokew jim ſaſwonicze.
Nalėcžo do kraja ſacžehnje,
Cžecžneho hoſcža rad witajmy.

L.

Nabožina.

Pohlad do wulkeje klyſy wiſchelatik nabožinow a pſche-
hlad wo jich wuſnawariach podawa nam to, ſchtož ko nėtkle
wo pſchihotach ſa kńonowanie jendželſkeho krala woſjewja.
Tuta kwjatocžnoſcz budže w meji tutoho lėta. Wona ko ſdo-
bom ko bu ſa to wuzije, ſo ko w Londonje ſeńdu jaſtupjerjo
wiſchēm nabožinow hobriſkeho britiſkeho mōznaſtwa. A te lič-
by, kotrež ko pſchi tym mjenuja, pokaſuja nam, kaſ wulke tu-
to britiſke mōznaſtwa je a ſdobom kelko milijonow pſchiw-
kowariow te wiſchelake wuſnacža maja.

Piſche ko, ſo nėhdže 80 000 000 kſheſczijanow w briti-
kim kraleſtwje a kėžoriſtwje kndli. Ale nėtko te wiſchelake na-
božiny: Nėhdže 80 000 000 pſchiwkowariow maja aſrikanſke
nabožiny a ta wulka klyſa wiſchelatik ſektow. 250 000 000 paſ
nėhdže 12 000 000. A ſkńcžnje ma britiſke mōznaſtwa nėhdže
10—15 milijonow wiſchelakowych kultow, w kotrychž cžlowje-
kojo ko wiſchēm mōžnym pſchiboham modla.

Tute milijony ku wobras wobſchėrnoſcže krajow, kotrež
ku w britiſkim mōznaſtwje ſjendocžene, ſdobom paſ tež wu-
reſk ſ pſchehlada wo tym, kelko nabožinow a kelko jich wuſna-
warjow na kėbi nima kſheſczijanſtwa.

Nėſchto wo Ruſkej.

Wo Ruſkej ku mōhli we wiſchelatik woſadach Budnyſch-
ſkeho wotrieſka woſadni nadrobneho ſhonicz. Je tola tu a
tam rėczak mlodny duchowny — tež w Budnyſchinje — kotryž
je ko w Ruſkej narodzil a tam tež na ſchulach byl. S jeho
pſchecželſtwa bu jich wjaz do Sibiriskej wuhnaty, hdyž nė-
koti, taſ wowzy, wumrechu. Tež nan bu ſajaty, tola wumō-
ženny.

S jeho roſprawow ſhonimy, ſo je kſheſczijanſka zyrkej
tam we wulkej nuſy. Woſebje paſ ku tam pſchecžehani
Nėmzy. Hač na 2 milijonaj bė ličba potomnikow nėmſkich
wuczahowariow, kotriž nėhdy nėhdže 50 000 woſobow lič-
chu, ſroſtka. Wjetſchina ſ nich wuczahny tam w lėcze 1765,
tola hižo 1576 naſta w Ruſkej prėnja ewangelſko-lutherſka
woſada. Nėtkle je tam hiſhcze nėhdže 80 000 Nėmzow ži-
wyh, ale kaſ. Tamni namałachu kmjercz. Dozyla je tam
w poſlednich 19 lėtach 20 milijonow cžlowjekow wo žiwjenje
pſchikſko.

To, ſchtož kmy tu wo ſrudnym dńcže Ewangelſkich, pſche-
dewſchēm ſararjow, pižali, bu nam ſ roſprawow wobkruče-
ne. Do wulkeje wójny bė jich w Ruſkej 2634 ewangelſkich
woſadow a 1827 Božich domow a kapakow. W nich ſkuttowa-
ſche 230 duchowny. S tutyč je w Ruſkej jich hiſhcze 85
žiwnyh, ale žadny ſ nich njeje wjazny w kwojim ſaſtojniſtwje;
30 ku w hubjenſtwje žiwi, 55 ku w jaſtwach a we wuhna-
ſtwje. 6 ſ nich ſaſudžichu 1936 k kmjerczi a hačrunje wu-
traje ſakrocžichu, buchu nėkoti ſ nich morjeni. Tež 5 abo 6

mandželskich tutnych duchownych w jaštwe. Dozyla je tam 57 farańkow a 27 swudowjennych farańkow a 15 diaconikow.

32 bywšich ruskich duchownych je w Němskej; nimale wšchitzy s nich su w farškim jaštojnstwe. 86 dalšich wudowow bydli w Letiskej a w Němskej. Wšchitzy, kiž w Ruskej nětať Božemu domej a wožadze kluža, maja so jara hubjenje, njedostawaju wožebje nicžo k jědži. Tuž je wulzy wistacz, so so Letiska, Schwediška, Amerika a druiy staraja sa tutnych wobohia, a spytaju, jim něšto pschipošlacz. S Němskej je nješmědža tamni wobohy nicžo dostawacz. Ssmu tola čitali, so buchu žamo tajkich darow dla k šmjerczi sažudženi. To wšcho je tak prawje stawilna sa rospominanje w poštynym čažu. Tuž spominajmy na tutnych wobohich s lubošczu.

Zyrkej a stat.

Judita. Dženža drje wšchudjom w našich wožadach pačerške džěczi w tak mjenowanym zyrkwinskim pruhowanju psched wožadu połaža, so su doma w Bibliji a so wědža, šcho su sałožki našeje ewangelškeje zyrkwe a našeho kšchěčžijanskeho žiwjenja. Hdyž našy tak kthutny čaž prawje srosumimny, wěmny, so šmny my wšchitzy nětkle w tajkim pruhowanju, w kotrymž šmny prašeni sa tym, šcho naša zyrkej je a ščo sałožk tuteje zyrkwe a tohodla tež našeje wěry a tohodla tež našeho žiwjenja. Sałožk zyrkwe je dženža kaž tehdy, hdyž ty pačerške džěcžo bě a tak hižo wot 1900 lět šem Jesuž Khrystuž, šchizowany a štanjenny. Na tym njeje ani pschěščěhanje ani mudrowanje ani wědomošcz ani politika nicžo pschēmēnika a tež hewak nicžo druhe niz. Ale hacž je Twojeje wěry a Twojeho žiwjenja sałožk hišcže a zyle Jesuž Khrystuž šchizowany a štanjenny — to je druga wěž, to je Twoja wěž, kaž tež to, s čimž je so tu šcho pschēmēniko. Sa wšchēm tym šy Ty prašchany nětkle w tutym čažu, a bórny budže Tebi škladnošč data, tež na druhim měšnje, we wólbje sa generalnu synodu němskeje ewangelškeje zyrkwe, wotmołwu na wšchě tute prašchena dacž, haj, wjazny hišcže, wušnacže wušnacž. A tuto njemóže hinať rěčacz pola Tebe, hacž: Jesuž Khrystuž šchizowany a štanjenny mój Knjes a Šbóžnik! — Abo šcho hewak. Tuž pak ma kóždy — a tak tež Ty — hdyž šwoju zyrkej a šwojeho Šbóžnika lubo mašy, w tutej wólbje sa to bycz, so woštanje zyrkej našeho luda sałožena na tutym sałožku, kotryž je Jesuž Khrystuž, šchizowany a štanjenny, kažtehož nam jewi Biblija, zyle kłowo Bože. Hdy a tak tuta wólbja budže, njewěmny hišcže. Ale so wšchitzy sa tajke rošudjenje budžemy, to wěmny drje dženža hižo wšchitzy!

Se Šserbow a s daloka.

Kantor Jan August Kapler †.

Rajštaršchi, ale tež jedyn s najšwěrnishich šerbškich wučerjow Jan August Kapler, je šrijedu běh šwojeho dołheho žohnowaneho žiwjenja w Hermanezach, hdyž poslednje lěta bydlesche, čicho dołoniať. S nim je so muž wulčich sažluzbow wo šerbške škulštwu a wo Michalštu wožadu minyl. So je so šerbška rěcz na wšach, kotrejž su do Michalškeje šhule šagmejnowane, sahowaťa, mamy so wožebje jemu džakowacz. Wón je so tež wo to prózowať, so by šerbška wučzba tež w druhich štronach so sahowaťa. S tutym wotpohladom je Bartłowu šerbško-němsku čitanku šnowa wobdželať. Tu su we wjetschej licžbje škulow šawjedli a dołhe

lěta wužiwali. Šwojim kollegam je w šwojej šhuli dopołaťať, so so s jeje pomožu hodža šerbške džěczi sa jene lěto šerbški a němski došpołnje čitalcz nawučičz. Šodla šhule je so šemrěty tež jako kantor Michalškeje zyrkwe wušnamjenil. Jako tajki je zyrkwinski khor sałožil. Sa njón je tekst němskich špěwow pschěšerbšchczil abo tež wšchelake khoru šam komponowať a tekst k temu špěžnik. Dołholětne knižkladniške džělo w Macžizy Šserbškej je wón hacž do wyškeje staroby šwěru saštawať. Jeho su tehodla sa čžestneho šobustawa pomjenowali. Požlednje lěta bě čželnje jara škipriť a wožlabiť, tola duchownu čžerstwošč hacž do požlednjeho čžaža wobkhowať. Hišcže psched dwěmaj lětomaj běšche žortny špěw w šerbškich fermušach špěžnik, kotryž je so we Šserbškich Nowinach woczíšcžal. W druhim špěwe potom na šwoju čželnu kšmanošcz šloržesche a Boha prošesche, so by jeho s jeho čžerpjenja bórny wumohl. Kať je so wón pschězo jako Šserb čžul a myšlil, so tež požlednje dny jeho žiwjenja połašowasche. Wón se šwojej wokolnošču jenož šerbški rěčesche. Šemrěty je so 12. junija 1851 we Wownjowje jako šyn šerbškeho ratarja narodžil. Na krajnoštwim šeminarije w Budyšchinje wučerške pruhowanje wobšawšchi, so 1872 jako šhulski wškar do Račlowa powola. Wot lěta 1875 we šyrotnej šhuli w Budyšchinje škutkowasche a so bórny po tym sa kantora Michalškeje zyrkwe wušwoli. Jeho wotemrěte čžělo budže so šobotu popołdnju w 3 hodžinach na Michalškim pohrjebnišcžu w Budyšchinje khowacz. Jeho žohnowane škutkowanje sa šerbški lud w štajnym džakownym wopomnjecžu woštanje.

Šserbške špěwarške su w jednorym šwjastku nětkle a hacž do 1. meje sa potuščenu placžišnu dostacz. So by tola jich wjele tutu škladnošč wužilo a šerbške špěwarške kupilo. Tuta škladnošč je so tež pschede wšchēm tohodla pošlicžila, so mohli kmoťšja a štaršchi pschede wšchēm wšchēm pačerškim džěczom, tež tam, hdyž šredki pobrachuja, šerbške špěwarške daricz. Špěwarške su tola wot dawna šem kmoťšjazny dar ke konfir-maziji. A to s dobrym prawom. Namatašy tola w špěwaršlich sa kóždy čžaž, njed je kajkiž dže, něšto. Šchtož šwoje špěwarške šnaje, tón wě, kajke bohatštwu w nich je. Kěrlusche sa kóždy čžaž a s nimi modlitny, a to proštny a dobroproščena, džakowanja a kšwalenja nimo wožebitnych pschidatnych modlitwow; s Biblije šchpruchi tam mašy a połašowať tekstow psches zyle zyrkwine lěto; došpołny porjad Božich klužbow, wožebje tež šwjateho wotkasanja; a k tomu zlyy Mały šatechismus Lutherowy a kłowny džel Augšburgškeho wěruwušnacža; a hišcže to a tamne. Jednore špěwarške kniži placža tukhwilu po potuščenej placžišnje 2 hriwnje.

Do Moštwn bě šwolany šwětowny kongrež bjesbóžnych. Na 1600 šaštupjerjow se wšchěch móžnych krajow dyrbjesche so tam šeńcz. Staťo pak so to njeje. Čžehodla niz, njeje hišcže šnate. — Džiwali so pak bychmy, njebychu-li bjesbóžni tež lěťža pschěczivo jutrownemu šwjedženjej wušupowali. Woni su hižo pschi tym po zylej Šsowjetruskej, wožebje pak čžedža Čžichi tydžen sa to wužicz — abo lěpje drje prašimny: sa to njewužitkne wužiwacz.

Wištowanje. Kni V. w D.: Wutrobný džak a postrow. Šsnadž tam něť bórny ertny postrow a škasane doštanjecže. Š. tam je. Redaktor.

Ša Palmarum: K. w Šr. — Ša Jutry: K. w K.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželať,
Strowja ce
Swó,bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoř mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Čerbite njeđzelste łopjeno

Čafožit 1891 Khrjebjanfłi farať dr. theol. a fil. Wjedrich Sella.

W Budyschinje

21. měřza 1937

Baužen

Njeđzela Palmorum.

1. Tim. 6, 12.

„Wojuj dobre wojowanje wěrn; šapšchimá wěczne žiwjenje, na kotrej tež by powołany a by pónať dobre pónacze pšched wjele šwědkami.“ Tak šwjaty japoschtol na šwojeho šobudželaczerja Timoteja piša. To šłowo rad našchim paczerškim džeczom šobudamy. So by jenož tak bylo, a šo bychu dženša, hđež tyžazy a šašo tyžazy w našchim wótznym kraju ke konfirmazijskemu wołtarjej pšichstupja, dobre pónacze pónali pšched wjele šwědkami. Šdy by to pšchego dobre pónacze bylo w běhu lět, kať wjele hinať by dženša i naškej ewangeliško-lutherškej žyrtwju štało! Ale wot tnych, kotřiž šu pónacze pónali, je jich wjele i nekajkeje pšichžiny i žyrtwje wustupiko. Či šo nětko njemóža wjazy t Božemu šłowu a blidu džeržecž, a tola šu to we šwojim čažu šlubili. So bychu šo wšchitny paczeršy niz jenož dženša, ale tež do wšchego pšichoda t wěře do Boha našchego Wótza, Jesuša Khrystuša, jeho šyna, našchego Knjesa a šwjateho ducha pšched Bohom a čłowjekami pónali, šo bychu šo šprawnje prózowali po tutej wěře šo šadžeržecž, hrěhej šo wotriez a ša našchim Šbóžnikom šhodžicž. Kajka konfirmazija! W kajškim čažu! So je rošbudny džej ša paczerškich džecži, šchtó to njeby hižo i konfirmazijskich praščenjow špónať? Njeje podobna šituazija, kaž tehdom, jako Josua lud pošeldni ras w Sichemje šhromadži a t iŕaelškim štaršchim, šudnikam a pšchedštajenym wot Božeho džiwneho wjedništwa rěczeshe a šwoju rěč škóncži i rošbudnym praščenjom: Čhczecze tomu Knjesej šlužicž abo Amorejškim pšhiboham. Wšwolcze šebi! Wón šam pať šo ša toho Knjesa rošbudži: Ša pať a mój dom čhzemý tomu Knjesej šlužicž! Móžemý wěcze pšchewědcženi byčž, šo je Josua šlubjenje džeržak, pšchetož mějeshe t tomu

krutu wolu. Še wšchitke šwoje mozy napinať, a Bóh dawa dobnycze, hđyž šo čłowjek prawje prózuje.

Šchego padnje pola naš konfirmazija na njeđzela Palmorum, to rěka do pašionškeho čaža. Tón lud nam pšched woczomaj šteji, kotryž Jesušej hołduje. Šchescžera draštu na pucž, abo ruba hałošy wot šchtomow a šczele je na pucž. Ššchawškuje jemu: Šostana temu šynej Dawitowemu. Šhwaleny budž, kiž pšchidže w mjenje teho Knjesa! Ale to bě šhablaty lud. Bórny wołashe: Ššchizuj, ššchizuj jeho! Kať derje šo Jesuš wot tutnych njewobštajnych čłowjekow roššnawa! Njeje dženša tajki a jutsje hinaššchi. Ně, je šebi šwěrný wošak. Še hórki pucž hacž do pošlednjeho šonza po woli šwojeho njebješkeho Wótza šchoť. To naš pašionški čaž wucži. Ššchi tym je tež pšchego šašo šwoju wucžbu wobškrucžil. Ššłowo a škutk šo pšchi Jesužowej šmjerčži na krašne wašchne šjednocžitej. Prošy ša šwojich njepšchecželow a dołonja škutk wumóženja. Šaj ša tajškim Šbóžnikom je hódno hičž. Dha nješšmny na wopacžnym pucžu. To je tón wulki wšchšchi měšnik, kiž je šo šam ša naš woprowať. Še šobuželenje měť i naškej šlabošczu. Džemý po tutym pucžu, dha šo njewobšunjemý. Njepšchidžemý na wotpučze. Ale tón pucž naš t Wótzej do domu wjedže. Šhryštuš je čžerpil ša naš woštajišchi nam wopišmo, šo bychmý šlēdžili ša jeho štopami. Wotpołasacž móže jeho jenož tón, kotryž jeho nješnaje, abo tón, kotryž jeho njerodži. Ale Jesužowe šłowo plačži: Šchtóž mje pónaje pšched ludžimi, teho čhzu ja tež pónacž pšched šwojim Wótzom, kiž je w njebješkach; šchtóž mje pať šapře pšched ludžimi, teho čhzu ja tež šapřecž pšched šwojim wótzom, kiž je w njebješkach. Tehodla štari a mlodži: Pošluchajmý na Jesuša, kotryž rjeknje: Čhzełi šchtó ša mnu pšchidž, tón šam šo šapřej a wšmi šwój ššchiz na šo a poš ša mnu.

A lětka padnje konfirmazija do časa pschihotowanja na zyrkwinsku wólbu. Tsecze konfirmaziske praschenje rěka, hacž chzedža ho paczeršy i našej ewangelisko-lutherstej zyrkwi hwěru dzeržecž. Ale nještaji ho psches wólbu ewangeliska zyrkej do praschenja? Může ho šyła zyrkwinska wólba wotmécž? Shto je zyrkej? Tam je, hdžež ho Bože słowo prawje předuje a sakramentaj ho prawje, mjenujzj po wustajenju našeho Knjesa wufonjatej. Njeje ho to pschezo stało we našej ewangelisko-lutherstej zyrkwi? Njeje to zyrkej Khrystuškowa? Haj jenož sa nju móžemy hlokwowacž. Shto dha dže němste křesćanstwo? Němsku nationalnu zyrkej? Křesćanstwo jako tajke njemůže ženje nazionalne bycž. Našy Knjes hebi žada: Džicže po wšchem hwěcže a wucžcže wšchitlich ludži a křesćicže jich w mjenje Wótza a Esyna a hwjateho Ducha. Potajkim křesćanstwo njeje na našy lud wobmjesowane, kaž tež na žadny drugi lud niz. Pschi tym wšchaf mamy wusběhnyč, so žmy ho jako Eserbja narodžili, a so žmy jako tajzy dobri němšy staczenjo. Ale hdnyž wědomi němšy nazionalni sozialisťojo dželicž wjedža zyrkej a stat, dha dyrbjeli my Eserbja to hišcže wjele lěpje rosumicž. Tehodla sa našich paczerškich a naš dorosčenyh žadny strach njeje: Khrystuškowa zyrkej twjerdže steji. Selske wrota ju njebudža pschewinyč. Hamjeń!

Khrystuž našy pastyř.

Psalm 23.

Słóž: Jako wowzka Jesuža.
Hdnyž ja, Jesu, Tebje mam,
W hwěcže tradacž njetrjebam.
Pastyř mój žy drohi, luby!
Dopjeli Eswoje kražne žlubny;
Njech žym Twoja wowczicžka
Čažnje, wěcžnje šbožowna.

Kaž mje wjedžesch, džu ja hičž,
Njedaj mi ho sabkudžicž.
Tebje hebi horzo žadam,
A po Twojej hnadže tradam.
W žwětnej harje štnšcže ho,
Mi po Tebi, Jesužo!

Wutrobnje mam lubo Čze,
Ty žy moje wjehele!
Knjes a Šbožnik mój žy luby!
So mnu Twoje žwjate žlubny! —
Wostań pschi mni, Jesužo,
Ty žy moje bohatstwo!

Esmsil Eso na mni, Jesužo
Scžiu mje w Bošy bohatoh'.
Hrěšnik khudny dže bycž žiwny
S Twojej' hnadny, štrowny čžilny.
Jesu, wječho žiwjenja,
Šbožny je, šhtož Tebje ma!

Wumóžniko, Jesu mój,
Wěcžnje bycž džu, wostacž Twój!
Wumóženny wot wšcheho šleho,
Wola Wótza njebjeskeho
Njenšchi džaf džu špěwacž Čži,
Hdžež žy šbožni w radošči.

Shtož pschi Khrystuškowe wostanje,
Dobry džel s Nim dostanje!
W žanym druhim šbožnosč njeje!
W Knjesu wjehelemy ho jeje!
We Nim duške wěrjaze
Maja wěcžne žiwjenje!

J. W.

Konfirmaziski šchpruch.

Wěsch ty žwój — konfirmaziski šchpruch? — Shto dyrbi woněmicž? Ty? —

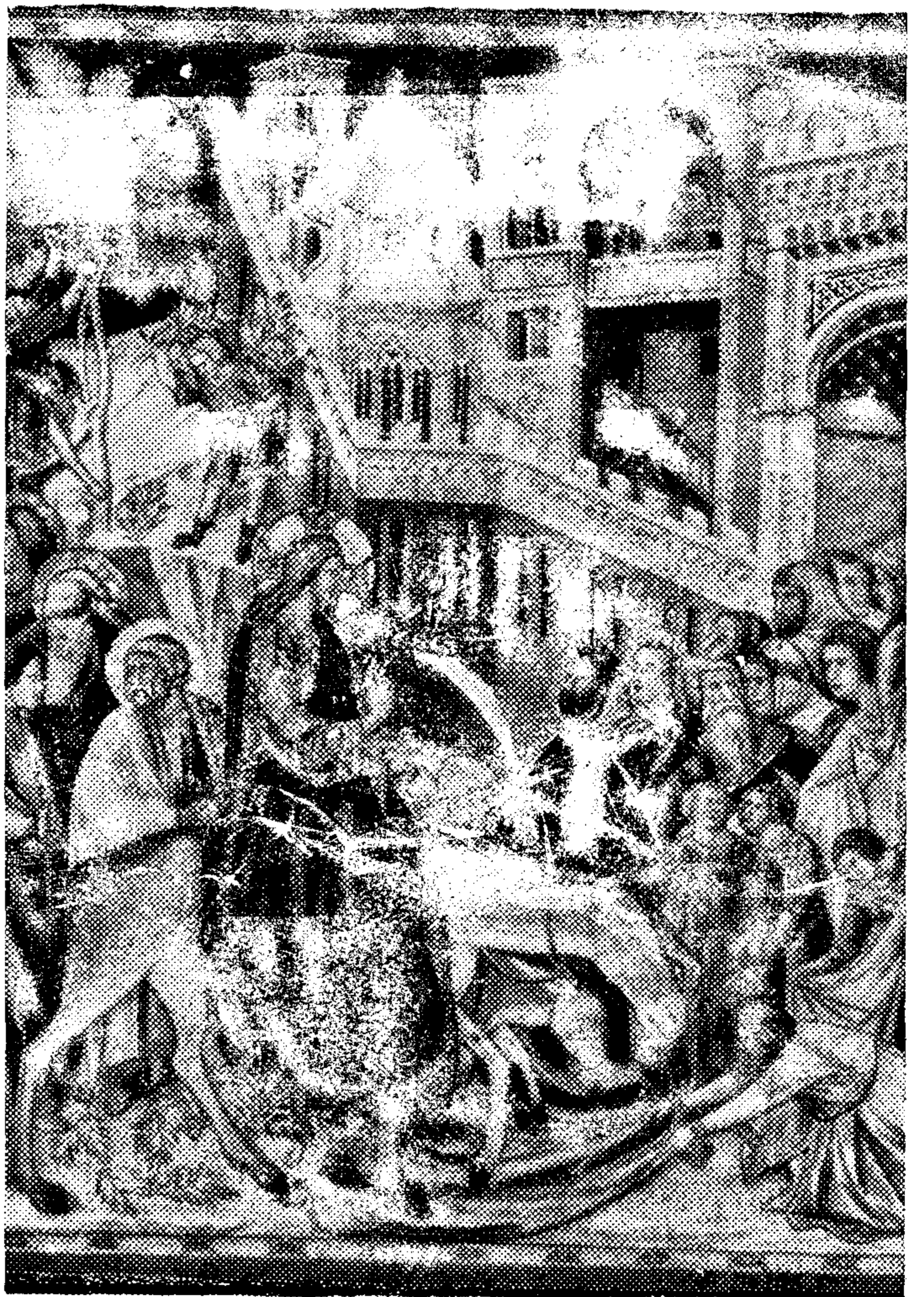
Ale to niedožaha, ho jeho dopomnicž žnadž pschi konfirmaziji džecži, ně, pucžnik psches žwjenje dže wón bycž! Esy jón ty jako tajki wužiwal?

Dobre je, šhtož něchtón žwojemu wofadnemu kopjenej namjetuje: w džakownosčzi sa jemu daty šchpruch:

Kóžde paczerške džecžo — tak pišče wón — napišaj hebi abo daj hebi napišacž, slěp hebi abo daj hebi slěpicž konfirmaziski šchpruch do špěwarškich a to, hdnyž móžno, přjedy hacž přeni ras s Božemu blidu dže. Tak wón jemu žam wot ho pschezo šako na woczi pschiudže a žam toho, liž jón dosta, dopomina, niz jeno žam na ho, ale dozyla na žyle žwjatocžne hodžinki, na wšcho, šhto ma nam konfirmazija prajicž.

Dopšewar pišče: „Njech kóždy šako nawuknje, so dže jeho konfirmaziski šchpruch runje wot njeho něšto a so konfirmazija njewošnamjenja nekajli kónž, ale so wona wošnamjenja šapocžatk wofobinskeho křesćianškeho žiwjenja.“

Njeměnišy, so tole njeje jenož pižane sa paczerške džecži tutoho lěta, ale sa wšchych konfirměrowanyh? Njeje to tež pschedewšchem praschenje — a Bóh daj — lube dopomnjenje wšchych „šlotych konfirmandow?“

Jesužowy pschitkad do Jerusalema.

Abu dyrbi hatte cžab s nufami nař k temu nanufowacz. Cžitaj tež tole hiřchže, ſchtož pólnořchery ſ pola piřche:

„Tu we wójnje by cžičže hinařchi cžlowjeř a myřliřch řebi piřchezo řařo a řařo na řwój konřirmaziřki řchpruch. S toho móřeřch řebi wjele wjacž, a kóžde řłowo je kař řa tebe. Wjele bu iřch hiřo hinařchich, hacž runje jim wo to cžinicž njebě, ale: nufa wucži řo modlicž...“

Nařbėranki řa wřchėch, wořebje řa pacžerřke džėcži.

Pod tutym heřłom bėchmy tu tydženja wřchelakeho wořewili, ſchtož je, kař wėmy, iřch wjele řajimowalo. K tomu, ſchtož wo hrabi Zeppelinu wořewichmy, móřemy tu dženřa tež tu modlitwu dodacz, wo kotrejš bė tydženja rėcž:

Po 27 lėtach horžeho a cžeřkeho bėdženja wo powėtrowu kóž, wo kotrejš bė hrabja hiřo 1873 přenje nacziřki řapodař, a po wjele wurėcžowanju, wuřmėřchowanju a po wjele wotpořařanjach bė piřhiřchol džen 2. juliya 1900. Přenja kóž bė dotwarjena a je hotowa řa přeni lėt tam w hali w Manzellu. Wiřhitko cžaka na piřhiřas, řo maja řo wrota hale wocžinicž. Tola to řo njeřtanie. Cži, kiž bliřko hrabje řteja, widža, kař wón řwoju bėku cžapku řcžeňje, a ruzny řtyňje; jeho hłóř klincži piřhes rumnořč. Starý hrabja Zeppelin řo modli: „Smilny řnježe, my porucžamy tutu kóž do Twojeju móřneju rułow. Niž worakawořč to bė, kotraž nam da ruzny na to řkožicž. Ty to wėřch. Ty wėřch tež, řo řmy my cžinili, ſchtož řamóřa cžlowjekojo cžinicž, a řo to njeje ničžo, ř cžimž byřmy Tebe řpytowali, hdyž něř řpytamy, řo pořbėhnyčž do powėtra. My wėmy pař, řo je jenicžny w twojim řohnowanju wřcho řapřhiřate. Daj Twojimaj wuřhowaznymaj rułomaj nad nami byčž, řnježe a Božo. Tola niž moja, ale Tvoja wola řo řtaň do wėcžnořčže. řamjeň.“

Njeje to runje něřchto řa nařche pacžerřke džėcži, kotrejš dyrbjā tař rjeř řwój přeni řlėt do řiwjenja řpytacž? Njeje to něřchto řa wař, kiž wy řtarřchi a řmóřřja tutych džėcži řcže? A njeje to něřchto řa nař řtarřch a najřtarřchich, hdyž tutón řchėdžiwy a džėlacžer a rjeř řo tařle modli piřhi řwojim džėle? A njeje to něřchto tež řa wař, wy „řkote pacžerřke džėcži“, kiž řby, kař hrabja Zeppelin, řcže řmėli dołhi pučž cžahnyčž a řcže řmėli dołhi džen džėlacž — a wėricž a řo modlicž?

Kař dopomina nař to tola na jeneho druřeho, kiž je tež řutkowal řa řyly lud a řraj dołhe řiwjenje dołho — kař hrabja Zeppelin, — na řindenburga. řindenburgowe heřło je byřlo wot mlodych lėt hacž do pořłedneje hodžiny — a wono je piřchėd nim řtało, jako bė wojal a jařo bė přeřident: „řpėwaj a džėłaj!“

Biblija.

Tař tam wonřach daloko k ranju — a kař to tu pola nař!? — tař dyrbjeli prařicž, hdyž řtyřchimy, kař tam na pořkupje Korea — w řiřkeji napřchėcžiwu japanřkim řupam — řtuduja Bibliju. řtudium Biblije ma wuřnamne mėřtno w zyrkwinskim řiwjenju Koreje. řařožuja tam řchule řa tutón řtudium a wuřhotuja tam řurřny abo rořwucžowanja řa to. řoni je tute bibliřke rořwucžowanja wopyřowalo 178 313 řchulerjow; to bė iřch 15000 wjař hacž lėto přjedy! řdobom řo tam řchėřcžiřjanřtvo řylnje rořřchėřja. 15 874 wořobow bu řchčženyřch. W piřchėřřku je tam kóždu njeřđelu 288 338 řemřchėřjow w Božich domach, nimo toho maja tam tař mjeřnowane „njeřđelřke řchule“ 344 268 wopyřowarjow; iřch bė

řoni na 20 000 wjař hacž lėto přjedy! řa zyrkwinskė rořwucženje je řo 1936 řamokwiřlo 17 626 řatechumenow.

řo byřhu řařtojniřow japanřkeje wuřchnořčže wo řkutkowanju miřžionřtwa rořwucžili a řdobom řwiřki mjes řoreanřkimi a japanřkimi zyrkwjemi řkrucželi, pořcželu řařtojniřkam ewangeliř řana ř rořprowjazyřm piřřmom.

Njeřdyřbjal řyly nařch cžab řamóř, nař nanufowacz, řo řmy bėle a wjařny ř Bibliju řiwi?

Zyrkeji a řtat.

Balmarum. Tuta njeřđela nařchich pacžerřkich džėcži ma byčž bjes wuřhotowanjow partaje; tař je partaja na napřařchowanje řrajnořzyřkwinskemu hantej w řriežđžanach řje-wiřa.

Wojřewjenje řa tutón rořřudny cžab řtaj mjes mnoho druřimi tež wořewiřloj bywřcheji přeřidentaj řjednocženřtwa abo wuřřawa „Deutscher Evangelischer Kirchentag“, D. Wilhelm Freiherr von Pechmann a D. dr. Luther; my řo tu řtajimy, řo by trořhu ř rořjařnyřenjom byřlo w tutym cžabu, we kotrymž řo telko rėcži a tež piřche wo piřhiřewjenej wólbe. kotruž je wjedniř a řanzler Adolf Hitler porucžil, řo by řo ewangeliřki lud w nej řwobodnje rořřudžil a wuprajil: „řomhacžže řobu, řo by řo wřcho, ſchtož džėli, nařad řtajiřlo, a řo řo wřchitzy, kiž čžeja zyrkeji, kotraž řo na Bibliji a wuřnacžu twari, a wřchitzy, kiž čžeja zyrkeji jako zyrkeji, řjednocža tař, řo řu w řwojeji woli a w řwojim cžinjenju řyle piřchėřjene. Njeřđe něřkle woprowđže wo to, hacž tuto abo tamne wořebte wuřnacže, tuto abo tamne theologiske piřchėřwėdčenje, tutón abo tamny zyrkwinořpolitiski nahlad piřchėřwahu dořřtanie: ně, wono dže jenicžny a jenož wo ewangeliřku zyrkeji, kotraž ř mořny ewangeliřa w njeřpřchėmėňjomneji řwėřje ř řwojemu řbožniřkeji řeřuřkeji řhřiřtuřkeji a w horžeji lubořčzi ř němřřemu ludeji ewangeliřke řchėřcžiřjanřtvo jako řařořč, bjes kotrehož njeřđe, řwėřcži. řomhacžže, řo wieweli tomu wėnujo, wřchudžom, řo řo tuta myřł piřchėdobudže jako nawjedowaze heřło řa wólby, kotrejš řu porucžene, řo by řo zyrkwinskė řiwjenje řmėrowalo.“ — Wono njeřđe piřhi tuteji wólbe wo to, kař zyrkeji řtateji řteji, njeř tu tež řajny řu, kiž tole prařa. řbo tutym prařchėnju njeřmóže a njeřřjeba ani rėcže byčž! řo řpořnařelch na piřch. jayňje dořčž ř wořewjenje řařkeho zyrkwineho wubjerka a wřchėch řařřkich řuperintendentow, potajřkim wjedniřřtwa a řařřpjerřřtwa řařřkeje zyrkwije — a řyly jeje wubjerk je němřřki miniřter řa zyrkwine naležnořčže řam powořal! —; tam řteji: „řako muřojo zyrkwije řtejimy my, řebi toho poľnje wėdomni, wořřjedž ludřtroweho nawřota — wólkiřcher řuřbruch — a wėmy řo ř nařchim ludom a ř nařchim wjedniřkom we řwėřje řjednocženi a řwřařani.“ A tola je móřno byřlo, řo řu prařili, řo řu cži, kiž w řajřim wuřnacžu ř zyrkwiji a tohodla tež ř řtateji řteja, piřchėcžiwnizny řtata! řo wřcho nam nanajřhutiřřcho řnowa napoľoža tu piřhiřłuřchnořč, kotruž pař hiřo piřchėzo mėřachmy: dobropořřnyčž řa ewangeliřku zyrkeji a jeje řkutkowanje řohu ř cželcži a cžlowjekam ř řohnowanju, a dobro pořřnyčž řa lud a řtat, řa wóřny řraj a wjedniřka. A to řo řtaň niž jeno w Božim domje, ně, to řo řtaň runje tař w domjazyřch nutřnořčžach! ře řo tola tař něřkotre rořřudženje, wo kotrejš řu řo hewal někař přozowali, rořřudžilo w modleřřkeji řomorzy — a to nanajřłepje! řichtón řo njeřđaj řamylcž we řwojim wuřnacžu a we řwojeji wėřje, kotraž je řařořena na Bibliju a ře kotrejš řo wuřnawamy po řuthereřku, w kotrejš tež řtejimy w řwėřje a we modlenju ř wóřznemu řrajeji a ř wjedniřkeji! Njeřch piřhiřđe wudawa-

nje a wumjetowanje tajke a hinasche a wot kajkehož kuli bofa: naša wěra je ta a naša zyrkej je ta, kiž je sakožena na tón jedyn sakožk, kotryž je Jesuž Khrystuž, Boži a człowski Esyn, lchizowany a stanjenn, nam pschpowjedany a nam předomany wot zpleje Biblije, kotruž da reformator Luther, kotrehož je wjednik a kanzler Adolf Hitler najwjetšeho mjes Němzami mjenował němstemu ludej w maczernej rěczi.

Se Eserbow a s dalofa.

Kantor Jan August Kapler, na kotrehož žiwjenje a skutlowanje a wumrěcze je naše kopjenko hižo tndženja spominało, bu šobotu, 13. měrza, na Michalskim pohrjebnišću pokhowany. Mnoho je jeho semrěte czěło po požlednim pu- czu pschewodžalo a šo njebočizkemu dźatowało sa wscho, šchož wón dokonjał a zyrkej a lud. Tež naše kopjenko „Bombaj Bóh“ šo jemu dźakuje sa wschu prózu, kotruž je tež sa njo naložil, wošebje w lětach, jako bě s redaktorom wučer Šiedler, ale pał tež hišcze po tym. Redaktor šam a jich došć druhich šu s jeho šchulerjemi byli a šo pola njeho we šerbstej rěczi wudospoňjeli. S dźakom spominamy na to. Bóh je jemu tajku šwěrnju šlužbu pschi jeho zyrkwi a w šchuli a mjes ludom žohnował, Bóh ju jemu dale žohnuje.

Paul Gerhardt, šlawny a lubje šnaty němski šerluscher, narodzi šo psched 350 lětami. Tuž jeho tak a hinał lětka wopominaja. My to tu tež budžemy a w kóždej wošadže drje šo to tež štanje.

S Drježdžan. Njedzeli 7. nalětnika, runje na tym dnju, hdyž naša naczołna organizacija bě swołała wažnu ludowu šhromadžišnu, wotměchu šo tu w Kšchiznej zyrkwi šerbste šemsche, kiž běchu derje wopytane. Šslužbu wukonja knjes šarač Krawz s Šrodžišća, kotrehož předomanje w lubej maczeršćinje wschitkich lubnych Eserbow roswoješeli. Tež pschi šledowazym Božim wotkasanju šo mnoho ludži wobdželi. — Šo tym šo wotmě w „Šanskim dworje“ wošadna šhromadžišna, kiž knjes wuměštki molet Kowač nawjedowasche. Šo- šasawšchi na tutón wažny džen, kiž je wschěch Eserbow šajimowal, šaspěwa šo narodna hymna. Wschelake nowoštki buchuwšewjene a po tym jimašche šo šłowa knjes šarač Krawz, kotrehož wuwjedženja dženšnišche zyrkwinske praschenje ros- šajnjaze se šajimom šo pschijima. Na škutlowanje, pschitom- neho knjesa šararja em. Tycherja, kiž nětko tu pschewywa, špomina knjes Šajdan, bohuzel pał knjes šarač Tycher mjes nami šwošćacž njemóžesche, tuž jeho narěčž nješledowasche. Šedna Eserbowka, s Ameriki šo wrócžaza, rěčesche wo zyrk- winškim a wschědnym žiwjenju w tutym internacjonalnym kraju a wušběhny, šo Němzny šo jenož psches zyrkej w zušbje šo šwjasaša a tak wulki zyrk tworja. S narodnym špěwami ššonczi šo šhromadžišna.

F. Th. S.

W Krimmitschawje šu njedzeli Gaetare nowu tam natwarjenu zyrkej pošwjećili. Wobladachmy w Drježdžanach njedawno kražne wodžecza ša jeje wošar a šlětku, kotrež we Drježdžanskim maczernym domje diakonizow wuštojnje wuššiwachu. Šswjatocžnosć mějesche šuperintendent Hammer- šmidt.

W Parisu pschihotuja wulku šwětowu wuštajenzu — njech tež pschi wschelakich hacženjach a šadžewkach; dželaczerjo šo tam wadža a „štraškuj“ a wulka woda wobcžežuje twary a pschihoty. W šwisku s tutej wuštajenzu pschihotuja tam tež wulki šwětowy kongreš, kotryž ma šo šaběracž s prasche- njemi ššesćizjanskeho mandželškeho a šwojbnego žiwjenja.

Bibliški pučnik.

Palmarum, 21. měrza: Mój Knježe a mój Božo! Jana 20, 28. — Jana 12, 1—13. — Zach. 9, 9. — Wschitko, šchwož wy šapocžnjecze, šapocžce to s Jesužom, o, dha šbože dostan- njecze, twaricze šej kruny dom. Tón wěrjazny dostawa wschit- to psches hnadu, psches Šejuša k wschemu najlěpschu ma radu. O, Knjesowe mjeno je šwarnowanje, njech njepšhecžel naj- šhóšchi na waš tež dže. (Šionske hložny 181, 10.)

Pondzeli, 22. měrza: Albo mēnišch ty, šo njemohł ja šwojeho Wótca prošncž, šo by wón mi pošłal wjazny dnžli dwanacze legionow šandželow? Ale tak by pišmo było do- pjelnjene? Wono dyrbi šo tak štacž. Matth. 26, 53—54. — K. 109, 3. — Mark. 13, 24—37. — Psalm 2.

Wutora, 23. měrza: Khrystuž je šam psches šwoju krej junu do šwjateho nuts šchol a wěcžne wumóženje namakał. Hebr. 9, 12. — K. 208, 1. — Mark. 14, 1—9. — Psalm 42.

Šsrijeda, 24. měrza: Kaž Jesuž běšche šwojich lubowal, kosiž na šwěcže běchu, tak jich lubowasche hacž do šónza. Jana 13, 1. — K. 100, 9. — Mark. 14, 10—21. — Psalm 111.

Šchwórtk, Šelenn šchwórtk, 25. měrza: Ša šym wino- wy pjenk, wy šcže haložny; šchtož woštanje we mni a ja we nim, tón pschinješe wjele šłodow. Jana 15, 5. — K. 277. — Jana 13, 1—25. — Psalm 111, 1—5.

Šjatk, Šzihi šjatk, 26. měrza: Jesuž šawola s wulkim hložom a džesche: Wótče, ja porucžu šwoju dušchu do two- jeju rukow. Luk. 23, 46. — Luk. 23, 33—48. — Šej. 53, 1—8. — Šdnž dyrbja wotšal czahncž, šo njedžel wote mnje, šhnył na pomož mi štanncž, hdyž šmjercž mie czwiluje, hdyž budže najštyšnišcho mi tehdy we wutrobje, mi ššew šo naj- štrošćnišcho dla šwojeje ššyšnosče. K. 106, 9.

Šsobota, 27. měrza: Šosef s Arimathije pschihedich k Pilatej prošesche psche czěło Šesušowe; a wón wša jo dele, šawali to šame do czšteho šlatu a položi jo do wurubaneho rowa, w kotrymž hišcže nihdy ništo njeběšche ležal. Luk. 23, 53. — 2. Kor. 13. — Psalm 118, 14—24. — Šesu, czi šo džakuju, šo šy czerpil šamnie; czěło, haj šmjercž žaloštnu, wscho šy wažil na mnje. Šdnž jow džak mój šhudny je, tam šo lěpje radži, hdyž Bóh wscheje šmilnosče do njebeš mie šadži. K. 84.

Šištowanje:

K. Š. Š. w D.: Wulki džak! Ša Šudita dostach pał to pschepšdže. Redaktor.

Ša Šutny: K. w K. — Ša Quasimodo: K. w B. — Ša Šij. Dom.: W. we W.

Sy-li spěwať,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske nedželske łopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

28. měrza 1937

Bauzen

Jutry.

Mat. 28, 1—10.

Jutrowna powjescz jandželow: Njebojće ǰo!

1. Njebojće ǰo ǰmjerće! Wón njeje tudy, wón je horje stanǰ.
2. Njebojće ǰo žiwjenja! Wón přjedny waǰ póndže a wǰ budžeće jeho widžeć.

I.

Njebojće ǰo! tak běšće nušne wučobnikam prajicǰ. Woni běchu žałoǰnu móz ǰmjerće nashonili. Morwǰ je tón, kiž je prajil: „Ja ǰym tón pucǰ a ta wěrnoscǰ a to žiwjenje,“ kiž je ǰlubil: „Ja ǰym to horještawanje a to žiwjenje.“ Kamjeń běšće waleny pšched rowowe durje — a wón ležěšće ja-ko kamjeń štaroscǰe na wutrobach. A na kamjeń běchu šngl ščinili a štražnikojo wobštražowachu row. Woni widžachu ǰamu ǰmjerć. A tola, ǰajki džiw to! Kamjeń běšće wotwaleny, šngl štamany, město wajhtarjow ǰmjerće — póšli žiwjenja: „Njebojće ǰo!“ A jako to wěricǰ njemóža, wobtruczi tón žiwǰ Šbóžnik: Njebojće ǰo!

Njetřebamy tež my tak powjescǰ? Žałoǰna je ǰmjerć. Morwe, ščtož běšće krótko přjedny žiwjenje. Lube džěćzo ǰo tebi wošnje. Mandželšća ǰo torhnje wot boša mandželšćeho. Wulke polo morwǰch widžimy na bitwišćach. A pomǰšl ǰebi: tež tebi spěwaja jónu ǰmjertne šerlušće.

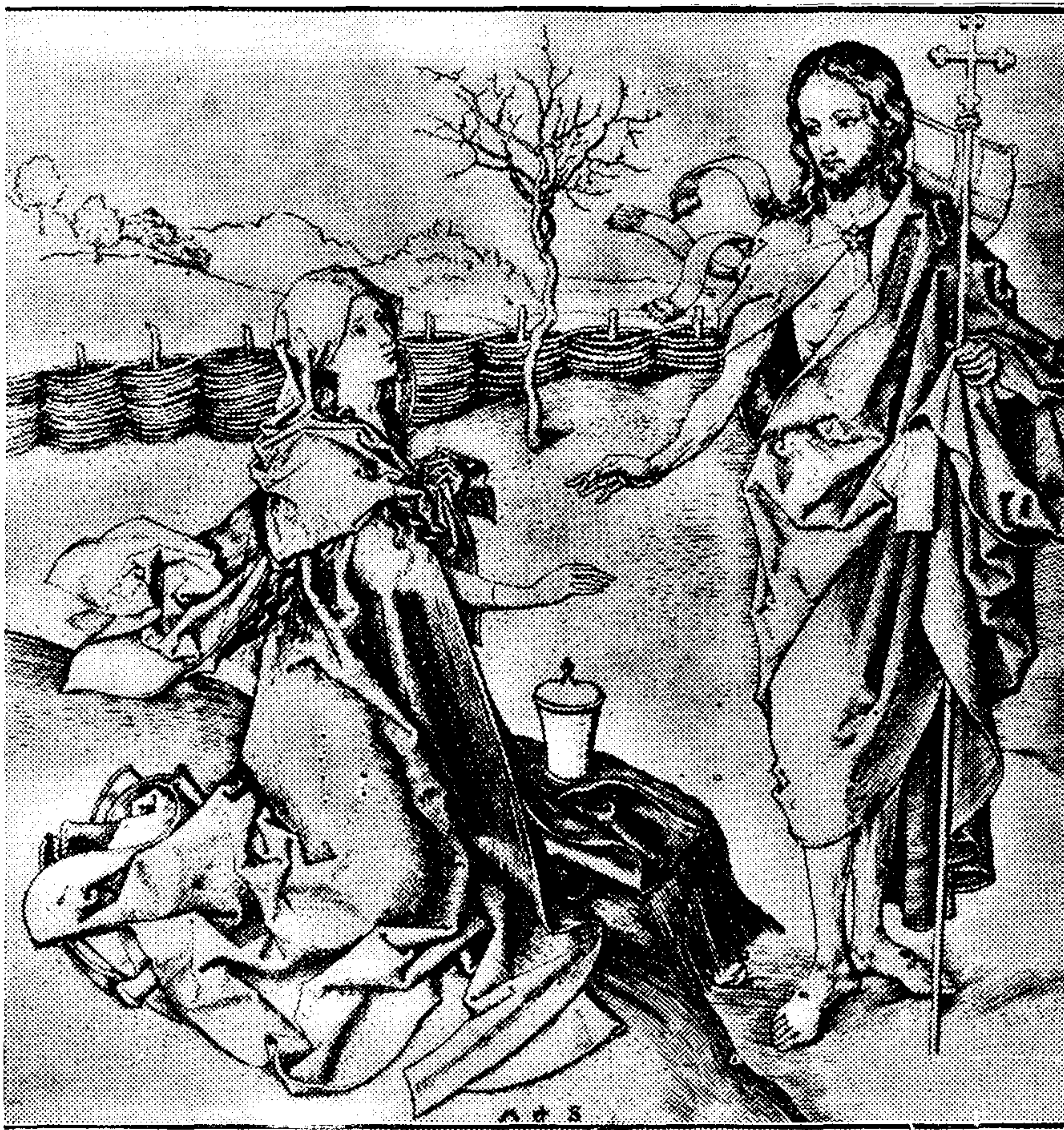
Sšmjerć praji: Boj ǰo! Ale jutry tebi pšcipowědaju: Njeboj ǰo! „Šlaj to město, hdžež ǰu jeho položili.“ Póhanjo tam štoja bjes nadžije. Tebi pak je to město měra: „ja ležu a špiu žnje šmėrom,“ rola Boža: „šyte budže šachodne a horještancǰ budže nješachodne.“ Wón je horještancǰ. Jesuž, móž Knjes, žiwǰ je a ja budu š nim ǰobu žiwǰ. A njechal-li ty jandželam wěricǰ, tón Knjes jo ǰam wobtruczi: „Njebojće ǰo!“ Wón štupi š rowam ǰaž š Lazarušowemu rowej. Wón

ma ǰłowa wěćžneho žiwjenja. Kamjeń je wotwaleny: „Šmjerć, hdže je twoje žahadko? Hdže je, twoje dobněće? Bohu budž džak, kiž nam to dobněće dawa pšches našćeho Knjesa Jesom Khrysta.“

II.

Njebojće ǰo žiwjenja, pšchetož wón přjedny waǰ póndže. „Njeje-li Khrystuž horještancǰ, dha je wascha wěra podarmo a wǰ šće hišćće we šwojich hrěchach.“ Wón přjedny naž dže! Ta jandželšća powjescǰ pošasuje do žiwjenja. Šóřšće hacǰ ǰmjerć je žiwjenje bjes njeho. Ale čzi wučobnikǰ ǰu jeho widželi, teho horještancǰneho. Hdže je wón wšchudžom ščot š maleje hródže w Bethlehemje a š rowoweje šomorški: šlaj, ja šym pola waǰ wščitke dny hacǰ do ššoncženja šwěta. Woni ǰu jeho widželi: Pawol pšched měštom Damaskušom, Ščžěpan tež njebieža wotewřjene widžešće. Wšchitǰy čzi ǰu jeho widželi, kiž běchu pobožni, bohobošasni a šbóžni, došelž do njeho wěřjachu, wšchitǰy čzi, šotrǰchž žiwjenje bu pšchekraǰnjene pšches njebiešće šwětko, wšchitǰy, kiž mřějo njebieški powětr dnachachu, — hacǰ běšće jich žiwjenje loške abo czežte, woni ǰu jeho widželi a došelž ǰu jeho namakali, móžachu wješeli być! Kaž Luther w čžach štyšćnosćće na šlido napřža: „Wón je žiwǰ,“ tak je to trošćt a móž našćeho žiwjenja.

A nješy ty jeho widžal čžaj žiwjenja? Wón pšchidže pšchi šwjatej ššććenizy, pšchi wěrowanjǰ, wón je šlišćo we domje, w šrudobje, w štyšću, wšchudžom še šwojim šłowom. A hdž je tež šnano twoje žiwjenje nětko šrudne, njeboj ǰo žiwjenja! Čžěřpjenja tuteho čžaja nješy hódne teje krašnosćće, šotraž ǰo nad nami ššewicǰ budže. Jesuž šetka šwojich wučobnikow a džěšće: „Bombaj Bóh wam!“ Pó šebrejšćej řěćzi to šłowo řěša: „Wješććće ǰo!“ Našcha jutrowna powjescǰ: „Njebojće ǰo, šlej, ja pšcipowjedam wam wulke wješće! Njebojće ǰo, ale wješććće ǰo!“ Šamjeń.

Schert Bilderdienst.

Zutromny šwojdzjeń.

Hłóš: Wozuczje, hłóš Boži woła.

Jesuš mój je s rowa stannj!
Mi lóš na wjek'ke město panył (Psaln 16, 6),
Nětk mam ja šwojoh' Šbóžnika! —
Dušcha moja wumožena,
S krowju Jesuškowej wobkriepjena,
Ma s Jeho hnady njebeža!
D šbóžne wjekele. S nim du do kražnosće.
Halleluja! Šchož potrjeba, nětk dušcha ma:
Na wěczne šwojoh' Šbóžnika!

Šhwalbu Šhryštej šaspěwajmy,
Zom' wutrobu a dušchu dajmy!
Šnjes Jesuš našcha šbóžnosć je!
S nim we šlubje šjednoczeni
A w lubosći s Nim štowaršeni,
D, to je šbóžne wjekele!
Wón našče šbožo je a wěczne žiwjenje!
Halleluja! Ššes wěru my Šoh' štawny šmy,
Čžescz wěcznu Šemu špěwamy!

Ššwojich lubujesh Ty, Božo,
Ššy štała našcha, mój a šbožo.
Budž čžescz Čži do wšchej' wěcznosće!
Wumožnika kražnoh' mamy,
Čžescz, džak a šhwalbu Šemu damy!
Šnjes dohnył nam je žiwjenje! —
We Tebi wjekele je šnyła ššhesczjanška!
Škralo wěczny, budž čžesczenny a šhwalenny!
My twój lud, twoje herbštwo šmy!

Škraleštwo je šałożene,
Wot Boža Wótza wobtwjerdzene

Je móžne, wěcznje woštanje.
Wšchhomóžna ruka Boža
Naš wodži k žórku wšcheho šboža,
Nam dawa wěczne žiwjenje.
Bóh džerži šlubjenja, wšch kražnje dopjelnja!
Šhwalče Boha! Šchož wodnyh ma, njesh šaspěwa:
Čžescz, kražnosć ma mój Šnjesowa!

S morwynštacija šlónzo šwěczi;
Ššhes Šhryštuška šmy Bože džěczi;
Ššmy Boži, Jeho herbojo!
Šherbštwo kražne, njesachodne
Nětk džěczi Bože maja šbóžne!
Čžescz wěczna budž Čži, Jesuško!
Ššchi trónje Jesuška wšchón lud šo šhromadža
A čžesczi Božej, šo šraduja a špěwaja
Zom' nowy šerlušch dohnyča!

J. W.

Ššhesczjanška žyrkej šo twari.

We šopjenu ša Bolmonczku pišachmy něšto wo tom, kaš
tam dalošo k ranju, na pokkupje Koreji ššhesczjanška žyrkej
pšhibnyła, kaš tam Bibliju lubuja a šudnja, dženkša něšto
s drugeho kónza šemje, s kupow „Male Sunda“ k poknozy wot
Awštrališkeje. A nim ššlusheja kupny Alor, Pantar a Poera
bliško kupny Timor. Tute šu žohnowane a plodow pokne po-
lo ša mižionštwo. Wokoło lěta 1900 wuššchězichu tam pře-
nje džěcžo. Nětk je tam 60 942 ššhesczjanow mjes 80 000
wobnylerjemi.

Šaj, Šnjesowa žyrkej šo twari. Ššanjeny Šnjes a
Šbóžnik jewi dženkša kaš pšched lěštami mjes čžlowjekami
šwoju mój a šwoje žohnowanje, — tež hdyž pšchecziwo nje-
mu šu. A wono njeje ša čžas žyrkej 1900 lěš ššhesczjanške-
je žyrkwe žaneho čžaka byšo, w kotrymž njebychu čžlowjeko-

jo pschecziwo zyrkwi a fšheszczijanskej wěrje byli. Hižo sa cžab japoschtolow to tak bē. Tež w našich krajach je to pschezo tak bylo. Je tola psched něšto lětdžebatkami Němz knihi pi-
 bał, i kotrymž dżysche dopokasacz, so Jesuŝ Khrystuŝ doznyla
 njeje ženje žiwny był. Njeje wěricz, so je tajkeho možno! mohł
 prajicz. Ale wono njeje možno, wono so tež šta. A tajkich tu
 tež bē, kotřiž tomu wěrjachu a pschihłobowachu — wošebje
 mjes tak mjenowanymi „połwuczenymi“, kotřiž pschezo mē-
 nja, so wschitko wēdža. Ale cžlowjetojo šu tutu wēž hižo daw-
 no „ad akta“ položili, kaž so to praji, t. r. do boła položili,
 dofelž bu tórnošč tajkeho spocžinania dopokasana. A tak bu-
 dže to na wschēm kónzu se wschēm, šštož bu pižane, prajene,
 wucžene sa to, so by Jesuŝ Khrystuŝ był šapřety. Ženož je-
 nicžke woŝtanie: Bože šłowo. Tak je šwēdcžene, tak to tež
 budže!

Ale něšto tu tola je, hdnž widžimy tajkeho, fajkehož
 so štawa: bojoscž. Tola niz bojoscž wo Knjesowu zyrkej, ša-
 loženu na njeho! Ta šteji a woŝtanie štejo a so dale twari.
 Ně, ta bojoscž, so mohł pschincž do krajow, w kotrychž je nětkle
 fšheszczijanstwo doma, hlód — tón hlód, wo kotrymž rēka, so
 budža pntacz a bēhacz a so tola njenamafaja wjazny: Bože
 šłowo, so woŝtanu hlódni a maja nusu a cžwilu.

Jutry.

Jesuŝ Khrystuŝ fšhižowany
 We bójskej mozy i morwynch stany.
 Now jeho džeržecz njemóže.
 Njepšhecžel je pschewinjeny,
 Se jeho mozy wumoženy,
 Lud wěrjazny so šraduje.
 My mamy šřednika,
 Kiž k Wótzom wujedna
 Wschitkich ludži, tuž hnadu wschu,
 Nětk doŝtanu,
 Kiž i Bohom pschindu i dowēru!

Knježe, šhwalba, cžescž budž Tebi,
 So hrēšnikow tak cžehnjesch k šebi,
 Ty i wēcznej, šmilnej luboscžu!
 Tak psches Twoju pomoz Božu
 Ja Wótza hnadu doŝtacz móžu,
 Šdnž i wēru prawdosč šapschimnu,
 Kiž Ty šy dobył mi.
 Mój Jesu najlubšchi,
 Ššto mi šškodži tu škeho móž,
 A šmjercže nóz,
 Šdnž Bóh we njebju je mój Wótž!

Pschewinjerjo wschedomóžny,
 Šdnž padam w bēdženjach jow špróžny,
 Ty luboscžtwje pomhašch mi.
 Jesu, mojej dušche žadosč,
 Ja hnadu, pokoj, trošcht a radosč
 Jow jenož namkam pschi Tebi!
 Ty, hdnž ja wožbal du,
 Mje šbudžišch k žiwjenju!
 Ty džē šwēdcžišch: Tón njewumtje,
 Kiž so mnu je,
 Ně, ma tam wēczne žiwjenje!

Wojowaza — dobywaza zyrkej.

S Moskwy pschihadžeja powēscže, so je so licžba „bjes-
 bóžnych“ wot 5 000 000 ponižila na 2 000 000, haj hišcže
 mjenje. Kommissariat sa wufublanje je 5 musejow, kotrež
 dyrbjachu antinabožinje šlužicž, t. r. tomu, šštož pschecziwo
 nabožinje a wěrje je. Tohorunja bu sa tajke wojowanje psche-
 cziwo nabožinje postajeny institut šacžinjeny, pschi kotrymž
 bē 3000 študentow šapřaných. Tohorunja je liga kommunisti-
 škeje młodžiny w někotrych krajinach šastala se šwojim džetom
 pschecziwo nabožinje.

Mamy wocžakacz, hacž šu tute powēscže wērne abo ššto
 na tym je. —

Ruŝny orthodoxni fšheszczijenjo so jutry štrowja: „Khr-
 ytuŝ je štanł!“ „Wón je šawēscže štanł!“ a so trojny wofo-
 šheja. Zentrala bjesbóžnych w Moskwyje je nětko na bjesbóžne
 organizacije pižala, so tutej šłowje jutrowneho postrowa
 šlušchatej do „nabožneje pschewēry“. Dale šteji w tutym piž-
 mje: „Jutry šu šwjedžen horjestacža proletariata. Waschnjo,
 so šošicž, njech woŝtanie, ale te šłowa, kiž so pschi tym pra-
 ja, maja rēkacz: Klača dželaczeryow je štanł!“ „Wona je
 se šowjetškej mozu woprawdže štanł!“ —

W Šsedmohórškej wojuje fšheszczijanska zyrkej dorašnje
 pschecziwo tajkemu bjesbóžnemu hibanju. W mēscže Šer-
 mannštadt wufhadžeja tam „Šyrkwinske šopjena“. Tute šu
 wudake wošebite šopjeno: „Pschecziwo bjesbóžnosč.“ — Tež
 w druhich krajach wojuja němške evangellške šjednocženštw
 wufrajnych Němzow pschecziwo bjesbóžnemu hibanju. Šich
 wjednižny šu so njedawno we Winje wo tym šřeczeli. — A
 tola je možno, so w tutwaju tajžny šu, kiž praja, so dyrbi so
 pschecziwo fšheszczijanstwu wojowacz, dofelž wono komunis-
 mus podpjera!

W Žendželškej bēchu kommunistojo plakaty wošjewili a
 pschicžinili, kotrež pokasuja, kať hamor a šerp nad fšhižowa-
 nym Khrystuŝu dobywatej. W britiškim šemje šebi šastupje-
 rjo wotštronjenje a šakasanje tutoho plakata žadachu a mēja-
 chu pschi tym wulki pschikleš.

Šnate je tež, so je bamž njedawno enžyfliku wošjewil
 pschecziwo bjesbóžnemu komunismej.

W Mexiku, hdnž bēchu wyšchnoscže šdžela jara wótrje
 pschecziwo fšheszczijanskej — katolškej — zyrkwi šakrocžike,
 pocžina so tež polēpschecz. Tak buchu šažo někotre Bože domy
 wocžinjene a Bože šlužby w nich šu jara wopytane.

Šdnž žane Bože šlužby, dyrbjia runje pola naš nětkle
 w tutym rošbudnym cžaku Bože šlužby byčž wot jich jara
 wjele wopytane. Abo njedha jich pola naš jara wjele wo tym
 šwēdcžicž, so Jesuŝ Khrystuŝ fšhižowany je štanł, a so wo-
 ni šu žiwi w jutrownej wěrje do tutoho štanjeneho Šbóžnika
 — kotryž tola dobudže, njech pschindže napschecziwnoscž wot
 boła fajkehož dže. A runje tak dyrbjachu Bože šlužby post-
 neho cžaka, wošebje Cžičeho pjatka jara wopytane byčž, po-
 kasujo tež wocžam, so jich jara wjele wušnawa: „Mój je
 wschón tón fšhižowany!“ A nětko w pojutrownym cžaku
 njebudže to hinať, i najmjeišcha tam niz, hdnž špóšnawaja,
 so to dže wo šbóžnosč a tohodla wo šbožo. Wschitžny budu to
 šjawnje a špawnje wušnawacz tež w Božim domje, tak hušto
 hacž to někať možno. A šwērnemu budže to hušto, pschezo
 možno!

Šłowo sa našch cžab.

Šindenburg je wuprajenje, wušnacže šawoštajik, kotrež
 ma, kaž tež druge jeho šłowa, zyrkej Němškej runje nětkle
 wjele prajicz. My jo tu štajimy:

„Njeh žo cžlowjefojo wadža wo wěru hišćeže bóle, ja djeržu moje šlubjenje: Mojeho Jesuša ja nje-pušćežu!“

Zyrkej a stat.

Sekty, kotrej žu sakasane abo tola šdžela sakasane, nje-móža žo wostajicž, tež pschi tutnych sakasach a pschecziwo nim dale dželacž a propagandu cžinicž. Tola dyrbjachu pschecziwo nim sakrocžicž. W Königsbergu sebrachu w zentrali sekty „Bibelforcher“ 320 zentnarjow (!) sakasanych cžišćezanych wězow; dweju s jich agentow šakudžichu t jaštwu. — W měscze Jena šakudžichu někotre štawy sekty „Siebentagsadventisten“ t jaštwu, dofelž běchu dale škutkowali, hač runje jim to sakasane.

Wo Abekynštej cžitamy pschezo hišćeže to a tamne, taž so je katolska zyrkej tutón nětko italški kraj do zyrkwinych wokrješow rosdželika a šwoje škutkowanje tam šradowała. Pschi tym pač maja tež ewangelske mižijonštwa dowolnosć, tam dale dželacž a škutkowacž, taž hižo dlěšchi cžaž němške Hermannsburgske mižijonštwa; nětko žu tajku dowolnosć tež amerikanške mižijonštwa doštaše.

S Texasa je pschischla žaloštna powěscž, kotraž tež naž, njeh daloko wot Połnožneje Ameriki žmy, nastroži a šrudži. Šhula rosbuchny, w kotrejž bě na 1200 džeczi a wučerjow pschi roswučowanju. 525 morwynch a 125 franjennch žu dyrbjeli s rospadankow wučahnyč. Pschicžina drje je byla, so je žo jena s rošow, psches kotrejž pschirodny plun do šhule cžerjachu, puknyła. S tutym plunom šhulu wutepjachu. Plun pač je štrachny; wón žo lohžy šapali a rosbuchnje. Šobrška šhula šteji w tym dželu Texasa, w kotrymž je wjele wolija a tohodla tež wjele pschirodneho pluna. Pschi wukhowanskich dželach, pschi kotrychž žo wjele štow ludži, wojakow, polizištow, wobornikow a druhich wobdželi, namakachu něšto, šštož tač prawje žyłu tragiku tutoho podendženja jewi: Wu-czežechu s rospadankow wulku šhulšku taflu, taž tež w šhulškich štwach na šcženach wižaju; na nej štejesche: „Wolij a pschirodny plun štej najwjěšche šemške žohnowanje Kańšcheho Texasa. Wjes njeju njeby tuta šhula tu štała, a žadny s naž njeby tu był a wuknył!“ — A nětko buschtej runje wolij a pschirodny plun s pschicžinu, so tam šhula wjazy nješteji a so tam w nej ničtón wjazy njewuknje. Šawěscze, njebě to powěscž, kotraž naž nanuczi, martrowny tydžen cžim šhutniško jako poštny tydžen wužiwacž? Šsy Ty to?

Se Šserbow a s dalofa.

Luziza, wošebje Budyšchin a bližša a dalša wokolina, je dženska šriedžišćeža sa jich wjele, kiž žu dužy po pucžu wot wšchěch tónčzin. Jutrowne jěchanje našch katolskich Šserbow a ješkakulenje, to štej mjenje, kotrejž štej žo po žylej Němškej a dale rosnješkej. Wonej wabitej jich s dala a s bliska, žem pschihwatač. A hdyž Bóh da šlónčžne jutrowne wjedro, tež jich wěscze wjele pschindže.

Šsrjedu po jutrah je dženi Macžizy Šserbskeje. Na šhownej šhromadžinje popołdnju 1/3 hodžin — dopołdnja žu wotryady — šmjeje t. šarac Handrik-Drježdžanski, prjedy Šslepjanski, pschედნოშჩ: „Šajmawe wěžy wo Šserbach

s Drježdžanskich kónikow.“ S njeho wušklyšchimy wěscze tež wšchelakeho, šštož našche lužiške wožady a zyrkwinske wobštejnosće nastupa.

Kamjenicžanska eforija wošwjećzi 350. narodniny Pawola Šerhardta žyle wošebje: wuhotuje jěšbu do Lubnowa, hdžež je zyrkej, wošwjećžena sa wopominanje tutoho šhawnego kěrlušcherja. W nej budže wopominaniška Boža šlužba sa wšchěch wobdželnikow tuteje jěšby.

S Baneršteje. Šsnyšchimy pschezo šažo praščenje, kač wulla ewangelska zyrkej w Baneršteje je. Po šicženjach w lěcže 1935 móžemy tu šdželicž, so mějesche banerška krajna zyrkej 1 650 425 dušchow w lěcže 1935. Mjes 30 973 pacžerškim džecžimi bě jich 3657 džeczi s měšchanych mandželštwow. Do mandželštwa štupi jich 12 207 porow ewangelskich a 5879 měšchanych porow; s tutnych bu w ewangelskich Božich domach 2637 porow šwěrowanych, tamne w katolskich abo dožyła niz; 124 porow bu ewangelske wěrowanje šapowědžene. W 1697 mandželštwach budže wutublanje džeczi ewangelske, w 1507 njebu wo tym ničžo wěšte postajene.

Bibliški pucžnik.

Jutrownicžka, 28. mērza: Tutoho Jesuša je Bóh šbudžil, toho žmy my wšchitzy šwědkojo. Žap. š. 2, 322. — Mark. 16, 1—8. — Ps. 118, 16—24. — Jutry, jutry! Wodnyh mišny! Jutry, jutry s rowa žiwy Šhryštuš, Knjes našch, štanyl je. Šwětki nětk njeh rjenje šcžēja, dušche njeh žo s džakom hrēja. Jesuž džerži dohycze. K. 142, 1.

2. dženi jutrow, 29. mērza: Njebojčže žo; džicže a pschipowědajčže to mojim bratram. Mat. 28, 10. — Luk. 24, 13 hač 35. — Jan 14, 19. — O Jesu, šerschta žiwjenja, budž našch Knjes rycžerški, so naž tež kóna dohycža tam jónu wupšchi. Žionške hložny 112, 13.

Wutora, 30. mērza: Jesuž Šhryštuš, kotrehož wy šcže šchizowali, je tón kamjen, wot waž cžěšlow šacžiknjenny, kotryž róžkny kamjen je ščinjenny. Žap. š. 4, 11. — K. 127, 5. — Mark. 16, 9—20. — Psalm 68, 1—21.

Šsrjeda, 31. mērza: To pač je to pschirunanje: Šsymjo je šlowo Bože. Luk. 8, 11. — K. 243, 6. — Psalm 16. — 1. Šam. 1, 1—11.

Šchwórtk, 1. haprleje: To šlowo pač na dobrej roli žu cži, kiž šlowo šhlyšcha a šakhowaju jo w pěknej a dobrej wutrobje a pschinježu plodny w šcžerpliwošcži. Luk. 8, 15. — K. 438, 5. — 2. Kor. 1, 1—11. — 1. Šam. 1, 12—20.

Psatt, 2. haprleje: Tohodla wy žo tač modlcže: Našch Wótcže, kiž žy w njebiešach. Mat. 6, 9. — K. 509. — 2. Kor. 1, 12—24. — 1. Šam. 1, 21—28.

Šsobota, 3. haprleje: Ja žym tebe pschekrašnik na šemi a žym dokonjak tón škuff, kotryž ty mi dač žy, so bych cžinik. Žana 17, 4. — 2. Kor. 2. — 1. Móš. 32, 22—31. — Šhwalcže, dušche wšchitke rjenje, we nim mamy wumoženje, dohycze nam s jeho krowju. Žiwjenje je šesthadžało, wujednanje je žo štało wam, wy dušche, t lěpšchemu. K. 342, 5.

Wistowanje. Quasimodo: K. w B. — Miš. Dom.: W. we W. — Jubilate: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoј mócný
Lubosc' ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc' da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske nedželske kopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanfki farań dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

4. haprleje 1937

Baugen

Njedžela Quasimodogeniti.

Thomasch pak wotmolwi a džěsše k Jesuŝej: Mój Knježe a mój Božo! Jana 20, 28.

Sažo žmy psches hnadu Božu jutry žwjeczili a mamy džěnža „mlode jutry“. Kaž po kóždym wulkim podawku a žwjedženju tak hladamy nětko wróczo a žo prašamy: Shto žu jutry nam pschinježte? Kajki je jich snutskowny dobytł sa naž? Běchu žwjate dny sa naž dny, kiž nam pomhachu, našu wěru požnlicž? Abó niz? Wježoły synł jutrownych swonow hišćeže synčji. Je tež nam dał wěstoscž jutrowneje wěry?

Wščitžy, kiž žu s horjeŝtanjnym tehdom hromadže pschischli, dostachu wulku wjekełoscž do wutrobny. Džeń žmjercže bě nimo, sa njón mějachu nětko džěń žiwjenja; žane žylsy wjaz, ale nětko wjekele, žana čžemnosć wjaz, sa nju žwěťoscž. Kajke wulke pscheměnjnje we wšchěm! A s tym wulki měr, kiž sacžahny do wutrobny kóždeho, kiž bě widžal horjeŝtanjeneho a do njeho wěrišče. A tak žo ŝtašče, so je tuta jutrowna wěra se žlabnych bojaŝliwnych čžlowjekow sežinila móžnych wojowarjow sa Knješa, kiž nětko sažo mějachu wěsty saměr žiwjenja.

Bóh daj tež tebi, lubny čžitarjo, psches tute žłowo jako jutrowny dobytł tajku žylnu wěru do horjeŝtanjeneho, so móžesh s Thomaschom wuŝnacž: „Mój Knježe a mój Božo!“

Je tydžeń po přěnich jutrach. Wucžomnizy žu shromadženi a rěčža wo žwojim Knjesu, kotrehož žu tydženja widželi. Ženož jedyn njebě tehdom mjes nimi. Tohodla njehašče a njemóžěšče wěricž, so je tón Knjes horjeŝtanyl, a jeho wutroba bě poľna dwělowanjow. — Shto móže tu pomhacž? Ženož jedyn — horjeŝtanjny žam. Wón ŝtupi žrijedža a jich wšchitkich postrowi: „Měr budž s Wami!“ a wobroczi žo po-

tom wóžebje k Thomaschej, kiž hišćeže do njeho njewěri: „Inki žem žwoj porist a wohladaj mojej ruzny; a podaj žem žwoju ruku a polož ju do mojeho boča; a njebudž njewěrjazy, ale budž wěrjazy.“ Kał kražne bě nětko Thomaschowe wotmolwjenje „Mój Knježe a mój Božo!“ s krotkim žłowom wón jažnje wupraji, ŝhto je prawa wěra.

Thomasch tu wupraji, ŝhtož my wuŝnawamy w drugej žłownej wucžbje, hdžež Luther wukladuje: *J a w ě r j u , s o J e s u ŝ K h r y ŝ t u ŝ*, wěrný Bóh, wot Wótža we wěčnosćzi porodženy, a tež wěrný čžlowjek, wot knježny Marje narodženy, je mój Knjes. „Knjes“ jeho mjenujemy, wón ma potajkim dobre prawo, naž wješč a wodžicž, ale našcha žwjata winowatosćž pak potom je, jemu žlužicž, sa njeho žiwi byčž a jemu wumřecž. „Jesuŝ, mój Knjes, žiwy je, s nim ja žobu žiwy budu.“

A „Božo“ jeho mjenuje. Shtož jeho widži, widži Wótža. Shtož jeho čžesczi, čžesczi Boha. Shtož jeho ma, ma Boha. A k temu ŝtupi hišćeže žłowcžko „mój“. Njeje doščž, so je horjeŝtanjny Knjes a Bóh Thomaschowny byl, wjele bóle dyrbi byčž „mój Knjes“ a „mój Bóh“. S tutym žłowom „mój“ japschinnjemy jeho a ŝajimy žo pod njeho a čžehnjemy jeho do žwojeje wutrobny. S nim pak žlubimy tež, so čžzemy jeho byčž s čžěłom a s dušchu sa čžaž a wěčnosćž.

„Twoji žmy; naž, Knježe Božo,
S kšhidłom žwojim pschifrywaj
Bohate a mife sbožo
Najchim pucžowanjam daj,
Čžinicž wšcho po twojej woli,
Wšdacž žo teho, ŝhtož cže boli;
Pscheměń staroh' čžlowjeka
Do noweho ŝtworjenja.

Saj, nowe ŝtworjenje, ŝhtož s horjeŝtanjnym hromadže pschidže. Kał wježoły bě Thomasch w žwojej wěrje. Přje-

dy bě wón njeměrnny, njesbožowny człowjek, kž žam stejese se swojimi dwělowanjami, nětko je wón wscho namakał sa społojne žiwjenje! Nětko hačle mějesche wón žwoje jutry! A tutón měr, kotryž je psches wěru dostał, je žebi sřhowať hač do žmjerče. Kaž žo powjeda, je Thomaš hač do Indiskeje czahnył a tam po wulkim prózowanju sa žwojeho Knjesa wulku wořadu sałožil. Tak je wón žwěrnny wostał hač do žmjerče žwojemu Knjesej.

„Slaj, ja czinjw wscho nowe“ — tutón džiwo žo hišče dženka stanje. Hdzež człowjek žebi žam pomhač njemóže, dofelž dwělowanja pschežylne a wěra pschežłaba, tam móže tón Knjes pscheměnicž, so skóncznje s Thomašom wusnajesch: „Mój Knježe a mój Božo!“

„Ja žym twój!“ Tuž praj ty hamjeń na to.

„Ty žy mój!“, ja sawołam.

Zyle žiwjenje njech tebi sa to,

So mje pntať žy, ja dam.

Sapocžecz a czinicž wscho džu s tobu,

Hdzež ja žym a pónđu, budž ty žobu.

To hač do dnja pořlednjoh'

Budž naj' žlub a towarstwo! Hamjeń.

Džeczom do schule.

Róžinym pupkam scže podobne,
Sbožowne džeczi, přeni krocž do schule
Wot maczerje lubej' dženž wjedzene!
A jutšje žno žame pucz pónđecze.

Duchowne kubla a bohastwa
Schula Wam dari sa wasch pucz žiwjenja.
Sso dopjelni Wasche dženž žedjenje,
A „dyrbjecž“ Wam sbožownym žuse ie!

Wostańcze w džeczazej njewinje
Pětne wy pschezo, wuczerjej pořkusčne!
Hdyž hra žo Wam s wuknjenjom wotměnja,
Budž kóžda Wam luba ta hodžinka! —

S pupkow žo wuwija róžicžki
S pupkow žo wuwija róžicžki
Młode a lube — a pscha nam jahrodki.
Kať kóždy te rjanki tať lubuje!
Dw taťkim žo róžicžkam runajcže!

Na pucz do schule.

Luba žerbška kmótra a czeta, kž Sserbstwo a žerbške džeczi jenaf jara lubuje a tohodla tež žama rad — hačžrunje we wulkim měscze — w žerbškej narodnej draščje křodži a młode holžy rad žerbške wobleka, je hižo rjany spěwczł a lube pschecža Waschim lubuschkam, kotrež Wn, lubi staršhi, nětk do schule powjedzecže, wěnowala a tať sřobom sa nasche kópjeno a sa naž lubu nam žlužbu wukonjala, wutrobnje pschecz Bože žohnowanje a tať — a jenož tať! — wěrne sbožo młoduschkam na schulski pucz a runje tať Wam, lubi staršhi, a Waschim žwójbam. Bóh žohnuj tutón přeni křód Waschich maľnyh a Bóh wostań pschi nich na jich puczach a wone s Wa-

mi na Božich puczach. Tohodla pať tež džicže s nimi na schulski pucz po kemschazej schčežy, to rěka, džicže s nimi, lubi staršhi, kmóšja, wulžy staršhi a pschiwusni — a s Wami žyla wořada! — kemschi, czinjw tež pschi tutym wulžy wažnym pscheměnenju w žiwjenju žwojich džeczi po Knjesowym žlowje: „Njech džeczatka te mni pschińđu a njewobarajcže jim!“ A potom, kať je nořncže, hdyž dzeče žim lubošč žwo-pořasacž na žwojimaj rukomaj, tať je nořncže nastajnje na modlerškimaj rukomaj. A s tuteju je njepuschče, dořhož tu s nimi na žemi scže. Slajcže jenož potom scže wscho czinili sa to, so budže Wam ta sbožna radošč — po Božej hnadže — wo kotrež křluscheť tať rjenje spěwa:

„... so mohł rjeknyč wjekele:

To žu, Wótcže, moje džeczi,

Kotrež dať žy w tamnym žwěcže.“

To dať Bóh Wam a Waschim džeczom.

Slaj runje czitach w kópjenu, kotrež sa maczerje a žony nětkle tať wažneho podawa a kotrež Wn snajecže se žwojeje křeschcijanskeje žónskeje žlužby — Christlicher Frauendienst — wo maczeri, kotraž, jalo žo žměrki psches wofna do jstwy lěhachu, žwojej tať njepřoznej ruzy do křina sčoji a žebi rosmnyžlowasche, sčto džen jej pschinjeł a sčto bylo w dnjach sańdženych pschedewschem wořolo džeczi a s džeczimi.

Hačle njedawno bě žo najstaršha holža praščala: „Praj nam Biblija woprawdže wěrnošč?“ Kať bě wona — macž — Bóhu džakowna, so bě jej mohla s žylej wutrobu wotmołwicž: „Haj!“ Džakna stynny snowa žwojej ruzy, džakna sa to, so bě jej Jesuž Křystuž Sbožnik sa cžažnošč a wěcžnošč. Kať czishe běchu džeczi pschipořluchale, jalo bě, pschi nich na kóžu ředžo, jim powjedala wo džiwnych skutkach Božich, wo kotrychž nam Biblija w Starym a Nowym Teřtamencže powjeda, a wo tať někotrym džiwje, kotryž bě žama w žwojim žiwjenju naschonka. Wona derje wjedžesche, s wotkal te dwěle jeje džowki pořhadžachu. Bě jich tola w tutym cžažu došč, kofšž njedachu Bibliji wjazy Bože žlowo hncž a kofšž dzychu džeczom šnicžicž, sčtož najžwjecžishe. Esam se žwojej možu twať žebi žwoje žiwjenje! — tať rělasche heřlo. Dw wy mali, tórni człowjekojo! — tať žebi s czicha praji, — Kať hujenje žu Wam radžili!

Wona wjedžesche: Džeczi pschirunaja a maja wótrej wócžy. Wone namakaja bórny, sčto wěrne a sčto njewěrne, sčto prawe a sčto njeprawe, sčto šprawne a sčto njeprawne, sčto jeno po řdacžu tajke a sčto woprawdže tajke. W tutej wjecžornej hodžinzny bu ji snowa widomne a wěšte, tať móznje dwě možy wo duřchu džeczi wojowaschtej: ta jena pořhadžejo wot deřka — řlepjo a rořřwajajo dwěle: Dyrbjak Bóh to prajicž? Došč žo jich da nětkle řjebacž s tutym a czizny wěru a dowěru do Bóha přjecž. — Ta tamna móž — to wjedže žama wot žo — prózowasche žo bóle s czicha a bóle s lubošču wo wutrobu. To bě ta móž, kotraž s wyřořa pořhadžesche, kotraž bě pola teho jeneho, kotryž człowjekam pschipořjedasche: Ja žym tón pucz, ta wěrnošč, to žiwjenje.

Wona bě žo pschezo prózowala, žobu žiwa hncž w myřljenju žwojich džeczi, jich knihi czitacž, na jich rosmoľny a rěcže ředžbowacž, so by spóřnaka, s czim žo w tutnyh njeměrnnyh cžach řaběradu. Žej dzyřche stynno hncž, hdyž žebi pschemnyžlowasche, řello řrašneho wot wschěch bókow młodžinu nadběhowasche. Satorjenjene a řaschčepjene w Božim žlowje — haj, taťke dyrbjachu jeje džeczi ras do žiwjenja řastupicž, so njebnychu řtudžike a řhabłake, haj žamo padnyše.

Na to stynny wona řlubjo a žo modlo ruzny. Czincže to tež Wn wřchitzy tať! Czimny to my wřchitzy tať!

Saffi krajnozrytkwinski wobjerf wosjetoja.

Shto? Słowo k wólbje, s kotrejž ma ewangelski lud generalnu synodu, to rěka! hłowne sastupjerstwo wolicz po postajenju wjednika a kanzlera. Wo tutej wólbje njeje hacž do dženža — 30. měrza — hišćeje nicžo snate. W naspomnje- nym hłowje rěka:

„Wono žo njejedna wo praschenje: Zyrkej a stat. Zyla ewangelska zyrkej a zyla wožebje zyrkej Lutherowa steji žwě- na k statej. Wono žo njejedna wo praschenje: Zyrkej abo na- zionalizmus. Wono žo njejedna wo to praschenje: Ze- na ewangelska zyrkej abo sđerženje tych 28 krajnych zyrkwjow. Wo tym wšchěm njeje powšchittownje žaneho wšchelateho mě- njenja.

Wono dže wo Bibliju. Wono dže wo Knjesa Khrystuša. Wono dže wo zyrkej naschich wótzow a naschich džěczi. Wona je sałożena na Knjesa Khrystuša a jenož na njeho. Zeje dla žu žo dali naschi wótzajo něhdy s doma a s dwora wučěricž, jeje dla je wjele tyžaz s nich do žmjerče scho. My chzemy žwěni bycz kaž woni — so naž nasche džěczi njewobštorža.

Dokelž žo to jedna wo tute smutstownozrytkwinske nalež- nosće, tohodla je wjednik 15. februara t. l. postajil, so ma žebi zyrkej žama w dospołnej žwobodže po postajenju lada zyrkwje nowu wustawu a s tym nowy porjad dacz.“

Wostari žwěny a cži žwoju pschibłuschnosć!

Zutry — a tola žane Zutry!

Tak móžesh stajicž na powjesč wo scžěhowazym podaw- ku, w kotrymž tydženil „das Evangelische Deutschland“ pišče po powjesčzi drugeho cžakopiža.

Rhowaja mužskeho, kotryž bě staw hibanja „Deutsche Glaubensbewegung.“ Wjenil tamniškeho wokrježa tuteho wěryhibanja bě rěczal. Jako laschcz do rowa pušchczachu, wu- praji wón scžěhowaze žłowa: „My kładžemy Twoje cžělo do klina němsteje semje, kotraž naž wšchittich žiwjenje nožy Sańcz nětk k maczeri semi, k tej daložo žo wupšchestrěwazej milej semi! Wotewr žo, semja, poskicž jemu dobry sastup a dobry pschěbntk! Kaž macž džěcžo se žwojim plachczom tak sawodžej jeho ty, semja! My Tebe požledni krócz strowimy. Twoje cžělo sańdže nětk we wulkim kole pschirody. Ta duchow- na móz, kotraž žo do Tebe wutwori — die in dir Gestalt ge- wann — bu wróczjo data njewuměrnym pražorlam žiwjenja. Twoje pytanje a žedjenje je dale žiwe w naž, kaž my Twoje wopomnjecze lubujo sašhowamy.“ —

S drugeho kopjena tuteho hibanja „Deutsche Glaubens- bewegung“, kotrejž je wěra bjes Khrystuša haj pschěčžiwu Khrystušej, stajimy tu hišćeje krótko wusnacže, kotrejž nam stejnišchczjo tuteje noweje němsteje wěry wosnamjenja: „My mamy wěru a tuta wěra je njepowalna. Nascha wěra je nasch lud. Nasche dopjelnenje je to, shtož nascha krej dožiwi, nascha wěcžnosć je Němsta... nasche wojowanje je wojo- wanje sa wěrjaze Němzowstwo.“

Dobroproschenje.

Se žwojeho sastojnskeho žiwjenja jedyn duchowny tole powědašče: „Ja wěrjazehe kšchěscžijana snajach. Runjež niz hišćeje we wšchschich lětach stejazy, běšče wón tola jara sestarił, dokelž jeho žynaj po bjesbžnych puczach kodžeshtaj. Móžno, so bě jimaj priedy we wšchěch wězach pschewjele přě- dowal a jimaj žwět pschewuski cžinik, pschi tym pał s nimaj tola hacž nanajlepje měnik. Tola s tym bě dawno pschěstak;

ale nětko wón žadyn džen nještomdži, žo sa njeju k Bohu woločž. Ras k tutomu mužej pschindžech. So mnu do domu listar sastupi a jemu list s jaštwa pschepoda. Wón list wo- tewri, pschecžita a pschi tym wobłědnj. „Mój žyn Arnold — 6 lět jaštwa!“ tak wón hłuboko srudženy sdnchnj. Na to do komorki, pschi jstwie ležazej, woteńdže, s kotrejž cžiche žało- scjenje a proschenje sašlyschach a ja s nim pschi žebi žobu proschach. Po poł hodžiny žo sažo do jstwy wróczji, běšče žebi žwoje woblicžo smyl a stroschtnj k njeju potasawšchi rjekny: „Ja žym to jemu prajil.“ Wón běšče cžinik, shtož w jeho mozy stejesehe a bē žwoju naležnosć do Sbžnikoweju ru- kow položil. Hacž je žo tamny žyn posbžischo k Bohu wobro- cžil, to ženje šhonil nježym. Tola pał nanowe próstwy wě- scže podarmo byle nježbu.

Tež žym žonstu snal, kiž bē khuda wudowa a we žwo- jim domczku žamalutka bydlešche. Pschěd ludžimi běšče nje- nahladna a niska, pschěd Bohom pał dla žwojeje pobožnosće nahladna a widžana. Wona žwój khlěb se žylsami jědžešche, niz tohodla, dokelž by žo tak jara wo njón prózowacz dyr- bjała, ale tohodla, so běšče žo jejny jenicžki žyn na jara hubjene pucže sabludžil. Dokelž spochi macžerne napomina- nja a sdnchowanja žlyšchecz njehasche, bē žyn skóncžnje dom wopušchczil. Lěta dolho nicžo domoj njepišasche. Tola macž žlyšchěšče, so s nim pschězo bóle s hory dele džěšche. Pschi tym macž sšhori a jejne skóncženje žo bližech. Ja žym pschi jejnym ložu žedžal. A hdnž žo ju ras sa jejnym žynom wo- praschach, wona rjekny: „Dolho, dolho nježym wjazy ža- neho lista wot njeho dostała, shtož pał wot druhich wo nim žlyšchach, bē jara srudne; ale wumoženy wón tola budže.“ A to žłowo „wumoženy wón tola budže“ wona hišćeje jō- nu wospjetowasche, na cžož cžishe wudnycha. A shto žo sta? Sdnž macž khowachmy, žo na jene dobo žyn wróczji. Wón daložo byl njebē, a bē nětko na khowanje pschischoł. Pschi ro- wje pocža wón kaž bjes rosuma hawtowacz: „Ja dyrby ju hišćeje ras widžecž.“ Ja jeho džeržach, hewal budžishe sa laschczom do rowa skocžil, a k njemu rjeknych: „Widžicž ty žwoju macž wjazy njemóžesh, ale žlyšchecz ju dyrbiš. Sa tebe je wona prošyla hacž do žmjerče. Ja cži praju, so je jejne požlednje žłowo bylo: „Wumoženy wón tola budže.“ Nětko žo jemu jeho sažakla wutroba šlemi, a macž běšče prawo mēla.“

Wužlyschana próstwa.

Bohaty pschekupz, kiž běšče sdbom pschecžel khudnych, tole pišče: „Ja bēch ras jara dobre dokhodny mēl. Sdnž žo wje- cžor domoj podach, běšče moja mōšchen połna. Mnyšlach žebi, so směju tutu nōz dobry wotpocžink, dokelž mōžach žo s tej wěstojczu k mēru podacz, so žym wulki dobytł mēl. Tola s tym swoprědka nicžo njebē. Sdnž bēch žo hižo do loža lehnj, pschindže mi, ja žam njewēm tak, wudowa mojeho něhdu- šcheho pschecžela do mnyšlow, wo kotrejž wědžach, so je we wul- kej khudobje žiwa. Snutstowny hlož mi pschiwola: „Dži a daj tutej wudowje džel žwojeho dženkniškeho dobytka.“ S wobsamtnjenjom, so najajtra k wudowje pōndu, chznych wuž- nycz spytacz, ale to njemōžach. „Dži na mēscže k njej“, tak snutstowny hlož dale rěczesche; „pschetož wój mōžetaj wobaž hacž do jutšisheho dnja morwaj bycz“. Napoždědu stazech, žo swoblekach a žo na pucz podach. Běšče hižo khětro posbže, hdnž pschěd wudowinym domom stejach, w kotrymž žo hišćeje błuka žwēcžka žwēcžesche. Cžishe po sšhodže hacž k jejnym durjam horje džěch. Durje bēchu trochu powocžinjene, tak so mōžach žlyšchecz, shto žo nutskach rěczesche; a ja žlyšchach, kał tuta wudowa, drje se žlabnym hložom, tola pał s połnym do-

wěrjenjom Boha wo pomoc proschesche. Ja žebi nješwěrich, žo hibnyč, dokež je w jejnej modlitwje mylicž njedach. Tola njeběch ja wot Boha pobjany, jej pomoc pschinesčž? Kaž to šapoczecž? Hdžž běch žebi hišcže khwilku pschemyšklowač, kaž jej pomhacž, wšach se žwojeje mošchnje něščto tolerjow a škulach je jedyn po druhim s durinej šchmarku do jstwy, kiž běšche s teppichami pokladžena. Na to cžišche, kaž běch pschischoł, šažo s domu džech. Nětko mōžach, žo do toža lehnyschi, na mēšcže wušknyč. A ta wudowa? Hdžž běšche žo wot žwojeje modlitwy šbēhnysła, wuhlada te žwětke tolerje ležo. Wona jara derje wjedžesche, šo běšche Bōh jejnu modlitwu wušknyšchal a jej psches někoho nusnu potrebu wobradžil. Duž žo šažo poklafny a nětko džakownu modlitwu špewasche — niz wjazny se starosčiwkej, ale s wješelej wutrobu. Njecžini Bōh wjazny džiwny? —

Rhodženje w nowym žiwjenju.

Hdžž žwjatny šapochtoł Pawoł praji: „Esmyn-li s Khrystužom wumrjeli, wěriny, šo tež s nim žiwi budžemy,“ dha tuto žłowo taž lohko rosumicž njeje. Wono žo najprjōdžny na našču kšchcženizy mēri; pschetož psches nju žmy my s Khrystužom do žmjerče ponōrjeni, šo s nim, s plōdami jeho wumōženja wobohacženi, s rowa šažo stanjemy. Ale nětko paž sa naž rēka, w nowym žiwjenju rhodžicž. Duž je tež to žłowo: „s Khrystužom wumrjecž,“ taž wjele kaž „hrēchi wotkadowacž.“

To je to hōrke wojowanje, kiž je nam kšchescžijanska wēra pschinesčla, šo žwojim hrēcham wjazny žaneho pokoja njewostajamy. Kaž prawny wojak sa njepschecželom psches hory a dožny, psches rēki a jšory, w nožny a wo dnjo cžeri a jemu wodnyčnyčž njeda, doniž jeho šajak abo šnicžik njeje, taž mamy tež my pschezo sa žwojimi hrēchami honicž. Hdžžž žo žadny pokaze a hdny by žo nam hišcže lubošnišchi šdač a nam hišcže rjenšche šbože lubič, mamy žwoje ledžby, kaž wojak s mjecžom, taž s wēru wopakacž a taž dołho do njeho rubacž, doniž njeje naž wopuschcžik. Štōncžnje tola nad nim dobudžemy a žmy s tajkim dobyčom na pucžu šboža a žiwjenja wo wjele do přēdka pschischi.

To stare mrēje, to nowe roscže; my žmy po cžaju žyle nowi cžlowjekojo. Pschetož wšcho stare je žo minylo a wšchitko nowe scžinilo. S Khrystužom žmy žiwi, po jeho šnamjenju rhodžimy a našcha nadžija dōtka žo hižom njebeškich wrotow, kiž žo na pokledku sa naž wotewrja, šo bnyhmy tam s Khrystužom žiwi byli wēcžnje.

Žyrfej a stat.

Wukas nēmskeje wyschnosče postaja, šo nježmēdža šažtojnizny, pschistajeni a dželacžerjo w šlawnyh žlužbach, kōstič s šjednocženstwu „Siebentage-Adventisten“ žlušcheja, tuteho šjednocženstwa dla žaneho wušk wobodženja wot žlužby wjazny dostacž.

Ge Šerbotw a s dalofa.

Šandrij Krōna-Bufecžanski dalofa a šchēroto šnaty žerbški bur a wōtčinz, je njebočicžki. Tuta powjesčž rosnježny žo 21. mērža a po tym po Šerbach. Njech žmy ju tež dlēje hižo wocžakowali, wjedžo, šo je cžezžo khory, hnu naž tola.

Šerjedu, 24. mērža, jeho šemrēte cželo wulka nutrna a žarowaza a džakna wožada s rowu pschewodžesche na kērchow, na kotrymž je wōn — bē džē dlēšchi cžajž tež s tōtku Bufecžanski je wožadny, — sa druhich, mlōdnyh a štaryh, taž někotry rowny a sa lotryž, kaž sa Boži dom a žyly wožadu, je žo wōn dołhe lēta žwēru žobu štarač, bywajo s wožadnym šastupjērom. Tež našchemu nježelnikej je wōn žwērnny pschecžel był. Ša to je wone jemu džakowne. Jeho šažlužby, kotrež ma, wožebje sa našche žerbški wožadny a dožyla sa našch žerbški lud, budu wēscže hišcže wožebje wopominamy. Bōh dai jeho nježmjertnej dušchi tam wohladacž, šchtož tu je wērila we wērje do kšchizowaneho a štanjeneho Šbōžnika.

Bibliški pucžnik.

Quasimodogeniti, 4. haprleje: Kraleštw teho žwēta žu žo dostate našchemu Knješej a jeho Khrystužej, a wōn budže s kralom wot wēcžnosče hacž do wēcžnosče. Šjewj. Jan. 11, 15. — Jan. 20, 24—29. — 1. Kor. 15, 50—57. — Nětk Knješa našchōh' prawiza je wulžny powyšchena, a s možu wona pōbiwa wšchu hidu Božoh' mjena. Esmjercž, cžert, žwēt, hrēšchne žadescže žu s jeho možu štužene, jich hnēwej mōž je wšata R. 124, 4.

Pōndželu, 5. haprleje: A hnydom padžechu wot jeho wocžow jalo šchupišny a widžesche s molom šažo a štanu a da žo kšchcžicž a wša jēdž s žebi a pōžylni žo a hnydom přēdowasche wōn Khrystuža w škulach, šo tōn je tōn žyn Boži. Šap. šl. 9, 18. 19. 20. — R. 331, 4. — 2. Kor. 3. — 1. Šam. 2, 1—11.

Wutora, 6. haprleje: Njebōjcže žo tyh, kiž cželo morja dušchu paž njemōža moricž; ale bōjcže žo škerje teho, kiž mōže cželo a dušchu w heli šlasnyč. Matth. 10, 20. — R. 439, 7. — 2. Kor. 4, 1—18. — 1. Šam. 3.

Šerjeda, 7. haprleje: Žesuz štupi šrjedža a džesche s žwojim wucžomnikam: Mēr budž s wami! Jana 20, 19. — R. 140, 3. — 2. Kor. 5, 1—10. — 1. Šam. 4, 1—11.

Šchwōrtk, 8. haprleje: Žesuz džesche s Thomaschey: Tyki žem žwōj porit a wohladaj mojej ruzny; a podaj žem žwoju ruku a pokōž ju do mojeho boka; a njebudž njewērjazny, ale budž wērjazny. Šczenje Jan. 20, 27. — R. 126, 7. — 2. Kor. 5, 11—21. — 1. Šam. 4, 12—18.

Pjatt, 9. haprleje: Žesuz džesche: Ja cže khwalu, Wōtčže a Knježe njebežow a šemje, šo ty to psched mudrymi a rosumnymi postajit žny a žny jo njerosumnym šjewik. Matth. 11, 25. — R. 136, 7. 8. — 2. Kor. 6, 1—10. — 1. Šam. 7, 1—13.

Šsobota, 10. haprleje: Wōstancže w mojej lubosčži! Jana 15, 9. 2. Kor. 6, 11—18. — Psalm 23. — Duž dha džimy šjednocženi w prawej horzej lubosčži, wērnbratsija! pōžylnjeni dale žwōj pucž s wēcžnosčži. Hacž žo tam w Božim rajy, hdžžž našch Šbōžnik Žesuz je, našche dušche namašaju wšchitke šažo hromadže. Pētr Mōnč. (Zionške hłōžny 350, 6.).

Žistowanje:

Kni. L. w D.: Wulki džak! Njech nětko tež štarschey abo džed a wowka małym šchulerjam a šchulečkam pēžencžku cžitaja, haj ju s nimi wuškneja. — Šchłoda, šo žo njesetkashcže. Šsnadž žama ras špntacže. Redaktor.

Miš. Dom.: W. we W. — Žubilate: W. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny stato',
A twój swjatoč
Zradny je.

Za staw sproiny
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ci khmana
Žiwosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske niedželske kopjeno

Čaloži 1891 Khrjebjanstłi farat dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

11. haprleje 1937

Baugen

Miserikordias Domini.

Jana 21, 15—19.

Nasche sczenje wutlincza do Knjesoweho napominanja „Bój ja mnu!“ Kaž je to wot Pětra žebni žadať, tak žadať žebni tež wot naš.

Bój ja mnu!

1. S čto k tomu žłuscha? My dyrbymy nascheho Knjesa a Sbožnika i wutrobu lubowacz. Pšchetož sčtož jeho njelubuje, njemóže tež ja nim řhodžicž. Móžemy pak tež tomu Knjesej žwoju lubosć runje tak řwjedzeńszyn sawěsćicž, kaž to Pětr činjesche na jeho praschenje? To je wažna wěž řwědomja. Tež Pětr njeřmėdžesche to praschenje lohko wšacž. Tohodla řo Sbožnik i wotpohladom trójzyn prascha, řo by řebni řwoje wotmołwenje derje rosmyšłik. A Pětr móžesche ře řnutstowneho pšchewědczenja wotmołwicž: „Knježe ty wěšch wšchitke wěžyn, ty wěšch, řo ja cze lubuju.“ Mohli tež my tak prajicž? Ale w naschej wutrobje bydli husto wšchelakora druha lubosć, kotraž nasche myšle napjelnja a lubosć k Jesuřej mori; to móže bycž pšchewulka lubosć. k řonje a džěřžom, k powołanju, k pjenjeřam a kubłam, pola druhich řa řo nje-čžiřta lubosć k lóřchtam a řadosćžam. Wjele jich řebni myšłi, hdyž řo jich praschesh, hacž Jesuřa lubuja, řo řo to řamo wot řo rořumi. Ale to řo řamo wot řo njerořumi. Pšchetož tón Knjes Jesuř dyrbi nasche žyke myšlenje napjelnicž, a to je jara czeřžo. Pšchi řhutnym pruhowanju nasřterje namakamy, řo řebni nasřterje pšchematł na řwojeho Sbožnika myšłimy. Tuž budž nam Pětr we řwojej horjazej lubosći řiwny pšchitład lubosće, hdyž tež w bojořci pšched čłowjekami ras podleža jako řłaby čłowjek.

2. S čto řebni tón Knjes wot naš žadať?

Wot lubosće k Jesuřej wotwiřuje řohnowane wukonjenje nascheho powołanja. Pětr řesche wupadnył ře řwojeho powołanja jako wuczomnik. Tón Knjes jeho pak řa řo řnowa pořtaji: „Pař moje jehnjata. Pař moje wowžyn!“ Pařtýřstł hamť dyrbi Pětr dale wjesć, ale niz wón řam — ale wšchitžyn jeho wuczomniřyn. Kaž řesche Pětr we řwojim powołanju řwěrný, dyrbi kóždý mjes nami Jesuřowu poniřnosć po řwojich mozach dopjelnicž. S tym móže kóždý pokasacz, hacž řwojeho Sbožnika lubuje a řa nim řhodži. A tak wjele je kóždemu dowěřjene! Jedyn ma řwójbu, druhi řłuzobnyč, třeczi řchulerjow, řchwórtyn wořadu, pjaty pšcheczelow a řu-řodow. To je nasche pařtwišchěžo; pšchetož wšchitžyn, řiž řu nam dowěřjeni, řu wowžyn Jesom Khrjřta. Wuczomnik Jesuřowyn dyrbi, kaž dobry pařtýř, wutrobu řa druhich měčž.

3. S čto nam tón Knjes dopředka praji? Niz wulku czeřš a řbožo, kaž řo we řwětnym powołanju wo-čžakuje. Pětrej to Sbožnik dopředka praji, řchť. 18., a řchto je ř tym myšlene, wujakni 19. řchťucžka: Pětr dyrbi řa řwojeho Knjesa a w řłuzbjě toho Knjesa řwoje řiwjenje wořta-řicž. To je řo piečža w Romje řtał. řa naš w naschim cžak-řu to řeka: řdnyž wy řa Jesuřom řhodžicže, řmėjecže wjele wot řwěta czeřpicž. Pětr bu řschizowany, my dyrbymy na druhe czeřpienja pšchihotowani bycž. Sčtož řo wotřaschicž da, njeje Sbožnika hódny. Sčtož chze řa Sbožnikom řhodžicž, dyrbi řo předy řhutnje pruhowacz, hacž tež w czeřpienju pšchi nim wutraje.

Jutry řu naš wubudžile, řa Jesuřom řicž, řiž je doby-čzeřřžyn ř rowa wušchol. Nawukłimy wot Pětra, řa Sbožni-čkom řhodžicž w lubosći, w řwěrnosći, w czeřpienju.

řamjeń.

Hlaj, ja steju psched durjemi a klapam.

Sjewjenje Jana 3, 20.

Po swojim hłóžu.

Ja klapam tu! We kłódku sýma je,
Tam kłónzo njechréje! —
Duch, duscha mrje, bjes kłónza wěčnosťe,
Luboscze bójskeje! —
Tež wutrobny žu samjersnjene —
Mi durje njejsku wotewrjene! —
Sslyš! cžlowjecze, wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ty luby masch sly žwět
A jeho wješela,
Eswět dawa pak žno takle wjele lět
Cži žwoje kłódzisna. —
Ty njejsku wot nich našyczeny,
S joh' picžom njejsku swošchewjeny;
Eswět sjeba cze — wo twoju wutrobu!
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ty džécžo žwěta žy,
Wote mnje šdaleny —
Mi nježakny sa moje dobroty,
Esyn twjerdej' wutrobny —
Esyn cžlowjek, kž mje lubuje,
Ma moje lašnje njekežbuje;
O, wopomni to! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ja pola tebje saš'
Esyn, k tebi pošlaný!
O wotewé mi, žo minje hnadny cžak! —
Esyn bjes mje šhubjeny! —
O wužij tule moju hnadu!
Ja dam cži nětk tu dobru radu:
O pošluchaj! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Ja žym twój wumožnik,
Ja tebje lubuju,
We kłabosczi žym ja twój pomocnik,
Cže s nusy wutorhnu.
Měj ke mni polne dowěrjenje!
Esyn žwětej pschinješl wumožjenje!
Wěr jeno ty! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu! Dženž klapam hišcže ras
Wo twój dom wutrobny, — Sach. 2, 10. —
Chžu bydlicž w nim, nětk masch šcže hnadny cžak!
Dom wotewé samknjeny! —
Dženž' hišcže tu žym ja twój Sbožnik,
Dženž žuda žiwych, morwych žudnik!
To njesapomni! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu!

Ja klapam tu — tež tón krócž podarmo,
Hdžež jamu rýja šej! —
Žno wjele krócž pytach, hrěšniko,
Kž ty žy myšle šej! — 1. Mójs. 8, 21. —

O wopomni wulku žmilnosť moju!
Eso jedna tu wo duschu twoju!
Esslyš, rošžudž žo! Wo twoju wutrobu
Ja klapam tu! Jan Wiczas.

Staršchi a džéczi.

Staršchi a džéczi! Hdž hdy, steja cži staršchi a džéczi.
w cžaku wokoło jutrow psched woczomaj a psched duschu. Wi-
džišch jich hiež hromadže k woltarjej konfirmazije — do toho-
hižo k žyřwiniskemu pruhowanju. Wobhladašch jich pschi žwja-
nym wotkasanju a na kemschazej šcžežy. Esslyšišch jich žo
dželicž pod wutrobnyimi pschecžemi a proštwami, hdy džécžo
dže na klužbu abo do wučžby abo na schulu. Ty džesch žobu
s nutrbnyimi pschecžemi, hdyž mali schulerjo, maše schulerki du
prěni pucž do schule. Ty srosumisach, hdyž macž, hdyž nan
tu hušto hlada w myšlach do dala — pytajo tam žyna, džow-
ku, wobdawajo džécžo s pschecžemi, s modlitwami. —

Tak mohł potracžowacz hišcže wjele krócž. Potracžuf
šej žam a rospomni a wopomni, hdže a hdy to wšchudžom
staršchi a džéczi psched tobu. Bóh chžyl dacž, so jich wěsch
pschede wšchem tež w domjazej nutrbnosťi, pschi Bibliji psched
žobu! Bjes toho bē něšto škomdžene pschezo hižo — pschezo
hižo! Bjes toho je škomdžene nětkle něšto! A tuto „něšto“
bē a je wulke, wažne, rošžudne. A tutoho škomdženja žo ka-
jetaj staršchej, hdyž niz tu hižo, tola wěscže we wěčnosťi, a
pod tutym škomdženjom cžerpja džéczi tu hižo, wěscže pak
we wěčnosťi — a štorža, haj wobštoržuja — toho? tyč,
kž škomdženje sawinowachu.

So hychu wšch džéczi — wšch džéczi mohle to žwědcžicž,
šchtož holcžka ras jako schulski nastawł napiža! Wona bē pi-
žala pod napižmont. „Macžernej ruzny“:

„S jenej ruku džerzi macž Bibliju na klinje, s drugej
měšcha wona, s jenej ruku plata wona, s drugej plecže wo-
pusche; sa nana ma wona dvě ruzny, dvě ruzny ma wona sa
kóžde s naš žydom džéczi, dvě ruzny ma sa kuchinu, dvě sa
šahrodu, dvě sa lubeho Boha, hdyž jej k modlenju štykuje.
To je wšcho hromadže 26 macžernych rukow.“

Jako wučžer nastawłi wróčžo dawasche, rjekny wón:
„Hdyž je to tak, směje luby Bóh tež sa twoju macž ras dvě
ruzy, dvě žohnowazej ruzny. A ty, lube džécžo, — ty žy naj-
lěpschi nastawł napižako!“

Sbožowne džéczi! Sbožowna macž! — prajišch hnuty.
A po prawom: hdže by mohla macž hycž, kotraž njeby chžyla
tak šbožowna hycž?! So hychu našche macžerje tola měke
wšch — tajkej „macžernej ruki“! So by kóžde džécžo žwěd-
cžicž mohlo tak wo žwojej macžeri! So by žo kóžda macž wě-
džala tak pod žohnowazymaj rukomaj Boha Wótza — a
wědžala pod tutymaj žohnowazymaj rukomaj Božimaj tež
žwoje džéczi!

A nan niz mjenje! Njech nan žwojej žylnaj, šchitazej,
dželazej ruzny wobej s macžerju štykne sa džéczi a dom a njech
jej škoži rošžudnje na Bibliju, w kotrejž je nam sjewjena
Boža luboscž w Jesužu Khrystužu, ale pak tež Boža wšcheho-
móz a žwjatoscž a — Boži žud! A njech wostanu wšchitžy hro-
madže pschi Bibliji w tej wěrje, w kotrejž žu žo s Lutherom
šakožili na nju a s tym na Jesuža Khrystuža, wšchitkich cžlo-
wjekow Sbožnika, wědžo:

Muž prawy sa naš wojuje,
Bóh jeho k bitwoje wabi!
Hdyž šchto joh' pošnacž chže,
Wón Jesuž Khrystuž je,

Knjes móžny na wójskach,
 Haj Bóh na njebiežach,
 Tón dyrbi wěšće dohnyć.

A w kotrejž nashonjeja:

Jed'n twjerdy hród je našy Bóh šam,
 Bróni dobra, šylna škala.
 Wón se wšchej nušy pomha nam,
 Riž naš je šapschijaka.

A džěczi, maše a wulke, njedž šu ša tajkej maczernej a nanowej ruzy džakownej maczeri, naney, Bohu — a to š wutrobu, š ertom, š rukomaj, haj š žylym žiwjenjom! A to hnydom a dohhož šarschej žiwaj štaj, šo njebychu dyrbjake byčž š rudženjom a š rostacžom džakowne potom, hdyž macž, hdyž nan ruzy šožišhtaj š wotpocžinkej na pšchezo! A Bóh daj wšchěm džěcžom, šo bychu w maczernymaj, w nanowymaj rukomaj pšchezo wukhow, měr, pokoj namakate, hdyž šwět. hdyž čłowjek jim njeměr, njepokoj nacžinja, wědžo šo tutej ruzy a š nimaj šarscheju wutroba, tohodla měr a pokoj wu-šywatej, dofelž Boži měr, dohnyty š Božeje lubošće, je we nimaj.

Šlaj: 19lětny študenta! Na wjele šo wušteji. Wě wob-licžicž, kelko mil mjes šemju a hwěšdami a kelko lět trjeba šwětlo, šo by se šdalenyh hwěšdow a šlónzow pšchischa hacž š nam na šemju. Šrosumi š motorškim šolom jěšdžicž a š lě-šadkom lěšacž. Ale, hdyž šnutsšowny hnyšow ma, pšchindže wošrjedž čžemneje nozy ščžicha š šožu maczerje a šoži šwo-ju hłowu do jeje rukow . . .

A š tomu tuto maše džěcžo:

Šank šlyšchi, šak nan maczeri šlicžbowanje čžita, šotrež bē molet šestajal wo šwojim džěle, šotrež bē w jich bydlenju došonjal. Šako šlyšchi jenotliwe licžby a ša čžo šu pšacžicž, šebi pomyšli: „Šo mohł tola maczeri tež ras šajke šlicžbo-šwanje napšacž!“ A hižo tež piša: „Šo žakty pobnył 2 pi., čžrije čžičkil 3 pi. atd.“, doniž šlicžbowanje njewucžini 10 pi. Macž pohlada na šlicžbowanje a njepraji ničžo. Wjeczor leža 10 pi. na Šankowym měšće. Ničžo njeprajo a wjěkeky wošmje Šank pjenješy. Ale našajtra rano namaka na šwo-šim měštnje šažo něššto — papjerku — šlicžbownje maczerje. Na nim čžita: „Ša bydlenje na 10 lět 0,00 hr., ša jědž na 10 lět 0,00 hr., ša wothladanje pšchi šhoroščach 0,00 hr., ša pšatanje, wuporjedženje, pšokanje 0,00 hr. Šo je wšcho hro-šmadže 0,00 hr.“

Šank čžitašche šlicžbowanje a mjelčješche. Šola dohho njetraješche a šwaha pšchiwlecži šo Šank š maczeri, ššhowa šwoje mjeswocžo w maczernym šlinje a tykny šwoje 10 pi. maczeri do šacžka. — Šo pak by šožda macž wědžata, tež šakle šwoje džěcžo wocžahnyčž! —

A dofelž šak runje w šajškim powědanju šny, tu hny-šdom tež hiščeje něšcho, šštož jene „wulke“ džěcžo pišašche:

„ . . . Něk bu Šwój hólž pólny maršhall, je dožpił naj-šwjetšchu čžěšć, šotraž móže šo . . . wošakej došacž . . . Šu-šby Bóh je powošanje, šotrež šebi wušwolich, a š tym moje žiwjenje widomnje žohnowal. Wjele wjazy hacž šym šebi šažkužil a hacž šym wocžakowal, je mi šboža dał . . . Šošk mošeho džaka je njewuměrnny. A šajke dašche šbožo, luba macže, šo šy Šy hiščeje žiwa a widžiš tutón pošup Ššwo-šjeho šyna! Šdyž móže mi něššto moje wjěkele wošebje šwjecžicž, je to tole šak njewšchědne. Ša widžu w tym žyle wošebitu hnadu Šožu a pšchiměrjam Šwojim modlitwam wulki džěl wušpěcha, šotrež je š mošim mjenom šjednocženy.

Kelko je jich mužow w mošich lěšach, šošiz mohli hiščeje šwojeje maczeri pišacž, kiž mohli šo „džěcžo“ wošani šly-ššhecž a š tym šo mlodži čžucž!“

Šo pišašche šlawny pošledni pólny maršhall wulkeje wójny von Mackensen.

Šyrkej a štat.

Še šakščeje šrajneje šyrkwje. Š wošjewjenja Šakščeje ewangelškeje šorrespondenzy štajimy tu šole: Šukas němškeho ministra ša šyrkwine naležnošće 20. měrza poštaja mjes druhim, šo šu šyrkwine wušchnošće, šotrež šu w tukhiwlu w hamče, po prawom we nim. Šo šeka ša našchu šrajnu šyr-škej, šo je šakški šyrkwiny wubjerš w šwojim ššutkowanjju pšchipošnaty. Šakška šrajna šyrkej je tež po poštajenju šyrk-šwineho wubjerka še ššutkowanjjom šutoho a še šobuššutkowa-šnjom wošadow a šarariow ššoro žyle š měrje pšchischa. Šjecz džělow še ššěšć wšchěh šarariow je ššromadnje ša šyrkwiny wubjerš wuššupilo a jemu šwoje dowěrjenje wuprajišo. Še wšchelakich šaššupjeršštwow šarariow je šo rada dowěrnikow wuššworika, š čžimž šo šuta pšchěšjednošć a šuto ššromadne džělo hiščeje šole wošnamjenja. Wošebite pšchihotowanške wuššotowanja a ššromadžiny ša ššromadne džělo w našymje lěša 1936 šu šo, šštož hromadže wježe, ššrucžike a nowe mo-šzy wuššodžike. Pšchihotowanške wuššotowanja ša wošadnyh šaššojnikow w šebbruaru t. l. šu w šamšnym šmyšle pošny-šnikle wolu a šaššajenje ša došpošny žył. Šo pak njeje něššto šnutsšowneho šyrkwineške. Nē, š tym bu došjelnjene a do-špjelnja šo wjele šamošwjenja w žiwjenju našcheho luda a ša našch lud. Šo čže pak šrajnošyrkwiniški wubjerš tež ša pšchi-šhotowanje wólby. Šomu čžedža na pšch. tež ššlužicž wošje-šwjenja, šotrež je wošadne šopjeno ša měrž a haprleju pšchi-šnješlo, — tež našche šopjenško šakle w šwojim 14. čžišle šo jene wošjewi! — Šo šamošwjenje, šotrež šyrkej ma, móže wona najšěpje a jenož šak došjelnicž, šo wona šama derje wo tym wē a šo wona praži, ššto jeje šašožk je a ššto jeje nadawš, a ššto wona čže a dyrbi čžyčž, hdyž čže wona šyr-škej byčž a wošacž. Šona ma pšchipošwědacž ewangelij Šešuška Šhryštuša. Šona ma wulke herbštwo hajicž a ššštitacž. Šuto je jej pšchepodał profecžiški muž, ššchěščžijanski Nēmž Martin Luther. Šona ma šo šak hajicž, šo šo wšchitzy šlyšcha a šro-ššumja w šecži našcheho němškeho luda, ššotryž je dženzka we wobnowjenju, a šlyšcha a šroššumja tež š tomu a pšchi tym, šštož nēšle němššemu ludej šak šara naleži.

Š šutoho wošjewjenja šak š druhich špoššnawa šoždy, šo našch šakški šrajnošyrkwiniški wubjerš š pošnym prawom we hamče, a tež šo, šo wón ššej na šašožku žyleje Šiblije a na wušnacžach našcheje lutherškeje šyrkwje a šo ša šutu šyrkej a jeje wošady džěla a ššutkuje. Še wšchelakim je šo šu a šam w našchich wošadach šamšjenje šawinowalo; šon abo šamny njewē, ššto a šak. Šny pak šola mamy w Šakškej hiščeje šwoju ewangelšku lutheršku šyrkej. Šštož čže na šašožku Šhryštušoweho ewangelija šašoženy wošacž, a šštož čže šo wuššawacž š wušnacžom ewangelškeje šyrkwje š ššutomu Šbož-šniklej Šešuškej Šhryštušej, ššchžžowanemu a šštanjenemu, šštož čže šwojeje lutherškej šyrkwi šwěrnny wošacž, šštož čže šwoje žiwjenje žiwy byčž w šej wěrje, ššotraž je žiwe hro-šmadubnyče še šštanjenym a žiwy Šbožnikom Šešuškom Šhry-šštuškom, a šštož čže, hdyž jeho pošlednja hodžinka pšchindže ššbožnje wumrěčž, šebi wēšty, šo Šešuš Šhryštuš je ša njeho wumrěł a šštanyl a šak ša njeho šu prawdošć došnył, ššotraž pšchēd Šohom pšacž, šon budž a woššat dale šwěrnny šwojeje

evangeliskej zyrkwi a wuſnawaj ƚo ƚ njei a cžitaj a pytaŷ we ƚwojej Bibliji a modl ƚo, modl ƚo: „Knježe, ja wěrju, pomhaj mi wěrzić!“ a modl ƚo ja ewangelŷku zyrkei a ja zny lud. Jeŷuŷ Khrystuŷ, Knjes tuteje jeho zyrkwje, njei potaŷny na tajku cžlowŷku pomoz, wón paŷ ju chze a ju žohnuje cžaŷnje a węcžnje, pytajo na kóždym ƚwėru. Jeŷuŷ Khrystuŷ je twariŷ ƚwoju zyrkei pŷches 1900 lėt a je ju twariŷ ŷ cžlowjeŷami, koŷiž chžnyhu, jemu ƚlužo, jeho grat hycž, a je ju twariŷ bjes pomozny cžlowjeŷow a je ju twariŷ pŷhecžiwu woli cžlowjeŷow a je ju twariŷ pŷchi wŷchėm móžnym pŷhecžiwjenju cžlowjeŷow, a wón ju twari — a wón ju twari! A ŷchtož jeho je — njecžėka, ale ƚo wuſnawa a ma ewangelij w ruŷkomaj a we wutrobje! Kajki by mi to teŷ ewangelŷki ŷchecžijan byŷ a kajka to ewangelŷka ŷchecžijanka, kiž chžnyli pŷchi nėtajŷej ŷwadže, pŷchi nėtajŷkim ropocže — njech je to teŷ ŷrudžaze doŷčž! — ƚo nabojecž a precžka hičž, ŷchto wė dže, ƚnadž tam, hdžež hičž jim hiŷchėže pŷched krotkim njeby ani do myŷlow pŷchiŷchlo. Nė, na tym mėtjnje, na kotrež je ŷtajeny, ŷtej, ŷkutkuj, wuſnawaj ƚo kóždny ƚwėru ƚ ƚwojej ewangelŷko-lutherŷkej zyrkwi ŷ wutrobu, ƚłowom, je ŷkutkom, a hdnž rėka ja ƚwėru rėcžecž a wuŷtupicž, njeŷtaŷ ƚo to na waŷchnje, ŷ kotrymž ƚo wŷcho ŷchecžijanŷte, ŷ kotrymž ƚo Khrystuŷ ŷapřewa! We wěrje a w luboŷčzi Khrystuŷej ƚo wŷcho ŷtawa. Tak budže wón tón ŷchecžijan, kotrehož naŷch lud trjeba! Tak budže wón ƚwėrny ŷtačžan w ŷemŷkim ŷtačže! A to my tola wŷchitžny chžemy hycž je wŷchej ƚwėru! Ropot a hara ƚo minje a — budže węcžnoŷčž!

Wólba do generalneje ŷynody. Hdn a kajka budže, nje-wėmy hiŷchėže. S wólbnego hibanja pŷchithadžeja jara wŷchelafore powėŷcže, teŷ tajke, kotrež njemóžeja ŷwjeŷelicž, ale jara ŷrudžicž; to ƚu te, kiž nam powėdaja, ŷo pŷchi rėcžach a ŷadžerženju na to ŷabudu, ŷo ƚu to zyrkwinske wólby a niz politisŷte abo hewaŷ nėtajŷke, a ŷo to ŷchecžijenjo tam ŷteja a rėcža wo ŷchecžijanŷkej zyrkwi a ja nju! Tajteho nima Božeho žohnowanja a ŷpodobanja! — Přeni ŷacžisčecž, kotryž maŷch, je tón, ŷo ƚo nicžo njejednocži, ale ŷo ƚo džeŷli a ŷchėžepi. A tola chžemy pŷchesjene a do znyŷka pŷchincž. Čžehodla niz na ŷałožku ewangelŷko-lutherŷkeje zyrkwje, hdnž bė 9 džežat-ŷkow ludži, kiž nėmŷžny rėcžachu, lutherŷki a tón 10. džežat-ŷkow ludžow wot Luthera? — Poŷpny ŷa ŷjednocženje na tutym ŷałožku ƚo cžinja. Tak je ƚo cžrijoda Ewangelŷkich ŷjednocžika pod wjedniŷtwom ƚwobodneho knjeŷa von Ledebur, kotraž je mjes druhim woŷjewika: „Tuta wólba dnyrbi ŷtónėžnje tu Nėmŷŷku Ewangelŷku Zyrkei wutworicž, kotraž, ŷakorjenje na w ludu, jaŷo ludowa zyrkei naŷchej generaziji a pŷchithodnym generazijam Boha a jeho Eŷyna Jeŷuŷa Khrystuŷa pŷchipowėda.“ — Dofelž huŷto myŷlnego ƚnyŷchimy, ŷtajimy tu ŷkrótka tole: „Deutsche Glaubensbewegung“ abo podobne hibanja a mjena — do tutnyh ƚluŷcha teŷ to hibanje woŷto Ludendorffez mandželŷteju — a „Deutsche Christen“ nje-ŷmėmy ŷamėnicž abo ŷa jene a ƚamžne męcž. „Deutsche Glaubensbewegung“ — pod tutym mjenom je znyŷka ƚep wŷchela-ŷkich hibanjow mėnjena — pyta nowu wėru ŷa nėmŷŷki lud a to wėru bjes Khrystuŷa. A ŷažo: „Deutsche Christen“ džeŷla ƚo teŷ ŷažo; maŷch: „Deutsche Christen Thüringer Richtung“ a „Reichsbewegung: Deutsche Christen“. Tutej dwė hibanj „Deutsche Christen“ njeŷku pŷchesjene a njeŷdu teŷ w tutej wólbe hromadže. — Daŷchego pŷchirunaj w pódla ŷtejazym roŷpižanju „Se ŷaŷŷkeje krajneje zyrkwje“.

Se Eserbow a ŷ daloka.

S Indisŷteje pŷchithadžeja nėtke wŷchelate powėŷcže. Swjetŷcha ƚu wone woŷebje wažne ŷa Žendželitu. Tola jena mjes nimi naŷtupa naŷ wŷchėch: W južnej wječžornej Indiŷkei ƚndli džeŷl indiŷkeho luda, je jich wjazny hacž 2 000 000 duŷchow —, kotryž ƚo Ežhara mjenuje. Tutón lud je woŷjewiŷ, ŷo chze ƚo Hinduismej, t. r. tej wěrje, kotruž Hindu maja, wotrjež a ŷchecžijanŷkej wěrje pŷchėŷtupicž. „My ƚmy“, taŷ woni we ƚwojim wobŷamknjenju praja, „ŷ Hinduismom njeŷpoŷojom a pŷchejemy ƚebi nabožinu Jeŷuŷa Khrystuŷa. My ƚebi wažimy znyŷe žiwjenje trajaze ŷkutkowanje ŷchecžijanŷkich miŷijonarow a wobdžiwamy ŷkutki ŷchecžijanŷteje luboŷcže.“ S tym pŷchindže wėŷo hobrŷke džeŷlo ŷa miŷijonarow w Indiŷkei. Wŷchelate miŷijonŷte towarŷtwa ƚu ƚo tohodla ŷjednocžike ŷa ŷhromadne džeŷlo. — Po tutnyh powėŷcžach ƚu ƚo tucži pohanjŷo pŷchewinycž dali pŷchede wŷchėm wot toho, ŷchtož ƚu widželi. W tym leži ŷa wŷchėch ŷchecžijanow we wŷchėch krajach ƚhutne napominanje.

Bibliŷŷki pučžnik.

Misericordias Domini, 11. haprleje: To jehnjo je tón Knjes wŷchitkich knježich a kral wŷchitkich kralow. Ejewj. Jan 17, 14. — Jana 10, 12—16. — Pŷalm 127. — Jedyn je ŷ kralom, njech wŷchitko tu leži, jedyn je žiwny, njech wŷchitko teŷ mrje. Jeŷuŷ, Knjes ƚnyŷny, do węcžnoŷcže knježi; Wón ja naž cžerpil a ƚ Wótzej ŷchoŷ je. R 334, 1.

Póndžela, 12. haprleje. Poŷbėže ƚo wulke pŷchecžėhanje na tu woŷadu Božu w Jeruŷalemje, a koŷiž roŷhonjeni bėchu, ƚhodžachu woŷto a přėdowachu to ƚowo Bože. Zap. ŷf. 8, 1. 4. — R. 206, 5. — 2. Kor. 7. — 1. Sam. 8.

Wutora, 13. haprleje: Hlaj, ja pŷchindu bórny a moja mŷda ŷo mnu, ŷo bych daŷ kóždemu, kajtež jeho ŷkutki budža. Ejewj. Jan. 22, 12. — R. 790, 7. — 2. Kor. 8, 1—9. — 1. Sam. 9, 1—13.

Esrjeda, 14. haprleje: Jaŷo wucžomnižny Jeŷuŷa widžachu, ŷo wón po morju ƚhodži, ŷtróžichu woni ƚo c džachu: To je ŷcherjenje a woŷachu w ŷtraŷche. We na mėr a rėcžeŷche Jeŷuŷ ƚ nim a džeŷche: Budžcže dobreje nadžije, to ƚym; njebojčže ƚo jenož. Mat. 14, 26. 27. — R. 707, 7 — 2. Kor. 9. — 1. Sam. 9, 14—27.

Štwórtk, 15. haprleje: Wón je prajil: ŷ... nočžu wopuŷchecžicž ani nihdy cže ŷkomdžicž. Hebr. 13, 5. — R. 265, 6. — 2. Kor. 11, 1—11. — 1. Sam. 10, 1—16.

Pjatt, 16. haprleje: ...ale tón wjetŷchi mjes wami dnyrbi hycž jaŷo młódschi, a tón woŷebniŷchi jaŷo ƚlužobnik. Lut. 22, 26. — R. 676, 7. — 2. Kor. 12, 1—9. — 1. Sam. 10, 17—27.

Eŷobota, 17. haprleje: Hoŷicže ŷa mėrom pŷchecžiwu kóždemu! Hebr. 12, 14. — 2. Kor. 12, 10—21. — Jeŷ. 40, 26 hacž 31. — We twojim mėrje wodžicž ty chžyl mje po ŷnadži, taŷ doŷho, hacž mam ƚhodžicž we tutej ƚlaboŷčzi, hacž, hdžež ƚo ŷhromadžuja tam ƚ twojim jandželam, cži wnyŷŷche hal-ŷeluju ja ŷ nimi ŷaŷpėwam. Žionŷke hłóžny 84, 10.

Wiŷtowanje. Sa Jubilate (pačđerŷte džečži): W. w B. — Sa Cantate: P. w M. — Sa Rogate (Bože ŷpicže): E. w B. —

Sy-li spěwał,
 Pilnje džěłał,
 Strowja će
 Swó, bny statok,
 A twój swjatonk
 Zradny je.

Za staw sprócnu
 Napoj mócnu
 Lubosc ma;
 Bóh pak swěrnny
 Přez spar měrnny
 Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
 Swěrnje džěłaš
 Wšědne dny;
 Džeń pak swjaty,
 Duši daty,
 Wotpočń ty.

Z njebjes mana
 Njeh ci khmana
 Žiwnosc je,
 Žiwa woda,
 Kiž Bóh poda,
 Wokřew će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Čałožit 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

18. haprleje 1937

Baugen

Njedžela Jubilate.

Wote: orjensta Boža služba sa paczerštu wučzbu.

Čłóžni šu čzi, kiž nlewidža a wschat wěria! Jana 16, 16—23.

Wnštajće Bohu wschitte kraje, halleluja! Tak strowi naš na njedželi Jubilate słowo se šwjateho pišma. Tute pojutrowne njedžele šu poľne wjeřela. Jutrowna wjeřela powjesč kłinczi nam hišće we wutrobje: Tón Knjes je stanyl — ha; wón je woprawdže stanyl wot morwŋch. Tehodla: Wnštajće Bohu wschitte kraje, halleluja!

Tón wjeřeloscž leži tež w našim dženznišim tekščje. Naša, a Čłóžnik je do šwojeje šmjercze se šwojimi wučzobnikami šhromadženy a jeho myšle du do pschichoda. Čzežli čzaz pschindže sa njeho a sa jeho wučzobnikow: Po malej khwili njebudžecze wy mje widžecž. Wón budže wot nich wjaty a woni budža pľakacz a žaloscžicž, ale šwět budže šo wjeřelicž. To pak budže jenož maľu khwilu tracž, pschetož: pak po malej khwili budžecze mje widžecž. Potom budže tónž wscheje šrudobny. Woni budu šo sašo wjeřelicž, kaž šo macž po porodže na šwojim džěšču wjeřeli.

Tak běšće Jesuž šwojim wučzobnikam wěščžit a wschitto šo šta, kaž bē wón jim prajil. Šdnj bychu šebi jeho šłowa prawje we šwojich wutrobach rospominali, woni njebychu tak čzěrpili, jako bu Jesuž wot nich wsaty a woni jeho wjazny njewidžachu. Tak pak šo jim tehdom na čzichim pjatku wschitto rostama. Woni čznychu š nim jeho čzežli pucz hičž, jeli dnrbjało byčž. „Čzěhŋmy š nim, šo byhŋmy š nim wumrjeli“ běšće jeho wučzobnik prajil. Pětr wuczahny šwoj mjecž, šo by šwojeho mišchtra šakital, ale šdnj Jesuž jeho pomoz wotpoľasa: Tŋk šwoj mjecž na šwoje město, bē kaž by jeho mōž šlemjena była, šo wón wjazny šwěru š njemu štacž njemōžesche a wón jeho šaprē: Ša jeho njěnaju. Woni

čznychu š nim hičž, woni čznychu jemu hacž do šmjercze šwěrnny byčž, ale woni pak njewjedžachu, šo budže Khrystužowŋ pucz čzěrpjenja tak čzežli. Woni bēchu jeho horzo lubowali a wulkeho wot njeho woczakowali. Bē tola Pětr šam wuľnal: Ty šy Khrystuž, žiweho Boha šyn. Něk pak džěšće tutón Boži šyn, na kotrymž žadny hrěch njeběšće, kaž šłóžnik do šmjercze a šo njewobrasche. Š tym pak šo jich žyła wěra do Jesuša rostama a š jeho čžěłom bē tež jich nadžija pohrjebana. Woni pľachu a žaloscžachu, ale šwět — židowški lud — pak šo wjeřelesche. Šdnj pak bychu wučzobnikow tehdom na Khrystužowŋm wěščženju krucže džerželi, šo wón jim prajil bē: Po malej khwili njebudžecze mje widžecž, ale pak po malej khwili budžecze mje widžecž, woni bychu we wschej jich šrudobje trošcht měli.

Pschetož jenož maľu khwilu trajesche jich šrudoba. Šako bēchu na jutrownym ranju tamne šti žony w rowje pobyli a šón prošdnny namakali, bu jim ta wěščž data: Khrystuž je stanyl. Bōřny šo rosschěrja mjes wučzobnikami tuta wjeřela powjesč. Něk woni wjazny njebēchu ta maľa šdušchena horštk, kotraž w šrudobje želesche wo šwojeho Knjesa. Bóh bē psches Khrystužowe horještanjene tola dohčže daľ. Šich šrudoba bu do wjeřela pschewobročžena. Woni bēchu šwojeho Knjesa widželi, kaž wón jim prajil bē: Po malej khwili njebudžecze wy mje widžecž, a pak po malej khwili budžecze wy mje widžecž. Dolež bēchu jeho něk šami widželi, džěchu woni jako jeho japošchtoljo won do šwěta a pschipojedachu Khrystuša, kotryž bu šschizowany, je wumrjek, bu pohrjebany, je š heli dele šupil, ale kotryž je na ššeczi džěń ša šo stanyl wot morwŋch. Tak bychu jutrowne ranje sa wučzobnikow jedny nowy šapoczatk!

Dopjelniko bē šo Khrystužowe wěščženje: Po malej khwili njebudžecze mje widžecž, a pak po malej khwili budžecze mje widžecž. W šajkim čzazhu štejimy pak my dženzka?

Widzimy my jeho abo je wón wot naš schoł? Sdnj my hladamy won do śweta, chze so nam špac, kaž by sa naš czaš srudobny a plakanja pschichschoł. W Ružowskej a Schpaniskej so Bože mjeno hani. Zyrkej Knjesa ma tam žalostnje czerpicz. My widzimy fak w našim wótznym kraju hamym mužojo postanu pscheczimo Khrystušej našchemu Knjesej. Tehodla kóždu njedzjelu prožymy:

Sjew kwoju móz, o Khrystcze ty,
So ham Knjes wschitkich knježich by,
A swarnuj kwoje kschesczianstwo,
So by cze węcžnje khwaliko.

Me sjewi Khrystuž kwoju móz? Postanje wón, so by kwojich njepscheczelow šbit? Ach, wono drje je tón czaš, wo kotrymž je nam naš Sbóžnik prajil: Po malej khwili wy mje njebudžecze widžecž. Kak by mohla naša zyrkej do tajkeho nieměrneho pytanja pschicž, hdy by wona Khrystuža widžala? Widži cžlowjeł dženžnišeho czaša Khrystuža? Wón so stara, wón pyta na wschelaše waschne ja Bohom. Sdže pak je Khrystuž, so by wón pomhał kwojej zyrkwi a wschitkim pytažnym wutrobam? Ach, wono drje je tola tón czaš plakanja a žaloscženja pschichschoł.

Me, tak pak njemóže bycz, pschetož tehdom jako bě so horještanjeny Khrystuž Schimanej a wschitkim jeho wučžobnikam sjewil, bě so tón nowy czaš sapoczał, wo kotrymž je Knjes wěšcžil: A pak po malej khwili budžecze mje widžecž a tutón czaš njeje pschestał hacž do dženžnišeho dnja. Wot tamneho dnja, jako šebi wučžobnizy wješełu powěsčž donoschowachu: Tón Knjes je stanył, je so wona s mozu dale po wschěm kweče rosschěrika. Kóžde jutry naše swony won do kraja wołaju: Tón Knjes je stanył. Naše žyłe zyrkwinske lěto dostawa kwoje žyłe kwečko wot jutrow. Sčto by byl adventski czaš, ščto bychu byle hody a pošne njedzele, hdyž njeby tón, kotryž je so wot Boha we węcžnosčži narodzil a czerpil na kschizju, pschewinył šmjercž a psches kwoje horještanjene wot morwých nam dobył měr a žiwjenje? Tutón jutrowny Boži dživ bě tehdom wučžobnikam snamjo noweho šbóžneho žiwjenja a wón je to woštał hacž do dženžnišeho czaša. Wón je so tehdom kwojim wučžobnikam sjewil a my jeho dženža widzimy. Po malej khwili wy njebudžecze widžecž a pak po malej khwili wy mje budžecze widžecž. Ta mala khwila, hdyž bě wón wot kwojich wučžobnikow prjecž schoł, trajesche jenož krotki czaš. Wot jeho stanjenja na jutrownym ranju je wón nětk živy a je naš pastyr, kotryž naš snaje a kotrehož my snajemy a widzimy.

My jeho widzimy! Me naše widženje wschał je jene hinajšche widženje hacž to wučžobnikow šriedž jutrow a k njejušpicža. My njemóžemy kwoju ruku položicž na jeho bok, my njemóžemy s nim rěcžecž kaž bēščaj wučžobnikaj tehdom duzy do Emmauža s nim rěčaloj. My móžemy jeho widžecž, ale niz s cžělnym, ale se kwojim šnutsownym wócžkom. My móžemy s nim rěcžecž, ale jenož, hdyž so k njemu modlimy w duchu a prawdže. Tehodla bě Jesuž Thomaschej rjeknył: „Sbóžni šu cži, kiž njewidža a wschał wěrja.“ We tym leži wulka hnada našeho Boha. Kak mohł wón biskop a pastyr našich dušow bycz, hdy by wón byl swjasany na widomne cžělo? My njebychmy mohli stajnje w šbóžnej wěštosčži živi bycz, so je wón pola naš, naš schita pschede wschěm šym a naš wjedže po kwojej wótzowskej woli. Sbóžni šu, kiž njewidža a wschał wěrja.

Snada to je, ale tež cžežki nadawł. My mamy so tute-
mu njewidomnemu Bohu wušnacž. Tak bě psalmista hižom so Bohu wołal wo pomož, pschetož bjesbóžni bēchu k njemu

pschistupili a bēchu jeho hanilili: Sdže je nětk twój Boh? Sedyn hanjeł našche kschescziansteje wery bē něhdy prajil, byrnjež bychu so wschě wučžerjo bohokšlowitwa hišcže bole prózowali, woni tola njemóža dopokasacž, so je Khrystuž wopravdže stanył wot morwých. To je tež wěro, dopokasacž to ničto njemóže, kaž tež ničto Boha se kwojim rosumom šapšimyncž njemóže. Tu so pokaja prava wera, kotraž tež psched njewěrjazy kwečtom so wušnaje k kwojemu njebjesčemu, njewidomnemu Wótzej.

Tuteho njewidomneho Boha ma nětk zyrkej předomacž a wučžicž. Lube pacžerške džeczi, hdyž waš nětko zyrkej do kwojeje ruki wošmje, dha wona to cžini s wutrobny mogle-
njom, so by wasche šnutsowne wócžko Khrystuža namakalo. Me wschitka naša wučžbu móže jenož jene pomhanje bycz. My chžemy wam pucz k njemu runacž, my chžemy wam pomhacž wasche dwěle pschewinycž, ale so byšcže jeho we wěrje tež widželi, to my wam dacž njemóžemy. My chžemy wam te žorla pokasacž, ale hacž budžecze s nich tež wopravdže wodu węcžneho žiwjenja picž, to njeleži w našich mozach.

Lubi starschi, tu macže wy kwoj kwojaty nadawł na kwojich džecžoch. Na wami budže psched wschěm šalezecž, hacž wasche džeczi kwojeho Sbóžnika namakaju. My w pacžerškej wučžbje chžemy jim kschizowaneho a horještanjeneho Khrystuža wučžicž, ale wy macže jim psches wasche domjaze žiwjenje pokasacž, so je tutón Khrystuž ta šylna móz wascheho žiwjenja, so wy njebyšcže mohli bjes njeho živi bycz. Potom tež wasche džeczi njebudu chžycž bjes njeho hičž kwoj pucz. My chžemy waschim džecžom roskladowacž kwojate šišmo, ale so je to wopravdže naše kwojate šišmo, s kotrehož so nam žorli cžerstwa woda, kotruž sa naše žiwjenje trjebamy, to dyrbja džeczi wot waš wufnycž.

Lube džeczi, to je prózowanje pacžerškeje wučžby a waschich kwečnych starschich, so byšcže wy špšnali, so šmy my w tym czažu živi, wo kotrymž je tón Knjes prajil: A pak po malej khwili budžecze mje widžecž. Boh pak wam dai kwojeho kwojateho ducha, so byšcže jeho tež wopravdže widželi s wócžkom wery. Sdnj pak pschindu na waš cžežke dwelowanja, tak njesadwělujčže, ale wojujčže kweču. Sdnj šče jeho šhubili, njewotpocžujčže, doniž nješcže jeho šažo namakali. Wopominajčže pschezo pschi tym, so pschindže junu tón czaš, hdyž budžemy jeho šažo tak kaž jeho wučžobnizy tehdom wot woblicža k woblicžu widžecž. Sdnj naš dženža hišcže wschelke praschenja cžwiluja, dha chžemy kweču cžakacž na tutón czaš. Potom budže naše wješele wulke a naše wješele njebudže ničto móz wot naš prjecž wsacž a na tym dnju njebudžemy so jeho ničžo wjazny praschecž. Šamjeł.

Pacžerškim džecžom a jich starschim.

Džeczi a šažo džeczi, a starschi a šažo starschi! tak rěka to wokoło jutrow. Džeczi džeja se šchule a pschindu k woltarjej konfirmazije, a džeczi du do wučžby abo na šlužbu, a džeczi du do šchule — a starschi wschudžom s nimi, wokoło nich a ja nje! A nětk je dženža Jubilate — kaž hižo lěta dolho — Boža šlužba sa šapocžatk pacžerjow. Džeczi a starschi šu s njej a k njej wofani.

Džeczi a starschi! Njesapomimy, so s nimi je pschezo a šažo wofany hišcže něčtón: wošada! Šeje džeczi to šu, jeje stawy to šu abo budu! Tuž ma wošada šamokwjenje ša nje, kaž so to wošadže pschedewschěm tež pschi konfirmaziji praji. Wona ma je pschewodžecž s dobroproschenjom, wona ma s nimi hičž je wobdawajo, pschewodžejo, schitajo, wona ma psched nimi hičž s dobrými kschesczianškim pschikladami

wšchědny dzeń a njeđzelski dzeń. A hdnž ma to wošada czi- nicz, ma to tež czi nicz kóždy wošadny, kóždy wošadna!

Hdnž tu hišcže nětoho njewuśběhnyemy, ſkomdžimy něšto. Amóťſja njeķmėdža tu ſapomniwari hncž! Hamt kmóťrow je pšcžo wazny byl. Wón je to ſawěſcže tež w na- ſhim cžaſu. Tuž kmóťra, ſeťupajcže ſo do jeneho rjada, — ně lėpje do jeneho ſkutfowanja ſa dźeczi! Wone ſu tež Wam dowěrjene! Wy njebėſcže jenož pšchi dupje ſwėdkojo, Wy budźecže tež junu ſwėdkojo!

Dženķ, Jubilate, něť Boža ſlužba ſa ſapoczałt pacze- rjow. Wy wšchitzy, kiž runje mjenowani, ſluſhecže do nje- je a ſluſhecže do dobroproſchčenjow ſa nowe paczeřſke dźe- czi. A Wy paczeřſke dźeczi niź mjenje! Bóh daj wšchěm, kiž Waſ wjedu a wucža, ſwoju móz a ſwoje žohnowanje a Wam runje tať, kiž Wy ſo macže wuhotowacž ſa žiwjenje, wumrėcže, wėcžnoſcž. Tať to tola je, njech tež ſo ſwjetſcha jenož wo pšchihotowanja ſa žiwjenje rėczi. Šcho ſu czi lėťka ſemleho žiwjenja pornjo wėcžnoſcžam wėcžnoſcže! Abo ſcho ſu wšchė hodžiny dolheho abo króťkeho žiwjenja pornjo ho- džinam, w kotrychž ſo hotujeſch, ſ tuteje cžaſnoſcže hič! Wšchė hodžiny ſwojeho žiwjenja ſy tehdy prawje žiwe, hdnž maſch kóždy ſa pšchihotowanje na tutu jenu poſlednju hodži- nu. Tehdy budźeich w tutej pšchihotowane, dohotowane!

Tuž wſmi něť ſa tuto pšchihotowanje pšchewſchěm tro- ji grat do rukow: Bibliju, ſpėwarſke, katechiſmuſ. S tym ſy hndom dopomnjene na teho muža, kotryž je tole trojate ſchecžijanam do rukow dať, na reformatora Luthera. A ſ tym maſch ſdobom wotrynjeny kónz pšchėd ſobu: Se wšchej ſwėru a pilnoſcžu ſo ſ modlitwami wo to prózowacž, ſo ſtru- czič w tej ewangeliſkej wěrje, w kotrež Luther ſtať a wojo- wať, žiwy byl a wumrėť, w tej wěrje, kotraž je ſałożena na Jeſuſa Chryſtuſa, ſchižowaneho a ſtanjeneho jenicžleho Šbóžnika cžlowjekow a na Bibliju, w kotrež mamy to wul- ke a poſlednje ſjewjenje wėcžneho Boha, ſ kotrymž tutón chze wjednanje a tať ſbóžnoſcž a ſbožo wšchėch cžlowjekow. We tutej wěrje potom wuſnawaſch we wšchěm, tež w czeřkim a ſrudnym cžaſu:

Jedyn twjerdy hród je naſch Bóh ſam,
Brón dobra, ſylna ſtaťa,
Wón je wšchej nuſy pomha nam,
Kiž naſ je ſapſchijala.

To pať je tež ta wėra, kotraž w cžaſach ſnutſkneho a ſwonkneho wojowanja, kotraž w cžaſach kaž naſch tu wobſteji wuſnawajo:

To ſłowo dyrbja woſtajicž
A žanoh' džaťa doſtač!

Tuž dži a cžiń wšcho tať w Božim mjenje, lube dźeczo!

Pšchějemy Tebi — a tať kóždyemu, — ſo by Ty mohło pšcžo wo ſwojim pucžu pšches cžaſ a žiwjenje tať wuſna- vacž kaž na pšch. wuſnawa ſławnu pucžowac a wucženž Shackleton, kotryž je ſa južnym cžopom ſlėdžil. Wón piſche ſcžchowaze, — a ſ toho hndom ſpóinajeſch, ſo njeje tať, kaž pšchecžiwniſy wėry wudawaja, ſo pšchirodoſpytniſy a druſy ſlėdzerjo do Boha njewěrja, ale ſo je to nawopať:

„Hdnž ſpominam na tute dny,“ — wón mėni cžaſ, we kotrymž tam w južnym ludowym morju južny cžop pytaſche — „njedwėluju na tym, ſo bėchmy pod woſebitym ſchitom Božim, niź jenož dužy pšches ſnėhowe runiny, ale tež dužy pšches wiſhorjate bėke morjo, kotrež kupa Elefanteninfel wot naſcheje ſtazije w Južnej Georgiji dźeľeſche. Huſto ſo mi ſdaſche, jaťo njebychmy my jenož tſjo byli ale ſchtyrjo dužy

po tutym 36 hodžin dolhim pucžu mjes horami a lodowzami, kotrež hiſcže žaneho mjena nimaja tu w Južnej Georgi- ji...“

A Ty, lube dźeczo pšchėjelch ſebi wėcže ſame, ſo by tež Ty we wyſokich lėtach tať wjeſole a tať roſſudne wuſnacž mohło to, ſchoť poľny marſchall Hindenburg wuſna:

„Njech ſo ludžo wadža tež hiſcže bóle wo wėru, ja wo- ſtanu pšchi ſwojim ſlubjenju: „Mojeho Jeſuſa ja nje- puſhcžu!“

Wuſnacže.

W ſwojim teſtamencže piſche Friedrich Wilhelm I., ko- tryž ſałoži pruſke wójsko a pruſke offizěrſtvo, a kotryž je ſe ſwojei ſylnej wolu a ſe ſwojei jaſnej myſli pruſkemu lu- dej a ſtatej jeho ras dať:

„... Ja ſym wot 20. lėta ſwojeho žiwjenja ſwoje žy- fe dowěrjenje na Boha ſtaťať, ke kotremuž ſym ſo ſtajnje wo hnadne wuſlyſchenje woľať a kotryž je moje modlenie tež ſtajnje wuſlyſchowať, a ſym ſebi wėſty, ſo budu pšches hnadu Jeſom Chryſta a jeho hórke cžėrpjenje a wumrėcže ſbóžny.“

Tutón ſa Pruſku a ſ tym tež ſa Němſku tať wulzy wazny pruſki wjeťch wumrėť, ſdnyhnywſchi jaťo poſlednje ſłowo: „Knježe Jeſu, Ty ſy moje dohncže w žiwjenju a we wumrė- cžu!“

Šcho tež to by tón naſhonil, kiž by tutemu wjeťchej pšchichoť ſ mudroſcžu, kotruž něťle ſlyſchilch, a jemu prajil: „Tuta wėra, ſo je hrėch, pokuta a hnada poſaže, ſchoť je wob- žarowacž, ſlemjeny ſkarakter Waſcheje majeſtoſcže?“

Zyrkej a ſtat.

Wjednik a kanzler Adolf Hitler ſwjeczi 20. haprleje ſwoje narodniny. So my Ewangeliſy jemu haťle to ſlubjenje ſwėry ſlubicž njetrjebamy, ale ſ njemu a ſ ſtatej wot njeho wjedženemu ſwėrni ſtejimy, to wón wė a to ſo ſamo wot ſo wė, ale my tuto ſlubjenje wobnowimy na tutym dnju a pšchi- njeķemy jemu jaťo najlėpſchi dar: modlitwy a dobroproſche- nje ſ Bohu ſa njeho a ſa jeho wjedniſtvo, ſo by wón jo mohł wuľonjecž tať, kaž to ludej a krajej ſ wėrnemu ſbožu a Bohu ſ czeſczi je. Bože žohnowanje, Boža pomoz je wšchėch darow najlėpſchi; bjes tuteho wšcha cžlowſka pomoz, wšcha cžlowſka wėra tola ničžo dodokonjecž njemóže. — Hdnž tole wuprajimy, wuprajimy wėrnoſcž, kotruž je wón, wjednik a kanzler Adolf Hitler, pšchi ſpoczałtu ſwojeho ſkutfowanja jaťo wjed- nik Němſkeje w lėcže 1933 ſam wuprajil ſ nam derje ſnatym ſłowom Stareho Teſtamenta, ſ 127. pſalmom: „Zeli ſo Knjes khežu njetwari, dźeľaju podarmo, kotſiž ju twarja.“ — A hdnž wón ſwjeczi ſwoje narodniny runje něťle w cžaſu, hdnž je ewangeliſka zyrkej Němſkeje w roſſudženju, chyzł Bóh ſ tomu wšchemu ſpožczič, ſo lud Němſkeje, lud toho kraja, ſ kotrehož Bóh reformatora Luthera ſbudži, hinať nohze a njemóže hacž ſ džaťnej ſwėru a luboſcžu ſwoj pšchichod a ſwoju zyrkej twaricž na tón ſałožť, kotryž je ſałožený a ko- tryž ſo njeħnuje: Jeſuſ Chryſtuſ a ta wėra do njeho. A Bóh chyzł hnadny hncž a wobaracž wšchemu, ſchoť chze taťkemu twarjenju na ſałožku ſchecžijanſkeje wėry napſhecžtvo hncž. Wo to proſchmy a cžińmy dobroproſchenje ſ Bohu! To budž ſ tamnym darom modlitwow a próſtwow daľſchi dar ſ narod- ninam wjednika a kanzlera a žyľemu ludej. A ſo by Bóh naſch Wóťcžez we ſwojei wšchewomozy a hnadze taťkim mo- dlitwam wuſlyſchenje ſpožcziť a dať, ſtejmy wšchitzy ſ wutro- bu, ſe ſłowom, ſe ſkutfom, ſ žyľym žiwjenjom ſ tutym mo- dlitwam a ſa taťku naſchu wėru a ſa naſch wóťzny kraj!

Konfirmacija. Hannoverška krajna zyrkej je wošjewiła wufas wo roswucžowanju paczerškich dźeczi. Tam maja staršich swoje dźeczi 2 lěcže do konfirmacije sa paczeršku wucžbu samołwicz. Dźeczi směja tak mjenowane psched- kłodne roswucžowanje a po tym paczeršku wucžbu.

Se Serbow a s daloka.

Cantate. Spěwajcže! wona woła. A kšesczijenjo spě- waja tež wošebje na tutej njedźeli. Tak šromadža so zyrk- winke khory Lubijskeho wokrejša lětku njedźelu Cantate we Hornim Friedersdorffe, so bnychu tam 1/26 hodž. Sapocželi se šromadnym spěwanjom. Wšchitzy wošadni su tam šobu pscheprošeni.

S Drježdjan. Esobotu, 3. haprleje seńdže so towarštwo „Czornobóh“ k domijniskemu wječžorej do hošczenza „Elisen- hof“. Wječžork bě tak bohacže wopytany, so městna njedok- hachu. Pšehozo sažo štoln s druhich istwow nošchachu. Bě tola mlody stud. theol. knjes Picž pschednoscht pschilubil. Tak so šobuštawy s dypkom šromadžichu a pschedžynda, knjes Rowar, mlodeho studentu wutrobnje witašche kaž tež wšchěch seńdže- nych. Najnusnišche dypki dnjoweho porjada so srjadowachu a potom pschedžynda mlodeho knjesa prošesche wo jeho psched- noscht. Jako wón postanu, knježesche hnydom zyrkwina czi- schina; wšchěch woczi wižaschtej na jeho hubomaj a wšchitzy woczafowachu něšto wošebiteho. Pšchednoschowar, kiž je němšeho pokhoda, rěčesche s jažnym, mernym hložom a na dobrej šerbškej rěczi wo šerbškich spěwarškich. Rychowasche jich pucž wot špocžatka, hdžej běchu jenož rukopišne šopjeńka, hacž do našchich dnjow, šchtož bě jara šajimowaze a powu- cžaze. Riz jeneho drje mjes nami njebě, kiž je pucž našchich lubnych spěwow šnal. Wšachmy je pschezo do rukow jako hoto- we knihi. Pšchednoschowar bě tež wšchelake šerbške knihi šo- bu pschinyešl, na pschiklad: Přenje šerbške předowanje we Kšchiznej zyrkwi w Drježdjanach. Dale: Požlednje šerbške předowanje w někotrych wošadach. To běchu wutrobu hnu- jaze šłowa, kiž duchowny požledni krocž k wošadže rěčesche. Dale: Esmjertne předowanje we Nježwacžidlskej wošadže sa khudeho hrěšchnita, kiž bu jako šapaleš pola Šcheshowu s mjeczom morjenn. To a wšchelakeho drugeho šajimaweho šlyšchachmy, hdž pschednoschowar ščonczi, njeswěrichmy šebi po tutnych tak šhutnych šłowach pschikšłowacz. Jeho šlyšch- žaze a mērne woblicžo pak rěčesche: Wasche nutrne pschipožlu- chanje bě mi to najbohacžišche myto! Po šhwili dvě ruzy klještaschtej, a wšchitzy pschitomni so pschisamknychu. Esw- je stare knižki pschednoschowar jako žadne debjeńki a drohottki w rukomaj dzeržesche, so so žana njeby šhubiła. We mni pak nastu žedjenje: Mohla ja tola jene stare knižki tu pschipožo- žicž; tu bnychu byle derje šthowane! — Stara knježna ke mni pschistupi prajizy: To bě šajimne! Kajki je to mjehki a jažny hlož! Ja jenož jara wobžaruju, so njemóžu woblicžo widžecž! Wona khětro mało widži. — Ja jej wotmolwich: „Woblicžo a hlož stej zyle jenajšej!“ Špokojeni podachmy šo na dompucž s tej nadžiju: Esnano bórny sažo něšto rja- neho šlyšchimy!

S Ruskej pschikhadžeja — kak mohło to tež hinaš byčž, dokhož tam tajke nadknježstwo? — tež lětku powěsče, kajkež šo tam hižo lěta dokho w jutrownym cžaku wošpjetuja: Še- šplnjene wojowanje pschecžiwu Khrystušej a jeho zyrkwi! Šutry, hdž so runje w Ruskej kšesczijenjo po waschnju

prěnich kšesczianow štrawja: „Tón Knjes je štanš!“ — „Tón Knjes je šawěsče štanš!“ —, počaža šowjetruškim móž- narjam kóžde lěto šnowa jich njemóz a Khrysta žiwu móž, kotraž šo tola jewja, byrnjež njeprawda a njesprawnosč, šchčuwanje a ludanje, pschescžehanje a mordowanje ju špy- towała šanicžicž. Esw tam noweho kommizara ja nabožne naležnosče postajili, a tutón je šnaty jako nješmilny cžlo- wješ. Młodžinu chzedža tam s noweš mozu a s nowymi lu- bjenjami bjesbóžnu ščinicž. S nowymi wohidnymi wobra- jami a šchčuwanjemi a hroženjami tam šchčuwaju a hrošu roškwaja. — Kak dokho hišchče?

Žadna namakanka. W jeverlandškej wošadže Accum na- makachu na šarje w starej Bibliji pschipožowu papjeru, ko- traž bě popižana. A šchto bě ju popižat? Reformator Luther šam a jeho pomoznik Jan Bugenhagen. Štaj na tutu pa- pjeru šebi napižakoj wšchelake šchpruchi s Biblije a jich psche- ložk a to w lěcže 1543. Biblija je pak s lěta 1693. Šo šu šo wulzy radowali, móžemy šebi myšlicž.

Bibliški pucžnik.

Jubilate, 18. haprleje: Wón budže s kralom na Šakubo- wym domje wěcžnje a jeho kraleštwu njebudže žadny šónž. Luk. 31, 33. — Jana 16, 16—23. — Ps. 73, 23—26. — Knje- že knjež, šdžerž, kralo, šwójich, dobywarjo, dobywaj. Wjedž ty wójnu šam sa šwójich, jatym s jastwa wupomhaj, wu- pusččž tudy dušche s jamy psches krej nowoh' šakonja, so we cžwili njetradamy, twój Duch sa naš dobre ma. K. 493, 8.

Póndžela, 19. haprleje: A hlaj, Kananejška žónška, kotraž s tnyh žamnyh mješow pschidže, wołasche sa nim a džesche: Knježe, ty šyno Davitowy, šmil šo nade mnu; moja džowka budže wot cžerta hubjenje cžwilowana. A wón jej šłowcžko njewotmolwi. Mat. 15, 22. 23. — K. 593, 1. — Psalm 38. — 1. Šam. 12, 1—13.

Wutora, 20. haprleje: Tuž wotmolwi Šesuš a džesche k njej: D žónška, twoja wěra je wulka! tebi šo štan, kaž chješch. A jeje džowka wocžerstwi w tej šamej hodžinje. Mat. 15, 28. — K. 608, 4. — 2. Kor. 13. — 1. Šam. 12, 14—25.

Šrijeda, 21. haprleje: ... so bnychmy njewopusččžili ša- mi šwoje šromadjenje, jako někotři waschnje maju. Šebr. 10, 25. — K. 267, 1. — Šakobus 1, 1—15. — 1. Šam. 13, 1—14.

Šchwórtk, 22. haprleje: Njebjeka budža šahinycž, ty pak woštanješch. Šebr. 1, 11. — K. 796, 1. — Šakobus 1, 16—27. — 1. Šam. 14, 1—15.

Pjatk, 23. haprleje: Šastnik wjedžesche jeju do šwojeho domu, štaji jimaj blido a wješelesche šo s žyšej šwojej kšezu, šo do Boha wěri. Šap. šf. 16, 34. — K. 383, 7. — Šakobus 2, 1—13. — 1. Šam. 15, 1—11.

Esobota, 24. haprleje: Wšchak pak, šchtož macže, to džerž- cže, hacž pschiddu. Šjew. Jana 2, 25. — Šakobus 2, 14—26. — Psalm 98. — Ach, pomhaj, Knježe Šesušo, a šmil šo, luby Šbóžniko, nad wšchěmi, kiž šu w šludži, kiž štajnje hrěšcha na hnadu pschi šwojim hrěšchnym žiwjenju, haj, wobrocž wšchit- kich ludži a pomhaj wšchitim hromadže nam s hnady k wěcž- nej šbóžnosčzi! Šionške hložny cžo. 291, 13.

Šistowanje:

Kni. L. w D.: Džak a poštrow.

K. W. we W.: A pschispomnjeńka w P. B.? Redaktor.

Ša Cantate: L. w M. — Ša Rogate (Bože špicže) Šch. w B. — dnrbí póndželu rano do cžišchčejnje. —

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatoč
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Priez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Serbiske njeđzelske lopjeno

Sałožič 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Biedrich Sella.

W Budyschinje

25. haprleje 1937

Baugen

Njeđzela Kantate.

Spěwajće Knjezej nowy kěrluš, pschetož wón čini džiwny. Psalm 98, 1.

„Kantate!“ Tak nam džehniska njeđzela pschisła. „Spěwajće!“ rěka to po naschej lubej serbskej rěči. „Spěwajće!“ tak nam Bože hwjate słowo pschikasuje, a to nje je nož w tutym tekstnym słowje, ale husto dosć w hwjatym pišnje stareho a noweho testamenta.

Spěw kěrluš kóbu do Božeho stworjenja. Hižo pschi spočatku hwěta su spěwali. Bóh ho Hioba woprascha: „Hdže běšće ty, jako ja semju sałožich, a rańšće hwědny hromadže khwalachu a wyskachu wschitke džeczi Bože?“ A na kónzu wschěch semskich a čažnych wězow budžēja spěwacž. Pschetož tak stej w sjewjenju hwj. Jana wo dokonjanej gmeinje: „Woni spěwachu nowy kěrluš.“

Alle naž wschitkich, kiž smy nětlo žiwi, Bože słowo napomina: „Spěwajće Knjezej nowy kěrluš!“ Nasch doktor Marczin Luther praji: „Do noweho džiwa kěrluš tež nowy kěrluš, džak a předowanje.“ Tohodla je Luther ham we swojim přenim kěrlušu w lěće 1523 tak pišnič: „Nětč nowy kěrluš saspěwamy, Bóh tón Knjes naž žohnuje.“ Wožebje sa mlody lud čyžnsche wón dacž je wschěmi swonami swonicž a je wschěmi byrglemi pišacž a wschitko klincžecž, schtož móže klincžecž.

Tohodla spěw tež runje do nascheje evangelskeje zyrkwje kěrluš, a my žebi nasche Bože kěrluš, nasche zyrkwinske shromadžišny a naschu zyrkwinsku wučžbu bjes spěwa, bjes naschich kěrlušow storo wumyšlicž njemóžemj. A čehodla spěwamy? Psalmički spěwać wotmołwi: „Pschetož wón čini džiwny!“ Haj tohodla, dokelž wschěhomóžneho Boha mamy, kiž ho pschězo snowa jewi se swojimi skutkami a se swojej hnadu,

spěwamy jemu k čěsczi, khwalimy jeho wulkosć a mudrosć a móž:

„Wulki Božo, khwalbu či,
Essny Knježe, saspěwamy,
Semja či ho pokhili;
Kak ho tebi dodžiwamy?
Twoja kražnosć bě a je,
Wostanje do wěčnosće.“

Tak my džěža hišće rad po khwalbnym kěrlušu Ambrosija, kiž běšće pschěd wjazny hacž 1500 lětami s biskopom w Milanje, spěwamy.

Haj, spěwajće Knjezej nowy kěrluš, pschetož wón čini džiwny! Wo Božich skutkach a džiwach tola w naschich kěrlušach spěwamy. Kóždy woprany kěrluš je spěwane a wuložene Bože słowo, kóždy kěrluš je předowanje w małym. A nowy je kóždy tajki kěrluš potom, hdž snowa nam Božu móž a hnadu pschpowěda. Wožebje derje samóžēja to kěrluške naschich wótzow i reformaziskeho čaža, kiž nascha mlodžina, kotraž čže runje w naschim čažu nowe spěwanje hacž, tak rad spěwa.

Kóždy tajki „nowy kěrluš“, kiž Boha khwali, rěči wo jonym i tjoch skutkow trojenicžeho Boha: Bóh je mje stworil je wschěmi stworjenjemi; Bóh je mje wumohl i tym, so mi we swojim Essnu Jesužu Khrjstužu mojeho Knjesa da; Bóh hromadži swoj lud, twari swoju zyrkej, pschihotuje swoje kralestwo psches hwjateho Ducha.

Haj, tohodla spěwamy Bohu k čěsczi a khwalbje, so je wón wschěhomóžny stworicžel njebjěžow a semje! Nětko we nalěčzu sažo něšćto wo tym sacžujemj, tak Bóh swoju stworicželsku móž jewi: wscho ho wonka seleni a roscže, tak so swoje wutrobne wježele na tym mamj. Jenož je to nascha próšća, so Bóh žyke lěto nasche pola a luki a sahrody žohnuje; a bur runje je, kiž ham najlěpje wě, so w tym wschěm wot wschěhomóžneho stworicžela wotwižujemj. Alle tak móžemj tola spě-

wacz: „Schtož Bóh Knjes tudy stworil je, to je tež šdzeržecž klubik.“ Haj, Bóh je stworiczel; wo tym spěwamy w našchich kěrluschach. Dopomámy šo pak na wukładowanje přenjeho artikla našeho kšesćizjanskeho wěruwuinacza! W artiklu hamym steji wuśnacze k Bohu stworiczelej njebjęow a semje. Luther to pak tak wuložuje, šo njerěcži jenož wo tym, šo je Bóh šwět šćinil, ale wožebje wo tym, šo je mje stworil a mi wščitko dał. Haj, to nješmēm šabycž, šo wščitko, šchtož ja mam, mam wot Boha: moje žiwjenje, moju strowošć czěla a dušche, moju draštu, moju jědž, wšcho kubło, moju šwójbu, wščitko to je mi wot Boha date a dowěrjene. Tež moja domišna, mój narod, mój lud, mój wótzny kraj je mi wot Boha daty; tohodla prošymy tež ša wótzny kraj a jeho wjednika — to wožebje tež š jeho narodninam, kiž je w šandženym tždženju měł — a ša našču domišnu a našč lud, kaž w kěrluschu czinimy:

„Ma naš š hnadu pohladaj,
Swarnuj, žohnuj šwoje herbstwo.
Knježe, wodž našč lud a kraj,
Šdzerž a šchituj našche Šserbstwo.“

Haj, wščitko, šchtož mam, mam wot Boha, tež to, šo je mje Bóh tón Knjes hacž do dženžnišcheho dnja wjedł a klubik, šo chze dale pšchi naš wostacž š šwojej hnadu. Ale šchto dyrjbu ja? Luther nam to praji: „Ša czož wščitko šym ja winojty, šo jemu džałowacz a jeho thwalicž a jemu šluzicž a jeho pošluchacz.“ Někotre kěrlusche nam to tež wurasnje praji; pšhecžitaj šebi tola ras tute kěrlusche.

„Spěwajcže Knjesej nowy kěrlusch, pšchetož wón czini džiwny!“ Kotry drje je najwjetschi Boži džiw? Neje to tón, šo je š wulkeje bójškeje lubošće nam šwojeho jenicžleho narodženeho Šsyna pošlak, „šo bychu wšchitzy, kiž do njeho wěrja, šhubjeni njebyli, ale wěcžne žiwjenje měli“? Kěrlušcher wo tym tak spěwa: „Šdnyž tutón džiw chzu šapšchijecž, hdže mohł šo rosum wupšchestrěcž!“ Kač džałowni móžemy bycž, šo tajkeho Šbóžnika mamy, kiž je naš wšchitkich pšches šwoju šwjatu frej wumohł a nam tak njebieške durje wotewrił, a šo my wěmy, tutón Šbóžnik je štanł wot morwch, je žiwny a chze dženža našč Knjes a pomoznik bycž, šo móžemy runje nětko we wješkelym jutrownym cžažu spěwacz a wyšlacž:

„Khrjšt je š rowa štanł
A je wšchej martry czahnył;
Šso toho mamy šradowacz,
A Khrjštuž chze našč trošchtowacz!“

Haj, kač wjele kražnych kěrluschow mamy tola wo našchim Knjesu Khrjštužu, kač wjele modlitwow a wuśnacžow k njemu jalo Šsynaj Božemu! A runje w našchim cžažu, w kotrymž někotři nadběhuja pšhecžiwu Jesuše Khrjštuše jako Knjesej a Wumožnikej žykeho šwěta, šejmy twjerdže we wuśnacžu: „Jesuša ja njepušchcžu, dokelž je šo ša mnje podał!“

A šćecži wulki džiw, kotrehož dla Bohu nowy kěrlusch spěwamy, je tón, šo wón dženža hišćcže pšches šwjateho Duča šwój lud na šemi hromadži, šo je tudy šwoju zyrkej šakožil. Zyrkej njeje žane człowške towarštwu, hdžež rjane napominaze a natwarjaze šłowa škšchisch, ale móžny twar, wot Boha šameho pšches šwjateho Duča natwarjenny, „hdžež — tak pišche šwj. Pawoł na Šfesiskich — Jesuž Khrjštuž šam róžkny kamjet je, na kotrymž to žyke twarjenje hromadu šwjansane rojčze k šwjatemu templu w tym Knjesu, na kotrymž tež wy šobu štwarjeni šcže k Božemu wobndlenju w tym Duču“. Haj wšchač, w zyrkwi džělaja człowjekojo, a hdžež człowjekojo šu, namakašč człowške wašchnje a człowštu šłabošć,

ale Knjes zyrkwe je jenož trojenicžki Bóh, zyrkej njeje człowjeczja, ale Knjesowa wěz. Knjes Khrjštuž je dobywaršny štanł, a tohodla wěmy, šo jeho zyrkej je tež dobywarška zyrkej. To móže nam trošcht a nadžija bycž runje w šhutnym cžažu, w kotrymž našcha zyrkej nětko šteji. Jenož to jene nješmēm šabycž: Bóh móže dacž, šo šo na wšchelatich městnach šemje zyrkej šhubuje. Bóh je to tež hižo czinil: Špomámy na kraj, w kotrymž přenje kšesćizjanske wošady, potajkim přenja kšesćizjanska zyrkej našta, to je Mala Wšiska, hdžež běšchtaj mjes druhimi šwj. Pawoł a šwj. Jan škutkowałoj! 1000 lět je tam zyrkej byla, potom je pohaništwu dobylo. Špomámy na Rusku. Lětštotki dołho bě tež tam zyrkej, nětko tam bješbóžnošć dobywa.

Šwarunj Bóh našč luby wótzny kraj pšched tajkim nješhožom! Daj nam wšchitkim prawe štejišćcžo, šo w šwěrnošći k našchej zyrkwi štejimy, šajkuž mamy! Njedajmy šo mylicž, my njetrjebamy žanu nowu zyrkej! Wjele bóle spěwajmy:

„Šdzerž, Knježe, šwoje šłowo nam
A poštorcž njepšhecželow šam,
Kiž twojch' Šsyna Khrjštuša
Nětko chzedža štorcžicž š štoła.
Ššew šwoju móž, o Khrjščcže ty,
Šo šam Knjes wšchitkich knježich šy,
A šwarnuj šwoje kšesćizjaništwu,
Šo by cže wěcžnje thwaliko.“

Jako Pawoł a Šilas w Šilipje, w přenim europškim městcže, w kotrymž běšchtaj ewangelij pšchipowědałoj, jataj we jaštwje ležeschtaj a jeju nošy běšchtej šamknjenej do kšlódny, špěwaschtaj Bohu thwalbne kěrlusche. To je móžne pšchirunaje wo wulkej možny špěwaneho ewangelija. Šo bychmy tež my to našonili! Čžim bóle bychmy czinili po napominanju Božeho šłowa: „Spěwajcže Knjesej nowy kěrlusch, pšchetož wón czini džiwny!“ Šamjeň.

Šchto tyšchi a šchto pošylni.

To je napišmo spěwčka, kotryž našč Šandrij Šejler 1870 ša Mišionški Pošoł šanježe. My jón tu dženža štajimy do našcheho kopjeňka a š tym do našcheho cžaža.

Tu Bože domy štarja,
Haj šemja, njebjęa:
To šłowo Bože traje
A wěcžnje wostawa.

Tu wumrěcž widžič, czahnyčž
Wšchěch Božich wotrocžkow;
Tón hošpodar njej šmjertny,
Kiž pyta winizow.

Šso minu wuklincžane
Tu Bože šwjedjenje:
Nam kražnošć Boha Knjesa
Pač wšchědnje šjawna je.

Tam š blukej lampku džělba
Wot Khrjšta wotpadnje:
A kražnošć jeho mjena
Pšches kraj a morjo dže.

Tam šłaba czrjódka maka
Chze pomhacž pohanam;
A njej Bóh Knjes tež šo šnaje
A k jejnym študnicžkam.

Na starschich naschich nowych paczerškich džeczi.

Wschudžom w naschich wožadach šo sažo paczerška wučzba šapocznie. Tež twoje džeczo nětko jón krócz sa tydžen f šwojemu šararjej na paczerje khodži, šo by šo pschihotowało na džen konfirmazije, ach niz jenož na džen konfirmazije, ale na šwoje žnje šchesczijanške žiwjenje. Wono dyrbi — runje tať kaž šy šam pschi wobnowienju šwojeho šchczerškeho šluba čžinil — šwoju wěru do trojeničkeho Boha wušnacž a šlubicž, pschezo tutu wěru wušnawacž psched Bohom a psched čžlowjekami, po tutej wěrje žiwe byčž a ša šwojim Knjesom Khrystušom psches žiwjenje khodžicž. Šo wono to potom tež woprawdže šamóže, f temu čže paczerška wučzba pomhacž; twoje džeczo dyrbi tam šwoju bibliju pschezo bóle šesnacž a nawuknycž, w njej f šwojemu dobytnej čžitacž, dyrbi šo šawješčž do žyrtwinského a wožadného žiwjenja a šo šanóricž do potajnistwa a kražnosčže šchesczijanškeje wěry.

Šaj wšchať, wěru dacž móže jenož Boh psches šwjateho Duchy; ty šnajesh Lutherowe šłowa: „Ša wěrju, šo ja šam se šwojeho rožuma abo možy njemóžu do Jesom Khrysta, šwojeho Knjesa wěricž ani f njemu pschincž, ale šwjaty Duch je mje psches ewangelion powolať.“ Ale šwjaty Duch ša to čžlowjekow wuži. Tať je tež pola twojeho džescža. Psches čžlowjekow šlutfuje šwjaty Duch. Ale njewěť, šo štaj to jenož šarar a wučer twojeho džescža, ale pschede wšchēm šy ty to šam! Njepraj: „Šajš hólz, našcha holza nětko na paczerje dže. Šararjej šo hižo poradži, našchemu hólzei, našchej holzy prawe myšle šachčžepicž, šo potom po prawym pucžu psches žiwjenje pónđže!“ Luby nano, luba macže, šo šo twoja nadžija dopjelni, to leži najprijedy šobu na tebi! Pschetož najlěpšchu wučzbu w šchesczijanškej wěrje njedoštanje twoe džeczo w šchuli a na paczerjach, ale pschi tebi doma!

Twoje džeczo našhoni w konfirmaziškej wučzbie wo kražnosčži a možy našcheje wěry do Jesom Khrysta, wo tym, tať ma šo tajka wěra wušnacž a dopokajacž f šchesczijanškim žiwjenjom; wono wuknje, šo je šwjate pižmo kaž pucžnik ša kóždeho šchesczijana, jemu šo praji, šo šo Jesušowu wučžobnik džerži f Božemu šłowu a f Božemu blidu. Ale šhto nětk, hđňž ty šam šwoju wěru njepokajuesch, hđňž čži šamemu biblija šu njesnate inihi, do kotryhž ženje abo jenož jara maľo hladach, hđňž šam porjadnje šemšchi njekhodžicž? Twoje džeczo šej potom praji: Mojimaj šaršchimaj na tym nješaleži, wonaj šo šamaj wo to nješarataj, šhtož šarar praji, tuž nicžo na tym wšchēm njeje, tuž to tež ja njetrjebam; ja paczeršku wučzbu a konfirmaziju šobu čžinju, došelž drušy to tež čžinja, ale hewat je mi wšchitko wšcho jene, a šarar móže prajicž, šhtož wón čže, hđňž šajimawe je, šhtož powěda, pschipožlučham. Ale šhto dyrbi to ša moje šnutskowne? Šaršchej to tež njetrjebataj!

Na tym špóšnajesh, šajku šamokwitocž ty runje w paczerškim čžadžu šwojeho džescža mašch. Šaj, twoje džeczo dže na paczerje: dži w duchu tež šobu na paczerje, pokaj jemu, šo ty tež šajim mašch ša to, šhtož je wono tam šlyšchalo, šo woprašchej wo to abo tamne f paczerškeje wučzby, wukń tež f twojim džescžom a praj jemu, wožebje hđňž jemu wukńjenje čžežko padnje, šo njewuknje jenož ša šararja, ale ša žiwjenje. Šaj, twoje džeczo dže šemšchi. Dyrbi šame hicž? We wšchelašch domach tať je, šo drje šaršchej na to hladataj, šo jeju džeczo šemšchi dže, ale šamaj na to šyňka njemyšlitaj. Ně, tať dyrbi byčž kaž w šamnym domje, hđžžž ššinacželětna Lenka f šwojej maczeri pschindže a rjeknje: „Ty, macži, ja wēm

něšchto kražne! Šđňž nětko na paczerje pónđu, potom njendu wjazy šama njedželu na Božu šlužbu ša džecži, ale tuž pónđu wšchať f wami hromadže šemšchi. To budže rjenje!“ — „Šaj, džeczo, nan a ja šmój tež hižo wo tym rěčžaloj, a šo jara na to wješelimoj!“ —

Ale nětko na šonzu hišchže šłowo na tebe, kiž šy šerbški nan a šerbška macž; maczeršchczina twojeho džescža je šerbška rěčž, wy doma ženje hinať hacž šerbšy njerěčžicže. Nješchajšch tež dacž šwoje džeczo šerbšy konfirmowacž? Ty šam šy tola tehdom na dnju konfirmazije šwój šchczerški šlub w šerbškej maczeršchczinje wobnowil, šy šerbške wěru wušnacže wuprajiť, šy f přenjemu rasej f šerbškej špowědži šchoť. A twój hólz, twoja holza? Šaj wšchať, ty mašch šwoje wobmyšljenje. Twoje džeczo šnano derje čžitacž njemóže a njeje hišchže ženje šerbšy wukńlo, šnano dožyła w wašchej šchuli žana šerbška wučzba njeje.

Ša šym na šwojej šerbškej paczerškej wučzbie džeczi měť, kiž njeběchu mohli w šchuli šerbšy wučkncž a kiž šu tola na paczerjach šwoju wěž tať derje došonjate, šo škoro šyňka žadny rosđžel njeběche mjes džecžimi, kiž běchu šerbšku wučzbu doštale a mjes tymi, liž njeběchu ju doštale. Ša wēm, šo w přenim čžadžu šu šaršchi kuff šobu pomhali. Šchtož ma šošcht a luboščž, tomu šo wšchitko poradži. Šarar tež bóršy špóšnaje, šajke džeczi šu wobdarjene a šajke niz, a čžini potom po šłowje: Komuž šo wjele dawa, wot toho šo wjele žada.

A napočledku hišchže to: Wukńjenje a čžitanje njeje to najwažnišche w paczerškej wučzbie — šo wjele na tym šaleži, to kóždy šrosumliwy čžlowjek wě —, ale jene je hišchže wažnišche: To je to, šo w paczerškim čžadžu šymjo Božeho šłowa šo wušywa a šo šo do wutrobny džescža šchčžepi a plody pschijnje, a f tomu to, šo wono pschezo bóle šwjeho Šbóžnika šesnaje a lubuje.

Šerbška rěčž je maczeršchczina twojeho džescža; njewěšch šam, šo maczeršchczina ma wukń móž w šebi; njeklincži to hinať, šchtož w maczeršchczinje šlyšchicž? Twojemu džescžu šo runje tať dže, tež hđňž šamo to wěšče njewě a njerosumi. W paczerškej wučzbie je hinať hacž w šchuli; tam je ščoncžnje wšcho jene, twoje džeczo wěšte wěžy w šerbškej abo w němškej rěčži šlyšchi a nawuknje. A to šo wě, šo dyrbi twoje džeczo tež němšku rěčž derje wobkńježicž. Ale tam šo jedna wo Bože šłowo; a derje tomu džescžu, kiž šlyšchi Bože šwjate šłowo we wučzbie a na šemšchach w rěčži šwojeje maczerje.

Tohdla, lubi šerbšy šaršchi, dajče šwoje džeczi šerbšy konfirmowacž! Ale nimo toho wšcheho nješabudžče to jene, mjenuizy tež Boha prošycž ša šwoje džeczi. Pschetož jeli šo Knjes šhěžu njetwari, tuž džekaja podarmo, kotšiz ju twarja.

L. w M.

Šłowo kaž ša naš.

Bě 28. oktobra lěta 1870. Wójna bě tať rjež ša Němšku hižo dobytá a pucž še šronowanju němškeho šhěžora hižo hotowy. Na tutym dnju wupraji kanzler Bismarck, kotremuž šu šawišny čžestne mjeno „želešny kanzler“ dake ščžehowaze šłowa:

„Ša mam šwoju wobštajnosčž, kotruž šym 10 lět doľho ššawnje pschecžiwu wšchēm móžnym njemóžnosčžam wopokajsať, jenož se šwojeje rosšudneje wěry. Wosmu-li woni mi tutu wěru, wosmu mi mój wótzny kraj. Šđňž ja njebnyh byť šchesczijan fruteje wěry, hđňž ja njebnyh měť kražny šaľožť nabožiny, njebnyh woni tajkeho šwjastkeweho kanzlera nihdy měli.“

Zyrkej a stat.

Wo zyrkej nětko dže. Wjele so rěczy, pišče, czisłceži. Tu ras něšto s wošewjenja, kotrež so w zyle druhim kónzu Němskeje t tutej wězy wošewi. Evangeliska wošada města Kassela praji w nim mjes druhim tole: ... Wo to štož sa- ložl zyrkwje, wo Khrystuža dže to w tym rošhadžowanju, kotrež howri laž wichor pišes mēnjenja a nahladny. Lud ži- dow je něhdy Jesuža sacžignyl a křičowal. My dzeržimy, štož mamy, toho Knjeja zyrkwje s zylej dušchu, dokelž žmy pschešwědczeni: „My, našy luby lud, njemóžemy bjes njeho bncž! Njeje móžno, na městno Khrystuža něšto druge sta- jicž! — ... S mozami ewangelija chzemy my žwojemu wjed- nikej a žwojemu statej služicž. My ewangelizy křesćijeny- nochzemy so we žwojej horzej lubosći t wótnemu krajej wor- nikocho dacž pschetriehicž. Evangeliska zyrkej njemóže hinaž služicž hacž s tutym ewangelijom, kotryž je Bóh jej dowěril jako dar, jako najwšichšy službu. Ale wona njeje to kam- žne, štož je stat. — Stat, lud, to je něšto, štož tu je; němšy lud stejy swonka wscheje debatty; wo wjednikowe žlo- wo njeje žancje debatty; wono so s polnej dowěru pschijima. Tež ewangelijon je swonka wscheje debatty; wono je wo- Boha date w Jesužu Khrystužu. W ewangelijonje je wschit- te prajene, wschitko rošhadžene, wschitko date; my njemóžemy ewangelijon pschetworicž a pschehotowacž, kaž so nam to runje wšdanje. My njemóžemy tež žane nowe ewangelijon wunamakacž; my njemóžemy nicžo pschistajicž a nicžo precž wšacž. Jenož na tutym žaložku móže so wona pschezo snowa twaricž. — Lud zyrkwje móže wolicž jenož tajlich mužow a tajke žony, kotsiž chzedža na tutym žaložku stacž a tak zyrkej twaricž a němškemu ewangeliskemu ludej služicž. ...“ — Pschi spocžatku tutoho wošewjenja tam stejy: „My žmy 18. mērža 1937 wudyr a wobnowjenje ewangeliskeho wědomnja a duča w našym měscze nashonili a sacžuli; to bě psche wsche nar- bóle napiate wocžakowanja. Evangeliski lud so hibašče a žoľmjesche po hažach, a so kopjesche pschi durjach zyrkwjow. Martinowa zyrkej a stara lutheriska zyrkej běšchtej hodžiny do šapocžatka hižo polnej a šastup dyrbesche so sawrěcž. A nětko so lud walesche do štyrjoch druhich zyrkwjow. Wschudžom wobšcherne rumy Božich domow polne człowjekow, kiž běchu snutskownje hnuczi a polni wocžakowanja ...“

Krajna zyrkej je porucžila, špěwacž nětkle Lutherowy kěrlusch: „Sdžerž, Knježe, žwoje žłowo nam“ — w nowych špěwarškich cžo. 195, w starých cžo. 161 —. Cži, kiž jón se sta- rnych špěwarškich — cžo. 161, 1—3 šht. — špěwaja, chzpli jón pschezo tak žobu špěwacž, kaž jón s nowych špěwamy, wožebje přenju šhtucžku. Woni ju namataja w předomanju sa džen- žnišchu njedželu Kantate tu w našym kópjenu. — Tuž špě- wajmy jón tak s zylej wutrobu, niz jeno, dokelž je lětka 400- lětny jubilej tutoho reformaziskeho kěrluscha, ale tež tohodla, dokelž je tutón kěrlusch — po nowych špěwarškich — kaž sa našy cžaž špěwany. A cžimny to tohodla, so by naž Bóh a Knjes, kiž móže žwoju zyrkej tež bjes naž twaricž a tež druh- dže twaricž, naž žwěrných namakał pschi jeho žłowje a we jeho zyrkwi a tak naž sa hódnych měł, naž w žwojej zyrkwi šakhowacž a nam žwoju zyrkej šdžeržecž a tak žwoje žwjate Bože žohnowanje, bjes kotrehož žane wěrne šbožo na semi a žana šbožnosć w njebjěžach.

Se Šerbow a s šalofa.

Šerbiske špěwarške. Jednory šwjast nowych šerbškich špě- warškich, kotryž hewak 3 hriwny placzi, pschedawa so tukhwil- lu sa potušchenu placžinu, sa 2 hriwnje. Šerbiska předaška konferenza je postajila, so so cžaž tutoho potušcheneho psche- dawanja, kotryž měł s tutym měžazora škóncženy bncž, wo mě- žaz podlešchi. Tak dostanjesch nowe šerbiske špěwarške sa 2 hr. hišacze kaž w haprleji tak w meji.

Bibliški pucžnik.

Cantate, 25. haprleje: Jesuž dunu na wuczomnilow a džesche t nim: Wšmicže žwjateho Duča! Jana 20, 22. — Jana 16, 5—15. — Psalm 98. — Až, Jesu, njech twój Duč naž potajnje wuczi, so ty našcha snutskowna pschinosč žam žy; daj wšwolicž potajne pucže nam rucže, hacž runje pod křičom a štyšnosčju žmy. Njech žwět nam šli rěka a psched nami cžeka, Bóh žlubi naž jónu na prawizu štajicž a „Bojce žem te mni, wy moji“ nam prajicž. K. 434, 8.

Póndžela, 26. haprleje: Njedyrbjak pak tež Bóh wumóz žwojich wšwolených, liž so wo dnjo a w nozy t njemu wo- laju, a njedyrbjak ščěrplivy bncž nad nimi? Ja praju wam: Bórny budže wón jich wumóz. Luk. 18, 7. 8. — K. 677, 9. — 1. Sam. 15, 12—23.

Wutora, 27. haprleje: Jesuž šrudži so na jich wutroby twjerdošči. Mark. 3, 5. — K. 451, 4. — Jak. 3, 1—12. — 1. Sam. 15, 24—35.

Štreda, 28. haprleje: Šlaj, Knješowy jandžel pschidže tam a žwětlo žwěcžesche so w tym domje; a wón štorcži Petra do boła a wubudži jeho a džesche: Štaň na měscze! A taj rje- cžaj padžeshtaj wot jeho rukow. Jap. šf. 12, 7. — K. 673. — Jak. 3, 13—4, 6. — 1. Sam. 16, 1—13.

Štwórtk, 29. haprleje: Móžno njeje, so by Bóh šhal. Hebr. 6, 18. — K. 316, 3. — Jak. 4, 7—17. — 1. Sam. 16, 14—23.

Pjatk, 30. haprleje: Jesuž džesche t njemu: Pój sa mn! Jana 21, 19. — K. 450, 1. — Jak. 5, 1—9. — 1. Sam. 17, 1—11.

Šsobota, 1. meje: ... cži wšachu to žłowo horje se wschej wolu a wobhonichu so wschědnje w pižmje, hacž bychu wězy so tak mēle. Jap. šf. 17, 11. — Jak. 5, 10—20. — Jes. 55, 6—11. Šdžerž, Knježe, žam ty žłowo nam, wšchal wot tebe jo mamy, jo na semi pucž t šbožnosčji my we nim namakamy. K. 250, 8.

Porjedženka: W našym njedželškim kópjenu „Bomhaj Bóh“ cžiklo 15 lětnila 47 žu w špěwje J. W. někotre šmylki nastate. W šeczej šhtucžny w 5. ryncžku dyrbi rěcacž: Šy cžłowjeť, kiž mje „nelubuje“ — tam žłowo: lubuje, je wo- pak. — W pošlednej šhtucžny w šecžim ryncžku žłowo „cže“ njesteji; dyrbi rěcacž: Žno wjele křócž „cže“ pntach hrěšchnito.

Wistowanje. K. J. W. w D.: Doštach a dach dale. Wulki džak. — K. R. w R.: Štož bě sa Jutry pschilubjene, nješcže pošlak. A drugeho tež niz!? — Redaktor.

Ša Rogate — Bože špicze —: Šh. w B. — Ša Graudi — dyrbi póndželu w cžišcžecžni bncž —: W. w Š. — Ša Šwjatki: W. we W.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh cí khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew ce! F.

Čerbike njedželske lopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Djedrich Sella.

W Budyschinje

2. meje 1937

Baugen

Njedžela Rogate.

Próstwa praweho wjele samóže, hdźj sprawná je.

Zak. 5, 6.

W tamnej čornej nozj, w kotrejž wšě mozy čěmnošće našeho Sbožnika nadběhowachu, je žwojich wučomnikow napominał, žo modlicž. Tak tež w našim čažju, hdžež je telko čěrpenja na našy lud pschischo, hdžež čěmowe mozy dobudža, žlyšchu se wšěch staroscžow a nušow, čěžow a kšicžow napominanje nam napšhecžo klincžecž: Stražuj a modli žo, kšecžanstwo!

Kóžda wěž ma žo nawuknjecž. Dženka čže Jakub nam pomhacž, žo bychmy w prawym duchu nawukli žwoju modlitwu k Bohu spěwacž. Esłubjenje a napominanje nam pschischo: „Próstwa praweho wjele samóže, hdźj je sprawná.“

„Próstwa praweho“ — ščo dha žo žmě prawy mjenowacž? Njesteji pižane: „Psched tobu njeje žadny žiwy prawy?“ Haj, ničo nje je psched Bohom žam wot žo prawy. Ale kóždy móže to bycž. Wšach je našy Sbožnik pschischo, žo by šhubjeny hřěšnikow prawy ščinił. Wón je našy hřěchi na žo wšak, žo bychmy my měr měli. Hdźj tež našy našy pschestupjenja wobškorža, nětko nicžo wjazy njeje, žo by šatamało tny, kiž žu w Khrjstužu Jesužu. Ščtož do njeho wěri, je prawy!

To běšče wježola powěcž, š kotrejž Pawol kraj do kraja, lud do luda džěšče. To běšče droha parla, kotruž Luther we kšicžtrje pytašče a w bibliji namaka. To je to wulke, šbožne našhonjenje džěcži Božich we wšěch čažach a na wšěch městach: Moje hřěchi žu wodate, moje wumoženje je žo štało, mój Bóh je mje pschischo, žym prawy š hnady!

A to je nětk kšutne praščenje ša našy wšicžich: Móžemy tak jako džěcži Bože, kiž buchu prawe, psched Boha štipicž?

Psches ert žwojeho profety Jesajasa je Bóh žwojemu ludu junu pschischo: „Tón lud žo ke mni pschibližuje se žwojim ertom a mje džěcži se žwojimaj hubomaj, ale jich wutroba je daloko wote mnje.“ Tež džěcžnišči džěj jich wjele žemu žwojej hubje dari, niž pak žwoju wutrobu. Čžež dža š modlitwu žo jeho trónej pschibližowacž, ale wot žwojeje njeprawdoscže nočzedža wotštipicž. Esmedža žo potom džiwacž, hdźj žo jich próštwy njewužlyšcha. Wopomimy tola: Próstwa njepraweho, próštwá khablazežo, próštwá polwutroby, próštwá žwětnje šmyšleneho nima žaneho žlubjenja. Ženož praweho próštwá wjele samóže.

Tuž šrijaduj to žwoje se žwojim Bohom. Najprjedy tomu Knješej wutrobu, potom próštwu! Wšmi pošnu hnadu, kotruž tebi w Khrjstužu Jesužu pošicž. Potom psched nim štejišy kaž džěcžo psched nanom. Njebjo žwoje wotno nad tobu wocžini. Esmešy šhonicž, kajuž móž próštwá praweho w žebi ma.

„Wjele samóže“. Wjele, to njeje: wšicžko. Něčtožkuli nam praji: „Šym žo ša žwojeho muža, žwoju žonu, žwoje džěcžo k Bohu wolał wo dnjo a w nozj, a tola bě wšcha próštwá podarmo. Nětk njemóžu wjazy do tajkeho Boha wěricž, kiž modlitwy njewužlyšchi!“ Ale je to žo nam žlubiko, žo š próštwu wšcho dobudžemy, po čžimž žo našej wutrobje čže? Potom njebj žo wšicžko wjazy po Božej woli štało, ale po našej. Bóh wšchomóžny by potom był twój wotrocžl a ty jeho knjes. A ščo by potom se žwětom, hdj by był žyle pschepodaty čžlowjekam? Ně, džakowano Bohu, žo tón žebi žwój šžepar š rukow wšacž njeda! Modlitwa wšcho njesamóže. Tež najwjetšy modlecž, našy Sbožnik, njesamó kšucžy čžěrpenja wot žebje wotwobrocžicž, hacžrunjež š wutrobu prošesče: „Wótče, jeli šo je móžno, wšmi tónle kšucžy wote mnje!“

Modlitwa wscho njesamóže, samóže pať wjele. Kajke džiwy je dofonjaka, kajke mozy sbudžika! Mójsaš w bitwje s Amalektarjami so t Bohu wołasche, a Israelske džěczi do- buchju. Sana so modlesche, a Samuel jej bu daty. Jenje njeby so Jairuřowa holcška sbudžika, njeby-li nan t tomu Knjesej pschischedschi pomoz hej naprořny.

Kajke samotwjenje je Bóh tón Knjes s tym do nascheju rukow položiť! Kóždy móže sobu pomhacž pschi wumóženju s hluboķeje nuřny. Kóždy móže sobu twaricž na strowišchim pschichodže nascheho luda. Stykúmy ruzny, šhibujmy kolena, posběhujmy wutrobny! Modlmy so a njewuřawajmy! Próstwa praweho wjele samóže.

Jakub t tomu hišcže pschitaji: „Hdyž je sprawná.“ Wón cžlowjesku wutrobu šnaje, wě, kať je druhdy napjelnje- na s rospjeršchenymi myřlemi. Hdyž do Božeho doma šastu- pišch, šwoju hłowu šhilejo so modlišch. Woprawdže? Mo- dlíšch so šhutnje? S wutrobu? — A šwjaty Wótčenasch — Luther je jón najwjetřeho martrarja mjenowať — kať nje- ředžbnje so huito wuřpěwa! Hdyž pať njeřmny šami pschi šwojich modlitwach, kať móžemy potom teho so nadžijecž, so je Bóh pschi ničy?

Njech je nasche heřlo, so šwoje modleřske žiwjenje we šwjatej šhutnořczi wjedžemy. Psched Božim trónom štejmy, hdyž so modlmy. To najwjšišche cžinimny, šchtož je nam dowolene: Štworjenje je šwojim štworiczelom řěczi, cžlo- wjeř šhudny je šwjatym Bohom, džěcžo se šwojim Wótžom. Wšchitke rospjeršchne hłowny w nař a wořlo nař maja mjel- cžecž. Jenož jena myřl nař wobřnježi: Šteju psched žiwym Bohom! Potom wulke wěžny šhonimny a wulke wěžny dozpiwa- my. Próstwa praweho wjele samóže, hdyž je sprawná.

Šamjen.

Khryřtuřowe t njebjustpicže.

Hłow: Njebudž šparna moja duřcha.

Knježe mój, džu Tebi šdžělicž:
Bolořcž, štyřl, řichž cžišcži mje, —
Ty pať džěsch, so wot mje džělicž,
Čžehnješch do wyřokořcže!
Mje tať šhudoh' sobu wřmi,
Wořtať we wutrobje Ty mi,
So měř Tebje, — dary twoje;
Knježe, Ty řny kublo moje!

Wořtaj wutrobu mi Šswoju,
Knježe, tu, so mam ja Čže;
Šsobu horje wřmi pať moju.
Šsprawnje prořnyč nawucž mje
A, hdyž njem'žu prořnyč Čže, —
Pořla Wótza šastuř mje,
A Jeho prawizny Ty ředžišch;
Nade wšchitkim wěcžnje řnježišch!

Psche wřcho cžakne myřle moje
Čžehit wot řemje t njebjeřam,
Njesachodne kubla Šswoje
Wudžel bohacže mi řam.
Daj, so řiwi we wěřje
Šsmny w cžakny t wěcžnořczi;
Pomhaj, so cžer Twoju džemy,
S hnady Twój raj herbujemy.

Jesu, Twój ja šawořtanu
W žiwjenju a we řmjerczi,
Šsobu psches doř řmjercže cžahnu

A mojej wěcžnej domišnje;
Bój, budž, wořtať pořla mje,
Wječřor mój pschež bliže dže,
Dopjelit šwoje řlubny řwjate,
Nam wřchěm w Twójim řłowje date.

Knježe, Twoje t njebjustpicže
Šwjeřeli mje wutrobne,
S Tobu moje domojřicže,
Troschta pořne, šbožne je!
W řmjerczi mje t Šsebi wřmi,
Šsmil so na mni, pomhaj mi,
So twój wěřny řtaw hny wořtať,
S hnady šbožnořcž w njebjú dořtať. S. W.

Mjes Žutrami a Šswjatkami.

Mjes Žutrami a Šswjatkami je „wyřoki“, wyřkazy cžakž žyřkwe a žyřkwineho řěta. Šsu tola Žutry řařo šawjšakle: „Tón Knjes je řtanřl! Tón Knjes je šawěřcže řtanřl!“ S do- brym prawom měřeřche tehodla teř hapřleje tuto wyřkaze řlo- wo jako heřlo.

50 dnjow to je mjes Žutrami a řwjatkami. Nēmřke řlo- wo „Přingřten“ to teř wupřaja; wono pořhadža s greřřkeho řłowa řa 50. Šchěřcž njedželow řmēmny mjes tutymaj řwje- dženjomaj řwjecžicž. Wone maja řacžanřte mjena; podobnje řaž njedžele pořneho cžakža. Tute mjena njeřku pať nēřakje řwětne; wone pořhadžeja s Božeho Přřma; řu wřate se špo- cžatkow bibliřřch wotdželow, řotrež měřřnik w řtarej žyřkwi cžitakše.

Quasi modogeniti pschijamtnje so t 2. řtawej 1. Přětra. Tam řěka w 2. řchucžžny: „Pořadajcže to rořumne cžřite mřloř řłowa Božeho jako nēřk narođene džě- cžatka, so hnyřcže wy wot njeho pschibjerali.“

Misericordias Domini řložuje so na 89. psalm: „Ja džu špěwacž wo Knjesowej hnadže wěcž- nje.“

Žubilate pořhadža se 66. psalma: „Wyřkajcže Bohu wřchitke řraje!“

Cantate pořaže cže do 98. psalma: „Špěwajcže tomu Knjesej nowny řěřluřch, pschetož wón cžini džiwny.“

Rogate dopomni cže na Žana 16, 24: „Prořchcže a wy budžecže bracž.“ Ale mjeno tuteje njedžele drje nima tu šwojeho řařožka ale drje w tym, so řo na tutej njedželi řta- wachju — a we wřchelatřch řrajinach hišcže řtawaja — roga- tiones, t. r. modlitwy, dobroprořchenja, řotrež ratarjo, wjeř- njenjo cžinja pať cžahajo wořlo řwojich honow abo mjes řwojimi honami pať měřo nutnořcže nēřhdže mjes řwojimi honami abo teř wořebite nutnořcže o Božich domach. Rogate, pořajkim džemřniřcha njedžela je tať prawje a žyle woře- bje njedžela ratarjow, wjeřňjanow — ale njedžela, řotraž nēřcha nēřkať „pschecžinjena“ hnyč, nē, řotraž dže hnyč řwje- cžena s modlitwami, s proštwami. A njeje nařch cžakž řajki, řiž nam dopřaji: „Modlcže řo! Prořchcže!“? Je. Tuž pať cžimny teř tať!

Exaudi, njedžela do Šswjatkow řložuje so po řtarym duchownym řěřluřchu.

Hdyž řwěru se řwojich špěwarřřch špřuchi abo intonazije w Božich řklužbach řobuřpěwajsch, wěřch, so řu řchpřuchi 50 hacž 55 po tutnyh řtaryh nařožkach řestajane. S wulřch měřřtow, tať teř s Drježdžan řhřřchimny pschězo řařo, so řu Bože domny njedželu řaž njedželu a tehorunja pschi wořebitnyh Božich řklužbach pořne nutnyh, tať so dnyřbja hišcže řtacz. Maja nařche měřřtna w Božim domje njedželu řaž njedželu řwojeho

kemšerija a hwoju kemšerku abo žaruja tam wožamocžene? Hdyž wone žaruja, žaruja tež drusy hišcže, — cži prjedow- nizu, kotsiž řu na tutnyh městnach něhdy Bože řłowo řłyšcheli a Bohu řłužili, nětk pař w duchownym raju Bohu řłuža.

Blidowe paczerje.

W cžařu wuřnwa a řadženja je tař prawje řkladnořcž, řebi ras rospomnicž, řchto to ř twojimi blidownymi paczerje- mi je.

Řo powřchittkownym nařhonjenju je tař, řo pola najwja- žy ludow nařcheje řemie nadeńdžesř, řo řo cžłowjeřojo wino- waczi cžuja, řo do wuřiwanja pořticženych darow někař na Boha dopomnicž, řo řemu někař džařowacž, někař modlicž. Tař na přch. Cžornuchojo žanu jědž njejědža, řhiba řo něřchto Boham wopruja. Indianojo a Esibirojo cžiřnu přeni luř jědže do wohnja, řo hychu tař žohnowanje bohow řa řbytřne wudobnyli. Řhinea nicžo njeřř, řhiba řo je přiedy jědž na domjazy woltař řajil, řu tař bohā pořticzejo. Řohanjo řu- pow Sandwich řanjeřu do jědže řhwalbnu řpěw. Řubižy řpě- waja do jědže a po jědži modlitwy. Madagařy řo řłuboto řlonja, hdyž wot blida du a řrowja tař duchow. Řappojo řleřtaja do rukow a wołaja: „Dobry božo, budž řhwaleny řa tutu jědž!“ Mořamedanojo řo řenje ř jědži njeřndnu, řhiba řo praia: „W mjenje najhnadniřcheho a najřmilniřcheho boha!“

Řestřaliře njeđelře řopjeno přchřpomni ř tomu: „Řřchescžijenjo řu jenicžke wuwřacze ř tuteje powřchittkowneje regule; telko ř nich nima řa nuřne, blidowe paczerje řpě- wacž...!“

Mařch řnadž hiřcže něřchto ř tomu přchřpomnicž?

Do wořadow.

Cži, kotsiž nětkle dalořo po řraju pucžuja a řo řa nabožne prařhenja řajimuja, powjedaja nam, řo ludžo bóle kemřhi řhodža, řo řu Bože domy polne, řaj přchepjeljene. Može řon, řiž nětkle přches nařche wořady přchřndže, tež to praiařcž? řo je w pořlednich 20 řetach kemřchřřhodženje wořłabnyřo, to wěmy wřchřř; to dže je wořebje řčoržba nařchich řarřchich kemřcherjow. Ale wono njeje tař, řo řenož mjes mlodymi kemřcherjo pobrařhaja. Tež mjes řarřchimi a řarymi wořad- nymi pobrařhaja kemřcherjo. Počřina to nětk řařo hinař a řepje hycž? Wořebje wo městach a wulřich městach řo praia, řo tam wjaz a wjaz ludži kemřchi řhodži. Na wulke města wjeřnjān huřto dořcž tař někař ř bořa hlada, hdyž řo wo po- božnořcži řecži. řo njeby ř tym ř řariřejom přchescžene byl! Řjeje nařch cžař hiřcže w nař na wřy telko řahorjenja a lu- bořcže abo hdyž niz to, telko nařřrožaneho pyřanja a modle- nja řbudžil, řo njeřožemy hinař hař řo dyrbimy kemřchi hič w řhromadžiřnje řchescžijanow a řo dyrbimy doma řami abo ř domjazymi Bibliju cžitacž a w Bibliji pyřacž? řsmu my tař „konřervationi“ w řwojim řwucženym nabožnym wařch- nju ř tutnyh pořlednich 20 řet, řo mēnimy, řo njeřmēmny a řo njeřřebamy řo přchemēnicž? řo řo tola njebyřchmy řami řřebali! řo njebyřchmy to ř liwřořcžu řamēnili a ř řenjōřcžu řwojeho řtareho cžłowjeřa a ře řamoprawdořcžu! řo nje- byřchmy řo, přiedy hař řo dořladamy, mjes tymi widželi, řiž řkomdja řwař, dořelž řkomdžichu cžař! A hdyž řchto mēni, řo řemu řřeba njeje, huřto kemřchi hič, — řchto to po prawom řeka, to wucžiř řōždy řam ře řobu a ř Bibliju! — řaj, řpi dha řajři w nařchim tař budžazym cžařu, řo wōn njewē, řo dyrbi wōn wřchēch druřich dla kemřchi hič a řa Bože řłowo a řa wēru wuřnawacž a řwēdcžicž, niz, řo by wēra wēra wořtala a řyřkej řyřkej a řo řyřkej dale řwarila, nē řnyh

cžłowjeřow dla, toho luda dla — a řebje řameho dla. Wēra a řyřkej, řařōženej na řesom Řhryřta řchřřowaneho a řtanje- neho, wořtanjetej a Biblija, Bože řłowo, wořtanje — ale cžłowjeřojo njewořtanu we wērie a w řjednocženřtwje ř Bo- hom přches řesuřa Řhryřtuřa a tař niz w Bořim řohnowa- nju a tař niz we wērynym řbožu, řotrež řon ma, řiž řbōžnořcž ma. —

Mořlo řo hiřcže mnoho ř tomu praiařcž. řola njech je dženja dořcž! řsnadž něčřon ř cžitariřow a ř cžitariřow něřchto ř tomu napiřa. — Wřcho řajře ma řo redaktorej přchř- pořłacž.

řo nařcha ewangeliřka řrajna řyřkej řchřita a djeři we wřchēj řwērie drože řerřřtwo řerřormazije a řo řteji na řařōžku ewangeliřa a we wērie do řesom Řhryřta řchřřowaneho a řta- njeneho, to njeřřeba dře řo wjazy praiařcž, hynjeř chřř řon a tamny něřchto wuřtajiřcž. Ale my mamy tola wřchřřny řwo- ju Bibliju a možemy řo řami wobhonicž. řam wřchřřim ře tola řesuř Řhryřtuř praiař: „Wobhōicze řo w Řiřmje, přche- tož řam řo řda, řo macze tu wēřne řiwjenje we nim, a to řame je, řiž wo mni řwēdcži!“ A my wēmy, řo mamy tuž řyřu Bibliju wjacž; řesuř Řhryřtuř dže ř tutny řłowom mē- ni řary řestament, a praia wo řarym řestamencže, řo wōn wo nim, wo řesom Řhryřcže řwēdcži. ř tym je řa nař rořku- dzene wřcho mudrowanje a wadženje wo nim. řo tež řižo řeho- dla, dořelž bē to „Bože Řiřmo“, dořelž bē ta „Biblija“, řotruž řbōžniř wuřiwāřche, řary řestament nařcheje Biblije. řař mořli a chřřli my te řnihi, řotrež řesuř řařo „Bože Řiřmo“ řřebāřche, na boř položicž, řacžřhnyřcž?

Ř tomu tu něřchto, řchtož runje tař duřy namařachmy:

řōlczež mējeřchēch přchēd řobu řtaru řwōjbnu Bibliju. řē řyře řapřōřchēna. řōn wobrocžēřche řopjeno a řopjeno. řořho ničřon nicžo njepraiařche. řadobo pař řřekny řōlž: „Řjeřřu dha Biblija te řnihi wo lubnym Bořy, macze?“

„Řeřo, lube džeřčo!“

Džeřčo bē řamnyřlene, řōncžnje řnapřchēcžiwi: „My dyr- bjeli lubemu Bohu řeho řnihi řařo dacž, my je tola njewu- řiwamy!“

A runje tař hiřcže něřchto ř tomu, řchtož bu wo kemřchř- řhodženju praiaře:

„řa wēm dže řižo wřchřřko, řchtož řarāř přēduje, řřekny něčřon wuřmēřchejo ř druřemu, řiž kemřchi džeřche!“

„řa wēm teř, wotmolwi řutōn, „řař řhłēb řłodži, dyrbjū pař řōn přchēzo řařo řēřcž!“

řyřkej a řtat.

řłodžina a njeđela. řa mlodžinu a jeje řłuřbu — řř — přchřřndže nowe řa řyřu řēmřřku pľacžaje řarjadowanje. Ř tomu řo wořjewja, řo budže po wořjewjenju, řotrež je wjedniř nēmřřkeje mlodžiny ř řařonjei 1. deřembra 1936 wo- řjewil, njeđelu cžař řa kemřchřřhōd daty.

řo džeřa! „řa chřu teř tař rad řobu džeřlacž we wořa- dže, w řyřkwi, hdyž je tola tař rořřudny cžař!“ tař myřli, to praia tař něřotry nětkle. řuž pař teř do džeřa! řo njeřře- ba řana wōlbna řecž hycž, ř řotrejž wuřtupiřch. ře tu tař na dořcž řkladnořcžow, řobu džeřlacž. řny řřebamy řiwe wořa- dy, wořady, řotrež řu tu řtaru a řtainje nowu wēru do ře- řom Řhryřta řchřřowaneho a řtanjeneho řiwe a to teř wob- řwēdcžeja ře řłowom, řiwjenjom, řadžeřjenjom. řo tu řajře wořady řu, řa to je wjeře džeřa řřebne a je wřchřřom džeřo nuřne: tař w řyřkwinym řhōrie, w Bořich řłuřbach řa džeřči, mjes řnatymi — řo ř nimi řecžřřch wo řyřkwinych a wořad- nych prařchenjach, řo njejařnořcže, řajřež řu wořebje nětkle nařtala, rořjařnjēřch, řo pořlednje řamēry wřchřřich řnyh

wšchelakich hibanjow, kotrej njejku pšchezo wuprajene, wot-
krywasch, so pšcheproschujesch do šhromadžisnow a wuhotowa-
njow, so wabisch do Božich službow a k zyrkwinstim šwjedže-
njam, so pošliczujesch nabožne a wožadne šopjena, kotrej
dyrbjake runje nětke w kóždej šwójbje bycz a tak zyle wěšče
tež naše šerbste nabožne šopjena runje nětke w kóždej
šerbstej šwójbje; a tež to šluscha do tajkeho šobudžeba, so šo
rosmošwiesch s druhimi wo nabožnych praščenjach, so šo s ni-
mi k Bibliji šydnjesch, so s nimi do Bibliškich hodžinow džesch,
so tam, hdžež žane bibliške hodžiny njejku, šo wo tajke pošta-
rašč. A něšto něsch njeje šabyte: so šo modlišch, so dobro-
proščenje činišch ša jenotliwych a ša wšchěch šhromadže. —
Čži to. Ty bórny pytnjesch, tajke šnutsowne špokojenje.

Se Šerbow a s dalofa.

Bože špicze směje poboczne Gustav-Adolffile towarštno
šwój lětny šwjedžen w Porschizach. Popošdnju w 2 hodž. bu-
dže šerbste šwjedženške šemščenje. Knjes šarač Bóž-Bude-
štecžanski směje tu předomanje. 1/4 hodž. budže němške šem-
ščenje. Šarač dr. theol. Ziegenspeč s Karlowych Warow
směje šwjedženške předomanje a rosprawy wo ewangelškej
zyrkwi w Čžiškošlowatiškej. Lubi ewangelšny Šerbja šu na
šwjedžen wutrobnje pšcheproscheni. Porschicžanski wožadna
naš lubje wita.

W **Drježdžanach** běchu wot 12. hacž do 14. haprleje dny
Šnutsowneho mišionštna. Na šlownej šhromadžisnje po-
da wyššichi zyrkwiny rada Wendelin rosprawy wo škutkowa-
nju Šnutsowneho mišionštna w lěče 1936; tuta rosprawa
rosjašni tak prawje nadawl a škutk Šnutsowneho mišion-
štna a pošasa, tak wobšchěrne a nušne jeho dželo je. Jeho
domy a wušlawy, kotrychž licžba šo njeje pomjenšchila, wo
tym šwědčja; někotre buch šamo powjetšchene. Haj, ša šta-
rych ludži, kotrychž bywa wjaz a wjaz w ludu, pobrachuja do-
my, we kotrychž bychu wuhow a wotpočink namakali. Ša
šaitaranje wohrožennyh, kaž wopiwzow, je šo wjele činiško.
Wošebje je pak Šnutsowne mišionštno se wšchelakimi wu-
hotowanjami, roswočowanjami a pšchednošchtami mjes lu-
dom a na lud w šchescžijaniškim šmyšle škutkowało; pšchi tym
wuži wošebje tež šwoje „mišionštno pošawnow“. Šwješe-
laze je, šo runje tež mužšny tute wuhotowanja wopytowachu.
Wšhitko, šchtož rosprawa šjewi, pošaje, tak je Šnutsowne
mišionštno wobdželene pšchi nowotwarje zylého luda. Wo
tym šwědčelšche tež šlowny pšchednošcht: „Šamošwienie
zyrkwi ša pšchichodnu generaciju.“ Tutón mješesche šarač dr.
Lilje. Wón wušbėhny mjes druhim, šo je runje we mlodž-
nje bėdženje wo wěrnu, prawu nabožinu a šo ma zyrkej runje
nětke šwoje nadawki dopjelnjecz; wona ma se wšchěj šhut-
nošču štač ša šakrament šwjateje šchčzenizy a ma se wšchěj
šwėru na šo wšacz šamošwienie ša wuššchčzene džěčži.
Šchwórtu kašni ma zyrkej pšchpowědacž štarschim a džěčžom.
Dr. Lilje škóncži: „My čžemy našchemu ludej pomhacz, je-
mu šlužo, na jeho mloděj generaciji.“ Šswjedženška Boža
šlužba bė w domje; předomal je prof. D. dr. Doerne, kotryž
bė do šwojeho pšchėšydnjenja na Lipsčžanski universitu, wjed-
niš předarškeho šeminara w Lückendorfje pola Žitawy. Ša
tekst bė šebi wušwolil Žap. šf. 18, 9—10. — Pšchi škladnošči
pšchinješemy hišchče dalšcheho. Wobšchěrne dželo tutych
dnjow njeje wobmješowane było na to, šchtož tu wošewi-
my.

S **Magdeburga**. Tu šwjecžimy jubilej, kotryž naš šo-

bu dopomina na reformaciju, na Luthera. Našcha „šurrenda“
— našchi zyrkwinyšny špėwarjo — šwjecži 500lětny jubilej
šwojeho wobštačja. Pšched 500 lětami bu šaložena a 1497
šluschesche do jeje špėwarjow tež Martin Luther.

Mišionštno a radio. Neudettelsawške mišionštno je
dowołnošč doštało, šo šmė na šupje Nowa Guinea twarič
dwaj ščelakaj. Awštrališke knježerstwo je tutej dwė radio-
wej štaziji pšchšwoliko.

W **Štalskej**. Němške ewangelške wožadny namakali we
mėštach Benedig, Neapel, Genua, Mailand, Bologna, Flo-
renz, wošebje pak w Romje. W Tirolškej stej dwė: Meran a
Bozen. Tež město Trieste ma němšlu ewangelšku wožadnu.

Bibliški pučnik.

Rogate, 2. meje: Duž tehodla budž wam wėdomne, šo
to šbože je pohanam pošlane; a woni budža šo šlyšchecz. Žap.
šf. 28, 28. — Žan 16, 23—33. — Psalm 104, 27—35. — Nětš
wjazy šrudni, pohanjo, njebudžče; hdny wy šče hłodni, Je-
šuš waš napaje. Wón šwoje šlowo šjawne čžini, wodawa
lubošnje, hdny šmy we winje. K. 302, 3.

Póndžela, 3. meje: Ješuš džesche k šwojim wučžomni-
šam: Kaž mie mój Wótž pošlał je, tak poščelu tež ša waš.
Žan 20, 21. — K. 220, 1. — Psalm 103. — 1. Šam. 17,
12—25.

Wutera, 4. meje: ... Duž šjewichu jemu, šo Ješuš Na-
žareniš nimo dže. Lut. 18, 37. — K. 399, 4. — Žuda 1—25.
— 1. Šam. 17, 26—38.

Šsrieda, 5. meje: Dža je tež Bóh pohanam pošutu dał,
šo bychu šbóžni byli! Žap. šf. 11, 18. — Romšf. 1, 1—17. —
1. Šam. 17, 39—58.

Šchwórt, **Bože špicze**, 6. meje: Dži pak k mojim bra-
tram a praj jim: Ša du horje k šwojemu Wótžej a k Wa-
šchemu Wótžej, k šwojemu Bohu a k Wašchemu Bohu. Žana
20, 17. — Mark. 16, 14—20. — Psalm 110. — Čžehni ša šo-
bu naš štajnje tu, daj ša tobu nam čžahnyčž; daj krašnošč
nam kaž jandželam, daj šbóžnje s rowa štanycz. K. 146, 5.

Pjatt, 7. meje: Tehodla džicže na rospučže a prošchče
na kwaš, tohož wy namakacze. Matth. 22, 9. — K. 152, 4.
— Romšf. 1, 18—32. — 1. Šam. 18, 1—16.

Šsobota, 8. meje: Mi je data wšchitka mój w njebješach
a na šemi. Matth. 28, 18. — Romšf. 2, 1—13. — Psalm 42.
— Kralo hnadny, poš tež še mni, nad žadoščžemi knjež we
mni. K. 370, 6.

Wištwanje:

Dubi „Čžornoboženjo“. To bė njenadžity poštrov, kotryž
nam nadobo pšchilecža, podpšžany wot tak wulkeje čžrjody
Šerbow, Šerbowšow, šerbškich šwójbow, šhromadžennyh poš-
la šerbškeho hoščenzarja na „Mokritzšöhe“. Džalujemy šo
jara a radujemy šo, šo šebi tajku towaršchnošč hajicže, kaž
šo radujemy, šo šwėru šwoje šerbške Bože šlužby šhromadu
šwjecžicže a šwoje šerbške pišmowštno — tak tež naše šo-
pjenko — čžitacže, hajicže, podpšeracže. A tuž Wašch wšchit-
šich, tnych lubnych wošobinišny šnatych, kaž tnych poš wošobje niz
šnatych, wutrobnje štrowimy: „Pomhaj Bóh.“ Redaktor.

Kni. L. w D.: Ša wšcho džak. Wužiju jo, napišajcže š,
hdny tam něšto wošebite macže. Redaktor.

K. J. W. w W.-D.: Hišchče ras džak! Šo šym pšhi-
šróšchil, je ruma dla. Redaktor.

Ša Graudi dyrbi pošndželu do čžihčžernje W. w Š. —
Ša Šswjatk: W. we W. — Ša Šswj. Trojizu K. we W.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebies mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbike njedželske łopjeno

Čaložit 1891 Khrjebjanski farań dr. theol. a fil. Bjedriř Sella.

W Budyschinje

9. meje 1937

Bauhen

Njedžela Čraudi.

Čap. štutki 1, 15—26.

Čraudi, Knježe, błysch mój hłóž, hdyž ja wołam; po tym psalmiskim błowje ma našcha njedžela žwoje mjeno hižo wot stareho čaža žem. Čraudi, i tym žmy hišćeje ras, kaž tydženja i njedželskim mjenom Rogate, wjedzeni do raja modlitwy. Modlitwa ma jenož tam smyžł, hdyž žo wobroczi na toho, kiž ma wolu, ju błyshecž a ma móž, ju wobłyshecž. Tohodla móže to jenož być jedyn móžny, ke kotremuž móžemy žo modlicž. Njeje sa naž prašenja, so móže to być jenož wschomóžny Bóh. To je tón Bóh, na kotrehož myžlimy, hdyž błyschimy: „Wasche pak tež wložny na hłowje žu wschitke licžene.“ A sažo tam: „A wschaf tež ani jedyn wrobl njepadnje na semju bjes wascheho Wótza.“ A modlitwje nježłuscha jenož tón, kiž ju błyschi, ale tež tón, kiž ju wobłyschi. Tu pak šonimy, so je tych wjele, kiž njehadža žo wjazny modlicž, dokež praja, so Bóh njeje jich modlitwy wobłyschal. Šacž nima tajke měnjenje pschicžinu w tym, so ludžo waschnje modlitwy wopacžnje rosumja? Trjebamy jenož počačaz na žmjerne padny, hdyž žmjerčž žada i tu toho žiwjenja čłowjekow w najlěpschich lětach. Tam je žo wěšće hujto tež naležnje modliło wo šđerženje žiwjenja, a Bóh njeje tajke modlitwy wobłyschal. Ale mamy dha potom prawo, prajicž, so modlitwy wjazny nježbu nusne? Njesabudžemy, so je waschnje našcheho Boha waschnje praweho Wótza, kiž derje wě, šhto ma nam dopjelnicž a kiž wě w žwojej mudrosčzi, hdyž je nam wužitne, so mamy hič pod šchiz a psches domapntanje? Čhžemy tola na tónž kóždeje modlitwy pschistajicž 3. próstwu: „Twoja wola žo stań.“ Napokřed dawa wón nam tola wscho tak, so dnyrimy šhwalicž, kať wón wschitko derje wuwjedže. Dženža pak čhžemy jeho próžncž, so by tež naž štajil do žohnowanja žwjatkow, na kotrež žo ho-

tujemy, so byčmy w mozy žwjateho Ducha žwoje žiwjenje tak wužiwali, so mohli ščóncžnje kónowanani być i tym, šhtož wěcžnje traje. Tutón Duch Boži wuhotuj naž i prawym rosumjenjom našcheho błowa, so by to žame nam wužitne było ja našche žiwjenje. Prajmy: Duch Boži je, kiž čžini naž žhmanych a móžnych do Knjesoweje žlužby.

To, wo čžimž w našchim tekščze Pětr rěčzi, je žobu to najšrudnišche w stawišnach Žesukownych, so běšche tón, kiž Žesufa pscheradzi a jeho pschepoda do rukow jeho njepschecželow, i licžby tych mužow, kotrež běšche tón Knjes žej wušwolil sa žwojich wučžomnikow, so bychu po jeho do njebies špicžu jeho wučžbu pschpowědali a jeho kraleštwo twarili. Esšyschimy tu, kajki je był Žudašchowy kónž, kiž po pošnacžu žwojeho hrěcha njenamafasche pucž wrócžo k tomu, kiž pokutneho hrěšchnita wrócžo njestorečzi. W žwojim štyšnym šadwelowanju dže wón, wrócžiwšchi farisejskim dostate pienješny a wobwěžny žo, a je drje jako přeni žwój row namafal na krawanej roli Šakeldama, kotraž bu kupjena sa 30 žłěbornikow. Šjenježna lubosčž bě šajala Žudašchowu wutrobu a jeho dželika wot Žesufa.

S toho móžemy a čžemy wužnyčž sa naž žamych. Wěrosčž Knjesoweho błowa: „Wny njemóžecž Bohu žlužicž a mammonej“ šjewi žo tež w našchim čžažu. Wono je jene i najšrudnišchich našhonjenjow, kotrež dnyrimy pschezo sažo čžinicž, so žu ludžo lohžny žlužobnizny mamona, hdyž žu žohnowani se žwětkym kubłom. Wěšće, njeje tak, kaž by kóždy bohaty był pschecžiwnik Žesufa. Tajkich bohatach je dosčž, kiž wědža žwoje kubla wužiwacž k lěpschemu žwojich žobučłowjekow, kiž žu w nusny, a čžinja to, dokež šteja w lubosčzi k Žesufej. A tola woštanje placžiwne Knjesowe žhutne błowo, so je lóžo, so kamjel psches jehline wucho pschěndže, dnyžli bohaty do Božeho kraleštwa pschidžže. Wulki je štrach, so toho, kiž widži roščž žwoje šamoženje, budže wobknežecž

myšle, kať by jo pschezo bóle pschisporjať, a husto budže tajki cźlowjek wabjenny a cźehnjeny do lóschtow śwěta. To pať ho njesnješe s tym, shtož Jesuť wuczi. Pschikladow mamy dosć tajkich, kiť ho bóle a bóle sđalichu wot Knjesa, wot Božich kľuźbow, wot śwjateho wotkasanja, cźim składnišche a lóšche bu jich hospodařske žiwjenje. Judašch Šchariot je nam s nastrožazym pschikladom, kať daloto móže pschińcť s cźlowjekom, kiť šteješche žyle blisťo pola Knjesa a je ho tola dať swabicť na pucť hrěcha.

Me Jesuť chze něšhto druhe; a kať wón pschi wuswolenju šwojich wucžomnikow s nim praji: „Bójče ja mnu“, tať wabi wón teť tebe na šwój pucť. A njeje žadny mjes nami cźlowjekami, kotrehoť njeby chźyl trjebacť w šwojim wobšehěnym džěle, w šwojich wulkich žnjach. Wšchudžom ma městna, na kotrychž je džěla dosć, džěla na našich dušach, džěla w našich domach a šwójbach, na našich šobucźlowjekach tu nutsła a wonka w pohanjtwje. Me wšchať, hdyť to chžemy, dha dyrbimy štać na Jesuťowej štronje, dha dyrbimy ho dacť wjesć wot jeho šłowa, dha dyrbimy šwoje wutrobny cźinicť ja wobndjenje jeho šwjateho Duha. Žow w našim tekšče setkamy ho s tajkimi mužemi, kiť šu jahorjeni sa nadawť, kotryť je Jesuť na nich položil. S kajkej šwjatej kħutnosću štaraja ho wo to, šo by wupróđnjene japoschtolšte městno šašo wobžadžene bylo s mužom, kiť je kħmany a hotowy sa tuto šaštojnštwjo. Kať šu ho tuczi jědnaczo štali w tuch tšjoch lětach, w kotrychž šu hromadže byli s Knjesom, s žyle hinajšchimi ludžimi hacť šu přjedy byli. Woni šteja žyle pod šacžiščezom toho, shtož je Jesuť na dnju šwojeho do njebeť špicža s nim rěčal. A wěmy, kať šu po tuch pucžu wulke wězy dokonjeli, wošebje hdyť běchu dostali šwjateho šwjatlowneho Duha.

Kať šteji nětko s nami, a kať šteji wošebje s tobu, shtož-ťuli teť šy? To je najnušnišche a najkħutnišche praščenje, kať štejšch s Jesuťej a s jeho šłowu. Žow njeje žane kħowanje móžno, a shtož chze tuto rošbudjenje wotpošacť, tón šměje s toho šam najwjetšchu šchřodu. Tuť šapocžú s pruhowanjom hndom a hišče dženzka a njewotštorcť tajke pruhowanje na, tať mēnišch, škladnišchi cžadž. Štejšch woprawdže w Duchu twojeho Knjesa Jesom Kħryšta?

Hdyť knježi w tebi hišče žebicžnosć, tuta žebicžnosć, kotraž wšcho měri jenoť po tym, shtož budže tebi ša to, shtož cžinišch na twojim šobucźlowjeku, dha hišče nještejšch we tajkim duchu. — Hdyť mašch w šwojim domje nana abo macź abo někocho druheho, ša kotrehoť mašch ho štaracť, dokelž šu šłabi a štari a nimaju wjazny móz do džěla, a hdyť jim žaneho dobreho šłowcžla njepopšheješch, hdyť jim jich wobcžěžnosć psches njelube wašhnje hišče cžěžšche cžinišch, dha nimajch tajkeho ducha. — Hdyť šy hotowy, ho na šwojeho šobucźlowjeka pschisłodžecť, šle wo nim rěčecť, ša jeho kħribjetom njewěrnosć wo nim rěčecť, dha nimajch tajkeho ducha Jesuťowej. — Hdyť štejšch šwojemu bližšchemu ša jeho domom a žiwisch ho s njeprawnym kħbłom, hdyť mašch wješele na tym, jemu šle cžinicť, dha ho hišče njejšy dať šapschimncť wot toho Knjesa. — Hdyť mandželšy njejšu hromadže žiwi w prawej kħšesćijanškej lubošći, hdyť šu štaršchi šwojim džěczom pohórščenje a nastork s štemu se šwojim šadžerženjom, hdyť šabudža džěczi na cžescť, kotruť šu šwojim štaršchim winojte, hdyť w domjazym šjednocženštwje pobračhuje na tej myšli, kotraž pyta to lěpšche dušche, tam njeje Jesuť Kħryštuť wjedniť.

Me tam je a štukluje Duch Boži, hdyť šteja cźlowjekojo w tej lubošći, kotraž bližšcheho lubuje jaťo žebje šameho a

kotraž Boha lubuje wjiche wšcheho. Šdžeť je tajka lubošć, tam namaka ho wšcho druhe šamo wot ho; pschetoť lubošć wucžini kħšesćijana. Tajki cźlowjek je pať potom teť kħmany a hotowy do Knjesoweho džěla w jeho wulkich žnjach. Ša toho njejšu woporny pschecžěžte, a tajki ma teť cžadž s nadawšam, kotreť jemu tón Knjes dawa.

Móžesch wot ho prajicť, šo šy tajki cźlowjek, šo šy kħšesćijan? A dokelž drje nam kždemu hišče to a tamne pobračhuje na tajkim dokonjazym kħšesćijanškim štejšchczu, dha prošmy hižo dženzka, ho pschihotujo na blisťe šwjatki, s žylej wutrobu: Štwor we mni Božo, cžistu wutrobu a dať mi noweho wěšeho Duha. Šamjen.

Lubej maczeri.

Maczi luba, shtomy nětko šašo kčžěja,
 Štacžatka nam rjenišcho šať šahwišdaja,
 Bože šłoncžko šteji wšche na njebu,
 Luba maczi, to wšcho Tebi s wješelu!
 Tuť, maczerka, budž s nami dženzka šbožowna!
 Ženoť Tebi šłuscha tuta šwjata njedžela!
 Luby Boh wot šwojej mozy Tebi daruje,
 Tebe, maczi, hnadnje žohnuje.
 Kať šmy my, Twoje džěczi, šbožowne!
 Nať Twoja dobrota a lubošć pēštuje!
 A našch domcžł pošny Božoh' žohn'wanja!
 To je teť Twoja wulka šašlužba!
 S cžim, maczi, Tebi dosć ho džatujemy?
 My jenoť lubošć daricť Tebi šamóžemy,
 Tebi, kiť Ty našche štarošče wšche šnajesch,
 Nať šchlitašch, lubuješch a šhlěb nam kraješch,
 Kiť Ty ho modlišch šwěru ša naš
 A kladješch ruzy žohnowazej na naš! —
 Wšchudže tuch šwětkow tať bohacže je;
 Lubošć wěnz najrjeišchi nawicť šej wě!
 Tón, maczi, najrjeišchi je Twój. Tebi šam pschinjeku!
 My pēkne jón wijachmy na brijótku.
 Ša, maczi, hdyť budu ja wulki a šylny,
 A budu, kať nanť, ja cźlowjek kħmany a pilny,
 We cžěmnyš ja potom šam pošdu Cži do kžka,
 A kždy džěń budu Cži potom kať njedžela! —
 Kať Twoje, o maczi, je wócžko dženz bñšchczate,
 Kať na trawzy šapki te rošowe.
 Tuta jich jašnosć Cži njehať ženje!
 Tať wěmy, šo derje Cži je, a to je tať rjenje! L.

Macž.

„Ras wotucžich ja“ — tať psche něčto s wulkeho měšta — „wošřjedž nozy a wuhladač lubu macž ša šlıdom šedžo. Wona měješche kħuch drašty na klinje ležo, kotryť drje bē ho jej s rukow šunyl. A wona bē drēmnyša; psche wulka mucžnota bē ju pschemohla. Nadobo ho poštroži, wotuczi a šhije dale. Me špar je šylnišchi hacť jeje wola. Šašo wona drēmnye, a šašo ho poštrožišchi dale kať. A to ho hišče někotre rašy wošpjetuje. Šotom šłoncžnje ho poda, štany a džěšche se špróžnym šstupom s šwojemu lěhwu, kotreť měješche hromadže s dwěmaj džěščzomaj; my mějachmy džě jenoť šłoža ša wóžom wošobow.“ —

Dosť ſ nať môže runje tajku hnujazu, wutrobu jimazu ſtawisnu piřacť wo ſwojej maczeri a jeje njeřebicťnej lubořci ſa dťecťi! Œhtť ſ nať ſtarřchi je a wřcho dorofumi — tťn dřenřa hnuty dťe maczeri a jej řwoju lubořcť pořaťe a wobřwědcťi tať, řať to jej najlubřřho, řať to ju najbťle řwjeřeli. A řhtť tu lubu maczeř wjazn nima, dťe, hdnť mťe, ř jeje rowej, přřchi jťn a ma tam řwoje wutrobne a toľodla řwjate wopominanje maczerje a maczeřneje lubořcťe a woporniwořcťe, maczeřneho modlenja a řohnowanja. Dťakuje řo Bohu ſa tutu macť a pnta ju ſ wěry wťcťtom pola jeje a řwojeho Œbťžnika, ře řotremuť — ale pať tomu řřhiřowane- mu a řtanjenemu! řanemu druhemu a hinařchemu! — je wona řama řwěru wřřednje přřithadźala ſ modlitwami, ře řotremuť je wona nať dťecťi ſ modleřřkej lubořcťu wřřednje přřewodźala, porucźala. Tať wopomina teť tťn řwoju maczeř, řiť dřenřa njemťe ani ř jeje rowej dťncť a řo jej dťakuje, řwjecťo dřen maczerje.

A řhto mohli my ľepřřeho wřřittim dťecťom přřecť hacť to, řo břřřteř jich wťcťzn prawje řaře, haj wot mľo- dořcťe řem tať widźazeř byľej, tať maczeřku a jeje lubořcť widźaľej. Rať řbořowne taťke dťecťi a tať dťakowne!

Tuť, wy maľe a wulke dťecťi, wocťinjeťe wocťi a hľa- dajcťe! Wy njebudťecťe hinať řhynť hacť řo řwojej maczeri dťakowacť dřenřa, dťakowacť wřředěnje ſ wutrobu, ſ ertom, ſ rukomaj, ſ řpřym řiwjenjom w pěľnej, pobořnej lubořci; wy njebudťecťe hinať řhynť hacť ſ njeř hieť ř Œbťžnikeř Jeřu- řej řhryřtuřej a řa nju hieť ř tutomu Œbťžnikeř, řiť nam, řa nať a nařře dla w lubořci po woprujo řjewi řwjatu lubořcť Božu.

A hdnť my maczerje tať řo dřenřa wořebje dopomnimy, dopomnimy řo řarřřej dořpľa tať a řo jimaj dťakujemy řa wřřhu lubořcť, řa wřřho dobre, řhtť nam dařřřtař, řhtť nam dawatař — přřede wřřřem pať řa to jene, řo nať řaľoři- řřtař na tťn jedn řaľoři řbťžnořcťe a toľodla teť řbořa, řo- tryň je Jeřuř řhryřtuř, řřhiřowany a řtanjeny Œbťžnik wřřittich cťľowjekow.

Wo maczeri.

„Dobra macť!“ praji Heinrich Lersch, pěřnjere dťelacťe- řjow, wo řwojej maczeri a piřře dale wo njeř: „Wona bě jena ſ tňř milijonow cťidich a jednoryř maczerjow ľuda, řotreň řpřřnawajo jako řřřeřřjanki řwťj dťnt, ſ řwju a ři- wjenjom řiwjenje dachu tomu řľowu: „Ľepje je, njeprawdu cťeřpicť dnťli cťinicť!“

Œa maczeř.

Walter Fley, řotreňoň řebi wařa a řhwala jako dobreho řpiřacťela wťjnřřeho cťařa, ľeři w řymnej nozyn přřed grotowej řawru. Měřacť řeři hiřřcťe wřřřře ľěřa, w řotrymť wětr howri. W myřľach podnurieny pohľadnje na řemju. Tam widři řelenu rořřlinu. Œso ř njeř řřhiliwřřhi ma řř ři- jawki přřed řobu. Œ myřľemi piřhi řwojej maczeri je wot- řřcťipnje a pořcťele je jej ſ lubym řľowami wo tutym nť- nym podeřdženju, řotreň bě, njeř wořřjedť wťjny, toľa tať měra poľne.

Macť a dťecťo.

Œřilětna řanka dnřbi poľodnjo řpacť a macť ju poľoři do ľořka. Ale řanka hawroni we ľořku wokolo. řako to přře- doľho traje, přřiřdťe macť a ju plaznje, řo by ju řmėrowala. Pľakajo řo holecťa prařřa: „Bijeř mje Ty ſ lubořcťe abo řa řhľořtanje? To dnřbja puťi ſ lubořcťe bncť!“

Macť přřihľořuje trořřtujo: „řaj, dťecťo, ſ lubořcťe řa řhľořtanje!“

Tuť řo řanka řmėrowana ľeňje a wjeřoľa wuřnje.

Maczeřka.

D maczeřka mi luba, droha!

Ty řy něťk pola Boha!

řa mam tu hiřřcťe droňowacť

A w řemřřim tať řo přřowacť!

Œo by tu hiřřcťe přřhi nať byľa!

Ľe řreba Twojich lubňř cťřjťdľa řpľa!

Aľ ně, to nochzu řebi řadacť,

Ľhzu tam, hďjeť Ty řy, hľadacť!

Wřřřať wutroba tu praji mi,

Œo Ty tam hľadařř na nať,

Œso řwěru řtararř řa nať,

řaj, řy tu mjes nami,

Ty jandžel-maczeřka,

Nať řunjo trořřtujo,

řdnť my tu řarujo,

Ty, řiť bě modleřka,

Něťk přřed Bohom řy

Wřřřa poľna řwěrneř modlitwy

Œa nať, řiť my tu na řemi

W ľuteř tňřřneř řtarořcťi.

D maczeřka, njeř moja duřřa řaruje,

Rať nať tu Twoja duřřa řtrařuje!

D maczeřka, njeř moja duřřa řrořumi,

Œhtť nam řo cťinicť řaleři,

Œo njeřebamy řo řa cťař,

Ani teť wo tťn wěcťny řwař.

řeř. 36, 27.

„řa řhzu řwojeho Duřřa do wař dacť!“

Tať řeři to němřřy na tať mjenowanym „řořřym řřpřu- řhu.“ A to je to řeřľo, pod řotreň řa měřaz meju řřpřřřu ewangeliřře řjednocťeřřřwa a ſ nimi w přřeřjednořcťi wřřřitzy Ľwangelřřy. To je tať prawje to řľowo řa tťtťn měřaz, we řotrymť řmėmy řwjatki řwjecťicť a w řotrymť dnřřimy najnutřniřřo přřřncť: „D řwjaty Duřřo, pťj wřřřať ř nam a byľi we nať ſ hnadu řwojej řam.“ Doprajmy řebi pať toľodla teť a docťitajmy řebi řami w Bibliji, řať řpľa 27. řřřřcťľa řeřa: „řa řhzu řwojeho Duřřa do wař dacť a řhzu řcťinicť, řo budťecťe w mořřich řařňjach řhodźicť a moře prawa dťeřřecť a po nich cťinicť.“

ře dosť a nadořcť, řhtť cťi tuto řľowo praji, řhřtneho a řhľořřeřo a řařo teť trořřřowazeřo a pořňľňjazeřo. Tuť měřmy řo po tym!

Rať cťitajř Bibliju?

Najpřjedny wěřo přřiřdťe prařřenje: „Ľitajř ty řwo- ju Bibliju?“ Njednřřbjaľo dořpľa, njednřřbjaľo pať přřede- wřřřem něťľe ewangeliřřeho řřřeřřjiana, ewangeliřře řřřeřřj- janki bncť, řiť njeňřřu Bibliju cťitali! Ale něťk: Rať cťi- tajř Bibliju?

Prof. D. Koberle piřře: „Řořřny ſ nať ma řpľe wěřře řwoje wořebite řľowa a řtawy w Bibliji, řotreň wořebje ľu- buje. Ale to hľaľe je řapocťať. Na přřeřo njeřmėmy řo

f tym spokojeć, so žebt sa žwoje natwarjenje jenož jenotliwe dźele abo stawy wuběramy. My dyrbinmy sažo nawuknyć, Bibliju w swisku čítać. Pšchetož jenož tať žo nam pšcheglad pšches Bože šjewjenje rosjažni a pšchegladny ščžini. My pšchindžemy tať nuts do možnosćže a žyły žwět wobžahowazeje dalokošćže tnych myšlow Božich stawisnow a žo tať wuřwobodžimy se stracha, žwojeje dušche nabožnje hladacž, widžo jenož žameho žo. To přenje njeje, so žmy my žami wobšboženi. Ně, wo to dže, so Bóh žam se žwojimi saměrami žwój wotnyknjenn tónž dozpije, so žo Boža wola na semi stanje, so našche małe žiwjenje bywa šapšchijate wot wšcheho wulkeho, šchtož Bože kralestwo dže a je.“

Šchtož tu tať f krótka wuprajene, ma wjele prajicž nam, fiž my žyly Bibliju mamy a tež čítamy. Mamy pšchi tym hladacž najprjedy na to, šchtož je prajene a šchtož žo stawa sa wšchěch a pšchi tym žo ani šrudžicž ani nabojećž ani žo dacž wottrašchicž, hdnž žnadž w tym sa naž wobžobinszy něščto cžežke abo tola něščto, šchtož nam niz po woli. A mamy pytacž a pytacž, čítajo wšcho, njewuwoštawajo nicžo, doniž nješžmy tu jenu wobšbožazu wěštoćž namakali: Tón Bóh, fiž je tón jenicžki Bóh a fiž je wšchitki Bóh, je tola tež mój Bóh, haj mój Wótž a ja jeho džěcžo!

Me šchtož tu tať f krótka prajene, ma wožebje w našchim cžažu wšchitkim něščto roškudne prajicž, hdnž tola jenož njewubjeraja to a tamne f Biblije, ně, hdnž tola to a tamne, haj wjele šacžiskaja, šchtož w Bibliji, tať wulke dźele Stareho Testamenta, haj Stary Testament žyly, haj žamo wulke dźele Noweho Testamenta, a to niz jeno tehodla, dofelž to tamne njeby nicžo powšchitkownje wažneho prajiko, ně tohodla, dofelž žo to a tamne runje našchemu cžažej, runje cžlowjetam našcheho cžaža nješpodoba. To rěka: woni nochzeja, so tež cžlowjet našcheho cžaža steji pod wulkim žlowom Biblije: „Moje myšle nješžu našche myšle, a wašche pucže nješžu moje pucže, ale kaž wjele wyšche njebježa žu dnžli semja, tať žu tež moje pucže wyšche dnžli wašche a moje myšle wyšche dnžli wašche.“

Me wono njesawoštanje cžlowjetam našcheho cžaža nicžo dale khiba tež tole nawuknyć. — Tohodla: Čítajmy žyly Bibliju a čítajmy ju w swisku a bježnje a žwěru — a f mođlitwu!

Zyrkej a štat.

Evangelsto-Lutherska šakša krajna žyrkej je poručžila, so maja w tutnych dnjach, wot pjatka hacž do žrjedy, we wšchěch Božich domach wožebite žwjatocžnosćže abo šhromadžisny być. Rěčnikow sa nje poštaji a pošćzele krajna žyrkej. We wšchelakich wožadach žu tute šhromadžisny hižo byle, w někotrych žu dženža a šbnytkne wožadny je wuhotuja w pšchichodnych dnjach. Tuž njech žo wožadni wšchitzy šhromadža do tutnych žyrkwinskih šhromadžisnow krajneje žyrkwe, kotraž je byla a je šchitarčka a podawačka toho herbštwa, kotraž nam reformator Luther sawoštaji se žwojej reformaziju: cžiste evangelij Žesuja Khrystuža, šchžžowaneho a stanjeneho.

S Moštwy žo powě, so žu šwjastki bjesbóžnyh wobšamkle, f nowej propagandu wuštupicž. Tať ma žo wožebity bjesbóžny film šhotowicž; f tutym džeja měšchnikow a mižionarow wuhanicž. Tutón ma žo wožebje w kolonijach pokasowacž. S tym džeja tam domoródnnyh našchězuwacž pšchecž-

wo wyschnošćžam. 400 000 rublow žo sa tutón film wuda. Nimo toho džeja sa najlěpšchu knihu, kotraž je pšchecžiwu nabožinje pižana, 25 000 rublow šapłacžicž. W Leninoradže džeja nimo toho nowy bjesbóžny musej natwaricž. — Widžimny, so bjesbóžni wšcho možne šapocžnu, nabožinu šabicž, a špóšnajemy, kaťka mój nabožina je w ludu, a byrnjež to jednory ruski lud byl.

Se Šerbow a f dalofa.

Me Wóšportu žwječži dženža popođnju Evangelški Šwjast Lubijškeho wokrežka žwój tulětny žwjedžen. Přědowacž budže šarar Edelmann-Ketlicžanski; pšchednosch šměje šuperintendent wysch. žyrkw. rada Žagš-Lubijški, pšchednyda Šwjasta sa Šakšu.

Do Lupoje ščželemy wutrobne šbožopšchecža wožadje, so ma nětk žama sažo žwojeho dušchepastyrja a tohorunja knješej wikarej Šornčerzej, kotryž je tam nětk po wobstatnym přěnim pruhowanju žwoje přenje šastojuštvo nastupik. Wutrobne: Pomhaj Bóh!

Bibliji pucžniť.

Šrandi, 9. meje: Budž šbudliwy a pošnyli to šbnytkne, kotraž dže wumrěcž. Šjew. Jan. 3, 2. — Jan 15, 26—16, 4. — Šebr. 6, 17—20. — Čže pytam, Žesujo, ty moje bohatštwo, hdnž tebe wopytuju, dha šměrom wotpocžuju a žwěta šabudu; tať pšchindže žylnošćž nowa, so f žwětku twojoh' štoła šej žadam f wutrobu. Žionške hložny 340, 7.

Póndžela, 10. meje: Redžbujmy jedyn na drugeho tať, so bychmy žo wabili f lubošćži a f dobrym štukam. Šebr. 10, 24. — K. 535, 4. — Psalm 146. — 1. Šam. 19, 1—12.

Wutora, 11. meje: Nječžžicže wašche dowěrjenje precž, kotraž ma wulke šapłacženje. Šebr. 10, 35. — K. 669, 2. — Romšk. 2, 14—29. — 1. Šam. 20, 1—17.

Šsrjeda, 12. meje: A šnješch a mašch ščžerpliwošćž a prózujesche žo mojeho mjena dla a nješžny wuštak. Me ja mam něščto napšchecžiwu tebi, so žwoju přěšschu lubošćž žy wopušchčžil. Šjew. Jan 2, 3. 4. — K. 203, 2. — Romšk. 3, 1—18. — 1. Šam. 21, 1—11.

Šchwtórk, 13. meje: Póćže žem ke mni wšchitzy, fiž wy špróžni a wobcžeženi šče, ja džu waž wofšchewicž. Mat. 11, 28. — K. 699, 3. — Romšk. 3, 19—31. — 1. Šam. 23, 14—28.

Piatt, 14. meje: Šchtož wy cžinili šče jenemu mjes moimi najmješchimi bratrami, to šče wy mi cžinili. Mat. 25, 40. — K. 497. — Romšk. 4, 1—15. — 1. Šam. 24.

Šsobota, 15. meje: Ja džu Wótža prošnyćž a wón dyrbi wam drugeho trošhtarja dacž, so by wón pola waž woštak wěcžnje. Jana 14, 16. — Romšk. 4, 16—25. — Čzech. 36, 22—28. — O Ducho, šhotuj žwjatki pšches semju dalofu, šmehcž jejne twjerde rjadki sa powěscž Knjesowu. O pomhaj f prawej wucžbje, nam pošnyli dušchu ty, so w radošćži a šrudžbje wo Knjesu žwědcžimy. K. 165, 7.

Žištowanje. Kni. L. w D.: Wulki džak. Dóndže runje w prawym cžažu. Tamne wosjewimny bórny. Redaktor.

Sa Šwjatki: W. we W. — Sa žwj. Trojizu: K. we W. — Sa 1. po žwj. Tr.: Š. w B.

Sy-li spēwał,
Pilnje džęłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spēwał,
Swěrnje džęłał
Wšędne dny;
Džęń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřęw će! F.

Čserbške njedželske kopjeno

Čafožil 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

16. meje 1937

Baugen

Čswjatkowničžka.

Mat. 16, 13—19.

K řwjatkam dopjelni řo Knjełowe řlubjenje, kotrež je řwojim wučožomnikam dał: woni dořtanu řwjateho Duća. Wo tnych, kiž buću řwędkoje wulecža řwjateho Duća, řkń-řhimy, řo woni njewędžachu, řhto męjachu wo tym džeržecž. Węřcže je tež hiřcže džęńřa pola wjele ćłowjekow runje tał, řo myřł hodow a jutrow derje rořumja, řo pał se řwjat-łami njewędža nićžo praweho řapocžecž. A tola je tał, řo je řwjaty Duch Boži móž, w kotrejš budže řwęt pře-łwinjeny. Čswjaty Duch je wřhał ta móž, kotraž čže nař přeřes ewangelijon dowjeřćł ř Jesuřej, kiž čže bncž nař řbož-łnik a wumožnik, a je tón Knjeł zyrkwje. Tutón řwjaty Duch pewoła, rořřwęczi, rořřwętłi a řdžerzi tež hiřcže džę-łřa nař w tej węřje, w kotrejš prajimy ř Pętrom: Ty řy Khrjřtuř, toho řiweho Boha řyn.

To je prarřenje, kotrež řej žada rořřudjenje, hdnž tu Jesuř řo prarřa řwojich wučožomnikow: Čhto praja ludžo wote mnje, toho ćłowřřeho řyna, řo ja řym? a hdnž řo žple wořobinszy na nić wobroczi a praji: Čhto dha wy prajicže, řo ja řym? Tuto prarřenje řluřřa řobu do řwjatkowneho řwjedženja. Přchetož, hdnž řęcžimy wo řwjatym Duchu, tam dže to přchezo tež wo Boha a wo jeho řyna řesom Khrjřta. My tu řhonimy, řo řu řej ćłowjekojo tamneho ćřařa wřhelake myřle ćřinili wo tutym řesuřu; to prawe wotmoł-łwjenje namaka tu Pętr, hdnž praji: „Ty řy Khrjřtuř, toho řiweho Boha řyn.“

Hdnž hładamy do nařřeho ćřařa, dha widžimy, řo tež hiřcže džęńřa tuto prarřenje řa řesuřom je móžne. A haćž runje řo nowocžakny ćłowjek wobrocža přchęcziwo ewan-łgeliju toho, kiž, kaž řwęt męni, nima wjažy žaneho prawa

w tutym řwęcže pořtupa, tehniki a mařřiny, ćřinimy nařřonjenje, řo budže łicžba tnych přchezo wjełřřa, kiž řo řabęraja ř prarřenjom, řhto je tutón řesuř. A dha je tajłřh, kiž tutoho řesuřa wotpořřařa, a tajłřh, kiž w nim widža drje prořetu, najdořpołniřřeho pucžpořřařa, ale tola jenož ćłowjek. Ale tež tajłřh je wjele, kotryčž řwęt mje-łnuje tórnyć, kiž widža w řesuřowym ewangeliju wumož-łjenje wřřeho řiwjenja, kiž něřřto ćřuje wo řkuffowanju řwjateho Duća, kotrehož je řesuř řlubil a pólřal jało trořřtarja, kiž řmęje wo nim řwędćřicž. To řu ćři, kiž tež hiřcže džęńřa praja a wuřnaja: „Ty řy Khrjřtuř, teho ři-łweho Boha Čsyn.“ A řesuř praji ł temu: „Čbožny řy ty, Čřimanje, řonařowy řyno; přchetož ćřęło a řrej njeje ćři to řjewilo, ale mój Wóž w njebjęřach.“ My wřřhał čžemy řej tu žple jařni bncž, řo my řami tu nićžo njeřamóžemy; tu je wřřo jenož dar Boži w mořy řwjateho Duća, a wono je tał, kaž praji Luther we wułładowanju ł 3. artiklej: „řa węřju, řo ja řam se řwojeho rořuma abo mořy njemóžu do řesom Khrjřta, řwojeho Knjeřa, węřicž ani ł njemu přřinęcž.“ řene pał móžemy: my móžemy řwoje wutrobny wotewřicž a temu řwjatemu Duchej dacž ł nam nuts ćřahnyć, a my čže-łny prořnyć: O řwjaty Ducho, pój wřřhał ł nam.

Wono něłł njeje tał, kaž njebjčmy žanyć widomnyć řwędćřenjom njemęłi wo řkuffowanju řwjateho Duća. řow řu runje řawišny Khrjřtuřoweje zyrkwje řtajne řiwe řwęd-łćenje wo tajłim móžnym řkuffowanju řwjateho Duća. Če wřřęmi řřęđłami, kotrež ma řwęt, se wřřej možu, ř přchęcžę-łhanjom a se řmjercžu, ř wójnami a řbęžłami je řo tutón řwęt přchezo a přchezo řařo řajil přchęcziwo Khrjřtuřej a jeho zyrkwje. Njeřnajemy w řwętnyć řawišnyć žadny łęřłotł, w kotrymž by řo mořł zyrkej řmęrom rořwiwacž a přřiřpo-łřecž. A tola je tuta zyrkej niž jenož wobřłala, ale je tež řtajnje rořłka. Węmy, řo to njeby řana ćłowjekla móž dořo-

njecz mohla, hdy bychy czi, kotřiz ja nju wustupichu, njedo-
stali pschezo jako nowu möz a nowu khröbloscz psches tuteho
šwjateho Ducha. Wěmy, so šu wšhitke te wšhelate wulki
škutki mišionstwa a bratrowskeje luboscze tuteje zyrkwoje sało-
žene na tu möz, kotraž jim pschińdže wot tuteho šwjateho
Ducha.

A wěmy tež něšto wo skutkowanju šwjateho Ducha we
žiwjenju kóždeho jenotliweho křesćijana, kiž jenož je swól-
niwy, so by šo pod jeho wjednistwo stajil. Šchtóz je šo we
šwojej nušy dał sapschimnyč wot Knjesoweho šłowa: „Wój-
cze šem te mni wšhitzy, kiž wy sprözni a wobcžeženi šče, ja
chzu waš wofšewicz,“ šchtóz je šo w pšnaczu šwojeho hrě-
cha dał pošynicz se šlubjenjom: „Budžcze troštni, wašche

hrěchi šu wam wodate,“ šchtóz je šo w šwojej štyšnosći,
hdžež njewjedžeše žaneho wonpucza, šwježelicz móhl teho
šłowa: „Njebój šo, ja šym cze wumóhl, ja šym cze pschi
twojim mjenje wołał, ty šy mój“ šchtóz je w cžemnosći wu-
mjecza nowu möz doštal w šłowje: „Ja šym to horještawa-
nje a to žiwjenje, šchtóz do mnje wěri, tón budže žiwy, hacž
runje wumrje,“ tón je něšto šhonil wo šwjatkownym dži-
wu, na tym je šo šjewilo to skutkowanje šwjateho Ducha.

Šbóžny, laž Pětr je tón, kiž ma tuteho šwjateho Ducha.
Tuž prošymy tež my dženska: O šwjatny Ducho, pój wšchať
i nam. Jeho möz dawa nam tu wěru, w kotrejž štejimy k te-
mu Šbóžnikej našich dušchow a prajimy: „Ty šy Khrystuž,
teho žiweho Boža Esyn.“ Šamjeń.

Šwjatkowny šwjedžeń.

Šłóž: Našch Knjes wšchěch šwojich šnaje.

Eso šmil, o Ducho šwjatny,
Nam wobradž krašny czaž,
Pšches Khrystuža nam daty
Wój, žohnowacz šej naž.
Šaj, pój, Ty kubło žadne,
Lud wobohacžicž šwój.
Měj džělo šwoje radne,
Se Šwojim troštom pój.

Wy na šemi šmy křudži,
Tež nicžo njewěmy.
To naž najbóle rudži,
Šdnyž bjes Tebje tu šmy.
Tuž chzemy prawje prošnyč
Wo Twoje bohatstwo;
Möz Twoja chzyla nošnyč
Naž pschezo šbóžnišcho.

Kaž Ty na japoschtolow
Eso i njebjež wulał šy,
Tak i předarškich tež štolow
Klincž šłóž Twój šchumjazny!
Nam napjeli i wyškoscze
Našch žyly Boži dom
A dai, so zyrkej šrosčje
Kaž wulki krašny šchtom!

Nječ evangelij běži
Pšchez' dale po šwěcže!
Nječ hori w kóždej křěži
Eso woheń luboscze!
O hdžež šu Twoje dary,
Tam, tam šo radži šnyw,
Tam mlody tak kaž štary
Ma dobry šchit a křyw.

Nam šwjatki šbóžne ponjež,
Ty šwětlo njebješe,
A k Tejušej naž donjež,
Kiž šam našch Šbóžnik je.
Twar zyrkej Božu šnowa,
Tej wěru žiwu plodž.
Kladž i njebjež möz do šłowa.
Tak štadło paž a wodž.

J. W.

Roskwětlenje Šwjateho ducha.

Mjedžany czišchčž i mjedžaneho czišchčžoweho kabinetta,
kotryž je mišchtr E. S. podpižal. (Šherl Bildarchiv.)

Evangeljska mladžina w Minakale.

Bože špicze je so evangeljska mladžina Budnjškeho wokrejša w Minakale šhadžowaka. Škoda bě jenož, so to hamžny džen bě, na kotrymž nasche kerbske wožady Gustav-Adolfski kwjedžen w Boršizach kwjeczachu, ale evangeljska služba mladžiny bě to tak postajila a to njehodžesche so pschemenicz. — Eserbska Boža služba bě nimo; mjes tym bě so wulka liczba mladnych ludži — běšche to wočoło 150 (popołdnju běšche hiščeje wjazy) — šhromadžila; woni běchu s koležami a s omnibužom pschijeli, s džela se kužodnych wožadow, s džela s města a tež s horow, tak s Wjasonžy, s Khrósta-wny, s Budestez a s Korsymja. Woni běchu pschi rjanym wjedrje kražnu jěsbu psches nalěczo měli. Kaiki swjebelazy napohlad bě to tola w Božej službie, jako bě telko mladžiny pschitomne, so bu spěwasche a Boha šhwalesche a posthajsche na přédowanje wo Khrystužowym k njejušpiczu a da šebi prajicz, so Khrystuž je s Knjesom žykeho kwěta, ale so dyrbi wón tež nad naschim žiwjenjom knježicz, so tež nam šwoje pschikajnje dawa a so šebi wot naž jažne rosšudjenje žada! Zyrkwinski thór porjejški Božu službu se spěwanjom stareho šhwalbneho šerlusa „Wulki Božo, šhwaltu czi, šynny knježe šaspěwamy!“ Po šemschach nastaji so mladžina na pucz k wulkemu hater a šaspěwa šebi tam pod wjedzenjom knježny Böttgerez s Budnjšina někotre šerluse a ludowe spěwy, wošebje tež šanony. Mjes tym bě Minakalski hoščenca wošjed pschihotowak, kotryž da šej potom nascha mladžina derje šlodžicz.

Popołdnju šhromadži so mladžina w Božim domje k pschihotowanškej hodžiny — Rüsttunde —, w kotrejž šaraš Franke-Schérachowski wo „prastarym bēdženju pschecziwo Khrystužej“, wokrejšny šastupnik mladžiny Uthoff-Budnjsti wo „bēdženju mladžiny wo Khrystuža“ a wožadny duchowny wo „bēdženju mladžiny pod Khrystužom“ rěczachu. Šerluse a pschędnošchowanja pobožnych šchtucžow so wotmēnjachu.

Po šwacžinje so pschi zyrkwi šchesczijska hra — tak mjenowany „Laienspiel“ — wot Budnjškich hrajesche. „Pschi wotewrjennyh durjach“ tuta hra rěšasche a ma jako wopšchijecze, šak čert špntuje, šemscherjow wot šemschikhoda wotdžeržecz; wón to šak čertowe waschne je — šara šestnje čini. Šola tyh, kotryhž wěra twjerda njeje, so jemu to poradži, šola druhich pak niz. Wulki šaczihčez činjesche, jako so wotewrjene durje šamknychu a potom wjazy možno njebē, tam šaicz. To žyke čyžšche pschirunanje bycz: Khrystuž je te durje (Jan. 10, 9). Šrajerjo šwoju wēz derje činjachu, tak so pschitomni s wulkim šajimom pschihadowachu a pschipošhachu.

Potom so mladžina s wožadu hiščeje ras w zyrkwi šendže, w kotrejž so nětko škōncžna šwjatocžnoscz wotmēwasche. „Mladžina — wožada — šaršchiski dom“ bě šhema teho, wo čimž knjes Uthoff nětk rěczesche a na šōnzu so wožadny duchowny šlowa jimasche wo tym, šchtož nam wot šajkeho dnja wostanje.

Šaj to bě nam wažne pschi tutym šhadžowanju mladžiny šola naž, so wožada našhoni, so mamy hiščeje mladny lud w naschej zyrkwi a so czi so myla, šiz praja, so je šchesczijska wěra jenož wēz wotemrēwazeje generazije. A my šmēmy tež troschtnje do pschihoda nascheje zyrkwe šladacz, hdyž wēmy, so we njej hiščeje mladžinu mamy, šiz je šebi po pucz psches žiwjenje do wēcznosczje teho wušwolika, šiz ma

s Bohom runu mož a čzescz, šesom Khrysta, šiz je nam tōn pucz a ta wērnoscz a to žiwjenje, a ništon nješchidže k Wōtzej, šhiba psches njeho.

Se Eserbow a s šalofa.

S Lupoje. Niedželu Rogate, 2. meje, je našy nowy duchowpastyr, šarški wšar Šornčez, šwoje šastojnstwo we Lupoji šapoczak. Šako so šawoni, knježa zyrkwinského pschēštejicžestwa s nim na šwjatocžne waschne wot šary do Božeho doma čehnjechu. Nimo teho běšche duchowny Šaser, šlowny šastupnik Lujanskeje wožady, s Minakala pschishol, so by na wobojim šemschenju wožadu postrowik. Wōn wučita tež žiwjenjebēš noweho duchowneho a pschjesche jemu w mjenje zyrkwinského pschēštejicžestwa a wožady wšch dobre a Bože žohnowanje ša jeho šastojnstwo. S jeho žiwjenjebēšha nješ so tole šdželi: Arnošt Šornčez je so w lēczje 1909 we Wōšporku narodžil. Wōn wopyta tamnišchu ludowu šhulu a potom Budnjku šaršku šhulu; pošdžišcho šakle šastupi do gymnasija w Miškej. Šštudowak je w Tūbingach, Šarlinje a Šipku. Šhwilu pschēšwasche tež w macžernym domje diakonikow w Drježdžanach. Šswoje přenje theološgiste pruhowanje škōzi wōn w Šipku. Wot přenjeje meje ša šakara we Lupoji postajeny. Dale šdželi wōn w šwojim žiwjenjebēšhu, so je wot lēczja 1934 šlubjeny s knježnu Šüttlerz s Šeidenheima we Širtembergškej a šo čže so šwjatki woženicz. — Potom mjesche nowy duchowny šwoje přenje přédowanje pschēš naschej wožadu wo Gal. 6, 2. Wōn rošestaji, šak ma w prawej wožadze šōždy druheho wobczēžnoscz nješcz, šōždy Boha a šwojich bratrow lubowacz, ale šak ma wōn potom s teho tež bohaty dobytš. Wožada nutrnje na šlowa šwojeho noweho duchowpastyrja poškasche. Lujanski pošawnški thór wobojem šemschenje se šwojim piškanjom porjejški. — Nasch nježelnik ščele tehla do Lupoje a do Wōšporka wutrobne šbožopšchecza. Wōh čyž hnadnje žohnowacz mlodeju mandželskeju a jeju dom a jeju škutkowanje ša wožadu a Bože šraleštwo.

S Minakala podawamy tu pschipōdla wošebitu rosprawu wo rjanym šlēcze evangeljskeje mladžiny, na kotryž bě dopōdnja šiz 150 mladnych pschishlo a popołdnju hiščeje wjazy. S Minakala mamy k tomu dale wšchitkim šdželicz, so tam na Šswj. Trojizu, 23. meje, šaraš Malink-Šasowski popołdnju w 4 hodž. w Božim domje šerbški rēczi a to „wo prawym twarjenju zyrkwe šesom Khrysta.“

Do wožadow hiščeje ras pošas na to, so so po postajenju šlowneje šerbškeje šonferenzny jednory šeschiwš nownych šerbških špěwarškich šacz do šōnza tutoho mēšaza meje ša 2 hr. pschēdawa. Wot 1. junija šlaczi šakšo přjedawšcha šlaczišna: 3 hr.

Do Šodžija je pschishol na druhe šarške mēštno wšar Šan Šaler s Šjoch Šonow, kotryž bě šacz šem s wšarom we Šasu. Šichejemy jemu do noweho škutkowanja Bože žohnowanje. Wulka Šodžijska wožada ma nětk šak po došhej šhwili šwojeho duchowpastyrja ša šwoje druhe šarške mēštno.

Do Boršiz bě pschepōžny Gustav-Adolfske Šowarštwo Budnjškeho wokrejša na Bože špicze na šwōj kwjedžen. Bē to poprawom j u b i l e j n y š w j e d ž e n. Pschetož pschēš 75 lētami bě Gustav-Adolfske Šowarštwo přeni šrōcz w Boršizach šwōj kwjedžen šwjecziko; tehdy bě tam šaraš Trautmann s wožadnym šararjom. W 2 hodž. šawonichu šwony a wōlachu Eserbow do kwjedženškeje Božeje služby w rjenje wupšchēnym Božim domje, kotruž, šaczrunje bě šak šake,

móžachu 11 duchowni hižo žobužwjećiz. Tutu kaž potom němſtu porjeſchiſchtej ſ poſkiczenjemi zyrkwiniſki khór a poſawnowy khór; tutón pſchewodžeſche tohorunja kěrluſche wožadny. Sawodnu wołtaſnu Božu klužbu mějeſche ſarač Kapleč-Budniſki, kiž je pſchedžynda towaſtwa, a přédowanje ſarač Bóž-Budeſtečzanſki, kotruž je měſtopſchedžynda. Wón roſkoži: Šhto je kſheſčijaniſke žiwjenje? Wěra a wuſnacze wono je! Wěra a wuſnacze kluſchatej tež w Guſtav-Adolffſkim Towariſtwje hromadu. Tohodla: Stejczje twjerdže we wěrije! Wopokažczje ſo w prawej bratrowſkej luboſčzi! Šhtóž je bohaty we wěrije a na wěrije, tón dyrbi tuto bohatſtwa dale dawacz. Šhtóž je wěrný pſcheczjel ewangelija, dyrbi tež bycz pſcheczjel Guſtav-Adolffſkeho Towariſtwa. My žmy bohačzi pornjo tym w roſpróſchenju. Tuž dawajmy jim je kwojeho bohatſtwa. Naſchi bratiſja w roſpróſchenju dyrbi wjedecz: My nježmy wopuſchczeni. Předač mějeſche tež ſkónčazu wołtaſnu Božu klužbu. — Synom po ſkónčzenju kěrbejeje Božeje klužby ſawonichu ſwony ſa němſku. Něhdže 20 duchownych bě ſo nětk ſeſchlo. Pſched Knjeſownym wołtarjom ſaſtawaſche wobej klužbje wožadny ſarač Handrič. Eſwje-džeſke přédowanje mějeſche zyrkwiny rada Ziegenſpeč, kiž je ſ ſararjom w Karlowych Warach. S Pawołownym kłowom na Timotheja roſkoži wón, ſchtož je ſtejniſchczo Ewangelſkich w roſpróſchenju: „Bóh nam njeje dač ducha bojoſczje, ale mozy a luboſczje a ſtroweje myžle.“ To je tež duch Guſtav-Adolffſkeho džela. — Pſchi tym poda nam předač pokaſzi ſ wobſtejnoſczow we roſpróſchenju. Saspewachmy 1. ſchtuczku Lutheroweho kěrluſcha: „Jedyn twjerdy hród je naſch Bóh žam.“ Po njej poſtrowi ſarač Kapleč jako pſchedžynda wožadu, wupraji džak wſchém, kiž pomhachu kwojeden wuhotowacz a poda krotku roſprawu ſ wobſchěrneho džela towaſtwa. Škónčzejo wopomni dweju kwojereju ſ džela Guſtav-Adolffſkeho Towariſtwa: prof. D. Rendtorfa a licenciatu Weidauera; tamny bě doholětny wjednik kłowneho Towariſtwa, tutón, Weidauer, je na 40 lět ſkutfowal je wſchey kwojere w roſpróſchenju, w Kolomea. Spewachmy 2. ſchtuczku. Po njej roſprawjeſche nam ſarač Ziegenſpeč wo wobſtejnoſczach kwojeje wožadny, pokaſujo na powſchitkowne položenje w roſpróſchenju. Narod a kſchczeniza, ſaſtup do ſchule a konfirmazija, wěrowanje a poſchowanje, to wſcho ſu ſkladnoſczje, pſchi kotruž ſo czeže diaſporny pſchedewſchém jewja, wožebje potom, hdyž ſu to měſchane mandželſtwa. Wo tym mohlo ſo tu nětk wobſchěrnie pižacz, ſchtož pač w taiſtej roſprawje, kaž tutej móžno njeje; žnadž ras wožebje wo tym něſchto woſjewimy. My tu žmy, kaž přjedny rěkaſche, woprawdže bohačzi pornjo tym w roſpróſchenju. So bychmy tež tak bohačzi na njebojaſliwoſczzi, na kwojere, wutrajnoſczzi, ſčerplivoſczzi byli kaž Ewangelſy tam w roſpróſchenju ſu, a tež tak kwojere kěrſcheryjo, hdyž my tola wſchitzy kwoj Boži dom mamy a tak daloſkich kěrſchazyh pučow ani njeſnajemy, kaž woni tam je jara huſto maja. Po 3. ſchtuczzy ſčžehowaſche ſkónčazu wołtaſna klužba, kotruž wožadny ſarač ſaſtawaſche, a Boža klužba wuſklinežja ſ mózne 4. ſchtuczku: „Nam kłowo dyrbi wotajicz a žanoh džaka doſtač!“ Do ſberki je ſo wſcho hromadže nadało 300 hr. — Hdyž bě tutón kwojeden ſa Porſchiſku wožadu, kotraž je Guſtav-Adolffſkemu Towariſtwu nětk 6 krotč kwoj Boži dom wotewrika, tak rjez jubilejny kwojeden — 1862 bě přeni kwojeden — dožwjećiz ſo ſ tutym jubilejom druhi jubilej kwoj. W martrownym tydzenju bě 25 lět, ſo ſarač Handrič do ſaſtojniſtwa ſaſtupi. Tehdy je ſo to ſ cžicha kwoj wopom-

niſo; ſ tutym kwojedenjom ſo to kwoj wožwjećiz. Sup. Berg-Budniſki pſchejeſche jubilej w mjenje wſchých Bože žohnowanje do dalſcheho ſkutfowanja. 1912 bě wón kwoj ſaſtojniſke dželo we Lupoji jako wikar ſapoczak; 1913 bu tam ſ ſararjom; 1915 pſchiindže do Klukſcha a 1926 do Porſchiž. Tež naſch nježelnik „Pomhaj Bóh“ pſcheje jemu a jeho domaj wjele ſboža. Bóh pomhaj dale a daj ſo wſchemu derje radžicz tak kaž to cžlowjekam ſ žohnowanju Bohu pač czejcziz.

Bibliſki pučnik.

Eſwjatkownicžta, 16. meje: A buchu napjeljni wſchitzy je kwojnym Duchom a rěczachu kłowo Bože ſ kħrobloſczju. Zap. ſt. 4, 31. — Zap. ſt. 2, 1—13. — Matth. 16, 13—19. — Bóž, wěroſcz ty Ducho, waž ruzy ſtykowacz, ſa wěroſcz wotamki wucho, blud, cžmu cžy wotehnacz, ach ſahor wohen kwojny, kwojecz ert a wutrobu, ſo Kħryſtuſke wſchón daty joh kwojere wuſnaju. K. 165, 1.

2. kwojeden kwojadow, 17. meje: Ja žym jim dač tu kražnoſcz, kotruž ty mi dač žy, ſo bychu woni jene byli, runje jako my jene žmy. Jana 17, 22. — Zap. ſt. 2, 14—18. — Luk. 13, 18—21. — Ty kražna kwojtoſcz roſkwojecz naž, wucz naž Kħryſtuſka ſpojnacz kwojny cžy, ſo my bychmy ſtali pihi kwojim Knjeſu, kiž je naž pſchijedl wſchých na prawu mjeſu. Kħrie eleis. K. 159, 2.

Wutora, 18. meje: Duch wěroſczje budže wam do wſchey je wěroſczje puč pokaſacz. Jan 16, 13. — K. 161, 7. — Romſt. 5, 1—11. — 1. Sam. 26, 1—12.

Eſrjeda, 19. meje: Pětr džjeſche: Knježe, kač huſto dyrbi ja dha mojemu bratrej, kiž na mni ſhrěſchi, wodacz? Je doſcz žydom krotcz? Jeſuž džjeſche ſ njemu: Ja tebi njepraju, žydom krotcz, ale žydom džjeſacz mol žydom krotcz. Matth. 18, 21. 22. — K. 164, 7. — Romſt. 5, 12—21. — 1. Sam. 26, 13—25.

Čwtork, 20. meje: Tak mžemy rjeſnyč: Tón Knjeſ je mój pomoznik, a ja nočzu ſo bojecz. Hebr. 13, 6. — K. 317, 6. — Romſt. 6, 1—14. — 1. Sam. 28.

Piat, 21. meje: Kħwalczje naſcheho Boha wſchitzy je ho wotrocžy a kotriž ſo jeho bojiczje, mali a wulzy! Ejewi. Jan. 19, 5. — K. 618, 5. — Romſt. 6, 15—23. — 1. Sam. 31.

Eſsobota, 22. meje: Wón džjeſche: Waſcha wutroba ſo njeſtróž. Wěricze-li wy do Boha, dha tež do mnje wěricze. Jana 14, 1. — Romſt. 7, 1—13. — Jeſ. 6, 1—8. — Ducho mozy ſ wykoſczje, Ducho nowoh žiwjenja, daj, ſo twój ſkuf we naž roſczje, hdyž nam kwoj kwoj pſchecziwja; brónje podaj ſa wójnu, dopomhaj nam ſ dohycju. K. 157, 7.

Wiſtowanje: Sa Eſwj. Trojizy: K. we W. — Sa 1. po Eſwj. Trojizy: H. w B.

Porjedženka: Na dnju maczerje je drje kwojny prawje cžitač, ſchtož bě w pėžni: „Maczerka“ ſkėpžane a je cžitač:

„O maczerka, njech naſcha duſcha ſacžuje,
Kač naž tu Twoja duſcha ſtražuje!“

Haj, to njech kwojny duſcha ſacžuje! To wobarnuje pſched ſym, to troſchtuje, to ſwježela.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Čałožil 1891 Khrjebjanstl farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

23. meje 1937

Bauzen

Čswjata Trojiza.

51. psalm.

W Khrjstužu je nam wšchomóznj Bóh počne šwětko šwojeho bježa a bójškeje hnady a mudrosće spožčil. W starym jakonju, to ma rěčacž w čažach do Khrjstuža na tajkim šwětkle pobrachowasche. To na pschiklad na wojowanju dla woporow spósnawamy. Khrjstuž je wopory šběhnył, woprowawschi šo šam na drjewje. Profetojo šu šo podarmo prózowali, hdyž chynchu Bože šlužby bjes škótnych woporow šarjadowacž. Wošebje Hošea běšche pschecziwnik woporow. Tak je tež kral Dawit, kaž šo šda, tempłowemu spěwnemu mišhtrej špěw pschepodał, a to našch 51. psalm, šo by Boži lud w templu čzištu a woprawdžitu Božu šlužbu šwjeczič mohł a wědžal w nutrnej modlitwje: „Tebi njelubja šo wopory, ja bych je čzi dał; a šapalne wopory šo tebi njespodobaju. Wopory, Bohu špodobne, šu tynchny duch; tynchnu a rošlamanu wutrobu njebudžesč ty, Božo, šazpicž.“ Šacž je šo tajka modlitwa w templu wjele špěwala? Najšterje niz, a hdyž ju šanješechu, šu na kónzu, žnje pschecziwo jejnemu duchej, šašo wopory ša prawe wukhwalili. Šdyž Jerusalemske murje natwarjene budža, potom, tak na kónzu čzitamj, budža šo wopory prawdosće Bohu špodobacž, šapalne a žnje wopory, budža woły na wołtarju woprowacž. Šacž šu murje abo niz, to tola ša wopory ničžo na šebi mēčž njemóže! Wopory šu wopacžne, pohaniške, šacž šu murje abo niz.

W 51. psalmje šu modleške šłowa, kotrež tajki wopor Bohu špodobne, wopor tynšneje wutroby, wošnamjenja: „Štwor we mni, Božo, čzištu wutrobu a daj mi noweho wěšteho Duča. Njesacžikń mje wot šwojeho woblicža a njewšmi šwojeho šwjateho Duča wote mnje. Trošhtuj mje šašo je šwojej pomožu, a hotownj Duch šdžerž mje!“

To je šamžny Duch kaž pola Dawitoweho šyna Salomona, kiž Boha niz wo dolhe žiwjenje, ale wo mudru wutrobu prošesche. Ale to njeje žana žadna myšl w tamnych čažach, ně, šwjate pišmo je tež w Starym Čalonju toho počne, šo šo wo wutrobje rěčzi, najbóle pola Šioba, w psalmach a w knižach mudrosće. Tuž tola, woporow a druhich wěžow dla, nježmēmny Starj šakon šacžiknyčž, kaž to nětoš čzedža.

Šchtož je wulke a šwjate, to ma móž a wěčžnosć. Tak je šchesczišjanška wožada šebi najwažnišchu proštwu pschi šwjecženju Khrjstužoweje wječzerje niz wot Khrjstuža, tež niz wot ewangelištow abo japoštołow wšala, ale š Davitoweho psalma! Tak nam jažnje psched woczi štupi, šo Khrjstuž halle je dokonjal, šchtož jeho wótz Dawit njesamó pschewjesč: modlitwu w duchu a prawdže, Božu šlužbu „bjes woporow“ a tola niz bjes woporow: tynchne, rošlamane wutroby šu Bohu špodobne wopory.

Tajke Bóh njebudže šazpicž! Šak je mohła myšl našacž, šo Bóh tajke šazpiwa? Šrajmny jažnje došć: Dofelž je woł drohe škocžo, hibanje, hnuče wutroby pak šo šo škotach njewobliczi. Šacž nětko nawopał mj pobožni našcheho čaža wjele prawa mamj, tajki wopor žnjeho woła šazpicž? Mj jón šawěšće šacžiknyemj. To pak je něšchto hinaššche šacž šazpicž. Šchto w našchich wožadach wopruje ša Khrjstužowu žyřkej? Šchto šebi wulku šškłodu čzini, hdyž šo žyřkwinske dawli dawaja?

W Dawitownym čažu běšche boloišne a čžežke, žyly woł woprowacž. To je jenož bohacž mohł, a jeho wopor móžesche šo Bohu počnje špodobacž, hdy by tež nutrna, počutna wutroba w nim byla, kotraž hřeča a hřečownych ščěhwołow dla hórje čžerpjesche šacž woprowaneho škocžecža dla.

To wšcho dyrbjachmy šebi ščžerpliwje wukłožowacž dacž, šo bychmy došć jažnje šrošumili, šchto to rěka: Bóh rošlama-

nu, tyščnu wutrobu njesazpiwa. To ſu wulke hrěchi a ſkoſcze, njech na ſjawne pſchińdu abo niz, te wutrobu ſamaja a tyſcha. A runje wulki hrěchnik ma ſaczuwanje, ſo je ſaſtorczeny, ſazpieny, pola ludzi, to ſo roſumi, ale tež pola Boha Knjeſa. Wulki hrěch zyle ſbožo ſniczi, mandželstwo, dom, ſtrowoſcź, měr, luboſcź. Człowjek je dele ſtajeny, zyle ſniženy. Kónz je ſ nim a ſ jeho zplym ſbožom, njemóže ſpacź, njewěri, ſo je hnada jemu pſchithilena.

Alle tajteho Bóh njesazpiwa. Tajki je Bóh! To wěmy w Jeſuſu Khrnſtuſu. A hdnyž to wěmy, budže naſcha hroſa pſched tajkim woporom doſcź wulka, ſo ſo hrěcha bojimy. Pſchetož po wulkim hrěchu je tola ſeniſte ſbožo ſkažene. To je pſchetož ſaniczaze, ſczěhwki wulkeje winy czaſ žiwjenja wotpoſuczić! Bóh dyrbi cziſtu wutrobu a wěſteho ducha dacź, ſo ſo tomu njemóžemy ſminyć.

Swjedžen Swjateje Trojicy.

1. lijt Jana 5, 7: Boža ſwjata Trojiza — najſwobóžniſche potajniſtwa ſ wěcznoſcze.

1. O najdžiwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcznoſcze potajniſtwa! —
Eſy ſeſthadžalo, — nam jažnoſcź dało.
Wježel, wježel ſo, ſcheczanſtwa! —
2. O najdžiwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcznoſcze potajniſtwa! —
Wótz, Eſyn, Duch ſwjaty — je cźłowſtwu ſnaty.
Wježel, wježel ſo, ſcheczanſtwa! —
3. Hlaj, Wóczež dawa — nam džeczi prawa.
4. Eſyn hrěchnych ſebi — naž mile debi.
5. Duch Boži ſwjaty — je herbam daty.
6. Tak mamy ſ njeho — my doſtatk wiſheho.
7. O najdžiwniſche, o najſwjecziſche
Sbóžne ſ wěcznoſcze potajniſtwa! —
Eſmy džeczi Bože, — nam kćeje ſbože!
Wježel, wježel ſo, ſcheczanſtwa! —

J. W.

Swobadow do woſadow.

Nětkle wiſcho móžne ſklyſchich a ſhoniſch. Wjes džiwa to! Naſch czaſ je tola tak polny wiſchelaforeho. Tak tež ſklyſchich, ſo ſo džiwaja, ſo ſamóža nětkle tež Eſerbja — t. r. nětkli je Eſerbow — pſchecziwo ſwojej krajnej zyrkwi ſtać, Eſerbja, lotſiž maja tola kħwalbu, ſo ſu ſwojej wiſchnoſczi poddani a ſwěrní, ſwětnej a zyrkwinej. A tuta wiſchnoſcź ſaſkeje krajneje zyrkwe ſteji tola doſpołnje a krucze na ſakladze Biblije a wuſnacźow ewangelſko-lutherſkeje zyrkwe! Kať mohło to doznła w Saſkej, w kraju Lutheroweje reformazije hinať być? A ſo wiſchnoſcź naſcheje ſaſkeje krajneje zyrkwe ſwěru ſteji ſ ſtatej — to ſo ſawěſcze haťle njetrjeba ani prajicź. Kať mohło to doznła hinať być?! Prózowanje zyrkwineje wiſchnoſcze je, ſo woſtanje naſcha ewangelſko-lutherſka krajna zyrkej ſałożena na tym jenny a jeniczy wěrnym ſałożku ſchecziſkije zyrkwe: to je Jeſuſ Khrnſtuſ ſchizowany a ſtanjeny a ta wěra do njeho; a to reka,

ſo kóždy ſtaw naſcheje krajneje zyrkwe woſtanje ſwěrnym we tej wěre a w tym wuſnaczu, kotrež wot Boha ſbudženy reformator Luther nam ſnowa da ſ cziſteho ewangelija.

Džiwaſch ſo Ty tež na tym, ſo ſu tež mjes Eſerbami tajzy, kiž móža pſchi tym pſchecziwo krajnej zyrkwi być?

Alle tež na dalſchim ſo ſpodžiwaja, na tym, ſo je móžno, ſo Eſerbja — ſažo wěſo jenož nětkli je Eſerbow — ſamóža tak nadobo prajicź: „To póndžemy tam a tam a ſo njedžeržimy wjazy te krajnej zyrkwi!“ — Hdnyž czi to nětkli praji, dyrbiſch ſo džiwajo praſchecź: Haj, ſu dha to Eſerbja? Eſerbja ſu tola tak ſwěrní ſchecziſkije, tak ſwěrní ſwojej Bibliji, ſwojej wěre, ſwojej krajnej zyrkwi, ſwojemu wuſnaczu! A runje tuta je tola ſaſhowana w naſchej ewangelſko-lutherſkej krajnej zyrkwi, a jeje wiſchnoſcź ſteji w nim a runje ſa njo wojuje! Džiwać ſo dyrbiſch, ſo ſamóža tak lohło to tak a podobnje prajicź! Njednyrbja ſwěrní runje we wojowanjach poſaſacź, ſo ſwěrní ſu? Dnyrbja, hdnyž ſwěrní ſu! Njednyrbja kruczi runje w czaſach, w kotrychž po wiſchěm ſdaczu wiſcho kħabla, wobkħwědczić, ſo krucze ſteja na wěrnym ſałożku wěry, na Bibliji a na wuſnaczu ſ Jeſuſkej Khrnſtuſkeje, kiž je naſ ſe ſwojim czerpienjom a wumrěcjom a ſe ſwojim ſtaćom ſ mormych wumohl? Dnyrbja, hdnyž ſu kruczi!

Džiwaſch ſo Ty tež na tym, ſo ſu mjes Eſerbami tajzy, kiž móža tajteho a podobneho prajicź? —

ſ toho, ſažo czi tak pſchińdže, mohli hiſchcze to a tamne tu ſtać, na pſch. ſo ſo džiwaja na tym, tak tež mjes Eſerbami tam a ſem tajzy ſu, kiž ſu dženža tu, jutſje tam, kiž ſu dženža tak, jutſje hinať — we wězach wěry a nabožiny wěſo mēnimy tu jenož! — ale njech je to ſa dženža doſcź, ſo njebnychym tym, kiž wo tajkim hiſchcze nicžo njepytnychu, abo njehoniachu, pſche wjele pſchinjeſli, tak ſo dnyrbjeli ſo pſchegara džiwać! —

Ja wēm, do koho wěry! So bychmy to ſ G. M. Arndtom a Michałom Domachlu wědzeli a wuſnali ſe ſłowom a ſa-džerženjom!

O kħwalena budź ſkała,
Kiž Jeſuſ Khrnſtuſ je!
Ta hnucź ſo njeje daťa
A kħablać njebudže,
Chze ſtać kať dejmant Boži
We wiſchitkim njewjedrje.
Na nju ſo duſcha ſkoži
A twari do ſmjercze.

ſ czaſa ſa czaſ.

ſe Stettina piſche ſo něſchto, ſažo je wulzy ſajimawe ſa naſch czaſ. Njedzeli Rogate pſchepoda w Božej ſklyſbje wiſchich wojeſki ſarať ſchackla wojeſkeje zyrkwi nowu woſtaſnu bibliju, kotruž je Božemu domej dariť polny marſhall von Mackenſen. Do njeje je polny marſhall ſam ſapiſkať, ſažo ſteji 1. Tim. 2, 8: „T a c h z u , ſ o b y c h u ſ o m u ſ i z y t B o h u m o d l i l i n a k ó ſ d y m m ě ſ c z e !“

ſ tym je wón wobnowiť to žadanje, kotrež je wón pſched Hitlerſkeje młodžinu wuprajit w Naumburgu 15. oktobra 1936: „Hdnyž młodžina njeje ſałożena w ſchecziſkije, njemóže wona te duſchine mozy dobyć, ſo by mohła to doſlonjecź, ſažo je němſka młodžina pod brónjemi w ſwětowej wójnje doſlonjať.“

A ſo polny marſhall von Mackenſen tutu Bibliju ſ tutej bibliſkim ſłowom wojeſkeje zyrkwi dariť, dopomni naž

na to, šhtož wón krótko po runje naspomnijenym kłowje pschi požwjeczenju hospody sa mladzinu w Brüßlowje 1. novembra 1936 wupraj: „Prawy němski wojak dyrbi tež kšesczijan- sli muž bycz!“

Sdobom žmy s tym, šhtož wón s Biblije do tuteje napiša, wróczy pokasani na žadanja, s kotrymž so pólny marschall von Hindenburg s bitwiszczow na domišnu wobroczi, prajizy něhdže: „My šaczuwamy tu wonka, so so wy w domišnje wjazy tak njemodlicze. Modlcze so! My trjebamy wójsko modlerjow! —

Tuž pak: Niz ženo czi tam w Stettinje žu mēnjeni! — My wšhitzy žmy mēnjeni! Tuž cziūmy wšhitzy žwēru, šhtož šchēdziwy marschall po tak dolhim a bohatym žiwjenju žada — a žam cžini: Modlmy so! Cžinmy dobroprosčjenje sa wšchēch, sa žny lud a wótzny iraj!

Šhtož so na to dopomni, šhtož tu pišachmy wo swonach we wžy Madensjen pola Lauenburga, tón wē, so je pólny marschall von Madensjen s tutej Bibliju snowa wobšwēdcžil žwoje krute stejnišchczo na šakožku kšesczijanškeje wēry.

Njemolcže so, Bóh so njeda sa žmēch mēcz.

Něhdny wudnyri w nělajkim pruskim městacžku škótny mór; a komuž jēd wot padnjeneho škotu něfak do krwē pschiūdže, dyrbjēšche po někotrych hodžinach wumrēcz. — Ras žobotu, psched žamym žwjatym wječžorom, jēdžēšche něfajki mēšchžan toho žameho mēšta, kiž bēšche šašakka dušcha, s wrotami won, so by žwoje žuche žyno na bliskej kuzny domoj braf. S našdala so hrimsašche a hrožēšche s deschžom. Tuž pošbēhny wón žyno- we widky k njebježam a rēczēšche pschi tym Boha hanjaze, šakracške žłowa, kotrež so mi wuprajicž njecha. — „Šhto to bē?“ wón njejabzy k žwojemu wotrocžkej džēšche, kiž so žobu wjēšēšche, a setrē žebi šku muchu s woblicža. „Nicžo drje dale njebē!“ wón džēšche, ale s cžēžnej wutrobu, dotelž drje cžujēšche, so je to tajka mucha byla, kiž bē na špadanym škocze žē- džala a kotrejež jēdojte kalnjenje cžłowjeka mori. Woblicžo jemu šacžēfakšche a nicžo wjazy wo žebi njewēdžo, wróczy so po hodžinje domoj do žwojeho wobnydenja. A našajtra rano wón morwy ležēšche, jako tajki, kotrehož je Boža žurowa ruka šbika. —

Cžital drje žy, so je Voltaire, tamny franžowski wu- žmēšchowač kšesczijanštwa, kotryž bē w cžaju Bjedricha Wulkeho žiwy, ras prajil: „Ja mam žyte, pschēzo šako žny- šchecž, so je 12 muži dožahało, kšesczijanštvo šakožicž. Ja chzu dopokasacž, so jedyn dožaha, so šako powalicž!“ Wjazy hacž 150 lēt je so minylo. Voltaire je pak nam džēnža hi- šchēže tutón dopokas dolžny a Voltairojo wšchēch tutnyh 150 lēt žobu, kotriž žu šnajmjenšcha s hubu to žame dokonjeli, šhtož Voltaire.

Wošlednje hodžinki franžowskeho wužmēšchowarja bēchu pschisšle. Lēkar bē pschi nim a tutón wobšwēdcža, so je Vol- taire, tutón japoschtoł njewēry, šawołač: „Ja nješžym ni- cžo kšiba kur póžerač! Ja žym so wopil s tutym kurom, ko- tryž je mi głowu šawjercžil!“

K lēkarjej džēšche wón: „My mi njemōžecze s nicžim wjazy pomhacž! Wōšcžecze mi lēkarja sa bludnyh! Šsmil- cže so nade mnu! Ja žym nora! — Njemōžu žebi bjes ha- niby na to mžžlicž!“

Jako bē špōšnač, so wšhitko, šhtož cžinjēšche sa pošyl- njenje žwojich mozow, runje to nawopacžne wuškutkowa, so

šlabnjēšche, bē jemu žmjercž pschēzo psched woczomaj. A jeho dušcha bē wobłudnika. Tón, kotryž bē so hordžil, so žam- lutki to powróczi, šhtož bēchu czi 12 japoschtołoj natwarili, bu wot šleho žwēdomja cžwilowaný a namaka šrudneje, ža- lošneje žmjercže. Prjedy bē žmjercž wužmēšchowač, nětkle hrabašche sa žiwjenjom a žadžēšche 100 frankow sa kōždu mi- nutu, kotraž by jeho žiwjenje podlēšchila. Tón to bē, kotryž bē žebi prjedy mžžil, so je nade wšchēm s knjesom; nětkle w tak šnyšnyh hodžinach, wušnawa tutón muž: „Mi njemōže nicžo wjazy pomhacž, ja žym šhubjēny!“

Zachariašowy kšwalobny kērlušč.

Kšwaleny budž Knjes, Bóh israelski, pschetož je domapnyč a wumohl žwój lud.

A je nam poštajil roh šboža we domje žwojeho žlužobnika Davita.

Kaž je prajil psches ert žwojich žwjatnyh profetow wot špo- cžatka žwēta:

So by naš wumohl wot našchich njepšchecželow a s ruki wšhitkich, kiž naš hidža;

So by žmilnošč wopokasal našchim wótzam a špominál na žwój žwjatny žlub,

A na pschisžahu, kotruž je pschisžahal našchemu wótzu Šabra- hamej, so chže nam dacž;

So byžmy wumōženi s ruki našchich njepšchecželow jemu žlu- žili bjes bojōšče žwoje žiwe dny,

We žwjatošcži a prawdošcži, kotraž je jemu špodobna.

A ty džēcžatko budžēšch profeta Boha najwyschšcheho mjeno- waný, pschetož pōndžēšch psched Knjesom, so by jeho pucže pschihotowač,

A pōšnacže šboža dač jeho ludu we wodawanju jich hrēchow; Psches wutrobnu žmilnošč našcheho Boha, s kotrež je k nam pohladač škhažjenje s wškošcže,

So by žwēcziko tym, kiž po cžmje a w ščženu žmjercže žēdža a našche nohi wjedł na šchēžku mēra.

Cžēcž budž Wóžej a Šsynej a Duchej Šswjatemu, kaž bylo je w špocžatku, nětk a kōždy cžaj a wot wēcznošcže hacž do wēcznošcže. Šamjen.

Wopor.

Wopor, to je žłowo, kotrež ludžo tak rad našožuja, wo- por, to je škutk, kotryž cžłowjekojo tak mačo dokonjeja a wu- konjeja. To bē hižo w cžaju Žesufa Khrisťuša tak, to je tež džēnža tak, tež pola tnyh, kotriž žu Khrisťušowy wopor žebi pschisžowjili a so kšesczijenjo mjenuja. Wopor husto něšhto mjenuja, šhtož žu cžinili a tola to žadny wopor njeje. —

Wopor, šhto to je? To rosjažnja nam štawisna, kotraž nam powēda wo žmjercži žwjateho Adalberta. Tutomu bu to cžestne mjeno: „Japoschtoł Pruskeje“ pschidate, dofelž je mjes pruskimi jako mižionar Khrisťušowy evangelium pschi- powēdač. Podobnje kaž Bonifazius je tež Adalbert w tajkej žlužbje Božeho kraleštwa martrašku žmjercž pocžerpil. Šsy- dom lebijow jeho pschekło a wón padže s wupšchestrjēnymaj rukomaj k šemi, kaž by kšisžowaný byl. Tutej ruzy pak bē wušchestrēč, so modlo sa žwojich njepšchecželow a morda- rjow, sa pohanskich pruskich. Žeho krej cžecžēšche na prusku šemju, s kotrež je dobre žně sa Khrisťušowe kraleštvo wu- plodžila.

Nētko so powēda, so je pólski kral chžyl cžēlo Adalberta pola Pruskich wukupicž. Wón pošcizil jim telko škota, telkož

by jeho czelo wazilo. Ale njech be kral tež wulku hromadu skota pobjal, waha so njehibasche. Czelo Adalberta wošta pschi semi ležo. Wotpobjlanzy krala pschipožičihu wišo skoto, kotrež mējachu pschi hebi. Tola tež to nicžo nepomhasche, waha so njehibny. Skoncžnje pschistupi tež stara maczerka, kotra mējesche jenož dwaj pjenjeztaj w zylm samoženju. Lēd- ma be jej na wahu položila, so waha pschemēni. Skoto wiša- sche nētk pschi semi a czelo Adalberta wišasche wyšo.

To pal njebe nētko sažo žana runa waha. Tuž pocžina- chu punt skota po puncze s wahi bracz. Waha so sažo nje- hibny. Tak bjerjechu dale dele, doniž na waju jenož hišcže pjenjeztaj khudeje maczerki ležeichtaj. Tu bu waha runa.

Cžehodla nētk? Na jennym kaž na druhim boku wahi be nētk wopor, jenajli a woprawdžity wopor. —

Sčto je to, sčtož žnadž ty wopor mjenuješ? Mjewa- ži to tež nicžo porujo wērnemu woporej?

Zyrkej a stat.

„Deutsche Gotterkenntnis“. Runje w tydženju do Eswjatow wuidže wosjewjenje, so je nēmski a pruski smuts- kowny minister postajil, so hibanje, kotrež nētkole w nabož- nym wojowanju Ludendorffez mandželstej nawjedujetaj, wot nētko pod mjenom „Deutsche Gotterkenntnis“ (Haus Ludendorff) do sjednocženstwow žwětowehe nahlada žlu- sčha, kiž dyrbi so do hamtskich liščinow, registrow atd. po ža- danju wobdželenych runje tak sapičacz kaž pola nabožinskih towarstwow abo sjednocženstwow. Wosnamjenjenje „Deutsche Gotterkenntnis (Haus Ludendorff)“ móže so pschitrocžicž do „Deutsche Gotterkenntnis (L.)“. — To rēka s druhimi žlo- wami, so je tuto hibanje, kotrež s druhimi žobu na sironu tnyh žlusčha, kotrež „Deutsche Glaubensbewegung“ mjenuje- my, runje tak pschipošnate w žwojim skutkowanju kaž kšče- scžijanste zyrkwje. Samēr tutoho hibanja je, kaž bu to psche- zo sažo wuprajene, Nēmsku wužwobodžicž wot Khrystuža, t. r. Khrystuža a kščiž wustorkacz s wutrobow a s luda Nēmskeje.

„Zyrkej bjes swonow“ móžesč prajicž, ale dyrbiš pschi- stajicž: „a tola so tam swoni!“ S Franzowsteje so pišche, so tam w mēscze Ronbair Boži dom, w kotrymž njeje žannych swonow. Ale nēščto druge žu tam na wēži satwarili: tji dalokorēcžaki abo wotšjerēcžaki, kotrež žu swjasane s apara- tom w kapalzy abo draštkomorje, na kotrymž so hodža gramo- fonowe platy sahracz. Stkocžičli na kneslik, sapocžina zy- ly mechanismus dželacz a s wēže žlyšich najkražnišche swu- ki najrjeiščich swonow franzowstich a hollandstich zyrkwjow, kotrež žu do gramofonowych platow saswonjene, a to tak jažnje, jako by pschi tamnych Božich domach stal a jich swony žlyšchal. Zyrkwinska wyšnosč, kotraž be pschi wupruhowa- nju pschitomna, je jara spokojena s tutym pospytom a drje tajke swonjenje na Božich domach khudnych wožadow pschi- prawi.

S Žendželsteje. Zyrkej a stat w Žendželstej a jeju wo- žebite stejnišcžo jeneho k druhemu je so sjewiko pschi krō- nowanskih žwjatocžnosčach, wo kotrychž drje je kōždy nēščto čžital abo žlyšchal. Stat a zyrkej wuhotowasčtej tute wul- kotne žwjatocžnosčje w pschesjednosčzi. S zyrkwju je tam tež trochu hinač. Je to anglikanska zyrkej, a tuta je w Žendžel- stej statna zyrkej — Staatskirche —. Wona je protestantiska a pohadža tež s čžaža reformazije, s lēta 1534. Wona ma

woje wožebite wusnacže, kotrež so bóle reformirtskemu bliži hač lutherstemu; je w tnyh „39 artiklach“ wuprajene. Swon- kowne naložki zyrkwje žu katolstkim podobne woštale, na pschiklad drašta duchownych a biskopow — kaž to tež wobrajn žronowanja potasuja. Arzybiskop s Canterbury je prēni mjes biskopami, je „primas“, kaž so to praji a s dohom prēni „peer“ kralestwa, to je prēni mjes wójwodami a hrabjemi a wyšokimi. Wōn žronuje krala a je tež tutu žwjatocžnosčž pschi poslednim žronowanju wutonjač, kaž drje sčje to na wobra- sach widželi. Anglikanska zyrkej ma hišcže jeneho arzy- biskopa, kiž so „arzybiskop s Yorka“ mjenuje a 32 biskopow; s tutych ma 26 mēstno we wyškej komorje kralestwa. Tole žrotte rosloženje wo anglikanskej zyrkwi troščku rosjažni, sčtož sčje wo žronowanju žendželstehe krala žlyšcheli a čži- tali. Sa anglikansku zyrkej naložuja so tež nēmske mjena „Episkopalirche“ a „Hochkirche“; to pschistajimy, jeli so hdže pschi sčladnosčzi tutej mjenje namafacže.

Se Serbow a s daloka.

We Wōsportu žwječjesche njedželu Graudi w o i r i e ž- ne t o w a r i t w o E v a n g e l i s k e h o S w j a s k a žwōj tu- iētny žwjedžen. W pētnje wupnjchenym Božim domje be 1/23 hodžin žwjedžensta Boža žlužba, w kotrež žarač Edel- mann-Ketlicžanski žredowasche, potasuja pschi tym na na- dawki a žlužbu Ewangelsteho Swjaska. W žurli želnika sčje- howasche žlowna sžromadžina pod wjedništwom wokrjež- neho pschedžnyd žtud. rady Wallensteina-Lubisteho. Słowny pschednosč mējesche pschedžnyda saksteho krajneho swjaska žam, župerintendent wyšchichi zyrkwiny rada Žagšch-Lubis- ski. Wōn rosložil, kaž je mēl a kaž ma Ewangelstki Swjast žrofetiski hamt w našchim kraju a ludu. Nastal je wōn we čžažu, jako nušne be, ewangelstko-lutherstwu wēru a zyrkej wo- žebje sčkitacz. A stal je wōn w tutym wojowanju hač žem, pschitajo ewangelstku zyrkej psched wšchelakimi njepschecželemi. A itacz čže wōn dale w tutym sčkitanju sa zyrkej reforma- zije, njech je wōn mēl a njech wōn ma tež to s žrofetiskim žantom pschesjene, so jeho skutkowanje njepschipošnawaja, so pschecžiwu njemu stejja. — 50 lēt džela a wojuje nētko Ewan- gelstki Swast. To je jubilej, to pak je s dohom žhutne napomi- nanje, so by so žich wjažny a wjažny do rynka jeho wojowa- rjow sestupačo. — Wožadny žarač Kanig a pschedžnyda wo- krježneho swjaska tohorunja k sžromadnym porēcžachu. Ža- račka Kanigowa-Ketlicžanska a žarač Wolf-Kschischowski swježelichu sžromadžinu s hudžbnymi psčicženjemi na kla- wērie a na hužlach. — Sčtož so sajimuje sa dželo Ewangel- steho Swjaska, daj žebi lecžaze kopjena dacž, kotrež wōn nētkle w jubilejnym lēcže rosšchērja a s kotrymž wōn nētkle k saštupej wabi. Nušne je jeho skutkowanje a wojowanje jara w našchim čžažu, hdžž je njepschecželow našcheje ewangelstkeje zyrkwje došč wokoło naš. Ewangelstki Swjast wotewri čži wo- čži sa wišo to, sčtož nētkle je a stejti pschecžiwu ewangelstko- lutherstkej zyrkwi, a potaže a wucži, sčtož čžinicž mašch, a čžini žam žwēru, sčtož žebi čžaž a wobstejnosčje žadaja, sčtož žebi pschecžiwonizy wužadaja.

Žistowanje. K. J. W. w D.: Dyrbiach wo nēščto psche- mēnicž. Redaktor. — Sa 1. po Eswj. Tr.: S. w B. — Sa 2. po Eswj. Tr.: W. w B. — Sa 3. po Eswj. Tr.: W. we W.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbške njeđželske łopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjansfl farań dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

30. meje 1937

Bauzen

1. njeđžela po šwj. Trojizy.

Łuť. 16, 19—31.

To je žaloštny a pohnuwaty wobras, kiž Knjes nam w tutym sczenju wo bohatym mužju a khdym Lazaru psched woczi staja. Najprjedy widzimy wobeju w jeju semškim žiwjenju: jeneho w šbožu a bohatštwje sawidneho, druheho wobžarujomneho w najhłubšim hubjenštwje a tola wobeju žyle jedyn pschi druhim. Nima šo husto tak woprawdže tež we našim čašju? Njewidzimy tež dženska hišće husto pschi hórkej khdobje blyšćežate bohatštwje? Njenamafamy dnš a dnš w jennym domje wješelny a delka w pinzy abo horka we khdobnej stwižcy błědnj a se starosćemi wobćežennj? A šbožowni na to njekeđžbuja, runjež jo widža. Tuž drje šo někotry prascha: Je tež to Bóh prawdosće w njebješach? Ale hlej, prjedy hacž šo tak praschesh, wotkrnje Bóh, šhtož pschikrywasche wobeju šnutsowne. Nadobo widžiš nětko, kak šo woprawdže š nimaj ma, šhto ša wěćnosć jimaj woštanje. Muž, kiž šo nam najprjedy šda šbožowny a sawidny, kama ruzny we hłubotej, nješkóncžnej čzwili a tam w jažnyh, šbožnyh wyškosćach widzimy něhdy tak hubjeneho a wopusćeženeho, nětk pschewobacze wobšboženeho, do najlubošnišeho šjednocženštwja pschijateho. Boža prawdosć je wošud wobeju pschewobrocziła. A kiž běščaj na semi jedyn druhemu tak blisťko, štaj nětko psches wulku hłubinu dželenaj, kotruž njemóže nihtó pschekroczić ani pschelěć. Psches hłubinu blyšćimy drje hišćeže rosrěćowanje, špntajo móšť twaricž, ale podarmo: hłubina šo nihdy nješamkuje; rosrěćowanje šluži jenož k tomu, naž, kiž šmy hišćeže na semi tu žiwi, khdutnje powuczić. Tuž wopomimy: **W u l k a h ł u b i n a t a m w o b t w j e r d ž e n a**, kak hižo na semi nastanje, potom we wěćnosći twjerdže šteji a tohodla naž napomina, tudny hižo šo roššudzić.

Wobhladaš šebi wobeju čłowjekow wot wonka. Bohaty je wulke samoženje wot šwojeho nana namrěł. Džěko w pocze woblicža a starosćow wo wšědny khlěb je jemu čaž žiwjenja nješate. Wón nicžo njewě, kak khdemu je a šnaje jenož jene, k čjemuž je žiwy: wužiwacž! Toho druheho žiwjenje pak rěła: tradacž. Wot mlodosće šem drje je khdny był. Jako běšče hišćeže strowny, šašluži šebi šwój khlěb. Ale pschi tym nadpadnje jeho žaloštna, nješahojna khorosć. Nihtó šo wo njeho nještara. Khdoba, hłód, nahota, bolosć je jeho nadpadnyla. A tak čžerpjo leži we šwojim hubjenštwje psched durjemi bohateho, žadajo šo nažyczić š drjebjećkami, kotrež š blida bohateho padachu. — Kajki rosdžěl mjes tutymaj wobemaj. Ale je to ta hłubina, kiž džěli jeneho wot druheho a kotraž je we wěćnosći njepschelěšna? Bohaty kaž khdny mohlej tam na šamšnej šbožnosći džěl měć. Njeje Abraham něhdy bohaty muž był? Ně, š bohatštwja a š khdobny njenaštanje wulka hłubina, kotraž budže naž tam džělicž. Bóh wščaj njeje tu čłowjekow jenajkiš scžinił, ale wšchelakiš, šo bychu se šwojimi wšchelakimi darami jedyn druhemu šlužili. W tutej myšli praji Bože šłowo: „Bohaczi a khdžt dnyrbja hromadže być; tón Knjes je wobeju štworil.“ Tež tuteho khdneho Lazara je psched durje bohateho mužja položil, šo by jemu prajił: Šlaj, to je twój bratr, kiž potreba twojeje lubosće. Ša šym tebe tehodla tak bohateho scžinił, šo by khdemu a hubjenemu móhł š pomocnikom być. Bohaczi a khdžt, jedyn ša druheho, to je Boža wola. Bohaty a khdny, to njeđželi naž ša wěćnosć. Šhto pak? Kaž šo šnutsownje maš k Bohu, wěra, kiž šo wopolaže w lubosći a pošlušnosći. Ale wo tym tutón bohaty nicžo wjeđecž njehašche. Wón nještara šo wo Boha a tehodla nještara šo tež wo šwojeho blišćeho, njemyšli ženje na šwoju dušchu, ale měješche šo wšědny derje w kražnym wješelju. Mny pak dnyrbimy hižo nětko prajicž: ty džěćo šmjercze! ty pra-

jišch: „Ja bym bohaty a mam do wole došč a njepotrjebam niczoho a njewěšch, so ty by hubjeny a žaloštny a khdny a šlepny a nahi,“ pšchetož ty niczišch a škonzuješch kwoju dušchu džeń a bóle! — Kač zyle hinač pač khdny Lazarušč.“ Šdnž by bohaty móhl wjele dobreho čžinicž na druhich, wón, tón khdny njemóže kwojim křobuczłowjekam nicžo wjazny byč. Bóh k njemu praji: twoje powołanje je čžerpicz, poščluchacz a mjelczecz. A Lazarušč čžerpi čžišche a njemorkozny. S Božej pomozu wšchitko šnježny. Knježe, twoja wola šo štań. Boha šo džeržo pšchewinje tynšnosč a kšhiž, čžejči Knjesa pšches čžerpjenje a mjelčenje a woczajuje na džeń, hdžež budže Bóh jeho žalosč pšchewobrocžicz do radoščje. Šlaj, tak nastanje hižom nětk na šemi mjes woběmaj wulka hłubina, wjele wjetšcha hacž ta, kotraž běšche mjes jeju šwontownym wožudže a byčzu. Tutón bohaty wokhdžiči pšches wužiwanje, pšchetož wón šhubi pšchi tym kwojeho Boha, tón khdny je bohaty pšches tradanje, pšchetož jeho tynšnosč pšchinješe jemu ščžerpliwošč a ščžerpliwošč pšchinješe nadžiju; nadžija pač njesahanibi. Pšchetož ta lubošč Boža je wulata do jeho wutrobny. Šdnž wopomnimy hłubinu, kiž je hižom nětk we čžazu mjes woběmaj nastala, šo njedžiwamy, šo widžimy, kač tuta hłubina budže wobtwjerdžena we wěčžnosčiči.

Wumrjecž a wumrjecž — tožame kłowo a kač wšchelate, šchtož wobjimuje. My prajimy: O křmjerčž, kač žaloštna by temu, kiž nima žaneje nadžije na wěčžnosč — a w křmjerčiči, šbožna by tomu, kiž móže prajicz: Křmjušč je moje žiwjenje, ja šwolu radošho š čžela won hič a domach byčž pola teho Knjesa. Jako šo křmjerčž bliži khdemu, je wón hotowy: Jerusaleme, město wyšoke, ach, byl ja we tebi. Tehodla wobja jeho křmjerčž kač pšhecžel a jandželjo nježu jeho dušchu horje. Teho bohateho pač nadpaduje křmjerčž njepšchi-hotowaneho, žadlawny, křurowny bėrz. Čžemna hłubina jeho wobdawa, něhdušche žadoščje jeho čžwiluja a nihdže žaneho wokšchewjenja. — Šlaj, tam do čžemnosčje dóidže křwětko a wón pošnaje daloko, daloko wot šebje a tola šjawnje wótza kwojeho luda a toho, kiž běšche pšched jeho durjemi ležal, wobeju šjednocženeju se šbožnymi. Wobžaruje kwoje žiwjenje? Ně, woštanje, kajkiž běšche. W heli njeje žaneje pokuty, žaneje wėry, žaneje nadžije. Jenož polóženje, wokšłodjenje požada. Ale tež to Boža prawdošč njedowoli. „Ty kwoje dobre by wužiwal w kwojim žiwjenju.“ Čžaza došč by měł, šchaz, kiž w njebjekach njehinje, hromadžicz — wšcho je wina, šo nětk nicžo nimašch? Bóh je prawdošč! Lazarušč je po Božej radže wšchitko to dobre, šchtož ty by wužiwal, parowacz dnrbiak, je ške, kiž bė tebi šdalene, šnježl — nětk je troščtowany: Bóh po prawdoščiči šaplacžiči. Knjes čže š tym prajicz: mjes šbožnymi a šatamanymi njeje ša pšchichod žaneho šjednocžjenja, žaneho poščluženja š lubošče, žaneho wobkřada. Šlubina je wobtwjerdžena.

Dokelž tuta š Božej prawdoščje wobtwjerdžena hłubina šo ženje njesamkne, wufnjemy, šo naž hižom tudny napomina šo roščudžicz. To čžuje šamo tón bohaty muž w kwojej čžwili. Na křwojich pjecz bratrow špominajo prošny, šo by Lazarušč k nim šchoł a jim wobkřwědcžič a jich napominač, šo tež woni njebychu na městno čžwile pšchišchli. Tón bohaty muž, kiž běšche Bože kłowo šazpiwal, mēni, šo budže šjewjenje ducha šemrėteho wėru namafacz. Špodžiwnje, kač štara tuta pšchiwėra a kač šo dženša hišchče tynšazy š nej wobekřaja? Ženje Bóh duchow njesčjele k žiwym, šo by jim kwoju wolu šjewil. Druhi pučž je nam porucžič: „Woni maja Móššafa a profetow; njech tynch křamnych poščluchaja.“ Pšches šakon a kwoje šlubjenja je w štarym testamencze kwoju wo-

lu šjewil. A my džēcžiči noweho křluba? My mamy wjazny, my mamy Křmjušču a japosčtowol. My mamy w Božim pišmje žny, polnu, jažnu Božu radu našchje šbožnosčje, mamy tu wjekele powiešč, šo móže kóždy hrėšchnik hnadu a wěčžnu šbožnosč doščacz, kiž wėri do wot Boha pošłaneho Šbožnika. — Tuž wšchaf, my bohacžiči a křudžiči tu na šemi, jow je, šchtož móže a dnrbi naž šjednocžicz k šbožnemu šjednocžėšiwu! Čžež by bohaty abo křudny, ša wěčžnosč wšchitko wotwišuje wot teho, hacž by pšchiwėrowal Křmjuščej abo niž. Šny-li křudny, špomń, šo šu tebi wšchitke křubla njebjekne křlubiene, a šnježl kwoju žalosč ščžerpliwie. Šny-li bohaty, wopomń, šo twoje bohacžstwo njemóže tebi nicžo pomhacz, na-kož jo jeko Boži dar křluzo bliščchemu, triebacz jo tak, šo by š nim bylo Bože křalestwo na šemi twariene. Kač šo mamy ke Křmjuščej a k jeho wumoženyim bratram, jenož to roščudžiči, na kotry bol wulkeje hłubiny junu pšchidžemy. Pšchetož wšchitžny dnrbi my pšched jeho křudny štoł šstupicz, a wón roščdželi čžłowjekow a poštaji jich k prawizny a k lėwizny, praji k jenyim: „Džicže prijecz wote mnje, my šaklecžiči“ — a k druhim: „Bójčje šem, my požobnowani mojeho Wótza.“ Knjes roščdželi naž tak, kač bym šo tudny roščudžili. Tuž roščudž šo, prijedy hacž Knjes čžini to wulke roščdžjenje. Šamjeń.

Pod šchitom Jesuša.

Šdnž „dobry paštyr“ wowzny kwoje šchita
Šso njemóže jim nicžo šleho štacž.
Pučž radoščje to wėryžnych wšchěch wita
Šdnž šchzedža šo jemu wodžicz dacž.
Našch Šbožnik, kiž naž lubo ma,
Na dušchi, na čžele naž derje wobštara.

Kač šbožomna je wowzka, kotraž šahe
Pšchi Jesužu šej paštwu namafa!
Ta paštyršču joh' křwėrnu lubošč šnaje,
A křwėta lubošč šebi nježada.
Mėr dušche, šbožne wjekele
Šej tola ničtón druhi daricz njemóže.

Šsyn Boži š njebjia pšchidžje na křwět křudny
Šo š hrėchow nušny wumóhl čžłowještwo.
Křič š nami je wšchu čžėžu nošny tudny.
Ma ščžerpliwošč džė š našchej křlabošču.
Šaj kóždu wowzku wošebje
Našch křwėrny paštyr šnaje a ju lubuje,

Še Křmjuščowe štadko wohrožene?
Šdnž helščki wjelč tež wuje w bliščočiči?
Nė, šchtož we wėrje je š nim šjednocženy,
Ma w jeho křlowje křwětko w čžemnosčiči.
Našch Knjes, kiž křwět šam w možny ma,
Še křmjertnoh' šnyška kwojim wupomša.

Šdnž tu pšches čžemne došny pučžujemy
A njewidžimy jeho woblicžo,
Šso tola bóle k njemu čžišchczecz čžemny,
Šo křlyšchimy joh' hłóž čžim jažnišcho!
Šchto njepšhecžel tež šamóže,
Šdnž Jesušč šam nad nami štražuje!

A wječzor potom wowzki wjedža derje,
Šo š paštyrjom du k wotpocžinkej dom.
Tak tež, kiž tudny šteja w křutej wėrje,
Šsu wěščiči, šo dom pšchidnu š Jesuščom.
Tam wumóžena wowcziczka,
Pšchi kwojim Knjesu ženje wjazny njetrada. Š. Š.

Č zaja sa čaš.

Se šandžennych čašow mamy wjele pěkných powjesczom wo tym, kak šu kšesczjaniki a kšesczjenjo darowali haj woprowali ša Bože kralestwo, njech dawachu a woprowachu ša šwój Boži dom, abo ša šwonkowne a šnutkowne mižionstwo, abo ša Gustav Adolfske Towarštwu abo ša Bibliške Towarštwu abo ša druge podobne skutki kšesczjianskeje lubošče. Ščto njeby na pšch. šlyščaš, ščtož šo ras šta na šwjedzenju ša šwonkowne mižionstwo:

Jedyn š tych, kiž na tutym šwjedzenju rěczachu, našpomni bohateho jendželškeho wójwodu, kotryž kóžde lěto 20 000 hr. ša mižionstwo mjes pohanami dawa a škónczi šwoju rěcz: „Dokhož tajkich wójwodow mamy, njeje štracha ša škutk mižionstwa!“ Jako bě škóncziš, poštaný druhi rěcznik a rjekny, šo móže tež něščto powjedacž, a powjedajše: „K mojemu bratru, kiž bě pokladnik mižionškeho towarštwu, pšchindže ras mužški w jednorej drašče a rjekny, šo čže pšchinoschš ša mižionstwo wotedacž. Wón položi 100 hr. na blido. Mój bratr šo woprašča, wot kotreho poboczneho towarštwu by tutón dar byl. Mužški wotmolwi, šo njeje wot žaneho towarštwu, ale wot njeho. „Šaj ščto dha šče Wn?“ woprašča šo mój bratr. „Waldheimški kóšazn pastyr!“ wotmolwi zušy a doda, šo šu tute 100 hr. jeho šašlužba tuteho lěta, kotruž čže wón, dokelž ma hewak ša šeziwjenje, mižionštwu dacž. Rěcznik škónczi: „Dokhož tajkich kóšaznych pastyrjow mamy, njeje štracha ša škutk mižionstwa!“

A hdyž bě to něščto š darniwoščže a woporniwoščže mužškich, tu nětk w šezehowaznym něščto wo darniwoščži a woporniwoščži žónškich, wo kotrychž tola wěmy, šo šo wone wot ničoho njedadža pšchetriječicž w darniwoščži a woporniwoščži.

Na jenej š mižionškich konferenzow powjedajše šarač tole: Někotre lěta pšchihadžesche ke mni dwójžy ša lěto burowka š wulkim šawjašnym rucžnym korbom. Kóždy ras bě w korbje 5000 Frankow we wšchelatic pjenjesach, wulkich i malnych. A tute 5000 frankow bě kóždy ras ša mižionstwo — to drje běchu tehdy něhdže 4000 hr. po němškich pjenjesach. — „Ale telko njemóžu tola škoro pšchijimacž!“ rjeknych š žónškej. „Ščto budu Wašči pšchiwušni š tajkemu darej prajicž!“ „Ša šym tu šama lutka!“ wotmolwi wona. „A čži pšchiwušni, kotšiz tu něhdže šu — jich je jenož malo — šu wopiwžy. Pjenjesy bychu jim jenož š šahubje byle. Tehodla danja pjenjesy šašo tomu, kotryž je mi dari!“ Tuta kralowška darowarka njewja ničžo šhiba taleč poliwiki ša wofšchewjenje a wróci šo šašo do šwojich hór.

My bychmy pak našchim džěczom šchiwodu čžinili, njebychmy-li našpomnili žaneje š tych štawišnow, kotrež nam powjedaja, kak šu w šandžennym čašju tež džěcži darowale a woprowale.

22. februara 1885 wupraji šarač Zauleč w měščze Bremen džěczom šwojeje njedželškeje šhule, šo bychu dopjelniše próštwu, kotruž bě mandželška mižionara, kotraž bž do šwojeho šwěrowanja š mižionarom byla š wučerku njedželškeje šhule, wuprajika, mjenužy, šo by šo ša mižionšku štaziju Keta w Afrizy daril šwón. Šarač pšchida, šo pak šwón něhdže 120 hr. pšacži. Wón wuhlada pšchi tutym wošewjenju mjes džěczimi najprjedy dokhe mjeswocža. Tola jako bě wón — a š nim drusy — džěczom trochu purče pokajali, kak móhle tute pjenjesy tola šwješč, bu to hinač. Džěcži doštachu kartki ša šberku. Š tutymi džěchu wone pšchiwušnym a šnatym a prošchachu wo dary ša šwón a čžinjachu to š wješelom a tež šmužicže. Ša tydžen běchu wone — jich bě 140 — nahromadžile 249 hr. Ša tute bu nahladnje wulki šwón šlaty, něhdže 1½

zentnarja čžezki. „Sephata“ jemu narjeknychu, a hižo 31. meje bu wón na dalokej mižionškej štaziji Keta pošwjećenny. Ščto drje je šo tehdy bóle wješelil, čži tam w Afrizy abo čži tu w němškej domišnje?

Čžehodla nětk tole se šandžennych čašow? Niz tohodla, šo bychmy wo nje žarowali. Ně, šo bychmy pokajali, šo tu dženska tajka darniwoščž tež hiščže je — a to, hacžrunje ma tu kóždy telko dawacž a darowacž, — šo šo tu luboščž š Božemu kraleštwu a š jeho škutkam lubošče hiščže hori we wutrobach kšesczjiantkow a kšesczjiantow, mlodnych a štarých.

Šsnadž šu někotři š našchich čžitarjow a čžitarškow šobu šwjećili njedawno w Šhorjelzu šwjedžen Gustav Adolfskeho Towarštwu. Tam šo rjane a wulke, lube a hnujaze dary pšchepodachu. Pšchi tym šo mjes druhim wošewi, šo bě žónška 30 hr. darila. A kak bě šebi tute nahromadžika. Wot julija šandženeho lěta šem njebě šebi žaných žaktow wjazny kupowala š šnědanju, ale tež šhlěb jědla. Ščtož š tym wulutowa, dari ša tutón škutk kšesczjianskeje lubošče.

A wo šchulškim hólzu šo tam powjedajše, kotryž bě tohorunja na wošebite wašchne šam rjany dar šwjedl. Wón bě škradžu ryšował a wurěšował rjane wěžki š drjewa. Jako mějesche narodniný, běchu hoščžo w štarschilškim domje. Pšched tutych wón nadobo se šwojimi wudžětkami wuštupi a wošewi, šo čže je nětk jako na awšžiji pšchedawacž a šo wušbytk dari Gustav-Adolfskemu towarštwu. A wón je rospšcheda a wudobny nahladnu licžbu hriwnow.

Tomu a tamnemu je šnate, šo šo na šwjedzenju Božeho špicža, jako šo mlodžina Budyšchkeho wošreža w Minakale šhromadži, džel šaškeje ewangelškeje mlodžiny w Mišchnju šetka, tak tež wjetšča licžba hólzow a hólzow š Lubijškeho wošreža. Tam bě Boži dom kopaty mlodžiny, mužškeje a žónškeje a š nej rěczesche šnaty wjednik ewangelškeje mlodžiny, duchowný Stange. Wón napominasche, šo by dužy š Božeho domu darowala, haj woprowala; wón jej rosložil, šo halle woprujesch tehdy, hdyž tohodla, ščtož dari, paruješch a tutón dar čžujesch. A hlaj, kelko nada mlodžina? 500 hr. A to, hacžrunje bě kóždy š nich ša jěšbu hacž tam wjetšchi abo mješšchi pjenjes pšacžil! W tutym wulkim žytku a pšchi tutym rjanym šacžihčžow pošnym našhonjenju w tutym štarým šlawnym měščze a w kražnym Božim domje, čžyšche kóždy š džakownošče a š lubošču tež něščto čžinicž ša Bože kraleštwu a darowasche a woprowasche.

Njewješeli šo čži to wutroba, hdyž tole šlyšchich? A njehori šo čži to tež wutroba w džakownošči a lubošči, šobu darowacž, šobu woprowacž ša Bože kraleštwu? Škadanoščžow je doščž na doščž! Twój Boži dom a twoja wošada a jeje nadawki, nježadaju šebi wone ničžo wot tebe? A šo jene hiščže našpomniny! Šewak šmy ša Šnutškwone mižionstwo wošebitu šberku měli. Rěčža tajkeje ša njo njebudže. Jeho džělo woštanje a je pak pšchi wšchěch pšcheměnenjach wulke a wobšchěrne. Wono je škutk kšesczjiantow teje lubošče. A škutk kšesczjianskeje lubošče žada šebi šašo škutk kšesczjianskeje lubošče.

To, ščtož tute ryncžki čžyšču, je: pokajacž na to, šo čžajny darow a woporow kšesczjianskeje lubošče nješku nimu, šo tu kšesczjianska darniwoščž a woporniwoščž je a š woštanje. Kšesczjianska luboščž je džě tola žiwa š Božeje lubošče. Tuta pak woštanje a tak tež kšesczjianska luboščž woštanje!

Wotučenje.

Bur bě kemschi a wušlyšča přědowanje wo Jes. 1, 3, hdyž šteji: „Wof šnaje šwojeho knješa a wošol žlob šwojeho knješa, ale Šsrael nješnaje a mój lud njerošumi.“

Domoj pschischedjschi džěšche do hródze. Jako chzynsche fwojimaij wołomaj pizu dacz, lišasche jedyn s njeju ruku fwojeho knješa; bjes dwěla chzynsche so džakowny wopokašacž sa fwerne wothladanje. Burej so fnyšy s wóčkow wuronichu. „Biblija je wěrna!“ wón sawoła. „Tuto wbohe štworjenje je džakownišche pschecziwo mi dnžli ja pschecziwo Bohu, wot kotrehož tola wschitke wězy mam. Kač wulki hrěšnyk fym ja tola!“

Schtož bě w Božim domje fnyšchał, to jeho nětk donawuczi jeho škót. Wón pač je tež donawukny. A niz jeno to! Wón to, schtož bě nawuknył, tež čzinješche. A wón njebě tač tórny měnicž, so tamne fłowo Biblije jenož israelskemu ludej płaczi; wón wjedžešche, so wono kóždemu ludej, kóždemu čłowjekej płaczi.

Zyrkej a stat.

„Kóždy móže pomhacž!“ Tole woła NSB do kraja a luda. S čzim pomhacž? NSB wotmolwi: S tym, so posčiczi hospodliwne měštno ja džěcžo, kotremuž je wocžerštwjenje trěbne.

Nowe Bože domy. Kač na druhim měštnje pišachmy, twari so we wječornym džěle měšta Chorjelza nowy Boži dom. Dalschi nowy Boži dom nastawa w měšcze Halle n. S.; tohorunja twari bayeršta wožadada Mittenwald nowu zyrkej.

Biblija je fobu najlěpšcha brón, pschewinycž bolschewištkeho ducha na semi. Ani s brónjemi, ani s jastwom ani s druhimi podobnymi swonkownymi fřědkami jón njepschewinjemy. Tohodla rěka: Bibliju do luda! Bibliju w macžernej rěczi kóždemu do ruki! My wěmy, so mamy so tu pschewiščem džakowacž Bibliškim towarštwam, kotrež so ja rosčěrjenje Biblije staraja s tym, so ju tunjo pschedawaja, a s tym, so so wo pscheložki Biblije do wschěch rěčow staraja. A to čzinja wone fweru. Nowy postup w tym je, so so pschihotuje čzišcž znykeje Biblije w rěczi Suaheli, kotraž je hłowna rěč Kanšcheje Afriki. Psched 7 lětami wudachu Nowy Testament w tutej rěczi. Čzišcž znykeje Biblije je pschewšalo derje snate Württembergške Bibliške towarštwu. Wobdžělene so pač pschi tutym hłownym džěle wschě němške a tež druge Bibliške towarštwu. Kač jara fěbi tež swonka Němškeje tuto džělo němškich mišionarow a wucženych waža, spósnajesch s teho, so so hižo nětkle s Zendželškeje 2000 tutnych nowych Biblijow škafanych. — Kelko, měnišch, płaczi tutón čzišcž znykeje Biblije? Něhdže 60 000 hr.

Mexiko. S tuteho kraja, w kotrymž bě pschi škoro njepšchewawaznych politiškich wojowanjach tež wojowanje pschecziwo zyrkwi wudnyřilo, so psche, so so poměry polěpschujaja. W měšcze Hermosillo, kotrež je hłowne měšto štata Sonora, bu po porucženju gowerněra šažo kathedrala sa Bože fłužby woczinjena. Tři lěta dolho je byla sa nje šaczinjena. Wschě swony pschipowjedachu tutu wjeřeku powjeřcž. Wocžafujaja tam, so so tež w druhich městach Bože domy šažo sa Bože fłužby woczinja.

Ge Serbow a s dalofa.

S Malešchěz. Kač se jafonškeho lopyena šakškeje krajneje zyrkwe šonimy, čže k. farar Mikela lětku se jastojrštwa hieč. S tym so šažo jene s naschich šakškich měštnow wupróbdni. Samolwjenja so nježadaja; tuž krajna zyrkej jastaranje wožadny po wotškadže k. fararja Mikele po drje hižo postajenym waschnju šřaduje.

Do Ketzly so dženzka pscheproschenu na fwojedžen Swonkowneho mišionštwa, kotryž tam fwojeczi Lubijške pschocžne towarštwu. 1/3 hodž. přěduje mišionšt inspektor Lehmann s Drieždžan. Bože fłužby pschisamfnye so w 4 hodž šromadžina we „Winowej kiczi.“

W Chorjelzu so fwojeczo Gustav-Adolfski fwojedžen tež položili šaložny kamjen sa nowu zyrkej. Pschi fwojatocžnosčzi wobdžěli so wjele ludži, tež šastupjerštwu železnizarjow. Wjetšiche fndlišcžo železnizarjow fłuscha mjenuizny do wožadny noweho Božeho domu. Wrótškawšta direkzija je tohodla tež porucžila, so nowy Boži dom sa fwoje nowe pschcžele wot železnizny wjetšchi pjenjes dostanje. Tuto wosjewjenje šbudži wěšo wjeřele a džakownosčž. Tač šměje Chorjelz bórny k fwojim dotalnym Božim domam nowy rjany Boži dom.

Krajny fwojedžen posawništow budže w Lipsku wot 12. hacž 14. junija. Šón čžeja fwojeczicž pod heřkom: „My šhawnje wušnacž čžemy!“ Lipsk wocžafuje na 1000 dujerjow.

„Džen ewangelškich němškich mužškich“ wuhotuje so 20. junija w Lutherowym měšcze Wittenberg. Jeho šažadne heřlo ma brcž: „Luther a my němšzy mužšzy.“ Wot Drieždžan pojedže wožebity čžah.

Bibliški pucžnik.

1. njedžela po fwojatej Troizny, 30. meje: Woni wjedžu kóžki k brjohej a wopušcžichu wschitko a džěchu sa Jesušom. Luk. 5, 11. — Luk. 16, 19—31. — Psalm 78, 1—8. — Dha šbudž so, dušcha, šraduj so, hdyž čžěřno čzi je w čžemnym dole; wěr Jesušej ty na fłowo, so tač so džě po jeho woli. Budž jako džěcžo ščěrpliwa, wscha Bohu Wótzej poddana; we fwojeje ruzy čže čže škowacž, a psches kšchiz prawje dohotowacž, so, přjedny hacž so dohladašch, tam psched nim štejo šbožnosčž mašch. Zionške hłošy 473, 9.

Wóndžela, 31. meje: Woni pschidžěchu k njemu se wschěch štronow. Mark. 1, 45. — K. 216, 4. — Psalm 107, 1—21. — 2. Sam. 9.

Wutoru, 1. junija: Wón praji: Sa čžu twoje mjeno pschipowjedacž fwojim bratram a čžu čže kšwalicž w šromadžinach. Hebr. 2, 12. — K. 220, 4. — Romšf. 10, 1—11. — 2. Sam. 11, 1—12.

Sřřjeda, 2. junija: A helške wrota njednyrbja moju zyrkej pschemož. Matth. 16, 18. — K. 415, 6. — Romšf. 10, 12—21. — 2. Sam. 11, 14—27.

Schtwórtk, 3. junija: Wschitzy pač, kotřiz wěrjachu, kšwalachu Boha a mějachu hnadu pola znyeho luda. Zap. šř. 2, 44. 47. — K. 342, 5. — Romšf. 11, 1—12. — 2. Sam. 12, 1—12.

Pjatt, 4. junija: Koho pytačže? Jana 18, 7. — K. 372, 5. — Romšf. 11, 13—24. — 2. Sam. 12, 13—25.

Ssobota, 5. junija: Kóždy, fiž prošy, bjerje; a šchtóž pyta, namaka; a šchtóž kłapa, temu budže wotewřene. Matth. 7, 8. — Romšf. 11, 25—36. — Pschisškowa 9, 1—10. — Tuž džemy a čžemy dženz Wjeršchnemu špěwacž. Daj hnadu a radu, nař wodž kóždy čžah, so pschi wulkim štrasche je dobycže našche. Budž, Knježe, tebi čžěřcž! D wušwobodž nař, wušwobodž nař. K. 511, 3.

Wistowanje:

Kni. Š. B. w B.: Džak sa pošyřku a wjele dobreho. Red. Sa 2. po Tr.: W. w B. — Sa 3. po Tr.: W. we W. — Sa 4. po Tr.: B. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swó, bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naboj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech či khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njeđzelske łopjeno

Čałožil 1891 Křrjebjanski farań dr. theol. a fil. Djeđriř Sella.

W Budyschinje

6. junija 1937

Bauzen

2. njeđzela po šwj. Trojizy.

Sczenje Łukajša 14, 16—24.

Wo tutym sczenju běšče šo něhdy w Božim domje předomawo. Dwa wojačaj běščaj šo na Božej šlužbje wobdželiłoj; běščaj hižo w čezkich bitwach pobnyłoj a nadžiješčaj šo, šo budže wojny bórny kónz. Ale lědy běšče šo Boža šlužba škóncžila, šo swoni, dokelž njepšhecžel šo bližeshe. Wojačaj dyrbješčaj hnydom šašo do bitwy. Bórny je jedyn š njeju šmjertnje šranjenn; jeho pšhecžel jeho nješe š bitwisheča. Ale jako widži, kaš š šranjennym šteji, praji jemu: „Bratšje, twója hodžina je pšchishła!“ Tamny jemu wotmokwi je šlabym hłozom: „Šaj, bratišje, ale je hiščeže rum tudny!“ To wuprajiwšchi wudnyča. Tutón njeběšče podarmo wo tutym ewangeliju předomawč škššchał!

Ša kóždeho mjes nami plačži hiščeže šłowo: Še hiščeže rum a tudny! Šedžbu jmy, ššto čže Še ju š nam še šwojim pšchirunanjom wo wulke; wjecžeri prajičž. Šsi my šle šo wušběhuja:

1. ty šy pšcheproschenny;
2. ty nimaš žaneho šamokwjenna, šotrež by plačžaze bylo;
3. ty škomdžiš šwoje šbožo, hdyž njepšchidžejš.

1. Šesuš je na hoščinje. Pšchicžina toho, šo wón na njej šwoje pšchirunanje wo wulkej wjecžeri powěda, běšče šłowo jeneho š hoščzi: „Šbožny je tón, kiž šhlěb je w Božim kraleštwje.“ Šsnano běšče tón šebi myšlił, šo budže ša njeho wěšče, šo džěla šměje na wjekełach njebještho kraleštwja. Ša to Šesuš jemu še šwojim pšchirunanjom wotmokwi. Ty maš žylye prawje, šo je šbožny, kaž ty prajiš, kiž šhlěb je w Božim kraleštwje, ale, tohodla prózuj šo, šo do njeho pšchidžejš; ja waš wšchitkič š tomu pšcheproschuju, jeno šo byš-

če moje šłowo pšchijeli. Šladajče, šo šo wam njeby šchło kaž tym, kiž šy w pšchirunanju čži přěni, kiž buchu pšcheproschěni, wot kotrychž paš žadny njeje wjecžerje woptał.

Šaj hdy by kóždy wopomnił, ššto šo jemu w Božim kraleštwje pošlicžja! Kaž pšchi hoščinje kóždy doštanje, šštož jeho špokoji, našnczenje a wošchewjenje, pokoj a wjekele, tak dawa Bóh to nam w nim jenož w najwážnišchim, ša našche dušche. Šštož šwět nima, šo by ty šo połnje našnczil a wošchewił a dospołne wjekele měł, to šo tebi dawa w Božim kraleštwje. Tu móžemy še šwojim njebještim Wótzom we pšchesjenošči byčž a w jeho lubošči wotpočžowáčž a jeho hnydy šo trošchtowáčž, šotrež je naš Boži šygn wěštny čžinik, hdyž je na šchizju prajik: „Došonjane je!“, a došonjane wšcho, šštož štrebamny, šo mohli šbožni byčž.

Š k tomu je nětk kóždy pšcheproschenny. Š hoščinam kralow a bohatty knješow nima kóždy pšchitup, ale k Božej hoščinje šy witany, tež hdyž šy šhudny a małny. Bóh nješlada na wošobu. Šdyž šo šam njedoštojnny čžujesh, njeđaj šo pšches to wotrašchicž, šy jemu runje tajki witany. Bóh je tu pšchirunany tomu mužej, kiž tež tny na dróhach a pšchi plotach pšcheproschuje, tuž wón tež tebe njewupočaže.

Ty šy pšcheproschenny wošobinšny a po twojim mjenje, ach hižo tak hušto a rašnje. Šižo w špocžatu twojeho žiwjenja, jako bu ty ššchčženny, je Bóh prajik: tuto džěčžo je moje, jeho je njebješke kraleštwjo! W twojich džěčžaznych dnjach bu ty powučženny, napominany, šo šy powołanny, Bože džěčžo a herba byčž. Šotom: kaš něšotre předomanje šy škššchał, kaš hušto je Bože šłowo k tebi rěčžalo! Šjeje tebi prajiko pšchěžžo a šašo: „Wono je na čžaku, šo by šo twojemu Bohu dał!?“ Š dale: wšchitke wošebite wjedženja w twojim žiwjenju — wšcho, šštož šy wjekeleho abo šrudneho našhonik — nješžu wone tebe šobu pšcheproschuje: poš, wšchitko je hotowe!? Šój, ty šrudny, tu maš trošchta doščž! Šój, ty špróž-

ny a wobczěženy, tu mašch wošchewjenje! Póji, se žwojimi starošćemi a bėdženjemi, a se žwojei bojošću: pola Boha je měr! Haj, šhto mohł prajicž, so njeje pšcheproschenny? — Njepraji tebi kóžda njedžela, njepšchwołaju tebi stajnje swonny: póji, wšchitko je hotowe? Ty žy pšcheproschenny.

2. Chzesch pak žo samokwicz kaž czi w našchim pšchirunanju, kiž žy přeni pšcheproscheni?

Haj, Jesuž njeda žanemu samokwjenju płacžicž, pšchetož to žy wurēcze, woni njehadža. Woni njeižu njenadžizy pšcheproscheni, tohodla móžachu wšchitko sarjadowacž; hdžej je wola, tam je pucž; polo móžesche žo druhi džen wobhladacž a wołny druhi džen žo spytacž. Młody mandželski móžesche žwoju mandželsku žobu pšchiwjesč — ale woni sazpiču hošćinu, njemějachu to sa hódno, tam hicž a pšcheczelnawe pšcheproschenje pšchijecž.

Pytajch ty žebi nělajkeho samokwjenja? Twoje wšchėdne džěto, twoje starošće, twoje powołanje, twoje kubla, twój dom, twoja žwojba! A tola tebe nicžo njemóže džeržecž, hdžej jenož chzesch! A njeižu tebi tola wšchitke twoje semske kubla a tež nadawki wot Boha date? A hdžej je tebi wjele dał a porucžil, je wón žnadž žam na tym wina, so ty nje pšchindžesč abo kaž prajich: pšchincž njemóžesche? To je tola njemóžna wěž! Bóh žebi napschecžiwu njeskutkuje, a tak tež twoje semske powołanje njemóže napschecžiwu stacž twojemu njebjeskemu, jeli chzesch wěrjazy kšchescžijan hncž! Čžin po pšchikajni twojeho Sbožnika: pytajcže najprjedy Bože iralestwo a jeho prawdošč, a to šhonisch: wam budže to wšchitko pšchidate. Ale hdžej chzesch to wobrocžicž a pytacž najprjedy semske, potom budže czi njemóžno, k Božej wjecžeri pšchincž; twoja wutroba budže wot semskeho bóle a bóle pšchewšata a njesmėjesch wjazny došč radoščje, njebjeske kubla pytacž, a tak budžesch je woptacž. Hdžej Bóh cže sažo a sažo pšcheproschuje, budžesch pšchezo nownych pšchicžinow pytacž, so by žo samokwik a je tež namakasch. Ně, hdny by wopravdže něščto bylo, šhtož by czi sadžewalo, budž wěštn, Bóh žam by tute sadžewki wotštronil, pšchetož jemu na tym saleži, so by ty pšchischol. Hdžej je sprawnu wola, tam je pšchezo pucž.

Młody cžlowjek, kotrehož žy s jaštwa pušchžili, dže k pšchekupzej, so by žo pola njeho pšchistajil. Pšchekupž wobhlada žebi wšchitke pižma a žo wobhoni, šhto je młody cžlowjek hacž dotal w žwojim žiwjenju dokonjal. Na to žo prascha: „Hdže dha scže poželndje 3 lėta byl, dokelž wo nich žo we waschich pižmach nicžo njepraji. Młodženz bėšche hižo s tschepotanjom na tuto praschenje cžakał. Wón wotmołwi: „W jaštwe!“ Pšchekupž dale: „Čžehodla žy waš pohłotali?“ Młodženz: „Dla jebanistwa.“ Pšchekupž: „Kač móžecže žebi swažicž, mje prožncž, so bych waš pšchistajil, hdžej to tež hiščcže wšcho pšchidacže a prajicže?“ Młodženz: „Duchowny w jaštwe je mje kručže napominal, so bych pšchezo pšchi wěrnoščzi wostał a ja žym jemu to žlubil.“ Pšchekupž: „Scže wy duchownemu tež žlubil, so budžecže w pšchichodže pšchezo žwėrny a sprawny?“ „Haj“, wotmołwi młodženz. Na to pšchekupž młodženza s ruku wita a praji: „Ja waš pšchistaju. Scže žwoje přenje žlubjenje džerželi, budžecže tež druhe džeržecž!“

Haj, budž sprawny pšchecžiwu žebi a Bohu a dži, hdžej Bóh cže pšcheproschuje, ty njebudžesch nicžo šhubicž, ale móžesch wšcho dohncž.

3. Šhtož pak njepšchindže, hdžej Bóh jeho pšcheproschuje, škomdži žwoje sbožo, žwoju sbóžnošč.

We žwojim pšchirunanju Jesuž sazpiwarjom pšcheproschenja wusamknje wot wjecžerje; woni ju njewoptaja. A to-

mu žo njetriebamny džiwacž; woni žo nochžychu na wjecžeri: wobdželicž a tež njeižu prajili, so bychu poželndižo žo žnadž wobdželicž chžpli.

Ale chžemy žo praschecž, cžehodla drje njeižu chžpli na wjecžer hicž. Jesuž myšli, pšchi tnyh, kiž žy přeni pšcheproscheni, na wodžerjom iraelškeho luda. Ale czi Bože pšcheproschenje njebėchu rosumili; czi žebi myšlachu, so Bohu se swontownym žlužichu a njewopomnichu, so žo Bohu spodoba tón, kiž žo jeho s žylej wutrobu boji, jeho lubuje, jeho pyta; woni bėchu hejchlerjo, jich šnutstowne žiwjene bėšche hinašche hacž swontowne, haj bėchu mēnjenja, so tajkeje hnadneje hošćiny potrebni njebėchu, mējachu žo žamnych sa bohatnych we žwojej duchownej hordošći a žamoprawdoščzi, ale niz sa hrėšchnikow, hladachu jenož na žwoje swontowne dobre pocžinki.

Njeje jich pak wjele tajlich tež mjes nami? Njeje jich wjele, kotrymž je to s nastorkom, so maja žo jako hrėšchnizy wusnacž, kotrymž žiwjenje tež tu njeje Boži dar je wšchėm, šchož semja dawa? Kač lohžy pšchirunamy žo s druhimi, a to wupadnje swjetšcha tak, so ma žo cžlowjek sa lėpschego, a tak dže nimo, hdžej žo Boža hnada poščicža.

Ale to wšchitko rosumimy wošebje, hdžej wopomnimy, kač je žo Jesuž pšchecžiwu farijejske pobožnoščzi bėdžil; ale my mamy žo šhutnje hladacž, so njebychmy žo žami jako farijejszy namakali a tak žwoju sbóžnošč škomdžili, kotraž je dar Boži w Khrystužu a nicžo drugeho.

Ale so móže žo sbóžnošč škomdžicž, móže hiščcže drugeje pšchicžiny mēcž. Kelto jich tola je, kiž sbóžnošč pytaju jako hnadny dar Boži w Khrystužu, ale kotrychž je žwėt tak žlepil, so Jesužej njedadža žwojemu knjesej hncž, niz se šlej wolu, ale žebi myšlo, so je k tomu jutije tež cžaža. Tak žo minje jedny džen kaž druhi a jene lėto kaž druge, a kaž je štaršchemu pšchezo cžejšcho, něščto noweho pšchiwukncž abo žo na něščto noweho šaložicž, tak tež płacži to sa šnutstowne žiwjenje. Chžy-li my tola pšchezo trochu dale myšlicž hacž štejimy! W njebjeskim kralestwje pak njebudže ruma sa tnyh, kiž Bože pšcheproschenje tu njeižu pšchijeli w Khrystužu Jesužu. Bóh žo njeda sa žmėch mēcž. W Khrystužu je Bože kralestwo žo pšchinješlo na semju, a šhtož to namaka, šmėje jo wēcžnje, „šhtož pak jo tu škomdži, je njewopta“.

Wono je na cžažu! Jesuž tebe pšcheproschuje, a ništo njewė, kač dokho tu budže. Jesuž wobtwjerdžuje naž we wěrje, so njechablamy, wón naž wuhotuje s lubošću, kotraž njepšchestawa, wón dawa nam nadžiju, kotraž njeschanihi. Njekomdž žo, hiščcže je rum tudny! Šwėrny a sprawnym budže pomhane. Sbožny je tón, kiž khlėb je w Božim kralestwje. Šamjeń. S. w. P.

Reformaziski jubilej.

Mėscže Freiberg a Wolfenstein stej na Šwj. Trojizu žwjecžiloj 400lėtny jubilej reformazije, t. r. 400 lėt je žo minylo, so Lutherowny pšchecžel Špalatin tam wšitaziske woprižmo pšchecžita, s kotrymž bu šawjedjenje reformazije šwėščene.

Šwjatocžnošč wuhotowachu w Freibergskim domje. Š žyleje krajiny, kotraž pšched 400 lėtami pod wójwodom Heinrichom štejesche, šhromadžichu žo w Freibergu duchowni a wožadni šastupjerjo; s nimi šjednocžichu žo šastupjerjo wšchnoščow, města a wójška a wožadni, wožwjecžicž tutón sa žyłu tamnu krajinu wažny džen a podawł. W žwjedženškej Božej žlužbje rēcšesche Drježdžanski šuperintendent Žicker. Kražne Šilbermannowe piščcžele hragesche šantor Eger. Šwjedženške přėdowanje mėjesche šuperintendent

von Kirchbach a to i tak mjenowaneje „tulpoweje kletki“, kotruž lětdžekatti dołho wužiwalu njejsku. Božu službu stonczi křwjedženiske Le deum, pschi kotrymž posawny pištachu. Wo njej wopytachu byly malu wustajenzu dopomnjeńkow na reformaziju. Mjes druhim běchu tam listy, kotrež je Luther sam pišal, a sapis'i, kotrež je Melanchthon czinił.

Dobre tak, so bo runje nětkle tajke sjawne wopominanja reformazije stawaju!

Njenadžite setkanje.

Bě hwjata, luba njeđzela!
Ja džěch pschi sahrodkach tak samyblena.
Wo hařach rjanoh' pschedměsta,
Wot žanej hary njemylena.

Esrebach wonjaty powětr mlodeho nalěcža.
Rjen e mi kofaki hwisdachu,
Kwětki a fijałki icžejachu,
Mnyblizta bě pał mi do dala cžeknyła.

„Gladaj, sahrodka je piřana,
Piřana je sažo luba domisna!“
Spěwasche sa plotom male ptacžatko.
A ja tom' ptacžatkejši srosumich,
K plotejši bliže pschistupich.
Tu blyschach postrow mi luby: „Pomhaj Bóh!“

„Bě to hnadž wothłóž i domisny,
Kiz te mni bo sabludžil do zysny?
To praj mi, ty ptacžatko na shtomje!
Je nalěcžo mje strowilo?“ —
A hdnž nětk roshladowach bo,
Mi řerbški duschowpařny blyško bě.

Pšchi nim tež řmėwaza džowcžicžka,
Kaž se sahrodki wsata rózicžka.
A hiščcže Eserbowka i Łužizny,
Hdžež statok mój je macžerny.

Eserbške strowjenja kłincžachu,
Eserbške synki synčachu.
Kał wutroba bě hnuta mi,
So njeđzela mje tak pschetwapi.

„W božemje!“ řej prajachmy,
Hdnž bo na to džělachmy. —
„Kajke njenadžite setkanje!“
Ptacžik i hałžki na mnje shladuje.

Sa Bohom bo prascheja.

W Drježdžanach rěcžesche 21. meje D. Stange i Kassel-Wilhelmshöhe, wjednik ewangeliskeje mužskej młodžiny Němskeje, wo: „Ewangelij mjes Wsikejši a Europu“. Naspomntwšchi setkanje i Gandhijom, i tutym drje nětk storo wschěm snatym indiskim wjednikom, rosłoži rěcžnik, kał tež w Indiskejši bywaja rosřudne cžakny stawisnow, rosřudne cžakny praschenja po Bosny a Křhřtuřu. To bėdženje wo tute praschenja bėsche tež to najwažnišche pschi setkanju Křšesćizianiskeje mužskej młodžiny w Indiskejši, ke kotremuž bėchu bo tam shromadžili shtupjerjo se 40 nazionow, mjes nimi tež wón řam. — Dalschi shtupjer němskeje Křšesćizianiskeje młodžiny bė nimodruhich řarar Le Loeur, kotryž w Indiskejši cžezšo řhori a hiščcže njeje zyle wotřhoril.

Indiska, tutón hoberški a džiwny kraj, řteji se řwojimi ludami psched rosřudženjom: Bolschewismus abo Křhřtuř. Shtó je Křhřtuř? a shtó džze Křhřtuř? tute praschenja

řu tam žiwe a řu žiwe po zysnej řemi. Se řtrachom a se řschłodu je řa Indiskejši kał doznyła řa řańsche řraje liberalismus řańdženeho lěstotka, řařkiž wón řo jewjesche we wječornych řrařach a řo řjewi tež w tym, řo džynchu cžłowjekojó bycž i řnjeřom na Božim řłowje a Božej woli, řiž řo w nim řjewjesche. — Wón tež w Indiskejši řschłodnje daleřtutkuje! — Dalschi řtrach řa Indiju, kotraž je řraj nabořinow, je to, řo řo nabořiny řmėřcheja. Tu maja pschedewšchěm wschitny, řiž i Němskeje, i řraja reformazije pschihadžeja, wořebiteho řamolwjenja. Wořebite a wulke nashonjenje mōžesh pał tam pschi wschěm pschezo řažo cžinicž: Křhřtuř je tam pschitomny a jewi řo tam woprawdže a wořebje.

S wulkim řajimom pořłuchachu wschitny na to, řshtož mējesche rěcžnik wo tutym řřesdže, wo řeho wařnych praschenjach a wo wschelakich nashonjenjach prajicž. A tebe tež wěřcže řižo řajimuje, hdnž řblyschiš, řo řo řastupjerjo řšesćizianiskeje młodžiny se wschěch řoncžin řemje — i 40 narodow — řhromadžuja w řa nař tak dalořej Indiji. A to řo řtawa we cžakny, w kotrymž bojařliwi mēnja, řo bōřny pōndu řšesćizianistwu na pschewodjenje, a hdnž niz řšesćizianistwu, tola řšesćizianiskeje młodžiny. Ale, „řšesćizianista młodžina“, to je „wucžomnik, řiž njewumrje“ a „řšesćizianista řyrkej“, „Křhřtuřowa řyrkej“ je ta, kotruž tež řeliske wrota njepschewinu.

Žyrkej a řtat.

Žarowanje je řbudžil njeřlyřchany njestutk, kotryž řu bolschewitojo řšpaniskeje řkucžili. Řetarjejši nadpadřeshtaj němsku wōjnisku řódž „Deutschland“ i bombami a morišhtaj — po pořłednich powěřcžach — 24 muži i wobřadki a řraniřhtaj 82. Mjes morwymi je, řaž řo nam praji, tež řjedn i Budnyřhina. A nashrojenje džze je řarowanjom. Kał to mōžno? A to praschenje: Shtó řechže i toho bycž? Němske řódže řu nadpadnikam řhłostaze wotmōřwjenje dale. Je i tym tuta řrudna, řrawna naleřnosć wotřyta abo wuwije řo dale? Mny řarujemy wo řrawne wopory tutoho nadpada a řelimy řobu se řawostajenymi A mny řo ř Bohu modlimy, řo džynř hnadnje wotwobrocžicž wschdu dalschu řrudžbu a řškitacž wōtžny řraj a lud a řškitacž nashche wōřřko na morju a w powěřře a na řemi — a mēř řdžeržecž na řemi.

Řěřba do Wittenberga budže 20. junija. Mjech řo řódžny, řiž řo řa nju řajimuje, pola řwojeho řararja řa nej wobřoni. Tak pschihōdneje řřladnosćze bōřny řažo njebudže.

Řubilejum řaž řa nash cžak. 250 lět je řo minyło, řo Wulki řurwjerč řranzowřkim ewangelřkim cžekanzam w Magdeburgu wukřow a řndliřcžjo pořřicžki. řugenottojo, řaž tutyň řwėřnyň Ewangelřkich, řotřiž řwojeje wėřny dla řranzowřku domisnu wopuřcžicžchu, mjenujemy, řjednocžicžchu řo w nowej domisnje do wořebiteje wořadny; tuta ma džensniřski džej hiščcže 213 řtawow.

Se Eserbow a ř dalořa.

W Křtlicach řwjecžesche Řubijske pobocžne miřioniske towarřstwo njeđzela 30. meje řwōj tulětny řwjedžen. Popołdnju 1/23 hodžin bė řwjedženřka Boža řkřžba w Božim domje, kotryž je řako wořebity a w tutejši řwojejši wořebitořcžizianny Boži dom řnaty a kotryž bėchu řjenje se řelenymi řletwami a řwětkami pschili. Esrowjedženřki řředar bė miřioniski inspektor Lehmann-Drježdžanřki. Wón bė dopōřdnja tež řižo Božu řkřžbu řa džecžni mēř a tutym powjedak se řwojejši miřioniskeho řtutkowanja w Indiskejši. Se řwojnim řředowanjom řařoži řo wón na řesřowu miřionřku pschikasnju, kotraž drje je to řřowo Biblije, kotrež řo nashuřcžišcho nalořuje

a čo s nami najhujšičišto setka — hižo pšchi kšchčenizy; — wěšo Knjesowa modlitwa je błowo a modlitwa žama sažo. Dokelž je Jesuž Khrystuž mižionšte skutkowanje pšchikasał, tohodla my sa mižionstwo skutkujemy, tehodla njemóžemy my čo tutoho skutkowanja woštajicž. Jesuž da nam džěło; my mamy tuž tuto džěło čžinicž. Šchtož je pšchecziwo žyrkwi, tón je wěšo tež pšchecziwo mižionstwu. — Ale nawopak rěka tež: Šchtož je pšchecziwo mižionstwu, tón je tež pšchecziwo žyrkwi. Pšchetož Khrystužowa žyrkej je ta, kiž ma Khrystužowu pšchikasnju mižionstwa. Jesuž Khrystuž rjeknje: Džicze! Wucžcze! Kšchcžicze! T. r. wón kaže! Jesuž Khrystuž njeda nam to do dobreje wole, wón njeprožy naž wo to, ně, wón kaže! Šchtož nětk s teho sa naž sbywa, je: pak my čžinimy po jeho pšchikasnju pak niz; t. r. sa naž sbywa pak skutk poškuschnosće pak wina njepoškuschnosće. Tole njedch sbudži njeměr w naž, njeměr, hacž žmy my poškuschni Jesužowej pšchikasnju a hacž žmy my poškuschni wucžomnizy Jesužowi. Nasch nadawł je a woštanje: mižionstwo, t. r. přědowacž to ewangelion. A tohodla dyrbi kóždy kšchescžijan bncž tež mižionški kšchescžijan a kóžda kšchescžijanska wožadna tež mižionška wožadna! — Žyrkwiny kšhor pod nawjedowanjom fantora Mentžera wudebi žwjedženškej wožadnje Božu žlužbu s rjanym poškicženjom. Po Božej žlužbje džěchu kemscherjo do Winoweje kicze na žorlu, kotraž čo sa šhromadžišnu rjenje wupjelni. Tu rěčeschtaj farar Pšaltz-Lubiški a wožadny farar Kanig, witajo šhromadženyh a rosprawjejo. Potom scžěhowasche wulžy šajimazy pšchednoscht žwjedženšeho přědarja wo kšchescžijanskej žyrkwi w Indiškej; je džě wón tam dlějšchi čžadž po wójnje jako mižionar skutkował. Jeho bło-wa naž jimachu s tym, šchtož nam s Indiškeje wupowjedachu, a s tym, kak to wupowjedachu, a wone naž jimachu s tym, šchtož s indiškeho žyrkwinskeho žiwjenja powjedachu, a s tym, šchtož sa nasche žyrkwinske žiwjenje powjedachu. To bē něšchto, šchtož by kóždy kšchescžijan dyrbjal, njedch je pšcheczel mižionstwu, njedch niz, njedch je sa žyrkej, njedch pšchecziwo žyrkwi. Jenož něšchto tu: Tam praja, so to hubjenny wopnt Božej žlužby, hdnž je tam 50 prož. wšchěh wožadnyh kemschi, t. r. po kóžda wšchěh wožadnyh. 60 prož., haj 70 prož., 80 prož. dyrbi tam porjadnje kemschi bncž. Šwēršich žebi s tutym pšchirunowacž nasche Božej žlužby, naschu žwěru k Božim žlužbam? A pšchi tym dyrbišch wopomnicž, so w Indiškej njedžela njeje njedžela — ale džělawy džěni. Pola naž je njedžela tola njedžela; so ju wožadni scžinja džělawy džěni, to je jich wěž; to je šnamjo jich žwěry a lubošće k Bohu a Jesužowej Khrystužkej, to je tež šnamjo jich čžescžowanja, s kotrymž čžescžujaja žwojich přjedownikow, kotřiž žu w lubošći a žwěryje njedželu žwječili Bohu — a žebi, haj žebi. W Indiškej je wulki džěl wobndleštwa hišchje njekšchescžijanski. Póhanjo žu tam pobožni; njehantbuja čo žwojeje wěry a žwojich pšchibohow; nošcha šnamjo žwojeho pšchiboha šjawnje na čžole. Kak wobšteja to kšchescžijenjo naschich krajow pšched tutymi, hdnž tola tu tajžy žu, kiž čo hanibuja, čo jako kšchescžijenjo wušnacž a pošlacž. Wbo boja čo woni, njedch žwěry žebi woni to? — kak je s tym na pšch. Tam pšchirunje žy wěryžy pohar žwoju „modleřsku mattu“ abo žwoj modleřski tepich“ na pšch. žobu do kšhorownje. A tam jón wón wupšchestrěje w kóždej sa modlenje poštajenej hodžinje a čo na nim klecžo modli, wšcho jene, hacž to drušy kšori widža abo hacž lěkar pšchirudže abo žmilna kotra. To jeho njemynli. Pšchirunaj k tomu špěwarške a Bibliju a pšchepntuj žwoj wa-

čžoš, s kotrymž — hdnž dyrbišch — do kšhorownje džěsch, abo s kotrymž na wopnt jědžěsch abo hewak něhdže! Namatašch woboje w nim. Pobožny indiški pohar w žwojim wacžoku žwoj „modleřski tepich“ namata, a niz jeno to, wón jón wšchědnje trjeba, njedch w kšhorowni, njedch na wopncže njedch na pucžowanju. — Tola s tym s wulžy šajimaweje rosprawy sa džěnja došč! Džakni čo po rosžohnowazyh błowach šararja Edelmanna rošendžechmy. Kollektu bē něšchto pšches 100 hriwnow wunježla.

Solcjo žu hižo sažo dlějšchi čžadž pola naž. Džěczi, kotrež s druhich krajnow k nam pošla RSB. Tak móžemy holžow a holžy s Gdanskeje pola naž witacž. A runje tak žmēdža džěczi s nascheje Lužizy do druhich kóncžin Němškeje. Wiewelmy čo toho a štarajmy čo sa to, so je to móžno.

Bibliški pucžnik.

2. njedžela po žwi. Trojizy, 6. junija: Želi so wy to wucženje pšchecžerpicže, dha čo wam Bóh podawa jako džěcžom; pšchetož hdnže je žyn, kotrehož by nan njepowucžik? Šebr. 12, 7. — Lut. 14, 16—24. — Žer. 7, 25—28. — S tym derje štej, kiž na Boha kaž džěcžo štajnje twari; njedch čžert job, hrěch, žmjerčž wobdawa, njedch na njeho žwět žwari, s nim derje šteji šawěščje, hdnž Bóh Knjes jeho pšcheczel je. K. 709, 1.

Póndžela, 7. junija: Wšmicže na čo mój pšchah a wunkicže wote mnje, dokelž ja čžicheje myšle žym a s wutrobu pokorny; dha budžecže wotpocžint namatačž sa žwoje dušche. Mat. 11, 29. — K. 371, 7. — Romšk. 12, 1—12. — 2. Sam. 15, 1—15.

Wutora, 8. junija: A hlaj, žriedža štoła a šchtrjoch šwěrjatow a žriedža štaršich štejesche jehno, jako by šabite bñlo. Šjew. Žana 5, 6. — K. 78, 2. — Romšk. 12, 13—21. — 2. Sam. 15, 16—30.

Šerjeda, 9. junija: Jesuž rjeknje: Wy šcže moji pšchecželjo, hdnž čžinicže, šchtož ja wam pšchikasuju. Žana 15, 14. — K. 252, 1. — Romšk. 13, 1—7. — 2. Sam. 16, 1—14.

Šchwórtk, 10. junija: Požnylčje sažo wižaze ruki a wuštate kolena a čžinčje rune štopy s wušchimi nohami, so by to, šchtož kšrome je, čo njepodužunyno, ale wjele bóle wuštrawjene bñlo. Šebr. 12, 12. 13. — K. 391, 1. — Romšk. 13, 8—14. — 2. Sam. 18, 1—18.

Pjatt, 11. junija: Wucžomnizy wubudžichu Jesuža a džachu: Knježe, pomhaj nam; my kóžy wošmjemy. A wón džěsche k nim: Šchto čo tak žara bojicže, wy małowěryni? Tuž štanj wón a wobrošy wětram a morju; dha wšchitko wocžichny. Mat. 8, 25. 26. — K. 672, 3. — Romšk. 14, 1—9. — 2. Sam. 18, 19—33.

Šsobota, 12. junija: A tón Knjes čo wobroczi a pohlada na Pětra. A Pětr plakašche žakóžnje dužy won. Lut. 22, 61. 62. — Romšk. 14, 10—23. — Žes. 12. — Šbóžny je, kiž s prawej wěry wšchědnje džě do bēdženja, kiž hrěch dele kłóčži žwěru, šky žwět kručže šazpiwa; šchtož kšchiz šnožy s Khrystužom, honi prawje sa mērom. Žesu, mřejemyli s tobu, do njebjež tež džemy žobu. K. 439, 4.

Wištowanje: Kni. L. w D.: Tu škóncžnje — dokelž njebē přjedny škladnosće a ruma. Šsym něšchto pšchetworik — dokelž sa njedžěške kopjeno. Redaktor.

Sa 2. po Tr.: Š. w P. — Sa 3. po Tr.: W. we W. — Sa 4. po Tr.: B. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swóbnj statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Naboj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw će! F.

Serbiske nedželske kopjeno

Čafožil 1891 Khrjebjanfki farať dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

13. junija 1937

Bauzen

3. nedžela po štoj. Trojizy.

Čap. skutki 4, 8—22.

U njeje w žanym druhim ta šbóžnosć; tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date čłowjekam, w kotrymž my mohli šbóžni być.

Hdnj je Jesuř prajit k šwojim wučomnikam: a budžecze hidženi wot kóždeho mojeho mjena dla, a hdnj woni to drje tehdom hiščezje nejšku žyle rosumili, tu w našim šlowje šo nam powěda, kať bórny šo na nimi tuto šlowo dopjelni. Nicžo druge nejštaj Pětr a Jan sawinowałoj, hač šo štaj na khorym, kiž běšče kromy wot naroda šem, dokonjałoj škutk lubosće a štaj jeho štroweho činikoj w mjenje Jesom Khrysta, kotrehož běchu židža škónzowali, kiž pak běšče je šwojim horjestacžom šjewit tu móž, kotraž nětko w nimaj škutkuje. Dla tutoho škutka, a dokelž ludej přědowashtaj wo tutym Jesuřu, dachu jeju wšichhi měšchnizy a šadduzejšy do jastwa čžignyč, a nětko štejšehtaj pšched wškolej radu, šo byšhtaj šo šamłowikoj. Hidženje pšhecziwo Jesuřej traje tež dale po jeho šmjerczi. Šhto mohł licžicž wšhitkich tnyh nje-pšhecželow, kiž šu wojowali pšhecziwo Jesuřej. Šnajemy se štawišnow wójny, kotrež šu 7, 10 haj šamo 30 lět traše; wojowanje pšhecziwo Jesuřej traje lětnyšazy.

Nětko šo wěšče njemóžemy pohanam džiwacž, hdnj šo štajeya pšhecziwo Jesuřej a pšhecziwo jeho wučžbje. Wšchetož to, šhtož won šej žada, je wšhať ša nich něšhto njewu-ššyščane; woni dnrbja tať wjele toho wotpołožicž, šhtož je jim lube a špodobne, a to, šhtož šo wot nich žada, je ša nich něšhto žyle noweho, tať šo móžemy rosumicž, šo šo wšcho w nich pšhecziwo tutomu Jesuřej špjeczuje. Ale toho dnrbimny šo woprawdže džiwacž, šo šo taťke njepšhecželstwo pšchezo šašo tež tam pošbėhuje, hdžej je jeho mjeno šnate hižo pšches lětštokki a lětnyšazy. Ale wono tu je, a dženska dnrbja mili-

iony kšchescžijanow šhonicž wěrnosć Knješoweho šłowa: a budžecze hidženi wot kóždeho mojeho mjena dla.

Pšchezo šašo šo prashamy: Šhto dha je tutón Jesuř čžinik a rěčal, šo šo taťke hidženje pšhecziwo njemu šbėhne? Še dha wón nať čłowjekow hidžit, abo je wón něšhto wučit, šhtož by mohł nam šškłodžicž? Wbo njeje wjele bóle jeho žyle škutkowanje nješene wot teje lubosće, kotraž šo horje-šbjerje po kóždym, kiž je w nušy čžela a wošebje dušče? Njeje wón tón, wo kotrymž profeta Jesajaš wěšchzi: Nalemjenu ščžinu njebudže wón dolemicž a žehliwy šužoh njebudže wón wuhašnyč? Wón je tón, kiž wita a wabi: Wójcze šem ke mni wšhitny, kiž wy šprozni a wobčezeni šče, ja čžu wať woššewicž. U njelicžomna ja licžba tnyh, kiž šu šmėli taťke woššewjenje šhonicž.

Ale wšhať jene namašamy pola tuteho Jesuřa, a š teho móžemy rosumicž to hidženje šwěta pšhecziwo njemu: wón je tón muž teje wěrnosće, teje wěrnosće, kotraž dže hač na dnjo. U w tutej jeho wěrnosći šteji čłowjek nětk pšched Jesuřom jako šłaby hřěšnik, kiž je šhubjeny a šatamany. U nětk čžemy wěrnj być: komu š nať hordnyč, šamoprawnyč čłowjekow šo to špodoba, hdnj šo nam praji, šo našče žiwjenje a wšcho našče čžinjenje šteji pod mozu hřěča? — Ale nětk wšhať njeje to Jesuřowa wola, šo by nať š tutej šwojej wěrnosćžu čžyť čžwilowacž. Wěšče, njeměrne čže wón š tym čžinicž našče wutrobny; wón čže nať š tym wabicž, šo byčmy wonpucž a pomoz pntali w taťkej nušy, a wón nam pošasa pucž a pomoz, wón, kiž praji k hřěšnikkej to trošhtowaze a poššlynjaze šłowo: Budž trošhtny; tvoje hřěchi šu tebi wodate. Nětk klicžki tež nam, šhtož tu Pětr praji: U njeje w žanym druhim ta šbóžnosć, tež njeje žane druge mjeno pod njebjom date tym čłowjekam, w kotrymž my mohli šbóžni być.

Hdnj pak to wěmy, dha tež njehamy woššabnyč w kšodženju š nim a ša nim. Wutrobu woššewjaze je to, šhtož

tu widzimy na Pětru a na Janu, a šhtož křtyštimy s jeju kłowow. Mózna wyhoda rada chze jimaj sakasacž, so njebyšhtaj wjazy předowaloj a kweđczenje dawaloj wo Jesužu. Šhto je to do rjaneho wotmolwjenja s jeju erta: Esudžče wy kamy, hacž pšched Bohom je prawe, so bychmoj mój waš bóle počkuchaloj, hdyž-li Boha. A hišče dženka je to pšichklušnosć kóždeho křešcijana, so bo njemóžemy teho woštajicž, so njebychmy kweđczenje dawali wo našej wěrije do Jesom Křysta.

Pětr a Jan staj křoblošč a wjekešč k tajkemu kweđczenju dostałoj s teje wěstoščje, so běšče jimaj ta sbóžnosć rułowana w jeju Kņjesu Jesužu Křystužu. W nim staj wonaj a s nimaj cži druhy wěrijazy potom kwoj skutk dale wjedli se žohnowanjom.

Tež dženka je tač, so je to přenje, so dyrbymy Jesuža pónacž a pšichwacž jako teho, w kotrymž je ta sbóžnosć. Šhtož teho ma, ja teho šhubi wšcho druge kwoju wažnosć. Sa taj teho woštaje to wulke praščenje žiwjenja: Kač budže moja dušcha wumóžena a sbóžna? — Šhtož pak tač steji k kwojemu Kņjesej, tón bo tež wjazy njeboji hidžjenja a nješhecželstwa kweća; tajki woštaje kweřny kwojemu Sbóžnikaj, a kóždy džen je jemu krocžel bližšcho k temu kónzej, ke kotremuž khwata. To šu najšbožownišchi cžlowjełoj, polni wjekeščje a křobloščje, hotowi k kowowojowanju sa Bože kralestwo, do kotrehož Jesuž kam naš woła se kwojim křutnym kłowom: Šhtož njeje sa mnje, tón je pšhecžimo mi, a šhtož kowu nješhromadžuje, tón rošpnyje.

Bóle, hdyž-li hewak mamy w našim cžaku počasacž s žylym kwojim sadžerženjom a se kwojim kweđczenjom, so chzemy wustupicž sa Jesuža, a to niz jenož jeho dla, so by jeho čješć pšichporjena byla, ale wošebje tež tych dla, kiž steja s boła abo šu w štrachje, so bo šhubja wot praweho pucža, kiž k sbóžnosći wjedže. A niz napoždě naše dla, so by Kņes junu njedyrbjal wo naš prajicž: Ja waš nihdy nješym pónal; ale so by nam placžilo jeho wjekeše kłowo: Ty šu na małym kweřny byl, ja chzu tebe na wjele postajicž: Dži nuts k twojeho Kņesa wjekeščje! A to daj nam Boh! Hamjen.

Nalětny kwojatkowny cžak.

Kłóž: Eso Bože džecž wjekeščje.

Kač rjane, kražne nalěčjo
Nam sažo počkal je naš Boh,
Hdyž snowa saž' wšcho wožiwja,
Eso seleni wšcha krajina!

Bjes liščja nahe šhtomy wšchě
W symi šu kaž semreće,
Pak w cžaku rjanoh' nalěčja
Eso w noweje pšichi selenja.

Nětk štwórba saž je rjanu twar,
Wot Boha semja rjanu dar,
So swjekełita, žiwita
By cžlowstwo, wšhitke štworjenja.

A nam ptacžki šo saž' wróczeja,
Kiž w najmje naž wopuščja,
Eso s nami takle wjekeša
A kražnje Bohu špěwaja!

Wot semje škłowroncžk wjekeše
Eso k njeby horje pošběhne,
Nam křelusch kwoj tak šaspěwa,
So doły, hory šaklincža!

Nětk pola, kufi, šahroda
Eso kaž najrjenšcha šahrodka!
Wšcho roščje, kčžeje, plód chze nješć,
So wšhitko jědž, — Boh pak měč čješć!

Se žitom pola wobžyte,
Kač steja mlózne, šrostliwe,
Kač wupyšchena, kwětkojta
Je semja wšcha tu wot Boha!

Hdyž tale semja šachodna
Eso takle rjana swobleka,
Kač hačle wjele rjenšche
Je štworicžela bydlenje!

Tuž šraduj šo, wšcho cžlowjestwo!
Křwal Boha, Kņesa Wěčžneho!
Kiž sa tebe a twoje dla
Wšchom' rošč, kčžecž, šrawicž, narošć da!

Budž, štworicželo, Tebi čješć!
Daj semi dale plódy nješć,
So wšhitke Twoje štworjenja
Eso wjekełike žiwjenja!

J. W.

1600 lět.

1600 lět, to njemóže něšto se křešcijanškich štworjenow němščeje byč a tež njeje. Ale 1600 lět je šo 22. meje minyło, so wumrě Konstantin Wulki, přeni křžor romšeho křžorstwa, kotryž šo ke křešcijanškej wěrije wušna. Wobřjedž pšichotow na wojnu pšhecžimo Persam wotwoła jeho křmjerč. W měščje Šelsuopolis w Bithymiškej bě jemu špónacžje pšichyło, so drje šo kónž žiwjenja bliži a wón šo pšichotowasche na křčzenizu. Haj, hačle tam a hačle lěta po tym, so bě wón křešcijanšku wěru jako wěru štata pšichpónal, hotowasche šo wón, se kwojatej křčzenizu šo žyle ke křešcijanškej žyrkwi wušnacž. A to šo šta w Nikomediškej. Tam wušchčzi jeho na křmjetnym ložu biskop Eusebius Nikomediški a tam křžor pošledni dženi kwojatkow wumrě 22. meje 337.

Žyrkwine štworjeny šu tutomu křžorej, kotryž hišče ras wšchě mozy hobršeho romšeho křžorstwa šjednocži, wjele čješče a křwalby pšichyke, jemu tež to čješčaje pšichimjeno „Wulki“ dale. A Konstantin je tež wjele wažneho sa štat a žyrkej wukonjal. Wón bě tón pošledni wulki křžor romšeho móžnaštwu do nawala Germanow, kotremuž wono podleža.

Ale pšichi tym dyrbi šo wušnacž, so štworjeny wo tutym křžoru tež to a tamne wjedža powjedacž, šhtož wobras tuteho wjercha tač rjanu a křchčžazy njewoštaji, kaž šu někošči se štworjenarjow jón molowali. Ale to je wěšte, pšichi wšchěch brachach, kotrež wón mějesche, je wón wulki mjes wjerchami tamneho cžaka, kotryž bě w kwojim žylym položewju čješćki cžak a pošny wojowanjow a bědženjow.

Najwušnamnišche, haj něšto nješchšchane sa žyle štworjeny bě jeho tač mjenowanu: edikt toleranzu — Toleranzedikt —, kotryž wón hižo 313, hdyž šo hišče s Licinijom domóžnaštwu dželešche, w Milanu wuda; s tutym bu postajene, so ma křešcijanstwo se štarym pohaništwom rune prawo. S tym šhubi pohaniška wěra kwoje dotalne prawo nabožina štata byč, a křešcijanška wěra doby kwoje přenje pšichpónacze w štacje.

Konstantinowe mjeno je dale njerosdželne šjednocžene s přenjeje wulkej žyrkwinskej šhromadžišnu žyleho křešcijanštwu. To je tón tač mjenowanu přeni ošfumentiški kóncil we

měsće Nicaea w lěcze 325. Na nim dosta t. mj. Nicaeniske wuśnacze hwoju płačiwosć.

W Konstantinowych postajenjach a w Konstantinowym czaŕu ſu ſałoſki zyleho dalšeho roswicza křešćijanskeje zyrkwe w tym, ſchtož ſtat a zyrkej nastupa. A tež dalšce roswicze ſtata ma w Konstantinowych postajenjach hwoje pſchicžiny, wožebje w tej, ſo Konstantin hwoju reſidenzu ſ Roma pſchepołoži do rańšceje Europy a tam druhe a nowe hłowne město natwari, Konstantinowe město: Konstantinopel. Runje tole bu ſobu ſ pſchicžinu kaſ ſa rospadnjenje křežorſtwa do wječorneho móznarſtwa ſ starym hłownym městem Romom a do rańšceho móznarſtwa ſ nowym hłownym městem Konstantinopelom taſ ſa rosdželenje katolſkeje zyrkwe do romſko-katolſkeje pod wjedniſtwom romſkeho biſkopa, kotryž ſo hamž mjenowaſche, a do grihiſko-katolſkeje zyrkwe pod wjedniſtwom konstantinopolitanskeho biſkopa.

Lěto 337 ſkónczi potajkim waſny a ſežehwkom poſny czaſ tuteho přenjeho křešćijanskeho křežora, kotryž bě ſam ſ knjeſom 324 hač 337 a w tutym czaſu tež nowe doſkladne ſarjadowanje křežorſtwa pſchewjedže a ſkónczi. Mjenujemy jenož ſchtyri mjena, te mjena tych 4 hłownych poddželow křežorſtwa, ſo bychmy poſaſali tutu wulkomóz Rom: Orient abo rańšce kraje w Aſije; Illyricum, to ſu něhdže baltanſke kraje — Italia, te kotrejž ſluſchachu kupy a poľnózna Afrika — Gallia, to je Franzowſka, Špniſka, Britaniſka a poboczne kraje. Mjz jeno, ſo ſo ſažo lěſtutki runaja, pomina naſ, ſo tuteho křežora a jeho roskudneho czaſa dopomnicž, ně tež zny naſ czaſ pomina, rospominacž, ſchto maja ſaidžene 2000 lět na ſebi a w ſebi a w nič wožebje doba tuteho přenjeho křešćijanskeho křežora.

Chzemy tu hnydom pſchidacž — runje ſa naſch czaſ — ſo po tutym křežoru hiſhcze ras pſchidžde jedyn, kotrychž chzſche wſcho to, ſchtož Konstantin Wulki a po nim jeho hynojo ſałožichu a ſpěchowachu, ſažo powrócžicž, křešćijanku wěru ſnicžicž a ſtare póhanſtwa a jeho pſchibohow ſažo t. rj. na thrón ſadžicž: Julian, kotremuž ſu ſtawiſny pſchimjeno Apoſtata daſe, to reka: wotpadniſ. Jeho czaſ bě tehodla tež krótki wotměrjenny; 361—363 ſu lěta jeho knježerſtwa. Sawoſtajene je, ſo je wón na ſmjercž ſranjenny na bitwiſhcžu ležo ſawoſtaſ: „Dha wſchaſ ſy Ty tola dobyſ, Ty Galilejſki!“

Miſionſki jubilej.

W pſchichodnym měžazu — 9. julija — ſwjećzi naſche eiangelſke miſionſtwa wožebity jubilej. Budže tomu 200 lět, ſo přeni ewangelſki miſionar na afrikanſku ſemju ſtupi. A wón pſchidžde ſ Lužicy, Herrnhuta. Georg Schmidt bě jeho mjeno.

Tutón džen chzedža tam w Afrizy hódnje wopomnicž, a to w miſionſkej ſtaziji tuteho přenjeho afrikanſkeho miſionara, w Gnadentalu w Rapprovinzy. A tam, hdžež je něhdny miſionarowy dom ſtaſ, chzedža pomniſ požwjećicž.

Tutón jubilej naſ ſažo ras na to dopomni, kelko miſionſkeho džela je naſcha Lužiza ſobu wuſonjaſa, wožebje pſches Herrhutſkich, ale paſ tež ſ bohatymi miſionſkimi darami a woporami, kotrejž ſu ſ lužickich wožadow pſchidhadžaſe.

ſoje pohladanje.

Pobožneho muža ſo praſchachu, kaſ pſchidžde, ſo je pſchi wſchěm njebožu žiwjenja pſchezo hwoju cžichu myſl a radoſčž ſebi ſdzeržaſ. Wón wotmoſwi: „To ſ toho pſchidžde, ſo ſa hwojeje wocži derje na ledžbu hjerje; pſchetož wſchitko ſke pſchidžde pſches myſle do wutroby, ale tež to dobre.“ A jaſo

ſo jeho dale praſchachu, kaſ wón to cžini, praji wón: „Kóžde ranje, přiedny hač do hwojeje powoľanja a mjes ludži du, ledžbliwje hwojeje wocži na tſoje ſkožu: Najpřiedny poſbėhnu jej ſ njebjekam a ſo na to dopomnu, ſo je moje najwaſniſche powoľanje a wotſknyeny kónž mojeje žiwjenja a mojeje wotmynſljenja tam horſach. S druba ſkožu jej na ſemju a wopomnju, kaſ maſo ruma triebam, ſo bych jónu mój row w njej namaſaſ. S tſecža hladm woſoto ſo a wobhladuju ſebi hromadu tych, kotrymž ſo hiſhcze hórje dže hač mł. Na tole waſchnje ſo wſcheje ſrudobny troſchtuju a hny ſe ſwětom a ſ cžlowjekami ſpoľojny w Boſny.“

Šchto ſlyſchich ſe Šsowjetruſſeje?

W nowinach Šsowjetruſſeje piſche ſo w tuſhwilu ſažo ras telko wo zyrkwinej politizy, ſo ſo džiwaſch. A tež na tym, ſchtož ſo piſche, ſo džiwaſch — abo tež niž; mjenujzy tehdy ſo na tym, ſchtož ſo piſche, nje džiwaſch, hdny wěſch, ſo je křešćijanſka wěra žiwa móž a ſo je ta zyrkej, w kotrejž je křešćijanſka wěra, tež žiwa móž. Nowiny tam mjenujzy pſchidaja, ſo je zyrkej hiſhcze „žiwa“ a ſo runje nětkle tež mjes jenny dželom młodžiny wliwa dobywa. Nowiny „Prawda“ mēnja, ſo ma na to poſaſacž, ſo nabožny cžlowjeſ njeje mi a tebi ničo nje pſchecžel Šsowjetwſchnoſcže a ſo Stalinowa wuſtawa ſwobodu ſa nabožne žiwjenje ſarukuje. Wone tež warnuja, ſ namožu pſchecžiwu zyrkwi poſtupowacž. Tež njeje pſchihódne, Bože domy ſacžinjecž. Nabožna móž hny ſo ſ tym cžim bóle, a wojowanje pſchecžiwu nabožinje bywa cžim cžežſche.

Šaj, taſ wſchaſ je wſchudžom po zylej ſemi; Křešćijanſka zyrkej njeje wot cžlowjekow, wona je Knjeſowa! Tohodla paſ tež cžlowjeſo ju nje pſchewinu! Šaj ani hele wrota zyrkej Knjeſowu nje pſchewinu!

Bjes wuſpěcha.

Bolſchewiſki cžaſopiſ „Antireligioſniſ“ woſſewja wſchelaſeho, ſchtož je ſajimawe ſa ruſki lud a ſdobom ſa wſchě druhe. Chznyjo nočnyjo dyrbi wón pſchidacž, ſo ſu wſchě poſpnyty, nabožne žiwjenje w ruſkim ludu ſaduſnyčž, bjes praweho wuſpěcha woſtaſe. Pſchi wſchej ſtatizizy rēczi to, ſchtož ſo w žiwjenju luda jewi, ſa to, ſo nabožne žiwjenje we ludu pſchibywa. Taſ dyrbi cžaſopiſ wuſnacž, ſo ſu ſo w někotrych krajinach bjesbóžne ſjednocženſtwa ſkoro zyle ſhubile. Nawopaſ ſo powě, ſo ſu tam naſtaſe zyrkwinske ſhory, do kotrychž wožebje tež młodži ſaſtupuja. Mjedžiwajo wſchěch ſaſaſow ſu na poſkupje Krim mjes Němžami wucžerjo, kotſiž w ſchuli „nabožnu propagandu“ cžinja. Tam a ſem ſpnytuja woſady, nowe zyrkwe twaricž, abo zyrkwe, ſ kotrychž bėchu towarſtwownje ſcžinili, ſažo ſa to wužiwacž, ſa cžož buchu ras natwarjene. Wo ſaſonju je tež móžno, nowe Bože domy twaricž a ſtare Bože domy ſažo ſa Bože ſlužby wužiwacž. W žiwjenju je paſ to potom hiſnaſ. Hdny woſady taſke něſchto ſpnytaja, namaſaja taſ wulke ſadžewki, ſo njeje ſkoro móžno, je pſchewinycž. Hdny pižma wo to ſapodaja, maja wumēnjenja dopjelnicž, kotrejž ſu ledma dopjelnicž. Šłowne wumēnjenje je, ſo ſo pſchecžiwu namjetej, Boži dom ſažo ſa Bože ſlužby wužiwacž abo nowy Boži dom twaricž, proteſt bejsbóžnych njeſbėhnje. Mimo toho ſo žada, ſo ſu twarjenja w dobrym porjedže. Tež dyrbi Boži dom ſnajmjeſſcha wjaz hač kilometer wot ſchule ſdaleny byčž.

Mēnimy, ſo ſu to wuſnacža, kotrejž wſchitkim podawaju mnoho, ſchtož ma ſo rosmynſlicž. A hdny ſo njemylimy, je drje taſ, ſo tuto nabožne hibanje hnyliſche hač jo tutón cža-

hopiž wopižuje. Pšchetož hdyž tuczi tak sažakli bjesbóžni hižo telko wošjewjeja, je sa tutymi wošjewjenjemi wjazy pytač. Njedy wšchitzy, kiž pšhecziwo wěrje doznja a pšhecziwo kšheščianskej wěrje wošebje steja, — a tam w Ruskej dže to wo kšheščijanski wěru! — spósnaja, so podarmo žo prózuja, so podleža, so Khrystužowa žyrkej tola dohnywa!

Zyrkej a stat.

Dar wjednika a kanzlera. Njedy 30. meje, požwječichu w Dortmund-Vöttringhausenje nowu žyrkej, kotruž Khrystužowu mjenuja. Tej dari wjednik a kanzler Adolf Hitler dwaj šlēbornej šwěcničkej; kóždy ma pjecz rukow a taž pjecz šwěcžkow.

Zyrkwinski šwontowny hamt je najwysšchemu rostajowarjej němšeho kóžštwa po bolschewiskim nadpadže na panzerowanu kóž „Deutschland“ scžehowazy telegramm póžkał: „Žyła němška ewangelška wukrajna diaspora wě žo s němškim ludom pšhes jene w roshorjenju dla bolschewiskeho nadpada na panzerowu kóž „Deutschland“ a we žarowanju wo padnjennyh“. Šlowny admiral Raeder wupraji žwój džak a póžka telegramm: Wam a němškej ewangelškej wukrajnej diasporje žo džakuju, šdobom w mjenje wójnskeho kóžštwa sa žobuščazucze, kotrež Wy po cžerwjennyh nadpadže na panzerowanu kóž „Deutschland“ wuprajiščezje.“ — Smy dyrbjeli šhonicž, so žu s cžezžostranjennyh někotři semrěli, taž, so je žebi nadpad žadał 30 woporow žmjerče. Šsedmjo bėchu taž cžezžo šranjeni, so jim njebė wjazy pomhacž. Wjednik a kanzler je porucžik, so maja žo tuczi padnjeni w Němškej pšchowacž.

S Westfalensteje žo pišhe, so je tam „Ewangelška žónska pomoz“ — „Ewangelische Frauenhilfe“, w Sakskej je to „Christlicher Frauendienst“ — w pošlednich 4 lětach šroštku wot 10 000 žobuštawow na 170 000! To je hobršte rošwicze a šnamjo sa to, so ewangelške žónske jenož njehadža po mjenje kšheščijanski a wožadne bnyč, ale so čžeja tež šjawnje a šprawnje žobu škutkowacž a žo wušnawacž.

Mišioniski stan štejesche loni pšchi olympiskich hrach njedaloko športowanisčezja a je byl jara wopytany wot wukrajnyh a tukrajnyh. Lětka žu jón sažo na ranšchim kónzu Barlina štajili. Pšchi přenjej žwjatocžnosći bė žo 2000 šhromadžilo a stan bė pošny. To je lětka — runje taž šandžene leto šnamjo sa to, so je pytanje a praschenje w ludu a so žo ani njehańbuja ani njeboja na tajkich wuhotowanjach w pošnej šjawnosći wobdželicž a pšhedewšchem, so njejšu liwzy. Woni maja wolu a pšhińdu. Wulke pšhirunanje wo wulkej wjecžeri je naž runje hakle na to dopomnilo, so to tež može čžiščze hinał bnyč a tež čžiščze hinał bnyč a tež čžiščze hinał je, so njepšhińdu, runjež žu pšheprošheni. Woni, kiž hewal žo hordža: „Šdžež je wola, tam je pucž!“ S tym šjawnje praja, so tu wola njeje — hacžrunje žo kšheščijenje mjenuja. A taž žebi Khrystuž wšch šamokwjenja waži, to dopraji wón runje w tutym pšhirunanju. Wurerče žu to a wurčežje f wurčežam. A žadym s nich jeho wjecžerje njewopta. Haj, tuto pšhirunanje, na kotrež bė tež we našchim šopjeńku nutrošč 2. njedy 30. meje, Trojizy šažena, štaja kóždeho a kóždu pšhed to kšhutne pošlednje rošhudenje wo šbóžnosći a wo šbožu. A my žmy wšchitzy pod tutym pšhirunanjom a pod tutym rošhudenjom. Šhto žmy my: wurčežowarjo abo wušnawarjo, wurčežowarčki abo wušnawarčki?

Se Šerbow a f daloka.

W Šerhucze wuhotuja žwój tulětny mišioniski žwjedžen 20. junija. Tutón žwjedžen ma lětka něščto wušnamneho. 200 lět je žo lětka minyło, so Bratrowska gmejna žwoje mišioniske dželo w Afrizy šapocža. Mišionar Jurij Schmidt bu tehdy jako přeni wupóžłany. Šerhucze wocžakuje wjele hošči s kužiskich wožadow.

Do Wittenberga pojedže, taž bė tu hižo wošewjene, 20. junija s Drježdžan wošebity cžah. Šchtóž čže wot žem žobu jecz, doštanje na železnicy potušchenu jėšbu hacž do Drježdžan. Jėšba je wošebje sa mužškich myšlena, kotřiž w Luthe rownym měščze wošebity wulki šjawny wušup wuhotuja, tola možeja tež žony s tutym cžahom žobujecz. Tež s Lipska pojedže wošebity cžah. Šamolwjenja maja žo pał hnydom štač a šchtóž žo na žwojeho šararja wobrocži, tam wšcho datšhe a pšhihódne šhoni. Sa taž tunju pšacžišnu, taž žo tu pošticži, pojedžešch lėdy hdy sažo do Wittenberga.

Bibliški pucžnik.

3. njedy 13. junija: Tute měšto njepotrjeba šlonza ani měžaza, so bnyšchkej w nim žwěcžiker, pšchetož ta kražnosć Boža rošhwcžiči to žame, a jeho žwěza je to jehnjo. Šjewj. Jana 21, 23. — Łuk. 15, 1—10. — 1. Mójš. 1, 26. 27. — Pój, Jėsu, našcha jažnosć, a wjedž naž je žwěta, ach, daj nam žwoju kražnosć, nam wotamki njebježa. K. 7, 10.

Póndžela, 14. junija: Khrystuž je žo j u n u šjewik pšhes žam žwój wopor f šahubjenju hrėcha. Šebr. 9, 26. — K. 439, 4. — Pšalm 84. — 2. Šam. 22, 1—25.

Wutora, 15. junija: Tehodla nještaračže žo wo jutšiški džej; pšchetož jutšiški džej budže žo wo to žwoje štaracž. Došč je, so ma kóždy džej žwoju wobczěžnosć. Matth. 6, 34. — K. 321, 2. — Romšk. 15, 1—13. — 2. Šam. 22, 26—51.

Štrjeda, 16. junija: Šbóžni šče wy, kiž wy tudny pšlacžje; pšchetož wy budžecže žo žmjerč. Łuk. 6, 21. — K. 697, 7. — Romšk. 15, 14—21. — 2. Šam. 24, 1—10.

Štwórtk, 17. junija: Šhtož pola čłowjekow je nje-možne, to je pola Boha možne. Łuk. 18, 27. — K. 297, 8. — Romšk. 15, 22—33. — 2. Šam. 24, 11—25.

Pjatt, 18. junija: Šhtož ma, temu budže date, so wón došč šmėje; šchtóž pał nima, wot teho budže tež to wšate, šhtož wón ma. Matth. 13, 12. — K. 494, 1. — Romšk. 16, 1—16. — 1. Kron 29, 1—13.

Šsobota, 19. junija: Woni žu pšhes wěru kraštwja pšhewinšli, prawdošč činili, šlub došali, šawam klamy šatylali, žu žo možni ščinili se šlabošče, žu pošhlyjeni we wójnje, žu žušnyh wójška šahnali. Šebr. 11, 34. — Romšk. 16, 17—27. — Šej. 65, 17—19. 24. 25. — Daj móž, hđžež žana wjazy nej, daj móž so cžeko šludžu; hdyž čžert mi napšhečziwo štej, daj móž, so jeho žudžu; hdyž lėstny žwět mje šawješč nėt' a čže žo na mnje šlobicž, daj w žiwjenju a we wumrjecžu mi móž, jón dele pobicž. K. 478, 6.

Šistowanje:

Kni. L. w D. a f. J. W. w D.: Waju pšhipóžłany pšhińdžesčkej nadobo. Wutrobny džak a wjele dobreho. Redaktor.

Ša 4. po Tr.: B r w B. — Ša 5. po Tr.: Šh: we B. — Ša 6. po Tr.: K. w B.

Porjedženka: Tndženschi šerlušch „Pod šchitom Jėsuša“ bė nam póžkała Š. B. (niž J. B.).

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđzelske kopjeno

Saložil 1891 Khrjebjanski farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

20. junija 1937

Bauzen

4. njeđzela po štwj. Trojizy.

2. Kor. 4, 13—18.

Tohodla njewořlabnjemy, to drje je hłowne wopřichjeće abo najwažnišči dnj přez dženžnišeho japoschtosteho napominanja na nař. Njedyrbjeli žebí my tajkeho muža i tajkej radu abo i tajkim přichladom wyřoko wažicž, njedyrbjeli k njemu šupicž w duchu a jeho prořncž: Luby mužo Boži, budž prořenny, praj nam, kať žy to dořonjał, so njewořlabnjesh? Wšchetož nam žo niz jenož w swonkownym wšchědnym žiwjenj, ale wořebje tež w šnutšknym štawa, so bywamy špróžni, šłabi. Šacž je na tym džělo wina, kotrež čžini my, a to runje tať i řuku kať i hłowu? Wěšće. Ale bywamy tež i druhich přichčinow šłabi. Že to šnutšowna šłaboscž. Šswjaty Pawoľ wo wěřje rěčži, a kať ložžy žmy runje tu špróžni a šłabi! Wbo wón wo tynšnosčach rěčži, a wěmy, kať te nař k šemi dele tšócža! Ššto ma někotryžkuli čžlowjek na šłabymaj ramjenjomaj a na duřhi druhdy njeshčž! A tola šwjaty japoschtol přich tym wořtawa: Niz wořlabnjecž! Šo bychmy tež my to dořonjeli! Wěšo, nam luby předať praji, žami se šwojej možu to njemožecž, tu dyrbi žo drugi ša wař štaracž, a tón čže to tež lubje čžinicž.

Že nož niz wo řlabnjecž!

Njetřebamy to, dořelž 1. mamy duřha wěřny, 2. Boža móž nař w šłaboscži řylni, a 3. Boža krařnosčž nař w tynšnosčach trořhtuje.

Wěřju, tohodla rěčžu, šwjaty japoschtol praji. W přjedawšich čžadžach, jaťo wón hiřchže njebě řnjeřowny wučžobnik a přcheczel, ale jeho řurowny njepřcheczel, njebny wón wěšće tať prajicž mořł. Šterje budžišche wón tehdy dyrbjal rjez: Dořelž do řnjeřa njewěřju, ale jeho přchescžěham, hđžežkuli móžu, tohodla rěčžu a džělam. W přjedawšich čžadžach běšche potajkim přchecžiwjenje přchecžiwu řnjeřej i přchicžinu

jeho rěčženja a čžinjenja. Mohli tež tať prajicž: Někaťki duřh jeho tehdy tež čžerjesche, ale ššto bě to do duřha? A kať žařkořnje dyrbi to byčž, hdyž tajki duřh nad čžlowjekom řnježi! Že řadny hubjenny dořcž, hdyž čžlowjek šwojeho najlěpšeho přchecžela a dobročerja njeshaje, ale wjele hōřje dyrbi byčž to, hdyž čžlowjek kať řařlepjenny žo jemu přchecžiwja, jeho rani, i nim wojuje. Kať wón i tym wořebje řam šwoju duřhu šškoduje! Š teho njemože nicžo druge řhibu škeřžane žiwjenje nastawacž. Bjes džiwa, šo mamy telko njeshbožownych ludži. Myřlu přich žebí na štaršchaju, kotrajž čžyřkoj rad šwoje džecžo šbožowne widžecž a řhmane ša Bořa a čžlowjekow, wjeřele žebí a junu řřonu štaroby šwojeje. Ššto běšhtaj napominaťoj a prořyťoj, ale džecžo druge towarřstwo pyřařche a tam řydařche, hđžež wuřmewžny řydařa. Tuž běšche tež žyťe jeho žiwjenje po tym, dořelž řny duřh, duřh njewěřny, jo wodžesche. A kať w tutym padže, tať je w štach a tynšadžach druhich. Dořelž ludžo njewěřja a tohodla rěčža a čžinja, mamy tole njewuprajomne hubjenřtwo wřchudžom. Mohli wořlabnjecž. A mnořny řu šłabi, špróžni, řmjercžšpróžni, dořelž žebí praji, šo tu nicžo wjazy njepomha. A tajki duřh njewěřny tež druhich njewěřnych čžini, jich potajkim šłabi. Šo by i nař štajnje drugi duřh, duřh wěřny, řylny a řylnjazy duřh, rěčzał! Wot teje hodžinki řem, w kotrežž bě řnjeřa Pawoľa přchewinył, žo wořen wěřny w nim hōřjesche, a tuž žo wón i druhimi wuřna: Njemóžemy žo wřchak toho wořtajicž, šo njebychmy rěčželi, šštož řmy widželi a řlyřcheli. Tuž wón tež njewuřtawajo džělařche a duřche ša řnjeřa dořywařche. Nětko wón wjazy špróžny njebě a šłabny, runjež byčhu žo jemu řmjeli kať w Athenje, hđžež wo řbudženym řnjeřu předowařche, abo šběžł čžinili kať w Efesu, abo jeho řamjenjowali kať w Lyřtrje. Šswjaty Pawoľ njebě jenicžki, kiž wořlabny. Kať řu Luthera nadběhowali, šo by žo šwojeje řwjateje wěžy wřdať! Dať Bóh, šo bychmy w dženjniřchim čžadžu

prawje wjele tajkich ludži měli, kotřiž wěrja a tohodla rěcža. So by duch wěry naž sapšchimnył, duch Knjesowu, kiž rady pschithadža tam, hdžež jeho proscha! Wěrju, a tohodla rěcžu!

Nasch swontowny cźlowjeł ƚo stasny. To dyrbiesche s mnohimi druhimi ƚwajaty Pawoł nashonicz, wón, kiž ƚwój łoł w cźele nošesche, bē potajkim na někajke wašchnje ƚhorny, hubjeny cźlowjeł. A s pschiběrazymi lětami tež tale cźelna ƚlaboscz pschiběrasche. Sčto ma to na ƚebi, to ƚo jenož praischej ƚam a praischej ƚo wošebje ƚhorny na jich łožach. A pschitym sa lubeho japoschtola dźelo njewotebjerasche, ale pschiběrasche. Wšahak je nam powědał, ƚak jeho nadbēhowachu, a ƚak ƚo starasche sa wschitke wošady, wón, kiž mējesche ludny sa Knjesa Jesuža dobywacz. Wēmny wschitzy, sčto ƚo stawa, hdnyž bywa dźelo wjazny a wjazny a tola mozy woteběraja. ƚak tehdy stonamy a sdychujemy! Njebudzišche ƚwajaty Pawoł w tajkich ƚwojich wobštejnosczech mohł a dyrbjal sdychowacz: Njemóžu dale, je mi pschewjele a pscheczežko? To pał wón njeczini. Njech ƚo swontowny cźlowjeł stasny, snutskowny ƚo wote dnja do dnja wobnowja. Se spodzimanjom budžemy dyrbjecz prajicz: Sčto bē to do muža, ƚak bē tón w ƚwojich tynchnosczech sesrawil! O so bychmy ƚo jemu tež w tym runali, wošebje dženža, hdžež ƚo nam tola hubjenje došč cžini a dže! So bychmy wošebje my ƚchesczijenjo jemu podobni byli, s lětami niz njespokojnišchi, niz na to a tamne stozazy, ale wješeli a dźakowni ludžo, cźlowjełojo s blyščatymaj wóčłomaj a ƚhwalaznymaj hubomaj! ƚak ƚo to stanje? Snutskowny cźlowjeł ƚo wobnowja, ƚwajaty Pawoł rjeknje. Potajkim je ƚchesczijan po prawym dwoje byče. Pod swontownym cźlowjełom, s kotrymž wón semi pschiblušcha, ƚo snutskowny ƚhowa, kiž je Bohu spodobny, došelž je po Bohu stworjeny. Jesuž rjeknje, so je to cźlowjeł, kiž je ƚo s nowa narodzil, kiž ma tohodla w ƚebi stuzen Božeje mozy a je s tym wošebje ƚhmany sa Knjesowu ƚlužbu, runjež bylo jeho cźelo ƚłabe a sprózne. Snate ƚłowo praji, so Boh wošebje rady s roslamanym gratom dźela. Tuž njewošłabacze, wy brashni a hubjeni! Tuž pał tež wy, kiž scže dženža hišcže strowi, na to jenož njehladajcže a sa to jenož ƚo njestaraicže, sčtož ƚo dženža wošebje stawa, so by swontowna, cźelna strowoscz wošala, jalo by wot teje wscho sbožo wotwišowalo! Wobaj cźlowjełaj, swontowny a snutskowny, chzetaj hladanaj bycz! Sdyž ƚo hinjenju swontowneho cźlowjełaj sadžewacz njehodži, cžim bóle hajmy snutskowneho, cžim bóle wotewrijemy wrota sčerofo, so by ƚo Boža móz do naž wuliwala a pola naž bylo ƚaž pola ƚwajateho Pawoła: Sdyž ƚym ƚłaby, ƚym mózny psches toho, kiž mje pohynja, to je psches Khrystuža!

Nascha žaloscz dokonja wēcžnu a psches mēru wulku ƚražnoscz, to je pošlednja pschicžina ƚwj. japoschtola, so njewustawa. Žiwjenje drje je puczowanje, tola žane ƚo wufhodžowanje s wješelu abo so bychmy ƚo stroweho, cžisteho powētra našrēbali. Wjele bóle je to puczowanje na wyschinu. ƚchesczijenjo chzedža a dyrbjaj wyšoko won. Tajke puczowanje njeje žana malicžnoscz. Tu ƚo husto pót s cžola lije. A pucže tu tež nejšku pschezo lubošne, hladke a rune, so bychmy puczowarjej ƚhód polóžowake. Mnohi cźlowjeł dyrbi tu wjele wustacz, mnohi tež to a tamne ležo woštaji, došelž bēšche jemu pscheczežke, mnohi ƚamo ranow došč stoncžnje ƚobu domoj nježe. Kelko sdychowanjow ƚo tu ƚłyšchi, něchtóžtuli sdychuje: O ƚmjercz, hdny se ƚwojim spanjom mje pschindžesch wofschewicz? A sčtož je ƚak psche wschu mēru srudne: něchtóžtuli njedha wjazny dale! Sčto pał psche tule ƚłaboscz a spróznoscz pomha? Sčładowanje na wyschinu, na rjany wot-

tyknjenny kónz! Junu, junu dyrbi to, sčtož naž tynšchi, ƚwój kónz dostacz! Sčtož pał tónle kónz njesnaje, dyrbi srudny, sprózny hōšč na semi wošacz. Tomu pał, kiž jón snaje, je cžak semškeje tynchnoscže a žaloscz pschekhōdny, je ƚaž sčula sa wēcžnoscz a sbožnoscz, so ma mucžny drōhowat pschezo wjazny žadanja po nej a je pschezo ƚhmanšchi sa nju. Ale tež tu dyrbi Boži Duch woczi wotewrijecz a naž wodžicz, so by wěrno bylo: Wojumny, pschewinjecz steji na stronje; dobycža radošč po bitwach ƚo šhoni! Jenož Duch Boži nam sarucža: Psches nōz s ƚwētku, psches ƚšchiz ke trōnje! Tohodla hišcže juntrōcz: Jenož niz wošłabnycz! Hamjen. M. w B.

Jana ƚchcženika.

Jesajaž 40, 5.

Słōž: Njebudž sparna moja duscha.
Dženža saž' džen ƚwajatoh' Jana!
ƚchesczenjo ƚo sšromadža
Na ƚerchowach, hdžež ƚo žana
Sswēta radošč njenamka. —
Tu je cžiche bydjenje
Cželow, kiž ƚu semrēke,
Tu nětk w mērie wotpoczujaj —
Jutrow ranje woczakujaj!

ƚerchow tu je, rola Boža,
Tu ƚo cžela ƚhowaja
Do semje, so na dnju sboža
Junu wješ'le stawaja.
Tehdy saudže ƚmjercže nōz;
Boža ƚwajata wschekomōz
Sbudži s rowow saž' wschē ludny,
Kiž ƚu prjedy byle tudy.

A pokucže naž dženža wola
Prēdarja hłōž w puščinje,
Mōzne, wōtre ƚu joh' ƚłowa,
Placža ludžom na semi!
Knjes dže. ƚwoje huno mjescz!
Wēcžnje Jeho je wscha cžescz!
Možže nasche sahubjenje,
Ale s njemu wobroczenje!

O so bychmy dopōsnali
Božu luboscz wōtzowstku,
Jeho ƚłowu pošłuchali
W ƚwojim semškim žiwjenju.
Luboscz s bližšom' hajili,
Žim w jich nusy pomhali
ƚak, ƚaž my to samōžemy; —
Sčto wē, hdny se ƚwēta džemy? —

Ssmjercz nam njem'že wjazny sčłodžicz;
My we Božich rukach ƚmy!
Boži Duch chzynł do naž płodžicz
Wšcho, sčtož wēcžnje trjebamy.
S Khrysta trwē, s Joh' prawdosczje
Mamy wēcžne žiwjenje!
Jesužowi woštanjemy,
S nim do Božoh' raja džemy!

Božo Wōtcže, sčzel nam ƚwoju
Snadnu pomoz njebjesku,
Twój lud wěrjazny njedch Twóju
Šhoni hnadu w Khrystužu!

ninach. Tute pjenješy chzedža wuzicž sa šałożenje wožebiteho fonda sa nowe pišcžele.

Se Šerbow a š dalofa.

Se wšow. Po wulkej šmudžazej horzocže piščinđže šobotu, 12. junija, a potom w nozŷ k njeđzeli wošlōdnjenje š nje-wjedrami a š dešcžemi. Ale wono piščinđže na naše wšŷ a jich hona jara wšchelako. Esu jich došcž wšow, kotrež džaŷne a wješkole wušnawaja: „Šnadnišo a milišo njemōžešče prošcžewjenje piščinčž, njech tež njewjedra jo pišcwo-džachu!“ A njedaloko tutnych wšow šu druhe, na kotrež šo w nozŷ dešcžit liješče, kidašče piši blyštanju a hrimanju. Tam šu pucže a pola czerpikē, piši wšchēm lecžu paš mje-nje abo dozŷta niz žita. Bē džē piši wšchēm njewjedrje cžicho. Tež tu a tam dŷri Bože njewjedro, wožebje wošolo Budy-šchina, w Delnjej Rinje šo šlomjana fajma wotpali a we Wownjowje brōžen. Tajlich šchłodow paš, fajkež š druhich krajinow šdželujā, njeje nastalo. Bohu budž džak! Šhto šu cžłowjekojō pišched a pod tajkimi šjewjenjemi pišchirodŷ? Tež w 20. lētstotku ničō wjazŷ hacž w prjedawšchich lētstotkach! To šašo po tajkej nozŷ a tajkej šobocže dŷrbješče tola kōždŷ šchescžijanški ratar njeđzeli š wošadu w Božim domje Božu šlužbu šwjecžicž. Hacž šu ratarjo tute „šwjate dŷrbjecž“ šacžuli a cžinili, wo tym šu Bože domŷ šwēdcžile a šwōjbnē domŷ. My Evangelšŷŷ stejimŷ w tutym mēžazu pod bibliškim šłowom: „Kneže, šhto chzeš Ty, šo bych cžiniš?“ Kaž w horzocže a šlōncžnych pruhach taš piščinđže w mišym, wo-šchewjazŷm dešcžitku a runje taš w šliwčach, w blyščach, w hrimanju k nam wšchittim bōjške pohnuwanje, wabjenje, nu-šowanje, tuto praščenje šebi štajičž we šwēdomju, we wutrobje haj š ertom, a šo prašcēcž: „Kneže, šhto chzeš Ty, šo bych ja cžiniš? Haj, Kneže, šhto chzeš Ty š tutym wšchēm, šhtož šo štawa, šo bych ja cžiniš?“ A šdobom by wu-šlyšchal a šrošumiš tež to wotmošwjenje! „Dŷrbišč šo Boha bojecž a jeho lubowacž! Dŷrbišč šo modlicž a džakowacž! Dŷrbišč šo modlicž a prošŷncž a dobroprošŷncž! Dŷrbišč wē-ricž a šo Bohu dowēricž!“ A hdnž ratarjo nētš w bēhu ty-đzenja šhonja wšcho, kaš je to šobotu a w nozŷ k njeđzeli byšlo, piščinđu dženža š nowa a jich wjazŷ šwjecžicž Bohu w jeho domje njeđzeli, šo džakujo, prošcho, dobroprošcho. Ratarjo wēdža šo tola taš šwjasaŷni a šroščeni š pišchirodu a pōdu a šo toho šhwala. Woni šu tohodla tež se štworicželom pišchirodŷ a pōdŷ taš šjednocženi a wo tym šwēdcžā š tym, šo jemu šlužā tež njeđzeli w jeho domje a w šwojim domje. Šnajmjeišča to wšchudžom tam taš je, hdnž šchescžijanški ratar w šchescžijanškej wērje šnje a žnēje po štarym pobož-nyh hešle: Špēwaj a džēlaj!“ a se šwojej šwōjbu w šwojim štatofku šo šsprawnje a pobožnje žiwi, cžinjo hešlo a šlowo Biblije: „Ja a mōj dom, my chzemy tomu Knješej šlužicž!“ Šo by Bōh tōn Knjes namakaš we wšchēch štatofach našchich wšow wšchēch taš cžinjo, njech wōn piščinđže se šlōncžnyh wjedrom njech š dešcžom a š njewjedrom!

Š Wōšporta. Jako šobotu, 12. junija, w nozŷ njewjedra po Lužizŷ cžahachu, dŷri blyšš do našeho Božeho domu a do fary. We wobēmaj domomaj našta šchłoda, wožebje w farje w študowanškej šštwje, hdnž šo šapali. Tola šo poradži, woheš hnydom šhašcēcž. Macžinjena šchłoda w žŷrkwi a w farje je wobšchērna; ju wotštronicž, budže šebi wjetšchich šŷrētkow žadacž. Dešcžit je w našej bližškej wošolinje, na

pišch. k Lubijej mile pišchšchol a njeje šchłodowanjom nastalo; nēšhto dale, k Rodezam a k Bēkej Šorje, šu dešcžē šŷl- nišče byšle, haj, je šo lašo.

Š Lubija. Dotalny došladowacš evangelškeje młodžiny Lubijškeho wokrješa, Šoršt Thimmeler, je šwoje tudomne šaštojštwō wopušcžit a je dužŷ do Šuhošłowjanškej. Wōn bu do Šuhošłowjanškeje powošanŷ, šo by tam pišcwošak do-šladowacštwō a wjedništwō evangelškeje młodžiny w evan- gelišcžewjanškej žŷrkwi Augsburgškeho wujnacža Šuho- šłowjanškeho kralesčtwā. Wōn bē hižo 1933 hacž 1935 w po- dobnym džēle w Bōžniškej. Do noweho šaštojštwā je jeho powošalo Guštan-Adolšske towarištwō w pišcšewjenoscži š wu- krajnym hamtom Nēmškeje evangelškeje žŷrkwje.

„Bethel“. Šhto njeby nēšhto wēdžak wo Bethelu, tu- tym mēšcže luboščē w Nēmškej? Wono šwjecži lētšā jubilej 70lētneho wobštačža. Š maleho burškeho kublešča, kotrež tehdy kupichu, šcžinichu wothladarnju ša epileptiškich. W bēhu lētđžēšatkow šroščē š tuteho maleho šapocžatka hōbrški wu- štaw, žŷle mēšto, w kotrymž je dženža 57 wothladarnjom. Kōnž junija chzedža tutōn jubilej šwjecžicž. Ša njōn wu- štworja tež wuštajeŷzu, kotraž ma pošašacž wobšchērne škut- łowanje Bodelšchwinghoweho džēla.

Bibliški pucžniš.

4. njeđzela po šwjatej Trojizŷ, 20. junija: Šesuš wot- molwi: Šeli šo teho dla mje pytačže, dha woštajcže tych na potoj. Šana 18, 8. — Luč. 6, 36—42. — Šŷalm 112, 5—7. — Woprawdže wšchitto moje dla šŷ woštal ty, ach, cžehodla šŷym ja taš njeđžašomny, šo twoju luboščž šapomnju, na mo- ju šbōžnoščž njemŷšlu? Ach, kaš šŷym njeđuchowny! Šionške šlošŷ 66, 3.

Pōndžela, 21. junija: Šhtož pišcwošwinje, temu šo žana šchłoda štačž njebudže wot druheje šmjercže. Šjewj. Šan 2, 11. — K. 428, 1. — Šebr. 1. — 1. Kron. 29, 1—19.

Wutora, 22. junija: W nozŷ paš džēšče Knjes we wi- dženju k Pawošej: Ničō šo njeboj, ale rēcž a njemjelčž. Šchetož ja šŷym š tobu a ničto šo nješmē šwāžicž, šo by tebi šle cžiniš. Šap. šl. 18, 9. 10. — K. 428, 11. — Šebr. 2, 1—8. — 1. Kron. 29, 20—28.

Šsrejda, 23. junija: Duž džēšče Šesuš k Pētrej: Tyš twōj mjecž na šwoje mēšto; pišchetož šhtož mjecž wošmje, tōn dŷrbi pišcšew mjecž kōnž wšacž. Matth. 26, 52. — K. 191, 2. — Šebr. 2, 9—18. — 1. Kral. 3, 1—15.

Šchwōrtk, 24. junija: Teho dla dŷrbicže wy došonjeni byčž runje jako tež wašch Wōtž w njebješach došonjanŷ je. Matth. 5, 48. — K. 478, 6. — Šebr. 3, 1—11. — 1. Kral. 5, 1—12.

Šiatt, 25. junija: Džeržmy to pōšnacže nadžije a nje- motajmy šo; pišchetož šwērnŷ je tōn, kiž je šlubit. Šebr. 10, 23. — K. 165, 3. — Šebr. 3, 12—19. — 1. Kral. 8, 1—14.

Šsobota, 26. junija: Komorniš paš po šwojej drōšŷ ŷ wješkeloščžu cžehnješče. Šap. šl. 8, 39. — Šebr. 4, 1—13. — Šrudn. šerl. 3, 22—32. — Šhto je, kiž šrudne plačže? Ša plačacž njemōžu, mi wutroba wšcha štačže, šo jara wješelu. Mi šlōnzo, kiž mje šhŷŷe, je Šesuš Šhryštuš šam; hdnž wōn šo na mnje šmēje, ja mam, šhtož požadam. K. 428, 12.

Šištowanje.

Šŷrēdowanje ša 4. njeđž. po šwj. Tr. dōndže pišcwošdže. Ša 5. po Tr. Šch. w B. — Ša 6. po Tr. K. w B.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłaš,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske njeđzelske kopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanfll farać dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

27. junija 1937

Baužen

5. njeđzela po śwj. Trojizy.

Luk. 5, 1—11: „Jesuz naš powoła.“

„Njeh ty spěwaš, swěrnje džěłaš wschědne dny; džeń pak swjaty, duški daty, wotpočń ty!“ tak strowi naš kóždu njeđzelu našch luby „Bombaj Bóh“; a hdyž hmy wschědny džeń pilnje ho prózowali, chzemy njeđzelu, na Božim dnju, Bože swjate słowo w jeho swjatnižy słyshecć. Njeje to ja naš wschitlich hamo wot ho srosumlive? Ale tola hnano ho prašamy: Čehodla trjebamy dozŕla Bože słowo ja naše wschědne džělo? Njeje to něšto swjate, něšto zyle hinajšče hač naše prózowanja na wschědnym dnju. Čhto móže nam Bože słowo a přédowanje wo Božim kralestwje pomhać, hdyž wožebje w našim čašku husto tak podarmo a hjes wschitkeho wuspěcha džělamy? A nawopať: Čhto móžemy njeđzelu tam, w Božim domje, přiched Jesuzowymaj woczomaj namafacć, kiž hmy tola tak wobczěženj s našimi starosćemi a w našej nušy?

Alle hlejće, čhto naš Bože słowo, swjaty ewangeli, wučj: Jesuz přichidže k nam, wón přichidže k tebi a ke mni přjedž do našeho wschědneho džěla, kaž je wón tehdom přichišol k rybakam pódla Genezarethského jěsora. Čhto ho potom stanje, hdyž tón Knjes přichidže? Našch ewangeli wotmołwi: Jesuz chze nam pokafacć, tak Bóh, móžny Knjes, naše džělo kaž dozŕla naše zyle žiwjenje wodži. Wot Božeho swjateho žohnowanja hmy wschitžy, kóždy w swojim powołanju, wotwižni. A dale: Jesuz ham dawa nam wschitkim nowe powołanje; Jesuz woła naš k swojej službje.

„Wjěš ho nad hlubinu a přichětrjěće swoje hycze k kóženju“, s tutymi słowami Jesuz Pětra napomina, do jeho kóžde stupiwšči. Zyle njewočakany přichěhod pola Jesuza wot swojeho přédowanja Božeho słowapřichj Genezarethskim jěsorje k semskemu wschědnemu džělu. Jesuz chze nam s tym

spójnacć dacć: „Na Boha ho spusćčjeć mamy, hdyž na njeho pohladamy, wón naš přichě wscho žohnuje. Čhtož ho Bohu swěru podda, tomu njeje to škoda, a je hjes wschěj starosće.“ Čohodla je našch Knjes čłowjekow přichězo tam pytať a setkať, hdyž džělach a ho prózowachu, a je jich napominať, ho hychu swěru swoje wschědne džělo činili, a je jich přichitym požohnowať; přichětož Jesuz mějesche Božu wótzowštu wolu: Čhtož je Bóh Knjes stworiť, to dyrhimy wjěbele wužiwacć jako swěrnj hospodarjo a Boži služobnižy w jeho winižy; dopomócje ho na Lutherowe jažne wukładowanje přěnjeho artikla: Ja wěru, so je mje Bóh stworiť se wschěmi stworenjemi, mi čžělo a dušchu, woczj, wučj a wschitke stawy, rosom a wschitke myšle dať a hichčje sđeržj... ja čžož wschitko hmy ja winojty, jemu služicć a jeho požuchacć. Čohodla prošmy: Našch wschědny chléb daj nam džěnja, a prošmy s tym sdom, so by nam Bóh dariczel a stworiczel njebježow a semje tež naše džělo žohnowať. A hdyž hmy Bóh k nam słabym a wbohim praji: čžinčje semju poddanu a knježče na rybch w morju a na ptakch pod njebježami jako snamjo k mojej podobnosći, njemóžemy ničžo druge čžinčj hač nutrne prošny: „Daj swěru čžinčj mi, čžtož ho mi čžinčj služba, čžtož moje džělo je a žada twoja dušcha.“ Haj, Bóh je wopravdže s knjesom nad zylým našchim džělanjom. Čohodla ma wón móž nam tež sažo wšacć, čžtož je nam darik. To dyrbjesche Pětr našhonicć: „Mischtrje, hmy ho zylčžku nóz prózowali a nježmy ničžo nałojili.“ — „Smy ho zylčžku nóz prózowali a nježmy ničžo nałojili“, njemóžemy tutu sčžžbu přichězo sažo na zylým swěče we wschitlich rěčach a lěstotkach a pola wschitlich ludži słyshecć. Bóh Knjes dawa a sđeržj zyle džělo, ale da naš tež, hdyž ho wot njeho wotzusbnyemy, swój swjaty hněw sšonicć, so jeho prošmy: Njekhlostaj mje hurowje, přichěpusćč Božo hylny, njepłacć mi po sažslužbje, ale budž

steho wubjerka. Jarar Bachmann i Essena, dowěrnik posawnowych khórow w Němskej, rěčeske wo „powěszi w kěrluschu zyrkwje“. Hětko posawnowych khórow rěka „Khwalcže Knjesa i posawnami“. Tich najwyschša a najšwjeczišchi nadawf je, wěcznu powěsč wo Božej hnadže a prawdže i instrumentami do hěta wołacž. Wo tchaz dujerjow w Němskej ma jako wjebołu službu, khwalbnu kěrlusku spěwacž a pschpowědacž. Duchowny Klenner-Drježdžanski, wjednik sakskeho mišionstwa i posawnami, w krotkich słowach wo swojim džeke hwědcžesche, kotrej njedha nicžo dale byčž hacž pschpowědanje ewangelija. Wón dopomni na 80lětneho „generala posawništow“, dr. Kublowa w Bethelu, kiž hacž do swojeje wysokeje staroby i wulkej nješebicziwošču swoju službu po słowje čini, kiž je hebi sa swoje džeke wuwołik: „Ja chzu khwalicž skutki Bože“. Posawnowe khory chzedža dženža čzjōda hědžerjow byčž, kiž je swojim kěrluskom wěru pošynja. Tudy je kruč ludoweje zyrkwje. Młodzi čzlowjekojo se wschitkich stawow luda chzedža se swojimi instrumentami sa Khrystuša hwědcžicž. Tak rjez wobkručjenje tutnych słowow hěsche wjebole poštrawjenje posawnow: „Ja šo čzi, Božo, džakuju sa wschitku dobrotu“ a dohwarški kěrlusku: „Knjesa khwal, duscha“.

Wječžorna hudžba hě na naměstnje, hdžez šo Lipsčžanske wulłowiki abo maša wotměwa. Wulka čzjōda ludži hěsche dopočas sa to, šo hěsche služba posawnow w Lipsku swoje pschpōšnacže namakala. Tež tudy chzychu piškane kěrlusche Boži ewangelij pschpowědacž. Mōzne wusnacže hě, jako na kōnzu šwjedžeškeho dnja čzjōda jenohkōšnje sanješe šobu kěrlusku „Njech Bohu džakuje šo wutroba wschěch ludži“. — Luther je něhdy hudžbu hebi tak khwalik: „Musika je rjany lubošny dar Boži. Nicžo na šemi mōžnišche njeje, šrudnych wjebolech, tšchennych trošchtnych čzinicž, dnžli hudžba“. — To hěsche tež to, šchtož šmy my na dnju posawništow w Lipsku docžakali.

Po šef. L. w M.

Š Bibliju.

Wo Bibliju dže, pschecžimo Bibliji šu a hjes Biblije šu! Hjes Biblije šu — tež kšchecžijenjo! Albo šy Ty i Bibliju, mōj kšchecžijano, moja kšchecžijanika? Hdžž „haj!“ prajich, dšrbich to dopočasacž i tym, šo šnajmjenscha juntrōcz i nej nutrowešč majch wob tydžej. Š Bibliju! to rěka pač w pošnym šmyšlu: Džen kaž džen i Bibliju! A hdžž něschto wošebite, njech čžežke, njech wjebole, njech šrudžaze, pschindže, jašo i Bibliju, byrnjež ju tōn džen hižo wjazy kōcz w rukomaj mēl!

Šslawny wunamakar parnika abo lokomotivy, dr. Wilhelm Schmidt, šapocža a škōnczi kōždy džen i Bibliju. Nicžo a nichtōn jeho w tym njesampli. W nej namaka wōn šwědkow wěrnōščže, wěrnōščž šamu. A wěrnōščž hě jemu to, šchtož najwyschšche. „Hdžž šo mi wěrnōščž bliži,“ by wōn rjeft, „škonju ja šo na kōždy pad!“

„ . . . tak šo mōj dom pošny budže.“

Kaž došlowo a pschiklad k wulkemu pschirunanju, kotrej je Ješuš Khrystuš powjedat wo wulkej wječžori — Luk. 14, 16—24 — a kotrej hě 2. njedželu po Šwj. Trojizy tekst, šda šo nam byčž, šchtož runje w „Säch. Kirchenblatt“ čz. 25 čzitachny. Wšy jo tu štajimy, šo by kōždy mohł pschirunowacž, rozpošnacž a se wscheho mudrosčž čžerpacž sa žiwjenje.

Wo Indiskej tam pišche mišionški inspektor Lehmann, kotryž njedawno na mišionškim šwjedženju w Ketlicach přēdowasche a pschēdnoschomasche. Indiska je džiwny kraj, a ma wjele džiwneho w pschirodže, mjes twarjenjemi, mjes ludžimi. Wošebity šlaw šu tam ludžo, kotrychž „Baria“ mjenuja, tch, „kotrychž šo

nješmēch dōtknyčž, i kotrymž nješmēch byčž! Wōni šu šwonka hinduškich „fastow“, abo „worichtow“ a tak rjez šajšoreženi. 60 milionow tutnych ludži chze nētko se šwjajša Hinduštna, t. r. štareho indiskeho pošhanštna, wustupicž a šo druhej wěry pschisamšnyčž, a to tohodla, dofelž šu w šandženych lēštwotkach a hacž šem tello njedobreho, šteho, poščerpili. Nētk prōzjuja šo šajšupjerjo wschěch mōžnych nabožinow a tež kšchecžijanštna, jini dopočasacž, šo je jich wěra ta, kotruz dšrbjeli pschisowacž, tak na psch. šudhšitižy mnichōjo, Šindōjo, Mohamedanojo, Šchajnonowi, indiska šekta, kotraž šwojeho šaložerja Šchajna čžežujuje a na psch. žane mjašo njeje, — kšchecžijenjo a drušy. Šo, šchtož wjednizy tutnych 60 milionow na to wotmōšwjeja, šajimuje.

Mohamedanam šnapšchecžiwja, šo njemōžerja pschisowicž, šo jich mandželške šawodžete wokolo šhodža a šo dšrbja je do wošebitych rumow, kotrej tam „šenana“ mjenuja, šawěracž. — Šindam praja wōni: „Do pschikhadu mišionarow njeje šo žadny čzlowjel wo naš štaral! Čžaka doščž byšchže mēli! —

W južnowječžornej Indiji, tak šo powjeda, je 2½ milionu tutnych ludži na tym, ke kšchecžijanškej zyrkwje pschisupicž.“ We wulkich šhromadžišnach wobšamšny tam 9 džęžatkow, kšchecžijanšku wěru pschijecž. Šōhanojo wjedža a čžuja, šo je šo mišionštno nad šhudymi a šazpithni šmiliko, přjedy hacž hewaf nichtōn nušu wuhlada; šo by nichtōn kšcheweho pošta ščiniš, nušy wotpomhacž, wo tym halle rěče njeje.

Wšy šrojumimy, šo pschibšizowanje a pschisup tutnych milionow mlōdym kšchecžijanškim zyrkwjam Indiskeje njewuprajnje wulke nadawki pschiješe — a tež štrachi, hdžž šo wscho nješodži sa tajki pschiswal pschisotowacž a šarjadowacž. Hdžž hdže, šlaczi sa Indisku a jich mlōde zyrkwje bibliške šlowo: wjele džęka a malo džęlacžerjow. — Šole wscho rošpominajo špōšnacžich, šo majch prošnyčž a dohrošnyčž, šo njepšchindže sa našch

Š Lutheroweho duba.

W Lutherowym měščje Wittenbergu šu žōniške žōnišeho towarštna — my prajimy pola naš nētkole: kšchecžjanška žōniška služba — lētdžęžatki došho šberake žōdže Lutheroweho duba a je šadžake a šchtomili pošdžile, je šwěru a špōžniwje hladajo. Nēhdže 2 metraj wyšoke šu je pschēdawake, a šchtož wušbytkowachu, dawachu Guštav-Adolšštemu towarštnu. Wušbytk bu sa wošebite nadawki tuteho towarštna našloženy, tak wošebje sa tšy šwony sa němšku ewangelšku zyrklej w Romje, kotraž hu 1922 pošwjecžena.

Š pschēdawanjow tutnych mlōdnych Lutherowych dubow šu Wittenbergške žony se swojim dohladowarjom, šararjom Herrmannom, lētdžęžatki došho ewangelške džęke w rošpōšchenju šwěru pošpjerake. Ša to šo jim Guštav-Adolšške towarštno džakuje. — Š tuteho škutkowanja špōšnacžamy, kač wschelakore pucže šu, dužy po kotrychž mōžesch pošhacž — hdžž chžesch. Hdžž chžesch, — haj w tym tčzi wscho. Hdžž je wola, tam je tež pucž! tak šo hušto praji. Šo pošlaczi tež tu! Hdže pač je wola sa tajke škutkowanje? Šam, hdžž je luboščž k Ješuškej Khryštušej.

Šnutsšowne mišionštno.

Šslušchisch dnž a dnž mēnjenje, šo je džęke šnutsšowneho mišionštna wo wjele pošmjenšchene pošnowymi wobštejnosčžemi. Ale žiwjenje kačž je, čzi praji, šo tomu tak njeje. Wěšo šu nēkotre džęka a nadawki šo pošmjenšchile, tak na psch. šajšarwanje poštrēbnych i jēdžu, ša to pač je druhdže džęka wjazy.

Na wulkej šlownej konferenzy Neudettelsausškeho wššlawu diakonššow wōšjewi rektor wššlawu, šo je šo pošnjo

šandženemu lětej liczba kotrow, kotrež na pruhu sastupja, wo wjele powjetšila; tež liczba bratrow abo diakonow pschiběra.

Šlowny wustaw diakonissow Bethania w Berlinje je šwoju rosprawy wo šandženym lěče wošjewil. S njeje šebi wučžitaich so muštom nima telko diakonissow, telkož šebi w měsčje a w kraju žadaju; někotre štažije diakonissow šu dyrbjeli šamo spusčjeć, šo bychu ša druhe wjetšje džěla došč diakonissow měli, — ša džěla, kotrež maja šo wukonjeć w Berlin-Dichterfeldže, Magdeburgu, Stendalu a druhdže. Wo šebje šebi diakonissy a jich skutkowanje žadaju ša sozialne šaštaranište skutkowanje ša šhornch a šhorownje.

Tute krótko rosprawy maja nam runje nětkole wjele pračičž wo džěle a ša džělo šnutskowneho mižionštwa; wone čžinja nam wješele, džakowni dale šobu ša njo skutkowacž.

Zyrkej a stat.

Wotkasanje. Žustizny rada, kotryž w Šhorjelzu wumrě, wotkasa w šwojim testamencze 17 900 hr. ša zyrkwinske naležnosće. Tute pjenješy budu nětk š dowolnosćju ministrija ša zyrkwine naležnosće tak nałożecž, šo š nich pschpomož doštawaju potřebne šyroty šchlesyškich šararjow a podpjeru ša studij šynojo šchlesyškich šararjow, kotřž bohošlowstwo abo prawa študuju.

„Němski ewangeliski tydžen“ budže lěšba w Drježdžanach a to wot 27. julija hačž do 21. augusta. W šřjedžiščju Božich šlužbow a jednanjow budže štačž „Šhrystuš“. To počaža čži heštko jenotliwych wuhotowanjow, kaž na psch. „Šhrystuš, kral wěrnosće,“ — „Šhrystuš Šbóžnik šřěšnikow“ atd.

Š Ruskeje je pschichla powěšč, šo šu Moskowski patriarch, metropolit Krutitzki w Šibirskej škónzowanj. Jeho běchu do Šibiriskeje wuhnali. Čžaž jeho wuhnanštwa bě nimo, ale šnata ŠW jemu njedowoli, šo domoj wróćicž a šažo šaštojnštvo šaštawacž! Doštawšchi tamnu powěšč wo jeho škónzowanju, šu šo pola šowjetškoruskeje wyschnosće ša nim wobhonili a tu powěšč doštali, šo je „wumrěš“.

W Londonje chžychu někotre Bože domy, kotrež w šřjedžiščju šteja, šwottorhačž a na šwonkownych štronach města šažo natwaricž, a to tohodla, dofelž tam w šřjedžiščju abo žentrumje nětko škoro jenož wobšhody a wikowanške domy a podobneho šteja. Tola pschecžiwu tomu proteštowachu dorasnje měsččanške wyschnosće a wjele kemšcherjow. Čžehodla? Žich wjele wuži pschestawku honjazeho a hanjazeho džěla a žiwjenja ša to, w Božich domach šo do čžicheje nutrnosće šanóricž.

Še Šserbow a š dalša.

W Drježdžanach maja dženša Šserbjo šažo šwoju šerbšku njedželu. Šarač Bož-Budeštecžanški šměje w Šichžnej šřřwki šřědowanje a špowjedž. A po Božimaj šlužbomaj jenđu šo Šserbjo po šwucženym wašchnju w Janškim dworje.

Na Jana. Nječž tež my we lužiškich wošhadach nimamy wašchnjo, rowy šemrětych š kwětkami pschicž, kaž to w druhich krajinach čžinja, taš daloko šmy drje wšchudžom w našchich wošhadach, šo w tutych dnjach a na Jana na šemrětych špominamy. A taš šmy šobu wopominali tež tamnych 31 šódže „Deutschland“, kotřž taš nahlu šmjerečž namakachu ša wóžny kraj. A to šmy čžim nutrnišcho čžinili, wušššchawšchi, šo bychmy dyrbjeli tych

padnyšch wjele wjaž wopominacž, hdyž by šo po woli ruškich a šchpaniškich bolschewikow štalo. 15. a 18. junija šu woni šchtyri torpedy wutšělili na němski šchizak „Leipzig“, kotryž tam w Šřjedžnym morju šlužbu čžini. Wšch šchtyri šu šódž miššnyše. Wono njeje paš jeno šódž „Leipzig“ je šwojej wobšhadu w šrašče byla, ně — tež měr europiškich ludow. Šchto dženša 21. junija — te šchtyri tam šražowaze namóřske mozy, mješ nimi Němska, pschecžiwu bolschewikam wučžinja, njewěmy. Ale něšchto druhe paš wěmy: Wšchitzu, kiž šu špawni w šwojej šchescžijanškej wěrje, modla šo wšchědnje nutrnje, šo chžyl Bóh šnjesh šchitacž wóžny kraj a lud pschewóžnu a hnadnje špožčjeć, šo by měr woštal mješ ludami.

Nowe Bože domy. Tydženik „Evang. Deutschland“ wošjewja bježnje powješče pod napišmom: „Kirchen entstehen neu“. W pošeldnim čžišle tam na psch. čžitajš, šo ma šo twaricž nowa žyrkej w měsčje Wittenberge; jeje mjeno ma byčž Martin-Luthera-žyrkej. A nowe žyrkwy šu natwarili w městach Bruchsal, Sonderhausen a Köln-Brück. W šřěnimaj natwarichu š došom noweje farje a tehorunja nowu šaru w Klein-Dicherslebenje.

Bibliški pučžnik.

5. nječžela po šřwatej Trojžy, 27. junija: Špominaječe na šřěšče dny, w kotrychž wy, roššwětleni, šče šnoššli wulke bėdženje čžěpjenja. Šebr. 10, 32. — Luk. 5, 1—11. — Ššalm 34, 12—23. — Nam šwěrnny šy, o Šbóžniko! Ty kralo, wóžny ryczerjo! Nam tvoje šwětko roššajni tu čžěmnu ščežku we hnadži. Ššes žolny wšchitkej šrudoby, psches čžěmne ščežki puščžiny naš pschewodž š šbóžnom' pošoju a š nješjeskemu kralestwu! Šionške h'ošh, 362, 1. 13.

Póndžela, 28. junija: Šchtož pschewinje, budže wšchitko herbowacž; a ja budu jeho Bóh, a wón budže mój šyn. Ššewj. Žana 21, 7. — Š. 312, 1. — Ššalm 87. — 1. Ššal. 8, 22—32.

Wutora, 29. junija: Šchtož nana abo macžer bóle lubuje dnyli mje, tón njeje mje hódny. A šchtož šyna abo džowku bóle lubuje dnyli mje, tón njeje mje hódny. Matth. 10, 37. — Š. 332, 1. — Šebr. 4, 14—14, 14. — 1. Ššal. 8, 33—43.

Šřřjeda, 30. junija: Wny paš nješšny wot tych, kiž wotšupja a šatamani budža; ale wot tych, kiž wěrja a dušchu wumoža. Šebr. 10, 39. — Š. 708, 5. — Šebr. 6, 1—10. — 1. Ššal. 8, 44—53.

Šchtwórtk, 1. julija: Šdyž wy ludžom jich hřěchi wodacže, dha budže wam wašch nješški wóžž tež wodacž. Nješbudžecželi wy paš ludžom jich hřěchi wodacž, dha wam tež nješbudže wašch wóžž wašche hřěchi wodacž. Matth. 6, 14. 15. — Š. 477, 2. — Šebr. 6, 11—20. — 1. Ššal. 8, 54—66.

Ššatk, 2. julija: Wón šam, tón Wóčžez, lubuje waš, dofelž wy mje lubowali a wěrili šče, šo ja wot Boha wušchot šhm. Žana 16, 27. — Š. 394, 6. Šebr. 7, 1—7. 22—28. — 1. Ššal. 9, 1—9.

Ššobota, 3. julija: Dofelž my doštanjemy kralestwo, kotrež hnute nješbudže, dha mamy hnadu, psches kotruž my Bohu šlužimy po jeho špodobanju, š počžiwosćju a š bojosćju. Šebr. 12, 28. — Šebr. 8. — Ššalm 1. — Bóh šnjesh čže šam tu pošhačž nam w Šhryštušowym mjenje. Šchtož, Božo, čži šo do wěri, tón nješšahnje ženje. Š. 676, 8.

Šřřtowanje.

Ša 6. po Ššwj. Troj.: Š. w Š. — Ša 7. po Ššwj. Troj.: Š. w Š. — Ša 8. a 10. po Ššwj. Troj. pošaji šnjesh pschewóžny š. M. wŠ.

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja ce
Swó,bny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Naboj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbste njeđzelske łopjeno

Sałožil 1891 Khrjebjanfil farať dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

4. julija 1937

Bauzen

6. njeđzela po šwj. Trojizy.

Sczenje Swj. Mattheja 5, 20—26.

Kajki šy šwojemu Bohu prawny? Nasch Knjes a Sbožnik na tole prašenje w znym 5. stawje nascheho sczenja wotmolwi. Wón pšchi tym praji, so pižmawučeni a farišejšy je wschej šwojej prózu wěčnu sbožnosć njeđozpija. Dyrbišch lěpšchu prawdosć pšched Bohom měč. Tu sesnaješch, hdyž na Jesužowe wukładowanje pjateje kasnje pošlučasch.

Se jaštaršeho běchu šlyšeli: „Ty njeđyrbišch morić! Šhtož pak mori, je šudženja hódny.“ To džě bě prawje prajene. Jenó bychu wučerjo šwojich wučomnikow do hlubińny Božich myšlow wjesć dyrbjeli. To nječinjachu. Lud bě rucze i kasnju hotowy: Morjerja pšched šudnika! Druheho pak 5. kasnja njewobškorži, kóždy druhi šteji pšched wěčnym šudnikom prawny.

Smy nětk my dženzka w prawym rosumjenju dale? Nasch Sbožnik je jašne šłowa rěčal: „Ja pak praju wam.“ Wěšće je jeho dr. Marczin Luther prawje rosumil, hdyž pišče: „Měnišch, so Bóh jeno wo pjasczi rěčzi, hdyž praji: „Ty njeđyrbišch morić!“ Šhto rěka „ty“? Niz jeno twoja ruka, twoja noha, twój jašnyl abo někajki druhi staw; ale wschitko, šhtož šy na czele a na dušchi, kajkižkuli staw mašch, na tajke waschne móžesch morić. Je-li i ruku, i jašnyl, i wutrobu; je-li i wóčkomaj, i kotrymajž na bratra hněwny hladašch, abo i wuchomaj, so njehašch i nimaj pošluchacz, — to wschitko rěka: ty šy morić. Pšchetož tu je wutroba a wscho, šhtož je na tebi, takle smyšlene, so džesch šwojeho bratra hižo morweho měč.“

A twój Sbožnik praji: Niz halle potom, hdyž morišch, ale hdyž šo na šwojeho bratra hněwašch, šy šudženja hódny;

a hdyž šwojeho bratra čertej špodawašch, šam do hele škuschesch a šy helšteho wohenja hódny.

Do hlubošeje dušche pšchima tón Knjes. Tam nutskach dyrbi šo Boža wola šakorjenić, so by čysta wutroba čyštej hubje a čyštej ruzy ščinika. Potom halle šy Knjesowu kasnju dopjelniť kaž nasch Sbožnik to džě. Pšchpowěšchene nješmědža plody byčž kaž worjehi na hodownym šchtomje, ale roščene a sežiwjene wot nutška.

A daloko šaha. Šlej, twój Sbožnik napomina: „Budž na měšće dobry šwojemu pšchecziwnikej, dokelž ty hišchje i nim po puczu šy, so by cze něhdže pšchecziwnik njepodať šudnikaj, a šudnik cze njepodať bėrzej, kiž by cze do jaštwaj czižnyl. Sawěrnje ja praju czi: Ty njebudžesch tam wuńcz, hacž pošlednju šcherpatku šaplaczišch.“

Rosumišch Jesužowe pšchirunanje? My wschitzy šmy i našchimi bratrami, tež i našchimi pšchecziwnikami, po puczu i wěčnemu šudženju. A někajki króčž hižo šmy šwojeho pšchecziwnika pšched Boži šudny štok wołali. Njeje tebi do myšlow pšchischko, so budže nam se šamej měru mēřjene, i šotrež šmy my mēřili? My móžemy hušto tak nješjednanliwi byčž, hdyž šo nam je šchidwa štała. A hdyž nam nasch pšchecziwnik ruku i mēřej pošliczi, jeho wotpošašamy a poššašamy jeho na teho, kiž budže junu šudnik mjes nami. Junu šurowe nahe prawo šami šapšchimnjemy, na kotrymž šmy šami bratřej napschecziwo wobštali. Tuž wšmi šebi dženznišchi džěń, kotryž tebi Bóh hišchje dawa; jutšje je šnano pošdže.

Hdyž ty šwój dar na wołtať wopruješch a tam šo dopomnišch, so twój bratr něšchto pšchecziwo tebi ma: dha woštaj tam šwój dar pšched wołtarjom a dži a šjednaj šo přjedny se šwojim bratrom, a potom pšchidž a wopruj šwój dar.“ Tu šažo nam nasch Sbožnik wo lubošćzi přěduje, wo lubošćzi pšchecziwo temu, kiž je naš šchidwžil. Šteji ške šłowo hněwa a šwara mjes tobu a twójim bratrom, njeh dobre

šlowczko luby a merny most twari mjes rostorjennymaj wutrobomaj. Tež to šlušča ke kašni: „Ty njednrbiš morič!“ Pšchetož hida a swada žerje na dušči kaž morjaty jěd. To šlušča k prawdoščzi, kotraž pšched Bohom płaczi, haj to je jeje kóna: lubošć, kotraž je po japošchtoskich šlowach sczerpna a dobroczliwa, a njeda šo roshněwacž a na šte nje-myšli, ale wšcho pšheczerpi a nihdy njewupanje, — ta lubošć, kotraž wot Golgatha šem nam šwěczi, hdžež šo Jesuž hišće na kšihu sa šwojich pšhecziwnikow modli: „Wótče, wodaj jim; pšchetož woni njewědža, šhto činja. Daloko šaha prawdošč, kotraž pšched Bohom płaczi.“

A wyšoka je tajka prawdošč. Jesuž ju staji wyšče rjaných Božich šlužbow a wyšče darow lubošće. „Šdnž k woltarjej štušič — —, woštaj tam šwój dar a dži a šjednaj šo přjedy se šwojim bratrom.“ Tak to hišće nihto ludej prajik njebē, šo něšto pšches Božu šlužbu a wopor dže. Ale Jesužowe šlowo je wěrne a hluboko šaložene. Nihdy njemōžemy šo k Bohu pšhibližowacž, dolhož je wutroba i hidu napjelnjena. Pštnješ kšnano nětko, čžehodla šy tu a tam tak njespošojny i Božeho domu a tak njepožohnowany wot woltaria šašo domoj pšhišchol: dofelž bēšče drje w Božim domje ale niz pola Boha byl. Šamjeń.

Džakujće šo tomu Knjesej!

Eso džakuj Bohu, moja dušča,
Kiž Knjes je na wšchom štworjenu!
Šaj, jeho čželčič šo čži šlušča!
Šoh' kšwal ša wšchitku dobrotu!
O hlaj, kaš lubošć wótzowiša
Čže na wšchěch pučžach wobdawa!

Njej' to twój Knjes, kiž čžikošč tebi,
Kiž mozy k dželu špožči čži?
Čžlobl' ničžo njem'že dacž šam šebi,
Wšcho Boža šmilnošč wobradži.
Tuž wopomū, kaš wšchomōžny čže
Šow šastara a žohnuje.

Wjaz pak šoh' lubošć došonjaka
Še, jako bēšmy w pošlecžu,
Šdnž šwojoh' luboh' Ššyna daka
Še ša naž hrěšnych k woporu,
Tak šo nětk we křwě Jesuža
Měr šbožny dušča namaka.

O njednrbi naž Boža hnada, —
To šchescžijenjo wopomūmy,
Kiž na naž kaž na džěczi hlada,
Šdnž šo my jemu podamy —
Tež k džakej hnucž? Šoh' lubošć wšča
Še w Šhryštužu nam šjewjena.

Šrt kōždy njech Čže, Božo, kšwali,
Ty žórko wšcheje lubošće!
Njech tež Čži wopor džaka pali
Pšhez lubošć w mojej wutrobje!
Čžu Tebje kšwalicž se šlowom
A čželčič i žylym žiwjenjom.

Dōniž nješmēm jōnu i jandželemi,
Pšches, Božo, Twoje šmiljenje
Čže kšwalicž tam w Šerušalemi,
Šdžež i woczomaj b'du widžecž Čže.
A tam we Twojim kraleštwje
Čži šlužicž pošny radošče.

Most pšches hlubinu.

Pšhišpomnjenje: Doštachmy wšchelake dopižy, kotrež nam pošla šjednocženštwo „Evangelische Versicherungszentrale“, kotrež je tež w našchich wošbadach šnate. Šawěščujuje wono tola tež ša pad šmjercže a podpjera tak šawoštajennych. Mjes dopižami bē tež jeho šopienko „Die Vorsorge“. Š tuteho tu štajimy ščžehowazeho. —

„Takle! Nětko jenož hišće wupšofane čžite gardiny do wošnow, kotrež šo tak blyšćeža!“ — tak šhepta šebi mandželška, kotraž pšchi nalětnim rjedženju bydlenja pilnje džěka. Ššlōnžo šwěczi do bydlenja, wšchitko je jašne a čžite w tuchym mašym bydlenju; hošpoša je džě na šlōnžu wulkeho nalětneho čžišćenja; jej radošč nad tuchym i woblicža hlada. „Nětko njech jenož domoj pšhišdže!“ tak šebi myšli. „Wčžera je šo hišće wobošwal, dofelž šo jemu tu njechajšche lubicž!“

A wōn pšhišdže domoj. A wōn šo tež jara džiwajšche. „Kaš rjenje je tu tola pola naž!“ rjekny. A nětko šlušča wšchitko nam! Žadny doš wjazy! Wšcho dopščazene!“

To pak bē tež čžęža byla! Kōždy mēžaz telko a telko wot mišdy wotpščazowacž ša rjanu nadobu! Šjane pak čžyšchtaj tola wšcho mēčž! A džěko mēješchtaj.

Ale nětk pak čžžemoj šebi tež něšto ša to pošpšhecž!“ rjekny mandželšti wjěkošy. „Ty šy šo tute dny tež tak drěčž dnrbjaka! Tuž, pošdžemoj do šina! Šhwataj, šo šy hotowa!“

A tak tam šedžitaj w šinje, we wulkim rumje, kotryž je šacžemnjenny. Nadobo šo šawěšcht rosdželi a pšched pšchihladowarjami šjewi šo nadobo woblicžo žōnškeje, kotraž na nich šhladuje. Šanje je, jako by wona šama byla tuta žōnška, kotraž wjěkoša a šbožowna hlada na šwój mašy dom, w kotrymž po wšchěm šdacžu šbožo šame bydli. Ale, ale potom pšhišdže to žakošne! Ššhepotali šy pšchihladowarjo šobu i tamnej mlodej žōnškej, kotrež mandželškeho do domu pšhinježu: awto bē jeho pšhejěl. Kaš šo jeje šbožo tola šlemi! — A dale tam widža, kaš šo žōnška rycžeršy pšches žiwjenje bēdži a šlōncžnje dobudže...

Šana njemōže dowobaracž šyšam. Dužy domoj šloži šo křucže na ruku mandželškeho. Džakownošć je w njej, šo ma jeho hišće žiweho, šo i nim hromadže domach namaka pošne, čžite bydlenčžko, w kotrymž džěczi čžišče špašchtej. Tola tež muj i čžicha a do myšlow šanōrjenny. Šaj, štanje šo, šo šo wō štwje wobhladujo šašo a šašo i šlowu šchajše.

Še njedželu pošodnju. Přeni křocž mōže Šana šašo blido pšched šhlōdnizu křucž. Šan je pšchezo pilnje w šakrodže džěkaš; wjele je hižo wošyte a něšto hižo rjenje rošče. Džěczi šebi hrajšatej. Pšches plōt šrowja šužodža; woni dnrbjaj šastupicž a šchalku kōšaja šobu picž. „To džě je, jako byšće někajki šwjedžen šwjecžili?“ prašča šo šužod.

„Nō haj, to wšchaj je, dofelž je šhěžka nětko došhotowjena a šo šmy šwoju nadobu došapščazili...“ „A šo mamy šwój dom a šwoje džěczi a ... šo!“ Šana pšchimny pšchi tuchych šlowach ša mužowu ruku.

„Šaj“, doda Šan, „mōj widžachmoj šilm. Ša dnrbjy šebi pšchezo šašo myšlicž: „Šdy by šo tebi tak šešchlo...“

Šana šhlēdnje. „Šmērom, šmērom, Šano! Tajkeho nješmēšch hake wuprajicž!“ To džě je, jako by čžył nješbože pšchiwabicž a wošud wožadacž! Ale Ty šy džě žiwy! Ša nočžu šebi na ničžo druhe myšlicž!“

Šan wjěšche i šlowu: „Na štrachi šebi myšlicž a jim do woczow hladačž, njerěka, wošud wožadacž. Ššerje na-

wopak! Mōžesz dha njesbožo wotehnacž, hdyž cžiniš, jako by žlepny był a žyła wo tym njerēcžišch?“

Hanje žu žyly blifto. Ssuhodžina wosmie jeje ruku a ju majka. „Wy nježmēcze tať nje měrna bycž! Nichtó tola njewě, šhto na njeho cžaka. My mōžemy žebi jeno pschecž, so by, by-li na naž tajke horjo pschischo, nam tajka mōž data była, jo snjecž. Ale swontowneje nusy dla mōže tola kōždy žo kusť do předka staracž. To cžinimy my hižo dotho...“

„Wy mēnicze: lutowacž? To je cžežko, hdyž to jenož pschezo sa to, šhtož najnusnišche, dožaha!“

„Ale, Wy šcže žebi tola tež tutu rjanu nadobu nalutowali!“

„Nó haj, to žmy kōždy mēkaz nēscho šaplacžili! Tať to džěšche!“

„By-li pať nadobo nusa pschischa, by to šč sa Waž było! Ale, tať by było, hdyž byšcže Wy džěl teho, šhtož žebi hacž žem tať wulutowascheže, sa pschedhladniwe šastaranje — „Vorsorge“ — nałożili, kotrež by Wam potom k pomozny było, hdyž by Waž nētajke njesbože podescho?“

(Pšichodnje dale.)

S Lutherom!

W rosžudnym cžahu žmy a šhto pschichod pschinježe, to njewěmy nichtó. Tōrny tōn, kiž bjes wěšeho dže do tuteho cžaha. Šhto pať tu je wěšeho? Nicžo semške wěšte njeje, tež cžlowjekojo niz! „Jedny twjerdy hród je našch Bōh žam, brón dobra, žylna škala!“ Tuž Bōha mēj, i Bōhom budž, i Bōhom dži, i nim šawjasany, šjednocženy w tej jenej wulkej wěrje, kotraž je wěrne žiwjenje i Bōhom, w kotrymž wšchēdnje i nim rēcžišch — žo modlišch, — wšchēdnje žo a wšcho do jeho rukow dasch a i jeho rukow wšchitko bjerješch.

Luther je nam žam pschiklad sa tajke šchescžijanške žiwjenje wěrny. A tať nēkotry pokas a pohoť je wón nam dať. Wšmi tu jedny i nič a mēj žo po nim! Ty pōndžěšch dobry pucž dale.

Luther praji: „To je a to je mjenowacž wulka kražnosč a žwoboda, so my žměmy štrošitnje a šhroble žo k Bōhu modlicž a so dyrbi wšchitko wěcže wužyšchane bycž, hdyž my do teho tež jeho a jeho žłowo žyšchimy a pschi nim wostanjemy. Wostan ty kručže pschi Bōžim žłowje; tať wostanje Bōh kručže pschi twojej modlitwje!“

Krótki to pucžnik žiwjenja, kotryž je nam Luther i pokšlednim žłowom tuteho jeho powucžjenja a wušnacžja dať: „Wostan ty kručže pschi Bōžim žłowje; tať wostanje Bōh kručže pschi twojej modlitwje!“ Ale wón tebie dowjedže psches žyke žiwjenje, byrnjež wyžo, pschiūdže na 80 lēt a hišcže wušchšche; haj wón tebie dowjedže do wěcžnosčje nuts, — do teje wěcžnosčje nuts, w kotrež w njebjěškim žwětke wohladasch wšchē pucže Bōže a hinať njemōžesch hacž žo pokšlafncž a wušnawacž: „Mōj Knježe a mōj Bōžo!“ a šhwalicž a cžesčicž Bōha Wjěššneho.

Amos 9, 6.

Niz jeno te žłowa tuteje 6. šchtucžki, kotrež žu sa hežlo julija wušwolene sa wšchēch Ewangelškich, štajimy žebi jako pucžnik kōždeho lubeho dnja, kotryž žměmy w mēkazu juliju i Bōžej pomozu šapocžecž, nē tež šbntny ryncžk: „Wón wola mōršku wodu a wulinje ju na semju.“ Haj šhromadnje rosmyžlujmy, rospominajmy a pschiūdžmy na cžiste i tym, šhtož tu šteji: „Wón je, kiž žwój hród w nje bješa ch twa ri a žwoju hēt u na sem i šakoži; wón wola mōršku wodu a wulinje ju na semju; jemu rēka ju Knješ!“

Dajmy žebi pschi tym wot Luthera pomhacž, kiž ras pschi tutej šchtucžny rjekny: „Hdyž žo maťe džěcžo praschesh: „Lube, kateho Bōha mašch? Šhto wěšch wo nim?“ by wono dyrbjalo mōž wotmołwicž: „To je mōj Bōh: k přenjemu tōn Wótž, kotryž je njebjěša a semju štworil. Nimo tuteho jenicžkeho nimam nicžo sa bōha; pschetož hewat nikoho njeje, kiž by mohť njebjěša a semju štworicž!“

A hdyž by džěcžo hižo dyrbjalo tať wotmołwicž, wjele ščerie dorosčženy! Tuž budž ty, njech žy dorosčženy, njech džěcžo, na kōnzu tuteho mēkaza tōn, kiž je kōnz tuteho mēkaza tať daloko, so i wutrobu, i rtom, i žylym žiwjenjom, njemyleny wot nikoho a nicžeho, wušnawa: „Mōj Bōh je tōn Wótž, kiž njebjō a semju štwori, šhtož bych sa bōha mēł, dofelž nikoho njeje, šhtož by mohť njebjō a semju štworicž!“ a tōn, kiž pschi tajkim wušnacžju wostawa, njech pschiūdže šhtož pschiūdže, a tōn kiž tutomu Bōhu a Wótžej žkuzi we wutrobje, w Bōžim domje, w žwojim domje.

Tajki mōže potom i mērom cžahncž žwoju drohu do pschichoda, do cžaha — do wěcžnosčje!

Mortwa žywa je.

Mienujžy šchescžijanška žyrkej w Šsowjetškej Ruškej. Šušto došč žu prajili, so je mortwa, a hlaj, wona je žywa.

Še Šsowjetškoruškeje pschikhadža na psch. powěcž: „Do Bōžich žkuzbow w šatasanyh nakhwilnyh Bōžich domach dalekich pschedmēštow pschikhadžeja profesorojo, burjo, wuměžny, študentojo a džěczi... Powšchitkownje dopomina cže nabōžne žiwjenje w nēcžišchkej Ruškej na přenje lētštoki šchescžijanštwa.“

Bě w jutrnej nožy. Bjesbōžni pschiwijowarjo šowjet-wušchnosčje chžnyhu i cžriōdu wojakow Bōžu žkuzbu kšchecž a šemšerjow rosšchēricž. Tola hlaj! Wōjazny njerosčžēricchu nutrych, nē, cžišnychu ššělby přecž a žwjećachu Bōžu žkuzbu žobu a špewachu i nutrymi ššerluschē. — Šušto došč do-štanje tam na jenicžkim dnju 50, 60 džěczi žwjata šchecženizu. Štanje žo, so džělacžerjo, kotrymž je pschikšane, Bōži dom potorchacž, žyly nōž pschi rozpaančach w modlitwje wostanu.“

Tute žłowa i lišta, kotryž nēchtó pižasche, kiž hišcže w Ruškej pschēbywa, dopokajata kōždemu, so je šchescžijanška žyrkej pschi wšchēch pschecžēhanjach a hrošnoicžach w ruškim ludu tať hluboko šatorjenjena a so wona w horju pschibnywa, haj, so wona je mōž, i kotrež ma kōždy licžicž, mōž, pschecziwo kotrež nichtó nješkōštany njewojuje a njepoštupuje.

Tamne jutrowne podēndženje je šdobom pokas, šhto maja wěrjazny šchescžijenjo wšchēch cžahow a krajow cžinicž. W njemylenej žwěrje a lubošči Bōhu žkuzicž w Bōžich žkuzbach a wěrnie a šsprawnje žo modlicž; do teho žkuschā, žwēru a porjadnje še mišchi šhodžicž a runje tať k Bōžemu blidu, a runje tať pať doma domjazu nutnosčž mēcž a pačerje špewacž.

Šsamo wot žo žo wě, so w žiwjenju njedželu a wšchēdny džēn wěrny a šsprawny šchescžijan, wērna a šsprawna šchescžijanška žy. —

Žyrkej a štat.

Šnutštowne mišionštwa ma tež wōžebite šchule sa žōnške, w kotrychž žo tute pschihotuja sa šastojnštwa tať mjenowaných „ludownych wothladačkow“ — Volkspflegerinnen. — Pšchi tulētnych powołańškich wubēdžowanjach — Berufswettkämpfe — dobuchu šchtyri žōnške i tutnych šschulow Šnutštowneho mišionštwa dobyče sa žwoju župu a to sa Danzig, Kiel, Hannover a Nürnberg.

Sa dječzi kódnikow. W Hornjej Schlesyskej běchu njedostatki a nusa sa dječzi kódnikow, kotrež do schule khodža, dokelž staj tola starschej nastajnje duzy po puczu, snajmjenšcha, dokhož reka dowoli kódnjam jědžicž. Tutej nusy je nětk Snuts-kowne mizjionstwo wotpomhało. Wono je tam pschi Adolfs-Hitlerownym kanalu pschiprawiło dom sa tajke dječzi. Jena diakonissa a jena dohladowarčka sa dječzi wjedzetej dom, w kotrymž su městna sa 35 dječzi. Tute móža tak porjadnje do schule khodžicž. Němska wyschnoscž dawta pschipomoz, a tak je móžno, so tam dječzi sa tuni pjenjes pschepnytk namakaju. Sa pschiprawjenje domu su so president wyschnoscže, džěto wa fronta a krajna rada i radu a skutkom so bu starali.

Se Serbow a i dalša.

Do Ratojd sczelemy wutrobne sbožopschecža. Czitachmy tola w našich „Serbskich Nowinach“, so je k. stud. theol. Melka swoje přenie pruhowanie w Lipsku wobstał. Tak maja naše herbsko-němske wožady sažo nowu nadžiju, so budže móžno, so směja wšchě swojeho duschepastyrja.

S Drježdjan. W tudomnej Ršchiznej zyrkwi wotně so njedželu 27. junija po lětdžekatkowej tradiziji herbska Boža služba; a to 355. So so tež dženšnišchi džěni tam w našich wótzow rěči předuje, mamy so krajnej zyrkwi džakowacž, sčtož i džaknej wutrobu pschipošnowamy. Tón krócž mějše službu k. farač Bóž i Budestez, kiž naž se swojim předowanjom swjěbeli. Zyrkej bē poměrnje derje wopytana, wšchał bē tu hermanč. K Božemu blidu tón krócž tsizeczi spowědných džěšče; hewač je na 70 hačž 90 bnylo. — Mějmy so po namolwjenju našich duchowných wjednikow a wobthowajmy našchu pschiwisłoscž k našej zyrkwi, kiž tež nam Serbam po požadanju služki kaž to kaseit tschesczjanow žada. Eslužbu porjenschi zyrkwinski khór a snaty mlody organista Colum. — Po kemschenju so wožadni wutrobne witachu, běchu tež kemscherjo žamo i Barlina a Žitawy pschijěli, to bē wjěšole sažowidjenje! F. S. S.

Do Wittenberga na sješd mužškich běchmy tež tu pscheprowowali. Kelko je jich tam i našich wožadow bnylo, njeje nam snate. Ale 4000 mužškich so tam se wšchěch kónčzin Němskeje seindže. Tich wustup bē mózne wusnacže k ewangel-skej zyrkwi a k wjednikaj a k wótznemu krajaj. Wobžarowacž je, hdyž pschezo sažo naši wožadni tajke jim poskicžene sčadnosče njewužiwaja. Dwojeho bnychu tola wožebje i teho měli: pošynjenje a woschewjenje sa swoje snuts-kowne žiwjenje a sawjebelenje a nowe saczišcže i noweho, i njesnateho, sčtož widža a klyšcha. A tak někotry je, hdyž so tola ras rosčudži, na tajkim abo podobnym wuhotowanju wobdžělicž, wobžarowal, so to předy hžžo njeje czinik. Pod tak pschihódnymi wuměnjajemi, kaž tajke wuhotowanja poskicžaja, wožebje tež, sčtož wudawki nastupa, njeje tež jenotliwemu, hdyž žam abo se swóžbu jědže, móžno, telko wohladacž a mēčž.

S wukraja. W měsčje Nizza, kotrež w Franzowskej pschi Serjednosemiskim morju leži a kotrež je po znytm kwěcže snate, wuhotowachu „šwjedžen draštow“ abo šnadž lěpje: „šwjedžen sdrascženyh“ — Trachtenfest —, pschetož czi, kiž běchu tam w swojej ródnej draščje, jón tola šwjecžachu. Na tutón šwjedžen bē sjednocženstwo Kdž tež sčstupjerjow i Bayersej, se Esmólných hór a i Czorneho lěša póžkało, kotřiz tam rjane narodne drašty Němskeje potasowachu. Tam

w měsčje Nizza je nětko tež němska ewangeliska wožada. Tuta pscheprožny hosčzi i němskeje domišny kemschi. Tuczki tež pschindžechu a někotři i nich džěchu tež so bu k Božemu blidu. Wschitzy i nich njesžbu drje tež ewangelšy bnyli. — Snadž by něchtóžkuli tutu powěsčž tak pschipódlu czital. Wona paž ma wjele w žebi; wožebje wona wobkrucža to, sčtož i wjele kónčzin semje klyšchimy, — na psch. je Sužnosłowjanskeje, do kotrejež je nětko dowěrnik mlodžiny Lubijskeho wokrježa sčol, so by tam wjednistwo ewangelškeje mlodžiny pschewšak, — mjenujzy, so we wukraju pschede wšchěm ewangelška wěra do znyka wježe, w znyku sčthowa, tak so so Němzy njerosbroja a njeshubja do zuseho luda, sabnyšchi narodnosče. A w tutej ewangelškej wěre stejta tam we wukraju tuczki Němzy šwěru a krucže k ewangelškej zyrkwi a k swojemu Božemu domej. A w tajkej šwěre a wěre su pschětrali najczějšče cžahy a nadbēhi, njedch pschindžechu i boča, i kaješočkuli to chzychu a su pschezo i nowa mozy nabyli, dale džělacž a so prózowacž, husto dosčž tež w krajinach, kotrež niz tak plódne abo w kotrychž je tón a tamny njedostatk sa sažydnjenje. W swojim Božim domje, w swojej ewangelškej wožadže, w sčromadnym ewangelškim žiwjenju pyta a namaka Němzy we wukraju něsčto i domišny, haj džěl domišny, a sčthowa žebi i lubosčju a se šwěru k wěre a zyrkwi šwěrna lubosčž k narodnosčzi a domišnje.

Bibliški pucžnik.

6. njedžela po šwjatej Trojizy, 4. julija: My wěrimy, so psches hnadu Knjesa Jesom Khrysta sbožni budžemy. Zp. sč. 15, 11. Math. 5, 20—26. — 1. Mójš. 4, 3—13. — Sčtož Jesuža tu snaje, i nim stowaršcheny je, tón jara derje traje a w žanej nusy njei; tón ma, sčtož žadacž móže, žei jeho wutroba; wón ma to wěrne sbože, haj, sbožnosčž bjes kónža. — Zionste hložy 344, 11.

Póndžela, 5. junija: So by naž wumohč wot našich njepschecželow a i ruki wšchitkich, kiž naž hidža. Luf. 1, 71. K. 365, 4. — Hebr. 9, 1—14. — 1. Kral 10, 1—13.

Wutora, 6. julija: Czi su pschisčli i wulkeje tschynoscže a su swoje drašty wumyli a je wubělili w jehnjecžowej kwi. Sjewj. Jana 7, 14. — K. 802, 3. — Hebr. 9, 15—28. — 1. Kral 11, 6—13.

Serjeda, 7. julija: Pytajcže a wy budžecže namakacž. Matth. 7, 7. — K. 367, 4. — Hebr. 10, 1—18. — 1. Kral 11, 29—43.

Sčtwórtk, 8. julija: Sčtož mje lubuje, tón budže wot mojeho Wótza lubowany a ja budu jeho lubowacž a so jemu sčjewicž. Jana 14, 21. — K. 610, 2. — Hebr. 10, 19—39. — 1. Kral 12, 1—17.

Pjatk, 9. julija: Dženža je so tutomu domu sbože dostało. Luf. 19, 9. — K. 438, 6. — Hebr. 11, 1—12. — 1. Kral 12, 22—33.

Ssobota, 10. julija: Sbožni su czi sčrudni; pschetož woni budža trošchtowani. Matth. 5, 4. — Hebr. 11, 13—27. Hdyž je šněh dosčž dele padač, pschindže lěčna czopkota. Tak b'dže duscha wjěšola, hdyž je człowjek předy tradač. Na kwěcže wšcho sahiny, Boža lubosčž wostanje. K. 314, 11.

Wistowanje.

K. S. w D. a k. J. W. w D.: Dostachmy a so džakujemy. redaktor.

Sa 7. po Tr.: K. w Hr. — Sa 8. po Tr.: postaji k. f. M. w B. — Sa 9. p. Tr.: L. w M.

Sy-li spěwał,
Pilnje džělat,
Strowja ce
Swó bny statok,
A twój swjatosk
Zradny e.

Za staw sprócnj
Na boj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebies mana
Njeh ci khmana
Ziwnosc je,
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedźeliske lopjeno

Čałožik 1891 Křtyebjanški farań dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

11. julija 1937

Bauzen

7. njedźela po šwj. Trojizy.

Mark. 8, 1—9.

Nažycenje luda, tych štyri tyžaz, se bydom pokrutami a trochu rybiczkami je jedyn wot tych najwjetšich džiwow. To šo pschetriječič njehodži. My drje i žyba njedyrbjeli rěčecž wo wulkich a malnych džiwach. Njejsu wšitke wulke? Wustrowjenje hluchoněmeho, šlepeho, jichtneho, wužadneho abo khromeho, kotryž bě 38 lět khory pschi hacze Bethesda ležal. Wjetšchi džiw šnadž šo nam ida hycž šbudjenje Jairuškoweje džowczički abo Lazara. Ale njeje tež našy džiw wulki? Tež my čłowjekoj možemy bydom pokrutow a trochu rybiczkow mjes štyri tyžaz čłowjekow rosdželicž, ale njeje možno, šo jich i tym nažycimj a hišcže wjele mjenje, šo šo bydom korbow šbytknych kruschkow našbėra. To može jenož Knjes.

Tak šo dženska na jałožku teksta prašchamy: Šdže khlėba wošnjemy, šo bychmy jich nažycili?

1. Tón Knjes pruhuje našchu wėru a luboscž.
2. Čsmj-li pruhowanje wobštali, šjewi nam šwoju mōz a krašnosčž.

1. Nan naměšacžneho hōlza džesche k Jesuše: „Možeš něšto, dha šmil šo nad nami a pomhaj nam.“ To je rěč čłowjekow. Tak tež dženska hišcže rěčža. Jesuž pak džesche k njemu: „Šdy by ty mohł wėricž; wšitke wėzy šu možne tomu, kiž wėri.“ Čłowjekoj prošha Knjesa w čezkich padach, hdyž šu na kōnzu šwojeje mozy, wo pomoz. Dha teho Knjesa tak riez pruhuja. Pschinjeku k njemu jichtneho, a dokełž ludzi dla k njemu pschincž njemōža, šalėsu na tšėhu a pušcžža khoreho, kiž na ložu leži, dele psched teho Knjesa. A nėtko dyrbi jeho Jesuž wustrowicž, jeli šo to može. Abo jeho k Lazaruškowemu rowu, najšpěšeho pschecžela wjedu, a nėtko dyrbi jeho i rowa šawołacž a žiweho ščžinicž, jeli šo

to može. Tak šu rojeńkojo pschego šašo na Jesuškowej mozy, džiwj čžinicž, dwėlowali. A šu ras džiw, kotrež je Knjes čžinił, widželi, dha šo hnydom dwėl šbėže a prašchachu šo, hacž šmėje mōz, hišcže jedyn skutk čžinicž, hacž budže hišcže wjetšchi skutk dokonjecž mōz. Pschetož to tola njebėšche pschewėdčjenje wšitkich, kotrež wužadny mėjesche, kiž ša Knjesom wolašche, jako tón i hory dele krocžesche: „Knježe, ašesč ty, dha možesč mje wucžiscžicž.“ To bě wuwšacže. Tón šo šhubi mjes dwėlowazny. Widžimy, šo šo čłowjekoj pschego ša dopjeńenjom prašcheja. Niz jenož teho Knjesa šu tak šudžili, ale tež šami šo mėrja i tutej mėru. W tym nastupanju šu pschego čži šami woštali. Tež dženska njejsu hinašchi. Š wotkel Jesuž mōz wošnjemy? Čžehodla njesadwėluje? Čžehodla ženje njepřaji: To njemōžu. Šlada k njebiesam. Wošbėhuje šwojej woczi tym horam, wot kotrychž jemu pomoz pschincž. Dže po mōz k šwojemu Wōtzej w njebiesach. Še tak šynny, šo može hory pschewadžicž, dokełž je w šjednocženitwje še šwojim. Wōtzom w njebiesach. Njeknje: Wōtče, ja šo čži džakuju, šo šy mje wuškšchal, tola wėm, šo mje kōždy čžas wuškšchisch, ale luda dla, kiž wołoko šteji, prašu ja, šo bych wėrili, šo šy mje pōškal. Wot Wōtza šebi pomoz wuprošny, a wot luda žada wėru a luboscž. Jako jich wėru widžesche, džesche k jichtnemu: „Mōj šyno, twoje hřechi šu tebi wodate.“ Jesuž je wėru pntal a hušto tež namakal. Wošebje wulku wėru je pola pohanow namakal, pola hejtmana i Kapernauma a šananejskej žōnskej. Jesuž pruhuje wėru a luboscž čłowjekow. Tak tež w pušcžinje. Kač mōžesche šo tu wupucž namacž? Čšydom pokrutow a trochu rybiczkow mjes štyri tyžaz čłowjekow. Kač mōžachu šo čži nažycicž? A w pušcžinje žana mōžnota khlėb dostacž. Dyrbjachu i tym došahacž, šchtož mējachu. Dha mējachu hōdni polni wėry a luboscže na Jesuška hladacž. Mējachu tola džiwycžinjerja we šwojej šřjedžinje. Šemu bėšche wšcho

móžne a nicžo njemóžne. Samó radžicž. Čželne parowanja jemu žane čžežoty njecžinjachu. Bě řo tola ras 40 dnjow a 40 nozow posčžil. Bě řtrachi puščžiny řesnař. Tehdom bě hřłodny. Ale čžert jeho njesawjedže, jako ř njemu džeřche: „Sny-li Boži řyn, dha řjekř, řo řamjenje řhlěb budža.“ Jeho wotpořasa ře řłowami: „Čžłowjeř njeje wot řhlěba řameho řiwy, ale wot řoždeho řłowa, řiž řřches Boži ert wuřdže.“ A řak řo řam w puščžinje čži hřłodni tomu Řnjeřej dowě-řjachu. Je něřřto wulkotne wo řajřu wěru. Ĥdny řo ře řa-neho bořa nicžo řřchwjeicž njeřodži, dha řrie řo čžłowjeř naboři. Boři řo wo řwoje řiwjenje. Jemu řo dže řaž čžlo- wjeřej na wopuřřčenej řupje; je řřubjenny Ĥdny řo řodž njeřřhibliži a jeho njeřřchwosmje. Jemu řo dže řaž řenemu, řiž je na wyřřoku řřaku řalěřř. Njemóže ani na prawizu ani na řewizu, ani Ĥorje ani dele. Řřchego je w řřařře, do řlu- biny padnyčž a morwy řežo wotřacž. Řello čžłowjeřow řřchřdže do řajřich řřařřnych pořoženjow. Potom je jenož Ĥiřčže jedny řředř ř wuřřowanju. Wěra do teho Řnjeřa. To nař nařř řekř wučři. Řak řuřřo řu čžłowjeřojo w je- nym wokomiku wřřitřo řřařřli a řu wo řłodny wřřeje řřožy řřchřřhřli. Tón na řupje mēnjēřche, řo njemóže dleje řwoje řubjenřřwo řnjeřč; čžiřny řo do morja. A w bližřřim w- komiku řřchřdže wuřřowaza řodž. Ředom je tón, řotny ř na řřale řam a řem njemóžeřche, do řlubiny padnyř, dha řež Ĥižo tón pomočnik dže, řiž čže jemu powjas, řotrehož řo mořł džeřčēč, řřchřčřřnyčž. Wěra da čžłowjeřej mōž, řačž do řónza wutřacž. Šřřtož wěru nima, řomu pobračuja možy, řwoje řiwjenje po Božej woli řłožicž. Tořodla Ĥořny řa wěru.

2. Sny-li řřřowanje wobřali, řjewi Bōh řwoju mōž a řřařřoščž.

A wón řřchřłaja łudej, řo byřřu řo na řemju řeřřdali. Čžehodla to, Ĥdny je řak mařo ř jedži řu. Běřche wulřa řa- danřa. Ale łud řu dopjelni. A něřřko mōžeřche řesuř na řwōj řřutř Ĥiřč. Wosmje to, řřřtož řu je, a řo džařuje. Ĥama řhlěb a da řón řwořim wučžomniřam. A čži dadža řón łudej. A řpodřiwnje. Řod jeho řuřřomaj řoščže řhlěb. Mōžeřche řoždemu džel dacz. Řež řjes nami řu řajřy, řotřiž řořumja dželicž, a řajřy, řotřiž to njeřořumja. Řěkotry njewē ř mařej mnořotu nicžo řapocžēč. Je jemu řřchēmala. Dha řřyla ř dželēnjom njeřapocžnje. Ĥruři je to nawuřřnyř, řak řižo w řřařřchřřkim domje řak potom w řřchuli řiwjenja. To budž nam ř řřchřř- nanjom! Ĥdny řižo řjes nami něřřři řerje Ĥořřodarja, řak wjele řepje mōže to řesuř, Boži a čžłowjeřři řyn? Řhlěb bě řohňowaný wot Wōřza w njeřřeřach. Běřche řo řřchřřpo- řřal řjes řeho, řo by to do wocžow padnyřlo. Řiž wjazy řřřdom pořřutow řu bě, ale řello řaž łud řřeřařche. Bōh tón Řnjeř njelicži ale nařřčži. Wřřchřřřch wocži čžakaja na řebje, a řy dawařř řim řiž jedž we řwořim čžajřu. Řy wotewřřřch řwoju řuku a nařřčřřřch wřřchřřřo, řřřtož řiwe je, ř dobrým řřodobanjom. Čžłowjeřojo Ĥładaja jenož na řřřobu a řřaja: Řak a řak dalořo dořřaha, řak a řak wjele čžłowjeřow mōže wot njeje řiwnyř byčž. Bōh řak čžłowjeřow wobřłada a řřaji: Wřřchřřřy dnyřřa ř jedži mēčž, wřřchřřřy dnyřřa nařř- čženi byčž. Wōň řak mařo řicži, řo je řyřřaz řē řřchēd nim řako džeň, řiž je wēřera řařřchōř a řako nōžna řřařřa. Wōň ř druřej mēru mēri řačž ny. Jeho řřicžbowanje je řinařche řačž nařřche. Řny řo do jeho nařřawow řuřřo njenamamny. Njeřořumimy, řo dnyřři řamožity Ĥiřčče wjazy dořřacž řačž řižom ma, řjes řym řo řo řřřudemu řež Ĥiřčče malicžřoščž wořmje. Šřřtož ma, řomu budže dace, řo řmēje dořčž, řřřtož řak nima, řomu budže řež to, řřřtož ma, wřřate. Wjele a

mařo řež řłowje, řotrež matej něřřřto druře řřajicž řačž: řola nař. Šřřtož wěru nima a řwoje řiwjenje po Božich řařřnjach njewjedže, je řřřřy, mařo wobřēdži, řřřtož řak do- Bořa wēri a pobořne řiwjenje wjedže, je bořatny a wjele wobřēdži. Ĥomu řesuř řwoju mōž a řřařřoščž řjewi. Wřřchřř- my to, řřřtož je řřchēd wocžomaj. Ale Bōh byřłi w řwēřle, Ĥdžež niřřto řadny řřchřřřup nima. Řładže wāřřnoščž na nje- widomne, na potajne možy a řřřmanořčže. Tořodla ny čžlo- wjeřojo ř nařřřim njeřřeřřkim Wōřřom řak čžežřo Ĥromadžē řřchřřdžemy. Řaž je čžłowjeřřa wěra potajna mōž, řak řež řež Řnjeřowa mōž a řřařřoščž njewidomnej. Wěra wřřchřř ma wēřřy wuras. Řřchēmēni čžłowjřa. Čžini jeho řřmilneho, řřchēčželneho, řnjeřřliwego a łuboščžiwego. Wěra řjes řřř- řow je morwa. Řež Řnjeřowa mōž a řřařřoščž budžētej wot čžłowjeřow řřōřnatej. Řak řo jewitej w puščžinje. Řřchē- wotřřřonjenje njedořřatřa, řřchēd nařřčženje wulřeje řřřřy Ĥłodnyř řo pořasařřchētej. Łuby čžitarjo, řež ny čžeřy řřchēřo řařřo ras Božu mōž a řřařřoščž wobřładacz. Řřōřny ma řadanje, řařřo wuřřřowjenje dořřacž abo wotřřal Ĥiřč a řola Řřřřřřřřřřa byčž. Ĥruři ma řřařřoščže, řotrež jemu řiwjenje čžežře čžinja. By je řadny wotřřyl. Ale jenu řřařřoščž mamy wřřchřřřy, řotřaž řo w řřōřřwje wupřaji: Nařřř wřřchēdny řhlěb daj nam džeňřa. Ĥaj, Ĥdy byřřimy po řadže nařřchego Řnjeřa na řřařř Ĥładacz mořłi, řiž njeřřyja, njeřřnu a do bōřžnjow njeřřowaju a řotrež njeřřeřřki Wōřř tola řdžeřži. A dořłēž je to řak čžežře, dha řřōřřimy: řjew nad nami řwoju mōž a řřařřoščž. Budž nam Ĥnadny, řaž řy nařřřim wōřřam Ĥnad- ny byřł. Tón Řnjeř je řadny Ĥnadny. Ale wupřchēřřēřimy řwoju řuku. Tón Řnjeř řu njeřřudže wōřčžo řřōřčřicž, Ĥdny wēřimy. Řřřebamy jenož ř pořřnacžřu řřubjenego řřna řřchřřřčž, řotřny džeřche: Řello dželaczēřřow ma mōj nan, řotřiž maja řhlěba dořčž, a řa wodu mru. řamjeň.

Twařmy na Bořa!

Twař, o moja duřřa, twař na Bořa!
Bořu wřřa čžeřčž řřřřa; nař wřřchēř řařřara.
Bōh je řwēřa Řnjeř wot řpocžatřa,
Řožny dom, Ĥřōd, Ĥēřa řwořoh twařřa ma.
Bōh, řiž nař řřwori, řež řařřara;
We nim řiwi, řřwori řo wjeřřela!

Twař, o moja duřřa, twař na Bořa!
Bořu wřřa čžeřčž řřřřa; nař wřřchēř řařřara.
W řřchřřřu, w nuřřy njeřřpuřřčž nadžřřu!
Bōh je řřchř nař řudny! — ř řřřej wutřobu
řřo dowēř řemu! Bōh woprawdže,
Džeřřiřč-li řo ř njemu, čži bliřřto je!

Twař, o moja duřřa, twař na Bořa!
Bořu wřřa čžeřčž řřřřa; nař wřřchēř řařřara.
Bōh je wřřchřřřom, řřařē wutřobny.
Řam řřym Ĥřēřřnyř łudžom čžini dořřoty!
Řan w řřřřku w nořy, řřōřřčř, řwēřřko je,
W řwořej wřřchēřomozy, wobarnuje!

Twař, o moja duřřa, twař na Bořa!
Bořu wřřa čžeřčž řřřřa; nař wřřchēř řařřara!
Řořčž Řnjeřej řwōj pučž, řřřřobu!
Ĥnada Bořa wjedže nař pučž ř řiwjenju.
Šřřtož Bōh Řnjeř čžini, wřřchō dořře je,
ř nami řerje mēni; Bōh řřmilnoščž je!

Twać, o moja duscha, twać na Boha!
Bohu wscha cześć błuscha; naß wschých saštara!
Tu na śwěcze bmy my zusbnizy,
W swojim Knjesu sbóznje dom hieč žedžmy;
Njeh naß, o Knježe, pšhes cžemny doł
Twoja hnada wjedže do njebjeżow!

Twać, o moja duscha, twać na Boha!
Bohu wscha cześć błuscha; naß wschých saštara!
Pomoz Boža pomha i hubjenitwa.
Bóh je žórko sboža! hrěchi wodawa.
Sso bmil, o Knježe, nad nami Ty
Daj nam hnady wjele, Ty śwěrnny bny! J. W.

Móšt pšhes hłubinu.

(Skóncznje.)

„Wy mēnicze — nēkajke sawěsczenje?“

„Haj, to ja mēnju. A to błowo: „pšhedhladnive saštaranje“ — „Worsorge“ — namafacze tež w jeho mjenje. A tutomu bmy pšhistupili, prjedy hacž bo našy přeni hólz narodži. „Ja štaram bo sa řebie a naju džěcžo, dołhož budu žiwy“, je mój muž prajik. „Ale, dyrbi-li wumrěcž, čžu waß tež wobštaraných mēcž, hewat njemohł ani dnja po-koja mēcž!“ Ja njebých i woprědka tak prawje sa to — njeh je pšhinoschł tež niški. Ale potom bmy wěz spósnala a bmy mužej jara džakowna, so bē mudrišči dnžli ja. Mój móžemoj bjes štaroscze bncž; pšhetož, by-li tež nješbože pšhischł, mój bmoj cžiniloj, šhtož móžachmoj, a wot džěcži by bylo naj-cžežšche wotwobrocžene.“

Jan a Hana štaj samyblenaj pšhipošłuchaloj. „Wó, to njetrjebał po prawom do sawěsczenja, to mohł tež lutowacž.“

„Ale hyschcze to tež wopravdže cžinik a zyle śwěru, tež hdnž to ras cžežko je, dale lutowacž? Njebyschcze to, hdnž ras něšhto wořebiteho pšhiindže, bo šferje nalutowaneho pšhimal? A potom njeby tu skóncznje ničžo byto, hdnž by nješbože pšhischł! — Ale hyschcze něšhto druhe je pšhi tym! Lutowacž — to traje tola jara dołho! Sawěscžerňa pak wuplacži zny pjenjes tež, hdnž hyschcze tak dołho sawěscženy nješcže, a njebyschcze telko nalutowacž mohł, kelkož nětko doštanjecze. To džě runje je to, šhtož naß šmērjuje i myšlu so bmy wukhowani: my wěmy, našcha sawěscžerňa bo sa naß štara!“

„Nanko, hladaj, šhto bmy namafak! Natwarju řebi i teho maschinu!“ Radošcžiwny pšhiběhnje Šurk — a Marča i nim. Matej někotre koleška w rukomaj.

„Tajki je tón hólz!“ rjeknje Jan, řebi něšhto wědžo na řwojeho hólza. „Wušahitny! W nim tčži technikař! Ja dam jeho něšhto wuknyčž!“

„Haj, haj, a saštupcže kaž ja do sawěscžernje „Evangelišche Worsorge“! Čžim bóle šcže řebi potom wěštn, so dyrbičalo-li řo wam něšhto šwadžicž, hólz njetrjeba i wucžbny tohodla, došelž dyrbi macžeri pomhacž něšhto sařlužicž.“

Hana štanje a majka džěscži, kotrejž řo džiwatej, so ma macž bnyšojtej wócžzy. „Haj, Jano, řuřod ma prawo! Hdnž bmoj samohłoj wotpłacženje sa nadobu šwjescž, samožemoj tež pšhinoschł sa sawěscženje wulutowacž. Wón džě njeje tež dawno tak wulki kaž wotpłacženja běchu!“

„Ja řebi myšlu, so masch ty prawo“, šnapšhecžiwij jej mandželski. „Mi je kaž kamjen i wutrobny! Wcžera bē mi, jako by řo sawěschł rostorhnył a nam pokasał hłubinu, pšhi kotrejž kromje běchmy šhli, jeje njeprntnyšchi. „Hdnž by to wobmyřlik, njeby řo řenje wořenik“, myřlach řebi. A dženkša widžu móšt pšhes tutu hłubinu! Njedyrbieli řo tež

my i tomu mēcž, so je tutón móšt tež sa naß tu?! Ja budu hagle zyle wjeřoły sařo, hdnž budu tole řjadowane mēcž!“

Hana pšhimny jeho ruku, šheptajo: „Ty bny tola tón najlěpšchi!“

Do řnjow.

Džewjatny džen lipa tčže,
řnježzy, řořu kłepajcže!

Tak špěwa Handrij Sejer — a tak nětko sařo je! A hacž runje běchu njewjedra nad honami a hacžrunje šliwki řo liychu, řu nam tola hona a řně wukhowane, — hnadnje wukhowane, wukhowane hacžrunje jich došcž řamo mjes ratařjemi — haj řamo mjes ratarjemi! — njeje pýtało wukhowarja, njeje řo modliło wo wukhowanje i wukhowarjei i Bohu štworicželej!

„Džakujcže řo tomu Knjesej, pšhetož wón je dobrocžiwny!“ to dyrbi hižo, prjedy hacž řořu saštajimy, našche wuřnacže a cžinjenje bncž. Wón je dobrocžiwny, wón, našch Bóh, tón jenicžki Bóh, wón ma dołhocžakanje, a wón ma tuto dołhocžakanje we řwojej woli kaž wschitko druhe — a wón jo skóncži po řwojej woli, wón, kiž řo njeda sa řmēch mēcž! Še jich došcž, kotřiž to wopał řošumja, — došelž to čžedža wopał řošumicž; woni mēnja, so řo njetrjebaja wo Boha a jeho wolu štaracž, došelž řo Bóh ani wo nich ani wo jich řně a hona nještara. A woni řošumja to tež wopał; to je wopał, řebi tak myřlicž, řebi i woli a šmērowanju, došelž řebi na Boha njemyřlach, njehachu myřlicž. Bóh wjedže wscho a šapšhimnje wschudže — po řwojej Božej woli, w swojim cžaku. A wón řo njeda sa řmēch mēcž, ani wot tnyh, kiž řebi tak na njeho njemyřla ani wot tnyh, kiž jeho šabywaja, ani wot tnyh, kiž jeho i tróna na njebju a na šemi mēnja wotřadžicž móž. Běda, hdnž je jeho dołhocžakanja řónž!

Tohodla pýtajmy jeho i džakowanjom a i proštwami we wěrje a řwěrnje a i dobroprořhenjom — haj a i dobroprořhenjom tnyh dla a sa tnyh, kiž řo njemodla.

Blidowe pacžerje.

Hdnj budu našche řwójby, našche řšhesčžijanske řwójby sařo wschē tak daloko, so špěwaju blidowe pacžerje, — blidowe pacžerje, kotrejž njemōža w řšhesčžijanskej řwójbje po-brachowacž, hdnž wona rnyř řšhesčžijanska je a dołhož wona rnyř řšhesčžijanska je? Hdnž niz prjedy, tola potom, hdnž je pšhichod wschē i tomu nuřuje se wschēm, šhtož pšhinjekny. To pak potom njeje ničžo wořebje řhwalobne: „Der Not gehorchend, nicht dem eigenem Triebe!“ je Nēmž šwucžene pra-jicž. Čžehodla dha niz blidowe pacžerje špěwacž i pohnuwanja řšhesčžijanskeje wutrobny, řšhesčžijanskeje luboscže?

Hdnž bēch jako džěcžo domach wokoło pšhipołdnja duzy pšhes wjeř, wuřłnyšchach huřto i buršteho doma šhromadne blidowe pacžerje špěwacž a bmy je tam ras abo dwójzy řam řobu špěwał. Bur, burowka, džowka a wschitzy cželadni je štejo špěwachu, tež, hdnž by na řnjach najnuřnišcho byto. Nješapomnju to. Dopomnju řo toho, došelž w našchim cžaku tajkeho njenamakam, šnajmjeńšcha škladnošcže njenamakam, ras i znyřm domom blidowny pacžer řobu špěwčž. Napišche-li pak šhto našchemu njedželskemu łopjenkej na tute ryncžki, so je to waschne, ně řiwjenje w jich wjele řwójbach a we jich wjele wřach, njebudže řo jeno našche łopjenko wjeřelicž, ale jich wjele, wjele, kiž to špawnje mēnja i řšhesčžijanskej řwójbu a i řšhesčžijanskim ratarjom a i znyřm wótžnym kra-jom a jeho řnjemi a i domořkhowanjom tutnyh řnjow, a bu-

dže to idobom dobry a nufny pohón sa tnyh, kž šo hišcže dlija, tež šašo blidowe paczerje spěwacz. Čžehodla dlija, to nočžemny radšcho pšchepytowacz; pšchetož wono woštanje pšchi wšchém pšchecziwjenju a wurěčžowanju a samočwjenju tola ta! žana kšeczižianška šwójba bjes blidownyh paczerjow!

100lětny jubilej.

Tuton šwjeczi w tutnyh dnjach šjednocženstwo ša šchit šwěrjatom — Tieršchutzverein — w Němškej. Pšched 100 lětami našta w Němškej, w Stuttgarcže, přenje šwěrjata šchitaze towarštwó. A tute šaloži šarač. Šižo do lěta 1837 bē šo Stuttgartski šarač Dann wo lěpšche šwěrjatom prózował a ša to še šłowom a pišmom wuštupował. Šola wobydlerštwá pať njenamata wjele šwólniwošcže ša šwoje dobre wotpohladny. Šo jeho šmierczi, 19. měrza 1837, prózowašche šo pšcheczel šemrěteho, Stuttgartski šarač Albert Knapp, w tutej myšli dale. Šemu šo poradži, 17. junija 1837 w Stuttgarcže šaloži přenje towarštwó pšchecziwo šrudowanju škota a šwěrjatom. Šot tam wupšchestrě šo tuto prózowanje pšches žyfu Württembergštu. Š lěcže 1839 našta šwonka Württembergškeje přenje tajke towarštwó, mjenužžy tu w Šakškej, w Drježdžanach. Š tutym lěcže bu šchit škocžatom a šwěrjatom tež do polizajšleho šhloštanšleho šakonja Württembergškeje pšchijaty.

Š tutym wažnym a špomožnym praščenju štaj potajškim dwaj Württembergškej duchownaj pucžpšchihotowarij bytoj — kaž šu to duchowni a dozŃla kšeczižianška žyrkej we wjele, šara wjele poštupach pucžpšchihotowarijo byli, šchtož njech je pšchi tutej škladnošczi šašo ras pražene — a to runje nětkole pražene.

Žyrkej a štat.

Nowaj wušašaj je wudał němški miništer ša žyrkwine naležnošcže. Šedny rjaduje finanžne naležnošcže a je šjednori. Druhi poštaja noweho wo pšchihotowanju ša žyrkwinu wólbu; po nim je šakasane, Šože domy ša wólbné šhromadžišny wužiwoč, šjawne wuhotowanja ša pšchihotowanje wólby wotměwacz a wólbné lětati pšchihotowacz a rošchěrjecž. Šo plačži hačž k wošjewjenju wólbného termina; poštom šo drobnišcheho a dalscheho wo tym poštaji a wošjewi.

Mižionštwó a šommunišmus. Šommuništiška internazišnala abo „šomintern“, kaž š šrótkka řeka, je wšchě šommušništiške partaje, šotrež maja barbožnyh mjes šobuštawami, namoškwaša, šo bychu š wótrej propagndu pšchecziwo kšeczižianštemu mižionštwu wuštupike. Šutu propagndu dyrbja barbožczi šami wješcž, šo by čžim wjažy wušpěcha mēka. Mjes druhim dyrbja wošowacz š tej parolu: „Šhryštuš njecžini waž šnytyh ale marššismus!“

Žyrkej w Ššowjetruškej. Ššowjetruška je šebi ša šameršfecziž 5 lět štajika mjes druhim tež šole: Wšchě kšóšchtry, žyrkwje, mošcheje, šotrež šu štaršche hačž 100 lět, dyrbja šo poštorhačž. Čžehodla? „Šokelž šu štrach ša lud!“ Šcžehwš tušteho poštaješja je, šo dyrbja šo, šokelž jich twar wjažy wěšty a dobry došcž njeye, wótštronicž 2900 Šožich domow, 63 kšóšchtrów, 27 šynagogow a 19 mošchejow. Šež šynagogi dyrbja šo wottorhačž, t. r. tať dalošo pšchihilnošcž k židam, šotraž šo hewať jewi, njedožaha, šo bychu jich šynagogi wukhowali. Pšchecziwo nabožinje! Pšchecziwo Šožu! Šjes Šoha je hežšo. — Šle woni šu šwoje šlicžbowanje bjes Šoha čžinili!

Še Ššerbow a š dalša.

Šžnyony čžaj. Šažnykja a šažnykowacz čžedža! Šat naštróžaze to, hdnž to nětkole runje dyrbja čžitacz wo hrošbnnyh njemjedrach, šotrež w Šayerškej šakhadžachu: šrupy ležachu tam metr (!) wŃžo na pošlach! Š šchtož šrupy njeshichu, šnicžichu šliwki! — tať řekaju rošprawy wo tutnyh njewjedrach, šotrež wošebje Delnju Šayeršku domapŃtachu, ale pať tež dozŃla južnu Němšku. Šle je to jenož naštróžaze? Šicžo wjažy? Šěnimny, šo je to tež pohonjowaze, šo to honi, nušuje — k Šožu, k modlenju a k Šožemu šłowu w šwójbnym domje a w Šožim domje. Šbo niž? Šchto mēnišch? Šbo — a to je roššudnišche! — šchto čžinišch ty? Šodlišch šo — modlišch šo wšchědnje, njech je njedžela abo džekawny džek? Šodlišch šo do džekla a po džekle a pšchi džekle? Šodlišch šo, hdnž wšchědnny šhleb šjerješch a hdnž šy jón wužiwať? Šodlišch šo a dži po Šožej šcžezžy — čžin šwěru šchtož ty čžinicž mašch — modlišch šo a šažnyk!

Bibliški pucžniš.

7. njedžela po šwjašej Šrojžy, 11. julija: Šlaj, hēta Šoža pošla čžłowjekow; a wón budže pšchi nič bydlicž, a woni budža jeho lud, a Šoh šam š nimi budže jich Šoh. Šjewj. Šana 21, 3. — Šark 8, 1—9. — Ššalm 85, 8—14. — Šo bēšche kražnošcž, šchtož w duchu widžach ša! Šy šam šy šažnošcž; wšchaf mož je twoja wšcha. Šo hdnž je twój šron kražny, šydlíč šmēł bych a wěcžnje tam š tobu bydlíč. Š. 733, 2.

Šondžela, 12. julija: Šchetož š teho, šo wón čžerpil je a je špŃtany, može wón tež pošhacz tym, šotšiz špŃtani budža. Šebr. 2, 18. — Š. 79, 4. — Šebr. 11, 28—40.

Šutorá, 13. julija: Šawoť řeknje: Ša šym šotowy, niž jeno šo bychu mje šwjašali, ale tež, šo bychu wumrjek w Šerušalemje mjena dla Šnješa Šešuba. Šako wón šo pať njeda narěčžecž, bēchmy my špošojom a džachu: Šwola Šnješowa šo štaň. Šap. š. 21, 13. 14. — Š. 700, 1. — Šebr. 12, 1—13. — 1. Škal 13, 11—24.

Ššrjeda, 14. julija. Š žloniš štejo našdala njechafche tež šwojeje woczi k njebješam pošbēhnyč, ale dnyri na šwoju wutrobu a džešche: Šožo, budž mi hřešchnikej hnadny! Šuf. 18, 13. — Š. 405, 1. — Šebr. 12, 14—29. — 1. Škal 13, 25—34.

Šchtwórtš, 15. julija: Šichťo njemože dwēmaj šnješomaj šlužicž, šhiba wón budže jeneho hidžicž a drugeho lušbowacz, abo budže šo k jenemu džeržecž a drugeho šažpiwacz. Šy njemožecže Šožu šlužicž a mamonej. Šathš. 6, 24. — Š. 239, 4. — Šebr. 13, 1—14. — 1. Škal 14, 1—18.

Šjattš, 16. julija: Šoh je nam wjele dobreho čžiniš. Šap. šku. 14, 17. — Š. 606, 5. — Šebr. 13, 15—25. — 1. Škal 16, 29—17, 7.

Ššobota, 17. julija: Šjebjo a šemja šašdžetaj, ale moje šłowa njesašdu. Šathš. 24, 35. — Šona 1. — Šeš. 23, 16—29. — Šam šłowo dyrbja woštajičž a žaneho džaka doštacz. Šoh čže naž š Duchom wobdaricž, w šitwje pšchit naž woštacz. Š. 191, 4.

Šištowanje. Ša 8. a 10. po šwj. Šroj. poštaji šnes pšchedžynda šonferenzy. — Ša 9. po šwj. Šroj. Š. w Š.

Sy-li spěwał,
Pilnje džětał,
Strowja će
Swóbnj statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Nacój mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swěrnj
Préz spar iněrnj
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoći ty.

Z njebies mana
Njeh ci khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbiske nedželske łopjeno

Sałožik 1891 Křrjebjanstl farac dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyščinje

18. julija 1937

Baužen

8. nedžela po šwj. Trojizy.

Sczenje šwj. Mattheja 7, 15—23.

Taflow a šnamjenjow, kotrej nam praja, so někajki štrach hrosy, bywa wěšće na semi wjazy a wjazy. S toho widžimy, so njeje nasche dženznišche žiwjenje w tym a tamnym drje porno přjedny špodobnišche, we wšěm jednorišche a lóžšche. Ale mamy tak rjez tež jara stare tasle, kotrej nam praja, so tež přjedny njeje čłowške žiwjenje bjes štrachow bylo. Dženža je nam žamo nasch Křnjes Křrjstus tajku pošajil, so by naž na štrach kedžbnych činil. S toho špóšnawamy, so žo wón njeda mylicž, so bě wón žebi pšchi wšěm wježelu na rjanosčach tuteje nascheje semje, na ptakach pod njebjom a na lalijach na polu na šrawjazym žicze, štajnje wědomy, kaš wšchudžom štrachi kašaja, so tu čzeńje žu a wóšty, haj žamo lawy. A tak wón tež žwojim wuczomnikam woczi wotewrješche, so bñchu tute štrachi pošnali. **S l a d a j c z e ž o**, wón dženzža praji, w o p a c ž n y c h p r o f e t o w ! Wopomńeže, kaš woni žu, kaš jich špóšnawacze.

W štawišnach ludži a ludow je drje štajnje bylo tajkich, kotřiž bñchu mohli profetojo rělacž. Woni žwojemu czašej nowe žměry pošajowachu, žamo nowe pucze do pšchichoda tak rjez rubachu, woni w šhwilach narodneho nješboža a špara a njemozy lud šbudžowachu a š skutkam pohonjowachu. Mny w Šakškej halle njedawno na tajkeho muža špominachmy. Někotryžkuli š naž je drje tež tajkeho profetu měł, kiž je jemu pomhał, kritište czašy pšchětracž. Bóh je tajkich ludži škał a šczele jich hišcže dženzža, pšchetož nasch Bóh rěczi a njemjelczi. A kaš wjele jažnišcho widžimy tajkich profetow wuštupowacž w štawišnach Božeho kralestwa! To bñchu mužojo, kotřiž bñchu wot Boha dar a nadawš dostali, so bñchu žo wutrobny luda dótkali warnujo, napominajo, trošhtujo, pošylnjejo, ale tež hrožo. To bñchu potajkim prawi profetojo, ja

kotrychž by dyrbjal lud a czaš jenož džakowny bñcž, kotrychž by wón dyrbjal najpřjedny prawje šnacž. Pšchetož nasch lud a czaš drje pošchittkownje taš jara wjele njewě wo žwojich narodnych a nabožnych budžerjach. Haj, hdy bñchmy jich došcž šnali, njebñchmy drje tak lohžy wopacžnym profetam pošlučali. Pšchetož wěrnó bohuzel je, so je a bě došcž wopacžnych profetow. Šdžežkuli a hdyžkuli prawi profetojo wuštupichu, bñchu tam tež bóršy wopacžni. Stare šhonjenje džě je: Šdžež je žwětlo, tam je tež šcžin, abo: Šdžež Bóh žyrkej štaji, tam natwari čžert pódla kapaku. To žu štari profetojo nashonili, pšchewoščěm Žesuš žam, to je nasch Luther nashonil, a dženzža woprawdže njeje hinaš, ani pošchittkownje ša lud a czaš, ani ša jenotliweho. Tuž wšchittim płaczi: Šladajcze žo! Tež wopacžni profetojo maja žwój pšchiwišl. Pšchetož woni wědža žwoju wěž wuwjescž a ludži šlepicz. Džeczi žwěta žu žamo druhdy mudrišche hacž džeczi žwětla, praji Žesuš žam. Wopacžni profetojo maja tež po prawom lohke džěto; pšchetož kłupnych a njerosumnych je pšchezo došcž, žwět čže šjebany bñcž, pšchižlowo praji, a woni móža šahodnje poštupowacž, móža ludžom po hubje rěcžecž, šchtož prawi profetojo šwjetscha njemóža; pšchetož tučži dyrbja wěrnoscž a prawdu pšchepowědacž, tež druhdy kłostacž a šwaricž, a to žo pošchittkownje njerosumi a žo mjenje hišcže lubi. Woni, tak Žesuš jich rykuje, we wowcžej drašcže pšchihadžēja, derje mēnjazy, š šubošnym hložom, dženzža bñchmy prajili: šympathižy, woni wšcho móžne rjane lubja, žamo njebieža na semi. Kaš dyrbjal to wožebje nasch lud se šańdžennych czašow wědžecž, a niz jenož žyly lud, ale tež jenotliwy čžlowjek. Šdy bñchu woni wšchitzy poštanycž čžzli a mohli, kotřiž žu wot wopacžnych profetow domapntani, wobšchudženi, šjebani, kaš wulka by jich licžba byla! Mašo došcž š naž by bylo wuwjatnych, a někotryžkuli by měł šrudne wězy powědacž. Pšchepošdže žo jich dohladachmy, špóšnawšchi, so bñchmy torhazym wjelkam

do pasorow pšchisšli. Wopacžni profetojo šu štajnje strašni. Tuž: Gladajče šo jich!

Me šhto pomha škóncžnje wšcho na fedžbu branje, jelišo jich njespósnawamy. Wopacžni profetojo dyrbja tola rjanu, špodobnu draštu woblecženi bncž, dyrbja rjane, hladke šlowa trjebacž a šo powšchitkownje po lubošnym wašchnju šwončnom mčcz, šo bncžu šwoje wopory doštali; pšchetož hewaš bncž jich kóždn lepje špósnal. Jesuž wč, šo šo tele špósnawanje taž jednorje njeczini. Kaž hušto, taž wošebje tu naž wóczžo lohko jeba a myli, a hinaš tola njeje: Čžlowjek widži, šhtož je pšhed woczomaj. Tohodla wón nam druhú radu dawa: Na jich plodach dyrbicže jich pósnacž. Na plodach, niz na wušpčchach, wón praji. Pšchetož wušpčchow maja bohuzel wopacžni profetojo došč a nadošč. Hacž je čžlowjek wopravdže dobry abo hacž šo wón jenož tajki bncž šdawa, to š jeho škutkow wukhadža, abo po prawym niz š jeho jenotliwých škutkow — čžehodla a kaš njemohl tež ras škutk wopacžneho profety dobry bncž —, ale š jeho žyneho bncža šnutškowneho, kotrež šo w mnohich jeho škutkach jewja. Plodny tež čžaha trjebaja, wušpčchi niz pšchczo. Te móža tež ša wolomik bncž. Pola plodow ma šo na korjen džiwacž: Móže tež šhto kicže šberacž wot čžerňow abo figi wot wóštow? To džě runje bč a je wulkotnošč Božeho štworjenja, šo bč a je wšchitko štworjene šwojeho runja (1. Móš. 1, 21 a dr.). Tohodla tež paš šo dženža hišcže wšchitko po tymle šakonju ma, tež šhtož plodny na šhtomje wčry nastupa. Šhtož njeje š korjenja šjednocženštw a Bohom wukhadžalo a naroštlo, njeje prawy plód, ale hušto jenož pošdacžny, hdyž tež druhdy, šnajmjenšcha na wocz, žyly rjany. Božodžěščoweho šhtoma plodny šu tež rjane, ale š korjenja tutoho šhtoma wone nješžu naroštke. Dobry šhtom njemóže ške plodny pšchinješč a šhniš niz dobre. A hišcže jene praji Knjes: Niz wšchitžny, kotšž ke mni rjeknu: Knježe, Knježe, do njebještho kraleštw pšchindu, ale čži, kotšž wolu čžinja mojeho Wótza w njebješach. To džě je jara šč, šo tež wopacžni profetojo Knjesowe mjeno hušto trjebaja, šo šo taš šdawa, jako bncžu jara pobožni bncž. A woni šu šamo druhdy džělawi ša Bože kraleštw po šdacžu. To šu čži, kotšž móža šo na wjele škutkow powolacž, a tola bčhu a šu wopacžni profetojo, došel š tym jenož šašlepaja. Wóh Knjes paš njeha jenož Knjes rčacž, ale š Knjesom bncž, a to runje we wšchědnym našim žiwjenju. Někaški čžlowjek je ras prajš, šo ma šo čžlowjek po tym pošudžowacž, kaški je doma mjes šwojimi, tam hdyž jeho drušny ludžo njewidža.

Gladajče šo wopacžnych profetow, to bč napominanje, kotrež šo nam dženža šta. Nadžijomnje je šo nam taš wažne ščiniš, šo na njo nješabudžemy. Šo šo paš njehy taš šdalo, jako bncžny jenož na druhich myšlili, kotšž taš a hinaš wliw na naž wukonjeja, njehy je tež runje taš šhutne napominanje pšchistajene: Budžmy my prawi profetojo, prawi pšchipo-wčdarjo wulkich a hnadnych škutkow našeho Boha; pšchetož to drje nadžijomnje wčmy, šo mamy tež my šwój wliw na druhich. Na šchitku njeprawu šlužbu, njehy šo štawa wot kotrehožkuli, junu šurowe šudjenje póndže: Džicže precž wote mnje wšchitžny, wy škóštnižny! Tuž hišcže junčrocž: Gladajče šo wopacžnych profetow! Šamjen.

Šsuche morjo.

Ša pšhed nim štejad a hladach na kolebaze žolmicžki. Wone šo pšchikosebachu š napscheczivneje štrony hacž ke mni, šo mje dótkachu a mje šchwikachu. Podarmo paš ša šódžicžku hladach, kiž šnawo š tamneje štrony pšchijedže. Widžach hibot, jenož luty hibot! Šanurich šo do morjoweje šlubiny hacž na

dno. Tež tu hibota žiwjenje! Dróbní wobndlerjo morja bčhachu nusnje tam a šem a wšchelakobarbne kwětki wysche a niže je žolmicžkami w rytmje ke mni šo šiwčachu: „Gladaj, kaš derje šmy žiwe bjeje wšcheje štarošče! Kaš wšchelako ščžemy! Našch šastaraš nam daruje wšcho, šhtož trjebamy! Daj šo tež ty wot njeho wješč, potom čži nicžeho njepobračuje!“ —

Žolmicžki mje dale šchwikachu, a hdyž na šo pohladnych, bčch šucha. Žolmicžki njemacžachu! Bčhu tola lute wyšoke štwjelza! Š tykaž a šašo tykaž štwjelzow morjo wobšteješche, na hórku trochu šwižujo. Taš jo žyly pšchewidžach a šačuwach, kaš š tutoho kolebanja mčr na mnje šapa. Ša hladach a hladach. Moja myšlicžka paš džěšche wošebity pucž: pšches brunu rolu! Š njeje šuwachu šo bancžiki, a dalsche šo š nim pšchidružichu. Š bancžikow šuwachu šo štwjelza, potom šlošny! Š tutnych šašo čžepotaze ščženicžka a škóncžnje ke mucžnate šornjatka! Kaške to hobriške džělo, natwaricž wšchě tute štwjelza! A to šo štawa bjeje wšcheho ropota a bjeje wšcheje hary! Ani piknjenja nješššimny! To je to špodžiwne!

Ša dóndžech hacž ke kónczej pšchěncžneho šahona. Tucžne a polne bčhu šlošny! Tu bč dobra rola! Tucžny paš bč tež njeryad, kiž mjes šlošami roščješche. W njewušnyjennyh roščkach roščješche jenož luta wyšoka trawa. Myšlach na lubu do-mišnu, na rune čžište šahony rožki tam, rune wušnypane. A rune šóžicžki, kiž pšches pola wjedu! Tam lubošč pomha, lubošč, to najšnylnišche a najwjetšche! Tudy drje je lubošč pobrachowala, tu je najent džělak bjes šajima! Lužizu mjenuja šahrodku, a to wona tež je! Kaž rjadki w šahrodžy šu jeje polka a hona.

Čžoply wčššik pšchinoschowašche mi šlódke wonjenje š wyšokich lipow, a ja wobžarowach, šo je wječžor hižo tu. Božu wulku mudročč w štwórbje bčch šašo ras šnowa špósnala. L.

Kotre wušnawarške pišma ma žyrfej reformazije?

A kotre š nich dyrbišch tež šam čžitacž, šo by wjedžal, wo čžo džě a šo by tež šam šobu rčžecž mohš, hdyž džě wo wušnacže a wo pišma najšeho ewangeliškeho wušnacža?

Wušnawarške pišma lutheriškeje žyrfwje šu šjednocžene we knihach, kotrež mjenujemy „Konfordienbuch“ po němšku. Wone pošhadžaja š lěta 1580. W nich namakajš te šti najštaršche šcheječžijanške wušnacža, mjenujžny: japošchtoške wušnacže, to šu te šti artikly šcheječžijanškeje wčry, kotrychž tekst je tež tekst artiklow Maleho katechiznta; — dale to taš mjenowane Nicaenum abo Nicaeniške wušnacže, wo kotrymž njedawno w nastawtu „1600 lět“ něšto pišachmy; wono nasto na přenjej wulkej šhromadžinje žylyje šcheječžijanškeje žyrfwje w měšče Nicaea w lěče 325; — to ščěže wušnacže je to taš mjenowane Athanijianum abo Athanajčanške wušnacže, kotrež š lěta 451 pošhadža a wošebje wo Ššwjatej Trojizny a wo tym, kaš bu Wóh čžlowjek, jedna. — Š tutym šjom wušnacžam pšchijamšnu šo w najpomnjeny ch knihach konfordije lutheriškeho wušnacža: Wulki a Malý katechizmuž Lutherowy, Confeššio Augustana abo Augšburgiške wušnacže a jeje Apologija, dale: Šchmalkaldiške Article a jako pšchidawš š tomu Melanhtonowy špiš „de potestate et principatu papae“ — to je: wo možy a nadšnješštwu bamža — a škóncžnje hišcže „Formula Concordiae, to je formula pšchesjednocže — š lěta 1577.

Augšburgiške wušnacže šteješche pšchczo hižo šnajmjenšcha artikel 1.—21. w pšchidawšku němškich špěwarškich a šteji nětk tež w nowy ch šerbškich špěwarškich, š kotrychž je šo w pošlednich měškazach šašo wjazy štow pšchedalo. Tuto wušnacže pšchepodachu

1530 na němškim fejmnje w Augsburgu Lutherizy křezorej; wo-
no je to najwusnamnišče mjes lutheriskimi wěrywusnacžemi;
wudželali šu jo pšchedewšchem Luther, Melanchthon a Jonaš a
Bugenhagen. Melanchthon a Jonaš a tež Spalatin běchu se
kurwojerchom šobu w Augsburgu, mjes tym jo Luther na hrodže
Coburg wošta, dofelž bě klatba wuprajena. 25. junija je tuto
wusnacže křezorej pšchepodať a pšcheczitať w němškej rěcži dr.
Richešcijan Beier; kaczaniski wudželł pšchepoda křezorej jakski
kanzler Jurij Brück. Article 1.—21. jednaja wo wažnišchim a
rošbudžazym, artikel 22.—28., kotrez w ipěwašskich njenama-
kajch, wo mjenje wažnym a rošbudnym. Pšcheczitwo tomu napi-
šachu katholicizy wučeni kaž dr. Eck, po křezorowej porucznošcži
napšcheczitwone pišmo. Pšcheczitwo tutomu napiša Melanchthon
naspomnjenu Apologiju.

Mjenowane Schmalkaldiske Article jestaja Luther w lěcže
1536 we Wittenbergu. Wone šo wošebje wótrje měrja pšche-
cziwo bamžej a buchu pižane, jako bě bamž wulki konzil, wulku
zrykwinsku šhromadžinsku, do města Mantua w Italiskej powołať.

Poslednje mjenowane pišmo, formula pšchesjednošcže, na-
šta po porucznošcži kurwojercha Augusta, a mješeče roštoru wu-
jednacž, kotraž bě po Lutherowej šmjercži mjes protestantami
wudyrila. Tute pišmo wobnjesuje šdobom tež lutherisku zyrkej
pšcheczitwo reformazijskej zyrkwi.

Reformiriska zyrkej ma šwoje wošebite wusnacžja. Sa Něm-
šku je najwažnišče to, kotrez mjenujemy „Heidelbergski kate-
chišmuš“, kotryž 1563 jestajeschtaj Ursinus a Olevianus po po-
rucžnošcži pšalskeho Friedricha III. Mimo tutoho maja jenot-
liwe kraje hiščeže šwoje wošebite wusnacžja, tak Schwiza, Fran-
zowške, Šendželiska atd.

Kadžicž je, jo kóždu, kiž šo bóle i tutym šaběra, cžita Lu-
therowej katechišmaj — Mały katechišmuš tola tak hižo doklad-
dnje šnaješch! — a Augsburgiske wusnacžje a Schmalkaldiske ar-
tikle a tež Heidelbergski katechišmuš. Šchtóž tute špišy šam
nima, wobrocž šo na šwojeho šararja, kotryž jemu wěšcže wu-
pomha.

Košpišachmy to tohodla ras tu, dofelž tola šo nětko wjele
wo tym rěcži a pišče a dofelž tajke praščenja, kaž je pišči špo-
cžatku štajichmy, pšchindu.

Rospominaj!

Šnjowny cžaš — nusny cžaš! Ale tak dyrbi to tola bycž!
Tak čže to ratar tež mēcž! Kať njespokojny wón, hdnž žně
tajke, šo nima wjele džěla, šo nima nusne!

Šnjowny cžaš — nusny cžaš! Ale telko šhwile dyrbišch
mēcž, šo i Bohom rěcžišch — t. r. šo modlišch, a šo to a tamne
šłowo Biblije a wěry rospominajch. A kaž šłowo cži tu
dženša štajimy. Še to šłowo reformatora Luthera. A hdnž
wono tež krotke je, wopšhija wono tola žyl žiwjenje šche-
šcijana. Šopmjatkuj šebi jo a rospominaj jo. Wona cže tak
lohko šažo njeuščcži, a je tež wonka na polu i tobu. Luther
praji: „Šchtóž je šapocžal, šchescžijan bycž, tón šo nima ša
to, šo šchescžijan je, ale šebi jara žada, šo by byl šchescžijan,
a cžim bóle wón pšhiběra a rošcže, cžim bóle wón ša tym
šteji, šo by to byl, a cžim mjenje šo ša to ma, šo to je!“

Nowe Bože domy.

Kóždu njedželu mohli tu powěšcž štajicž, šo šo tež dženša
hiščeže nowe Bože domy twarja, hacž runjež tu tajkich je,
kiž šchescžijaniskej zyrkwi a jeje Božim domam kónž wěšcžja.

Dženša tu tute powěšcže: Dofelž štara wješna zyrkej
wjazy njedokaha, budže wošada Wittenau pola Barlina no-
wy Boži dom twaricž. — Wošada Nymphenburg w Bayer-
škeje je nowy twar Božeho doma šběhala. — Wošada w ros-

próščenju Lauterbach w Čzornym lěšu, kiž je šwoje Bože
šlužby w hošcženju měla, budže šebi Boži dom twaricž.
Šsrědku ša to pšhineježe wošebity zyrkwiny wopor.

Zyrkej a stat.

Nowe Bože domy. Pod tutym napišmom mohli kóždu
njedželu nowe powěšcže i Němškej wošewjecž. To wšchaf
nochzemny, ale dnž a dnž tu tola tajku powěšcž štajimy, šo
bychmy tež my tu wědzeli, šo Ewangelizy šwěru i šwojeje
wěrje šteja, šo šebi šwoje Bože domy waža, šo ša nowe Bože
domy daruja, haj wopruja. Tak je wošada Gruna pola Šer-
lohna šwój nowy Boži dom — Křnštušowu zyrkej — pšche-
wjala. W Pomorškej je wošada Šerdinandshof dobrowólne
dary a wopory šběrała a je nětko telko nahromadžila, šo mó-
že šebi kapať twaricž.

Ešwětanahladny. Kaž je šnate, bu Ludendorffowe šiba-
nje do pšchipošnatnych šwětanahladow pšhijate. Ludendorff
je nětko dale poštipil a šwojich pšchiwšnikow šjednociť do
šwjajka: „Bund für deutsche Gotterkenntnis (Ludendorff)“.
Tutón bu 19. junija t. l. w Mnichowje šapišany. W jeho
wustawkach šteji mjes druhim: „Tuto towaštwu pšhijima
tnych Němzow, kotsiž šo wušnawaja i „Deutsche Gotterkennt-
nis (Ludendorff)“, kotrez rěcži se špošnacžow šilosofiskich džě-
low šnjenje dri. Mathilde Ludendorffoweje.

Hugenottojo. Šsmny jich tu šaž a šaž naspomnili. Woni
pšchindžechu i Šranzowškej, ju, šwoju domišnu, šwój wótzny
kraj, wopusčcžiwšchi, dofelž w njej nješmędžachu po šwojeje
ewangelškej wěrje žiwi bycž. Wulki džěl i nich namaka — kaž
tež Šalzburgšy Ewangelizy — nowu domišnu w němškich,
wošebje w pruškich krajach, kotrez i nimi dobnych dobrnych a
šwěrnnych štacžanow a tak dobrnych mozow. Tucz i Hugenottojo
nješku jenož šwojeje ewangelškej wěrje, ale tež nabožnym a
narodnym wašhjam šwojich wótzow a macžerjow šwěrn-
woštali. To šjewi šo na pšch. tež pšchi 250lětnym jubileju,
kotryž hugenottiska wošada Šriedrichsdorf w horach Taunus
šwjecžesche. A tutomu šwjedženjej nješendžechu šo jenož wšchě
štawy tuteje wošady, ně, tež mnoho druhich Ewangelškich; wo-
šadneje šhoraj pať wuštipišchtaj w hugenottiskej drašcže tam-
nych šwěrnnych ewangelškich wučahowarjow. Jubilej pošasa,
šo je hugenottiska wošada šebi wušhowala šwojich wótzow
a macžerjow wěru a šwěru a wašhja a naložki. Šdobom
šo tam šjewi, šo Ewangelizy tež pšchi tajkich škladnošcžach hro-
madu šteja. Ewangelška methodiska wošada pošla šwój šhor
pošawništow na tutón šwjedžen, kotsiž w Božim domje, kotryž
bě šebi wošada pěkne wobnowila, a wonka dujachu. A
wulka licžba hošcži i dala a i bliška wobšwědcži, šo i huge-
nottiskej wošadu w jenej šwěrje šteji i ewangelškej wěrje.

Mexiko. Tam nješndla jenož katolšy šchescžijenjo, ale
tež ewangelšy, tam je tež němška ewangelška wošada. Tuta
nasta wošoko lěta 1900. Wona je pošledni cžaš byla wjazny
lět hjes šararja i němškej domišny. Nětko pať je Ewangelška
zyrkwina rada w Barlinje šararja M. Šchenu tam pošla.
Tutón je 3. julija pšhed wošadu, kotryž je šebi šnowa šhro-
madžil, přeni ras přědował a 4. julija šu tam tutón wažny
podawť i wošebitej šwjedženškej Božej šlužbu džaknje wopo-
minali. Hacž runje tam krajne šakonje to a tamne hacža, je
tola možno bylo, tež w pošlednich cžěžkich lětach wošadne
šwiški a wošadne džěla šdžeržecž a špěchowacž.

W Mexiku šwonja šažo šwonny. Štoro tši lěta běchu w
mexikanskim štacže Sonora šwonny dyrbiške mjelcžecž. Nětko
šmędžachu šažo šwój mošasnny ert wotewricž a do kraja wo-
lacž. We wulkich prožekšionach cžehnjěšche lud do Božich do-
mow, kotrez bě wušhnošcž 1934 šawrěka.

Se Sserbow a s dalofa.

Žně. Žně! to je nětkle hežlo. A přjedy hacž ſo prawje ſapoczachu, pōſtla Bōh tež deſhcžit, po kotrymž ſo lacžna ſemja žedžeſche, wo kotryž proſchachmy, kotryž je taſ nuſny wožebje ſa pizu. Dženža — pōndželu 12. julija — tu pola naž ſnajmjeiſcha deſhcžuje, bohacže a wutrajnje, taſ ſo mōže ſo ſemja napicž a ſwoje roſtliny ſaſtaracž. To mamy ſo džaſkowacž Bohu! A nutrnje jeho proſhycž, ſo chyzł dacž honam, žnjam a ratarjam prawe hojaze wjedro, ſo by nam ſtrowych, dobrnych płodow narōtko, ſo bychmy je ſmēli wſchitke rjane domoj ſchowacž. Ale tajke džaſkowanje a tajke proſchenje njeje hižo wērne, Bohu ſpodobne modlenje, hdnž jo jenož dnž a dnž cžinimy, na pſch. hdnž naž nuſa k tomu honi, nuſa, kotruž nam nacžini paſ ſuchota, paſ mokrota. Modlenje je haſle potom to wērne a prawe, hdnž je wono naſtajnje rēcž cžlowſkeje wutrobny ſ Bohom, rēcž cžlowſkeho džeſcža ſ njebjekim Wōtžom, wſcho jene hacž nuſa ſo taſ abo hinaſ huſa abo hacž nam ſlōnzo ſboža jaſnje ſwēczi abo hacž to taſ rjez wſchēdnny, mērny cžaž, w kotrymž wſcho taſ po ſwojim dale dže. Tuž modlmy ſo wſchēdnje, tuž rēcžmy ſ njebjekim Wōtžom kōždy džen! Wopokažmy tež ſ tym, ſo je mjes Bohom a mjes nami wſcho w dobrym a ſo njeje taſ, kaž to tu a tam w domach namakaſch: ſu tam hromadže — ale njerēcža nicžo hromadže! Kajke to žiwjenje! Kſchecžijanſke niz! — A taſ tež tam, hdžež ſo k Bohu njemodla, dyrbiſch prajicž: Kajke to žiwjenje! Kſchecžijanſke niz! Pſchetož ſchecžijenjo rēcža džen kaž džen ſ Bohom, — ſo modla, dokelž ſu ſ nim živi. Hdže ſem paſ ſmēſch to pſchi tajkim ſadžerženju potom wuſklyſchenje, žohnowanje wocžakowacž? Žohnowanje, Bože žohnowanje je jenož tam, hdžež je Bože ſpodobanje! — A ſlōncžnje praj: Kajki je rosdžel mjes tymi, kotſiž praja: „Žadyn Bōh a Knjes a ſtworicžel wſche naž; kōždy ſpōſnawa jeho w ſebi!“ a mjes tymi, kotſiž wērja, ſo Bōh a Knjes a ſtworicžel wſche naž, ale paſ taſ cžinja, jaſo tu njebył? — A njeſabudžmy, ſo tutōn Knjes a Bōh wſchitko, — wſchitko — a runje taſ wſchitkich we ſwojej mozy ma, — a ſo we ſwojej mozy ma: dacž a niz dacž, a runje taſ powyſchicž a ponižicž.

Do wožadow. Eſerbſka głowna předarſka konferenza je ſo we ſwojim poſlednim poſedženju ſabēraka ſe wſchelakimi wažnymi naležnoſcžemi. Wo tym tu ſcžehowazeho ſdželimy: Jednory ſeſchitk nownych ſerbſkich ſpēwarſkich budže ſo hiſhcže tuto zyſe lēto ſa 2 hriwnje pſchedawacž. Je ſwježelaze, ſo bu w poſlednich mēkazach wjazny ſtow tutnych ſpēwarſkich pſchedatnych. — A naſcha druha nam taſ wulžny, haj najbōle wažna ſerbſka kniha, naſcha ſerbſka Biblija, bē najwažniſchi ſ dypkow, kotrež bē pſchedžynda k. ſarač Mjerwa-Buſecžanſki, na dnjowy porjad ſtajił. Drježdžanſke a Barlinſke bibliſke towaſtvo ſtej ſkoro zyly ſklad ſerbſkich Biblijow roſpſchedalej a na ſarach njeje jih tež wjazny wjele njerospſchedatnych ſerbſkich Biblijow. Tuž ſteji pſched ſerbſkim ludom, wožebje pſched ſerbſkimi duchownymi, to wažne praſchenje: Echto cžinicž? Ma ſo Biblija ſnowa cžijhcžecž? Ma ſo cžijhcžecž, kaſkaž je, njeſchemēnjena? Ma ſo dokladnje pſchēhladacž a potom ſnowa cžijhcžecž? Wo tutny ſmy nadrobne rēcželi; poſlednje ſłowo paſ njejžmy prajili. Je tola tuta wēž ſdobom tež runje taſ wažna wēž Eſerbow w pruſkej Lužicy. S nimi jednamy a potom ſo ſhromadnje roſkudžimy. — Mjes dalſchimi dypkami bē tež roſprawa wo ſtendijach. Dale naſpomni pſchedžynda tež, ſo je ſtud. theol. Melka-Ka-

ſojdžanſki ſwoje přenje theologiske pruhowanje w Lipſku wobſtał a ſo je taſ nadžija, ſo dalſcha wožada ſwojeho duchowneho doſtanje. A dalſchi ſtudowazy hotuja ſo na ſwoje přenje pruhowanje. — Tež wo naſchim ſopjenku „Pomhaj Bōh“ ſo roſprawa poda a předowanja abo nutrnocže ſo ſa pſchichodne njedžeſe ſapižachu; maja tola ſerbſzy duchowni wot wſcheho ſpoczatka nadawł, tute nutrnocže porjadnje ſa ſopjeno, ſa zyly ſerbſki lud pižacž. Mjes pſchitomnymi mōžeſche pſchedžynda tež noweju duchowneju ſ wutrobnyimi pſchecžemi poſtrowicž, k. Paſerja-Hodžijſkeho a Horncžerja-Lupjanſkeho, na kotrejuž je naſch njedželniſk we ſwojim cžažu ſpominał.

„Bethel“, ſnate „mēsto lubocže“ je ſwječziło jubilej ſwojeho 70lētneho wobſtačža a ſkutfowanja. Pſchi ſkladnoſcži tu něſchto drobnicche naſpomnimy. Dženža jenož jenu licžbu. A ſwjatocžnoſcži, kotruž tam mējachu we wulkim lēžnym Božim domje, bē ſo tam 15 000 pſchecželow domu ſhromadžilo. To je tola ſjawne a widomne ſwēdcženje doſcž ſa ſkutf, kotryž je wuſkufowala ſchicžijanſka lubocž.

Bibliſki pucžniſ.

8. njedžela po ſwi. Trojizy, 18. julija: Cžlowjekeje je poſtajene, junu wumrēcž, potom paſ to ſudjenje. Hebr. 9, 27. — Mat. 7, 15—23. — Pſalm 1. — Ach taſ braſchne, ach taſ traſchne wſchēch ſu ludži wēžny! Wſchitko dyrbi kaž ſnēch roſtacž, ſpadnycž, ſhinycž, kōnž ſwōj doſtacž, prawny paſ ſmē wēcžnje woſtacž. K. 717, 10.

Pōndžela, 19. julija: Jeſuſ je wokolo cžahnył a derje cžinił a wuſtrowił wſchitkich, kotſiž wot cžerta pſchemōženi bēchu; pſchetož Bōh bēſche ſ nim. Zap. ſk. 10, 38. — K. 336, 10. — Jona 2. — 1. Kral. 17, 8—24.

Wutora, 20. julija: Jaſo paſ tōn młodženž to ſłowo ſlyſcheſche, wotēndže wōn ſrudny; pſchetož wōn mējeſche wjele ſublow. Mat. 19, 22. — K. 3317, 4. — Jona 3. — 1. Kral. 18, 1—15.

Eſrijeda, 21. julija: Farifejſzy a pižmawucženi mōrcžachu a džaču: Tōn bjerje hrēſchnitow horje a jē ſ nimi. Luč. 15, 2. — K. 409, 4. — Jona 4. — 1. Kral. 18, 16—29.

ſchtwōrtk, 22. julija: Tuž džeſche wōn do ſo a džeſche: Ja chzu poſtanycž a k ſwojemu naney hič a k njemu rjez: ja ſym ſhrēſchil w njeju a pſched tobu, a njejžym dale hōdnny, ſo bych twōj ſyn mjenowany był. Luč. 15, 17. 18. 19. — K. 390, 1. — Gal. 1, 1—10. — 1. Kral. 19, 1—18.

Eſsobota, 24. julija: Bōh je cžaž njewēdomocže pſchēhlađak; nětk paſ pſchitaje wōn wſchudžom wſchitkim cžlowjeſtam, ſo bychu poſutu cžinili. Zap. ſk. 17, 30. — Gal. 2, 1—14. — Pſchijł. 16, 1—9. — Ty na prawny pucž ſawołaſch wſchēch, kiž ſo w ſkōſcžach bludža, jim mozy k wobrocženju daſch, ſo poſklyſchniſchi budža, jih nožnyſch ſ wōtžnej wutrobu, ſy ſwōlnny k hrēchow woadacžu, hdnž poſutnje je hiđža. O, dai jim prawej wēry mōž, ſo hrēham praja dobru nōž a twoje herbſtvo widža. K. 307, 5.

Wiſtowanje. Kni. V. w D.: Doſtach, tola tydženja bē hižo wſcho wobſtarane. Wulki džał a wutrobny poſtrow je Eſerbow Wam a wſchēm Eſerbam. Redaktor.

ſa 9. po ſwi. Tr.: V. w M. — ſa 10. po ſwi. Tr.: H. we V.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželať,
Strowja ce
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Naboj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swérnje dželať
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh čí khmana
Žiwnoś je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew čé! F.

Serbiske njedželiske łopjeno

Sałožil 1891 Křrjebjanskil farar dr. theol. a fil. Bjedrič Sella.

W Budyschinje

25. julija 1937

Baužen

9. njedžela po śwj. Trojizy.

Njednrjbat Bóh wumóz žwojich wuśwolonych, kiž so wodnjo a w nozy k njemu wołaju, a njednrjbat ščeřpliwý bncž nad nimi? Za praju wam: Bóh wón jich wumóže. Ale hdnž čłowiski žyn pschindže, hacž wón tež wěru na semi namaka? Luk. 18, 7—8.

Wo to so našch Knjes Křrjstuž w tutnych słowach stara, hacž wón na semi čłowjekow namaka, kiž wěrja a kiž móžeja so tehodla modlicž. Tak so woprašja, hacž wěru na semi nadeńdže, hdnž wón pschindže. Haj, hdnž wón pschindže! Pschetož to tola wěny, so chze našch Knjes Jesuž Křrjstuž sažo pschincž na žudnym dnju. My so jenož pschemalo na to dopominamy. To pak njeje — kaž někotři myšla — pó-dlańska wucžba křesćijanstwa, ale něšto, ščtož do kře-džišćeža našcheje wěry kłuscha, kaž tež wuśnajemy: „Ja wěrju do Jesom Křrjsta . . ., kiž ředži na prawizy Boha wšehomózneho Wótza, wotkał wón pschindže, řudžicž žiwnych a morwých.“ Křesćijanstwo móžemy moštej pschirunacž, kiž na dwěmaj stolpomaj řeji: přeni móst je Golgatha, Jesuškowa řmjercž ja nař, druhi móst je Jesuškowny řařopřichad na řudnym dnju; křesćijenjo řhodža psches móst: řade nič leži Golgatha, psched nimi Křrjstuškowny pschichad. Ale wóni njemóžeja do předka hladacž, dokelž tam wšcho w řurjawje je, tak so njewědža, hacž je řónž mořta, hacž je druhi řtołp, hacž je řudny džeň blisťo abo niz.

W tutnym pschirunanju so nam wařnośč teho wuřažni, so Křrjstuž sažo pschindže. Na to njekměny řabncž. My dnřbimy to tež dnřim prajicž, wořebje tež tym, kiž řebni myřla, so řo křesćijanstwo jenož ř dawno řańdženymi wězami řaběra. Řě, wono tež do předka hlada. A řunje tak kaž wěny, so je Jesuž Křrjstuž w řańdženosczi pschichol a so chze wón dženřa pola nař bncž, wěny tež, so řažo pschindže we

řwojeje řařnośczi, řudžicž žiwnych a morwých. A tak wón řudži, řařkichž potom čłowjekow nadeńdže. W řawje předny praji wón řhutnje, řo tehdom budžetaj dwaj na poli pschi jenym a řanym džěle: jedny budže pschijaty, a druhi budže wopuřcženy, řo budžetej dwě na jene mlěcž: jena budže pschijata, a druha budže wopuřcžena.

A ničtón njekmě prajicž: Ščto to nje řtara! To nařtupa čłowjekow tehdomniřcheho čřařa! Pschetož ničtón njewě, hdy Knjes pschindže, wón móže dženřa, řutije pschincž, wón móže tež řakle po řto abo řřaz abo wjařny hacž řřaz řětach pschincž. To dnře njeje prajčenje, na řotrež chžemy řudny wotmolwjenje dacž; tak pak řo woprašamy: Hdnž by wón dženřa pschichol, by wón pola nař pravu wěru namakal? Bychmy řkłušeli do tamnych wuśwolonych, kiž řo wodnjo a w nozy k njemu wołaju?

Šłowa našcheho řekřta praji našch Knjes Křrjstuž na řónzu pschirunanja, w řotřymž chze nař wucžicž, kaž řwj. Lukáš řeknje, „řak mamy my řo pschězo k Bohu modlicž a nam řo to njednrbi wotřudžicž.“

W tutnym pschirunanju powjeda Jesuž wo njepřawnym řudniku, kiž řo ani Boha njebowejše ani čłowjekow njehańbowařche, a wo wudowje, kiž bē podřkocžena wot pschecžiwřika. Dokelž hewař řaneje pomořny ani řadny nima, wobrocži řo na řudnika ř přóřtwu, řo by jej pomhał. Wón to pak njecžini. Řakle jako wona pschězo řařo k njemu pschichadža, dokelž je řebi řwojeje dobreje wěřny wěřta, řo nad njej řmili. To dnřbimy ř tuteho pschirunanja wuřncž, řak řo modlicž mamy řjes pschěřtačža. A to chze Jesuž nam prajicž: Hdnž řiřom tamny njepřawn řudnik, kiž je njekmilny a hřořny čłowjek, wudowu wuřřišchi, kiž jeho řtajnje přořny, njednrjbat wjele bóle „řak tež Bóh wumóz řwojich wuśwolonych, kiž řo wodnjo a w nozy k njemu wołaju, a njednrjbat řčeřp-

liwy hycj nad nimi? Ja praju wam: Bórsy wón jich wumóže.“

Kak wažna je tola modlitwa ja křešćizjana! Temu wjazny i prawom křešćizjan njerěkaju, kiž so njemodli. W někotrych podkoplach — w podzemskich wuhlownych abo druhich jamach — by w prjedawšich čašach kóždu pjatu mjenščinu swóncžk saklincžak. Hdyž zusy so na tym dźiwachu, hychu wobhydlerjo tamneje krajiny prajili: „To je nam snamjo, so i našchimi mužemi a žynami a bratrami tam deleka hišćeže wšhitko derje steji. Ale běda, hdyž swóncžk ras wjazny njesaklincža, potom je so w jamach deleka wěšće něšto stało!“ Našcha modlitwa je tež tajki swóncžk: hdyž hišćeže saklincža, je žiwjenje, štrowe žiwjenje w naškej dušchi, ale běda, hdyž je ras saklincženje pschěstało!

Pomha drje modlitwa pschězo? Jesuž wotmolwi: Haj. „Bórsy jich wumóže.“ So my žebi myšlimy, so druhdy ničjo njepomha, to na tym leži, so nješymy so prawje modlili. Snano je so nam modlenje hdyž a hdyž woprawdže woštudžiko, tak so njemóžemy do tnych křušćecž, wo kotrychž Jesuž tudy rěčji: do wušwolennyh, kiž so wodnjo a w nožy k njemu wołaju. Snano njewěmy tež pschězo, so tola pschi modlenju i najwšichšim žwjatym Bohom rěčimy, tak so nam prawa nutrnošč, prawa čichošč w dušchi pobrachuje. Ubo našcha modlitwa měrjesche so pschěmało na to, šhtož naž našch Knjes Křystuž w žwjatym Wótczenašchu wučji: Twoja wola so sta. Runje to móžemy wot Jesuža wuknyć, so w modlitwie do Božej wole podać. Kak prožy w šahrodže Gethsemane? Niž tak: Wótcže, ty dyrbiš tutón křelich wote mnje přecž wjacž. Ja to tak chzu. Ně, ale wjele bóle na tajke wašchnje: Mój Wótcže, je-li móžno, nječ tutón křelich wote mnje přecž dže; ale niž, kaž ja chzu, ale kaž ty chzesch! A runje wo tutej modlitwie steji w ličže Hebrejškim, so bu wona wukřyšchana, mjenujzy w tutej myšli, so so Boža wola sta, so Jesuž swolesche do teho, kaž so Bohu spodoba, so nowu móž namaka i tuteje modlitwy. Haj, Bóh wukřyšchi kóždu prawu modlitwu, hdyž so — kaž tamna wudowa k žudnikaj — se žwojej dobrej wězu k njemu pschibližujemy, tež hdyž wón to čžini žyle hinač hacž žmy my žebi myšlili. Ně, wo to so Jesuž tudy w našchim tekšče dožyla nještara, pschětož wón wě, so Bóh na kóždu pad wukřyšchi — tež hdyž jeho myšle nježku našche myšle, a našche pucže nježku jeho pucže —, ale wo to so Jesuž jara štara, hacž na semi čžlowjekojo žu, kiž wěrja a kiž móžeja so tehodla na prawe wašchnje modlicž!

Pschětož wěra je šaklad modlitwy; kiž njewěri, njemóže so tak k Bohu modlicž, kaž to Jesuž wote naž žebi žada. Wěra je dožyla šaklad žyleho křešćizjanského žiwjenja. Wěra je šwisť i Bohom, hdyž čžlowjek pschězo a wšchudžom we wšchem wo Boha rodži. Wěra je spuščženje a twarjenje na Boha ja čžaž a wěčnosť. Wěru ma tón, kiž Křystuža ma, niž so jenož k njemu rěknje „Knježe, Knježe“ a wušna je, so je wón Boži žyn, ale tón, kiž ma Křystuža woprawdže w dušchi, kiž móže prajicž kaž Pawol: Ja žym žiwy — niž pak ja, ale Křystuž je žiwy we mni. A ja wšhitko móžu psches teho, kiž mje požny, to je psches Křystuža. Haj, tajki wšhitko móže, tež pschězo dobre plodny pschijnjesč, pschětož wěra ma so pschězo dopokasacž se šluttom, haj i žnylym žiwjenjom křešćizjana. Tajki móže so potom tež modlicž kaž wušwolenny Boži.

Haj, wo to so Jesuž štara, hacž wón wěru na semi namaka, hdyž wón pschěndže. Ale twoja starošč dyrbi hycž, hacž wón pschi tebi wěru nadeudže, hdyž wón dženža k tebi pschěndže. Šamjen.

Sbóžni žu čži, kiž čžisteje wutroby žu, pschětož woni budža Boha widžecž.

Našch lubny Sbóžnik žwědčji tu,
So budu Boha widžicž,
Kiž maja čžistu wutrobu
A budu škoščje hidžicž.
Šhtož křubje hladacž chže,
Pač tola spósnaje,
So je wšchač kóžda wutroba
Psches hrěch tak jara njecžista.

Šhtó nětko wot naž wotmnyje
Wšchě hrosne, hrěschne brudy? —
Šsyn Boži, kiž k nam pschěšchot je!
Bu naž dla čžlowjek křudy.
A je tam na křičžu,
Se žwojej drohej křwju,
Hdyž je so ja naž woprowač,
Dže wšhitku winu wot naž wšak!

W nim mamy prawoh' lěkarja,
Hdyž pala hrěchow rany.
Wón čžičži je a wobala!
Haj tón b'dže wukhowany,
Kiž w hrěschnej žalošči
Šso Křyštej dowěri!
Kak šdaleny je wot Boha,
Šhtož wšchědnje hnadu njepyta!

Šhtož pak we žwojim žiwjenju
Tu ja tym Knjesom šlědži,
Tón we wšchem, šhtož je žiwe tu,
Šlutt Štworicžela widži,
Wo Bosy žwědčja tu
Wšchě hwěšdy na njeju,
A wožebje tón čžlowjek je
A joh' podobnosťi štworjenn.

We wšchělich dźiwnych wjedženjach,
Mny Boha wohladamy
We žwojich čžichich hodžinach
Joh' blisťošč sacžuwamy. —
Tuž podam Bohu tu
Ja žwoju wutrobu!
Tak ja tež wěščje i hnady tam
Wšchu křažnosť Knjesa wohladam. S. B.

Žně.

Jedny i dženikow pišche:

„We wojowanju wo sežiwjenšku žwobodu — Nahrungs-
mittelfreiheit — našcheho luda maja žně a jich dobry wu-
nosch čžim wjetščeje wažnosť. Kaž nušne tež je, ja to dže-
lacž, tak wěšte je tež to druhe: bjes Božeho žohnowanja njeje
ničjo! Wěšo: Bóh so njeda nušowacž, tež i modleščkimi Bo-
žimi křužbami niž! Ale my mamy pschikasnju, so ja našch
wšchědnny křlěb modlicž, a křubjenje, so našche modlenje njeje
podarmo. Šhtož tole móže wěricž, tón je nutrnje pschepro-
šchenny do modleščkich Božich křužbow ja žně, wožebje čži,
kottž žu se žwojim dželom a se žwojimi staroščemi žobu na
žnjach.“

S tutymi žmy dopomnjeni na to, so je so tu a tam wu-
křowač štary, pěknny nałožk, měčž modleščku Božu křužbu ja

žně pschi spoczatku žnjow, a so šu wožadny w poslednich lětach tu a tam snowa šapocžake, šo hromadžicž do tajkich nutroscjow. Šdžela dže wožada pschi tajkich Božich šlužbach tež šhromadnje k Božemu blidu.

Šdnž tajteho čjitašch, pschiindu a du czi myšle tajke a hi-nasche, šawješeli šo czi wutroba a šrudži šo czi wutroba. Wbo njednrbj šo czi šrudžicž? W najchich wožadach nimamy tajkich wošebitych Božich šlužbow, nimamy pač tež njedželu mjes modlerjemi a modlerkami wšchěch tnych, kiž nětkle jako žnjenzarjo a žnjenzarfi w žnjowym džele šu, a to niž ani njedželu do žnjow ani na njedželach žnjoweho cžaka! A k Božemu blidu hič do žnjow abo pschi spoczatku žnjow, to drje šo štawa hišchje w někotrych šwójbach, ale powšchitkow-nje tola niž!

Šladajo na wšcho, mohla cže, haj dnrbjaja cže hrosa nad-padnyčž. Žně šu! Žnjecž džeja wšchitžny A wjele žnjecž a rjane žnjecž, ale...! „Šchtož tole može wěricž...“ bš nowina pišaka, kaž priedy našpomnichmy. Tčži šchpač w tym, šo njemóžeja wjazy wěricž?

Žně! Žněja! Wle wšchitžny šo myla, mēnjo, šo žněja žně-jo na honach jenož žito a šchtož tam naroštko! Žnějo na ho-nach, žnějo hewak něhdže a něšchto, šchtož nam semja dawa abo šchtož nam nasche dželo wušbntkuje, žnějemny naštajnje tež hišchje druhe žně, — tež žně, wo kotrychž je nam prajene w Bibliji se šlowami kaž: „Šchtož cžlowjek šnje, to budže wón tež žnjecž! Šchtož na šwoje cželo šnje, tón budže wot cžela škaženje žnjecž. Šchtož pač na ducha šnje, tón budže wot ducha žnjecž wěczne žiwjenje!“ Haj njech tež žnějemny, ša cžož ruka a šlowa džekaschtej, my žnějemny pschezo tež tute druhe žně, haj my tute žnějemny tež tehdy, hdnž wonkach ža-nnych žnjow njeje. A tute druhe žně dnrbja škaženje pschinješčž a žiwjenje, kaž Bože šlowo praji. Njednrbj cže to hrosa wob-jecž, hdnž tole rospominasch, hdnž wopominasch našch cžak, — našch cžak, t. r. cžlowjekow a jich cžinjenje, šchescžijanow a jich šadžerženje w najchim cžaku? A wěsch dha, šchto šteji do šlowa, kotrež tu priedy 2. Gal. 6, 7, 8 šem štajichmy, we škamšnej 7. šchucžžny? „Njemylcže šo, Bóh šo njeda ša šmēch mēčž!“ tam šteji jako šawod k našchemu tu podatemu šlowe! wo šywje na cželo a wo šywje na ducha.

Wošluchajo tutymaj šlowomaj — Gal. 6, 7, 8 —, mamy pschezo někajke wotmolwjenje, njech tež niž žane dospolne a žane poslednje, na wšchě cžehodla? a cžehodla?, kotrež nam pschiindu na žnjach a pschi žnjach našchich žnjow dla. Dospol-ne a poslednje wotmolwjenje na wšchě tajke praschenja šmē-jemy hakle, šmējemny pač wěczje potom, hdnž nam šelšhadža džej wěcznošče, džej poslednich žnjow! Tam tež dožnějemny škaženje a žiwjenje, wo kotrymž liš Galatškim pišche! Woboje pač hižo žnějemny tu a nětkle naštajnje! A wšchšche naž žnjenzarjow a žnjenzarfkow a wšchšche našchich žnjow je naštajnje Bóh tón jedny, jenicžki Bóh, wo kotrymž tola se šhromadnym hešlom wšchěch Ewangelškich w juliju šnowa wušnjemy wušnawacž: „Wón je, kiž šwój hród w njebjekach twari a šwoju hētú na šemi šakóži! Wón woła móřku wodú a wulinje ju na šemju! Šemu řekaju Knjes!“ Tutón jedny Bóh a Knjes je wšchšche naž, je tola wšchšche naž, hnrnjež cžlowjekoj 20. lētšotka špytali jeho jako tajkeho dožyla wot-šadžicž a šapřecž abo špytali, jeho šadžicž k njebjekšeho tróna do myšle, wole, špóšnacž, našhonjenja šwojeho, t. r. cžlow-škeho, kaž šu to cžlowjekoj priedawšchich lētšotkow tež špy-towali — podarmo! Š nim, k tutym Bohom je pač wšchšche naž tón Bóh Knjes, Štworicžel, wo kotrymž bš tu pišane: „Bóh šo njeda ša šmēch mēčž!“

Tehodla: „Njemylcže šo!“ Nš: Modlcže šo! Modlcže šo w duchu a woprawdže! Modlcže šo šhromadnje! Modl šo, šchescžijano, šchescžijanka! Modl šo šwójba, domo! Modl šo wožada! My šnjemy a šnjemy k tym, šchtož cžinimy, a šnjemy k tym, šchtož škomdžimy!

Ruzny štykuj k modlenju,

Wožada, džerž wěru!....

Šdnž je proštwu jenicžka,

Š wěru wušpěwana

Bohu Knjesej špodobna

Wot njoh wuššchšchana,

Kajka móž, džej a nóz,

Šdnž nětk wšchitžny řjenje prošcha

W Božim domje.

Rospominaj.

Tež tu šažo šlowo reformatora Luthera! Šadžrunje je nětkle nušny cžak, je tola runje ša našch cžak nušne, tajkeho rospominacž. A niž jeno rospominacž, ně šo mēčž po tym! Luther praji, wuškladujo liš Galatškim w lēcže 1523:

„Šdnž ty doštanješch jednotu Ducha a Khrjštuša, nješchodži tebi, to, šo njeišy k tymi pschesjene, kotšž šlowo pschewobrocža a šepšaja a tak šchčepja jednotu Ducha. Tohodla džu ša radšcho, šo niž jeno woni, ale tež žny šwět wot mje wotpadnje a mój njepšchecžel je, dnžli šo ša wot Khrjštuša wotpadnu a jeho ša njepšchecžela mam, šchtož by šo štało potom, hdnž bych ša šo woštajil jeho jakneho, šjawn-neho šlowa a bych šo mēč k jich šchibawym šonam, k kotrymž džeja Khrjštušowe šlowa šnušowacž k šwojemu mēnjenju. Mi je jenicžki Khrjštuš wjele wjetšchi a wjazy dnžli njeli-cžomne wjelejednotne lubošče.

Š tuteho šlowa Lutheroweho a k teho, šchtož nam ewan-gelij šandženeje 8. njedžele po šwj. Trojizny prajesche — Mat. 7, 15—23 — móžesh šebi ša dženkš a pschichod wšacž a pra-jicž to:

Šadžrunje je šchescžjanštwó bylo w šandžennych 19 lēt-štotkach pod tak wšchelakorymi wšchnoščemi, knježerštwami, knježerjemi, je wono tola pschezo wšchudžom tam woštało wěrne šchescžjanštwó, hdžež je wono woštało kručje a žyle pschi Bibliji a šo njehnuło wot Khrjštuša. A šadžrunje šu šchescžijanšku žyrkej w tutych lētšotkach mjenowali tak abo hinač, je wona tola woštała Khrjštušowa žyrkej pschezo wšchu-džom tam, hdžež je byla šakóžena na Bože šlowo, na Khrjštuša. A tak budže to tež w pschichodže! Šchescžijanštwó budže tež w pschichodže pschezo a wšchudžom wěrne, prawe šchescžijanštwó, hdnž wono řjjeni w Bibliji, w Božim šlo-wje, njech budže pschichod tajki abo tajki a njech budže wono w nim pod knježštwami, wšchnoščemi, knježerjemi tajkimi abo tajkimi, a šchescžijanška žyrkej budže tež w pschichodže wěrna Khrjštušowa žyrkej, hdnž je jeje šakóž a pucžnik Bože šlowo, Šesuž Khrjštuš šam, — Šesuž Khrjštuš ewangelšjow, njech ju mjenuja tak abo hinač! A tohodla woštanjemny tež my w pschichodže Khrjštušowi šchescžijenjo, njech šo pschi-chod tajki abo tajki wutwori, hdnž my šmy šakóženi na Bože šlowo, hdnž my šakhowamy a wušhowamy Šesuža Khrjštu-ša, šchizowaneho a štanjeného Šbóžnika, w šwojej wutrobje a šo k njemu wušnawamy k wutrobu, se šlowom, se škutkom, k žnyšm šwojim žiwjenjom a šadžerženjom! A tak wěmy, šchto je našch pucž psches našch cžak a do pschichoda, hdnž my džeme Lutheršny, Ewangelšny byčž w tej wěrje a w tej šwē-rje, wo kotrež priedy našpomnjene šlowa Lutherowe šwēd-cža, a hdnž my džeme byčž šchescžijenjo — czi Khrjštušowi

šhesczijenjo, kiž wobsteja tu a junu psched Jesužom Khrystužom, — psched tym Jesužom Khrystužom, kotrnž tam na kónzu šwojeho wulkeho předomanja na horje rjekny kaž: „Woni njepsiindu wschitzy, kiž te mni rjeknu: Knježe, Knježe! do njebjeskeho kralestwa, ale čzi, kiž wolu čzinja mojeho Wótca w njebjesach! tak tež: „Sich wjele budže te mni rjez na tamnym dnju: Knježe, Knježe, nješmny my w twojim mjenje wjele skutkow čzynili? Tehdy ja jim pšnaju: Ja waš nihdy nješmny sešnal. Džicže přecž wote mnje wschitzy, wy škótnizy!

To je nam pucznik nětkle a w pschichodže! To je nam pomoz, špłnosť, trošcht ja nětkle a ja pschichod! My džě šmny tak a budžemy tak š tym šjednocieni a duzy, kotrnž šwědczi: „Mi je data wschitka móz w njebjesach a na semi!“ Š tym, psched kotrnž šo junu maja šjewicž wschitzy, š tym, kotrnž tym jenym praji: „Ja waš nihdy nješmny sešnal!“ tym druhim pak: Ow ty šwěrnny, ty šwěrna! wy běšcže mi w mašm šwěrnny! Ja čžu waš na wjele pošajicž! Džicže nuts š šwojeho Knješa wješelosczi!“

Tehodla pak njewoštajimy šo my Khrystužoweho jašneho a wschěm šjawneho šłowa, ale woštanjemy pschi nim, we nim! A tohodla šo my nimamy žanym šchibawym šonom, š kotrnž čžeja čšlowjekojo Khrystužowe šłowa šnušowacž š šwojim čšlowškim mēnjenjam, haj šnušowacž Khrystuža pod šwoje čšlowške mēnjenja!

„Nam šłowo dyrba woštajicž
A žanoh' džaka doštacž!“

Zyrkej a štat.

Šhula. W nowinach a hewaš jednaja nětkle wjele wo šhuli a wo woššłowowanjach wo šhuli, wo tak mjenowanej „Deutsche Gemeinschaftsschule“. Na ššědže štronjanow we měšcže Trier je po nowinje „Kölnische Zeitung“ župan Šimon wo tutej šhuli prajiš, šo dyrbi woššupowacž pschecziwo wudawanjam, š kotrnž čžeja čšlowjekojo Khrystužowe šłowa šnušowacž š šwojim čšlowškim mēnjenjam, haj šnušowacž Khrystuža pod šwoje čšlowške mēnjenja!

Še Ššerbow a š daloka.

Duzy psches wšny wuhladaš nětkle hušczišho zuše wobličza, wošebje džěczaze, tola pak tež mužške a žonške. Šošcžo to šu, šošcžo na dowolenzy, na prošdninach, na wocžerštwjenju. A še wschěch móžnych kónčzin šem pschindu, ras wot tam, ras šažo wot tam. Dobre to a derje tak! Tuž čžimny wschitzy, kiž někaš móžemy, tutu šlužbu ša wótžny kraj a poššicžmy „šwobodne měštno“ abo tež „wušwobodžene měštno“ w domje a šwóšbje ša tajšich, kotšiz maja tajše wocžerštwjenje a woššewjenje třěbne!

W **Japanškej** je šo w běhu pošlednich 10 lět licžba šhesczijanow podwožika. Wobštejnosče šu ša šhesczijanštwow pschihodne. Wošebje žadaju šebi tam šhesczijanške knihi.

W **Ššowjetruskej** prošuja šo dale wo šnicjenje šhesczijanškej zyrkwje. Tak šu tam kašanškeho aržybiskopa Cyrilla

do Wšškej wuhnali. Powě šo, šo šu w Ššowjetruskej w lěcže 1935 14 000 Božich domow a kapakow šawrěli. — Me bjesbóžne hibanje šo njeje špokojšo, kaž šmny to tež tu dyrbjeli šaš a šaš prajicž, jenož w Ruskej šwoje nješšeczelštwow pschecziwo nabožinje wobšwědcžicž a š tajšimi ššedkami pschecziwo njeje ššutkowacž — abo šnadž pschihodnišho prajimny: zychnowacž, — ně tež we wschěch móžnych druhich krajaš je šo wono prošowalo, šo šaměšnicž a pschecziwo nabožinje woššupowacž. W tuchwilu ma wono šwoje wošebite bjesbóžne nowinarštwow hišcže we Ššpaniškej — Ššpaniška je džě nětkle wošebita wotnoha Ššowjetruskej — w Franžewškej, Čžěššowakškej, Belgiškej, Ššwizy, Ššendželškej a Amerizy.

Bibliški pucznik.

9. njedžela po šwjatej Trojizy, 25. julija: Šeho mjeno dyrbiš Jesuž narjez; pschetož wón budže šwój lud šbóžny ščzinicž wot jich hrěchow. Matth. 1, 21. — Luk. 16, 1—9. — 1. Móš. 39, 1—5. — Tuž wschaf daj mi junu doštacž, Šesu, tamnu wješeloscž, daj mi pschi tebi šam woštacž, potom šmēju wschěho došcž; a šo tebe wošladam, dopomhaj mi š njebjesam. K. 352, 9.

Póndželu, 26. julija: Ja wēm, ššto ty čžiniš a hdže bydliš. Šewj. Jana 2, 13. — K. 452, 1. — Gal. 2, 15—21. — 1. Kral 21, 1—14.

Wutora, 27. julija: Njedajcže šo se wschěškimi a š žymy wučžbami wošolo honicž. Šebr. 13, 2. — K. 213, 1. — Gal. 3, 1—14. 1. Kral 21, 15—29.

Šsrijeda, 28. julija: Móž Knešowa džěšhe wot njeho a wošštrowi jich. Luk. 5, 17. — K. 403, 1. — Gal. 3, 15—29. — 1. Kral 22, 1—14.

Šštwórtk, 29. julija: Trošchtar, šwjaty Duch, kotrehož mój Wótčez poššlacž budže w mojim mjenje, tón šamny budže waš wschitko nawučicž a wam špomnicž wschitko, šštož wam prajiš šmny. Jana 14, 26. — K. 229, 2. — Gal. 4, 1—20. — 1. Kral 22, 15—28.

Pjatk, 30. julija: Bóh njeje njeprawy, šo by wón šapomniš waschěho ššutka a šprožneje lubošcže, kotruž šcže wopošali na jeho mjenje, jako wy šwjatym ššlužěšcže a hišcže ššlužicže. Šebr. 6, 10. — K. 703, 7. — Gal. 5, 1—10. — 1. Kral 22, 29—40.

Ššobota, 31. julija: Lubušcže-li mje, dha tež džeržcže moje pschikašnje. Jana 14, 15. — Gal. 5, 11—26. — Šer. 7, 1—11. — Derje temu, kiž šo ššara, Boži šakon dopjelnicž a šo na nim wulzy jara ššadowacž a wješelicž! Tajšeho Bóh žohnuje še wschěm ššožom do wole, kaž šo šštomny derje radža, hdž šo š wódnym rěkam ššadža. K. 242, 2.

Wšštwowanje.

Naššim čžitarškam a čžitarjam: Šo Wš čžitarcže šopjenšo, wo to njetrjebamy hašle prošncž. Wo to čžemy pak Waš prošncž, šo byšcže jo druhim čžitali abo dali čžitarcž a tež jich namošweli, šo šebi jo šami ššafaja. Tutu prošštwu njewošprajamy našše dla, ale wschěch a wschěho dla.

Knješ H. W. w B.: Še-li šo macže ššerliš: „To lěto je tež nětko ššwatašo“, poššcelcže nam, proššu, wotpiš. Še wón hižo woššewjeny? Redaktor.

Ša 10. po šwj. Trojizy: Š. we L. — Ša 11. po šwj. Trojizy: Š. w P.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Narój mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh cí khmana
Žiwnosc je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Serbste njeđelste łopjeno

Čałožik 1891 Křtjebjanskil farar dr. theol. a fil. Djedrich Sella.

W Budyschinje

1. augusta 1937

Bauzen

10. njeđzela po šwj. Trojizy.

Łuf. 19, 41—48.

Nascha dženknišča 10. njeđzela po šwjatej Trojizy je džek dopomnjenja na šahubjenje Jerusalema. W lěće 70 dopjelni šo šhutne wěšćenje nascheho Knjesa Jesuša, kiž wón pšchi šwojim kralowškim šacžehnejnju do Jerusalema rěčal běše. My wěmy, čehodla běše Jesuž pšchi wšěm wjekele a wštanju luda tak šrudny, šo šylny pšcheliwasche. My šlyšchimy, kať wón praji: „Kať hušo šym ja džył twoje džeczi šhromadžič, jako pata šhromadžuje šwoje kurjatkä pod šchidka, a wy šče njechali.“ Dokelž je Jerusalem šwojeho Šbóžnika šacžiknył, dokelž je jeho luboscž šazpěł, tohodla budže šanicženy. Tute šłowa nascheho Knjesa wołaja tež naš k pošucze. Šdnž dženkša do šwěta pohladamy a wiđzimy, kať mašo našch čzaš na šłowa šwojeho Šbóžnika pošłuchacž čže a kať by jeho najradšcho došpołnje se šwojeho žiwjenj wotštronil, nochže šo nam to šaštyšacž? Mjenastanje praščenje w naš: „Može šo šchesczijan dozyla hiščeže wjekeleč?“

Wopomnimy tohodla dženkša, kaťku šmyšlenoscž šebi našch Knjes wot naš žada.

Šchesczjanštwu šo hušo wumjetuje, šo je jena šrudna a čžemna naležnosć, šo wšchitke wjekele šakaže a šo wšchitko čžornišcho wiđži, hacž woprawdže je. Šchto je k tomu prajicž? Ša šwětnu loškomyšł wšchal w prawym šchesczjanštwje žaneho měštna njeje. Tajke šwontowne a šwjercšne waschne čžłowjeka rospróšchi, šo Bože šłowo njesašlyšchi a jeho šašlepi, šo njespóšnaje, kať woprawdže se šwojim šnutškwonym šteji a w kaťkim štrasche žyly lud šteji. Knjes Jesuž Křyštuš wuczi naš, šo njebychmy šo na nasche šamžne mozy špušchčeli a našchu nadžiju štajeli na šemške twjerdžisny. Žako wucžomnizy na wobtwjerdženy Jerusalem špomnichu

a wožebje na krašny templ a jedny š nich prajesche: „Mišchtrje, hlaj, kaťke kamjenje a kaťke tawřenje je to!“ wotmolwi Jesuž: „Kiž kamjen na kamjenju njebudže woštanj, kotřž by njebył roslamany.“

Šdžež šu Šbóžnika wotpošajali, hdžež žiwy Bóh wjazny škala a hród njeje, na kotrehož ludžo twarja, tam tež čžłowške mozy a šchlitny njemoža njesbožu šadžewacž, hdžž ša nich prošny, a kiž wědžesche, šo na šonzu šwojeho prošowanja na njeho čžaka šmjercž na šchizju. Ale Jesuž njeđasche šo pšchewinncž wot tajkeje žaloscže a šrudobny, wón njewróčzi šo pšched Jerusalemom, šo by šnajmjeišča šwoje žiwjenje šahowal, hdžž běše wšchitka proša podarmo była, ša by Jerusalem špóšnal, šchto šo k šwojemu měrej hodži, ně, wón šo njepoda, ale šacžehnjesche do Jerusalema a šapocža rašnje škutkowacž. Šaj tutej dvě štawišnje, we wopšchijecžu tak wšchelatej, šłuchatej bliško hromadže, a wucza naš, kať mamy šo tež my šadžeržecž. My tež nješměmy ženje šhroblošč šhubicž, ale pšchezo dale šwěrnje škutkowacž ša Bože kraleštwu. Ale kať možemy to dokonjecž? Nasch Knjes Jesuž Křyštuš wšchal njeje w šmjercži na šchizju podležal, ale je pšches šwoje wumřecze šwět pšchewinnył. Njeje to wulka pšchicžina praweho wjekele ša naš. Šdn bychmy šo pšchichoda bojeli, njeby to jenož šnamjo šłabeje wěry bylo? Šdnž wěrimy a wěmy, šo je Křyštuš š knjesom tu-toho šwěta a š knjesom wšchjeje wěčžnosćže, kať možemy šadwělowacž? Štrach je jenož ša naš wulki, hdžž Jesuž Křyštuš našch Šbóžnik njeje. Še pak wón našch Wumóžnik, šchto mohł nam našchu wjekelešč rubicž abo škašycž? Wono je potajškim nušne, šo tež my špóšnajemy, šchto šo k našchemu měrej hodži, mjenuizy to, šo do šesom Křyšta wěrimy, šo jeho š žykej wutrobu lubujemy a šo se wšěm, šchtož mamy, šo jemu dowěrimy. A k tomu, šchtož nam drohe je, šłuchšča wožebje tež našch wóžžny kraj. Ženje njeby prawje bylo,

čypli my jemu jenož čymowy pschikhad wěščezic. My nje-
wěmy, kajki wotpohlad runje Bóh tón Knjes s našim lu-
dom ma. Pšhes čezke čažy je šej Bóh hušto žwoju zyrkej
čiščič, so by potom snowa móznje roška. Šchtóž woprav-
dže žwój wótznj kraj lubuje, tón budže tež widžecz, so Bóh
we nim hiščezje móznje skutkuje a byrnjež tež to wjazy wi-
džič njeby, wón njemóže pošastac, Boha ja dobry pschikhad
ja žwój lud prožycz, a wón tež nješastanje ja žwój lud skut-
kowacz a šo prózowacz, so by jón na prawy pucz dowjedł.
Snaty filosof Nietzšche, kiž Boha přešeshe, je ras prajič:
„Kšhesčzenjo dyrbjeli šo bóle wopokasacz jako wumoženi,
prjedy hacž mohł do wumožanja wěricž.“ Tuto šlowo ma
kšhesčzijanam woprawdže něščto prajič. My dyrbimy
pšhes pschikhadne žiwjenje, kiž šo na Boha spuščezja a kiž
je tohodla tež we wšhej nusy žylne a wješeke, druhich k to-
mu wabicž, so bychu stupili na tu skaču, kiž ženje nješhabla,
so bychu šo wobrocžili k Šbóžnikej žyheho žwěta, k Knjesej
Žesužej Khrjstužej. Hamjen.

10. njedžela po šwójatej Trojizy.

Sjew. Jana 3, 3: Wopomimy, išto šo k našchemu měrej
hodži.

Hłóž: Nětk wješekeže šo, kšhesčzenjo.
Ty k šebi wołasch, Šbóžniko,
W w tymle kšutnym čažu,
Ty čzesch, so k Tebi wrócju šo
A hrěščenja šo pažu;
Mje napominasch k pokucze
A so šo hladam wěštošče,
Dónž hiščezje čaž je hnady.

Ty nochzesch moje škaženje,
Ty čzesch, so bych był žiwj;
Tuž pšhed žudženjom warnuje
Mje Twój hlóž miłosčiwj.
Ach, hušto na njón njedziwach,
Šso žwětnym myšlam wodžičž dach!
Mi tajki njedžal wodaj.

Kač hušto je šlowom šy mi
Ty dawal dobru radu
A mje po šwójatej žmilnošči
Šsy wutorhnyčž čypl k padu!
Haj, wšchudže Twój hlóž kšyšhecž bě,
Kaž moja dušcha derje wě;
Ja wutrobu pak štwjerdžičž!

Tuž špožčž, so šteju na štraži
A žmierz mje nješchewata;
Hdyž špar pak jima dušchu mi,
Budž mi ta žmilnošč data,
Šo Boži Duch ju šbudži šaž
Ša jeiny hot na wěčny kwaž,
Šdžezž nawoženja čača!

Budž hnady mi, mój Šbóžniko,
Šslych, hdyž šo k Tebi wołam.
Šchtóž trjebam, mam we Tebi wšcho,
Šso w Twójich ranach kšowam.
Mje pyšch se šwójatej prawdoščju;
Pšhed Bohom we njej wobšteju.
Čžescž, kšwalba, džak budž Tebi!

Čaž minje šo, žmierz — wěčnoščž dže,
Kiž žanoh' kónza nima!
Pšhed wěčnej žmierzju šwarnuj mje;
Mój Duch šo Tebie pschima.
Ty šy mój trošcht, mēr, nadžija!
Mje wumož se wšcho hubjenštwu,
Mój wumožniko žwěrnj!

R. A. Fiedler a J. W.

„Šwěrnj šastojniki“.

Kaž došlowo k pschirunanju wo nježwěrnym šastojniki
je ščehowazy podawł:

Bě jara bohaty pschekupž. Tutoho woprašča šo ras-
jeho kral, kelko šamoženja ma. Pšhekupž wotmołwi, so drje
to njebudže wjele wjazy hacž 1000 šlotnyh. Kral mēnjeshe,
so drje šu to žortny. Tola tamny šnapšhecžiwj: „Ja šym
Boha dla kšudym 1000 šlotnyh darik. Ženicžy tute mam ja
ja šwoje. Moje dalshe kubla šu wšche podčžijžene woli
krala, rukomaj paducha a pschipadam šboža; tuž je njemóžu
ja šwoje mēcz.“

Dosynł.

Kajki? Dosynł k 9. njedželi po šwj. Trojizy a jeje-
teštej, Luk. 16, 1—9, wo nježwěrnym šastojniki je šlowo,
kotrež je našch reformator Luther ras prajič: „Žane je
wjetšej mudrošče njeje dnyžli Khrjst u ša
špóšnacž! Khrjst u ša špóšnacž, to je ta prawa, škota
wustojnošč kšhesčzijanow a jich najwjetšcha mudrošč!
Tohodla, čzi w Bošy šbóžni šo njedaja šamnyčž, njech tež
šlowa jednorje a žnadnje kšincža, ale kēdžbujna na wěčne
njebeške pokladny, kotrež šu do tutnyh šlowow šapšchijate a
w nich jim pscheditajene a ja wobšedženštwu pošticžene. Šo
by Khrjst špóšnal, šu w šchě knihi pschema-
le, wšchitžy wučžerjo psche žnadni, wšchón
rosjum psche tupy; Wótž šam dnybi nam
jeho šjewicž.“

Tak je Luther pšhed 400 lětami k němštemu ludej rē-
čal. Na tym nješju tute 400 lēt ničžo pschemēnik. Nam
šo šda, so šu tute šlowa tež dženzha — kaž wone tehdy běchu
— doščž šažudžaze, a so někotryžkuli a někotražkuli pod tutu
šažudženje wulkeho reformatora padnje, kotrehož je wjed-
nik a kanžler šam najwjetšcheho mies Němžami mjenował.

Šdobom pak ma kóždy š tutym šlowom Lutherowym
tu šažo něščto wažne ša rospominanje, kotrež budže čim
nutrnišche, hdyž k tutomu Lutherowemu šlowu pschiwosmje
pschirunanje wo nježwěrnym šastojniki. Wo tutym pschiru-
nanju je nam runje tež Luther něščto rošbudžaze prajič,
a bychu-li šo kšhesčzijanjo k tomu měli, njebychu telko nje-
trjebawšcheho wo tutym — tak jara žeczkim pschirunanju —
mudrowali, ale šo čim bóle po nim měli. Luther mjenujžy
praji: „Khrjst uš nještaja tutoho šastojnika psched naž jeho
nješprawnošče dla, ale jeho mudrošče dla, a tohodla, so wón
w nješprawnošči tak mudrje šwoje lēpsche pyta.“ Tu móžesh
pokracžowacz a prajič: a to tohodla, so byščezje wy we
wšhej šprawnošči pytali tak mudrje šwoje nješachodne naj-
lēpshe a tak potom tež šwoje šemjke najlēpshe.

Hdyž šebi wšcho rosmnyšlujo myšlišch na to, kač to na
psch. w lětach po revoluziji bě, hdyž telko kšhesčzijanštu zyr-
kej wopuschčezichu, šo wěry do Khrjst uš wšdachu toho a tam-
neho dla, tež pjenjes dla a tež tohodla, so bychu šebi dobre
mjeno ščžinili abo hewał dobytka měli, na psch. šastojnštwu
šebi dobyli, a kač to w lětach po revoluziji bě, hdyž tak ně-

lotry w fabrizy abo hdzež hewaf džekasche abo tež hewaf w žiwjenju mějesche wěry a kemschikhodženja dla czěrcicž wužměšchowanje, hanjenje, haj pschescžehanje — haj, hdž žebi na tole myšliš, tak rospominajo Khrystužowe słowa a Lutherowe wuprajenja, žo praschesch: Schtó bě to nětk mudry, wěrnje mudry w šwětłe tutoho pschirunanja a tuznych słowow?

A hdž nětko dženža 10. njedželu po žwi. Trojizny masch s jeje ewangelijemi wo Jerusalemje a s nimi to, shtož czi stawišny wo Jerusalemje a hwač powědaju, njemóžesch hinaf, hacž žo snowa podnucicž do rospominanja a pruhowanja, so njeby nihdy namafany był mjes — njemudrymi.

Žně.

S wěže dyri 4 hodžin. Ranje žwita. A ranju rašišča cžerwjenina. Kožaf budži wróble a hołbje. Tu sapocznie s wěže swonicž mały swón. Wón woła t žnjowej Božej službje. Tu a tam woczini žo wołno. Swón njewoła podarmo. Pschikhadžejja po kemschazym pucžu, spěwarške w rukomaj. Nježku w njedželskej draicze, ně, we wschědnjazej. W prijedawšich cžafach pschinješechu žamo grat žobu: kožny, hrabje, žerpy atd. Pschistajichu je t muri Božeho doma a džechu po Božej službje hnydom na polo.

Piščezele saklincža. Móznje klincži psches Boži dom ratarjowy modleški kěrlusch t Bohu, kiž semju žohnuje se schčezdriwej ruku tak bohacze, so my namafamy, shtož potrebamy, a so žo našcha wutroba wježeli. Na to pošluchaja wschitzy nutrnje na duchowneho, kotryž rěcži wo džakowanju Bohu, tomu Knjesej žnjow, a wo tym, so žo mamy temu dowěricž, žo nadžijejo jeho dalscheje hnadneje pomožy. „So bychmy žně dobre a derje thowali.“ S tutym pscheczom wopuščezja ratarjo žwój Boži dom.

Wonta wita jač jažne žlónzo do rožypolneho rašišcheho powětra. Dolho njetraje a wošny klepotaja po njerunnych wježnych puczach. Mašchiny pocžinaju wrjeskotajo žny na polu. Motory tam šhumja. Połne štwjelza žo thileja, padaja. Žně!

Se žriedžoněmskej krajiny pišchu tole. Je to dodawš t powěščam wo žnjowej modleškej hodžinje a Božej službje. Lužiczenjo žu žo thwalili pobožnosče dla. Pobožnosč je tež druhdže doma. Tam na psch. maja thwile, wschědny džek rano pschincž do Božeho doma, žwjeczicž wožebitu Božu službu ja žně. Maja pola naž wschitzy njedželu thwile, žwjeczicž njedželstu Božu službu?

Njesabudžmy žnějo na honach ženje, so cžlowjek, žnějo na honach, žněje pschezo tež druhe žně po tamnym słowje: „Shtož cžlowjek žnje, to cžlowjek žněje! Shtož na žwoje cželo žnje . . .“ A tež to, tak žny wužnywal žymjo a tak nětk žnějesch plody, je šdobom wužnywanje: ty žnješch pač s modlitwu, nječ džaka, nječ próštwy, pač s liwkošču pač s nje-wěru, pač s hordosčju, pač hewaf s nēcžim, pschezo pač žnješch, nječ cžinišch, shtož cžinišch. A po tym tež žnějesch. A potym tež žnějemy.

So bychmy tola tole wopomnili wschitzy!

Nowe Bože domy.

We Wilhelmshorstu pola Barlina žu pošwjeczili nowu žyrkej, kotraž žo šdobom jako wožadna sala wužiwa. Tohorunja pošwjeczichu w Eichenawje w Bayerškej žyrkej ja młodžinu s domom ja młodžinu. Boži dom je tak twarjenny, so žo hodži wołtač sacžinicž a klětka sapowěžnyč a tak žo rum ja šhromadžišny pschihotowacž. — Na kromje města Wismar

tawrja kapaku ja wožadnu Wismar-Dargetzow, kotraž je tam nastala. Wožadna Rušen w sakskej provincy žo hotuje, žwój Boži dom šbēhacž. So bu w Šhorjelzu šažožny kamješ ja Boži dom položenny, žmy hižo wosjewili.

Nimo toho žo nastajnje wjele na Božich domach wobnowja abo pschetwarjuje; tak w šandženym lěcže w Durinkškej 32 Božich domow wobnowichu. Dokelž je pschetriebanje toho, shtož žo ja twary trjeba, wobmješowane, škožuja žo twarzy po thym; tak twarja na psch. w měscze Halle Bož dom bjes želeša. Drjewo šažo wscho wobtnježi.

Evangelšy mužjo.

Wo šjědže ewangelškich mužškich w Lutherowym měscze Wittenbergu pišche nadrobnišcho měšacžnik „Mann und Kirche“. S jeho rosprawow štajimy tu dženža žlubjenje, kotrež bu tam we Wittenbergu 20. junija prajene:

„Ja čžu žo thutnje prózowacž, žebi žwoje žiwjenje wutwaricž w pošluchnosčji t Božemu słowu, tak je šapitžane w žwjatym pižmje;

Ja čžu ewangelškej žyrkwi žwěrnny wołtač a jej služicž s wušnacžom a se šlutfom, wožebje s pschikladnym kemschikhodženjom a s horliwym žobušlutfowanjom we wožadnym žiwjenju;

Ja čžu we žwojej žwójbje, w šastojnitwje a powoła-nju dopjelnjecž žwoje nadawki dobrnych pocžinkow a žwoje šozialne winowatoščje se wschěmi mozami jako šchescžijanski žwójbnny nan a jako cžestny němški muž;

Ja čžu jako šnutkownje šažoženny ewangelški šchescžijan žwojemu ludej a žwojemu štatej s kubłom a se žiwjenjom ja wojowanje a služenje t ruzny byčž, t o d o p o m h a j m i B ó h !“

S džakownosčju a se šahorjenoščju žu se wschěch móžnych kónčžin, tak na psch. s Hornjeje Šchlesyškej rosprawy wo tutym šjědže pižali czi, kiž tam žobu běchu a kiž w jenej myšli je 4000 mužimi se wschelakich kónčžin Němskeje tute žlubjenje žlubichu.

Njež pač to žlubjenje wschěch, kiž čžedža šprawni a wěrnni žwojej ewangelškej wěrije a žyrkwi a žwojemu ludej a wóžnemu krajej a štatej služicž? Je! Ty jo potajkim tež dopjelnjesch!

Žyrkej a štat.

Bjesbóžni. Woni maja žwojeho přenjeho „cžestneho woješškeho bjesbóžneho“ — němški cžafopiž mjenuje jeho „Ehrenmilitär-Gottlosen“ —. A to je wójniški minister Šsowjetruskeje Klim Woroschilow. Žemu žo tuta wušnamna „cžesč“ dosta dla jeho šažlužbow we wojowanju pscheczivo nabožnemu wliwej we wójšku. Wo nim a wo jeho młodsčim bratru pižachmy hižo; tutón je žo roškudžil, byčž šchescžijanski duchowny. Wobaj štaj, kóždy po žwojim, šnamjo luda Šsowjetruskeje — a niz jenož tuteje. — S Roma žo pišche, so žu kommunistojo w Šchpaniškej něhdže 13 400 duchownych morili. W Šchpaniškej je něhdže 23 897 domow ja Bože služby — Božich domow, kapakow atd. — S nich žu bjesbóžni něhdže 17 400 šnicžili.

Centralsuperintendent D. Zöllner wumrěš. Wožriedž tak thutneho cžafča ja žnje žyrkwiške hibanje a rjadowanje je wumrěš tón muž, kiž je był pošledni wjednik ewangelškej žyrkwe w Němskej, bywajo słowa jeje wubjerka, kiž pschēd

krótkim wróczo stupi. Hacz runjež wyžoło psches 70 lět, bě tola tuto wulzy wažne sastojnstwo na so wšak. 77 lět starý je nětk w měsće Düsseldorf wumrěl, hdžež bě na wotpocžinku žiwý. Jeho žiwjenje je bylo ewangelskej zyrkwi a jeje skutkam lubosće wěnowane, a wón je byl na wšhelakich městnach mjes přenimi jeje sastupjerjemi. Narodzil je so wón 1860 w měsće Minden, hdžež bě jeho nan sastojník na železnicy. Po studijach bě wón s fararjom w Barmenje a w Kaiserswerthu; 1897—1905 bě tam pscheditejczer kwětasnateho wustawa diakonijow. 1905 bu generalsuperintendenta Westfalsteje. 1930 džěsche na wotpocžink; 1935 powoła jeho minister sa zyrkwine naležnosće sa wjednika zyrkwineho wubjerka. Tež po tym, so bě wubjerk wróczo stupil, je D. Zöllner wustupował a rěčal sa pschesjednosć mjes Evangeliski. Tež swonka Němskeje bě jeho mjeno derje snate; je wón tola wožebje tež skutkował sa ewangelske wožady we wukraju, wožebje w Amrizy, a sa tak mjenowane oekumeniske džělo křesćijanskich zyrkwjow, wo kotrymž so runje nětkle wjele pišče, dokež so czi, kiž w tutym džěle steja, we Zendzelskej seichli. Tuto džělo ma tón saměr, wujednacž a do shromadneho džěla sapschijecž wšch křesćijanske zyrkwe semje. — W zyrkwi diakonijow na Fronbergu w Kaiserswerthu, kotraž bu pod jeho dohladom twarjena, jako wón we wustawje diakonijow skutkowałše, běchu 19. julija pokhowanske hwojatčnosće sa tutoho wujnamneho muža ewangelskeje zyrkwe w Němskej.

Dr. Simons je wumrěl. Na njeho drje so wšchitzy hišče dopomniny, hdž spominamy na cžazy cžerwjenyh wyschnosćow po revoluziji. Wón stoži najwysšche budnište sastojnstwo Němskeje — bě prezident Němskeho budništwa we Lipsku —, so by s tymž protestował pschecziwo wšhelakim postajenjam tehdomniščeje němškeje wyschnosće. S nim wumrě sprawny muž a wěrný křesćijan. Wón bě tež so bu pschi jednanjach wo měr a bě generalkommišar němškeje delegazije. 21. junija 1919 žadašče pak žebi pušćenje se služby dla podpisanja Versailleskeho wucžinjenja. 1922 bu pak jemu naspomnjene wažne budnište sastojnstwo w Lipsku dowěrjene. Wón skutkowałše tež so bu na wšhelakich džělach ewangelskeje zyrkwe. 75 lět starý je wón nětko 14. julija wumrěl. A jeho 70. narodninam bu jemu spožčeny hoderjowý schtit Němskeje. Dweju wujnamneju mužow shubichmy tak my Ewangelžy w sańdženym měžazu juliju; wobaj mějšchtaj to jene psches jene, so běšchtaj žwěrnaj a njebojastiwaj we žwojej wěrje a žwojeje wěry dla, a dale tež to, so běšchtaj wobaj žwěrnaj prózowarjej wo ewangelske němške wožady we wukraju a wo tak mjenowane oekumeniske džělo křesćijanskich zyrkwjow znjeje semje.

Se Serbow a s daloka.

Amos 9, 6. S tuteje schtucžki Biblije bě wšate hežlo sa měžaz julij: „Wón je, kiž žwój hród w njebežach twari a žwoju hětu na semi sažozi; jemu rěkaju Knjes.“ **Esobota 24. julija** naž dopomni, so nježměny sbytčny ryncž tuteje schtucžki wuwostajicž, ale jón nanajnutrnišcho rospominacž a so po nim mēcž, mjenujzy w tutej 6. schtucžzy hišče steji: „Wón woła móřku wodu a wulinje ju na semju.“ Haj drje po zylej Lužicy so pod njewjedrami wuliny woda na hona, wšy a města — na žně. A blyski, kotrež tež tu a tam dny-

chu, pschewodžachu žylne desčce. Wjeticheje schodny drje tu we Lužicy njenasta. Druhdže, w Drježdžanach a wokoło Drježdžan a Pirny, je pak wjele schodny nastalo. Kak nje-možni a mali žmy my cžlowježo tola pod tajkim sjewjenjom! Smy tu, kaž byšchtej nam ruzy wuputanej byle! Njednybimy my to tohodla — a dožyła — czi bycz, kiž i Bohom so w hěcže, kotruž na semi sažozi, njech tutu hětu widžyš w zylm Božim stworjenju, njech ju widžyš we Křystužowej zyrkwi tu na semi! Dnybimy! Hdž pak my to žmy, žmy my wšchědny džěni na honach we žwojim džěle, nježelu pak w Božim domje w Božej služby, a žmy my džěni kaž džěni s modlitwu pschew žwojim Bohom. Smy ty to?

We Wukrajinje je nastalo a wuwilo so ewangelske hibanje. Smy na njo tež tu hižo spominali. A so je wono strowe a móžne, s toho spósnawamy, so wono so žylni a roscže, runjež je tam sadžewkow a pschecziwjjenja došč. 25 ewangelsko-lutherskich wožadow je tam nastalo. Žim služu 12 duchownych. 6 daschich wožadow so tam hišče w tutym lěcže sažozi. Kóždu druhu nježelu ma kóžda wožada žwoju porjadnu Božu službu. Nježelste schule a bibliske hodžiny so tam tež sarjadowane. — Wukrajinu snaje jich wjele s naschich pólnoschěrych. Tohodla budu tute powjescže jich wěscže sajimowacž.

Bibliski pucžnik.

10. nježela po žwi. Trojizy, 1. augusta: Agrippa pak džěsche t Pawolej: Mało je trjeba, dha by mje narěčal, so bych křesćijan byl. Žap. sk. 26, 28. — Luk. 19, 41—48. — Eruđn. kěrluš Jer. 3, 37—44. — Tuž tohodla, wy cžlowške džěcži, tu wěcžnosć tola wopomnicže, a s cžazom tudy na tym žwěcži, hdžež hišče žwila hnady je, we žylšach cžincže pokutu: Wóh žmili so na hrěšchniku. (Pětr Mlónk, Zionške hložy 504, 12).

Póndžela, 2. aug.: Ja we nich a ty we mni, so bychu dofonjani byli na jene. Žana 17, 23. — K. 434, 7. — Gal. 6, 1—8. — 2. Kral. 1.

Wutora, 3. aug.: Wón storka móžnych se stołow a pošběhuje ponižnych. Luk. 1, 52. — K. 325, 7. — Gal. 6, 9—18. — 2. Kral. 2, 1—14.

Esređeda, 4. aug.: Dowěr so, žyno, twoje hrěchi so tebi wodate. Mat. 9, 2. — K. 416, 1. — Ef. 1, 15—23. — 2. Kral. 2, 15—25.

Schtwórtk, 5. aug.: Schtoha džěsch, so bych tebi cžinil? Luk. 18, 41. — K. 478, 6. — Ef. 1, 15—23. — 2. Kral. 4, 1—17.

Pjatt, 6. aug.: Haj, Knježe, Božo wšchěhomóžny, twoje žudy so wěrne a prawe. Ejew. Žana 16, 7. — K. 790, 7. — Ef. 2, 1—10. — 1. Kral. 4, 18—31.

Esobota, 7. aug.: Woni pak wostachu wobštajni we wucžbye japoschtołow a w gmejnistwje a we łamanju khlěba a w próštwje. Žap. sk. 2, 42. — Ef. 2, 11—22. — Daniel 9, 15—18. — Pokaž so, Zionje, so pokož nam, dokež bratrow lubosć traje; pokož, schto tón cžini žam, kiž kaž njewjěstu cže snaje. Zionje, psches twoje torhošcže pokož so. K. 203, 6.

Žištowanje. Sa 11. po Tr.: S. w P. — Sa 12. po Tr.: W. we W.

Sy-li spēwał,
Pilnje džętał,
Strowja će
Swó bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Naoj mócnj
Lubosc ma;
Bóh pak swérny
Přez spar měrny
Čerstwosc da.

Njeh ty spēwaš,
Swérnje džętaš
Wšędne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebyes mana
Njeh ći khmana
Žiwność je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedželske łopjeno

Čałožit 1891 Khrjebjanstl farat dr. theol. a fil. Bjedrich Gella.

W Budyščinje

8. augusta 1937

Baugen

11. njedžela po šwj. Trojizy.

Čč. Lut. 18, 9—14.

Ršhesčizian njemóže bjes modlitwy bječ. Wěmny, jo i Božeje ruki wščitko bjerjemny, wjekele kaž srudobu, sbožo kaž njesbožo, žiwjenje kaž šmjercz; tak nimamy žaneho praweho žiwjenja bjes teho, so wutroba i Bohom poręczy. Njeh rano šo na šwoje džęło hotujemny abo wječor špróznj po prózach dnja a čęžach šo k męrej podawamny, njeh štejimny pšhed wažnymy wotdžęlenjemi šwojeho žiwjenja abo we šwojim wšędnym žiwjenju, pšhezo mamny my šaczišęcz, my trjebamny Boha, kiž nam žohnuje našch wonthód a nutschód, kiž naš šchlita a wobarnuje pšhedewšęm škm, kiž nam pomha k wšęmu dobremu — my dnrbinny šo modlicz.

Farisejski w našchim ščenju ma tute šaczucze wšęcze tež. Jemu je šwjata naležność, wšcho dopjelnicz, šhtož jemu šo pšchibaže a přjódč pšche w šatonju a wot jeho šjednocęnistwa, wón ma šwoje wšęte modlerške hodžiny, a wón ma šo šwęru k šwojemu porjadej, wón dopjelnja šwoju pšchizkušność. A tola jemu něšto pobrachuje: to je šprawność.

Šinač žlonik; wón nima žadny porjad; wón njekhodzi do templa, dokelž ma k temu pšchizkušność, jeho hnuje wjele bóle wutroba. Wón něšto pyta, pyta špokojenje; wón čuje: ja šmęm šo modlicz, a tohodla čže wón šo modlicz. Farisejski wostanje pšchi šebi, žlonik dohdže Boha a Božu hnadu a nowe žiwjenje.

Pohladajmy tehodla na tuteju mužow a kač šo modlitaj.

Boła farisejskeho widžimny šamoprawdość; wón njeje šprawnj, jemu pobrachuje lubość, wón njenamata šboža.

Boła žlonika widžimny ponizność; wón šo kaže šwojich hręchow, wón prošy węrimny wo hnadu, wón šlubi šo nowemu žiwjenju.

1. Farisejski njeje šprawnj. K někotrym praji Ješuž šwoje pšchirunanje, kiž šami wjele do šo džeržachu, jako bnyhu prawi byli a druhich ša ničšo męjachu; to drje nješbu farisejszy byli, ale tajzy, kiž na Ješuža poškachu, ale pšhecziwo druhim šo tak šadzeržachu, šo bę špósnacz, šo Ješuža dotal njebęchu šrosumili a do šwojeje wutroby pšchizjeli. Šim pokasuje Ješuž farisejskeho w jeho modlitwje.

Me njeje dha farisejski šprawnj? Nječini šwęru, šhtož ma čžinicz? Šhto čžemny šebi wjazny wot njeho žadacz? Wón šo Bohu džakuje ša wšcho, šhto ma a šhtož je; wón šo džakuje, šo je Bóh jeho šwarnowal pšhed šlósčęmi, wón woprjuje šwój džękatk wot wšęheho, šhtož ma, potajkim wjazny hacž šo dožyla žadache, a wšęcze njeje ani pjenježka mjenje dač; wón čže Bohu špodobne žiwjenje wješč a pošči šo tohodla dwóizny ša tydžen; wón tež na šwoje čželne žiwjenje došč derje ledžbuje. Šhto nočžyl wot tutoho mužawutnyč? Šhto njemęł šebi prajicz: Šdy bych ja jenož něšto tajkeje pobožnośće męł! Woprawdže, jemu je jeho pobožność woporow hódna.

Kač je móžno, šo Ješuž jeho njekhwali? My bychmy žple wopak šudžili, bychmy-li šebi myšlili, šo Ješuž nočžyl tajke škutki męcz abo šo by tajke šadzerženje wotpočajal. Me šhto dha ma Ješuž pšhecziwo njemu? Š kačkej męru wón męri?

Ješuž hlada na wutrobu! Wšcho, šhtož čžlowjek čžini, šo by šo Bohu špodobal, ma se šprawneje wutroby wukhadžęcz. Wšcho, šhtož čžlowjek Bohu dawa, njeje pšhed Bohom hódne, hdnyž čžlowjek njeha šwoju wutrobu šobu dacž. Boła farisejskeho je wšcho šwontne, čžlowjeczne, šebiczne. To šjewi nam jeho modlitwa. Ješuž praji w pšchirunanju, šo je šo šam pšchi šebi modlit, haj móžemny štoro prajicz, šo je šo k šebi modlit. Wón šo šam škwali a wušbęhuje, wón čže Boha dopomnicz, kač dušchny je, šo šo to tola njeby šabylo. Bóh ma tola pšchizkušność, jemu wšcho šaplaczicz, šhtož

cžini; wón ma šo sa praweho, wón njewopomina, šo je wšcho. Boži dar a šo cžlowjek šam wot šebje nicžo njeje.

Chzemy-li sprawni być, dyrbymy wšchať pšhidacž, šo ma fariŕejški po prawom tola wjele wučžomnikow; tak radny pšchiruna šo cžlowjek i druhimi a potom šebi myšli, šo je šam tola hišcže něšcto lěpšchi; a namaka-li jeneho, i kotrymž šo njemóže runacž, pyta něšcto na druhim, šo mohł šo šam samolwicž. Haj njeje w naš wšchitkich kruch tajkeho fariŕejškeho, šo Bohu něšcto woprujemy a pšchi tym hnydom i tym licžimy, šo by Bóh nam saplacžil. Wot Boha mamy wšcho, a wón chze měčž našhu wutrobu. Dajmy šo pšches Jesuša tohodla warnowacž, šo njebychmy byli kaž fariŕejški.

Tam pobrachowajše dale tež lubošć. Esamoprawy fariŕejški njepošbėhnuje šo jenož powšchitkownje nad druhich, wón wošebje tež se sazpicžom hlada na zlonika. To cžini tón muž, kotryž džešatk dawa wot wšcheho, šchož ma a tak tež šhudym pošlužuje. Esnano je w templu pšchi modlitwje tež na šwoju dobrocžiwosć myšli, a tola tak njelubje pšchecžiwu zlonikej! Ale njeje to pšchezo tak — a móže to dozpla hinať być? Jo tón, kiž šo šam pošbėhuje, druhich sazpiwa? Šchož šam na šebi jenož dobre widži, widži na druhim jenož šle. A kohož šcho sazpiwa, toho njelubuje. Esamoprawy njetrjeba ša šebje — kaž šebi myšli — žaneho wodacža, tak tež druhim njewodawa. Ša šebje žada wón mšda, drusy maja škloštanje wocžacž. Luther praji ras: hdyž tajki — fariŕejški — widži, tak drugi pšchecžiwu Bohu šo pšchecžiwu hřešchi, wón šebi na to njemyšli, šo by jemu pomhať a š Běžej hnadže dowjedł; wón nima žaneho šmiljenja w šwojej wutrobje i hubjenštwom šhudeho hřešchnita, haj wón ma to ša něšcto žple prawe, šo tajki w šwojim šahubjenju a šamanštwje woštanje.

Hdyž chzemy Jesušowi wučžomnižy być, chzemy šo dacž warnowacž! Kať njerunyč ščini ras tajke njelube wašchnje najchemu Šbožnikej, kotryž tola zlonikow a hřešchnikow pšchirunuje. Ša ruša, praji ras jedyn pobožny špišowacžel, kotraž na šwoju wutrobu dyri, njebije druhich, tón ert, kotryž šdyhuje nad šwojim hubjenštwom, njerēcži šurowje i bližšchim. Šdžež je hordosć, njeje lubošć. Ale lubošć je šakonja dopjeljenje.

Fariŕejški njenamaka žaneho šboža. Zlonikej da Jesuš ša praweho do šwojeho domu hič pšched fariŕejškim. Kohož pať Jesuš ša praweho ma, tón je prawy, a Boža hnadu je, kiž cžlowjeka praweho cžini pšches wodacže hřešchow. Šchož chze šo šam praweho cžinicž, woštanje njeprawy, šchož šo šam powyšhuje, budže poniženy. Tajki, kajkiž je do templa šchoť, dže fariŕejški šašo i templa, bjes kóždeho žohnowanja. Bóh jemu wutrobu njeje wješeku ščiniť, wón njeje bohatštwo Božej hnadny pytať a jo tež njeje namakať, wón werti do šwojich škutkow a do šwojeje pobožnosćje ale niz do hnadneho Wótza.

Š wješekosćžu cžehnje komornik i Muriskeje po šwojej drošy, wón je w Khrystužu šwojeho Wótza namakať, wón njehlada na to, šchož je a šchož na šemi ma, wón ma Boha, to je jeho šbože.

Štareho muža, — bė pšches 90 lět, — bė šo ras něchtó woprašacž, hacž Knjesa Jesuša lubuje. Wón wotmolwi, šo pšchecželniwje pošmėkju: „Haj, ja jeho lubuju, ale ja móžu hišcže lěpšcheho prajicž:“ Druhi šnapschecžiwu: „Móžesč hišcže lěpšcheho hacž Jesuša lubowacž? Šchoť móhlo jo drje być?“ Š pšchekrašnjeny woblicžom jemu štary praji: „Jesuš mje lubuje. Šuta lubošć je najkrašnišche na Božej šmilnosćži!“

Bóh je mój hnadny Wótz, Jesuš lubuje mje, to wěšcže wjedžecž a na to šo špuschecžecž, cžini wutrobu šbožownu. Šajke šbože šo fariŕejškemu w templu njeje doštať. Šny wšchať, kiž duchownje šhudži šu, šhwali Jesuš šbožnyč.

2. Pohladajmy tehodla na zlonika, pola njeho widžimy ponižnosć.

Bjes dwėla je Jesuš i dobrym wotpohladom wobaj wobrašaj šjednocžil do šwojeho pšchirunanja: fariŕejški je hordny, kiž šam wjele do šo djeržesche a na druhich, wošebje na zlonika, se sazpicžom hladašche. Šinašchi je zlonik. Wón je šsprawny, widži, w kajkim hubjenštwje je a šo wušnawa, šo je hřešchnik. Kaž Zacheus w Šerichu pšched Jesušom šo wušnaje, šo je tak někotreho šiebať — a i wěštym prawom šu Šerusalemžy zlonikow a hřešchnikow šebi jenat wažili —, tak tež Jesuš zlonika w našchim pšchirunanju njepošajuje jako muža, kiž je lěpšchi byť hacž drusy zlonižy a kotryž njeby runje, tak ludži wujebať kaž jeho towaršchojo. Wěšcže je tón tež šwoje šajtojništwu ša šwoje lěpšche njewužitnje wužiwať, bjes teho, šo by šwėdomnje jeho někať wobcžežowať. Š lohkim je šwoje pšchestupjenja cžiniť, njehladajo na prawdu a šwėru. Ale škóncžnje šwėdomnje wotucži. Še jeho cžwilowať a cžwilowať a njeje jemu dať š měrej pšchicž. Wón njemóže wjazy cžežu wotbyć, kotraž na nim leži: moje žiwjenje a Boža wola štej šebi napschecžiwu, ja njewėm, hdyž měť šo wušchowacž. A kaž šhubjeny šyn w zušbje a wenušy, šebi žaneje radny wjazy wėdomny, šo rošbudži: ja chžu poštanycž a š šwojemu naney hič a š njemu rjež: ja šym šhřešchil w njeju a pšched tobu, a nješšym dale hodyny, šo bych twój šyn mjenowaný byť, tak šo rošbudži škóncžnje zlonik: ja chžu do templa hič a šwojich hřešchow šo wušnacž a wo Božu hnadu prošycž — wón šo kaje šwojich hřešchow. Wón šteji našdala — w kucžilu, šebi nješwaži ani šwojej wocži š nješješam pošbėhnyč; wón njerēcži šam pšchi šebi abo š šebi w modlitwje, ale wobrocži šo na Boha.

Š tajkim šmyšljenjom štupny w šwojich modlitwach pšched Boha, šwjateho a praweho, pšched kotrymž našche hřešchi a šabošcže šu a woštanu cžerne blať: na drašče najšcheho šnutskeho žiwjenja, kotrež my šebi ženje njemóžemy wotštronicž. Pšched Bohom je wšchón hřeč njeprawda, niz jenož cžežte pšchestupjenja. Chzemy-li šo prawje špošnacž, pohladajmy na Jesuša, a budžemy lohžy widžecž, kať i nami šteji, šchoť nam pobrachuje, šchoť naš wot Wótza dželi. Fariŕejški w šwojej šamoprawdosćži šabudže, šo je rubježnik tež, kiž hidži, kiž šo pšchilodža, kiž njewodawa; šo je mandželštwolamať hižo, kiž ma šle požadosćje, we šwojej wutrobje. Ma wón prawo, tak zlonika sazpecž? Šajžy hordži, haj lohkošmyšleni cžlowjekojo, kiž hřeči widža pola drugeho, ale niz šami na šebi, dyrbja šo wot Šana japošchoťa dacž powucžicž: „Še-li šo prajimy, šo žaneho hřeča nimamy, šawjedžemy šo šami a prawda w naš njeje“. Njehladaajmy na druhich cžlowjekow, ale kaž zlonik na Boha i wutrobu, kotraž šo šwojich hřešchow kaje!

Potom budžemy tež móž i wėriwej wutrobu wo Božu hnadu prošycž kaž zlonik. Tón by móhł tež druge wėzy pšched Boha pšchinješć, šwoje štarosćje ša dom a šwójbu a powołanje. Ale to wšchitko jemu njeje wažne došć pornjotemu jenemu, šchoť nušne je. Wón chze měčž Božu hnadu, jeje chze šo móž trošchtowacž. Bohu pať je wšcho móžno, jenož jene niz: pomoz pytažu, rošbitu wutrobu wotpošacž. Šež Jesuš praji: teho, kiž še mni pšchidže, ja won njewuštorežju. Runjež wjele šhřešchili, wšchať Bóh ma wjazy hnadny; wón pomha móžnje we šrudžbje, hdyž njewėmy šej radny

— tak spěwa Luther: Šchtóž šo šam ponižuje, budže powyšeny. Boža hnada posběhuje paš a powyšuje, pšchetóž wona pokasuje Božu krašnosć.

Kaš krašnje je Jesuž w pšchirunanju i mašo słowami nam rošestajaš, wo čim šo jedna, a šhto dyrbi naša přenja naležnosć byč tež w modlitwje! Kelto je nam tola i někotrymi słowami prajiš a tak rosumliwe je wšchitto! Nočhy-li to wšchaš we wšchědnym žiwjenju pšchezo šašo šabycž, šo bychmy šo se šwojej wěru woprawdže na šwojeho Wótza šašložili a najpředny jene, šhtož nusne je, pytali; wšcho druhe budže nam pšchidate. Potom tež njebudžemy škomdžicž pošlednje, šhtož Jesuž nam je žlonikom pokasa a š čzemuž čže tež naš dowješcž: Žlonik šo šlubi š nowemu žiwjenju. Jesuž praji wo nim, šo džěšče ša praweho do šwojeho domu. Wón šo njeje špokojik, šo je pšches Božu hnadu šwój hrěch wotbnyš, ale je šprawy došcž, we šwojim žiwjenju šo jako wobhnadženy wupokajacž. Pšches woadacže je dobnš tež nowu móž a radošcž ša nowe žiwjenje: wono šo pokáže jako prawe, šhtož Luther praji: hđžež je woadacže hrěchow, tam je tež žiwjenje a šbóžnosć.

Wšchědnje trjebamy tajku móž a radošcž ša šwoje žiwjenje. A kaž čželnje wocžerštwjeni štawamy rano, tak njech porašškej modlitwje tež wšchědnje štawa nowy čžlowješ, kiž by w prawdošcži a čžistošcži pšched Bohom žiwy byš. Komuž je Jesuž wutrobu pšchewinnyš, a dobnš kaž šapoščtolej Pawolej, tón budže šwolniwy, šłowa wobšedžbowacž, kotrež je Pawol Romškim pišal (12. šlaw 9. a 10. šl.): Lubošcž njebudž falščna. Šidžcže šte a džeržcže šo š dobremu. Bratrška lubošcž mjes wami budž wutrobna. Š čžescžu šo mjes šobu wobšhadžecže. Šamješ.

Š čžaša ša čžaš.

Šmy duzy š tydženja, kotryž měješče nam telko prajicž — šnydom hižo se šwojej njeđzeli. Bě wona tola 10. njeđzela po šwi. Trojizny! A jeje wošanje, kotrež tam pšched Jerusalemom wukšincža š Jesužoweho erta, njemóže do našeho čžaša wótrje došcž šlincžecž a njemóžemy my nutrni došcž šlyšecž a čžinicž: „Ša šym čžnyš — wy šcže njechali!“

A 10. njeđzela po šwjatej Trojizny bě šdobom 1. augusta! Šhtó njeby šo to dopomnik lěta 1914 a wšcheho, šhtož bě we šcžěhwku tuteho dnja? Přenje depešche wulkeje wójny pšchilecžichu do wšny! „Wulkeje wójny“ šnadž tehdy tež hižo prajachmy, tola niz tehodla, šo dyrbešche 4 lěta a dlěhe tracž. Ně, runje na wopaš mēnjachmy: pólnoščeri šo nam bórny šašo wrócza! Ale kaž žyle hinaš bu wšcho! Po došhich, došhich lětach šo hašle wrócžichu — abo tež niz! Nje-wrócžichu šo nam, ženje wjazny! Wóštachu na poli čžescže, šwěrnny hacž do šmjercže! —

A 2. augusta! Dopomnjenje na wulku wójnu šjednocži šo nam na tutym dnju wošolo jeneho š wulšich wulkeje wójny, wošolo pólneho maršchalla Šindenburga. Šhtó š naš njeby to čžnyš šobu byč mjes šnyšami, kotrež na tutym dnju šrecžachu š hoberštemu Tannenbergštemu pómnitej, hđžež jeho šemške čželo wotpocžuje w šemi, ša kotruž je wón se šwěrnny-mi wojowarjemi štal šwěrnny hacž do šmjercže? Šeho pómšla Wóš wóžtnemu krajej, šo by š hoberškeho šrawneho bēdženja wukšowane a šdžeržane byšlo to, šhtož bu wukšowane a šdžeržane ša to, šo by šo mohšlo na tutnyš podložkach šašo šwaricž nowe. A hđnyš na Šindenburga špominamy jako na rješa pšched wójnyštimi nješchecželemi, nješkomdžimy, na njeho tež špominacž jako na rješa pšched pošlednim nješche-

čzelom, pšched šmjercžu. Šhtó njeby šo pohnutny dopomnik na to, šhtož šo tam w špašskej šštwě Šindenburga šta pšched 3 lětami, jako šo tutón, kotremuž bě Wóš tak došhe a tak žohnowane žiwjenje špožcžik, hotowašche, wušcž š tuteje čžašnosće! Našchi čžitarjo a našche čžitarški šu džě to tu we šopjenku nadrobne čžitacž móšli, njech tež to wjele nowinow a čžašopišow šwojim čžitarjam a čžitarškam šapowě. Rěcžešche tam se šwojim Šnješom w njebješach, čžitacše tam šłowa Noweho Šakonja, wo kotrymiž wón, tón šchědžiwny, maršchall rješny, šo móže je dawno š hšlowny. A potom: „Něšš prajcže pšchecželnizny šmjercž, — „Freund Hein“ — šo šmē do šštwy šašupicž!“ Rješ na šrawnym bitwišchcžu — rješ pšched pošlednim nješchecželom, pšched šmjercžu, — ale šchecžijanski rješ! Šole trojake jenož trjebašch wopominacž, a mašch telko, šhtož je roššudne ša naš čžaš, ša wšchě čžašy, ša wěcžnosć, — mašch telko, š čžehož čži pšchidže wjele žohnowanja, hđnyš šo šwěru š tomu mašch, ša našch čžaš, ša wšchón čžaš, ša wěcžnosć! A něššto dalšche šo šamo wot šo š tomu pšchidruži, něššto, šhtož něškle wšchudžom wošolo naš: Žně! Žně a žnjowe wjedro, žně a žnjowe džělo, žně a jich čžaš wot šnywow šem, — šhto wšcho njepraji to! Abó nimamy my pšchi wšchēm džěle telko šhwile, na to špominacž, to rošpominacž, kaž jich to tež wjele nima šhwile, pšched Bohom we šwojim domje a w Božim domje we modlitwach na to špominacž? Šmy tež my hižo nakšžani wot noweje wucžby, kotraž paš žana nowa njeje, ale jara štara, hđnyš wucži, šo njeje žadny Wóš wšchšche naš a šwonka naš, ale šo ma šožny šwojeho Wóša šam po šwojim w šebi špóšnacž? Šuta wucžba je štaršcha hacž šchecžijaništwó. Abó šmy tež my hižo podleželi wliwej tnyš, kotšž tu hižo bēchu, přiedny hacž bu čžlowjelam wješola hodowna powješcž pšchipowjedana, a kotšž tu hišcže šu a šwoje lěštyšaze štare mudrowanje čžinja wotym, šo do žaneho Wóša njewěryja, došlž tu njemóže žadny Wóš byč. Dyrbimy to hašle prajicž, šo jich tež 20. lěšštotnyš a jeho mudrošcž njewobarnuje pšched tym, šo woni do šamšneho šatamanštwy pšchidnu, w kotrymž hižo pšched lěštyšazomaj jich runje tak po čžlowštwu mudrowazy pšchedšhadnizny bēchu: „Šlupi rješnu w šwojej wutrobje: Wóš njeje!“ Wobarnowacž dyrbimy paš my šo, šo njebychmy nakašženi byli, a wobarnowacž dyrbimy my tnyš, kotšž šu nam tak abó hinaš dowěryeni, kotšž šu š nami duzy, šo njebychu šo nakašncž dali a tak ššajni šebi wěcžnosć a žiwjenje, šbóžnosć a šbožo! Wobarnowacž dyrbimy šo a druhich, — došlž widžimy tajšch, kotšž šo njewobarnowachu, kotšž na pšch. móž a wolu šhubichu, šemšchi šhodžicž, šwjate wotššanje šwjecžicž. Abó rěša šnadž pola teho a tamneho: „Wolu ja drje mam, ale ja nješmēm, abó ja šebi nješwěryju?“ Wobarnowacž dyrbimy šo a druhich, došlž widžimy tajšch, kiž tež žyrkej a wěru šhubichu.

Alle, hđže šmy pšchilšchli se šwojim rošpominanjom? Ššoro bēchmy prajili: „Šdže šmy šo šabludžili?“ Alle to by wopaš byšlo! Šabludži šo jenož tón, kotryž šo njeda nawabicž, rošpominacž wšcho, šhtož je a pšchidže, ale rošpominacž wšcho, špominajo na Wóša.

A njech dženša, hđnyš mamy tola ša njeđzeli pišacž, tutón tydžen hašle lědy šapocžany, něššto je tola pšchijekš: haj wjele, wjele š naš nušuje, tak rošpominacž do žnjoweho džěla. Kaš čžnychu tola tutón tydžen byč w žnjowym džěle na honach, kotrež je Wóš šwarnowaš a žohnowaš! Alle dešcže pšchidžechu, šnyšne dešcže a njewjedra! Kaš pomina naš to, rošpominacž šhutnje, šhtož šteji pišane: „Šaš došho hacž budže šemja štacž, njedyrbi pšchecžacž šnyw a žně, mjeršjenje

a czołota, lęcjo a sypa, dzeń a nóz“, a ƒo dowëricz tomu, ƒiz to nam prajicz da, tomu, wo kotrymž ƒmy móhli zylt męƒaz julij wuknycz: „Wón je tón, ƒiz ƒwój hród w njebję ƒach twari a ƒwoju hëtu na ſemi ſałozi; wón woła móřku wodu a wulinje ju na ſemju; jemu rëfaja Rnjes!“ Haj wopominacz a ƒo dowëricz — a ƒo modlicz w ƒwjatej bo- joſczi dyrbinj k Bohu, wo kotrymž niž jeno Eswiate Piřmo ƒwëdczi, ale wo kotrymž lëta a žně ƒwëdcza: „Hdž Ty jim dawajš, ſbëraju wone, hdž Ty ƒwoju ruku wotewriš, bu- dža wone ſ dobrjm nařyczene! Hdž Ty ƒwoje wobliczo po- tajiſh, ſtróz ƒo; hdž Ty jih dyh přecž wořmjeſh, ſahinu a ƒo do procha ſažo pſchewobrocza.“

Tuž tola chzemy my wſchitzy bycz czi, ƒiz jenož njerospo- minaja ně, ƒiz chzeja tež bycz cžinjerjo wſcheho teho, ſchtož to heřto tuteho męƒaza auguſta praji: „Wo to ƒo ja prózuju, ƒo byh mël ƒwëdomnje bjes poroka pſhed Bohom a pſhed lu- dzimi wſchudžom! — Zap. ſt. 24, 16.

Miřionſtvo.

Kač ſkutkuj a druge ludy ſa miřionſtvo? Schwiza, tu- tón wſchëm derje ſnaty mały kraj, wořjredž Europy, ma 300 evangeliſkich miřionarow w miřionſkim dže. Hdž tutu licžbu, hladajo na wulkocž wobndleřtwa, pſchirunujęſh ſ Němſkej, je to tſi krocž telko, telkož ma evangeliſke wob- ndleřtvo Němſkeje miřionarow. 193 nahromadžichu Ewan- gelſzy Schwizy ſkoro 2 000 000 frankow, to je w pſcherëſku 0,84 franka na hłowu, a to w němſkim dže. Schwizy 0,74 fr. a w franžowſkim dže. 1,22 fr. na hłowu.

Nowe Bože domy.

W Klausbergu, w Hornjej Schleſyſkej dotwarjeja no- wy Boži dom. Hač ƒem dyrbjachu ſa evangeliſke Bože ƒluž- by druge rumnoſcže, tač ſchulſku iřtww, wuži wacz. — W Ba- denſkim roſpróſchenju chze wořada Dppenau hiſchcže w tu- tym lëcže ſapocžecž, ƒebi twaricz Boži dom; tam pſchihadža kóžde lëto wjele hoſczi, wořebje tež evangeliſkich, na woczëř- ſtwjenje.

Zyrfej a ſtat.

Patriarch, t. r. najwſchſchi duchowny ƒerbisſteje ortho- dorneje zyrkwe, Barnabaž je wumřel.

Bjesbóžni njedaja ƒebi a druhim mëra. W Eswjet- ruſkej ƒo wořebje na univerſitach hotuja ſa dalſche wojowa- nje pſchecziwo nabožinj, wořebje, wë ƒo, pſchecziwo ſchëř- cžijanſtww. Tohorunja chzeja zylt kopizu knihow a knižkow w tutej myřli roſchëricž. — Něſchto wořebite je ƒebi wumy- ƒlika ſhromadžina, kotruž bjesbóžni w mëſcže Saratow po- wołachu; wona wobſamknj, Khrjſtuřa pomjenowacz ſa „Eswjetſtatneho njepſchecžela cžiřlo 1.“

Se Eserbow a ſ dalofa.

S **Hodžija** doſtachmy powjeſcz, ſo k. wikar Paleč w tutnyh dnjach Hodžiſtku wořadu ſažo wopuſchczi. Wón ma hač na dalſche ſaſtaracz wořadu Grořharthau, kotraž je bjes duſche- paſtyrja. Nadžijamy ƒo, ſo ƒo nařymu ſažo do naſchich wo- řadow wróczi a pſchëjemy jemu ſa ſkutkowanje w nowej wo- řadže Bože žohnowanje.

W Ruſkej dyrbi kóždy 18lëtny hólz, kotryž chze pſchijaty bycz do ſwjaſka „Młodnyh komuniſtow“, podpřacz wobkru-

czenje: „Ja roſtorhnu wſchë ſwjaſki, kotrež mje ſ mojim na- nom wježu.“ — So dyrbi wón wſchë ſwjaſki, kotrež bychu je- ho ſ zyrkwju wjaſale, hižo roſtorhnjene mëcz, ſo dyrbi wón ƒo zyrkwi a Bohu wotrzež, ƒo w Eswjetruſkej ƒamo wot ƒo roſumi.

W **Wrótklawju** ſteja najwjetſche piſchczele abo byrgle zylteje ſemie, a to we hobrſkim twarienju, kotrež „Zahrhun- derthalle“ mienuja. Wone maja nimale 17 000 piſchcželow.

W Ruſkej ƒu w přënim poklëcže 1937 ſawřeli 612 zyrk- winſkich domow po, — kač to tač prawje „ƒowjetruſzy“ rëfa, — „pſcheczi wobndleřtwa“. To je tač cžiſcže bolschewiſtiřy, wëž tač ſwjertnycz, ſo móžeja prajicz: „wobndleřtvo ƒebi to pſchëje!“ S tutnyh wſchelatornyh domow ƒluſcha 402 ruſko- orthodoxnym, 81 katoliſkim, 60 mohamedanſkim, 55 židam a te ſbytkne roſdžëla ƒo na druge wëruwuſnacza. —

Bibliſki pucžnik.

11. njedžela po ƒwjatej Trojizy, 8. auguſta: Čžohož wutroba poľna je, to dže pſches ert. Matth. 12, 34. — Luk. 18, 9—14. — Pſalm 32. — Ja chzu ſchwalicz ſkutki Bože, chzu ƒo Bohu džakowacz; jeho dobrotu ſchto móže na ƒwëcže wſchë wopowjadacz? Nicžo woprwadže hač luboſcž pola Boha a njenam'kam, ƒwëru wón mi pomha ƒam, hdž ja py- tam bóiřlu mudroſcž. Na ƒwëcže wſcho ſahinj, Boža lu- boſcž wořtanje. K. 314, 1.

Póndžela, 9. auguſta: Rnježe: ty wëſh wſchitke wëzy, ty wëſh, ſo ja cže lubuju. Jana 21, 17. — K. 437, 1. — Čf. 3, 1—12. — 2. Kral. 4, 31—44.

Wutora, 10. auguſta: ... Stań a dži do mëřta; tam bu- dže czi powjedžene, ſchto ty cžinicz dyrbiſh. Zap. ſt. 9, 6. — K. 473, 5. — Čf. 3, 13—21. — 2. Kral. 5, 1—14.

Čtrjeda, 11. auguſta: Rnježe, budžeſh ty na tón cžak ſažo poſtajicz Iſraëlſke kraľſtvo? Zap. ſt. 1, 6. — K. 502, 3. — Čf. 4, 1—16. — 2. Kral. 5, 15—27.

Čhtwórk, 12. auguſta: Jeſuř džeſche k wojeřſtemu hejt- manej: Dži, tebi ƒo ſtań, kač wërik ƒy. Matth. 8, 13. — K. 342, 3. — Čf. 4, 17—32. — 2. Kral. 6, 1—14.

Pjatk, 13. auguſta: Eswiaty Wótcže, ſdžerž tyh pſches ƒwoje mjeno, kotrychž ty mi dał ƒy, ſo bychu jene byli runje jačo my. Jana 17, 11. — K. 204, 5. — Čf. 5, 1—14. — Pſalm 33.

Šsobota, 14. auguſta: Tvoje je to kraľſtvo a ta móz a ta cžëſcz hač do wëcznoſcže. Hamjeń. Matth. 6, 13. — Čf. 5, 15—33. — Jeř. 29, 18—21. — To, hamjeń, wëſcže wëru je! Njech wëra móžna wořtanje, ſo na tym njedwëlu- jemy, ſchtož wot tebe něk proſchachmy; na tvoje ƒłowo wje- řele my rjekimy hamjeń wutrobnje. K. 509, 9.

Wiřtowanje.

Rni. S. B. w B.: Wutrobnj džak ſa wſchu prózu a ſa dodawł. Wužijemy jón wëſcže.

R. d. J. B. w S.: Džak ſa nadróbnu powjeſcz. Pſchëjemy Bo- že žohnowanje, ƒo nadžijejo wróczenja. Redaktor.

Ča 12. po ƒwj. Trojizy: W. we W. — Ča 13. po ƒwj. Trojizy: R. w W. — Ča 14. po ƒwj. Trojizy: Čh. w B.

Sy-li spěwał,
Pilmje džěłał,
Strowja će
Swó.bny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnny
Nasoj mócnny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Čerbske njedźelske łopjeno

Čaložić 1891 Křrjebjanstl farar dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

15. augusta 1937

Bauzen

12. njedźela po štwj. Trojizy.

Mark. 7, 31—37.

Wo hluchoněmym je w našim šlowje rěč. Tajki čłowjeł šaczuje šwoju khorosć jako wulke njesbožo. Wón šam a jeho šwójbni špntaja wěcže wšcho, kaš by šo tajkemu khorému wušrowjenje abo tola polóženje pšchinješć móhlo. To tež tu šlnšchimy. Tón Knjes pak je hotowny, hluchoněmemu wušchi wotewrić a roswwajacž šwiast jeho jasnyka. Ššlnšchimy tu: „Kaš tón Knjes pomha.“

Našch tekst je š pšhikladom ša to, kaš tón Knjes pomha a kaš wón dospolnje pomha. Niž, kaš by wón w tajkich padach pšchezo pomhał a wšchudžom, ale pšchinjeć šměmy š kóždej nušu š njemu, a pntacž dyršimy jeho. A hdnž wón tež kóždy ras njepomha čělnje, dha wón tola tym šwojim dawawa móž š noschenju. Tak jeho tu pntaja Dokelž šo khoru njemóže šam ke Knjesej namakarž, dowjedu jeho drusy š njemu, a prošha jeho wo pomoz.

Šow móžemy hižom něšto wuknyć. Tež my móžemy druhich š temu Knjesej dowješć. Tych je wšchał wjele, kiž njewjedža a njenamataja pucž ke Knjesej, dokelž ničžo wjazny njewjedža wo Jesužu, kiž chze być tón dobry lékař a móže a chze pomhacž tym, kiž šu khoru na dušchi. Šow ma kóždy, kiž Jesuža šnaje, pšhikšluchnosć, šo by šo ša tajkich čłowjełow štaral; a njech je to tež čžežko, dha to naš njedyrbi wotdžeržecž, kaš bychmy jich napominali, šo bychu Jesuža pntali a šo na njeho wobrocžili. A hdnž je našha wutroba polna lubosće, hdnž mamy šmilnosć a je nam žel tych našich bratrow a šotrow, kiž hišchže khorža w čěmnosći, dokelž šu jich woczi džeržane, tak šo pomoznika njewidža, dha njedyrbiako nam čžežko być, tajkim š bošu štacž a jich kědžbliwých čžinicž na teho, kiž je tež dla nich pšhikšol, šo by jich šbóžnych čžinił. My tola njechamy šo šmėrowacž

š tym, šo prajimy: Ššym dha ja šwojeho bratra wajchał? Šchtóž šo pak boži napominazeho šłowa, tón njech šnajmjeńšcha tak pomha, šo by š dobrým a bjesporočnym žiwjenjom pšched šwětom šwědčenje dawal, wo mozy a wo wofšchewjenju našchje wěry. A wutrajni a wobštajni chzemy być we šwojej modlitwje ša šwojich bližich, kotrychž widžimy šdalenyh wot teho Knjesa. Šusto je tajka modlitwa hišchže ta jenicžla móžnosć, něloho porucžicž temu wulkemu pomoznikej Jesušej. — Wjele šo dženzka rěčzi a pišche wo wjedništwje. Křeńšche a šbóžnišche wjedništwo njeje žane, hacž to, šo bychmy wjednikojo byli š Jesušej.

A tu widžimy, kaš je Jesuž hotowny a šwólniwy š pomozny. Wón wušrowi khorého. Wěmy, šo to njeje Knjesow wy nadawł, šo by naš wuhojil wot čělnych khorosćow, ale šo je wón lékař našchich dušchow. A šow je wón najwuštojnišchi lékař. A hdnž wón dušche lékařuje, dha wón to tež hišchže dženzka rad tak čžini, kaš tu: Wón wošmje naš wošebje a wjedže naš do čžichoty. Wón wšchał tež šam džěšche rady do čžichoty, hdnž chzysche šo dacž šnowa pošylnicž š wyšoka wot teho Wótza, kaš jeho widžimy w puščinje abo na wyšokej horje w modlitwje. My wšchał wšchitzy šhonimy, kaš budžemy pšches njemėr džělaweho dnja a pšches šwět wotčehnjeni wot teho najnušnišcheho. Šdnž chzemy š Knjesom hromadže być, dha trjebamy čžichotu. Tu pntaj tež ty, šo by ty šlnšchał, šhto ma twój Knjes š tobu rěčecž. Wono leži pšchezo žohnowanje w tym.

Alle tež tón Knjes šam wě derje naš wošebje wšacž, a to wošebje w čžachach, hdnž wón naš wjedže pod kšhiž. Tu ma šo wošebje mjenowacž khorosć. Wěcže, khorosć je pšchezo domachpntanje, na kotrymž čžežko čžerpimy. Wjele je tych, kiž šo tu njechadža špokojicž. Alle Knjes wě, šhto je š našchemu lėpšchemu. A tehodla je tež wopacžne, hdnž šo w tajkich čžachach prašchamy w njescžerpliwosći: Čžehodla?

Wiele bóle chzemy ǰo praszecǰ: Sǰhto ma Knjes ǰo mnu prjódǰ? Sǰhto chze wón we mni ǰapoczecǰ? A hdyǰ potom ǰapoczǰnjemy na hłóǰ Knjesowny poǰluchacz, dha móǰa runje tajǰe cǰaǰny nam bycǰ ǰ wulkim ǰohnowanjom. A hdyǰ ǰo jemu podamy ǰ polnym dowěrjenjom, dha doǰonja potom tón Knjes na naǰ tón wulki dǰiw wuhojenja na našchich dušach. Pšchetóǰ w tajǰkich cǰaǰach, w kotrychǰ wón naǰ wošmje woǰebje, wotewri wón nam wocǰi, ǰo pǰsnajemy, sǰhto to je ǰ našchej khoroscǰu, hacǰ stejimy we wólnošcǰi abo w štaroscǰach abo w hidǰenju abo we kǰach abo w lóhkomyǰblnošcǰi abo w njepóǰcǰiwošcǰi; ale wón nam to niz jenoǰ poǰasa, ale praji teǰ, ǰo chze nam ǰ teho pomhacz ǰ štrowoscǰi.

Dha paǰ teǰ njechamy ǰo jemu napschecǰiwo štajecǰ, ale hdyǰ wón teǰ nam praji ǰwoje ǰefata, dha chzemy jemu na to wotmolwjecǰ ǰ wjeǰelým kšchescǰijanštwom. Je paǰ temu taǰ pola naǰ, dha budǰe teǰ taǰ, kaǰ je tu prajene wo wuštrowjennym: So wón rēcǰesche prawje. To chze prajicǰ: Sǰhtóǰ je na ǰebi šhonik wuǰwobodǰnu, wodawazu, poǰylnjazu, wobnowjazu móǰ Jesuǰowu, tón njemóǰe hinaǰ, hacǰ ǰo wón prawje rēcǰi, to je, ǰo wǰu dawa Bohu kšwalbu a cǰesć a dǰaǰ ǰa to, sǰhtoǰ wón taǰ bohacǰe na naǰ cǰini pšches ǰwojeho Esyna Jesuǰa Khrštuǰa. — Sǰhtóǰ je jako hrěšchny cǰlowjeǰ woprawdǰe měǰ štkanje ǰ tym Knjesom, sǰhtóǰ je jeho pomoz šhonik, tón wšchaǰ hinaǰ njemóǰe, teho ǰiwjenje dyrbi hycǰ jene štajne ǰwědcǰenje ǰa njeho, a to budǰe cǰlowjeǰ, kotrehóǰ dušcha woštanje šamkǰnjena ǰa to ške, ǰa to, sǰhtoǰ wot delǰach pšhidǰe, a budǰe wotewrjena ǰa to, sǰhtoǰ wot Boha je. So hdyǰmy tajǰny byǰi, to chzemy ǰej dǰenǰa pšchedewšacz a ǰ temu špoǰcǰ nam ǰwoju pomoz Jesuǰ Khrštuǰ, tón Knjes! Šamjeǰ.

W nozy ǰ Jesuǰej!

W nozy cǰeǰǰich špytowanjom,
W cǰerpjenju, a w štyǰnošcǰi,
Hdǰeǰ ǰo cǰlow'ǰ do dwělowanjow
Tara lohǰny šabludǰi,
Chzemy kšwatacǰ ǰ Jesuǰej,
Kiǰ ǰam Bóh, je wolik ǰej
Kšchiz, ǰo by po Wótza radǰe
Satamanym pomhaǰ ǰ hnadǰe.

Na wšchě praszčenja dǰe móǰe
Jesuǰ ǰam nam wotmolwicǰ.
Wón, kiǰ šnaje myǰle Boǰe,
Wě naǰ prawje powucǰicǰ.
Pšchi nim trošht a mozy tu
Namaǰamy w ǰiwjenju.
Wón nam hnadnu ruku šticǰi,
Esmy-li poraǰeni, šbicǰi.

W Piǰmje Eswjatym, tam my mamy
Eswětko na pucǰ ǰ njeǰjeǰam!
Hdǰeǰ my prawje wohladamy
Boǰu luboscǰ ǰ hrěšchnikam.
Chzemy njescǰ a kšhodǰicǰ tu,
Kaǰ Bóh šechze, ǰ cǰichoscǰu.
Sǰhtoǰ je ǰ wěcǰnom' šboǰu ǰa naǰ,
To wón dopušchcǰi jow na naǰ.

Dǰaǰ budǰ Bohu! W ǰmjertnej nozy
Dušcha woštrjedǰ cǰěǰnošcǰe,
Móǰe dowěrǰcǰ ǰo mozy

Jeho wěcǰnej luboscǰe.

Jesuǰ, kiǰ je wumóhǰ naǰ,
A ǰiwjenju teǰ šbudǰi šaǰ
Šboǰnemu tam w Boǰim raju
Wšchěǰ, kiǰ tu joh' lubo maju.

S. B.

Dwejo pšhidǰeshtaj.

Dopomnišch drje ǰo pšchi tutymaj ǰłowomaj: „dwejo pšhidǰeshtaj“ hnydom na tekšt 11. njedǰele po ǰwj. Trojizny. Dwejo pšhidǰeshtaj pšhed Boǰe woblicǰo, šarisej a ǰlonik. Mnoho ǰo hodǰi ǰ tutomu wulkemu, kšutnemu pšhirunanju prajicǰ a je ǰo prajiko, teǰ mnoho pšhidǰadow.

Niz jako pšhidǰad, ale tola jako dobry a pšhidǰodny dawǰ a došnyǰ ǰ cǰaǰa ǰa cǰaǰ budǰ tu dǰenǰa pod tutym napizmom štajene dwojake, a to cǰim bóle, doǰelǰ naǰ dopomina prěnje dny tutoho měǰaza augusta, kotreǰ mějachu nam telko prajicǰ:

Jako bě po bitwje pola Tannenberga, bě njedǰelu prěni pucǰ pólneho maršchalla Hindenberga, ǰo dǰesche do Boǰeho domu. Wón ǰam pišche we ǰwojej kniǰy „Erinnerungen aus meinem Leben“ wo tutym kemschichodǰe: „W našchim nowym hłownym kwartěre w Ošhtynje pšhidǰedǰ do Boǰeho domu w bliškosći štareho hroda rycǰeškeho rjada, jako bě Boǰa ǰluzǰba. Jako ǰo duchowny škóncǰazu modlitwu modlešche, poǰlafǰnychu ǰo wšchitny pšhitomni młodǰi wojazy a štari krajni wobornizny, šacǰuwajo hłuboko to wulke, sǰhtoǰ běchu našhonili . . .“

Mjes ǰwojimi pólnošchěrymi kšchescǰe teǰ pólny maršchall Hindenburg. —

Druki podawǰ woła naǰ na wǰecǰorne bitwišchcǰa, pšhed twjerdǰišnu Verdun. Młodny pólnošchěry dobrowólny pišche:

„To bě ǰaloštnje! To bě Verdun! — Wšche naǰ wujachu němske granaty. „Šišchcǰe 5 mjeišchinow, potom —!“ šchepny podwšchǰ. Haj potom wuškocǰimy ǰ hrjebje, mjetacǰ ǰncǰaze granaty do ǰiwnyh cǰěłow. A hdyǰ mamy šboǰo, šmějemy ǰa 10 mjeišchinow tamle to franzowške stejishcǰo! Tu, wrjeshot a wucǰe! Kšchiki! Našchi minymjetarjo tšeleja pišche krotko! ǰadny dǰiw! My dǰe tola jenoǰ někotre metry wot njepšchecǰela šdalení leǰimy! — „Šišchcǰe 3 mjeišchiny!“ Ach sǰhto, mjeišchiny? Wěcǰnošcǰ to ǰu! — Tu škocǰi ke mni do mojeje kšowanǰi młodny podwšchǰ! Tłóǰi ǰo ǰ hlinjanej šcǰěnje! Esmjertna blědniwošcǰ pšchikrywa jeho woblicǰo pod worzłownym kšobukom! Naštróǰenje je w jeho wocǰomaj! Wón rēcǰi, jakoze, ǰypa ǰłowa! ǰa ǰo poǰměwǰuju. „Šměrom, towaršcho!“ rjeshu — měnjo, ǰo je jeho šapšchijate ǰo teǰ hewaǰ jewǰaze naštróǰenje pšhed krawnym rošǰudǰenjom bitwy, — „To dǰe nimo!“ — Tu rēcǰi wón ǰaǰnišcho. Nětko šrošumjam teǰ jeho ǰłowa šepje! Sǰhto wón chze? — Š hrošu tšchepotajo powěda wón mi, mi młodemu pólnošchěremu dobrowólnikej, ǰo je wón mandǰelštwom šamaǰ . . . Pod wucǰom granatow a minow, pod ǰncǰenjom ǰelesnyh tšchěškow a kuškow powěda mi tutón cǰlowjeǰ, kaǰ je wón ǰwoju ǰonu jebaǰ . . . Pomakku šapšchijam to ǰaloštnje: Tutoho ma Bóh ǰa šchiju! A taǰ wotucǰa wšchě jeho štare hrěchi! Chǰyjo nochǰyjo dyrbi wón je wušnawacz, jedny po druhim! — ǰa ǰym šatorhǰeny. Nicǰo njeprajo poǰlucham na tuto špowědanje. —

Wošanje w hrjebi: „Wón!“ My poškocǰimy po rěblach won do rejazeje bitwy . . . Młodeho podwšchǰa wǰazy njewohladach. Ale wot tamneho wošomika nětko wěm, kaǰ to na poǰlednim ǰudnym dnju budǰe! —

Haj, tež tu pschindžeshtaj dwejo psched Bože wobliczo! Tón jedyn, dokelž hinaŕ njemóžesche, wěrjo do Boha, bywajo s nim sjednoczeny w dowěrje, lubosczi, nadžiji, šwěrje: pólny marschall. Tón tamny pschindže, tež dokelž hinaŕ njemóžesche, trašchenn, nusowany wot hrosny a štyŕta šwědomja a wumrěcža: mlody podwysch. Wobaj psched Božim wobliczom, ale fajkej! —

Móžesch směrom potracžowacž: Wschitzny psched Božim wobliczom, ale fajzj! A wschitzny pod Božim šudženjom! Wschitzny!

Psched 100 lětami.

W auguŕcže lěta 1837 dnrbjachu Evangelizy we wšy Zillerthal w Alpach šwoju domišnu wopušcžicž — šwojeje wěrny dla. Pruski kral Wilhelm IV. pschipoŕasa jim nowu domišnu w Erdmannsdorfje w Arkonoschach (Riesengebirge).

To je krótka powěsč. Ale w njej je wjele wobšamknjene, wjele nadobneho, wulkeho, šwěrneho, ale paŕ tež wjele šrudobny, nješnješliwoŕcže, njepschecželstwa. A potom: tuta powěsč a tuto wopominanje toho, šchož praji, šlušcha runje do našeho cžaža.

Šchož šo tam psched 100 lětami šta, je něhdže to, šchož šo něhdže 250 lět přjedny šta w Salzburgskim. — W Tirolskej šbudži psched 100 lětami špowědanje do wuschow mjes katolskimi wožadnymi njespokojsčž, haj pschecžiwjenje. Čžujachu šo s tym jako pod pschedporucžnikami abo „formindami“. Někotre šwójby šo roššudžichu, š evangelskej zyrkwi pschestupicž. Kěžor Franz šłubi jim, džiwajo na kěžora Josefowy edikt toleranzny, šo čže jich čžerpicž, t. r. šo móžeja po šwojej wěrje žiwi byčž. Ale to nochžnychu tirolske krajne štawy; protestowachu pschecžiwu tomu. W lěcže 1834 štajichu Zillerthalškich Protestantow psched to roššudženje: paŕ šo wrócžicž do katolskeje zyrkwe paŕ wupucžowacž do Esedmošórškeje. Protestantojo wobrocžichu šo na pruskeho krala Wilhelma IV., kotryž jim da 1837 na šwoje šubla do Erdmannsdorfa pschicž. 399 wošobow šo tam pschecžidli a tam s kralowej pomozu nowy Zillerthal šaloži.

Tole škrótka. Šchož je w Arkonoschach byŕ, je šnadž tutu wješ šam wopytaŕ. W něcžišchim cžažu je šo paŕ někotry pod tajšimi a tajšimi wobštejnosčžemi a pschicžinami pruhowacž měŕ, hacž jemu evangelij a šchescžijanška wěra móž šbožnosčže a šbožo abo něšcho druhe dawataj. Tu ma psched šobu 100lětnu wješ jako žiwy pomnik tajšich, kiž w šwěrje š evangelskej wěrje wopušcžichu šamo wótzny kraj a domišnu, a to, hacž runje běchu šo š evangelskej wěrje hacŕe krótko přjedny pschedobnyli.

Koŕp.

Koŕp — Schwan — je šnamjo, kotrež tež na zyrkwinych wěžach namakašch, pola naš we Lužizny drje niz, tola paŕ na psch. w Rašskej Šriesiškej a w Hollandškej. A tam šašo na evangelškich Božich domach. Šdobom šo koŕp wužiwa jako šnamjo ša Luthera.

Kaŕ mamy to šrosomicž? Wošebje dwoje šo š tomu praji. Čži jeni pytaja šwiški s šužom, čžiškim martrarjom, kotrehož němški kěžor 1415 w Konštanžu špalicž da, runjež bě jemu s kěžorškim šłowom šwobodny pucž rukowaŕ. Koŕp je šnamjo šuža — a taŕ šašo Luthera, w kotrymž šo to dopjelni, šchož šuž šapocža. šuž bě piecža tež prajiŕ: „Ša šo nadžijam š Bohu, šo wón po mni šwěrnishich wojowarjom dnžli nětkŕe šu, poščel, kotšiz njeknicžomnosčž antishryšta

šepje na šwětko pschinješu.“ W Lutherowym cžažu prajachu, šo je šuž prajiŕ: „Dženža palicže „hušo“, ale s mojego popjela naštanje koŕp, kotrehož njebudžecže móž piež.“ Štym mēnjachu, šo je šuž wěšcženje na Lutherowny pschichad wuprajik, kotryž bě nětko dopjelny. Šyle wěšcže je tole s šłownym naštokom byŕ, šo je koŕp šnamjo Luthera a šo šo tohodla na evangelškich Božich domach poŕasuje abo tež na šyglach evangelškich wožadow.

Drusy pytaja a namakaja poŕhad tutoho wašchnja we pracžach. Koŕp bě šwajatny ptaŕ, taŕ na psch. ptaŕ šlónčžneho boha pola Gricchow, tola paŕ tež pola nordiškich ludow. Mēnja, šo je wón tutym byŕ ptaŕ a šnamjo nalěcža a šlónža. Tež je wón byŕ pschewodžazy ptaŕ šemrětnych, kotšiz šu dužny do raju šemrětnych. Pola Indow pschewodža koŕp šemrětnych š bohu Brahmanej. Šako bu ludam šhryštuš jako šnjes šwětkŕa, jako šlónžo šjewjenn, šu — taŕ praja — tež ša šhryštušowe šnamjo koŕpja ščinili. Šižo 1280 poŕasuje dupa na šupje Bornholm koŕpja, kiž džecžo šesusa na šwojim šhribjecže nješe. A rycžer Lohengrin, kotryž ma koŕpja pschikšebi, pŕacži tola tež jako pošol šbožnosčže. — Tole je šaštarškeho cžaža je drje s přenim naštokom byŕ, šo bu koŕp dožyŕa šnamjo w šchescžijanškej zyrkwi, a to přjedny našpomnjenje, šchož šo wo šužu a Lutheru powěda, bu s pschicžinu, šo je koŕp tež šnamjo Luthera a evangelškich Božich domow.

Wschelake mēnjenja.

W Hornjej Šchlesyškej šu w Cosel-Šafenu pošwjecžili dom ša džecži šodžnitow na Wódrje a šu jemu narjekli „Grenzland“. Wo nim šo praji, šo ma tutón dom byčž niz jenož mēštno šchescžijanškeho žiwjenja šchescžijanškeje wěrny, ale tež twjerdžišna němškeho ludštwŕa.

Tu šo tole wušběhnje: šchescžijanška wěra a němške ludštwŕo štej, šjednocženej, šylna twjerdžišna — kaŕ to we wšchých šlónčžinach šemje němške evangelške wožadny poŕasuja, na psch. w Južnej Ššlowaškej, w Južnej Amerizny.

Kaŕ to, šo šo na druhim boŕu wušběhuje, šo němške ludštwŕo a šchescžijanška wěra nješlušchatej do žyŕka, haj, šo je šchescžijanška wěra škaženje němškeho ludštwŕa a luda?

Maŕo dželacžerjom a tola šo wulke dželo wufonja.

A to s Božej pomozu. Mienujny pola Herrnhuštkeje bratrowskeje gmejny! Wona licži do šwojich štawow jenož někotrych džebacžnyšaz, ale kelko wulkeho, žohnowanheo džela wufonja wona na polu šnjesoweho mišijonštwŕa! Na jejnych mišijonškich polach ma wona 146 061 šchecžennyh wožadnyh. Tam šhodži do 620 šschulow 51 926 džecži. Mimo tutnyh wšchědnnyh šschulow šu tam njedželške šchule, kotrež šo ša 23 180 džecži štaraja. A do 9 wšchšchich šschulow šhodži tam 270 džecži. Šłownyh mišijonškich štazijow ma Bratrowska gmejna 140 a pobocžnyh 671. Na tutnyh štazijach škutkuje 205 domoródnnyh mišijonškich dželacžerjom a 2613 pomoznikow.

Šyrfej a štat.

Nowe pošpny. Šdžež šo nowe pošpny čžinja, tam wuššawaja, šo šo přjedawšche nješju poradžike. Šdnž nětko še Ššowjetruštkeje powěsčže pschichadžeja, šo šo tam nowe nadběhi pschecžiwu nabožinje a wěrje pschihotuja, řeka to, šo šo nowe pošpny čžinja, wěru a nabožinu pschewinyčž, šnicžicž. To paŕ řeka, šo dotalne pošpny — a tute běchu móžne, šraw-

ne — njeišu dozpečje, šhtož dyrbjachu dozpečj: wutupicj wěru, nabožinu. A tola bėchu ſo tute poſpnyty činile ſ wupruhowanymi ſtarymi brėdkami kaſ ſ nowymi, kotrež wuſpėcha lubjachu, na pſch. ſaſtarſke a moderne krjudowanje a cżwilowanje. — Tak ſu we Wukrajinje ſajeli 15 duchownych a jenneho biſkopa; ičh winuja, ſo ſu ſpytali ſtaroruſku zyrkej ſnowa ſbudzicj, ſo bñchu ſałožili organiſaziju, kotraž je pſhecziwo Eſowjetruſkej. Podobnje ſu w druhich kónczinach Ruſkeje tohorunja duchownych wobſkorželi a k ſmijerczi ſažudžili. We jonym ſe ſtarych kloſchtrow ſu ſchulu ſałožili, kotraž ma bjesbóžnych wojowarjow pſhecziwo kſheſczijanſtwu wuwucżowacj. Dale tam nowu protyku pſchihotuja. Sapocżatk lėta ma po tutej w oktobrje bycż; — w oktobru ſapocża ſo ſowjetſke móžnaſtvo. — Tuta protyka ma wſcho dopomnjecze na kſheſczijanſtvo wutupicj. Brėni džen tpdženja — nje dżela — rėka: „Stalin“, poſledni džen — ſobota — „Lenin“.

Schpaniſka. Schpaniſzy katolſzy duchowni a biſkopja ſu wupóžłali na wſchėch katolſkich biſkopow piżmo. W tutym piſchu woni, ſo je ſnutſkowa wójna w Schpaniſkej hacż dotal ſnicżila 20 000 zyrkwjom. W ſapucżenych wokrijebach ſu ſ duchownych 40 proz. morili, w někotrych ſamo 80 proz.; a něhdže 300 000 druhich cżłowjekow je wėry dla ſwoje žiwjenje ſhubiko.

Japaniſka. Wo njej klyſchich nėtkle wjele. Wojuja tola ſažo hižo ras w krawnych bitwach pſhecziwo Chineſam. We Japanſkej je wjazny lutherſkich woſadow — žohnowane płody ſwėrneho miſjionſkeho dżela. Kaſ na druhich miſjionſkich poſlach, na pſch. w Indiſkej, jewi ſo teſ w Japanſkej ſylne prėzowanie wo njewotwiſnoſcż; t. r. mlode miſjionſke woſady chzedža ſamoſtatnu zyrkej wutworicj, kiž by njewotwiſna była wot miſjionſtwa, kaſ na pſch. to nėtko tamulſka zyrkej w Indiſkej je. Pjecż ſ lutherſkich woſadow je tam hižo njewotwiſnych wot miſjionſkich ſjednocženſtwow, kiž ſu je ſałožike a ſo ſa nje ſtarake; 13 dalſchich woſadow chze hacż do lėta 1940 teſ taſ daloko bycż; 13 woſadow trjeba jenož hiſchcze pſchipomoz miſjionſtwa ſa dołhody ſwojich duchownych. Zyla mała lutherſka zyrkej w Japanſkej ma něhdže 4500 duſchow. Wona ma 63 njedželſkich ſchulow ſ 3300 dżecżimi a prėdaſki ſeminar ſa ſwojich duchownych; w tutym ſo naſtajnje 20 bohoſłowow na ſarſke ſaſtojnſtvo pſchihotuje. Teſ wſchelake ſkutki luboſcze je ſebi tuta mloda a mała zyrkej hižo wutworila, taſ ſaſtaranje ſyrotow ſe ſyrotownju. A poſta naſ mēnja nėkoti, ſo je na cżažu, ſtaru, hižo taſ dołho ſkutkowazu lutherſku zyrkej wotſtronicż!

Iſlam njeje ſabyl, ſhtož je ſwojim wėriwym jecho ſałožer a profeta Mohamed ſaſchcżepil: wėru Iſlama roſpſheſtrėwacj do wſchėch kónczin! Wón to drje njemóže wjazny taſ cżinicj kaſ něhdny, hdyž mohamedaniſzy ſ mjecżom a ſ wohnjom wuſpſheſtrėwachu nowu wėru — jeje ſapocżatk ſtaji ſo do lėta 622 do Khr. — w Aſiſkej, Afrizy, Europje, w Europje wot dweju bołow, wot Gibraltara ſem a wot Konſtantinopla ſem, njech ſo teſ tutoho ſtareho waſchnja hiſchcze njemóže zyle woſtajicj, woſebje w Aſiſkej niž, po bóle modernych pu- cżach ſpytuje wón paſ tola dozpečj, ſo ſo jecho wėra roſſchėrja — teſ w Europje. Tak ſo na pſch. w někotrych hłownych mēſtach europſkich krajow moſcheje — mohamedanſke Bože

domy — twarja. Licżba jecho nowinow a cżaſopisow je ſo w bėhu tutoho lėtſtotka jara powjetſchika; je ſchtyri kroć taſ wulka kaſ wołoko lėta 1900. — Wo roſſchėrjenju tuteje nabožiny na ſemi praja nam drobniſcheho ſcżėhowaze licżby: W Europje bndli 22 400 000 Mohamedanow, w Aſiſkej 154 100 000, w Afrizy 53 800 000, w Amerizy 100 tyſaz, w Awſtraliſkej a na kupach — w Ozeaniſkej — 29 700 000; wſcho dołhormady je to 260 100 000.

Se Eserbow a ſ daloka.

Swony. W mēſcze Nordhausenu bė wuſtajeńza. Wona mējeſche pokaſacj, kaſ ma ſo ſ waſnymi tworami a macżiſnami lutowacj. Na njej pokaſowachu teſ ſwón ſ aluminiya. Jeho hłóſ bė połny, rjany.

Ruina. We Lužizy mamy wſchelake ruiny abo roſpadanki něhdusich twarjenjow, njech hrodow, njech Boſich domow, njech hiſchcze druhich. Pola Muſakowa ſu roſpadanki zyrkwie, kotraž wot lėta 1735 ſem wjazny ſa Bože ſluſbny ſluſhika njeje. Wona poſhadža ſe 14. lėtſtotka Na njej nėtkle porjedjeja a twarja. Wona ma ſo jako twarſki pomnik ſa zichod wuſchowacj.

Bibliſki pucżnik.

12. njedžela po ſw. Trojizy, 15. auguſta: Mėr tomu domej! Luť. 10, 5. — Mark 7, 31—37. — 1. Kral. 19, 7—13. — We ſwojim mērie wodzicj chzyl ty mje po hnadže, taſ dołho kaſ mam khodzicj we tutej ſlaboſczi. Hdžež twoji ſhromadžuja ſo k ſwjatym jandželam, czi wſchiche halleluja ja ſ nimi ſaſpėwam. K. 109, 10.

Póndžela, 16. aug.: Khrjſtuſ je wſchitkim, kotſiž jemu poſluſchni ſu, pomhał k wėcżnej ſbóžnoſczi. Hebr. 5, 9. — K. 685, 9. — Eť. 6, 1—9. — 2. Kral. 6, 15—23.

Wutora, 17. aug.: Šhto mēniſch, ſo ſ toho dżecża budže? Luť. 1, 66. — K. 36, 8. — Eť. 6, 10—24. — 2. Kral. 6, 24—33.

Esrieda, 18. aug.: Prjódł ſtajenu nadžiju mamy jako wėſtu a twjerdu kótwizu naſcheje duſche. Hebr. 6, 19. — K. 124, 1. — Žil. 1, 1—11. — 2. Kral. 7, 1—11.

Schtwórť, 19. aug.: Mjech morwi ſwojich moronych hrjebaju; ale ty dži a poſchpowėdaj kraleſtvo Bože. Luť. 9, 60. — K. 484, 3. — Žil. 1, 12—20. — 2. Kral. 7, 12—20.

Pjatt, 20. aug.: Khrjſtuſ je ſyn na ſwojim domje; kotrehož dom ſmny, jeli ſo my jeno to dowėrjenje a tu khwalbu nadžije hacż do kónza twjerdže ſaſchowamy. Hebr. 3, 6. — K. 348, 6. — Žil. 1, 21—30. — 2. Kral. 17, 1—18.

Eſobota, 21. aug.: Jeſuſ džeiche k ſwojim wucżomnikam: Žně ſu wulke, ale mało je dželaczerjow. Proſchcze paſ Knjeſa žnjow, ſo by wón dželaczerjow do ſwojich žnjow póžłal. Mat. 9, 38. — Žil. 2, 1—13. — Sach. 7, 4—10. — Scžel wulke ſnył ſwėdkow ſłowa a japoſchtołſkeho jim ducha daj. Eſlyſch kóždoh', kiž ſo k tebi woła, do cżerta kraleſtwa ſo do- bywaj, a ſwojoh' kraleſtwa czeſcż roſſchėrjeje nėtk bórſny po wſchej ſemi ſchėrokej. K. 216, 4.

Wiſtowanje. Sa 13. po ſw. Tr.: K. we W. — Sa 14. po ſw. Tr.: Sch. w B. — Sa 15. po ſw. Tr.: W. w B.

✻
 Sy-li spēwał,
 Pilnje džęłał,
 Strowja će
 Swó bny statok,
 A twój swjatonok
 Zradny je.

 Za staw sprócnj
 Nacoj mócnj
 Lubosc ma;
 Bóh pak swěrnj
 Přez spar měrnj
 Čerstwosc da.

✻
 Njeh ty spēwaš,
 Swěrnje džęłaš
 Wšędne dny;
 Džęń pak swjaty,
 Duši daty,
 Wotpočń ty.

 Z njebjes mana
 Njeh ci khmana
 Žiwnosć je,
 Žiwa woda,
 Kiž Bóh poda,
 Wokřew će! F.

Čerbske njedželske lopjeno

Čafožit 1891 Khrjebjanski farat dr. theol. a fil. Bjedrich Sella.

W Budyschinje

22. augusta 1937

Baugen

13. njedžela po třwj. Trojizy.

Luk. 10, 36—37: „Kotry dha mjes tymi tšjomi sda řw tebi, so je bližšchi był tomu, kiž bě mjes rubježnikow padnył? Wón pak džęšče: Tón, kiž je řmilnosć na nim wopokařał. Tuž džęšče Jesuř ř njemu: Dži a čžiń tež tohorunja!“

Wěšče bęšče to farisejski — řaduzejszy mjenujzy do wěčneho žiwjenja njwěrjachu —, kiž řo našeho Řnjesa prařcha: „Miřhtrje, řhto mam čžinicž, řo bych wěčne žiwjenje herbował?“ To je tola najwažniřhe prařchenje mjes wřhitimi druhimi prařchenjemi, to jedne, řhtož je nuřne; to je naše řwjate powoľanje tu na řwěčze, řo řa řwoju wěčnu řbóžnosć řtaracz. Ale tajke prařchenje ma wuńcz ře řprawneje wutroby, kotraž woprawdze ř bojořczu a ře řzenjom řwoju řbóžnosć pnta. Pola piřmawučeneho tutoho tekřta řřnjšich paľ wěřtu hordosć řobu řlincžecz: wón čže řebi řam přhes řwoje řkutkowanje něřhto warbowacz, wón řam wřcho wjele řępje wě a čže řbóžnika jenož ř tajkim prařchenjom řpntowacz. Ale naš řbóžnik wotmołwi ř tutym krařnym přřiranjom, tak řo jeha řpntowar a prařheř prawu řęřziu dořtanje. Tutoho piřmawučeneho poľaže naš řnjese na řakoi: „Kaľ čžitash w řakonju?“ Wón dořtanje wotmołwu: „Dyrbiř Boha, řwojeho Řnjesa, lubowacz ř zplej řwojeje wutrobu, ř zplej řwojeje duřchu, ř zplej mozu a ře wřchej mřřflu, a řwojeho bliřřheho jako řam řo!“ Tak je potajkim pučř tutomu piřmawučenemu řnaty; něřko ma po nim řhodžicz: Čžiń to, a budžęř žiwy! Wón pak čžęřřhe řo řam prawy čžinicž a řtaji nowe prařchenje: řhto je mój bliřřchi?

Ma to jemu naš řnjese naše přřirananje powęda, tutu parlu wřřitřich bibliřřich řtawišnow. Čřlowjek džęřhe wot řerusalem a po řtrařřnym pučřu, nimo řtalořřnych řřubiřnow, w kotrychž řo rubježniřy řhowachu, dele do měřtaczřa řericha. řeho mjeno ani jeha wěřwupřnacze njeje Řnjese

nam řobu mjenował, ani prařil, do kotreho luda řřluseřhe. Wón padze mjes rubježnikow; na poľ morwy wostanje řjes pomořy přřhi pučřu ležo. Tu čžęnjetař dwejo po řamřřnym pučřu, najpřjedy měřřnik a potom řevita, wobaj řtaj wěřčze w řemplu řwoju měřřniřku řřžbu wobřtaraľ a řo něřko do domiřny wroćęřřtař. Wobaj wiđžitař jeha w řwri ležo; paľ řo rubježnikow bořitař, paľ nočžetař řo pola mřęřazeho nječžiteju čžinicž; wobaj džętař nimo řranjeneho.

Řelko nuřy, kotraž přřhi našim pučřu leži! Řelko řjes řmilneho řmřřlenja, kotrež nimo njeje džę! řhto řtara tebe tamny zřř čřlowjek? abo drugi mřřli: řym mřęřęje wutroby a njemořu řwawne rany wiđžecz; řęczř řo boři. Ale přęřzo tola něřhto řobu řlincžř ř tamneho řtareho prařchenja: řym dha ja bratra waiřtař? abo: řhto je mój bliřřchi?

Řusa pohanow na přřikřad woľa ř njebjęřam, ale wřřhu woporniwořcz řemi tole mřřlenje: nimamy dha pola naš w domiřnje dořcz nuřow, kotrež řu nam bliřę? Wbo tam ma řo nowa zřřkej twaričř; je jara nuřne, řo řo řa to wopřuje; ale ty prařřř: najpřjedy čžęľo, potom duřcha! Wbo ma řo na přřikřad řberacz řa řřawne nuřy našeho luda; ty nječhařř řo wobdžęlicž řo wuręczřo, řo mařř řam w řwojeje řwobjęje dořcz řtarosćřow. Tak řęj wřřcho jara derje přęřmřřlujo njeřřřindžęřř ř prawemu wřřkutkowanjju w řřęřčřřianřkeje lubosćři. Napoľředku tebi přřhi wřřčem prařęřnju: řhto je mój bliřřchi? jenož tamna řebiczna wěřnosć řwěťneje mudrořčze řbntřna wostanje: kōždy je řebi řam najbliřřchi!

Nařř řbóžnik, kotrehož řunje přjedy řamaritřřy njebęřchu do řwojich domow ani witali ani přřřijeli, pořtaji tu ruřne řamaritřřheho řa řnamjo řwjateje řmilnosćze. Řařka to lubosćř! řadne mjeno řo tu njemjenuje, wón je wulki njeřřnaty na řwěčze; ale w njebjęřach je jeha mjeno napřřřane, a řřęřčřřianřka zřřkej jeha njeřřabudže, hdyž řo w řřutřach lu-

bojce žmili nad wšchitkimi, kiž někažkeje pomozny potrebaja. Esmilny samaritški žo njeje najprjedy napraschowat: s kajkeho luda žy ty? abo kajkeje wěrn? kaž rěkaš? ale wón bjes praschenja pomha, hdžež nusy nadeždze. Ršhesćizjanska lubošč žmili žo žamo na franženym njepšheczelom; jej dožaha, so je druhi cželo a krej kaž my, cžlowjel wot Božeje hnady wotwižny kaž ja.

Na praschenje pižmawučženeho wotmolwi našy Rnjes jažo s praschenjom: „Kotry mjes tymi tšjomi šda žo tebi, so je bližšchi był temu, kiž bē mjes rubježnikow padnył?“ Na to doštanje wotmolwu: „Tón, kiž je žmilnošč na nim wopokafal!“ Pižmawučženy žo woprascha: „Šchtó je mi najbližšchi?“ Jesuž pał wotmolwi: „Njepraschej žo wjele, ale pomhaj! Njecziń žej staroščje: šchtó je mi bližšchi, ale hdžež nusy nadeždzeš, tam pšchimaj; runje tuteho potrebného je tebi Bóh nětk jako twojeho bližšchého póžkał!“

Kelko luboščje tutón samaritški wopokafuje! Wjele žlowow wón pšchi tym njeje cžinił; ale jeho žyła wožoba žobu pomha: Wóčžko, wutroba a ruka! Wón pomha žam; Wón pomha na měščje; Wón pomha s woprowanjom žwojich darow, žwojich mozow a žwojeho cžaja!

Taž dži a cžin tež teje runoščje! Ale wopruj niz jenož něšchtó wot žwojich pjenjes, ale wopruj něšchtó žwojeje wutroby žobu a kladž lubošč do žwojeho štkowanja!

Enajesč, luby cžitarjo, luba cžitarčka, woprawdžiteho samaritškeho, kiž je s njebiež pšchichoł, so by žo na hrěšchny mi cžlowjelami žmilił? Ženož šchtóž je wot njeho žmilnošč nashonił, móže jažo žmilnošč druhim wopokafowacž!

Lubošč, ja žo poddam cži,

Twój čžu woštacž wobštajnje. Hamjeń.

Schmalkalden.

W tutnych dnjach, wot 21. hačž 28. augusta žwjeczi město Schmalkalden — njedaloko města Kassel s něhdže 10 000 wobndlerjemi 400lětny jubilej tnyh po nim pomjenowaných „Schmalkaldenskich artiklow“. Do tutnyh artiklow sapołoži Luther po namołwjenju kurwjercha sakladne wučžby ewangelšteje žyrkwe; wone dyrbjachu bncž podložł ja jednanja „Schmalkaldenskeho Swjaska.“

Směja tam škulste žwatožnoščje, žwjedžeńsku Božu žkuzbu, wšchelake žwjedžeńske pšchednosčli, žwjedžeńsku wustajenje dopomnjeńkow na reformaziju, tohorunja tam žwjedžeńsku hru, taž mjenowany Lutherdrama „Propheten“, pšchedštaja, a na hažach a na torhoščach spěwa kurrenda. W Božim domje wuhotuja wulki konzeri a po hažach a městach pocžehnje žwjedžeński cžah. Nimo toho wotměje tam sapočatk septembra taž mjenowany „štk ewangelškich mužškich žwój tulětny šjěd.“

Našpomnjene artikle napiša Luther kónž lěta 1536 we Wittenbergu; tutón rukopiž kšowa žo hiščeje nětkle w Heidelbergu. W februaru 1537 jednachu na to ewangelšte stawy w Schmalkaldenu wo tym, hačž pórdu na konzil, kotryž bē bamž do italskeho města Mantua wupižal. Tam, to bē šwoprědka wotpohlad, džychu tute artikle jako žwoje ewangelško-lutheršte wušnacze pšchedpoložicž. W nim je Luther žo kšetro wótrje pšhecziwo bamžej wuprajil a runje taž wótrje lutheršku wučžbu wo žwjatym wotkasanju rošestajal. Ale Ewangeližy žo rošbudžichu, so na konzil njepóndu.

Našpomnjeny „Schmalkaldenski Swjask“ bēchu Ewangeližy pał hižo 1531 šcžinili, jako žo po Mugsburgskim žejmie — 1530 — w Němškej nowe rošhadžowanje dla ewangelškeho wěrnwušnacža sapočža. S tym dozpicžu, so kšěžor kažodni-

šcho wuštopowasche a 1532 w Nürnbergu s Ewangeliškimi mēščini; wón jim pšchiswoli, so pšchi žwojeje wěrije woštanu a po njej žwoje Bože žkuzby wuhotuja, doniž njeby žyrkwiński konzil abo němški žejm noweho wo tym poštajil.

Taž šrosumimy, so město Schmalkalden, hdžž je tola wot tajkeje mērije „město reformazije“, wšcho cžini, so by jubilej hódnje žwjeczi.

Film a radio.

Film a radio, — kajkež hiščeje nimamy, kajkež byšhtaj pał s wulkim wužitkom bylej.

Ty žnadž šnapšhecziwiš, so mamy runje došč radija a filmow. Tola žklyš! Měnimy radio a film, kotryž by s wulkim žohnowanjom był ja wšchěch tehodla, dofelž — naštroženje rošchěrja, niz sawježeljenje. Wón by s połnym prawom žobulicženy był do taž mjenowaných „pomučžaznyh filmow a radijow“.

Potajkim: wono by nusne a dobre a špomožne bylo, so bychu žo někotři s aparatami ja filmy a radio njedželu dopođnja na pucž podali po městach a po wžach a tam se žwojimi aparatami škojili wšcho, šchtóž je tam tažle njedželu dopođnja widžecž a žklyšecž. Tole mělo žo potom pšchi pšchihódnej škladnošči wžy abo wožadže poščicžicž w hodžinžy, kotraž by žo wožebje ja to pšchihotowacž mēla. Widžecž a žklyšecž by bylo žyly wěščje wjele rjaneho, pēneho — ale tež hinašchego.

Šchtó mēniš, šchtó by žo pšchi tajkich pšchedštajenjach šjewiło? Žyly wěščje wšchelakeho, mjes tutym wšchelakim pał žyly wěščje naštroženje a hanibowanje. Abó niz? By na pšchiklad widžal a žklyšal: Swony šwonja s wēže. Pšchi žyrkwi wješu žriedža pšches naměšino a mjes kemscherjemi mužšy w drasče, w kajkež žobotu wjecžor dželacž šastachu, s konjemi wós žlowy. W bližkim štatoku da žo na to žyła cžrjódka do džela, s woša mjetacž a dale do bróžnje. S žyrkwe klineži kērlušch k temu:

Dženž, dušche, wo.pocžucžje.

W Bosy šwježelene.

To je našy žwjatny džej.

Wot Boha poštaje ty!

Dženž žkuzče Jesužej

Kaž džeczi s bojoščju!

Wón ja to s hnadu čže

Mēcž we naž hošpodu. —

Abó něšchtó druge:

Wo kemschaznyh šcžěžkach kšwataju poželni kemscherjo do Božeho domu, s kotrehož wēže hižo swony wołaja. Na polu, nimo kotrehož džej, brincži koža pšches žito. Žiwnoščer tam žncže na kemschenjach a ja nim wotebēraja. S erta kemscherjow wužklyšich: „... a tola nješžmy žebi rjeńšchi cžaj ja žně mōhli pšhecž!“

Radio a film byšchtej cži poščicžikož šcžehowaze:

W cžišchinje honow šady wžy njedželu dopođnja. Wobras a cžiščina wšchudžom a to štkuje kaž wocžerštwjenje na tebe. Tola nadobo, šchtó to? Esu dha cžěžlojo tu něhdže na twarje? Šamor kšlepa a kšlepa se wžy won do cžišchin, do njedžele — ale pał tola tež do wžy, do domow, do wušchow. —

Njedželu rano na dworje burškeho kubla. Burež wotkaj praji žkuzomnej: „Kšwataj kusť, hewať škomdžiš!“ — „Šaj, wšchal haj!“ žklyšich a widžich, kať ta, kotraž to praji, žo žmēje, kať do komory džje a tam žo hotuje a hotuje. Škóncžnje pšchidže dele. „Nješžy dha ty dawno dužy

kemski?“ ſo wofka praſcha, kiž mējeſche dženſa domach woſtacž. „Nē, njemōžach docžinicž,“ „Nētſ je pſchepoſdže!“ — „Njapraſche!“ wotmolwi wofka. Tola holzu widžiš hižo duzy do kōlnje. Wucžehnje tolo a wujēdže na ſtronu, — hdžej Boži dom njeſteji. —

Njedželu rano w burſkei iſtwē. „Sana, pōndžetaj wōj kemski?“ ſo pſchichodna macž praſcha. „Nē, Jan je prajiſ, ſo jenož hiſhcže kemski khodži, dokeſž to taſ mōda!“

A hiſhcže nēſchto, ſchtož byſchtaj radijo a film cži woſpjetowaſoj ſe žiwjenja wſy njedželu dopoſdnja: Khēže, domy, dwory. Nēhdže ſ jeneho ſ bydlenjow kliczi nēkajſt ſwētny konzert. Pſchi jeho ſyntach powēſcha žōnſka ſchaty, kotrež wiežeſe w powētſje ſmahuja. „Khorhoje!“ A pōdla kōlnje kaſa mužſki drjowo. —

Wo iſtwje! Bur a nan leži ſwajoj na lēhanžy, wiſchēdnjazy. Burwofka a macž ſedži, wiſchēdnjazja pſchi wofnje a plata. Czeledž dunda po komorach a po dworje.

S tym chžemy dženſa ſa naſ film a radio ſaſtajicž. Njedč je tajka hodžinka „woſpjetowanja“ nimo! Nimo paſ niž roſpominanje! — Wēmy, ſo ſo hnydom praji, ſo by tež wjele, wjele drugeho dyrbjalo widžecž a ſklyſhecž byčž. Wēſo, je tež! Ale wjele ſ toho, ſchtož je ſ pohōriſchom a naſtorſkom a ſchtož ſnadž ty mēniſch, njemōžemoj ani ty ani ja wotſtronicž. Schtož paſ tu bē ſklyſhecž a widžecž, mōže kōždy jenotliwy ſam wotſtronicž, pſchemēnicž. A to je ſobu to, ſchtož je najwažniſche! Pobračuje jenož, ſo to jenotliwy chže a cžini.

A wažne je dale, ſo ſpōſnajeſch, ſo je paſ žyſny dom paſ žyſka wjeſ ſobu na tym wina, ſo ſo tajkeho abo tajkeho ſtawa njedželu dopoſdnja. Dom, ſwōjba, wjeſ je ſobu ſtražowac ſwojeje njedžeſe, ſwojeho dobreho waſchnja! To je taſ byſto, to dženſa hiſhcže taſ je! Hacž ſo tutōn hamt wukonja, je druga wēž. Hacž ſo nētſle ſ drugej mēru mēri a ſ drugej wahu waži hacž nēhdny, ſo pſchi tym poſaže. —

To ſu taſke myſlicžki wboheje njedžeſe dla. Woſmjjeſch je mi ſa ſto? Abo nē, prajicž: wboheje njedžeſe dla, je drje wopaſ; dyrbiſch drje prajicž: „wbohich cžlowjekow dla“, abo tola: „cžlowjekow dla!“ Cžehodla „cžlowjekow dla?“ ſo praſcheſch. Nō, hlaj! Bōh tōn Knjes da cžlowjekam kōždy ſedmy džeſ ſa džeſ duſche a ſa wotpocžinſ cžela; tole wobſkrucža cži tež wēdomnoſcž, tamne praji wēra. Hdžej to nje wobſedžbujja, tam cžinja pſhecžiwio ſtrawocže duſche a cžela a maja to prjedy abo poſdžiſcho droho ſapſacžicž.

7 tucžnych a 7 ſuchich lēt.

Nētſle wokoſo žnjow roſmyſklujeſch ſebi wiſchelateho, tež, ſchtož by ſklyſchal abo cžital wo ſuchich a plōdnych lētach. To dopomni ſo hižo tež tōn, kiž njeje taſ jara w Bibliji doma, na bibliſku ſtawiſnu wo Joſepchu a jehow ſkutkowanju wē Egiptowſkei, wožebye tež na to, ſchtož ſo powjeda wo tamnych ſuchich a 7 tucžnych lētach. Sa tnych, kiž maja pſchezo nēſchto na Bibliji wuſtajicž, wožebye na Starym Teſtamente, je to nētſ njeſlube namaſanje, kotrež je namkaſ ſnajer Egiptowſkeje, Selim Haſſan. Na podnoſchku drje wiſchēm ſ wobraſow ſnateje poſtawy „Sphinx“ pſchi pyramidach pola Giſch nadeſdže wōn pižmo, w kotrymž je rēčž wo lētach drohoty a hlōda. 7 lēt poſpochi wuwoſta powodjenje kraja ſ wodu, kotruž rēka Nil wuliwaſche. Hlōd a khorocže naſtawachu ſ teho. Wucženz mēni, ſo je tuto pižmo pižane do lēta 1700 do Khr. n. Pharaonojo poſdžiſchich narodow ſu pižmarunje naſpomnjenego cžaſa ſnicžili; tehodla hacž ſem nicžo taſ njenamaſachu. — Eſnadž ſo hiſhcže daſcheho namaſa.

Tež w Grichſkei.

Schto? Nēſchto, ſchtož je podobne prožowanju, kotrež chže ludej Nēmſkeje ſbožo pſchinjeicž ſ tym, ſo wēru ſtarſch Germanow ludej ſažo da. W Grichſkei ſo mjenujžy nēkotiſi prožujja, ſtaru wēru Grichſkeje a jeje ſtarſch pſchibohow ſažo wožiwicž a tutōn kult ſawjeſcž. Nēkotrych ſ tnych, kiž tam ſa to wuſtupuja, ſu tam nētſ pſched žyrkwinski ſud ſtajili.

Schto je Julian Apoſtata, tutōn wotpadnik na khēžorſkim trōnje, dyrbjal cžežko ſranjenny wuſnacž: „Tuž wiſchal by Ty tola dobnſ, Ty Galilejſki!“ — Tež tam kaž wiſchudžom placži Khrnſta ſłowo: „Mi je data wiſchitka mōž w njebyeſchach a na ſemi!“

Nowe Bože domy.

Hdny tam a tam Bože domy nicža, ſwježeſe ſklyſhecž, ſo tu a tu nowe Bože domy twarja. A tym hižo huſcžišcho podatym powjeſcžam wo tym, ſo ſo tež nētſle w Nēmſkei nowe Bože domy twarja, pſchidawamy dženſa tute:

W Unterachingu w Banerſkei poſožichu ſaſožny kamjeſ ſa nowy Boži dom. — Runje taſ ſaſožichu ſebi 15. auguſta we woſadže Karolinenhorſt pola Schčecžina nowy Boži dom. — W Obergünzburgu — Allgäu — dotwarichu ſwonſkowny twar noweho Božeho doma. — Woſada Waldaſgeheim pola Kreuznach chže hiſhcže lēta ſwōj dotalny Boži dom, kotryž bu 1790 poſwjecženny ſ nowym na drugim mēſtne natwarjomnym ſamēnicž, dokeſž je ſ hōrniſkim dželom taſ cžeſpiſ, ſo dyrbjachu jōn ſawrēcž.

A tola!

Po Pōjnjanſkich dopižach je najmlōdſchi bratr ſowjetruſkeho wōjniſkeho miniſtra a najwſchſcheho roſkaſowarja Worōſchilowa ſe ſowjetruſkeho wōjſka wuſtupiſ a woſjewiſ, ſo chže duchowny byčž. W liſcže na ſwojeho bratra piſche tutōn Serge Worōſchilow, ſo „mōže po jehow mēnjenju jenož ſchecžijanſtwo to dacž, ſchtož je kommuſizmuž hacž ſem ſa powjedžik.“ A dale praji wōn, ſo dyrbitej ſo wſchnoſcž a partaja noweje wuſtawy khutnje džeſčecž a ſe piſchecžehanje mi wērijazych ſaſtacž.

Wējo prožuje ſo ſowjetſki mōznač Worōſchilow ſe wiſchej mozu, ſwojeho bratra wotdžeſčecž wot tuteje krocžeſe, kotraž žyſny ſowjetſim triechi kaž piaſcž mjes wocži. A ſo ſo wotym rēčži, ſo tuteho ſmužiteho mlōdſcheho Worōſchilowa ſa jeja a do wuhnanſtwa poſcželu, niſkoho njeſchekhwapi, kiž wē, kaſ nētſle tam w Eſowjetruſkei ſakhadžeja ſ kōždym, kiž ſo nēkaſ piſnje pſhecžiwio ſowjetſkmei, haj ſ taſ nēkotrym, kotryž ſo ani njeje piſnyſ pſhecžiwio ſowjetſkmei a jehow mōžnarjam.

Haj w Ruſkei ſowjetſim a taſke jehow ſakhadjenje! A tola tam ſchecžijanſka žyrkei! A tola tam tajžy ſmužicži wuſnawarjo ſchecžijanſtwa! Jeſuž Khrnſtuž je prajiſ, ſo jehow žyrkei tež heſtke wrota njeſchewinu! A Eſowjetruſku mjenuje jich doſcž nētſle „helu“, njech wiſchal druſy tež nēſchto rēčža wo ſowjetruſkim „paradiſu!“

Žyrkei a ſtat.

Sa ſaſtku krajnu žyrkei bu ſ Barlina 9. auguſta woſjewjene: Wukas: Eſobuſtawy krajnožyrkwinskiſkeho wubjerka ewangeliſko-lutheriſkeje krajneje žyrkwje Saſkeje wōlam ja ſ tutym ſ jich ſaſtojniſtwa. — Wjedniſtwo krajnožyrkwinskiſkeho hamta pſchepodawam wſchſchemu žyrkwinemu radže Klokſche. — Pſchedžnda ſinanžneho wotdželenja a wjednik krajnožyrkwinskiſkeho hamta mataj nadawſ, wukonjecž pſchiklyſchnoſcže

a nadawki krajnozrytkwinskih hamta, kelfož je to ja wobdźelanje běžnych dźelow nusne. — Němski a pruski minister sa zrytkwine naležnosće. Sastupuju: Dr. Muß.

W Serbertingenu we Württembergskej bě 1935 semjerjenje Boži dom, kotruž bě w barok twarjeny, czežto wobškodžiko. Tutón žu nětk i pomozu dara, kotruž bě wjednik a kanzler Adolf Hitler daril, snowa natwarili.

Njedzela. 14. njedzelu po Eswj. Trojizy, 29. augusta, budu po zplej Němskej methodistiske wožadny — tež Budyščin ma tajku, — spominacž na wažnosć, njedzelu šwjecizicž a na žohnowanje, kotrež pohadža i tajkeho šwjecizjenja njedzela. Tajke wopominanje drje je powšchitkownje nusne. Nětkle po žnjach, kotrež je runje nam we Lužizy Bóh tón Knjes tak bohate a rjane dał, je dobre a spomožne, rospominacž, hacž je nusa honika koho, so njedzelu dźelašče. Wjedro spožcži nam Bóh tola tajke, so njebě nusa, so žo njedzelu dźelašče. Wšcho druhe — nimo wjedra — pak bě kóždeho jenotliweho wěž, a tak tež wotšwjecizjenje njedzela i dźelom.

Wošebity džen Snutskowneho Mijiŏnistwa budže njedzela 26. septembra. Bože šlužby budža na njo a jeho spomožne skutkowanja, kotrež je telko dobreho wuskutkowało a kotrež je dženja pscheco hišće jenak jara nusne, njech tež pod druhimi wobštejnosćemi, spominacž. Tuž njech tež wšchudžom šynne wožadny tute Bože šlužby žobušwjeciza a žo žobušstupaja do tych, kiž i nim žobuskutkujaja w šchescizianškej lubošći!

Biblija w Italskej. Po poslednich rosprawach je Britiske bibliste towarštwu w Italskej rosčeriło 2901 Biblijow, 6190 Nowych Šalonjow a 131 149 druhich dźelow Biblije, wšcho hromadže potajkim 140 246 krukow.

Se Šerbow a i daloka.

Žně žu we Lužizy drje nimale wšchudžom i Božej pomozu rjane domoj dothowane. To wješeli žo wutroba a žo džakuje Bohu, wusnawajo i tydženšchim ewangelijom: „Bóh je wšchitko derje činił!“ Haj dodajmy šmėrom: „Bóž je wšchitko hnadnje činił, wón, Bóh tón wšchomóžny.“ Wšchetož czi čłowjekoj, kotsiž žu psched jewjenjemi wjedra tak njemóžni, nejžu jemu hušto došč ani próštwy ani džača popšcheli, haj žamo tež niz Bohu Boži džen, njedzelu, woštajili. — A žně žu rjane! Žně žu dobre! šlyšchich prajicž a to šwjehela tež šako wutrobu, so žo to šjawnje wupraji. Je tola tak, so wjele huščišcho šlyšchich njespołojnosć rěčecž a morkotacž a šapřewacž, so žně žu dobre a rjane byle; na psch. šta žo to šandžene lėto wošebje tak. — A žně žu runje pola naš we Lužizy rjane, a žnježarjo žu měli wošebje tu rjane wjedro, mjes tym so i druhich kónczin šlyšchich hinašče powjescže! To wabi a nusuje snowa, so žo nutrnje džaťujesh. Tuž džaťujmy žo pak tež Bohu i wutrobu, i ruku, se žiwjenjom! A džaťujmy žo jemu w jeho domje a we žwojim domje! A wopokažmy šjawnje a šjawnje tutón džať w žnym žwojim šadzerženju nětkle, hdyž žo telko hiba pschecziwo jeho zrytkwi, pschecziwo jeho šlowu, pschecziwo tej wěre, w kotrež wusnawamy, so Bóh, tón wulki šwjatny, wšchomóžny Bóh, je naš Wótz, psches Jesom Khrysta, našeho šchizowaneho a štanjeneho Šbóžnika! A to cziťmy w lubošći a šwěrje i Bohu a w naštróženju a w bojošči! Čzechodla w naštróženju a w bojošči? Tohodla, dokelž tón, kiž

ma woczi widžecž a wušchi šlyšchecž, widži a šlyšchi, so šadny wšcheho hibanja a wurěčžowanja wěry a žpěčnje dla a šadny wšchých hibanjow pschecziwo zrytkwi šteji antikhryst a žo wješeli tych žnjow, kotrež wón šmėje, wón, kiž je w tutym padžewon tak mjenowany „šmėjazny šfeczi.“ A czechodla žo wón šmėje? Wěščje žobu tehodla, so žu šchescizijenjo jedny pschecziwo druhemu! A wěščje tež tehodla, dokelž widži, kat žpěty šchescizijanow žo daja tak pěkny a požlušchnje kolebacž na žolmach toje liwkoščje, kotruž wón džen a džen wulka wješchescizijanow. Ale wono žo tež šda, so do tuteje liwkoščje šajědže widhor. Wón budže štrachny, jara štrachny, ale to dobre budže i nim, so wón šbudži, wožiwu, — khiba so budže hižo pschepošdže.

Wožada Zug-Vangenrinne požwjeczi 11. po Eswj. Trojizy žwoj nowy wožadny dom a i nim žwoju nowu kapalu. 40 lėt dolho bě jeje žedjenje po tym, měčž hódne měštno Božich šlužbow. Nětk je dopjelnjene. 12. junija 1936 běchu twar wobšamkli a kónz augusta šapocželi; 13. oktobra žu šbėhali a nětk požwjecžili. A wulka wožada je se žwjedženškej wožadu, kotraž je se šdželow druhich wožadow naštała, žobušwjecžili.

Biblisti pucžnik.

13. njedzela po šwjatej Trojizy. 22. augusta: Šopodač džešče: Šchto štejicže wy tudy žylicžki džen próšdni? Džicže tež wy tam na winizu. Matth. 20, 6. 7. — Mark. 7, 31—37. — 1. Kral 19, 7—13. — Powołany, požadany i trónej jehnjecža džu ja běhacž. Čžekacž, lėhacž wulke štrachi ma. Šchtož žo komdži, njeběha, njepšchindže do dohycža. Radošč, hėda tu na šwěcže woštai i daloka. K 496, 2.

Póndzela, 23. augusta: ... tej Knjes wutrobu wotewri, so wona na to kėžbowašče, šchtož wot Pawoła bu rěčane. Šap. šk. 16, 14. — K. 480, 2. — Šil. 2, 14—30. — 2. Kron. 29, 1—11. 15—20.

Wutora, 24. augusta: Wulke a džiwne žu twoje škutki, Knježe, Božo wšchomóžny; prawe a wěrne žu twoje pucže! Šjewi. Jana 15, 3. — K. 606, 5. — Šil. 3, 1—11. — 2. Kron. 30, 1—20.

Šreda, 25. augusta: Jesuž džešče i hrěšchizny: Šej je wjele hrěchow špuschčene, dha je wona wjele lubowala; komuž pak mało špuschčene budže, tón mało lubuje. Luk. 7, 47. — K. 407, 9. — Šil. 3, 12—21. — 2. Kral. 18, 13—25.

Štwórtk, 26. augusta: Šlaj, ja pschindu bórny; džerž, šchtož ty mašch, so by ničto njewjal twoju trónu. Šjewi. Jana 3, 11. — K. 492, 7. — Šil. 4, 1—9. — 2. K. 18, 26—37.

Piatt, 27. augusta: Teho dla praju ja wam: Wšchitko, šchtož wy prošncže we waschey modlitwje, wěrcže jeno, so wy to žame doščacž budžecže; wone žo wam budže štač. Mark. 11, 24. — K. 499, 3. Šil. 4, 10—23. — 2. Kral 19, 1—19.

Šobota, 28. augusta: Jesuž džešče i młodzenzej: Čhzech-li byčž dokonjany, dži, pschedaj, šchtož ty šamóžesh, a rosday to žame kšudnym ludžom, dha šmėjesh šchaz w njebješčach; a pschindž a pój ša mnu! Matth. 19, 21. — Kol. 1, 1—14. — Ššalm 50, 14—23. — Šdyž Jesuž cžehnje cže, bėž ša nim wješele! Šchtož Jesuž dawa cži, wot njeho i džaťom wšmi! (Zionške hłóžy 330b, 1).

Šištowanje: Ša 14. po Trojizy: Šch. w B. — Ša 15. po Trojizy: W. w B. — Ša 16. po Trojizy: B. we W.Š.